

TARTU ÜLIKOOL
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

„Peace, love and unity, ühesõnaga.“
Subkultuuride käsitlus Eesti ja Soome peavooluajakirjanduses

Magistritöö

Sirje Niitepõld

Juhendaja: dots. Triin Vihalemm, PhD

Tartu
2010

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Töö teoreetiline empiiriline raamistik.....	5
1.1 Subkultuuriteooriad ja post-subkultuuriteooriad.....	8
1.1.1 Subkultuur, hõim või elustiil – nimetamise raskusest.....	12
1.2 Representatsioon.....	16
1.2.1 Subkultuuride (meedia)representatsioonid.....	18
2. Uurimisobjekt ja uurimisküsimused.....	21
2.1 Rockabilly-kultuur.....	21
2.2 Breakdance-kultuur.....	22
2.3 Uurimisküsimused.....	24
3. Metoodika.....	25
3.1 Sisuanalüüs.....	25
3.2 Süvaintervjuu.....	26
3.3 Valim.....	27
3.3.1 Artiklid.....	27
3.3.2 Respondendid.....	28
3.4 Töö käik.....	29
4 Tulemused.....	30
4.1 Süvaintervjuud subkultuuride esindajatega.....	30
4.1.1 Oma subkultuuri tähendus endale, oma subkultuur vs. Teised.....	30
4.1.1.1 Rockabillyd.....	30
4.1.1.2 Breikarid.....	35
4.1.1.3 Vahekokkuvõte.....	37
4.1.2 Meediaajakastuse tähendus subkultuurile.....	38
4.1.2.1 Rockabillyd.....	38
4.1.2.2 Breikarid.....	40
4.1.2.3 Vahekokkuvõte.....	46
4.1.3 Subkultuuri pilt meedias.....	48
4.1.3.1 Rockabillyd.....	48
4.1.3.2 Breikarid.....	50
4.1.3.3 Vahekokkuvõte.....	52
4.2 Sisuanalüüs.....	53

4.2.1 Artikkel 1: „1950-ndate USA noortekultuur elab entusiastides tänini (Eesti Päevaleht).....	53
4.2.2 Artikkel 2: „Rock'n'roll-heimot kohtasivat Sastamalan suvessa“ (Helsingin Sanomat).....	57
4.2.3 Artikkel 3: „Tänavatants on egode lahing“ (Tartu Postimees).....	61
4.2.4 Artikkel 4: „Pää edellä elämään“ (Aamulehti).....	65
4.3 Süvaintervjuud autoritega.....	68
4.3.1 Ajakirjaniku kohustused.....	68
4.3.2 Miks ajakirjanikud tahavad kirjutada subkultuuride teemal.....	71
4.3.3 Subkultuursete allikate suhtumine meediaajakastusse – ajakirjanike hinnangul.....	74
4.3.4 Ajakirjaniku ja allikate/lugejate interaktsioon.....	75
Järeldused ja diskussioon.....	76
Kokkuvõte.....	82
English summary.....	83
Kasutatud kirjandus.....	85
Lisad.....	87
Analüüsitud artiklid.....	87
Artikkel 1.....	87
Artikkel 2.....	88
Artikkel 3.....	92
Artikkel 4.....	93
Intervjuu kava: subkultuuride esindajad.....	98
Intervjuu kava: ajakirjanikud.....	101
Näidised informantide mõttekaartide ja joonistuste hulgast.....	103

Intervjuude transkriptsioonid cd-plaadil.

Sissejuhatus

Oh maybe maybe it's the clothes we wear,
The tasteless bracelets and the dye in our hair,
Maybe it's our kookiness,
Oh maybe maybe it's our nowhere towns,
Our nothing places and our cellophane sounds,
Maybe it's our cheapness,
We're trash, you and me
We're the litter on the breeze,
We're the lovers on the streets,
Just trash, me and you,
It's in everything we do, it's in everything we do
Or maybe maybe it's the things we said,
The words we heard and the music we play,
Maybe it's our sweetness,
Oh maybe maybe it's the times we've had,
The lazy days and the crazes and the fads,
Maybe it's our cheapness,
But we're trash, you and me,
We're the litter on the breeze,
We're the lovers on the streets,
Just trash, me and you,
It's in everything we do,
It's in everything we do
(Brett Anderson, 1996)

Suvel 1996 kuulsin ansambli Suede laulu „Trash“, mis ilma vähemategi kahtlusteta muutis minu elu. Sama selge on, et selle laulu tagajärjena on lugeja käes nüüd minu magistritöö, mis – jällegi ilma kahtlusteta – käsitleb just seda laulu, lihtsalt spetsiifilise nurga alt. Nii laulu kui töö teemaks on normidest erinevamine ning selle erinevuse olemasolust rõõmu ja uhkuse tundmine. Minu isiklik veendumus on idealistlik – ja idealist olen hea meelega – et erinevus tõesti on rikkus ja et seda tuleb hinnata. Seda peaksid hindama nii need, kes ise normist erinevad kui ka need, kes selle müütilise normi moodustavad. Käesoleva tööga tahtsin uurida, kas seda tehakse, kelle poolt ja kuidas.

Meedia, nagu öeldakse, on ühiskonna peegel – aga mitte ainult seda, vaid ka koht, kus ühiskond võtab kuju, reageerib enda sees toimuvale, analüüsib iseennast. Mis oleks siis parem platvorm normide ja normivastasuste uurimiseks kui just meedia?

Sellised mõtted juhtisid mind uurima subkultuuride meediakajastust. Täpsemalt olen süvenenud kahe grupi meediapilti: 1950ndate USA noortekultuurist ammendavate rockabillyde ja hip-hopkultuuri esindavate breiktantsijate. Et tuua töösse perspektiivi, sooritasin oma uurimust paralleelselt Eestis ja Soomes. Töö empiiriline pool koosneb

kolmest põhilisest osast. Esimene on subkultuuride esindajate intervjuude analüüs. Intervjuudes käsitleti nii subkultuuri olemust üldiselt, meedia mõju sellele kui ka konkreetseid artikleid. Teine osa on nelja artikli – kahe soome, kahe eesti; kahe rockabillydest, kahe breikaritest – sisuanalüüs, milles kasutan toetusena ka subkultuuride esindajate ning lugude autorite mõtteid. Töö viimases osas analüüsin artiklid kirjutanud ajakirjanike intervjuusid.

Tahan tänada oma juhendajat Triin Vihalemma kasulike kommentaaride ja tähelepanekute eest ning töö jooksul mind aidanud rockabillysid, breikareid ja ajakirjanike inspiratsiooni ja huvitavate vestluste eest. Kõige muu eest tänan, nagu alati, Brett Andersoni.

1. Töö teoreetiline ja empiiriline raamistik

Käesoleva magistr töö eesmärgiks on avada subkultuuride suhet ühiskonnaga läbi nn peavoolumeedia vahenduse, võttes näiteks Soome ja Eesti ühiskonnad ning breikarite ja rockabillyde subkultuurid. Kuigi lähinaabrite kultuurid on üksteisele väga sarnased, on nende ühiskonnad ajaloolistel põhjustel arenenud väga erinevalt. Alati ei ole see areng kulgenud isegi samas suunas, mida võivad subkultuuride valdkonnas illustreerida näiteks punkarite erinevad hoiakud: kui Läänes olid nad vasakpoolselt orienteerunud, seisid Nõukogude Eesti punkarid vastu just kommunistlikule ideoloogiale. Tänapäeval on sellised erinevused riikide vahel suuremalt jaolt kadunud, mistõttu töö keskmes ei ole riikide vaheline võrdsus vaid ühiskondade subkultuursete ja meinstriimsete elementide vaheline suhe. Töö puudutab kolme omavahel seotud teemat: 1) subkultuuri ja nõ suure ühiskonna suhet üldisemalt (subkultuuri esindajate poolt määratletuna); 2) subkultuuri esindajate ootuseid peavoolumeediale ja nende oskust seda meediumit oma grupi huvides kasutada, ning 3) ajakirjaniku rollimääratlust ja praktikaid subkultuuri kajastamisel.

Traditsioonilises ühiskondlikus kaheks jagamises esindab Soome „Läänt“ ja sobib seega subkultuuriuuringute normidesse ja standarditesse paremini kui Eesti. Kuigi Soomes ei ole olnud Briti mõttes tugevat klassiühiskonda (mida on peetud oluliseks subkultuuride tekkes), on subkultuurid omandatud teiste lääneriikidega üheaegselt. Kuigi subkultuuride tekkepõhjused on Soomes siiski ilmselt erinevad kui näiteks Inglismaal (kust põhilised subkultuuriteooriad pärinevad) ja põhinevad pigem suuremate kultuuriruumide matkimisele või vähemalt sealt laenatu kohandamisele, on selle uurimuse raames sellegi poolest võimalik pidada Soome subkultuurilisi mustreid enam-vähem samanäolisteks teiste lääneriikide omadega. Eesti puhul on taust pisut teistsugune – ja võibolla pisut huvitavam. Nagu ülal öeldud, ei saa uuringut siiski nimetada võrdluseks – tõsiseltvõetav võrdlus nõuaks oluliselt laiemat uurimistööd ja suurema materjali kasutamist.

Berk Vaheri (2001: 53) sõnul võib subkultuuri defineerida kui ”mingis kultuuris paljusid eluvaldkondi hõlmavat ja suhteliselt püsivat teadvustatud kollektiivset kõrvalekallet antud kultuuri normidest” (definiitsioonidest põhjalikumalt peatükis 1.1.1). Subkultuurid on vajalikud – isegi hädavajalikud ”normide ja seega üldse küllalt selgepiirilise kultuuri

tekkeks ja arenguks (vast mitte progressiks, vaid lihtsalt keerustumiseks või lihtsustumiseks tsentri-perifeeria dialektikas)” (ibid.). Järelikult võib öelda, et subkultuure on igas kultuuris ja tsivilisatsioonis olemas. Täiesti lihtne ei ole aga subkultuuri defineerimise või selle piiride tõmbamise küsimus erinevates kultuuriruumides. Suurtes kultuuriruumides – Ameerika Ühendriigid, Suurbritannia – võib eeldada sadade ja tuhandete inimeste hõlmamist ühe subkultuuri raamidesse. ”Kuid väikestes kultuuriruumides on nii võimsate ja suhteliselt homogeensete alternatiivide tekkimine paratamatult üsna harv nähe, sest ellujäämise nimel peab väike kultuur enese identiteedis eriti kindel olema. Selles muutuste takistamist eeldatakse või kardetakse ka väiksematelt grupeeringutelt, kümne-kahekümnepealistelt rühmitustelt või sõpruskondadelt, kel iganes on küllalt tarmu saavutamaks vähegi tooniandvat osalust mõnes meediakanalis.” (ibid.)

Varasemate subkultuuriuurijate nägemuse järgi ”relevantset subkultuurid on töölisklassi noorte alternatiivsed elustiilid” (Vaher 2001: 54, vt ka peatükk 1.1). Eesti taolises endises Nõukogude Liidu riigis on selline tõlgendus juba problemaatiline: ”[K]uivõrd Eesti oli 1940-1990 NSV Liitu vangistatud, oli siin dominantkultuuriks vähemasti oma retoorikas just töölisklassi eelisolukorda seadev ideoloogia. Nii kujunes töölisklassis välja terve kastiüsteem, mille alumine osa vastas elatustasemelt Briti põhjakihile ja ülemine osa keskklassile või lausa ülemkeskklassile [...] Teine või lausa esmanegi siinset töölisklassi lõhestav faktor oli rahvuslik kuuluvus: eestlased ja muulased elasid vägagi erinevat elu, erinevaid kultuure.” (Vaher 2001: 54f)

Sama suurte ja väikeste kultuuriruumide vaheline lõhe on märgata ka selles, et tänaseks on briti ja ameerika subkultuurid kujunenud üle pea terve maailma dominantseiks subkultuurideks. Vaher (2001: 56) esitab küsimuse, kas väikestes kultuurides nendele vastandumine ei oleks tegelikult palju ”subkultuursem”. ”Eesti puhul muudab olukorra veelgi keerukamaks tõik, et siinsed subkultuurid on olnud küll angloameerika omade jäljendused, kuid seejuures ei ole sealsele dominantkultuurile vastandunud – vastupidi, nõukogude ajal nad isegi kippusid seda idealiseerima.”

Airi-Alina Allaste (2007) kirjutab: ”Tänu Nõukogude minevikule ei ole Eestis elustiilide paljususe tajumine ilmselt sama enesestmõistetav, kui lääne kultuuris ning arusaamad subkultuuridest on vahel demoniseeritud. Miks? Totalitaarses ühiskonnas ei olnud kõrvalekaldumine nõukogulikust elulaadist aktsepteeritud ja see jäi alati väga

põrandaaluseks.” Samas oli näiteks Eesti pungi omapäraks just rahvusmeelsus ja vene süsteemi vastustamine – näiteks briti punkaritele oli asi vastupidine: natsionalism oli kuri, mille vastu seisti. (Vaher 2001: 56)

Metropolidest eemal asuv väike Eesti ei ole veel jõudnud kohaneda kaasaegse multikultuurilise ühiskonna tavadega. Teistsuguses ja eristavas on harjutud nägema mässu ühiskonnas kehtivate normide vastu ning sageli usutakse, et potentsiaalselt on sel juhul tegemist hälbiva käitumisega, mis on suuremal või väiksemal määral ühiskonnale ohtlik. (Allaste 2007)

Kuigi tänaseks on subkultuurid ka Eestis juba üsna tavaline nähtus, ühendatakse neid siiski veel tihti hälbiva käitumise ja ohtlikku deviantsusega. „Näiteks klubikultuur omandas ühiskonnas suuremat tähelepanu ainult narkootikumide tarvitamise pärast. Tõepoolest, mingi osa noori neid klubides ka tarvitas, aga kergesti vaadati üle faktist, et enamik seda siiski ei teinud. Praegu teismeliste seas populaarsust koguv emo subkultuur on tuntud paljuski oma mordbiidsete suhtumiste ning ’eneselõikumise’ poolest. Kuigi selles subkultuuris on väga palju muud ning valdav osa emo-teismelistest ei ole seotud destruktiiivse praktikaga.” (ibid.)

Hoolimata sellest, et eriti viimas(t)e aastakümnen(di)te jooksul on subkultuurid Eestis – näiteks tänavapildis – võtnud prominentsema positsiooni, on neist kirjutatud vähe. Vaher (2001: 57) kurdab, et ainus subkultuur, millest Eestis on kirjutatud ülevaatlik raamat, on biitkultuur (tõsi ongi, et näiteks selle töö taustaks oli Eesti-osa jaoks väga raske leida informatsiooni). Nüüdseks lisandub eesti subkultuurikäsitlesele vähemalt Tõnu Trubetsky hiljuti ilmunud raamat Eesti pungi ajaloost ning Airi-Alina Allaste uurimistöö – kuid tema keskseimaks huvialaks on olnud klubikultuurid ja uimastite tarvitamine, ehk üsna spetsiifiline valdkond. Ka ajakirjanduses on subkultuuride teema võrdlemisi harva käsitletud. Arvatavasti (ja ka selle töö jaoks küsitletud inimeste hinnangul) on see olukord tasapisi muutumas. Samas ei ole Soome ajakirjandus selle koha pealt Eesti omast oluliselt erinev: ka Soomes on subkultuurid üsna harva käsitletud teema.

1.1 Subkultuuriteooriad ja post-subkultuuriteooriad

Subkultuurid on kaasaegse ühiskonna struktuurile tüüpilised nähtused: meie ajale on

iseloomulik identiteetide paljusus ja pidev muutumine. Kaasaegse lääne ühiskonnas sünnivad identiteedid aga rohkem oma valikutest sõltuvate tegurite alusel kui näiteks perekonna-, soo-, religiooni- või elukohateguritest nagu varasematel aegadel. Sellegi poolest võib väita, et hoolimata sellest, et meie ajast räägitakse kui individualismi ajastust, on erinevatesse rühmadesse kuulumine tänaselgi päeval indiviidi identiteedi moodustumise jaoks oluline. Mikrotasandil, indiviidi tasandil, on tegemist enda võrdlemisega teistega – nii samastumise kui vastandumise mõttes – ning kollektiivse toetusega. Eriti noore inimese jaoks on selline identiteedimoodustamine oluline – kuid kindlasti ei piirdu see ka ainult noortega. Ka selle töö jaoks intervjueritud inimeste hulgas on keskealisi, kelle jaoks subkultuurne samastumine või mõistmine on tähtis.

Subkultuure kui fenomeni on Chicago ning eriti Birminghami kultuuriuuringute koolkondade päevist saadik uuritud palju, kuid ühiskonna muudatustega ühenduses on muutunud ka subkultuurid ning see, milline roll neile on ühiskonnas antud. Kui veel Birminghami *Centre for Contemporary Cultural Studies*-i (CCCS-i) uurijad pidasid subkultuure poliitilistena ja ühiskonna traditsionaalsetele väärtustele vastuseisvatena rühmadena, tihti töölisklassi „kangelastena“ ja võitlejatena, on hilisem subkultuuriuurimus pigem näinud subkultuure individuaalse identiteedi, tarbimise, meediateadlikkuse ja postmodernsete „hõimude“ kontekstis. Seda uut suunda on nimetatud „post-subkulturalismiks“ (Muggleton & Weinzierl 2003).

Subkultuuriteooria ja subkultuuri mõiste kasutamise algpunkti on raske määratleda, kuid juba Chicago sotsioloogid löid omamoodi subkultuuriteooria. Juba eelmise sajandi esimestel kümnenditel nägid nad subkultuure pigem mõistetava reaktsioonina ühiskonna normidele kui ohtliku deviantsusena (Bennett & Kahn-Harris 2004: 3). Samal joonel jätkas ka Birminghami koolkond. CCCS-i kesksed subkultuure käsitlevad teosed olid näiteks Stuart Halli ja Tony Jeffersoni *Resistance Through Rituals* (1976), Geoff Munghami ja Geoffrey Pearsoni *Working Class Youth Culture* (1976) ning Dick Hebdige *Subculture. The Meaning of Style* (1979). Nendes tõlgendati subkultuure pideva klassivõitluse „spektakulaarseteks indikaatoriteks“, loomulikuks reaktsiooniks ühiskonnamuudatustele (Bennett & Kahn-Harris 2004: 5). Hebdige ja teised CCCS-i esindajad rõhutasid rõivaste ja stiili funktsiooni vastupanu vahendina. Noorte nähtusi ei peetud vaid ajutiste faasidena, vaid neile anti sotsiaalne tähendus (Osgerby 2004: 117-118). Oluliseks peeti ka ühiskonna rikastumist ja konsumerismi sündi, mille kaudu ka vaesemad klassid võisid hakata väljendama ennast tarbimise abil (ibid.).

CCCS-i subkultuurikäsitlus põhines marksistlikule, gramscilik-semiootilisele, Muggletoni ja Weinzierli (2003) sõnul romantiseeritud nägemusele noorte elustiilidest. Üleliigne „romantilisus“ on vaid üks paljudest põhjustest, mille pärast CCCS-i teooriad on pälvinud hilisematelt teoreetikutelt palju kriitikat. Üldised kriitilised märkused on puudutanud CCCS-i ülimalt poliitilist subkultuurinägemust, mis andis iga valikule väga sügava ühiskondliku tähenduse. Subkultuur oli ka vältimatult väga kitsas ja staatiline mõiste, mis kattis ainult töelisklassi rühmitusi.¹ Thornton (1995: 152) omakorda kritiseerib Birminghami koolkonda öeldes, et see ignoreeris subkultuuride arenemise faasi ja käsitles neid alles siis kui nad olid „valmis“.

Nendele puudustele on post-subkulturalistid püüdnud vastata alates 1990ndatest aastatest. Post-subkulturalistid ei eita CCCS-i saavutusi ega nende mõju mitmetele aspektidele (sub)kultuuriuuringute tänases seisus. CCCS-i uuringud kaasaja kultuuri struktureerivate võimuerinevuste kohta pakkusid analüütilisi vahendeid, millega tänapäevalgi opereerida domineeriva kultuuri ning sellele reageerivate sotsiaalsete rühmituste vahelisi suhteid uurides (Stahl 2003). Tuleb võtta arvesse ka seda, et ühiskonnad on muutunud ja subkultuuride positsioonid nendes samamoodi – osad aspektid ei saakski olla püsivad muutumatutena.

Mis siis on post-subkulturalism? Muggleton (1997: 196, Stahl 2003 kaudu) on kirjutanud, et post-subkulturalismis subkultuurid muutuvad simulacrumiks, „originaalideta koopiateks“. Post-strukturalistidel on lõpmatud valikuvõimalused ja neilt puuduvad igasugused piirid, igasugused nõuded pühenduda ainult ühele tuumikule. Sellele on näiteks Stahl (2003) vastanud, et reeglid ja piirid on ikka olemas, need on lihtsalt äärmiselt *ad hoc* – need muutuvad ja neid muudetakse pidevalt. Seda tõendavad ka selle töö jaoks tehtud intervjuud; subkultuuride sees ei ole kaugeltki mitte kõik lubatud – või täpsemalt: kõik on lubatud, kui seda teha õigel viisil ja õigete motiividega. Nende õigete viiside ja motiivide iseloom omakorda on paindlik ja mittepühendunud vaatlejale tihti arusaamatu.

Tuleb mainida, et kui CCCS-i on süüdistatud subkultuuride ülepolitisereerimises, siis võib post-subkultuuriteooriaid süüdistada poliitilise dimensiooni ignoreerimises – tegelikult ei ole postmodernsed subkultuurid ainult hedonistlikud ja individualistlikud, vaid on ka

¹ CCCS-is jagati noorte alternatiivsed grupid vaid töelisklassi subkultuuridesse ja keskklassi „vastukultuuridesse“ (Osgerby 2004: 118).

palju uusi protestiliikumisi, mida tuleb kategoriseerida subkultuuride hulka. (Muggleton & Weinzierl 2003: 14) Post-subkultuuridele on omane ka väga kõrge eneseanalüüsi tase ning meediateadlikkus (ibid.: 8), mida käesolev töö osaliselt tõestab.

Post-subkulturalistid on rakendanud oma töös eeskätt Michel Maffesoli ja Pierre Bourdieu teooriaid (Maffesoli mõjust pikemalt peatükis 1.1.1). Bourdieu teooriatele on toetunud eriti Sarah Thornton, kes oma teoses *Club Cultures. Music, Media and Subcultural Capital* (1995) toob Bourdieu erinevate kapitali liikide kõrvale uue dimensiooni, subkultuurse kapitali. Thornton kritiseerib Bourdieu'd tema teooria kasutatavusest ainult sotsiaalses maailmas, milles kultuurne kapital väljendub ainult suurte institutsioonide kaudu, nii et seda on tegelikkuses võimalik omada ainult üsna privilegeeritud inimestel. Kapitali liikidega opereeritakse nimelt ka teistes ühiskonnakihtides ja just ühe sellise kapitali liigina toob Thornton välja subkultuurse kapitali. Ei ole siiski põhjust jääda arvamusele, et subkultuurne kapital liiguks ainult mitteprivilegeeritud ühiskonnaklassides mittemateriaalsel kujul. Subkultuurne kapital muundub majanduslikuks kapitaliks näiteks muusikatööstuses, moetööstuses, ajakirjanduses ja meelelahutustööstuses (Thornton 1995: 10-14).

Minu magistritöö lähtekohaks on see Thorntoni (ibid.: 116) esitatud mõte, et subkultuurid on suurelt osalt meedia konstrueeritud ja et nende liikmed tõlgendavad ennast ja oma suhet ülejäänud ühiskonnaga selle kaudu, kuidas neid esitatakse meedias. Annisti (1997: 2) sõnul on keskses rollis "küsimus sellest, kuidas ühiskond või kogukond üldiselt 'teisesust' konstrueerib, milline on konstrueeritud kirjelduse suhe 'teisesse' ja kuidas 'teine' sellele kirjeldusele reageerib." Thornton tahab rikkuda selle müüdi, et „autentne“ kultuur eksisteeriks ainult väljaspool meediat ja kommertskultuuri ning et „autentsuse“ eelduseks olekski nende vastu võitlemine. Thorntoni arvates ei ole subkultuuride ja meedia vahel vastuolu; subkultuurid ongi pigem just meediafenomenid. Subkultuuride tekkimises opereerib kolm meedialiiki: lokaalne mikromeedia (lendlehed, meililistid), nišimeedia (muusikaajakirjandus, elustiiliajakirjandus) ja massimeedia (ajalehed, tabloidid, televisioon). Nagu Thornton (1995: 140) ütleb, külvab mikromeedia subkultuuri seemned, nišimeedia kasvatab saaki, massimeedia aga korjab saagi kokku. Kui kaks esimest meedia liiki toimivad subkultuursete jõududega (nišimeediaväljaannetes töötavad ajakirjanikud, toimetajad ja fotograafid on reeglina kunagi esindanud mingit subkultuuri ja on seega mingil määral subkultuuri sees. See tekitab sideme väljaande tegijate ja lugejate vahele (ibid.: 153). Massimeedia on

väljaspool subkultuure. Thornton (ibid.: 120) nägemuse järgi on aga just see väljastpoolt tulev kinnitus subkultuuride formatsioonile oluline: arusaamatuse ja negatiivse kajastuse saavutamine on subkultuurse tegevuse eesmärk, mitte ainult selle tagajärg. Kannustav kajastus võib olla subkultuurile koguni „surmasuudlus“ (ibid.: 122). Thornton (ibid.: 128) juhib tähelepanu ka sellele, et nii irooniline kui see ka ei ole, tõestab näiteks subkultuurse muusika originaalsust ja leidlikkust kõige kindlamini see, et see lõpuks „meistriimistub“ ja et näiteks televisioonis nähtud subkultuursed vilksatused on tähtsad teismeliste värbamiseks subkultuuridesse.

Thorntoni teooria suhtes on käesolev töö ühelt poolt harmoonias, teiselt poolt aga räiges vastuolus. Kindlasti kasutatav on subkultuurse kapitali mõiste, mis aitab seletada mitte ainult subkultuurisiseseid, vaid ka subkultuuridevahelisi dünaamikaid ja solidaarsust. Ülal kirjeldatud subkultuuri ja meistriim-avalikkuse suhe näeb aga antud uurimuse järgi välja drastiliselt teistsugune kui Thorntonil käsitluses. Tundub, et üheks lihtsaks põhjuseks on tänase meediamaastiku erinevus Thorntonil-aegsest (1990ndad) ja üldse ühiskonna kommertslikumaks muutumine. Nagu on näha peatükis 4 esitatud tulemustest (eriti osades 4.1.2 ning 4.3, milles arutatakse meedia tähtsust subkultuuridele ning tutvustatakse ajakirjanike mõtteid subkultuuri-teemalisest kajastusest) peetakse meediakajastust subkultuuri olemasolule oluliseks mitte thorntonlikult pööratult, vaid puhtalt positiivses mõttes.

Rohkem kui kindlalt defineeritud subkultuure ja nende kajastamist meedias, on uuritud noori üldiselt ja seda, kuidas neid nähakse ”teisena”, problemaatilisena ühiskondlikuna nähtusena. Annisti (1997: 1) sõnul: ”Noored pole enam ainult tulevikulootus vaid olulisel määral ka ohtlik või ebamugav sotsiaalne kategooria, konkurent ja uuendaja. Välja on kujunemas uued diskursused noortest, mis mõjutavad teadlasi, haridustöötajaid, seadusandjaid, meediat ja tavaarusaamu ning lõpuks noori endid, nende enesekirjeldusi ja identiteeti.” Usun, et Annisti mõtet võib laiendada subkultuuride käsitlusesse: sellist diskursusemuutust püütakse lokaliseerida ka käesolevas töös.

1.1.1 Subkultuur, hõim või elustiil – nimetamise raskusest

Et representatsioonid ja (nii enda kui teiste) identifitseerimine põhinevad nimetamisel, on sõnade valik tähtis ka subkultuuride käsitluses. Üks subkultuuriuuringute

probleemidest on kasutatud diskursuse ja ennekõike peamise uurimisobjekti nimetuse ebamäärasus. Esiteks ei ole sõna 'subkultuur' defineerimine kerge, teiseks on juba kaua vaieldud selle üle, kas sõna üldse kannab enam mingisugust rakendatavat tähendust. Sarah Thornton (1995: 162), kes ise oma töös veel kasutab sõna „subkultuur“, lahendab probleemi ringdefineerimise kaudu: ta defineerib subkultuurideks lihtsalt sellised sotsiaalsed grupid, mida nimetatakse subkultuurideks. Clark (2003) kasutab sõna subkultuur teatud stiili ja ühised huvid omandanud 20nda sajandi noortegruppide kohta. Subkultuuridesse kuuluvate noorte meeldumused, riietus, muusika ja normid erinevad ühel või teisel viisil „mütoloogilisest keskmisest“. Ta teeb ka märkuse, et sellised subkultuurid esinevad tavaliselt „valgetest“ ka etniliselt ja rassiliselt. Definiitsioone on ilmselt sama palju kui teoreetikuidki, mõned neist on väga laiad nagu Thorntoni oma, teised spetsiifilised, nagu Clarki oma.

Enamus viimaste kahekümne aasta teoreetikutest ei ole aga enam tahtnud kasutada sõna 'subkultuur'. Kriitikute järgi on sellest saanud vaid lihtne koondtermin kõigile sotsiaalse elu aspektidele, milles ristuvad noored, stiil ja muusika (Bennett 1999, Bennett 2004 kaudu). Kõige populaarsem asendaja 'subkultuurile' on 'hõimude' või 'neo-hõimude' (ka 'postmodernsete hõimude', isegi 'pseudo-hõimude') mõiste, mille post-subkulturalistid on arendanud Michel Maffesoli tööle, eriti raamatule *Le temps des tribus* (ingl. *The Time of The Tribes*) (1988/1996) tuginedes. Hõimud moodustuvad teatud atmosfääri või meeoleu alusel ja neid väljendatakse välimust ja vormi rõhutavate elustiilide kaudu. Vastupidiselt traditsioonilistele hõimudele moodustuvad postmodernsed hõimud paljude indiviidide omaenda identifikatsiooni aktidest, ja iseloomulik nendele hõimudele on nende liikmete pidev liikumine ühelt (näiteks) muusikaliselt või stilistiliselt eelistuselt teisele (Bennett 1999, Lury 1996). Neo-hõimude emotsionaalses ühenduses mängivad rolle *persona*'d ehk maskid – individualism modernistlikus mõttes hakkab ennast ammendama ja need maskid, rollid, sünnivad ja saavad tähenduse suhtes teiste inimestega (Allaste 2001: 79). Bennetti (1999: 614) järgi ei võimalda 'subkultuuri' kontseptsioon samasugust liikumist kui 'hõimude' kuna subkultuur üritab vaid „hermeneutilise pitsseriga“ ühendada muusikalised ja stilistilised eelistused.

Hesmondhalgh (2005) kirjutab, et on võimatu naasta 'subkultuuri' mõiste juurde, kuid ta hülgab ka 'hõimud' – ja teised esitatud alternatiivid, nagu 'skened'. 'Subkultuuri' probleemiks on tema arvates, et see vihjab liiga suurt „koherentsust“ ja „fikseeritust“,

mida subkultuurid tegelikkuses ei paku. Samas on Hesmondhalgh (2005: 24) veendunud selles, et polariseeritus kahe nägemuse (subkultuur vs. hõim) vahel on liiga drastiline: tegelikult peaks oluline küsimus olema see, kuidas rühmituste piirid moodustuvad, mitte see, kas neid on või ei ole. Ta teeb veel märkuse, et sõnal 'hõim' on tegelikult konnotatsioone, mis viitavad just püsivusele – sellele, mille pärast „subkultuuri“ on kritiseeritud. Hesmondhalgh kritiseerib Bennetti subkultuuri-hõimu-dihhotoomiat ka selle pärast, et tema pakutud tõlgendus rõhutab konsumerismi, mis peaks lahendama kõik probleemid – sellise nägemuse järgi on identiteet „vaba valiku“ ja ise konstrueerimise küsimus.

On ka 'subkultuuri' pooldavaid argumente, näiteks Hodginsoni (Hesmondhalg 2005: 30 kaudu) argument, et termin sobib ikka veel teatud tüüpi rühmadele, näiteks gootidele. Sellised rühmad peavad olema ajas püsivad, nende liikmed osutuvad pühendumust, nad on autonoomsed sotsiaalsetest ja majanduslikest suhetest ja rühma sees on tunda selget hingesugulust. On tõsi, et ka selliseid üsna homogeenseid ja staatilisi rühmitusi on veel olemas, kuid selle nägemuse muudab problemaatiliseks see, et tuleks olla võimalik kasutada sama diskursust ka nende rühmade kohta, mis jagavad ainult osa kriteeriumidest – muul juhul jääks subkultuuriuuringutest välja liiga palju huvitavaid ja kaasajas relevantseid rühmitusi.

Hesmondhalgh (2005: 32) esitab, et termin 'žanr' võiks olla toimiv alternatiiv ülal esitatutele, kuna see sisaldab arusaama produktsiooni ja tarbimise suhtest: žanrid on „orientatsioonide, ootuste ja konventsioonide süsteemid“, mis „ühendavad teksti tööstuse ja publiku“. Ta kombineerib seda „artikulatsiooni“ mõistega, mille abil püüab seletada muusika ja sotsiaalse aspekti suhet. Tuleb panna tähele, et Hesmondhalgh kirjutab ainult muusikaelistustele põhinevatest rühmadest, järelikult ei saa seda ettepanekut rakendada kõigil aladel – mis samamoodi välistaks diskursusest suure hulga rühmitusi.

Juba see definitsioonide paljus ja hägusus ning vastumeelsus nende kasutamise vastu – nagu ka see, et mitme teoreetiku nägemuse järgi on sõnale subkultuur erinevaid, tänase diskursusega paremini kokku sobivaid alternatiive – reedab, et subkultuuride hulka võib lugeda väga erinevaid nähtusi. Selle uurimuse subjektid, rockabillyd ja breikarid, on üksteisest drastiliselt erinevad rühmad – üks toetub esteetilistele valikutele, teine aga pigem ühisele tegevusele – ja annavad selle tõttu erinevad pildid

sellest, kuidas 'subkultuuri' võiks mõista. Nagu hiljem selgub, ei pea isegi subkultuuri kuulumise tunne olema subkultuuri kuulumise eelduseks. Kas inimest, kes ise ei loe ennast ühegi subkultuuri liikmeks, võib pidada selliseks? Ka siin on ilmselt subkultuuride- ja definitsioonidevahelisi erinevusi – ühisele harrastus- või töökultuurile põhinevad rühmad on kindlasti subkultuurid analüütilisest vaatenurgast², kuid teised rühmad vajavad ka rühmasisest kokkukuulumise tunnetust. Viimaste jaoks tekib kiusatus võtta kasutusele Benedict Andersoni „ettekujutatud kogukondade“ määratlus, mis on vähemalt minu enda jaoks alati tundunud vägagi sobivana subkultuuride käsitluseks. Selle järgi kuuluvad inimesed kokku kui neid ühendavad ühised huvid või näiteks rahvus – sellestki hoolimata, et suurem osa kogukonna liikmetest ei kohtu kunagi suurema osaga teistest liikmetest. Ettekujutatud kogukondadel on piirid, ehkki paindlikud, mille taga on teisi kogukondasid. (Anderson 1983: 6-7)

Kui on defineeritud 'subkultuur', tuleb defineerida ka see müütiline norm, millega subkultuur vastandatakse, „meinstriim“ ehk peavool. Kuna käesolev töö uurib just „peavoolu“ esindavates ajalehtedes rakendatud representatsioone, esineb subkultuuri ja meinstriimi dihhotoomia töös regulaarselt. Alati ei ole täiesti selge, mida meinstriimiga mõeldakse – näiteks intervjueritud subkultuuride esindajatele võis see tähendada üsnagi erinevaid asju (vt 4.1.1). Thornton (1995: 104) järgi on sõnal „mainstream“ kaht tüüpi konnotatsioone: esiteks neutraalsemad või isegi positiivsed konnotatsioonid – „mainstream“ viitab populaarsetele asjadele, näiteks edetabelimuusikale. Teiseks negatiivsed konnotatsioonid – „mainstream“ on see mis ei ole „cool“. Näiteks Hebdige ja teiste CCCS-i teoreetikute „mainstreami“-käsitlus viitab sellele, et tegemist on kodanlikkusega, millele vastandub tööliklassi subkultuurne vastuolu. Kuigi subkultuursed inimesed suhtuvad tihti vastumeelsusega iseenda „sildistamisesse“ ja ei tahagi nimetada ennast ühegi konkreetse subkultuuri esindajaks, kategoriseerivad nad Thornton (1995: 99) järgi teisi inimesi hõlpsasti väga homogeensetesse rühmitustesse. Samamoodi ei vastanda nad ennast teiste subkultuuridega, vaid homogeense „mainstreamiga“. Seda väidet toetavad ka selle uurimuse tulemused – kuigi subkultuuride esindajad ei kasutanud alati seda sõna, tundus mõnele neist raske identifitseerida ennast meinstriimiga.

Käesoleva töö subkultuuriteoreetiliseks ja diskursiivseks lähtekohaks on pigem post-

---

2 Laiemat akadeemilist käsitlust pärvinud subkultuurid ongi reeglina alati muusikaelistusele põhinevad. Näiteks spordisubkultuure (millesse isegi breigi võib lugeda) on käsitletud väga vähe, nagu noteerib Wheaton (2007).

post-subkulturalistlik nägemus kui algupärane vastupanule põhinev subkultuurikäsitlus või igasugused piirid ja definitsioonid hülgev post-subkulturalism. Identiteetide liikuvust ja „voolavust“ on raske eitada – kuigi käsitluse all olnud subkultuurid on eriti selle koha pealt väga erinevad, on see „voolavus“ mõlemas käsitluses ühel või teisel viisil keskne teema – samamoodi on ka algupärastes subkultuuriteooriates kasutatavaid elemente, mille hülgamine ei ole põhjendatud.

Mis töös kasutatud diskursust puudutab, tuleb põhjendada, miks kasutan sõna subkultuur, kuigi selle nõrkused on ülal juba kinnitatud. Üheks põhjuseks on koherentsus: töös, mille teine pool eeldab mõistmist ja toimivat kommunikatsiooni uurija ja informantide vahel, tuleb kasutada diskursust, mis on kõigile arusaadav – sõnade 'hõim' või 'neo-hõim' kasutamine oleks olnud pigem segadust tekitav. Samas ei ole minule tundunud, et ükski hiljem välja käidud terminitest lahendaks olulisi probleeme ilma, et tekitaks sama korraga hulka uusi probleeme. Eestis (ega ka Soomes) ei ole sõna „subkultuur“ ka jõudnud korjata endale samasuguseid konnotatsioone kui sellel on Anglo-Ameerika kultuuriuurijate hulgas.

Nagu käesoleva töö empiiriliseid tulemusi selgitades tuleb välja, on subkultuursete inimeste endi hulgas eelistatud sõna 'elustiil'. Järelikult kasutatakse ka seda sõna töös ohtralt. Elustiili mõiste definitsiooni tuleb minna otsima Bourdieu (2000: 169-173) juurest. Bourdieu kasutab mõistet „habitus“ elustiili mõiste selgitamiseks: habitus on teatud püsiv hulk dispositsioone (eelistusi, maitseid, oskusi), mis püsivad situatsioonist situatsiooni. Habitus hõlmab nii mõtlemist kui ka käitumist, ent toimib sageli mitte-teadvustatud tasandil (Ventsel 2009). Habitus struktureerib erinevad karakteristikud elustiiliks – klassifitseeritud ja klassifitseerivate praktikate süsteemiks (Bourdieu 2000: 171). Konkreetselt on elustiil Bourdieu nägemuse järgi niisiis maitse-eelistuste, maailmavaateliste nägemuste, käitumisviiside ja kehastunud tegevuste kogum. Bourdieu teooria on üldiselt üsna kindlalt seotud ühiskonnaklassidega, kuid elustiili on peetud ka klassisüsteemist täiesti eralduvana struktuurina: tegurina, mis mõjutab indiviidi valikuid märksa rohkem kui klass, sugu või haridus (Osgerby 2004: 142). Nii mõistetakse „elustiili“ ka käesolevas töös.

1.2 Representatsioon

„Representatsiooni“ all mõeldakse tähenduse produtseerimist keele kaudu. See on, nagu Hall (1997: 17) kirjutab, seos kontseptsioonide ja keele vahel. Selle seosega on meil võimalik viidata nii reaalsele kui ka väljamõeldutele asjadele, inimestele või nähtustele nii, et teised saavad meie mõttest aru. Representatsioonidest moodustuvad representatsioonisüsteemid – tihti kollektiivselt jagatud, teine kord aga individuaalsed. Representatsioonisüsteemid toimivad kahel tasandil: esimene on see tasand, kus süstematiseerime ja kategoriseerime maailmas eksisteerivaid asju nii, et suudame mõista neid; teine on keele süsteem, milles erinevad märgid on süstematiseeritud ja kategoriseeritud nii, et nad toimivad üheskoos. Kommunikatsiooni eeldused on, et indiviidide isiklikud representatsioonisüsteemid, kontseptsioonikaardid, on omavahel küllalt sarnased ja et indiviididel on ühine keel, mille märke kommunikatsiooni osapooled tajuvad samamoodi (ibid.: 18).

Hall (1997) jagab representatsiooni teooriad kolme koolkonda: refleksiivne, sihilik („intentional“) ja konstruktivistlik. Refleksiivne või mimeetiline lähenemisviis paigutab tähenduse reaalse maailma objekti või nähtusesse ja keel lihtsalt reflekteerib seda, peegeldab tähendused sellisena nagu nad juba on. Tahtlik lähenemisviis on vastupidine: sõnad tähendavad seda, mida nende autor (kõneleja, teksti autor) on nendega mõelnud. See mõtlemisviis on juba põhiliselt kollektiivsete representatsioonisüsteemide olemasolu puhul võimatu – kui meist igaüks räägiks ainult oma privaatset keelt, mille märkides peituvaid tähendusi teab vaid nende autor ise, oleks kommunikatsioon võimatu. Nende kahe lähenemisviisi probleemid püüab lahendada konstruktivistlik lähenemisviis. Selle järgi ei ole tähendus staatilisena olemas maailmas, ta ei ole ka individuaalsete keelekasutajate peas, vaid tähendused konstrueeritakse representatsioonisüsteemide abil. Tähendus sünnib ainult ja alles keele kasutamises.

Foucault sõnul on kõik tähendus diskursuses – diskursuse piiride taha jääv ei ole tähenduslik (Foucault 1972, Halli 1997: 44-45 kaudu). Diskursus Foucault mõttes kujutab endas teksti piiritlevaid juhiseid, eeskirju ja praktikaid. Reaalse, füüsilise maailma objektid ja tegevused eksisteerivad, aga alles diskursuse raames saavad nad tähenduse. Järelikult on Foucault vaateviis väga konstruktivistlik. Ta jätkab edasi, et kuna võime teada midagi vaid sellistest asjadest ja nähtustest, millel on tähendus, ongi just diskursus see, mis loob teadmisi. Ka meie arvamus sellest, mis on „Tõde“, sünnib

diskursiivsete praktikate kaudu. „Tõe režiim“ on iseennast säilitav formatsioon, mis eristab aktsepteeritud diskursused ebaaktsepteeritavaist, mõjutades selle eristuse ja arvamuse kaudu reaalsust. (Hall 1997: 49).

On ilmselge, et üks „tõe režiimi“ ülal pidavatest jõududest tänapäevases ühiskonnas on meedia ja selle eelistatud diskursus. Meedia toimib mitmel puhul indiviidide representatsioonisüsteemide kooskõlastajana ja selle kaudu normide paikapanijana. Järgmine peatükk käsitleb põhjalikumalt ja spetsiifilisemalt seda, kuidas meedia loob „tõdesid“ subkultuuridest.

1.2.1 Subkultuuride (meedia)representatsioonid

Thornton (1995: 160) võrdleb meediarepresentatsioonide rolli subkultuuride sündimisel rahvusliku meedia rolliga modernsete rahvuskultuuride kujunemisel. Ajakirjanikud ei leiuta subkultuure, kuid nad vormivad neid: märgistavad nende tuumiku ning täpsustavad nende piirid. Sedasi sündivate representatsioonide kaudu moodustuvad meie kollektiivselt väljenduvad kategooriad ja representatsioonisüsteemid. Thorntoni teooria, kuigi asetab selle olulisse positsiooni subkultuuride sündimisel, toetab siiski meedia rolli „moraalsete paanikate“ loojana. Sama põhimõte on Moorel (2005), kelle sõnul moraalne paanika teeb mässulisusest aina ahvatlevama suhtumise. Moore (2005: 231) rõhutab, et kuna meedia on eriti noorte elus nii keskne tegur, on meelelahutustööstus saanud aru, et kõige efektses ongi kasutada noorte oma diskursust – ehk püsida nii kaugel moraalsest paanikast loomisest kui võimalik. See aga ei ole kerge, kuna noorte manipuleerimine ei ole alati nii lihtne kui ta võib näida; enamus noortest on tegelikult väga kaugel sellest kõigega-nõustuva ja ilma-oma-arvamusteta noore pildist, mida mõnikord tahetakse meie silme ette maalida. Teisisõnu: manipuleerimine on raske, kuna subkultuurse kapitali omamist on võimatu (või vähemalt äärmiselt raske) teeselda.

Meediarepresentatsioonide subkultuurisisene problemaatika omakorda seisneb selles, et subkultuurne kapital ei tohiks kasvada meedia või teiste kultuuritööstuse osade abil, vaid nendest autonoomselt. See peaks olema kaasasündinud või mingil teisel müstilisel viisil kogutud (Moore 2005: 232-233). Moore peab meedia ja subkultuuride suhtes problemaatiliseks ka seda aspekti, et meedia lekitab „siseinformatsiooni“ meinstriimile. Seda väidet käesoleva töö empiiria (vt 4.1.2) jällegi ei toeta: subkultuursest

informatsioonist ei tunta sellist üsna primitiivsena tunduvat armukadedust, nagu Moore usub. Minu töö tulemustest võib järeldada, et selline informatsiooni „lekitamine“ on mõnikord subkultuuridele lausa eesmärgiks. Samasugust eesmärki on Ferrell et al (2001: 189) leidnud BASE-hüppajate³ subkultuuris – kui allpool viitan breikarite legitimeerimisele, siis on BASE-hüppajate eesmärk vägagi konkreetne legitimeerimine: illegaalse spordiala „reklaami“ abil legaalseks muutmine. Probleemiks on sellisel puhul meedia ja subkultuuri huvide konflikt: meedia tahab näidata tegevuse ohtlikku, „spektakulaarset“ poolt, hüppajad ise aga sooviksid näidata oma tegevust pigem positiivses valguses. Nagu näha, on selline representatsioon(isoov) kaugel sellest, mida Thornton pidas subkultuuridele olulisena.

Ülal toodud BASE-hüppajate näidet ei või ilmselt pidada moraalseks paanikaks, vaid pigem subkultuuri karnevaliseerimiseks, eksotiseerimiseks. Moraalsed paanikad, nagu Griffiths (2010) noteerib, ei ole siiski ainult mineviku teema, vaid neid sünnib ka tänasel päeval. Üks tõsisemaid (ja ka Soome ühiskonda lähedaselt puudutavaid⁴) on gootide subkultuuri seostamine koolitulistamistega ja üldse vägivaldsuse ja ühiskonnaaenulikkusega peale Colorados, USA-s 1999. aastal toimunud veretööd. Griffiths (2010: 408) leidis sündmuse-järgses meediakajastuses gootide seostamist näiteks terrorismiga, pandivangide võtmisega, sarimõrvar Charles Mansoniga, Kosovo etnilise puhastusega, enesetapuga, Internetiga, videomängudega, rassismiga ja Adolf Hitleriga. Selliste seostuste tagajärjena keelati mitmes USA osariigis mustade mantlite⁵ ja teiste goodi subkultuuriga seostatud sümbolite kandmine koolis. Minu töö jaoks eriti huvitavaks teeb Griffithsi töö tema kogutud gootide „privaatsed“ ja „avalikud“ reaktsioonid meediakajastusele: suur hulk inimesi, kes identifitseerisid ennast gootidena, avaldasid ohvrite lähedastega kaastunnet ja ütlesid end lahti vägivaldsetest konnotatsioonidest – teisisõnu püüdsid pesta subkultuuri mainet puhtaks ja saada inimesi mõistma, et goodi subkultuur kui selline ei ole paanikat väärt. Nagu käesoleva töö empiiria, osutavad ka Griffithsi tulemused, et subkultuuride esindajatel on nii võimalust kui ka tahtmist püüda aktiivselt repositsioneerida ennast ja oma gruppi ühiskonnas.

---

3 BASE: Buildings, Antennas, Spans, Earth. BASE-hüppajad teevad langevarjehüppeid illegaalsetest kohtadest, näiteks majade katustelt või sildadelt. (Ferrell et al. 2001: 180)

4 Teema puudutab Soomet kahe aspekti pärast: Esiteks on gootide subkultuur Soomes üsna populaarne, samuti mitmed teised sellega seostatud subkultuurid, näiteks heavy metal -kultuur. Teiseks põhjuseks on Soomes aastatel 2007 ja 2008 sündinud koolitulistamised.

5 Columbine-i tulistajad nimetasid oma sotsiaalset võrgustiku ”Trench Coat Mafiaks”. Kõik selle liikmed ei olnud goodid, vaid kambas oli ka teisi ”outsidereid”. (Griffiths 2010)

Bentley (2005: 67) sõnul võib subkultuuride meediarepresentatsioone tõlgendada ühiskonna muutuste ja üldise atmosfääri peegeldustena: nt 1950ndate inglise noorte representatsioonides väljendus ajale tüüpiline mure konsumerismi, amerikanisatsiooni ja klassituse pärast. Bentley (2005: 68) märkab sellises käsitluses paradoksi: ühelt poolt on noorus ühiskonnamuutuste manifestatsioon, teiselt poolt vastuolu üldistele tendentsidele. Seda paradoksi on märgata ka tänapäeva ajakirjanduse subkultuuride ja noorte kajastuses, muuhulgas selles töös analüüsitud artiklites. Ühelt poolt tahetakse julgustada noori esitama initsiatiivlikust ja aktiivsust, teiselt poolt nähakse tulemuseks olevas tegevuses nooruse hullust ja rumalust.

Ka Gunn (1999) käib välja oma versiooni subkultuuride representatsioonidest. Tema sõnul sünnib subkultuurne identiteet representatsiooni ja representeeritava kontrastist: nende vaheline ala on diskursiivne ala, mille sees identiteedid moodustuvad. Kuigi ka see variant lähtub thortonlikust negatiivse kaudu defineerimisest, on Gunni teooria märksa delikaatsem, andes subkultuuri esindajatele suurema analüütilise rolli ning rohkem vastutust enda määratlemisel. Gunn vastab Hebdige ja teiste väidetele subkultuuri assimilatsioonist meinstriimi, et pigem kui hukatavad, võivad meinstriimi representatsioonid pakkuda subkultuurile just olulise uuesti defineerimise ala. Gunni teooria põhineb „loo“ ja „mälestuse“ mõistetel: tema sõnul püüab meinstriim-kultuur luua subkultuuridest lugusid – lugusid, mis on vastuolus representeeritud inimeste (subkultuuride esindajate) kollektiivsete mälestustega. Subkultuurises diskursuses osalemine tähendab, et indiviidil on mälestusi asjadest ja sündmustest, mida ta võibolla ei ole ise isegi elanud läbi ja mis tihti sünnivad just meinstriimi valearvamustest. Seega aitavad subkultuurset identiteeti osaliselt ehitada kõrvaliste reaktsioonid kaasaegsesse pilti subkultuurist.

Kuna ajakirjandus peab tihti kasutama üldistusi ja lihtsustusi, tõstetakse meedias subkultuuri esindajateks värvikaimad ja valjuimad artistid või nähtused nende hulgast, mida asjale pühendumatud inimesed arvavad subkultuuri kuuluvateks. Tulemusena seostab lai üldsus üksteisega nähtusi, mis ei pruugi üldse kuuluda kokku. Meinstriimis mandub huvi selliste üsna pinnapealsete fenomenide vastu kiiresti. Gunni (1999: 421) arvates on aga just siin subkultuuri sisese redefineerimise-reidentifikatsiooni koht, ja see võibki toimuda just negatiivse kaudu. Käesoleva töö jaoks on Gunni teooria äärmiselt huvitav, kuna nagu töö empiirilises osas selgub, on subkultuuride esindajad ühelt poolt oma rühma meediapildist huvitatud, aga teisest küljest kasutavad nad seda iseseisvalt ja

mitte ilmtingimata nii, nagu meedia esindajad olid kavatsenud.

Hebdige (1979: 90) sõnul on spektakulaarne subkultuur „semantilise korratuse struktuur“ ja „ajutine tõke representatsioonisüsteemis“. Tema nägemuse järgi on sellistel tōketel märkimisväärne jõud provotseerida ja häirida teisi ühiskonna liikmeid. Hebdige noteerib, et „moraalne paanika“ võib lõppeda kas „meinstriimistumisega“ või „eksotiseerumisega“. Mõlemas riisutakse provokatiivsetest tekstidest nende algsed tähendused ja nende jõud. (Gunn 1999: 420) Seega on mõlema protsessi lõpptulemused subkultuuride vaatekohast tegelikult samasugused ja sama soovimatud. Üks käesoleva töö eesmärkidest on uurida, kas need kaks võimalust tõesti on ainsad, või kas subkultuure saaks käsitleda mingil teisel viisil – sellisel, millega oleks rahul nii meinstriim kui ka subkultuur.

2. Uurimisobjekt ja uurimisküsimused

2.1 Rockabilly-kultuur

Rockabilly- või rock'n'roll-kultuur sündis 1950ndate USA-s. Nagu termin „rockabilly“ vihjab, on tegemist rock'n'roll- ja kantri- ehk „hilbilly“-muusika ühendanud žanriga. Tegelikult ongi rockabilly ainult üks algupärase rock'n'rolli alaliikidest, mis on hiljem muutunud terve žanri ja elustiili nimetuseks, hoolimata sellest, et asjatundjad seda nimetust hea meelega ei kasutaks (Salmi 2009: 21). Elustiil koosneb peale spetsiifilise muusikahuvi ka teistest aladest: entusiastid riietuvad 1950ndate stiilis, koguvad ajastu esteetikale tüüpilisi esemeid ja autosid ning mängivad ise rock'n'roll-muusikat. Tänapäeval on rockabilly pigem noorte keskealiste kui teismeliste subkultuur, kuigi kulturseid vahesid on võimalik märgata ja üritustel käinud räägivad ka et entusiastide vanusevahemik on lai. Oletused subkultuuri liikmete klassitaustast on problemaatilised; kuigi võidakse öelda, et näiteks Suurbritannias nii rockabillyd (nagu ka näiteks punkarid) olid (subkultuuride kuldajastul 1970ndate lõpus – 1980ndate alguses) töölisklassi taustaga, on näiteks Soome taolises riigis (Eestist oma nõukogude ajalooa rääkimata) selline jaotamine raske teha – seda enam tänapäeval.

Rock'n'roll-muusika oli universaalselt populaarne 1950ndatel aastatel. Tegemist oli siis meinstriimse noorsookultuuriga, mis suri teistele moenähtustele sarnaselt mõne aastaga ära, nii et 1960ndate algaastate ja 1970ndate lõpu vahel ei saa rääkida isegi subkultursest rock'n'rolli harrastamisest (Salmi 2009: 10). Soomes – samamoodi kui mujal Läänes – oli aastatel 1978-1981 aga suur 1950ndate kultuuri buum, mis oli algupärasest palju mõjukam⁶ ja millele nüüdne rockabilly-kultuur põhineb. Salmi (ibid.: 7-8) sõnul võis Soomes buumi üheks algatajaks olla teismeliste ajakiri Suosikki ja vastavad väljaanded, mis peegeldasid väikse asjast huvitunud grupi huve ja eelistusi. Üheks algseks „aknaks“ 1950ndate ameerika kultuuri oli filmi „American Graffiti“ esilinastus, mis leidis Soomes aset kevadel 1975. Salmi mainib buumi kasvatajaks ka Elvis Presley surma aastal 1977, mis tõi meediakajastust ka 1950ndate Elvisele – noorte silmis muutus tema imago siis vanast ja ebaatraktiivsest hoopis nooreks ja seksikaks.

Salmi (ibid.: 14) kirjeldab rockabilly-kultuurist vaimustumist ja selle demonstreerimist

---

6 Kas see ongi selline „originaalita koopia“, millele Muggleton viitas? vt. 1.1

ka reaktsiooniks „Kekkoslovaakiale“, milleks Soome mitmete arvates oli muutunud – ehk reaktsiooniks Nõukogude-meelsusele, bürokraatlikkusele ja kultuurilisele ja ühiskondlikule homogeensusele. Osa rock'n'roll-stiili omandanud noortest omandas seega ka ekstreemselt parempoolsed poliitilised vaated, isegi kui poliitikahuvi muidu ei olnud olnud olemas – tegemist oli omamoodi provokatiivse „mänguga“.

Aastatel 1978-1979 seostati 1950ndate kultuuri fännid vägivaldsusega: tihti oli tegemist teddyde ja punkarite vaheliste kaklustega, aga kuna rockabilly oli neil aastatel laiale levinud nähtus, võisid vastamisi olla ka eri linnaosade rockabillyd (ibid.: 32, 51).

Eestis oli 1970ndate lõpus samuti omamoodi väike rockabillylaine, mis algas ansambli Rock Hotel menukusest. Ansambel asutati 1978. aastal Eesti Televisiooni saate „Muinaslood muusikas“ jaoks, kuhu vajati rock'n'roll-ansamblit (Ojakäär 1983: 278). Kahu (2010) sõnul aga subkultuuri mõõtmetest rääkida ei või, ja ka Rock Hotel esindas pigem popi kui rockabilly't. Kuigi mingisugune laine oli olemas, „sellega ei kaasnenud mingeid märgatavaid kultuurilisi ja elustiililisi nihkeid“ (Kahu 2010). Subkultuurina sündis rockabilly Eestis alles pärast Nõukogude aega. Märkigem siiski, et juba aastast 1990 alates tegutseb Eestis Elvise fänniklubi! Tänapäeval on Eestis väike, aga võrdlemisi aktiivne rockabilly-skene, mis korraldab üritusi, näiteks Rockabilly Invasion Tallinnas ning igasuvine festival Valga Cruising.

2.2 Breakdance-kultuur

Breakdance, ehk breiktants või lihtsalt breik, on üks osa hiphop-kultuurist, mis sündis 1970ndate alguses New Yorgi vaeses Bronxi linnajaos. Samaaegselt arenes mitu hiphop-kultuuri osa: räpp-muusika, graffitikultuur ja breiktants. (Isomursu & Tuittu 2005: 17) Selle esimese laine breikaritest olid mitmed oma taustalt afroameeriklased, teises laines (1970ndate lõpus) olid eriti tugevalt kaasas puertoricolased. USA-s lõi breik ennast läbi 1980ndate alguses, ja alles sel ajal seostati räpp, breik ja graffiti esimest korda teadlikult üksteisega ja neid hakati kutsuma ühise nimega hiphop.

Etableerunud breikarile viitav nimetus „b-boy“ võis algul tähendada kas „break boy“, „bronx boy“ või „beat boy“, „breakdance“ omakorda tuli sellest, et seda tantsiti „break beatide“ (dj poolt lugude vahele miksitud instrumentaalpalade) ajal (ibid.: 18). Breiktantsus on oluline loovus ja originaalsus, kuid asjatundjad võivad olla ka üsna

puritaanlikud selle suhtes, mis on maitsekas stiil ja mis ei ole (ibid.: 22). Kõikidele hiphop-kultuuri alaliikidele on omane „battle“ – võitlus või lahing – ja eriti breigis on võistlused keskses osas. Need on individuaal- või grupivõistlused, mille põhimõtteks on rahumeelne mõõduvõtmine: adrenaliin või agressioon suunatakse tantsu ja muundatakse loovuseks. On siiski juhtunud, et sellised lahingud on läinud üle rusikakaklusteks (ibid.: 19), mis on tugevdanud breigi ja üldisemalt hiphopi üsna „macholiku“ imagot.

Soomes nähti breiki esimest korda filmides „Flashdance“ ja „Breakdance“ aastatel 1983-1984. Aastal 1984 tuli Helsingisse ameeriklasest Charles Salter, kes hakkas esimesena Soomes breiki õpetama. Sama korraga omandati ka teised hiphopi osad, näiteks graffiti. (ibid.: 23) Huvitav detail Soome breigiajaloo on et 1980ndate keskel korraldati juba tantsuvõistluseid, kuid nende korraldaja (kuulsa tantsuõpetaja Aira Samulini) vanamoodsuse tõttu ei võetud neid võistlusi subkultuuri sees veel tõsiselt; seda tehti alles alates aastast 1987, kui võistluse kohtunikud olid juba teised (ibid.: 24). Hiphop-kultuur oli Soomes oma aktiivseimas faasis aastatel 1986-1989. Pärast seda liikusid mitmed breikarid teistele aladele, ja ehkki nad võisid püsida hiphop-kultuuri sees, hakkasid nad pigem dj:deks või mc:deks. (ibid.: 25) Soomes teine laine algas aastal 1997.

Tänapäeval võisteldakse veelgi breigi Soome meistri tiitlist, hiphop-ajakiri-raadiokanal-internetiportaal Basso kajastab kultuuri ning näiteks kaasaegse kunsti muuseumi Kiasmaga koostöös korraldatud, prestiižikas urbaanse kunsti festival URB annab iga aasta breikaritele võimaluse esineda ja näidata oma kunsti.

Eestisse tuli hiphop-kultuur oma kümme aastat hiljem kui Soome, ehk taasiseseisvumise järgsetel aastatel 1990ndate alguses. Peale suuremate linnade, nagu Tallinna ja Tartu, on Eestis keskseks hiphop-linnaks Rakvere. Rakvere hiphop-kultuuri uurinud Maarja Kobin kirjutab subkultuuri tulekust Eestisse järgnevalt: „Varajased adopteerijad, kes hakkasid ise ‘90ndate keskpaigas lüürikat kirjutama või muusikat tootma, mäletavad ka seda, kuidas oli elada nõukogude võimu all. Neile andis hip-hop tol ajal nt võimaluse tähistada sõnavabadust ja individualistlikumaid väärtusi. Ausus ja otsekohesus, mida räpp pakkus, oli üks põhjuseid, mis esimesi tähtsava subkultuuri liikmeid hip-hopi suunas vaatama pani.” (Kobin 2009: 26). Kontakt hiphop-kultuuriga sündis enamasti meedia kaudu, näiteks MTV või ka mõningate Eestis produtseeritud raadiosaadete kaudu (ibid.: 27).

Nagu mujalgi, omandati ka Eestis üheaegselt kõik hiphopi osad, kuid Kobin mainib, et tantsuskene jäi võrdlemisi väikseks. Kobin (2009: 37) esitab ka huvitava, kuid mitte põhjendatud ja selle tõttu ebaselgeks jääva väite: „Esimesi breiktantsijaid Rakveres mäletatakse küll juba '80ndatest aastatest, kuid nagu teada, ei olnud 80ndate breik Eestis otseselt seotud hip-hopiga.“

Eestis tegutseb Eesti Breiktantsu Liit, mille poolt korraldatakse näiteks Tartu igaaastane, rahvusvaheline breigivõistlus Battle of Est ning teisi üritusi.

2.3 Uurimisküsimused

Hebdige (1979: 139) möönab oma kanoonilises, ehkki post-subkulturalistide poolt rängalt kritiseeritud raamatus *Subculture. The Meaning of Style*, et subkultuuride esindajad ise ilmselt ei tunneks ennast ära tema käsitlestest ja et nad üldjuhul ei suhtugi positiivselt uurijate katsetesse „saada nendest aru“. See ülestunnistus on nii käesoleva töö inspiratsiooniks kui ka probleemiks, millest püüan saada jagu. Probleem eksisteerib mitte ainult subkultuuriteoreetilises käsitluses vaid ka töö empiirika osas ehk mitte-akadeemilises diskursuses. Milline on subkultuuride ja nendest kirjutavate suhe? Kas uurijad ja ajakirjanikud püüavadki jõuda subkultuuridega vastastikuse mõistmiseni, või kas nende hoiak on hebdigelikult ükskõikne? Minule endale kui uurijale tundub oluline uurimisobjekti austamine ja tõsiselt võtmine, kõige vastumeelsem selle allahindamine. On loomulik, et uurijad kasutavad diskursust ja keskenduvad temadele, mis võivad olla uurimisobjektile võõrad. Isiklikult ei ole ma kindel, kas see on üldse vältimatu. Sellestki suurem probleem on siiski see, kui ka ajakirjanikud omandavad samasuguse hoiaku. Niisiis: anti-hebdigelikult seisukohta rakendades on minu töö eesmärgiks uurida, kas selline hoiak on levinud ka Soome ja Eesti ajakirjanike hulgas ning kas ja kuidas see mõjub nende objektidele, ehk subkultuuride esindajatele.

Töö uurimisküsimused on järgnevad:

1. Kuidas subkultuure representeeritakse peavoolumeedias?
2. Millised on subkultuuride esindajate reaktsioonid ja soovid enda representeerimise kohta?
3. Mis on subkultuuride teemal kirjutavate ajakirjanike eesmärgid oma töös ja milliste töövõtetega nad püüavad täita oma eesmärke?

Nende uurimisküsimuste põhiselt jaguneb töö kolme ossa, mis osaliselt põimuvad üksteisega. Esimene küsimus on töö fookuses, ja järgnevad on omaette küsimused, mis aitavad vastata ka esimesele.

3. Metoodika

3.1 Sisuanalüüs

Artiklite analüüsimiseks kasutan sisuanalüüsi, milles püüan juhtida tähelepanu autori hinnangute ja hoiakute eksplitsiitsetele ja implitsiitsetele väljendustele. Kuna püüan vaadata tekstile nii sõnade tasandil kui laiemalt, laenan mõningaid analüüsivõtteid ka kriitilise diskursusanalüüsi poole pealt, kus eesmärgiks on leida tekstist ideoloogiatega väljendusi või rakendusi. Van Dijki nägemuse järgi ei ole ideoloogia väljendamine diskursuses ainult teksti looja uskumuste eksplitsiitne või implitsiitne väljendamine, vaid tegemist on tavaliselt ka veenmisega: vastuvõtja meele muutmisega nii, et see oleks enda omaga kooskõlas. Seda võikski pidada teadlikuks kollektiivsete representatsioonisüsteemide kujundamiseks (vt peatükk 1.2).

Van Dijk (1995: 144) nimetab "meid" ja "neid" "in-groupiks" ehk sisegrupiks ja "out-groupiks" ehk välisgrupiks. Nende käsitlemine on erinev sellest olenevalt, kas "oma" või "teiste" grupile tahetakse anda negatiivseid või positiivseid atribuute ja väärtusi. Diskursuses rõhutatakse sisegrupi positiivseid atribuute, vastavalt varjatakse või eitatakse välisgrupi positiivseid külgi. Samas on öeldul võimu ja mõju ainult siis, kui seda ütleb isik, kellel on ütlemiseks legitiimne võim, kellel on "litsents" ja kes on tunnustatud võimeline tootma teatud tüüpi diskursust. Sellised isikud on näiteks õpetajad – või ka ajakirjanikud (Bourdieu 1991, Annist 1997: 13 kaudu).

Sisuanalüüsi tugevus sellise töö puhul on selle tundlikkus ja rakendatavus, mistõttu neljas eri tekstis võib otsida omavahel sarnaseid mustreid, kuid tähelepanu võib pöörata ka unikaalsetele nähtustele. Kategooriad, millele keskendusin kõikide tekstide lugemisel, olid sõnavalikud, artikli ülesehitus, allikate tsiteerimine ning teksti sisu (selles peituvad eeldused ja oletused). Selliste kategooriate kaudu üritan tuua esile artikli olemuse tervikuna ja iga artikli sisuanalüüsi ühendades tuua välja nendes esinevaid ühiseid mustreid.

3.2 Süvaintervjuu

Nii artiklite autorite kui ka subkultuuride esindajatega viidi läbi standardiseerimata, semistruktureeritud intervjuud. Standardiseerimata intervjuu toimub vabas õhkkonnas, kus intervjuueerija ja respondentide vahele moodustub sundimatu side. Et intervjuu on semistruktureeritud, on enne vestlust pandud paika intervjuu põhilised teemad ja võtmeküsimused, kuid küsimuste vormistus on vaba ning vestluse käigus võib sündida ka lisaküsimusi. Sellise interaktsiooni ja arutelu sündimiseks otsustasin ka viia subkultuuride esindajate intervjuud läbi gruppides. Grupiintervjuude ainsaks nõrkuseks sellel puhul pean seda, et oli üsna vältimatu, et gruppide liikmed kõik tundsid üksteist juba varem (näiteks kinnitasid Tartu rockabillyd, et nemad kolm moodustavadki sada protsenti Tartu rockabillydest). See võis tekitada rühmakäitumist (samas ka mõnikord vähendada seda, kuna tuttavate hulgas julgeb öelda oma erineva arvamuse?) ja ka informantide mõtted võisid olla homogeensemad kui suurema viiterühmaga võrreldes.

3.3 Valim

Sisuanalüüsi valimi moodustasid neli ajaleheartiklit üldkogumist, mis hõlmas kõik artiklid vahemikus august 2008 – juuli 2009 Eesti ajalehtedes Postimees ja Eesti Päevaleht ning Soome ajalehtedes Helsingin Sanomat ja Aamulehti. Kaasa võeti ka iga ajalehe nädalalõpu- ja muud lisad (Postimehes Arter, Eesti Päevalehes Laupäev ja Mõte, Helsingin Sanomates Nyt ja Kuukausiliite ning Aamulehtis Valo, Sunnuntain Asiat ja Sunnuntain Ihmiset) ning Postimehe puhul ka Tartu Postimehe numbrid. Aasta lehtedest valisin välja kõik subkultuure või alternatiivseid elustiile kajastavad artiklid. Terminite häguste definitsioonide tõttu oli valiku tegemine kohati keeruline: Kas emo-bändi kontserdi arvustus on subkultuuri käsitlev lugu või tavaline kultuurilehekülje materjal nagu ooperiarvustus? Kas valimisteeelne artikkel Villu Tammest on artikkel subkultuuri esindajast või poliitikust? Kas noortekeskuse tegevus on subkultuurne? Nendele küsimustele vastasin nii, et need artiklid (arvustused, intervjuud) milles eksplitsiitselt käsitleti mingi subkultuuri elustiili, väärtusi või atribuute, kuulusid valimisse, kuid need, milles subkultuur mainiti ainult näiteks muusikastiili nimetusena, jäid välja. Lõplik valik, mille tulemusena analüüsimiseks jäid neli all nimetatud artiklit, sündis mitte ainult nende representatiivsuse alusel (üks artikkel igast väljaandest, kaks mõlemast maast, kahe naise ja kahe mehe artiklid, mõlemast maast üks artikkel

rockabillyde, üks breakdance-kultuuri kohta) vaid ka selle alusel, et kõik neli olid üsna tüüpilised teatud elustiili või kultuuri tutvustavad artiklid, mis siiski silmapaistvalt erinesid üksteisest. Kuna eesmärgiks ei olnud võrrelda üksikuid artikleid vaid pigem leida üldiseid tendentse, on rohkem kasulik kui kahjulik, et artiklid kui sellised ei olnud sümmeetrilised. Täpsema käsitluse alla võetavaid subkultuure ma ei olnud valinud ette, vaid rockabillyd ja breikarid olid mõlemad esindatud mõlema maa artiklites, seega tundus mõistlik käsitleda just neid.

3.3.1 Artiklid

Valimis on üks artikkel igast loetud väljaandest: Tartu Postimehes 20.10.2008 ilmunud lugu Tänavatants on egode lahing (autor Elina Randoja), Eesti Päevalehes 20.4.2009 ilmunud 1950-ndate USA noortekultuur elab entusiastides tänini (autor Mart Niineste), Helsingin Sanomates 22.6.2009 ilmunud Rock'n'roll-heimot kohtasivat Sastamalan suvessa (autor Mikko Aaltonen), Aamulehti Sunnuntain ihmiset -nädalalõpulisas 8.2.2009 ilmunud Pää edellä elämään (autor Mari Tuohiniemi).

3.3.2 Respondendid

Süvaintervjuud viidi läbi nii artiklite nelja autoriga kui ka mõlema subkultuuri esindajate väikerühmadega. Ajakirjanike nimetatakse allpool järgnevalt: Eesti Päevalehe ajakirjanik: MN, Tartu Postimehe ajakirjanik: ER, Helsingin Sanomate ajakirjanik: MA, Aamulehti ajakirjanik: MT.

Subkultuuride esindajatega võtsin ühendust enamasti internetifoorumite kaudu (www.roketsuvoorum.com, www.rockabilly.forumotion.com, www.bboying-est.com, www.taukojalka.com). Osaliselt kasutasin ka lumepallimeetodit, ehk palusin juba oma osalemishuvist teada andnud inimesi soovitada oma tutvuskonnast ka teisi võimalike osalejaid. Eestis oli vabatahtlike rockabillyde ja breikarite leidmine lihtne, keerulisemaks osutus see aga Soomes. Ennekõike b-boyde intervjuurühma kokku saamine kestis ebaentusiastliku kommunikatsiooni tõttu ja kätte saadud breigiharrastajate osalemishuvi puuduse tõttu kaua aega. Isegi siis, kui loobusin püüdest leida inimesi foorumite kaudu ja palusin abi näiteks tantsukoolidest ning võtsin ühendust minule soovitatud inimestega isiklikult, oli tulemus samalaadne. Lõpuks intervjuul osalenud b-boyd sain siiski kätte järjekordse foorumikuulutuse ning

lumepallimeetodi abil. Informantide jälitamise vältel tekkis oletus, et Soomes on subkultuuride esindajad juba pidanud vastama nii paljude uurijate ja ajakirjanike küsimustele ja üldse peavad oma elustiili „normaalsemaks“ asjaks kui eestlased, kes veel suure innustusega tahavad rääkida ja tutvustada oma elustiili. Soome informandid ise seda oletust ei kinnitanud, vaid põhjendasid osalemishuvi vähesust sellega, et breigiskene aktiivsed tegelased lihtsalt ongi nii aktiivsed, et neilt puudub aeg osaleda paljus muus.

Subkultuuride esindajate valimi suuruseks on 13 inimest, mis tähendab et kolm intervjuurühmadest moodustusid kolmest inimesest, Eesti breakdance-harrastajate puhul aga tehti kaks intervjuud kahe osalejaga. Valimi moodustamisel lähtuti sellest, et respondendid on vähemalt 17-aastased (ülempiiri ei olnud) ning identifitseerivad ennast ise rockabillyde või breikarite grupi hulka. Täpsemaid tingimusi oli mõttetu anda, kuna tahtsin anda igäühele võimaluse defineerida ennast ja oma subkultuurilist identiteeti iseseisvalt.

Informant	Subkultuur	Maa	Vanus	Sugu
ER21	Rockabilly	Eesti	21	Naine
ER25	Rockabilly	Eesti	25	Mees
ER26	Rockabilly	Eesti	26	Mees
SR29	Rockabilly	Soome	29	Naine
SR47	Rockabilly	Soome	47	Naine
SR30	Rockabilly	Soome	30	Naine
EB22	Breikar	Eesti	22	Mees
EB25	Breikar	Eesti	25	Mees
EB26	Breikar	Eesti	26	Mees
EB17	Breikar	Eesti	17	Naine
SB24	Breikar	Soome	24	Mees
SB22	Breikar	Soome	22	Mees
SB23	Breikar	Soome	23	Mees

3.4 Töö käik

Intervjuud tehti Tartus, Tallinnas, Tamperes ja Helsingis talvel 2009-2010. Subkultuuride esindajate intervjuud kestsid keskmiselt poolteist tundi, kõige pikemad

ligi kolm tundi. Intervjuud artiklid kirjutanud ajakirjanikega tehti igapäevase individuaalselt ja need kestsid alla tunnist pooleteise tunnini. Ajakirjanike intervjuud alustasin sellega, et palusin neid meenutada valimisse kuuluvat artiklit ja rääkida sellest. Ajakirjanike kogemus subkultuuridest kirjutamisel (nagu ka üldse ajakirjanikena) oli väga erinev, seega kasutasid ühed just seda konkreetset artiklit näitena paljudes kohtades intervjuu vältel, teised aga võisid laiendada oma vastuseid ka teistele kogemustele.

Subkultuuride esindajate süvaintervjuud alustati soojenduse mõttes joonistusülesandega, kus palusin neid joonistada ühe tüüpilise oma subkultuuri esindaja. Pisut hiljem palusin neil joonistada mõttekaardi oma subkultuurist ning nähtustest ja asjadest, millega see nende enda jaoks seostub. Joonistusülesanded võeti enamasti positiivselt vastu (kuigi mõttekaardi joonistamine oli keeruline näiteks selle pärast, et nagu üks Soome rockabillydest ütles, subkultuur „seostub kõigega“ ja „on kõiges näha“) ja tulemustes on märgata teatud distantseerumist iseendast ja oma kultuurist: joonistused ja mõttekaardid olid kohati vägagi iroonilised ja isegi oma grupi esindajaid halvustavad – humoorikalt või vähem humoorikalt. Intervjuude lõpus palusin informantidel lugeda valimi artiklit: enne oma maa artikli, siis soome või eesti keelest tõlgitud artikli. Informandid kirjutasid kommentaare artikli servadesse, kuid mitmel puhul alustasime arutelu juba lugemise vältel.

Subkultuuride esindajate intervjuusid tegin kokku kuus tükki, millest kasutasin viit (esimene Eestis b-boydega tehtud intervjuu oli kommunikatsioonitöketega tagajärjena kasutu) ja kuigi intervjuu kava oli iga kord sama, muutusid küsimused mõnevõrra juba tehtud intervjuude alusel.

4. Tulemused

4.1 Süvaintervjuud subkultuuride esindajatega

4.1.1 Oma subkultuuri tähendus endale, oma subkultuur vs. Teised

4.1.1.1 Rockabillyd

Rockabillyde grupi esindajatele iseloomulik oli vastumeelsus iseenda "sildistamise" vastu – kuigi kõik informandid olid meelsasti nõus esindama "rockabillysid", tahtsid mitmed täpsustada, et kuulavad ka teistsugust muusikat, on üldiselt huvitatud Ameerika kultuurist või et rockabilly alaliikidest endale sobivad ainult osad. Huvitaval kombel tundub, et subkultuuri esindamine ei ole sama asi mis enda nimetamine näiteks rockabillyks. Subkultuuri kuulumise tähendused ja põhjused moodustavad keerulise konstruktsiooni, mille nii ehitamise kui ka mõistmise eelduseks on väga spetsiifiline ekspertiis ja oskus süveneda oma eriala tähendusväljade suhetesse ning hierarhiatesse. Kuigi informant võis öelda, et "ei ole mõelnudki", et enda kohta peaks kasutama mingisugust nimetust, paljastasid vastused siiski pigem väga kõrget teadlikkust erinevate kategooriate olemasolust ja nende tähendustest.

ER26: Üldiselt ei ole sedapidi nagu mõelnudki, et enda kohta midagi ütleks.

SR47: Et kuigi kõikides, näiteks minus see ei ole näha niimoodi väliselt, nagu teistel on, et on kõik alati igalpool... Et see ei tähenda et siiski ei oleks ja mõtleks sedamoodi.⁷

Informantide jaoks oli üksikasjalik sildistamine põhjendamatu, kuid siiski on nende kirjeldus iseenda kohta äärmiselt üksikasjalik ja selle mõistmine nõuaks üsna põhjalikku asjatundlikkust – subkultuurset kapitali. Seega on nende subkultuurne identiteet tegelikult mõistetav ainult teistele, kes saavad aru žanrisisestest muusikaterminitest (just muusikastiilide kaudu oma identiteet nimelt ennekõike määratleti). Ilmselt oleks enda sildistamine väljaspool subkultuuri (ehk inimestele väljaspool subkultuuri) selle pärast mõttetu: kui nimetada ennast üldiselt rockabillyks, oleks see ilmselt liiga laia tähendusega ja ebaspetsiifiline nimetus, samas kui ainult kutsuda ennast "teddyks", oleks see meinstriimi (nende, kellelt subkultuurne kapital täiesti puudub või kellel see on ebapiisav) suhtes elitaristlik ja arusaamatu.

SR29: Aga ma ei tea kuidas ma nimetaksin ennast, ma ei oska nagu sildistada.

⁷ Soomes tehtud intervjuud viidi läbi soome keeles. Intervjuude analüüsimise osas on kasutatud transkriptsioonide eestikeelseid tõlkeid. Soomekeelsete intervjuude originaaltranskriptsioonid on täielikul kujul lisades.

SR47: Täpselt, ma isegi eriti ei taha minna üksikasjadesse. Et jagada kas olen psychobilly või teddy või mis. Et mulle meeldib kõige rohkem originaal-rock'n'roll ja teddy, teddyrock ja revival...

Nii Soomes kui Eestis eristasid rockabillyd end üsna tugevalt „meinstriimist“. Informandid rõhutasid, et subkultuurised inimesed on „meinstriimsetest“ avatumad erinevatele nähtustele ja inimestele. Nad on ka endas kindlamad kui „kaasajooksikud“, kelle huvid ja eelistused muutuvad regulaarselt. Üks sellist arvamust tugevdav tegur võib olla subkultuuri esindajate keskmine vanus, mis rockabillyde puhul on mitmetest subkultuuridest kõrgem ja mille tõttu nad on jõudnud saada lahti nooremate tingimastusest ja teatud tüüpi üleliigsest enesekindlusest või ülbusest. Üks informant kirjeldas ka faase, mida oli läbinud enne rockabilly-identiteedi omandamist („ma käin [...] endaga läbi põlvini jalge vahel pükste perioodi ja pikkade juuste perioodi ja...“), teine tunnistas end oma skene „jazz-hipiks“. Selline eneserefleksioon viitab ka kõrgele teadlikkusele eri identiteetide tähendusest ning on seoses sellega, et subkultuurseid inimesi peeti avatumatena. Hõimudesse kuulumine on olulisem kui see, millisesse hõimu kuulub, ning on tõenäoline, et mitmed subkultuursete huvide ja sümpaatiatega inimesed on vahetanud oma referentsgruppi rohkemgi kui ühe korra. Kuigi oma hõimuline identiteet võib olla juba liikunud teises suunas, jääb eelmise hõimu mõistmine ja sellega sümpatiseerimine siiski alles. Samuti on tõenäoline, et sõpruskonnas on neid, kes edasi kuuluvad mingisse teisse hõimu, kuulavad teist muusikat või tegelevad teistsuguste harrastustega.

ER26: Selles mõttes on võibolla, nii palju kui mina selliseid inimesi tean, nad on nagu avatumad, või sellised kuidagi vastuvõtlikumad kõigele mis maailmas vastu tuleb. Just et tavainimene on kuidagi mingisuguste piiride küttes, et niimoodi ei ole viisakas näiteks, või noh, midaiganes. Et siis pigem, pigem nagu just sellised [...] elustiilide esindajad on nagu justkui avatumad kõigele mis maailm ette toob.

ER21: Sama arvamus, seda et... Ma arvan et need inimesed on ikka rohkem avatud, ja nad on enda kindla elustiili leidnud, et siis nad oskavad ka teist asjast arvata, sest nad nangunii on seda läbielanud... et jah.

SN⁸: Mida siis teie jaoks tähendab meinstriim? Inimesed kes ei kuulu ühtegi subkultuuri või...

ER25: On küll jah, et siukesed tegelased kes lähevad nagu kõigega kaasa...

ER21: ...need kes haaravad näiteks mingit tänapäevast moodi ja käivad...

ER25: Kaasajooksikud.

ER21: ... alati et „täna on lilla moes, nüüd käin ma lillas“.

Ilmselt on rockabillyde kategoriseeringutes subkultuuri vastand meinstriim, mitte teine subkultuur. Järelikult tuntakse solidaarsust teiste inimestega, kes kategoriseerivad asju samal viisil, neid aga ei mõisteta, kellelt igasugune kategoriseerimise oskus või

huvi puudub. Ekspertiisi eriala on kõrvaline asi; tähtis on see, et kasutatakse enam vähem sama diskursust.

Soome rockabillyd tõidki välja kirglikkuse – „meinstriimsed“ inimesed on nende hinnangul igavad inimesed, kellelt puuduvad huvid ja kired. Informantide jaoks ei olnud tähtis millist subkultuuri inimene esindab (või isegi kas tema huvi loetakse üldse subkultuuride hulka), tähtis on, et mingi huvi on olemas.

SR30: Minu jaoks on see pigem nii, et nii kaua kui inimene esindab mingit subkultuuri, on see arusaadav. Isegi siis kui ma ei saaks aru tema mõtlemisest või arvamusest või millestki.

SR29: Just, just. Et see on mingis mõttes mingil tasandil ühendav...

SR30: Täpselt. Sellest saab nagu aru. Minul on palju raskem saada aru sellistest inimestest kellel ei ole midagi.

SR30: Minu meelest nagu... inimene kellel tõesti ei ole mingisugust oma huvi...⁹

SR29: Ta on pisut igav.

SR30: Jah. Ta on igav, isikupäratu, kiretu. Sest see et sul on mingi oma huvi, see tähendab ju et sul on maailmas vähemalt üks kirg. Aga kui ühtegi huvi ei ole, see on... ega seal ei ole mingit kirge siis ka mitte!

SR29: Jah, ta lihtsalt...

SR30: Ta lihtsalt on.

SR47: Elab päevast päeva.

Esines ka arvamus (kui tõsiselt väljendatud, seda on raske hinnata), et subkultuursed inimesed lihtsalt vajavad mingisugust gruppi vaimse toetuse mõttes. Selline arvamus muudab hoopis subkultuuri esindaja "kaasajooksikuks", kes ei oska väljendada iseennast iseseisvalt, vaid vajab selleks referentsgruppi. Üldiselt sellist arvamust ei toetatud, kuid see, et see üldse välja toodi ja arutelu tekitas, osutab järjekordselt kõrget eneserefleksiooni taset ning harjumust anda oma elu põhilistele elementidele tähendusi. See näitab samuti, et ka oma subkultuuri osatakse analüüsida objektiivselt ja juletakse esitada arvamusi, mis oma referentsgruppi – ja seega inimest ennast – heas valguses ei näita. Samas tundub, et kui sama arvamus esitataks subkultuuri piiride tagant, võetaks see subkultuuri sees väga negatiivselt vastu – eneskriitika on eri asi kui see, et keegi kritiseerib teist inimest või inimrühma, olugi et kriitika sisu võib olla täpselt sama.

SR30: Ma arvan et see tuleb lihtsalt sellest, et inimene on ajuvaba. Ta vajab endale mingisuguse... grupi. [...] Ja selle pärast selliseid inimesi on nii palju subkultuuride hulgas.

SR29: Aga seal on ka väga tarkasid ja mõtlemaid ja intelligentseid inimesi.

SR30: Jah, loomulikult. Aga...

SN: Nagu kõikides teistes grupides ka.

SR29: Jah. Täpselt, et... kui teeks sotsiograafilist uuringut rokkaritest, ma ei tea kas see tulemus lõpuks erineks teistest nii väga. Selline uuring oleks muuseas äärmiselt huvitav teha.

Sõpruskonnale asetati subkultuuri kuulumise põhjuste hulgas võrdlemisi väike rõhk.

9 Informant kasutab väljendit "oma juttu".

Seda ei peetud eriti oluliseks subkultuuri kuulumisel, vaid pigem „boonuseks“. Kõik informandid käisid läbi teiste oma subkultuuride esindajatega, mõned neist olid leidnud isegi oma elukaaslased subkultuursete tegevuste, nt. kontsertide või muusikariistade hankimise kaudu. Järelikult võib siiski eeldada, et varem, siis kui subkultuur on olnud endale veel nõ värskem asi, on sotsiaalsete suhete hankimine olnud oluline. Seda kinnitab ka üks soome informantidest:

SR30: See teema on keeruline, kuna... mingil hetkel oli jumala vahva kui tutvus samameelsete inimestega ja igasugust muud sellist. Aga nüüd see on kuidagi nii et noh, nüüd ma olen tutvunud nendega, nad on mu sõbrad juba. Nüüd ma ei vaja enam muusikat meid ühendama, ma ei vaja enam neid pidusid, mul on juba oma sõpruskond.

Selliste vastuste põhiselt tundub, et tähtis on siiski leida oma rühma sees isiklik väikerühm, mida siis pärast vastandada subkultuurisisesele meinstriimile. Siin on mängus juba mitmed erinevad faktorid. Nii Eestis kui ka Soomes esitasid informandid ka üsna kriitilisi märkusi oma subkultuuri esindajatest ning rockabillyde kultuuris esinevast hierarhilisusest ja elitarismist. Ka see tundub olevat üheks põhjuseks sellele, et oma subkultuuri ei taheta kasutada oma isikliku sotsiaalse võrgustiku suurendamiseks. Subkultuur on jagunenud väikestesse klikkidesse; see, et esindatakse sama subkultuuri, ei tähenda et tahetaks käia läbi kõikidega, kes ennast samamoodi nimetavad. Esimene subkultuuri väikerühmadesse jagunemise faktor on niisiis ekspertiisikonflikt: kui põhimõttetasandil peaksid kõik olema solidaarsed üksteise vastu just selle ekspertiisi tõttu, tähendab klikkidesse jagunemine, et oma ekspertiisi hinnatakse kõrgemalt kui teiste. Teine faktor on ilmselt vastandumise vajadus ühendatud oma referentsgrupi vajadusega: on võimalik, et näiteks oma killustatuse tõttu ei paku rockabilly-kultuur küllalt kindlat identiteeti või referentsrühma, mille tõttu on väikestesse klikkidesse jagunemine vältimatu. Sellisel juhul on identiteedi oluliseks osaks see, et ollakse teistest omasugustest teistsugused (sic!). Kolmas faktor on juhuslikkuse faktor: sõbrused sünnivad enamatel juhtudel juhuslikult – inimesi kohatakse õppeasutuste, töökohtade või harrastuste kaudu ilma, et kohtumise kontekstile antaks suuremat rõhku; samal moel on rockabilly-kultuuriga seostuv tegevus ajaviide või harrastus, mille kaudu on kohtunud juhuslikult inimestega, kellega sünnib sõprus ilma et mõeldaks liiga palju „rühmale“ või „ühisele identiteedile“.

Lõpuks oli informantidele põhiline oma isiklik suhe subkultuuri sisuga, näiteks, ja ennekõike, muusikaga. Seega eristati põhisisu selgelt subkultuurile teisejärgulistest asjadest, näiteks stiilist või sotsiaalsest dimensioonist. Seda tõendab juba see, et

informandid üldse kategoriseerisid sellised asjad teisejärgulisteks; kuigi nad ütlesid, et see mõjutab kõike (näiteks esteetilisi valikuid) nende elus, ei ole subkultuur nende jaoks võrdsetest osadest moodustuv tervik, vaid selle sees on omad hierarhiad ja nende tähenduste hierarhiad. Eel tõdetust võib järeldada, et 'subkultuuril' on subkultuuri esindajate ja selle väljaspoolsete jaoks mingil määral erinev sisu: atribuudid, mida teised ühendavad rockabillydega, on tegelikkuses neile üsna väikse tähendusega. Subkultuurse kapitali omandamine tähendab järelikult ka seda, et osakesed osatakse paigutada hierarhias õigesti kohtadesse.

SR30: Absoluutselt muusika, jah. Mitte see, et... tähendab, kui minu muusikat kuulaksid ainult sitapead, siis ega need ei võta seda muusikat mult ära. [...] See tähendab lihtsalt seda et mulle ei meeldi inimesed, kes seda kuulavad.

4.1.1.2 Breikarid

Breakdance-kultuur on ühelt poolt lihtsalt tants, kunst, hobi, trennivorm, teiselt poolt aga üks kindel osa laiaast, rahvusvahelisest ja ajalooliselt kirjust hiphop-kultuurist. Kõik informandid olid huvitatud hiphop-kultuurist üldiselt (huvi breigi vastu oli tihti sündinud muusikaeelistuse kaudu), kuid erinevalt rockabillydest nähti breik siiski tihti vaid kui ühe osana elust: osana, mis väljendub trennisaalis ja üritustel, aga mitte mujal. Seega breikarilt ei eeldata näiteks teatud stiilis riietumist.

EB25: Ei no see on kuidas öelda... Näiteks kui inimesed kes [...] sellega elavad, breiktantsuga, jah, nad kannavad selliseid riideid. Aga näiteks tema või mina, me ei lähe sellistes riietes tööle, mind ei saa aru seal keegi kui ma tulen selle nimega [...]. Muidugi see, riided on päris huvitavad ja väga ilusad näiteks igasugused tossud, aga need ei ole täpselt need riided millega sa tavaelus elad ja käid tööl.

Tulenevalt elustiili püsimatusest ei näinud informandid ka erinevusi enda või teiste subkultuuride ega „meinstriimi“ esindajate vahel. Ainus asi, mis breigiharrastajat eristas teistest inimestest, oligi tema harrastus. Samas rõhutati ka seda, et breigi kaudu õpib palju (nt omandab väärtusi) ja et see arendab iseloomu. Eriti kasulikuna peeti breiki selle tõttu, et trenni tegemine nõuab loovust ja enesedistsipliini, kuna ametlike reegleid, tihti ka treenereid ei ole olemas. Trenni tehakse iseendale ja oluline on just iseenda võitmine. Sellised teemad võeti arutluse alla rääkides breikarite erinevustest teistega võrreldes. Saanud küsimuse teiste subkultuuride kohta, ei tahtnud informandid vastata muud kui et kõik mõistlik tegevus on hea, kõik inimesed on võrdsed, jne. Üheks põhjuseks on arvatavasti see, et tihti ei kategoriseeritud breiki subkultuuride hulka (eriti Eesti informantidele oli sõna 'subkultuur' võõras) vaid räägiti pigem harrastusest või

(edasi jõudnute puhul, kelle hulka ennast üldjuhul veel ei loetud) elustiilist. Selle tõttu võisid küsimused selle kohta, kas breigiga tegelevad inimesed on kuidagi teistest erinevad, tunduda informantide jaoks veidratena.

EB26: No, minul on see nagu silma hakanud et päris paljudest on nagu parem kehavalitsus üldse.

[...]

SN: See kindlasti, jah. Aga kuidas nagu, kas iseloomus või, selles nagu mingisugust vahet?

EB26: Mina ütlen absoluutselt ei.

EB17: Jah, võibolla see et tantsimine lihtsalt muudab seda inimest ennast.

EB26: Ta muudab julgemaks.

EB17: Jah, täpselt. Avatumaks nagu.

EB26: Jah, aga on ka teisi asju mis muudavad julgemaks ma arvan.

EB25: Nad on samad inimesed nagu meie, kuidagi ei mõtle nagu positiivselt või negatiivselt, kõik inimesed on võrdsed. Tavalised inimesed nagu... lihtsalt... meil näiteks oma asi millega me tegeleme, neil on oma asi. Aga see ei peata nagu... suhtlemist või midagi sellist.

Rockabillydest oluliselt rohkem rääkisid breikarid sõpruskonna ja kambatunde tähtsusest. See oli üks tähtsaimatest põhjustest, miks breigiga tegeleti. Erinevalt rockabillydest ei ole breakdance-kultuuri sees lõhestumist, vaid kõik informandid rõhutasid pigem seda, et breigiharrastajad on kõik samal lainel, nendel on samad arvamused (isegi seda juhtus, et üks informant arvas, et teine ei pea enam vastama samale küsimusele, millele juba on vastatud, kuna tal on niikuinii „sama arvamus“) ja breik ühendab neid „automaatselt“ isegi välismaale sõites ja täiesti tundmatute inimeste hulgas. Tihti korduv sõna oli „unity“. On võimalik, et selline samameelsus, või illusioon samameelsusest, tulenebki just ülal mainitud seigast, et mitmed breikarid peavad ennast breikariteks ainult trennisaalis. Kui see „unity“ viitab nii kitsa konteksti raames toimuvale, on ka samameelsuse saavutamine võrdlemisi lihtne.

EB25: Ei no kambatunne, et kui on olemas oma trupp, crew, siis see on nagu no, kuidas öelda, see on... no, mitte ainult breigis näiteks oma inimesed, kuidas öelda, nad on selline väike perekond. Aga no päris seda breigi nagu, kuskil teises elus nad võivad sulle kogu aeg... no, abi anda või, et mitte ainult breigis, et see on selline juba võibolla perekond tuleb. No kõik suhtlevad, mitte ainult trennis, igalpool suhtlevad. On nagu sõbrad. No vot. Mitte ainult trennikaaslased.

Breakdance-kultuuri eripära on siiski selle mitmedimensioonilisuses – ühe jaoks on kõige tähtsam dimensioon just sõpruskond, teise jaoks tähendab breik sporti, kolmanda jaoks kunsti.¹⁰ Nende dimensioonide vahel ei tundu olevat hierarhilisust või konflikti; kuna breik on haruldasel kombel nii väga individualistlik kui ka väga sotsiaalne

---

¹⁰ Vrd ka Wheaton (2007). Wheatoni uurimus käsitleb spordisubkultuure, ja käsitluse alla tulevad just nende olemuse tõttu „elustiilispordid“, nagu rulatamine, surfamine jne. Ka nendes töid harrastajad eraldi esile oma ala loominguks, esteetilised ja isegi spirituaalsed aspektid, täpselt nagu breikaridki.

tegevus, antakse igapäevase valikuvabadus ka selle suhtes, mille pärast breigiga tegeletakse. Kuigi eri dimensioonid põimuvad, eristatakse ka nende sees siiski erinevaid külgi. Näiteks mõned pidasid sportliku osa ja head konditsiooni ainult kõrvalsaadusena, kunstilises pooles eristati etenduslik või meelelahutuslik osa ja teisest küljest tantsija enda emotsionaalne osa.

SB24: See on... kui rääkida breigist, või kui räägime üldse tantsust, siis see on ju kunst. See on... see on see oma, oma purse, selle laengu purse, see on ühesõnaga nii lõbus, seal tuleb palju selliseid arusaamise „ahaa“-hetki, kui taipab midagi oma kehas ja oma liigutustes või midagi, ja sa otsid teatud stiili ja see sünnib, terve asi sünnib. Ega me, no muidugi meil püsib konditsioon ka heana, aga ega see vähemalt meile kolmele ei ole mingi nagu... no, me teeme trenni nagu tippsportlased. Aga me ei mõtle sellele nagu mingile trenni...

SB22: Absoluutselt mitte. See ei... sellel on lihtsalt tegemist koos olemisega ja kunsti tegemisega. Kui on tuju, siis lihtsalt on tuju.

4.1.1.3 Vahekokkuvõte

Eel esitatust tuli välja, et rockabillyde ja breikarite suhtumine oma ja teiste referentsrühmadesse on üsna erinev. Kuigi rockabillydele on näiteks välimus oluline, oli nende hinnangul välimus samamoodi tähtsusetu kui breikaritel, kui seda ei ühendatud "autentse" subkultuurse mõtlemisega ja subkultuurse kapitaliga. Igal subkultuuril tundub olevat oma tuum, mille omandamine ja millesse "õigel" viisil suhtumine on oluline, ja kui seda õiget suhtumist ei ole, pälvib sellega oma referentsgrupi halvaks panu. Seega ei ole subkultuur selline tervik, millisenä ta väljapoole näib, vaid pigem tuumiku ümber erinevatesse hierarhilistesse positsioonidesse paiknevate elementide struktuur. Elementidest osad (nt rõivad) on vähesemal või suuremal määral vabatahtlikud, kuid mittepühendunud inimestele võivad just need elemendid tunduda olulistena. Üks Kobini (2009: 31) poolt intervjueritud Rakvere hiphopparitest märkis, et kuna subkultuur on (lokaalselt?) juba etableerunud, siis ei tunne tema vajadust iga päev „hiphop-rõivadesse“ riietuda, aga kui subkultuur oleks uuem ja nõrgem, oleks asi teisiti: „siis ma isegi mõtleks, et ma paneks neid tihedamini selga“. Tsitaat on huvitav, kuna see osutab, et subkultuurse kapitaliga tegelased ei ole mures oma subkultuurse staatuse pärast – selle pärast teatud tüüpi rõivaid ei kanta – küll aga võivad nad teadlikult tahta manipuleerida laiemat üldsuse arvamust. Ka Kobini uurimustulemused viitasid sellele, et subkultuuri esindajate jaoks oluline on just subkultuuri tuumik, enamasti muusika.

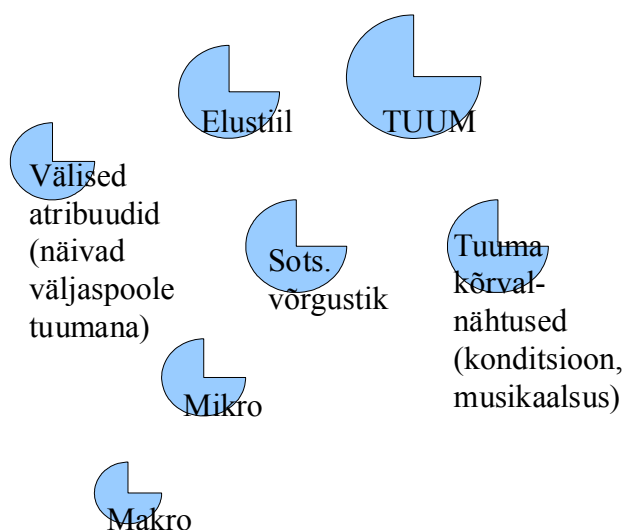
Subkultuuride sees on nii puritaanlikkust kui avatust, kuid lõpuks on subkultuurne kapital võimalik omandada ja oma positsioon turvata rohkemal kui ühel viisil –

eeldusega, et need viisid on subkultuurisese konsensuse poolt heaks kiidetud. Sellist võimalust, et subkultuurne austus tuleks väljastpoolt subkultuuri, ei ole olemas, küll aga (nagu peatükis 4.1.2 näeme) tahetakse saavutada ka subkultuuri-väline lugupidamine.

Subkultuursed inimesed hindavad iseseisvust ja kirglikkust – mitte ainult ”oma inimeste” vaid ka teiste subkultuuride esindajate ja ”tavaliste” inimeste hulgas. Soome keele mitteformaalsele, aga väga kasutatavale mõistele ”juttu” (kontekstis ”oma juttu”, ”mun juttu”) ei ole vist eesti keeles head vastet, aga just see väljendab kõige paremini seda, millest informandid rääkisid: kirg või huvi võib olla mis tahes – see võib erineda märkimisväärselt hindaja enda huvidest¹¹ – aga kui sellist üldse ei ole, on samastumine ja austus ligikaudu võimatu pälvida.

Sotsiaalne võrgustik on kahtlemata subkultuuri sees oluline, ent alati ei ole terve subkultuuri laiune samastumine üldse prioriteet. Teine kord on mikrotasandi võrgustik olulisem kui makrotasandi, kuid kuna ”ettekujutatud kogukonnad” tihti ulatuvad isegi riigipiiride üle, on vähemalt valmidus teiste ”omasuguste” kohtamiseks olemas. See valmidus on üsna passiivne, nõ reservis: uute kontaktide loomine ei ole prioriteet, või vähemalt selle prioriteetsus ei ole teadvustatud.

Pilt 1. Subkultuuri struktuur

¹¹ Üks Soome breikaritest näiteks väljendas austust mehele, kes meie intervjuu ajal ilusasti vastasmaja katuselt lund alla kukutas!

4.1.2 Meediakajastuse tähendus subkultuurile

4.1.2.1 Rockabillyd

Meediakajastus oli informantide jaoks peaaegu ainult positiivne asi. Seda nähti reklaamina, „promona“ üritustele ja terve elustiilile. Kõik informandid soovisid, et rockabilly-kultuuri ja subkultuure üldiselt kajastataks rohkem kui praegu. Subkultuuriteoreetikute mured (vt 1.1 ja 1.2.1) tunduvad siinsete tulemuste alusel põhjendamatud: meediakajastusesse ei suhtunud siseinformatsiooni lekitamisena meinstriimi – samuti ei olnud informantide jaoks oluliselt häiriv, kui keegi omandaks rockabilly-kultuuri meinstriim-meedia abil. Vastupidi – just nii tahteti et juhtuks.

Eesti rockabillydel oli halbu kogemusi meediaga suhtlemisest, mistõttu nad olid muutunud ülimalt ettevaatlikeks ja hakanud hoolitsema selle eest, et annavad intervjuusid ainult meediakanalitele või ajakirjanikele, keda usaldavad. Järelikult ei ole nende jaoks „any PR“ sama asi kui „good PR“, vaid nad tunnevad huvi selle vastu, milline nende pilt meedias on ja soovivad, et see oleks kindlalt positiivne¹².

ER25: Et näiteks Õhtuleht või Kanal 2 või midagi sellist küsiks minu käest intervjuud, siis ei annaks seda.

ER26: Või vähemalt valiks väga hoolega et mida rääkida, et... et kuigi see võibolla jah, kollane või üldse ajakirjanduse puhul et sa võid rääkida mingisuguseid, väga minimaalselt infot välja, ja sa võid rääkida üks kõik mida, ja nad suudavad ikkagi selle ümber sellise mulli keerata. Pigem üritaks siukest suhtlemist vältida.

SN: Kuidas nagu seda teie grupi või... rühma mõjutab see, või siis üldiselt mingeid subkultuure, mõjutab see, et sellest räägitakse peavoolumeediates? Kas sellel on mingisugused tagajärjed ka?

ER25: See mõjutab nii palju et see on nagu promo meile. Et et sellepärast ongi pigem kui ta oleks hea kui halb, et ütleme, tutvustab seda asja inimestele, et inimesed käiksid rohkem kontsertidel, ja [...]. Et see on nagu promo ja reklaam.

ER25: Aga noh, samas on ka õnneks mõned head artiklid ka. Üleüldiselt sellest elustiilist või siis lihtsalt olnud üritust kajastav artikkel. Kõik ei ole üdini pahad. Aga üldiselt nüüd vist ikkagi juba valitakse kellega nagu minnakse ja räägitakse. Muidugi on ka juhtunud et kus on kena inimene ja räägid selle loo kõik ära, aga siis pärast see asi ilmub siis, siis enne seda ei anta seda musta materjali nagu lugeda või see mis nagu peaks ilmuma, ja siis sinna kirjutatakse juba, või pannakse mingid sõnad juurde või midagi sellist.

Soome informandid rõhutasid ennekõike seda, et meediakajastusel ei ole nende jaoks mingisugust mõju – sellest ei ole kasu ega kahju vähemalt neile, kes juba on leidnud oma subkultuuri. Positiivse mõjuna peeti jällegi seda, et keegi kes veel ei ole enda kirge leidnud, võib meediakajastuse abil rockabilly-kultuuri enda jaoks avastada. Järelikult

¹² Ülal mainisin, et Eestis oli informantide kätte saamine lihtne – usun, et üheks põhjuseks oli see, et just nende halbade kogemuste tõttu pakkus minu töö teema neile huvi ja nad tahtsid oma arvamust jagada.

tuleb selline suhtumine järjekordselt liigitada kategooria „meediakajastus kui promo“ alla.

SR29: Minu arvates sellel küll ei ole muud funktsiooni, mul vähemalt ei ole mingit vajadust rõhutada ennast või oma subkultuuri, aga see et inimesed leiaksid oma huvi, selles suhtes on see tähtis.

SN: Aga kas selles siis on midagi halba et inimesed teavad sellest või et sellest kirjutatakse või et seda on näha?

SR47: No, üldjuhul seda on peavoolumeedias nii vähe, et ega sellest vist mingit kahju ka ei ole.

SN: Kas seda siis on liiga vähe? Teie arvates.

SR47: Natuke raske öelda.

SR30: See on nii tähtsusetu asi mingis mõttes et kas kirjutatakse või mitte.

SN: Okei. Aga kas te sooviksite et seda kajastust oleks rohkem?

SR29: Ma ei tea kas sellel oleks mingit tähendust.

SR30: Sellel ei ole mingit tähendust, noh. Sellest on täitsa ükskõik.

Mitmed informandid mainisid, et tutvusid oma subkultuuriga televiisori (enamasti filmide) kaudu. Seda peeti aga ainult esialgse inspiratsioonina, mis sünnitas huvi uurida valdkonda rohkem. Eeskujude otsimise või leidmise mõttes meediat ei jälgitud – ilmselt ongi kajastust nii vähe, et see ei oleks isegi võimalik – kuna meediat peeti teistest kultuuri- või ühiskonnanahtustest mingis mõttes eraldiseisvana konstruktsioonina. Meedia võis peegeldada osi teistest konstruktsioonidest (näiteks just subkultuuridest), kuid seda peegeldamist peeti üsna juhuslikuna ja selle taga ei nähtud eriti sügavale ulatuvalt põhjendatuid tähendusi. Järelikult võidi küll analüüsida seda, millised on meedia mõjud, aga põhjuste peale mõeldi vähem.

Mõjudest mainiti näiteks see aspekt, et kajastus lisab mõistmist. Rockabillyd ilmselt ei kohta enam agressiivset suhtumist või eriti negatiivset mittemõistmist, kuid nende kultuuri ei tunta ja seetõttu tekitab sellega kokku puutumine inimestes hämmeldust. Meediakajastus oleks üks võimalus vähendada selliseid reaktsioone.

SR30: Selles mõttes see on [tähtis], et kui sellest asjast räägitakse, siis see ei ole täitsa nii kummaline. Ja kui see ei ole täitsa nii kummaline, siis me ei pea seletama nii jumala palju.

4.1.2.2 Breikarid

B-boydel või b-girlidel kuigi negatiivseid kogemusi meediast ei olnud – eriti eestlased olid rahul nii nende lugudega, mida olid lugenud lehes (või näinud televiisoris) kui ka nendega, milles olid ise osalenud intervjueeritavatena. Nagu rockabillydegi puhul, nähti meediakajastus (ainsa) võimalusena meelitada rohkem inimesi osalema breigitrennides või -võistlustel. Lokaalset mikromeediat sellise promotsiooni vahendina ei mainitud. Niššimeedia omakorda on eriti Eestis nii olematu (kõige ligemale pääseb vist haruharva

ilmunud tänavakultuuri ajakiri Sahtel), et selle peale lootma jääda ei saa. Soomes on hiphop-kultuuri kajastavaid meediakanaleid pisut rohkem (eriti Bassomedia, mille ajakiri, raadiojaam ning võrgukeskkond on subkultuursetes ringkondades populaarsed, aga millel siiski on ka laiem prestiiž). Enamasti ei esinenud breikarite arvamustes mingisugust elitarismi, vaid informandid väljendasid vastupidi soovi, et nende tegevust tunneks laiemgi ringkond (vrd jälle Moore hinnanguga peatükis 1.2.1). Informandid ei rääkinud ka mitte ainult oma subkultuuri kajastusest, vaid tähtsana peeti üldse seda, et erinevate eluviiside kajastus on mitmekülgne.

EB25: No... kõikidest kultuuridest peab kirjutama, et mitte ainult üht kultuuri. Et inimesel peab olema valik. See on kõige tähtsam. Et millega ta tahab tegeleda. Aga kui tal ei ole üldse mitte mingit informatsiooni, siis ta ei saagi kuhugi minna ja millegagi tegeleda.

EB25: Ei no, meie jaoks see rohkem tähendab seda et meie oleme sellest nagu huvitatud selle pärast et rohkem noori hakkaks sellega tegelema, trennis käima, just minu arvates meedia poolt nagu saab seda korraldada. Teist võimalust, no, ei ole inimesi siia kutsuda. Sest neid ajalehti ja igasugust asja loevad nende vanemad ja siis juba kui on sealt hakanud huvi tundma ja siis muidugi nad toovad oma lapsed trenni. See on põhiline asi meie jaoks et inimesed, see huvitab neid ja nad tuleksid ka trenni, nad tantsiksid seda stiili ja areneksid meie kultuuri. Vot sellest me olemegi huvitatud.

Esines ka meedia reklaamimõju suhtes skeptilisem arvamus, mille järgi meedias ilmunud lugu huvitab vaid neid, kes juba teemasse süvenenud on. See nägemus puudutab eriti reportaaži tüüpi või üritusi kajastavaid lugusid, mille puhul nähti (ja tundub ka analüütilisemast vaatenurgast) suurena väljakutsena see, et need tõesti tekitaksid huvi asjasse pühendumatutes lugejates või meelitaksid neid osalema kajastust pälvinud tegevuses. Universaalsem huvi on võimalik tekitada, kui nähtusele antakse küllalt laiu inimrühmasid puudutav taust: käsitus, mis ei tekita tavalugejas samastumise tunnet – samastumise tase ei pea olema konkreetne, vaid tegemist võib olla üldinimlike tunnetega – ei pruugi huvitada teda.

EB17: Ta on lihtsalt et seal oli see, see, see, see, see, noh, nagu...

EB26: Ta on nagu... Iseenesest ju võiks nagu midagi natuke rohkemat, aga samas ma ei usu et siis nagu mingit vahet oleks. Need keda asi huvitab need niikuinii tulevad ja vaatavad.

Vaid üks informant tõi välja ka selle aspekti, et subkultuur võiks kannatada meediakajastuse tõttu. Üsna hiljuti breigiga alustanud informant tundis muret selle pärast, et meediakajastus annab breigist nii pinnapealse pildi, et inimesed saavad sellest valesti aru ja noored tulevad trenni ainult selle pärast, et see on „lahe“.

EB17: Aga samas ma mõtlen jällegi et osad grupid ka iseenesest võiksid ennast nagu vähem reklaamida. Et see on tunne et kohati muutub see kogu värk nagu liiga kommertslikuks, niimoodi. Et nagu kaotab oma seda asja niioelda. [...] No et alati kui seda teha selles laadis et

nagu propagandana, siis see nagu, seda söödetakse inimestele ette, ja siis noored arvavad et oo ma olen lahe, et ma lähen ka. Aga nad ei tea tegelikult et mida ma nagu päriselt teen, et mis asi see tegelt on. Et nad ei jõua nagu tuumani. Et lihtsalt jah, et ma olen ka lahe.

Sellise arvamuse esitamine nõuab informandilt – eriti hiljuti kultuuri süvenenud informandilt – enesekindlust, kuna implitsiitselt ütleb informant, et tema ise on „jõudnud tuumani“ ja tegeleb breigiga õigetel põhjustel. Nagu ülal juba konstateeriti, võib küsimusele sellest, kellel on subkultuurne legitimatsioon, küllalt suur subkultuurne kapital, anda vastuse ainult subkultuurisene konsensus. Subkultuurid rõhutavad küll individualismi ja oma valikute tähtsust identiteedi omandamisel (eriti postmodernse hõimukäsitluse järgi), kuid on sellegipoolest kollektiivsed kultuurid, milles tuleb lugupidamine saavutada just selle ettekujutatud kogukonna sees, mille liikmeks ennast loeb. Breakdance-kultuuris võib lugupidamise saavutamine õnnestuda võistlustel edu saavutamise ja oma nime tuntuks tegemise kaudu – aga juba see on vastuolus kultuuri filosoofiaga, mille järgi tähtis on võita ainult iseennast.

Ka üleeksponeeritus toodi välja negatiivse seigana – kui teatud asja näeb liiga palju, kaotab see oma eksklusiivsuse ja efektsuse. Lisaks eelmisele teemale oli see ainus näide breikarite vähesestki elitarismist, mille järgi subkultuuri sees juba olevatel tuleks olla õigus otsustada selle üle, kus, millal ja kui palju meediaeksponeeritust subkultuur pälvib. Informandi arvates on eksponeeritus hea (öeldes, et see „jätab hullult ägeda mulje“ reflekteerib ta nähtust väljastpoolt ja objektiivselt), aga liig kajastus muudaks subkultuuri ilmselt meinstriisemaks kui soovitud. Sellise nägemuse järgi on meinstriimile võimatu hakata tundma huvi algselt subkultuursete asjade vastu ilma, et sünniks huvide konflikt.

EB26: Kui kuskil üritustel on sees, mingil Eurovisioonil on taustatantsijad, siis see jätab hullult ägeda mulje. Et seda on piisavalt vähe et see tundub nagu lahe. [...] Et kui kogu aeg näeks, siis oleks juba jama. Kui iga päev näeks näiteks kuidas vend pea peal keerutab. Et tuleb Eurovisiooni lugu kus vend keerutab pea peal... noh.

Küsimusele, miks on tähtis et subkultuuridest siiski kirjutatakse ka peavoolumeedias, oli vastuseks peale „promoaspekti“ ka mõistmise ja sallivuse lisamine. Noored breigiharrastajad olid väga teadlikud sellest, et vanemad ei saa neist aru just selle tõttu, et nad ei tea, millega noored tegelikult tegelevad. Samas mõistmise puudumine ei olnud ainus probleem; arvati ka, et asi lihtsalt ei huvita kedagi. Võrreldi olukorda sellega, et pensionäridele korraldatakse üritusi, mis tunduvad noortele vastaval moel mõttetud ja arusaamatud. Selline arvamus esitati üsna passiivselt, ilma viidet tahtest või kavatsusest

üritada muuta olukorda.

EB17: Põhimõtteliselt ei ole seda kajastatud.

EB26: Ei huvita kedagi see väga.

EB17: Tähendab võibolla on asi siis see et sellest ei saada aru, või nagu...

EB26: Jah, umbes siis et tegid, tantsisid, siis davai, no vaatab et ööh... Siis mõttetu tänaval mingi...

EB17: Täpselt, et näiteks et, juba nagu vanemad inimesed, nad lihtsalt ei saa sellest aru. Nad mõtlevad et see on mingi mõttetu ajaraiskamine onju, mingi jooksevad tänavaid mööda ringi, nad ei tee mitte midagi, et ma ei tea... No umbes!

EB26: See on umbes nagu meie vaatame et umbes kui ajalehes kirjutatakse, no et Raekoja platsis pakuti pensionäridele kohvi ja saia... Et nagu, nemad on täpselt samamoodi et jumala mõttetu asi nagu.

EB17: Jah! Aga nad tegelt lihtsalt ei tea sellest asjast.

Negatiivsed konnotatsioonid, mida breigikultuuril on, kujutavad endas eriti seoseid kuritegevusega (gangsterism, narkootikumid, prostitutsioon). Osaliselt süüdistavad informandid nende seoste sündimises meediat, aga ka inimeste meedialugemise oskust.

SB23: Terve see kultuur nõuabki natuke süvenemist, on olnud nii palju igasugust, on pikk ajalugu ja kõik asjad on seoses üksteisega. Et asjasse pühendumatul see jääb natuke, ta saab kusagilt ühe väikese informatsioonijupikese ja teisalt teise, ja siis, siis sünnivad nagu natuke valed arvamused. Et näiteks see mida meedias rõhutatakse on see hiphop-gangsteri-asi, ja tihti juhtub et sellega seostatakse ka. Ma ei tea, minul vähemalt mõnikord tuleb selline tunne et ei tahaks rääkida terve, isegi tantsuga või breigiga seoses, kuna kohe tuleb see teema et „jou jou, sa oled see räppar, hiphoppar, püksid rippuvad“ ja et... See tembeldab [...] Et ma arvan et see on läinud selleni et breikarid väga ettevaatlikult tulevad esile kuna siis tuleb seda tembeldamist ja sellise... nagu eelarvamuste tekiatunud tembeldamist.

Teisest küljest ei seostanud kõik informandid konnotatsioonide sündimist kohe meediaga, vaid konstateerisid, et selline lihtsalt on „inimeste arvamus“. Täpsustust paludes toodi aga siiski välja meedia roll erinevate asjade ühendamisel. Ilmselt on siin tegemist erinevate 'meedia' definitsioonidega, alternatiivselt sellega, et meedia mõju on levinum, kuid teadvustamatam kui arvatakse (vrd ka ülal tõdetuga, et meedia nähakse ühiskonnast eraldiseisva konstruktsioonina). Muusikavideote lugemine meedia hulka ei olegi ilmselge, kuid kindlasti on videote esitamise kontekst meedia.

EB25: Jaa, jaa. Need on, see ei ole nagu rohkem meediast tulnud või kuskilt, see on lihtsalt inimeste arvamus, et... Nad vaatavad...

SN: Aga inimeste arvamused sünnivad kuskilt, midagi kaudu...

EB25: No, võibolla nad sünnivad sellest et nad vaatavad telerist mingit videot kus on sellised hiphop-staariid, kes on sellistes pimp-riietes, neil on sellised laiad kostüümid, ja kuskil tahaplaanil keegi tantsib breiki ja kohe tulebki selline mõte et nad on ka sellised.

Konkreetsetesse lugudesse, mis meedias ilmuvad, suhtusid Soome ja Eesti informandid võrdlemisi erinevatel viisidel. Soome informandid pidasid igat kajastuskorda suure sündmusena (kuigi oletatav on et kajastust on seal rohkem?) ja rääkisid et lood loetakse hoolega ja analüütiliselt läbi. Eesti informandid olid ilmuvate lugude suhtes enam

vähem ükskõiksed. See korreleerib juba eel tõdetuga, et eestlased olid lugudega rahul – rahulolek on väga lähedal ükskõiksusele, Soomes aga väljendati rohkem rahulolematust. Erinevust seletab osaliselt võibolla intervjuueeritavate erinev pühendatuse tase – Soome informantide hulgas oli selliseid, kellele breik oli ilmselgelt rohkem kui ainult harrastus, ning vastavalt oli nende huvi meediakajastuse vastu suurem.

SN: Kui mingi selline lugu on ilmunud, kas te arutate neid koos ka?

EB25: Muidugi mitte, lihtsalt loeme niisama. Lihtsalt loeme, midagi muud, siis põhimõtteliselt päeval unustame ära.

SN: Kas te arutate neid lugusid mis on olnud? No, arvatavasti kui mõni sõber on olnud lehes või kui ise olete olnud, aga kas te tavaliselt arutate neid?

SB22: Jah.

SB24: Jah, kohe kindlasti.

SB23: Iga kord kui mingi lugu on, siis see on selline „wow“-asi ja selline, selline... uus, natuke nagu väljakutse, ja et alati natuke mõtleb et nüüd see tuleb, põnev on, räägid sõpradele...

SN: Sa mõtled nüüd et kui sa ise oled selles loos sees?

SB22: Jah. Siis spekulatsioonid ja...

SB24: Siis kui see Thumba [SB22] lugu oli Hesaris ja ta ütles et see ilmuks, siis ma olin iga hommik et...

SB22: Jah, jutud liiguvad, räägitakse...

SB23: Ja siis tavaliselt räägitakse, vähemalt meie oma sõpruskonnas oleme rääkinud, et kas see ajakirjanik nüüd oli hea või mitte, kas ta kirjutas tõele vastavalt...

Nagu ka ajakirjanike intervjuudest selgus, on paber kandjal ajalehte pääsemine tänapäevalgi tähtsam kui Internetikajastus. Kuna subkultuuride esindajad opereerivad ise üsna palju internetis (breigikultuuris on oma videote levitamine YouTubes populaarne ja foorumitel suhtlemine tavaline), on selle väärtus oluliselt madalam kui traditsioonilise ja prestiižikama ajalehe. Samas on pööratud tähelepanu ka traditsioonilise ajakirjanduse kollasemaks muutumisele: soomlastest breikarid kurtsid, et meelelahutussaadete ”staarid” saavad mitmekordselt rohkem tähelepanu kui palju tööd tegevad inimesed, kes tähelepanu vääriskid. Põhjused sellele on kerge näha, ja neid nägid ka informandid ise – breikareid on väga raske müüa nii, et see oleks meediakanalile tasuv, neist on raske teha ”toodet”. Teisest küljest on breikarid, kelle ala siiski võib pidada mingil määral ”meediaseksikaks”, arvatavasti selle koha pealt paremas positsioonis kui mitmete teiste alade esindajad.

SB23: Vähemalt minu meelest on pigem nii et kui pääseb lehte, või peab minema lehte, kuidas seda võtta, siis see on pigem selline et „wow“, et nüüd oleme seal.

SB24: See on suur asi.

SB23: Jah. Et see ei ole igapäevane asi. Et siis räägitakse et kas märkasite et see ja see oli lehes. Et lahe et ta on sinna pääsenud...

SB24: Siis räägitakse rohkem mingitest fucking BB-inimestest kes on visatud saatet juba ammu välja. See on nagu... see ei ole just frustreriv, sellest saab aru, aga siiski natuke nagu... Kui võiks midagi mõistlikkugi, aga siis keegi on BB:s kaks nädalat, visatakse siis välja, ja tast kirjutakse nädala jooksul rohkem kui meist kümne-üheteistkümne aasta jooksul.

Üks intervjuudes väljenduv erinevus on see, millistena informandid kogesid enda võimalused mõjutada seda, mis meedias ilmub. Eesti b-boyd (kellest osa oli ka ise osalenud intervjuudel ajaleheartiklite jaoks) ei maininud oma vastutust subkultuuri pildi kujunemisel üldsegi – nagu ülal mainitud, oli neist mõnel üsna passiivne suhtumine ning nad justkui alistusid sellele, kuidas nende subkultuuri ja tegevust meedias kajastatakse. Soome informandid, neist eriti üks, olid aga äärmiselt kindlad selles, et kõige suurem vastutus on neil subkultuuri esindajatel, kes osalevad intervjuudel, ja nende kaudu igal subkultuuri esindajal. Eeldati, et need, kes esindavad meedias kõiki oma sõpru (ka neid „reservisõpru“, keda ei tunne), peavad oskama käituda, olema positiivsed ja mõistlikud. See väljendab kõrget solidaarsuse astet, aga samas vihjab ka implitsiitsele koodeksile, mille järgi kõik breikarid peaksid oskama käituda, kuigi väljakirjutatud reegleid ei ole. Mängu tuleb jälle homogeensuse teema – „unity“ – ja breikarite oletus, et kõik nende ettekujutatud kogukonna liikmed mõtleavad kõigest samamoodi. Järelikult sarnaselt Eesti rockabillydega muretseti aktiivselt subkultuuri meediapildi pärast ja oldi väga teadlikud sellest, millised asjad seda mõjutavad, aga siin võeti vastutus peaaegu täielikult enda peale.

Soome informantidel oli ka üks spetsiifiline agenda, mida eestlased üldse välja ei toonud: nad soovisid, et ka neid võetaks tõsiselt, hinnataks nende kõva tööd, et ka neid peetaks tantsijatena ja kunstnikena, nagu teisi tantsijaid, mitte „ainult breikaritena“. Et nende staatus alati on ainult „breikari“, mitte tantsija oma, oli nende arvates neile alandav. Mainiti konkreetse näitena, et kui mõni produtsent vajab oma etendusesse breakdance-tantsijat, ei ole ta siiski valmis maksma nii palju kui teistele tantsijatele. Selliste seikade muutmiseks pidasid informandid positiivset meediakajastust olulisena. Seega võivad neil olla isegi majanduslikud põhjused edastada positiivset meediapilti – ja teha kindlaks, et ka nende breikaritest sõbrad seda teevad – ning püüda selle kaudu saavutada legitimatsiooni ja lugupidamist.

SB24: Siin tõusevad juba emotsioonid pinda... See on tants samamoodi kui kõik teisedki tantsud. Just seda nähakse tihti valessti, et see ei ole tants. Nüüd see ei aja mind enam nii närvi kui varem, aga siiski ajab, et meid võib olla näiteks viis tantsijad reas ja siis tutvustatakse, siin on see ja see tantsija, siin on see ja see tantsija, ja see tantsija, ja siis siin on Ätä, ta on meie breikar.

SB24: Tihti jah, nad võivad kirjutada ükskõik mida, aga iga kord kui mind on küsitletud, siis mulle on saadetud see lugu enne kontrollimiseks. Siis on asju mida ei või kuidagi... ma ei tea kas võib olla rumal ajakirjanik, aga kui ta kirjutab, kui ta saab asjast valessti aru, siis see ju on nii... aga... sigatsejaid on iga skenes. Aga kuna see on nii väike kultuur ja nii algtasemel nagu meedias, siis tuleks just pidada meeles et mõistlikkus ja kõiksugu lõbusad asjad ja viisakus ja kõike seda...

SN: Kas see tõesti tundub et see on algtasemel, et inimesed tõesti ei tea sellest?

SB24: Inimesed hakkavad nüüd teadma ja inimesed hakkavad, ma tihti, ma väga tihti võitlen

sellega et inimesed ei võta tõsiselt, inimesed ei võta mind tõsiselt, inimesed ei võta neid tõsiselt. [...] Me oleme täiesti normaalne rahvas, meid võib võtta tõsiselt. Okei, me keerutame seal pea peal ümber, võibolla kellegi meelest see ei ole nii mõistlik, aga see on meile tähtis ja nii. Et inimesed võtaksid meid tõsiselt.

SB23: Selline imago tõstmine oleks küll, see oleks selline mida breik vajaks, et on selline „nokkmüts viltu, kõlarid kõrvas“, selline ettekujutus inimestel. Et selline nagu...

SB24: No just see lugupidamine.

SB23: Selline lugupidamine, sellele et teeb kõvasti tööd, ja et saaks nagu palga oma tööst.

Konflikt, mis tekib ühest küljest subkultuurse (või alale spetsiifilise) uhkuse ja identifikatsiooni, aga teisest küljest legitimatsioonipuuduse tunde kokkupõrkest, on ilmselt seletatav kahe fakti kaudu: esiteks selle, et breik on veel tänapäevalgi võrdlemisi tundmatu ala ning teiseks selle, et see võidakse kategoriseerida nii erinevatel viisidel. Kuna laiem üldsus ei tea breigist küllalt palju, puudub neilt ka see arusaamine, et seda võiks pidada tantsuliigiks samamoodi nagu balleti või džässtantsu. Järelikult on ka nende lugupidamine teistmoodi. Kuigi informandi sõnadest võiks lugeda implitsiitse hinnangu, et ka tema arvates on breik madalama väärtusega kui teised tantsuliigid, tundub informant pigem reflekteerivat laia üldsuse nägemust ja mustrit, mille järgi breikareid tihti koheldakse.

On tõenäoline, et just nende konkreetsete informantide tahe mõjutada üldist arvamust meedia kaudu ja ka nende veendumus selles, et neil on võimalus seda teha, tulenes nende edukusest oma alal, mille tõttu neil ka ilmselt on olnud ohtralt kokkupuutumisi ajakirjandusega. Samas oli legitimatsiooni saavutamine oluline ka eestlastest informantidele – nagu ülal toodud näidetest tuli välja, oli neile tähtis see, et eriti vanemad inimesed saaksid aru, et nende tegevus on sama mõttekas kui mistahes teinegi harrastus ja et oskuste omandamiseks tehakse kõvasti tööd.

4.1.2.3 Vahekokkuvõte

Et rockabillyde ja breigiharrastajate subkultuurid on väga erinevad ja põhinevad täiesti erinevatel elementidel, on ka nende esindajate suhtumistes meediasse radikaalseid erinevusi. Samas on võimatu ka teha üldistusi subkultuurisiselt. Kuna subkultuuride suhtumine eri riikides oli täpselt vastupidine mõlemal juhul, tuleb eeldada, et mõlemad suhtumisviisid on levinud mõlemas subkultuuris ja mõlemas riigis, oletatavasti ka teiste subkultuuride hulgas universaalsemalt.

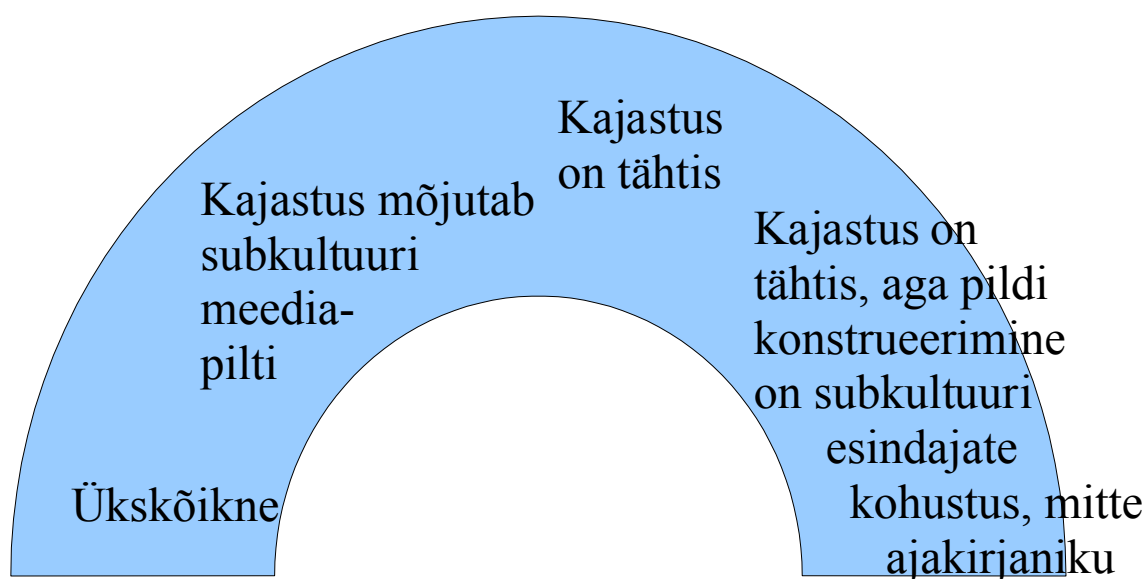
Kuna breakdance-kultuur põhineb andekusele, aktiivsele tegevusele ja tööle, tundsid

selle esindajad oluliselt rohkem vajadust legitimatsiooni saavutamiseks. Subkultuuril, millesse kuulumiseks ei ole ilmingimata vaja teha midagi konkreetset („pay your dues“, nagu üks soomlasest b-boy asja väljendas), ei ole sellist legitimatsiooni vaja; peetakse iseenesestmõistetavana, et igaühel on õigus riietuda nagu ta soovib ja kuulata sellist muusikat nagu ta soovib. Tänapäevases maailmas see enam vähem ka on nii – levinumate subkultuuride, kindlasti näiteks rockabillyde, välimus ja rõivad on tõenäoliselt sobivad ka tööl kandmiseks. Et selliste õiguste pärast ei pea võitlema, on rockabillydel ilmselt üsna vähe konkreetseid põhjusi nõuda legitimatsiooni, töötada aktiivselt selle saavutamise heaks – või isegi hoolida sellest, milline nende subkultuuri pilt on. Positiivne kajastus on nende jaoks pigem boonus. Ükskõiksus tähendab loomulikult ka seda, et ka negatiivset kajastust ei taheta kohata – thorntonlikult hädavajalik negatiivne meediapilt ei ole neile vähemalgi määral prioriteet vaid pigem kerge ärrituse allikas, aga siiski enam-vähem tähtsusetu asi. Võrreldes siin ka Ferrelli et al. (2001) ja Griffithsi (2010) uurimustega, mis leidsid erinevatel subkultuuridel olevat ka „tõsiseid“ põhjusi oma meediapilti paremaks muuta (vt. peatükk 4.1.2.2).

Subkultuuride esindajate suhtumine meediasse kui sellisesse on positiivne. Nende meediapädevus on kõrgel tasandil: nad on harjunud suhtlema meediaga ning oskavad tõlgendada meedia taustastruktuure. Neil on omad hüpoteesid selle kohta, miks nende subkultuurist on kirjutatud teatud viisil või miks üldse ei ole kirjutatud. Suurele hulgale neist ei ole meedia üldse ükskõikne asi, vaid neile huvi pakkuvaid lugusid arutatakse isegi üheskoos. Samas tuleb märkida, et Soome rockabillyde hulgas oli kaks informanti, kes ka ise on tegelenud ajakirjandusega (üks oma töö kaudu, teine kirjutab kontserdiarvustusi nišiväljaannetele), kuid sellegipoolest ei olnud nende hinnangul meediakajastuse mõju tugevam kui teiste, meediaga ainult passiivselt kokku puutunud vastajate.

Pilt 2.

Erinevad suhtumised

4.1.3 Subkultuuri pilt meedias

4.1.3.1 Rockabillyd

Rockabillyd nii Soomes kui Eestis hindasid oma subkultuuri meediapilti heaks. Kuigi kajastust on vähe, on see üldjoones positiivne. Kajastuse positiivsuse põhjuseks peeti näiteks seda, et subkultuuri eelistatud riietusstiil on korrektne, isegi vanamoodne (mitte eriti räige, lohakas või ärritav) ning üldse terve kultuuri vanust (subkultuuri, mis on olnud olemas kaua ja mis on korduvalt tõstetud ka tänavamoe inspiratsiooniks, on kergem mõista). Rockabilly-kultuuri ei seostata tänapäeval kahtlaste tegevuste või arvamustega – pigem võiks seda kirjeldada isegi kui üsna konservatiivset subkultuuri.

Salmi (2009: 124-165) kirjeldab aastate 1978-1981 rockabilly-buumi aegset meediakajastust, mis näitas subkultuuri üsna teistsugustes värvides ja toonides kui nüüdne. Siis rõhutati ajalehtedes ja üldajakirjades ilmunud artiklites subkultuuri esindajate sallimatust ja vägivaldsust. Noorteajakirjades oli kajastus pigem positiivne, ja nagu ülal mainitud, võis sellisel kajastusel olla üsna suur roll ka buumi sündimisel (ibid.: 166-167). Salmi (ibid.: 170) sõnul tahtis ajakiri Suosikki isegi sobitada rahu

erinevate noorterühmade vahel.

ER25: Pigem ikka positiivne [pilt]. Et et... üldiselt... kui me oleksime siukeste õlgade juuste... õlgadeni juustega siis võibolla oleks natukene negatiivsem. Kuna ikkagi meeste välimus on siuke korrektne ja et et... Keegi ei ole kuskilt nagu räpane ja nii edasi, siis... Üldiselt ta on ikkagi positiivne.

Soome informandid tõid välja, et on olemas subkultuuri liikmeid, kelle jaoks meediakajastus ei ole samal moel positiivne, vaid seda peetakse näiteks solvavaks või alternatiivselt ekslikuks. Selliseid inimesi informandid naeruvääristasid; nende arvates võtavad nad oma elustiili liiga tõsiselt, on elitaristlikud ja ebasõbralikud ning keskenduvad subkultuuri sisus tegelikult valedele aspektidele (sellele, mis on meinstriimi nägemuse järgi subkultuuri sisu?). Samas kritiseerisid informandid ka neid, kelle jaoks subkultuur on ainult "nädalalõputegevus" ja mitte tõsine identiteet. Järelikult on subkultuuri omandamine üsna riskantne asi, ja varem mainitud konsensusepõhine aktsepteeritus võib olla äärmiselt raske saavutada.

SR29: Minu arvates positiivne [pilt], et niipalju kui lehtedes on lugusid, siis need on positiivse hoiakuga ja kuidagi sellised et... et no on tore et sellised veidrikud viitsivad... kuulata vana muusikat ja... [...] Otsida kloššseelikuid kapist... [...] See on laiema üldsuse meelest nii naljakas ja veider...

SR30: Jah, ja just selle pärast siis rokkarid suhtuvad sellesse, kas nii nagu mina ja Hanna [SR29], meie meelest on tore et seda üldse märgatakse, ja kuna meie meelest seda ei pilgata. Aga siis on need kes sobivad täielikus soengus garderoobis, et kus on mu vintage-aluspüksid... et need... neid jälle ajab vihale...

SR29: Jah, nende meelest see sama artikkel võibolla ongi pilkav.

Nagu ülal juba mainitud, on siiski rockabillyde kultuur saanud Eestis üsna negatiivsetki kajastust. Televisoris on esitatud reportaažiklippe, milles on toodud välja üritustel toimuvat alkoholitarbimist ja pidutsemist eriti ebameeldivas valguses. Ka Soomes oli üksikuid kogemusi vastavast kajastusest. Selline kajastus oli enamuse informantide arvates kahtlane ja subkultuurile kahjulik. Soome informandid, ilmselt kajastuse suhtelise paljususe ja nende enda, üldiselt ükskõiksema suhtumise tõttu, ei pidanud seda siiski samamoodi muret tekitavana nagu eestlased. Mõlema intervjuugrupiga tekkis arutelu selliseid lugusid teinud ajakirjaniku motiividest. Kumbki grupp ei otseselt eitanud näiteks pidutsemise ja alkoholitarbimise osa subkultuuri iseloomus, kuid selle rõhutamist meedias peeti ebaõiglasena. Soome informandid näiteks võrdlesid YLE (Soome ringhääling) produtseeritud, erinevaid inimgruppe tutvustava sarja osasid, millest ühes tutvustati rockabillysid peokontekstis ja teises goote ametikontekstis. Järgnes arutelu selle üle, kas tõesti ei oleks võidud leida ka haritud rockabillysid ja kas ka selline rõhuasetus ei oleks olnud võimalik. (Tuleb mainida, et autor MA kritiseeris ka

kõne all olevat tv-programmi öeldes et see oli tehtud ilma korraliku tausta- ja eeltöeta.)

ER25: Kanal 2 on nüüd siukene telekanal kes on igasugused ürituse kajastamised suutnud kuidagi väga siukeseks teha et kui tavainimene võibolla kellele võibolla pakkukski täitsa huvi, vaatab seda saadet ja otsustab selle põhjal ja siis ta juhuslikult otsustab et see on küll ikkagi mingi seltskond kellega ei taha läbida, et... et et... nüüd juba on... minu arust kaheksandat aastat järjest selline suvel toimuv üritus, Lõuna-Eestis, Valgamaal... ja Reporter on seal kohal käinud ja kuidagi alati selle saate teinud selliseks et see pole siuke üritus kuhu tahaks nagu ise minna.

SN: Mida nad on siis öelnud?

ER25: Ütleme niimoodi et...

ER26: Tähendab et see on selektiivne info edastamine, ütleks nii. Konkreetselt mida mina olen näinud on see et näidatakse... [...] et see on selline pidu kus inimesed tulevad kohale, jooivad ennast lakku täis ja kõik. Et see on, nagu sellised lühikokkuvõtted tehakse sellises värvuses et ega see mingi muu ei ole kui mingisugune meeletu pidu ja laamendamine. Et see põhiosa, mis tegelikult ürituse sisu on, seda ei kajastata [...] Et see on üritus kuhu inimene tahaks näiteks tulla perega puhkama.

ER25: On ka niimoodi arvatud et need asjad millega nad ise nagu seotud on, igasugused, et kus nad ise käivad, mingi suvalise auto testimine [...] et see on näiteks alati heas valguses näidatud. Et kõik see oli, nad käivad kuskil seal, kus nad käisid, paar päeva jutti olid kuskil veiniistandikul ja nad kogu aeg pildi peal jõid seal, aga nad näitasid et see oli nagu hästi tore ja lahe nagu. Et samas et kui keegi joob kuskil mingit õlut või istub auto akna peal selle asemel et autos sees istuda kui auto sõidab mingi kümme kilomeetrit tunnis, et siis just täpselt et seal kus nemad on nagu alati juures, et see on nagu tohutult hea. Niimoodi neil on jah.

Kuigi informandid analüüsisid seda, mille pärast rõhuasetused on olnud sellised nagu nad on, ei võtnud rockabilly subkultuuri esindajad negatiivsest või ebamäärasest meediakajastusest kindlasti süüd enda peale. Põhjus leiti alati ajakirjanikust või meediakanali iseloomust. Artiklit peeti tihti peegeldusena ajakirjanikust endast, tema eelistustest ja teadmistest. Haruldase oli, et ajakirjandust oleks tõlgendatud kui ühiskonna peeglit. Informandid ei võtnud arvesse ka levinud ajakirjandusliku põhimõtet, mille järgi „lugeja on loll“ – ehk et ajakirjanik kohandab oma teksti lugejaskonnale, mille keskmine esindaja ei ole süvenenud igasse teemasse sama hästi kui tema ise.

SR30: Et üldiselt see on täitsa okei, muidugi siis kui on mingi lollakas ajakirjanik, ega siis ole muud oodatagi kui lollakat artiklit.

4.1.3.2 Breikarid

Nagu rockabillyd, tundsid ka breikarid nii Soomes kui Eestis et nende kultuuri meediapilt on kui mitte positiivne siis vähemalt neutraalne. Kajastuses on siiski nende hinnangul üsna palju valearvamusi ning eelarvamusi mis tulenevad hiphop-kultuuri nõrgast tundmisest ja mõistmisest. Need valearvamused puudutavad eriti riietust ning breiktantsu ohtlikkust.

EB25: Need [lood] on olnud positiivsed.

EB22: Ikka positiivsed.

EB25: Jah, et hästi kirjutatud ja kõik vajalik info olnud seal.

Järjekordselt mainiti negatiivsete eelarvamuste kummutamise tähtsus. Siin võeti isealgatuslikult referentspunktiks tavaline arusaam keskmisest noorest, ehk "nooruse meinstriimist", mille konnotatsioonidest paljud (joomine, mässamine, laamendamine) on negatiivsed ja ei sobi kokku breakdance-kultuuriga, kus tähtis on hea tervis ja konditsioon.

EB25: Meist midagi halba ei ole kirjutatud, kirjutavad rohkem seda et, noh, „poisid tegelevad trenniga, mitte joovad“ et see on hea tegelikult et inimesed teavad sellest.

EB22: No ma vaatan niimoodi et ma ei ole nagu nagu räppar et ma ei kannan selliseid nagu, laiad püksid ja niimoodi. Et tavalised riided nagu teised natuke.

EB25: Jaa, ja ainuke on ka vaeleavamus et breikarid riietuvad nagu räpparid.

EB22: Räpparid on sellised...

EB25: Väga paljud mõtlevad väga laialt...

SN: Aga kust see selline vaeleavamus on tulnud siis?

EB22: See on noo, inimestel on lihtsalt. See assotsieerub nagu kõik, breik nagu selle räpmuusikaga ja sellised riided samamoodi. Aga see ei tegelikult, ei ole nii.

Nagu ülal tõdetud, oli informantide suhtumine meediasse üldjoones positiivne. Nad usaldasid ajakirjanike ja toetusid nendele, et saada oma sõnum kuuldavaks. Usuti isegi, et mitmel ajakirjanikul on ka endal huvides muuta subkultuuride pilti positiivsemaks (vrd Salmi 2009: 170). See korreleerib sellega, mida ajakirjanikud ise rääkisid (vt 4.3.1 ja 4.3.2). Üldiselt olid informandid nii Soomes kui Eestis arvamusel, et breigitemaalisi lugusid on tänaseks juba palju rohkem kui enne (Eestis on muutus toimunud niigi lühikese aja kui ühe aasta, Soomes pikema aja jooksul). Eestis kvalitatiivset muutust ei oldud pandud tähele, Soomes aga on lood informantide hinnangul muutunud paremas suunas – enam ei ole need naeruvääristavad või halvustavad, nagu varem.

SB24: Mitmed intervjuueerivad tahavad isegi puhastada inimeste meeli niimoodi et see ei ole midagi nagu ohtlikku, või et nagu, et poisid siin lihtsalt teevad, poisid siin lihtsalt teevad oma asja... Ja nüüd kui meiegi, meiegi põlvkond on niiõelda saanud täiskasvanuks, nüüd ei tule intervjuudel enam seda, enam ei kirjutata nagu varem kirjutati et „Dennis Nylund tuleb kohale nokkmüts viltu ja muusika kõrvaklappides“ ja... see läheb selliseks et „hah-hah-hah“.

Üks soome informantidest juhtis tähelepanu ka sellele, et breigi kohta avaldatud lood võivad olla paigutatud näiteks spordi- või kultuurikülgedele ja kajastus on selle paigutuse alusel erinev. Siin on tegemist üldiste representatsioonidega, mida subkultuuri esindajad ise ei saa mõjutada – ajakirjaniku teha on valik, kuidas subkultuur raamistada ja millisesse konteksti see asetada. Informandil endal ei olnud eelistust selle suhtes, millises kontekstis breigist tuleks kirjutada. Tundub et selline eelistus oleks üleüldse

raske moodustada, kuna esiteks kategoriseerisid informandid ise breiki nii spordiks kui kunstiks – kuigi pigem ilmselt kunstiks – ja teiseks on sport ja kunst üsna võrdselt hinnatud alad ka üldiselt. Selle tõttu ei teki siin konflikti meediaga või meediarepresentatsioonidega, küll aga jäävad ilmselt puudulikeks need mõjud, mida meedia kaudu soovitakse saavutada.

SB22: See on tegelikult huvitav asi et nagu, ühed mõtlevad sellest nagu spordist ja teised nagu kultuurist, ja mõned miksivad, et kui meedia tahab teha seda siis kusagile seda peab ju lahterdama. Nagu näiteks need minu ja Ätä artiklid olid väga erinevad selle poolest, et see oli nagu kultuuri pärast tehtud, kuna Ätäl oli see projekt ja see. [...] Et see tõesti ei kuulunud sinna spordisektorisse. Teisest küljest see teine ajakirjanik tahtis teha seda just spordipoolle ja siis ta põhimõtteliselt ainult küsis spordi... põhimõtteliselt saavutustest ja nagu blaa blaa blaa ja...

4.1.3.3 Vahekokkuvõte

Mõlemad käesolevas töös käsitletud subkultuurid eksisteerivad harmoonias meediaga – nad eelistavad meediaga suhtlemist mittesuhtlemise üle. Isegi negatiivsetesse kogemustesse suhtutakse vaid kui eranditesse – kaugeltki mitte kui positiivsesse provokatsiooni, nagu Thornton ja teised tahtsid asja näha.

Kas sellest võib eeldada, et samuti asjasse suhtuvad ka teised subkultuurid? Selle töö jaoks tehtud intervjuude – nii subkultuuride esindajate kui ka ajakirjanike omade – põhiselt võiks öelda, et moraalsete paanikate ja nooruse hukas olemise ajad on möödas, ja meedias kajastatakse subkultuure positiivsete nähtustena – noored näidatakse aktiivsetena, loovatena ja tarkadena. Võttes aga arvesse näiteks peatükis 1.2.1 välja toodud uurimused BASE-hüppajatest ja gootidest (Ferrell et al. 2001 ja Griffiths 2010), tuleb teha pisut teistsugune järeldus – paanitsemine on alles, aga need, kes sellest lahti tahavad saada, on just subkultuuride esindajad, paanika tekitajad ise. Nagu peatükis 1.1 mainitud, on kaasajas ka poliitilisemaid noorte rühmitusi, mida peetakse ühiskondlikult ohtlikena, ”riigikukutajatena” – äkki on nii, et kui veel mõned aastakümned tagasi langesid need kaks kategooriat kokku, seisavad need nüüd üksteisest eraldi: poliitilised või ühiskondlikud rühmitused ja apoliitilised, näiteks esteetilised väärtused jagavate inimeste rühmitused.

Negatiivne kajastus ei ole ilmtingimata mõeldud negatiivseks, vaid selles võidakse rõhutada kultuuri aspekte, mis väljastpoolt vaadates on kesksemas rollis kui seestpoolt. Sellist kajastust võib kindlasti pidada pinnapealseks ja klišeedele ning odavatele ja kergetele lahendustele tuginevaks, samuti on selle mõjud potentsiaalselt negatiivsed, nii

et ajakirjanike head kavatsused (vt 4.3.1 ja 4.3.2) töötavad siiski nende objektide kahjuks. Sellised kerged lahendused võetakse ilmselt kasutusele ka ajakirjanduse toimimisprintsipiide survest: ruumi ja aega on vähe, klišeelikud lood on müüvamad kui teemasse süvitsi minevad lood, mis on tavalugejale liiga detailsed ja raskesti arusaadavad, jne.

Töö alguses esitatud küsimusele – kas on olemas ka meediakajastuse variant, mis ei ”meinstrimista” ega ”eksotiseeri” subkultuure – võib süvaintervjuude põhiselt juba ettevaatlikult vastata jaatavalt. Subkultuuride esindajad ei taha kuuluda halli massi, kuid nad ei taha olla ka klounid, ja nende kahe käsitlusviisi vahel balansseerimine nõuab ekstreemset delikaatsust. Kuna subkultuuride esindajad ise siiski tahavad tulla meedias nähtuteks, peab kuldne kesktee olema olemas. Subkultuuride esindajate nägemuse järgi oleks ideaalne kajastuse viis positiivne, kuid argine (ehk mitte-spektakulaarne), ent selle kõige põhilisemaks eelduseks oleks see, et kajastust oleks rohkem kui praegusel hetkel. Üksnes regulaarne kajastus võimaldaks informantide arvates teadmatuse ja mõistmatuse vähendamist – sporaadiliselt ilmuvate artiklite mõju on enam-vähem juhuslik ja oleneb erinevatest ebakindlatest faktoritest, nagu ajakirjaniku keelekasutusest ja leheruumist. Seega on subkultuuride esindajate nõudmised tegelikult üsna tagasihoidlikud – artiklitelt kui sellistelt ei nõuta rohkem kui ajakirjanduselt üldiselt.

4.2 Sisuanalüüs

4.2.1 Artikkel 1. „1950-ndate USA noortekultuur elab entusiastides tänini“ (Eesti Päevaleht)

Mart Niineste artikkel Eesti rockabillyde kohta on neutraalse ja informatiivse dispoitsiooniga. Sellisel joonel alustab juba artikli pealkiri, mis on neutraalne ja konfliktideta, igasuguste nupukusteta. Artikkel iseendas algab kahe allika, mehe ja naise, välimuse kirjeldusega. Edasi jätkatakse samamoodi väliste atribuutide ja subkultuuri temaatika lahtiseletamisega.

Autori väiteid või hinnanguid artiklis ei ole väljendatud, vaid kõik vähegi poleemilised väited on allikate omad. Järelikult on autori enda suhtumine ülimalt neutraalne. Samas ei minda teemadesse nii süvitsi, et neist olekski midagi eriti hinnangulist võimalik

õelda: artikkel moodustub faktidest (või faktidena esitatust), mitte emotsioonide või eelistuste väljendustest. See pinnapealsus on artikli probleemiks, aga samas ka probleemi lahenduseks: probleemiks, kuna see tähendab ka üsna vähest informatiivsust, mille tõttu artiklis ei ole küllalt sisu, mis pakuks huvi laiemale lugejaskonnale; lahenduseks selle tõttu, et lühikeses tutvustuses ei ole ka negatiivseid hinnanguid, mis toimiksid subkultuuri pilti kahjustavalt. Artikli pikkus asetab teemakäsitleluse piirangud, mille tõttu ühtegi teemasse ei minda süvitsi – näiteks Lõunariikide lipu teema ja selle eri seostused on niivõrd huvitavad, et nendest nii põgusalt kirjutamine jätab lugejale rohkem küsimusi ja kahtlusi kui vastuseid.

Selle atribuutika hulka kuulub Ameerika Ühendriikide kodusõja aegse konföderatsiooni mereväelipp. Rockabilly-bändi Boogie Company laulja ja kontrabassi mängija Andrus Kasesalu sõnul on lipu tähendus Euroopas ja Ameerikas erinev: „Seal on tal kerge natslik alatoon, siin on ta lihtsalt rebel'i sümbol.“ Natsliku alatoon annab lipule tõik, et seda on kasutanud Ku Klux Klan ja teised rassistlikud rühmitused.

Eriti huvitavaks asja teeb see, et soome informantide üllatus seda lugedes oli suur – nende jaoks on lipu konnotatsioonid samuti ka selgelt rassistlikud.

SR30: Misaasja?! „Seal on tal kerge natslik alatoon, siin on ta lihtsalt rebel'i sümbol“! Küll ta minu meelest on siin ka nii tugev natsisümbol et ma ei paneks seda lippu iialgi kusagile. [...] Jah, kuna mulle see on näiteks nii selline... et siis kui ma olen näinud oma elu esimesed rokkarid, kellel oli, nagu, Lõunariikide lipp käise peal, siis ma seostasin nad kohe sellega et nad on mingi neonatside ja skinheadide mingi alarühm.

Kuna autor on eeskätt muusikaajakirjanik, oli tema algupärane eesmärk tutvustada rockabilly alla kuuluvaid erinevaid alaliike. Leheruumi puudumise tõttu osutus see aga võimatuks. Ilmselt oli otsus keskenduda just välistele teguritele tingitud subkultuuri tundmatusest Eestis, mille tõttu muusikalistesse detailidesse süvenemine oleks teinud artikli mittepühendunud lugejatele veel raskemaks seedida.

Omaette teema on artikli „sidebar“, kus antakse märksõnade kaupa soovitusi neile, kes tahavad teada kultuurist midagi rohkemat. See on lisainformatsioon, mille lugemine ei ole artiklist aru saamiseks vajalik (vrd 2. artikliga), kuid mis ei ütleks kuigi palju neile, kes artiklit ei loe. Huvitav detail on, et autor soovitab vaadata filme, mis on „tehtud pärast 1950-ndaid just tollest kultuurist, muusikast“. Kas see on selle tõttu, et meie pilt ajastust ongi siiski vaid rekonstruktsioon – kui vaadata ajastu tegelike tooteid, ongi näha midagi muud? Jälle kord tundub „originaalita koopia“ tabav kirjeldus.

Allikaid on loos neli: kaks kes lihtsalt esindavad subkultuuri selle „realiikmetena“, üks

keda tutvustatakse kui rockabilly-muusikut ja teine, kelle atribuudiks on antud „advokaat ja Elvis Presley Eesti fänniklubi eestvedaja“. Viimane on järelikult ainuke, kellest antakse lugejale teada ka midagi peale selle et ta on rockabillyde subkultuuri liige. Ilmselt on tema amet küllalt tähtis või ta on küllalt tuntud et seda nimetada – kuid tegelikult oleks etnograafilises mõttes huvitav teada ka üldisemalt, millistest inimestest subkultuur koosneb.

Allikad pannakse artiklis omavahelisse dialoogi (autori ning subkultuuri esindajate intervjuu käigus selgus, et see, nagu ka algusesse paigutatud informantide välimuse kirjeldus, on ainult retooriline võte – vähemalt pooled intervjuud tehti e-posti teel):

Advokaat ja Elvis Presley Eesti fänniklubi eestvedaja Tõnu Tuulas hindab [...]. Nooremad Remo ja Jaanika pakuvad [...].

[...] loetleb Remo põhilisi rockabilly-riike. Kasesalu toob eraldi esile, et [...].

Sellisel viisil tekitatakse artiklis mitmehäälsust ja luuakse lugejale pilt mitmekihilisest (just seda sõna kasutatakse ka artiklis kirjeldamaks rockabillyde subkultuuri) ja ka demokraatlikust subkultuurist.

Subkultuuri mitmetasandilisus ja mitmekülgsus on üks neist teemadest, mida artiklis rõhutatakse mitmel moel. Tuuakse välja erinevusi USA ja Euroopa „skeenede“ vahel muustriga „seal – siin“. Rockabilly-kultuuri kirjeldatakse kui „terveks omaette märgisüsteemiks“ ja esitatakse oletus, et „just mitmekihilisuse tõttu pole rockabilly „laste värk“.“ Ka see, et rockabillyde rahvusvahelistel foorumitel toimuvatest tegevustest esimesena mainitakse „vaidlemine“, tuleb ilmselt lugeda sama teema laiendamiseks.

Autor kasutab lugeja orienteerimiseks näiteks väljendust „Elvise-aegses Ameerikas“, millest võib järeldada, et ta oletab mingisuguste taustateadmiste olemasolu ka tavaliselt lugejalt. Et „Elvise-aegne“ on üsna ebamäärane mõiste on tegelikult kõrvaline, kuna madalaima ühise nimetaja konnotatsioonid on ilmselt kõigile lugejatele sarnased.

Rockabilly-kultuuri nimetatakse artiklis nii elustiiliks kui subkultuuriks. Need kaks terminit justkui täiendavad üksteist: „[...] rockabilly-kultuur ei tähenda tänapäeval ainult omapäraseid riideid ega paari ammu surnud kultusmuusikut, vaid on terve omaette märgisüsteem“. Sellise seisukohavõtuga antakse nähtusele sügavust ja püütakse

elimineerida lugejal olevad potentsiaalsed eelarvamused, mille järgi subkultuurid on triviaalsed ja pinnapealsed.

Intervjuudel osalenud rockabilly subkultuuri esindajate hulgas sai artikkel väga erineva vastuvõtu Soomes ja Eestis. Eesti informandid – kellest kaks olid juhuslikult ka artiklis esinenud rockabillyde esindajad – olid artikliga rahul. Need, kes olid osalenud artikli tegemisel, võisid kinnitada, et tsiteerimine oli korrektne ja et nad olid ise saanud võimaluse parandada kõik võimalikud fakte enne artikli ilmumist.

Selgus, et artikli mitmehäälsus oli siiski vähem kui täiuslik – informandid kritiseerisid intervjuu käigus mitmeid teiste allikate hinnanguid, mis lehte olid jäänud „tõdedena“.

ER25: Ma tuleksin veel selle, selle Tõnu jutu juurde et ta ise, kuna ta on umbes samas vanuses ja ilmselt nooremaid ei aktsepteeri, ja siis see...

SN: Et tema ei aktsepteeri või?

ER25: No ma arvan jah, et ta ei aktsepteeri, kuna ta on nii ikkagi selline teada-tuntud advokaat ja Elvise fänniklubi president ja... et nüüdelda siuke tähtis nina. Ja ja...

ER21: Ta arvab et nooremad ei suuda midagi.

[...]

SN: Et see on nüüd pigem sul siis kriitika allika vastu, et siis allika vastu kriitiline kui siis... loo vastu?

ER25: Jah, see on allika vastu. Ja selle sama allika vastu tuleb ilmselt kriitikat veel. [...] Et „Tuulase kinnitusel on ka vanem põlvkond neil üritustel jätkuvalt rivis“... ükskõik siis mis üritused siis toimuvad, aga mina kirjutan siin alla et pigem just on nooremad alati aktiivsemad ja alati kohal kui midagi toimub.

ER26: Kusjuures neid vanemaid ei ole nagu eriti näinud...

ER21: Ei viitsi tulla, ütlevad, et kui mingeid maailmanimesid ei ole...

ER26: Tavaliselt ongi niimoodi et kuuled et „miks tema ei tulnud?“ No ah et ei viitsinud, et kodus oli targemat teha...

Soome informantidelt sai lugu oluliselt vähem kiitust. Üks informantidest oli arvamusel, et lugu sobiks pigem põhikooli õpilase kirjatööks kui ajaleheartikliks. Teine, kes ka oli tuttav Eesti ja Eesti kultuuriga, püüdis tuua välja aspekti, et Eestis on rockabilly-kultuur veel noor ja et eestlased alles „õpivad seda asja“. Ta käis ka välja oletuse, et artikli autor ei teadnud temast palju enne kui asus tööle artikli kallal. Autori intervjuus tuli aga välja, et nii ei olnud – enda hinnangul teadis ta asjast „väga palju“. Tõenäoliselt ongi tegemist pigem sellega, et asjatundev autor tajus teema võõrust oma lugejatele ja käsitles seda vastava lihtsustatusega. Seda tõlgendust toetab ka see, et eestlastest informandid ei pidanud artiklit liiga lihtsana – ilmselt on seda tüüpi lood Eesti ajakirjanduses tavalisemad, mistõttu informandid on nendega harjunud. Samuti võis informantidel, kes autoriga olid tutvunud, olla vähem kahtlusi tema professionaalsuses kui soomlastel, kes temast midagi ei teadnud.

Ülal viidati juba sellele, et eestlastest rockabillyd olid negatiivsete kogemuste tõttu muutunud väga ettevaatlikeks meediaga suhtlejateks. Nii nemad kui ka artikli autor kirjeldasidki seda, kuidas nad enne artiklis osalemises nõustumist uurisid autori tausta ja varasemate tööde kvaliteeti. Selline meediateadlikkus ei ole ilmselt tavaline – autorid kinnitasid näiteks seda, et eriti nooremad allikad ei tule selle peale, et lugu võiks paluda lugeda faktide kontrollimise mõttes läbi enne selle avaldamist.

4.2.2 Artikkel 2. „Rock'n'roll-heimot kohtasivat Sastamalan suvessa“ (Helsingin Sanomat)¹³

Mikko Aaltoneni artikkel kaardistab erinevaid 1950ndate USA-st inspireeritud muusikastiile suvise ürituse kajastuse kaudu. Seega on see oma lähtekohalt artiklist 1 erinev, samas on ajakirjanike põhieesmärk sama: rõhutada subkultuuri vihmavarjulikkust ja mitmekihilisust. Kuna artiklis 2 lähtutakse ürituse iseloomust, on see siiski kirjutatud rohkem subkultuuri enda tingimustel: autor kirjutab sellest mida näeb ja uurib siis selle tausta, mitte sellest, mida „teab“ tõeks, ja mida „tõestab“ allikate abil. Autori meetod on siin pigem loodusteaduslik kui humanitaarteaduslik.

Pealkiri on neutraalne ja asjalik, kuigi on märkimisväärne, et autor kasutab selles (nagu ka artiklis) sõna 'heimo', ehk hõim, mis ei ole tavakeeles subkultuuride kohta tavaline. Sellega osutab ta implitsiitselt süvenenust subkultuursetesse teemadesse (kui mitte isegi teooriatesse) ja annab aimu artikli rõhuasetusest. Kuigi sõna kasutamine selles kontekstis ei ole igapäevane, saab ka tavaline, mitte akadeemiliste teooriatega tuttav lugeja aru, miks seda nii kasutatakse. Tavalugeja jaoks on Hesmondhalghi (2005: 24, vt ka peatükk 1.1.1) mure 'hõimu' valedest konnotatsioonidest tähtsusetu – siin tähtis on erinevate hõimude omavahelise suguluse, mitte nende staatilisuse konnotatsioon.

Artikli algus on humoorikas ja paeluv. Anekdootlikus sissejuhatuses kirjeldatakse psychobillyde välimust. Kuna see on asjasse pühendumatule inimesele eksitavalt sarnane punkarite välimusega, toimib anekdoot ka sissejuhatusena artikli põhilisesse teemasse – rockabilly alaliikide paljususse ja keerulisusse.

Tampeelta Raumalle johtavan tien penkalla seisoo linja-auto. Vieressä on tarpeillaan

---

13 Soome artiklite eestikeelsed tõlked on töö lisades.

kymmenkunta miestä, joiden sivuilta kaljuissa päissä hiukset kohoavat pystysuoraan kohti taivasta.

”Onpas paljon punkkareita”, kuski henkäisee ja on ajaa ojaan.

Mutkittelevan tien päästä paljastuu sateen pieksämä leirintäalue, jonka nurmikoille on parkkeerattu vanhoja amerikkalaisia autoja sekä brittivalmisteisia moottoripyöriä.

Sivukaljuryhmä saapuu pian. Eivätkä he olekaan punkkareita, vaikka sivullisesta siltä saattaa näyttää. He ovat psychobillyjä.

Liike syntyi 1980-luvun alussa Lontoossa, kun The Meteors -yhtye yhdisti punkrockin, rockabillyn ja kauhuelokuvien estetiikan. Lajien tunnukset tyylissään sekoittava nuorisokultti saavutti Suomen muutamia vuosia myöhemmin.

Peale sissejuhatust on artikli toon on vaba, ent neutraalne – hinnanguid on väljendatud vaid üksikud korrad – näiteks mainides, kui rahulik ja turvaline üritus tundub tavaliste rock-festivalidega võrreldes.

Ellivuoren yössä näkyi myös muutamia punkkareita pogoamassa psychobillyn tahtiin.

Vielä 1980-luvulla moinen olisi ollut ennenkuulumatonta. Silloin rock'n'roll-porukoilla oli maine ryhmänä, joka rähisi herkästi muille heimoille.

Ellivuoressa järjestyshäiriöitä ei löytynyt etsimälläkään, tunnelma oli tavallisiin rock-festivaaleihin verrattuna rauhallinen ja turvallinen.

Tsiteeritud allikaid on artiklis neli: ürituse korraldaja, teddyboy-stiili esindaja (artiklist ei tule välja, kas ajakirjanik teab, et intervjuueeritav on ka Soome rockabilly-liikumist kajastava raamatu autor), anonüümne, samuti teddyboy-stiili esindav noormees ning jällegi anonüümne ja väljaspoolsete inimeste reaktsiooni ja arvamust esindav autojuht. Seega on esindatud nii väljaspoolne maailm, subkultuurne eliit (ehk ürituse korraldajad) kui ka realiikmed.

Kui artikkel 1 keskendus välistele atribuutidele, on need siin kõrvaline teema. Siin kirjeldatakse rockabilly erinevaid alaliike ja artikkel oleks tavalisele lugejale raskem mõista, kui ta ei loeks „sidebaris“ olevat „legendi“. Kuigi artiklis esitletakse üsna lai valik erinevaid rockabilly alaliike, on tekst konstrueeritud nii, et lugejalt ei nõuta põhiteadmisi, mitte isegi seda, mida põhimõiste „rockabilly“ tähendab. Seda kindlustatakse informatsioonikildudega, millest mittepühendunud lugeja saab vajaliku baasinformatsiooni, kuid mis siiski ei tee artiklit liiga raskeks (või liiga „lihtsaks“ asjasse süvenenud lugejatele):

1950-lukulaisesta rock'n'rollista siinneiden musiikkityylien kirjo on samalla tavalla laaja kuin vaikkapa metallimusiikissa tai hiphopissa.

Vaikka musiikkityylien juuret ovat Yhdysvalloissa, ympärille syntyneet alakulttuurit ovat peräisin pääosin Isosta-Britanniasta.

Pigem kui stiilide erinevusi või inimeste vahelisi konflikte, rõhutatakse siin harmooniat

– mitte ainult rockabilly alaliikide vahel, vaid kaasa võetakse ka punkarid. Subkultuuridevahelisi struktuure kasutatakse artiklis ka teisiti: rockabilly mitmekihilisust võrreldakse hiphopi ja metaliga, mis avab asja sellistele, kes on võibolla paremini süvenenud teistesse popkultuuri valdkondadesse. Selline viide toetub järjekordselt subkultuuridevahelisele solidaarsusele, mille alusel teistest subkultuuridest saadakse aru selle põhiselt, mida oma subkultuur tähendab endale – täpne sisu ei pruugi olla sama, aga paralleelide tõmbamine peab olema võimalik, ja varem esitatud tulemuste (vt. 4.1.1) alusel võib esitada oletuse, et see ka nii on. Ka lugejale, kellele ükski subkultuur ei ole tuttav, on selline võrdlus tõenäoliselt abiks, kuna see võib teha lihtsamaks kaardistada ja visualiseerida subkultuuride universaalseid struktuure ja toimimisprintsipi.

Subkultuuri esindajatel oli artikli suhtes kaebusi vaid mõne fakteiva (või liigse üldistamise) pärast¹⁴. Üldiselt oli artikkel nende arvates hästi kirjutatud ja andis subkultuurist positiivse pildi. Seda nii Soomes kui Eestis – mõlemad hindasid eriti artikli huumorit, mis ei olnud nende arvates pilkav, vaid heatahtlik.

Ainsana artiklitest paistis selles subkultuuride esindajate arvates läbi see, et ajakirjanik on subkultuursete teemadega kursis. Et artikkel on kirjutatud „nagu see olekski igapäevane asi“ on äärmiselt positiivne kommentaar, millest on jällegi thorntonlik mõistetuks tulemise põlgus kaugel. Et artiklis rõhutatakse just erinevate muusikastiilide olemasolu, mitte nii palju rockabillyde välist olemust, aitab vähendada subkultuuri näitamist spekaaklina, veidrusena, millest tulemusena ongi, et see on „igapäevane asi“, millega tegelevad tavalised inimesed.¹⁵

ER26: Tähendab tundub jah natuke et ajakirjanik on ise ka mingil määral teemas.

ER25: See tundub jah. Ta kirjutab sellest nagu... igapäevasesest asjast. Et kuidagi siuke, noh, nagu see olekski igapäevane asi.

ER26: Ma ei ütle nüüd et ta on mingi konkreetselt rockabilly või midagi sellist, pigem ta on ise ka mingi sellise kindla elustiili esindaja. Et ta nagu suudab sisse elada sellesse kogu toimuvasse.

Tähelepanuväärne on see, et informandid ei võrrelnud artikleid hea meelega, kuna need olid nende arvates nii erinevad.

---

14 Meedia lohakust (valesti kirjutatud nimed jne) on käsitletud ka vähemuste kajastuse uuringutes. Alia & Bull (2005: 45) peavad seda ülbuse ja teadmatuse demonstreerimiseks. Teatud juhtudel võib samal arvamusel olla ka nende artiklite puhul.

15 Kõrvalmärkusena tuleb mainida, et artikli illustatsiooniks kasutatud neli pilti on üsnagi spektakulaarsed – kui oleksin selles töös otsustanud uurida ka visuaalset materjali, oleks see siin olnud huvitavas vastuolus teksti sisuga.

ER26: Väga raske neid nagu võrrelda, need on ehitatud juba nii erinevalt. Tundub et see Soome artikkel on nagu pigem pühendatud sellele et näidata kõiki erinevaid, kirjut seltskonda. Et kes nagu sellise rockabilly teema alla üldse... Et Eestis on pigem selline üldistus, et tukk püsti ja hõljuv seelik ja...

ER25: Soomes on jah see stiil nagu tundub et rohkem arenenud. Kui meil on kuskil kuus-seitse bändi kes siin muusikat teevad, siis seal on üle kuuesaja bändi. Sealt tuleb nagu päris suur vahe.

Kuigi ülaloleva katkendi esimene sõnavõtt sisaldab ka hinnangut, osutab vestlus ka juba varem tõdetud meediakriitika võimet. Informandid näevad seost subkultuuri tuntuse ja levimuse ning meediakajastuse iseloomu vahel, ja ei isegi eelda, et kajastus peaks Eestis olema teistsugune – isegi siis, kui nad eelistavad Soome varianti:

ER26: Ei no kui nüüd ennast panna süütu kõrva vaatevinklisse, siis igatahes oli see Soome lugu esimesest lausest peale oli loetavam. Tekitab huvi ja... [...] Ei no algus on naljakas ja müüv, aga samas see ikkagi kogu artikkel on huvitav.

Muutust sooviti ka pigem põhiolukorda kui meediasse, ehk oldi arvamusel, et kui subkultuur oleks suurem ja aktiivsem, oleks meediakajastuse olukord samuti parem. Kuigi peatükis 4.1.3.1 esitati väide, et informandid ei näinud meediatekste tegelikkuse peegeldusena, on siin tegemist just peegelpildiga.

ER25: Mulle meeldis ka see soome lugu, et kui ma loeksin nüüd näiteks kuus korra Eestis selline lugu, toimuks meil ka nii palju neid asju, et siis oleks nagu päris hea. Et kui nagu vahepeal kirjutaks keegi ainult täiesti meie endi teadmata, tuleks mõnele üritusele näiteks samamoodi nagu siin on käinud üritusel ajakirjanik, et kirjutaks ka sellise artikli, see oleks ka hästi välja tulnud see asi.

4.2.3 Artikkel 3. „Tänavatants on egode lahing“ (Tartu Postimees)

Alustades pealkirjast on Elina Randoja artikkel Tartus toimunud breigiürituselt täis vaieldavaid ning emotsioone äratavaid arvamuseavaldusi ja sõnastusi. Juba pealkirjas esinevat sõna „ego“ kasutatakse harva positiivses mõttes, ja ka siin on konnotatsioonid automaatselt negatiivsed. Artikkel ise algab aga eksplitsiitselt negatiivse hinnanguga, mis puudutab naissoost breikarite välimust:

Lohmakates riietes ja nokkmütsiga noored tüdrukud tänaval ei pruugi esteetilisest mõttes küll silma rõõmustada, kuid nii mõnigi neist suudab teha trikke, mida tavaliselt võib vaid telerist näha.

Breigiürituse iseloomu tuuakse artiklis välja mitmete tugevate sõnavalikute ja

sõnastuste kaudu, millest enamus on negatiivse tähendusvarjundiga. Breigivõistlust kirjeldatakse sõjakate terminitega: võistlus peetakse „lahinguväljal“ (tõsi küll jutumärkides), kuhu tõusevad mitte ainult poisid vaid ka *vapramad* tüdrukud ja kus *vastasele* „üritatakse näidata, kumb kõvem on.“ Kuigi kinnitatakse, et „õhkkond on lahe“, töötavad sõnavalikud ja detailid midagi muud:

Võitlusareenil levib higi ja energiajoogi läige lõhn. Saal on täis lohmakais riideis noorukeid [...].

Õhk on ülbusest, testosteroonist ja sõnatutest solvangutest nii paks, et seda võiks lausa hammustada.

Psühholoogia mõistmine on võitlejale hädavajalik, eelise saab vastast solvates ja teda närvi ajades. Juba see ei ole meeldiv, kui sulle keskmist sõrme näidatakse. Kui sama väljendatakse aga kogu kehaga ja paar minutit järjest, võib see korralikult rivist välja lüüa.

Positiivseid hinnanguid on artiklis vähe. Need väljendavad kõik noorte breikarite osavust ja andekust. Kuna kiitust saab ainult tehniline dimensioon („Hämmastama paneb noorte osavus oma keha valitseda. Valitud liigutused näitavad võimet kasutada ideaalselt just neid lihaseid, mida keha omanik parasjagu heaks arvab.“), kõike muud aga kirjeldatakse kui midagi ebameeldivat, jääb lugijale mulje, nagu noored raiskaksid oma andeid mõttetu tegevuse peale.

Artikli viimane osa on mitmes mõttes täielik pööre. Peatüki vahepealkirjaks on pandud „Väärt noorteüritus“, ning äkiliselt kirjutab autor: „Nilbeks võiks seda nimetada vaid kõige puritaanlikumate arusaamade järgi.“ Artikli viimane lause („Kui noori paelub miski, mis on niivõrd sportlik ja samas meelelahutuslik, tuleb seda toetada.“) on küll positiivse sisuga, ent toonilt siiski eestkostjalik; ajakirjanik vaatab breigiharrastajatele ülevalt alla. Ta tahab küll toetada, aga ei osuta oma hinnanguga vähimatki mõistmist või noorte tegevuse tõelist väärtustamist.

Huvitav on autori otsus keskenduda naissoost breikaritele-tantsijatele. Loo illustratsiooniks kasutatud kahel pildil on vaid tüdrukud ja loo algus ja lõpp käsitlevaid tüdrukuid. Eesmärgiks on ilmselt olnud näidata, et tüdrukud on suutelised tegema sama ekstreemseid asju kui poisidki, kuid nende pidev vastandamine poistele asetab nad siiski automaatselt positsiooni, milles nad on implitsiitselt poistest nõrgemad. Samuti lõpus tüdrukute „sündsuse“ pärast muretsemine („Kui mõni ema nüüd oma breikarist või hiphopparist tütre sündsuse pärast muretsema hakkas, on see asjata. Nilbeks võiks seda nimetada vaid kõige puritaanlikumate arusaamade järgi.“) on seksistlik mitte ainult

mõttena, vaid ka autori argumendina: argument sisaldab eeldust, et poiste süüdsuse pärast ei ole põhjust tunda muret, aga et tüdrukud on seksuaalsust ülerõhutava subkultuuri ohvrid. Eesmärk – näidata ka subkultuuri sisest vähemust – on hea, kuid tekst ei toeta seda.

Ainus naissoost informant kinnitas tähelepanu tüdrukute riietumist kritiseerivasse artikli kohta („Lohmakates riietes ja nokkmütsiga noored tüdrukud tänaval ei pruugi esteetilises mõttes küll silma rõõmustada...“).

EB17: Tegelt see on ka minu meelest see et alati et tüdrukud ei või mingeid laiu pükse kanda, et miks mitte? Või mingi nokamüts, et miks mitte?

EB26: See stiiliküsimus tuleb tõesti. Mõne jaoks on normaalne ainult et on õhtukleit ja kingad, noh.

EB17: Jah.

EB26: Mõne jaoks ongi selline ainuõige.

EB17: Jaa, aga ma ei usu et see, seal oli just see et esteetilises mõttes kõlvatu, või inetu et...

Artikkel on paigutatud Tartu Postimehe esiküljele, mis on sellisele pigem arvamuskirjandusele ja retsensioonile või reportaažile kui uudist meenutavale artiklile ebatavaline koht. Intervjuul autoriga selgus, et ka tema enda arvates oli paigutus vale („ma ei arva et ta oli lehes nagu õigel kohal, ta oleks sobinud võibolla kuskile tahapoole oma formaadilt...“).

Kuna autor, nagu teisedki autorid, rõhutas oma soovi näidata noori ja subkultuurseid inimesi samasuguste inimestena nagu kõik teisedki, on ilmselt ka tema kavatsus olnud hea. Loo negatiivsest positiivsesse liikuv konstruktsioon ei tähenda midagi, kuna suur osa artiklist on siiski negatiivse tooniga, positiivsust on vaid vähe ja täielik pööre tuleb alles lõpus.

Breakdance-kultuuri esindajate arvamused artikli kohta olid huvitaval kombel ambivalentsed. Artikkel üldjuhul ei meeldinud neile, ning nad leidsid sellest palju sellist, mis oli nende arvates valesti kirjutatud, kuid mitmed mõõnsid siiski, et pilt, mille see breigiüritustest annab, on korrektne.

SB22: Ütleme nii et... suhteliselt tõele vastav... tõdesid toob välja nagu breigijamidest nii nagu et... just nendest solvangutest ja ülbusest ja sellist põhimõtteliselt on palju et kõik mängivad kõva ja selline tunne tuleb.

Informandid tahtsid siiski rõhutada, et agressiivsus, mis võistlustel (battle'del)

väljaspoolsele vaatlejale ebameeldiv tundub, tuleneb tavaliselt ainult rollidest, mida breikarid omandavad võistluste ajaks. Näiteks üks informantidest mõõnas, et selliseid rolle võetakse, kuid töötab, et sellist käitumist hinnatakse väga madalalt.

SB22: Noh... Jah, ma ei tea kas see on hea et sellest kirjutatakse siin niimoodi. Aga see on tõsi et seal, et küll nendel üritustel kohtab sellist. Mida siin öeldi et „Juba see ei ole meeldiv, kui sulle keskmist sõrme näidatakse“. Minu meelest see nagu, seda ei hinnata, see ei ole hinnatud tegu et sa näitad kellelegi... Ma ei salli seda üldsegi.

SN: Sa mõtled et mitte isegi selles battle-situatsioonis?

SB22: Ei, see on väga odav. Väga odav temp.

Ilmselt erinevate kultuursete konnotatsioonide tõttu on breiki tundmatutel raske saada aru selle mitmekihilisusest ja sellest, et seda võib tõlgendada nagu kunsti või nagu sporti, isegi ühe korraga. Niisiis on artikli autorilt läinud mööda see vaatekoht, millele breikarid ise pööravad tähelepanu: et ülbust on märgata ja ”paika panemist” toimub ka teistel spordivõistlustel. Autorilt puudub võime käsitleda nähtust nii mitmel tasandil kui oleks vaja sellest aru saamiseks.

EB17: Ja seda ülbust on ka, et tegelikult on see vastupidi. Et seda võistlusel nagu mängitakse seda et on ülbe ja nii edasi, aga tegelikult nad on ikka päris sõbrad.

EB26: Jah.

SN: Et see on selline roll.

EB26: Umbes nii jah.

EB17: Ega see ei ole see et „ah, sa oled see, okei ma suga ei suhtle“ et pigem vastupidi.

EB26: Jah.

EB17: Et pärast on alles nagu head sõbrad edasi.

EB26: Et solvangutest see õhk ikka nii paks ei ole siin.

EB17: Et vastupidi tegelt.

EB26: Üritatakse ikka paika panna, aga see on ainult võistluse ajal.

EB17: Jah, täpselt.

EB26: Samamoodi igal muul spordialal. Võistlustel pannakse teist paika.

Loo jaoks ei ole küsitletud ühtegi breigiga tegelevat või üritusega seotud inimest (või kui on, seda ei ole toodud välja), mis tugevdab selle „retsensioonilikkust“ ning seda dispositsiooni, et ajakirjanik on autoriteet, kellel on võim ja õigus tulla kohale, teha oma järeldused ja kuulutada need välja tõdedena. Autor ise kirjeldab loo sünniprotsessi järgnevalt:

ER: Selles suhtes et, minu jaoks oli see selline millest ei ole väga palju nagu kirjutada. Ja siis öeldi mulle et esiküljele on vaja, midagi muud erilist ei toimu, et paneme seda esiküljele, et olgu olles, palju see oli 2500 tähemärki. Ja... Ma olin tegelikult esimest korda sellisel üritusel. Ja siis ma lihtsalt istusin seal kolm tundi ja pärast panin kirja selle mis ausalt öeldes lihtsalt toimus.

Siin asetab autor ennast positsiooni, milles oletab, et pelga vaatluse alusel võib mõista kultuuri või tähendussüsteemi, mille teoreetiline taust või ”mängureeglid” on täiesti tundmatud.

EB17: Aga minu meelest ikkagi selliste artiklite puhul peaks see ajakirjanik või reporter või kesiganes kes seal käib nagu vaatamas seda, et ta peaks ikkagi küsima nende inimeste käest kes sellega tegelevad, kas mingit arvamust või...

EB26: Midagi võiks küll.

EB17: Midagi küsida jah. Ja siis ta nagu saab, ise juba orienteerub ka paremini. Sest ta teab millest ta räägib nagu rohkem.

Nagu informant ülal tõdeb, oleks asjatundliku – ehk asjasse pühendunud – allikaga rääkimine aidanud seletada mõningaid mittepühendunud vaatlejale mõistmatuid seikasid, näiteks ülbuse ja solvangute tähendust subkultuurisisesest käitumismustrites. Kuna aga valiti jätta see võimalus kasutamata ja vaatlus on toimunud ka üsna lühikese aja jooksul (autori sõnul kolm tundi), on tulemuseks, pigem kui etnograafilises mõttes vaatlus, kunstietenduse retsensiooni tüüpi tekst, mis jätab kõrvale ürituse sotsioloogilise dimensiooni. Et tegemist ei olnud etenduse, vaid võistlusega, ja isegi üsna erilise iseloomuga võistlusega asetab sellise lähenemisega artikkel oma objekti valesse konteksti.

4.2.4 Artikkel 4. „Pää edellä elämään“ (Aamulehti: Sunnuntain ihmiset)

Mari Tuohiniemi artiklil on vähemalt kolm erinevat funktsiooni: esiteks on see päevakajaline, uut teatrietendust esitlev lugu, teiseks persoonilugu, kolmandaks tutvustab see breiki kui spordi- ja kunstiala.

Loo pealkiri on teistest väga erinev; see on ainus abstraktset laadi pealkiri, mis ei väljenda loo teemast midagi konkreetset – pealkirja seos teemaga on arusaadav ainult neile, kes breakdancest midagi teavad (piisab sellest, et loeb käesoleva artikli). Samas on pealkiri elujaatav ja hoogne ja annab artiklile kindlalt positiivse tooni juba algusest peale.

Artikkel alustatakse narratiiviga, mis kulgeb peategelaste lapsepõlvest, kus nad üksteisega tutvuvad ja tantsuga tegelema hakkavad, kirjeldab nende üleskasvamist ja kooliskäiku (ning kooli pooleli jätmist) ja lõpeb tänases päevas, kui nende enda loodud tantsuetendus on valmis. Ka tulevikule heidetakse pilk.

Mikko ei ollut tyypillinen varkautelainen pikkukaupungin poika. [...] Viisivuotiaana Mikko aloitti lastenbaletin ja kokeili tanssikoulussa street jazzia. Sitten tapahtui jotakin: Mikko näki suomalaisia uuden aallon break-tanssijoita.

[...]

Mikko oli kymmenvuotias, kun Jimi tuli samaan kouluun.

[...]

Yhdeksän vuotta myöhemmin Mikko Makkonen ja Jimi Kettunen ovat parikymppisiä tamperelaisia tanssijoita. Vähän aikaa sitten Kettusella oli Makkoselle erikoinen ehdotus.

[...]

Koko perheen tanssiesitys Kultainen kattila saa ensi-iltansa 10. helmikuuta.

[...]

Mitä siviilipalveluksen jälkeen? Tietenkin: lisää tanssia.

Artikkel annab breigist ja breigiharrastajatest Tartu Postimehe artikliga võrreldes peaaegu vastupidise pildi. Just seda tüüpilist agressiivset ja ülbet pilti, mille ka artikkel 3 subkultuurist lugeja silme ette maalib, kommenteeritakse siingi. Artikkel on järelikult mingil määral reaktsoon varasematele artiklitele ning teistele meediarepresen-tatsioonidele, mille tegemisel veel on sõltunud stereotüüpilise pildi edastamisest. Võrreldes Postimehe looga ja Eesti olukorraga ning võttes arvesse ka soomlastest breikarite hinnangut, et artiklid on Soomes viimaste aastatega paremateks muutnud, on võimalik teha järeldus, et kuna Eestis on teema veel uuem, on ka lugusid olnud vähem, ja need on olnud sunnitud püsima tasandil, kus stereotüübid ja klišeed tunduvad veel paratamatud.

Breikkaus on sosiaalista, hyväntuulista, yhteisöllistä – siis kaukana siitä ylimielisestä maailmankuvasta, jota musiikkikanavien videot tyrkyttävät. Ristiriidatkin ratkaistaan tanssimalla, tanssiringeissä break-tapahtumissa.

Käesolevas artiklis antakse b-boydest pilt kui mõistlikest, järelemõtlikest ja tagasihoidlikest noortest meestest – subkultuur ei ole neile nooruse hullustus või mässumeelsuse demonstreerimine.

Molemmat ovat todella miettineet elämänsä arvoja. Ehkä juuri siksi he vaikuttavat niin aikuisilta, että oikea ikä meinaa unohtua.

Makkonen ja Kettunen ovat menestyneet lajissaan sekä Suomessa että ulkomailla. Kilpailuja on voitettu ryhmissä ja yksin. Tietoja menestyksestä saa silti puristaa esiin. Molemmat korostavat, että voittoja tärkeämpää on tanssi itse.

Artiklis kirjeldatakse subkultuurse kapitali kogumist sellisena, nagu Moore (2005: 232-

233) pidas subkultuurisiseselt aktsepteerituks: „Katutanssin oppia ei saa kouluista, vaan breikkausta opitaan historian kautta. Tieto haetaan suoraan konkareilta, jotka kertovat tarinoita ja näyttävät samalla liikkeitä.“ Sellise kirjeldusega autor rõhutab subkultuuri autonoomsust ja mittekommertslikust, ja kuna see ühendatakse täieliku ühiskonda assimileerumisega, on tulemuseks pilt, mis täidab nii subkultuuri esindaja kui tavalise ajalehelugeja nõudmised. Allpool tuleb aga välja, et üsna üllataval viisil oli artiklis ka seiksid, mida subkultuuri esindajad ise ei aktsepteerinud.

Artikli lugenud breikarid nii Soomes kui Eestis kiitsid seda, et oli tehtud põhjalikud intervjuud kahe tõsise tegelasega ja mindud süvitsi breakdance'i maailma ja selle filosoofiasse. Kriitikat pälvisid siiski Soome informantide poolt mõningad loo allikate ja peategelaste tsitaadid. Nagu ülal juba välja tuli, olid Soome informandid eriti tundlikud selle suhtes, kuidas nende „omad inimesed“ breigikultuuri meedias esindavad. Seega olidki nad äärmiselt nõrkinud selle pärast, et loo peategelased rääkisid uhkusega, et nad pühendavad oma elu breigile ja et nad on jätnud kooliskäimise pooleli. Informantide meelest andis selline „tuhkatriinulugu“ lugejatele valearusaami sellest, kuidas võib saada hakkama breigi kui elukutsega (tegelikkuses on see väga vähestele võimalik) ning õhutas noori kooli pooleli jätma. Sama puudutas ka tsiviilteenistuse läbimist tantsimise abil.

SB24: Ma ütlen, ma ütlen et nagu, iga kord kui ma loen mingi loo, ma mõtlen alati esimesena milline see näib väljaspoolsetele. Ja üks asi mille pärast ma kavatsen Jimile vastu vahtimist anda on see mida siin öeldakse... no, esiteks see mida ma esimesena välja märkisin, et „Kui saame läbida tsiviilteenistuse breikides, kas oled kambas?“ „Ja Mikko oli kambas.“ See on minu meelest täitsa vahva mõte, see on lahe et hei, läbime tsiviilteenistuse breikides. Aga see on jälle, see on võibolla rohkem see mida nad on ütelnud kui mida intervjuerija on kirjutanud... on see, et tsiviilteenistus või sõjavägi on Soomes sunduslikud, ja kui seda proovib, kui seda ütleb lehes et... mitte pettusega, aga niimoodi kergemalt läbida, siis see viib alati selle inimese nagu... allapoole.

Siin opereeritakse teljel, mille äärmistes otsades on subkultuur ja meinstriimne ühiskond. Meinstriimset ühiskonda esindavad näiteks haridus, raha teenimine ja tsiviilteenistus või kaitseväeteenistus – asjad, mida subkultuurne elustiil põhimõtteliselt eitab ja millele ta vastandub. Kuigi informandid esindavad just seda deviantset äärmust, on nende jaoks siiski äärmiselt oluline, et ühiskonnannormid täidetakse (või vähemalt et ühiskond arvab, et need täidetakse). Jällegi tuleb ette legitiimsuse teema: kui subkultuur representeeritakse ühiskonna väärtusnorme eitavana, kaotab ta meinstriimühiskonna poolse lugupidamise ning sama korraga kõik saavutatud eelised. Konkreetselt tähendab see näiteks seda, et breikaritele makstakse töö eest vähem kui teistele.

Rahas või mõnel teisel selgelt mõõdetaval kujul konkretiseeruv ebavõrdsus peegeldab ühiskondliku võimu jagunemist: see tõestab, et meinstriimil ja selle institutsioonidel on võim otsustada ka alternatiivide üle. Just selle pärast tunduski minule informantide nõrdimus üllatav: et nad olid alistunud sellele, et meinstriim tohib otsustada nende üle ja et see, kes julgeb meinstriimi nõuetele vastu seista, kahjustab tervet subkultuuri.

SB24: Me elame sellises ühiskonnas kus me elame... haridus ja diplomite saamine ja kõik on nagu tähtis ja sellest õpib, ja inimene kes ei ole käinud koolis ei saa öelda sellist asja. Ta ei lõpetanud kooli, esiteks. Nii et ära kunagi ütle... Ma ei ole, ma ei ole mingi usin kooliskäija, ma olen lõpetanud need koolid kus ma alustasin, ma ei ole usin kooliskäija, aga ma ei ütleks iialgi et ma jätan kooli pooleli selle pärast. Nagu... minu meelest see nagu tõendab seda kui kuradi, vabandan, rumal see intervjueritav on olnud.

Nagu artikli 3 puhul, kus informandid oleksid tahtnud manipuleerida oma ala meediapilti (mitte tuua välja võistlustel esinevat agressiivsust), on väljaspoolsele ka siin raske aduda, kas tegemist ongi lihtsalt manipuleerimisega, või kas informandid tunnevad tõelist muret selle pärast, et lai avalikkus saab nendest kui inimestest ja kodanikest vale pildi. Ilmselt on tegemist mõlemaga: esiteks, hoolimata rõhutatud "unityst", tahavad informandid, et nende meediapilt ei oleks homogeenne, teiseks tahavad nad et see oleks võimalikult positiivne.

SB24: Oota vaid et ta vigastab ennast.

SB22: Jah. Mis siis saab kui tal ei olegi tööd, ta on jätnud kooli pooleli ja siis nagu... Mis siis saab? See on nii suur risk.

SB23: Jah, et mõnes mõttes see kaugeleulatuvus ei olegi ainult... Et see on selline ülepeakaela joovastus, ja kui juhtub midagi, siis see on päris halb asi.

SB24: Koolis saadud informatsioon võib aidata väga kaugele sellel alal. Ma lihtsalt ei rõõmusta selle üle et ta ütleb seda siin lehes. [...] Inimesed kes on nagu nii kooli... koolikesked, nad mõtleavad et okei, need inimesed ei ole haritud, vaid nad on mingid allmaailma rotid. Sest nad ei käi koolis.

Artikli autor mõõnas, et ei teadnud loo tegemist alustades breigist palju, ja kui tal oligi mingeid eelarvamusi, olid need olnud negatiivsed („[T]osi monet asiat tuli yllätyksenä sitten kun niiden poikien kanssa juttelin, niin mä kuvittelin niiden olevan ihan toisenlaisia kuin ne oli.“). Intervjuu käigus muutusid tema mõtted ta enda sõnul dramaatilisel. Autori enda innustust väljendab ka artikkel ise, ja neljast artiklist on see kõige eksplitsiitsemalt positiivne. Positiivne hoiak tuleb välja mitte nii palju sõnavalikutes, mis on üsna neutraalsed, vaid pigem teemavalikutes (rõhutatud teemad on näiteks tagasihoidlikkus, edukus, mõistlikkus ja lõbusus) aga eriti loo ülesehituses, mis on tüüpilisel viisil edulugu, lugu deviantsetest noortest, kes õnnestuvad edu saavutamiseks „suures maailmas“, kus mängitakse normijärgsete reeglitega. „Edu“ tähendabki siin „oma“ maailma ja normimaailma ühendamist, deviantse muutumist

aktsepteeritavaks. See, et breikarid teevad lasteetendust, viitab eriti totaalsele assimilatsioonile – kui juba lapsed allutatakse nende mõju alla, peavad nad olema turvalised ja usaldatavad. Eel kirjeldatud subkultuuriteooriad (Thornton, Moore, vt 1.1 ja 1.2.1) tõlgendaksid sellist ilmselt subkultuurse suitsiidina, kuid siin on see pigem tõend subkultuuri elujõust ja tõsiseltvõetavusest.

4.3 Süvaintervjuud autoritega

4.3.1 Ajakirjaniku kohustused

„Kohustus“ oli ajakirjanike jaoks enamasti liiga tugev sõna, kuid nad olid väga teadlikud sellest, et neilt kui avaliku arvamuse moodustajatelt (või ka kinnitajatelt või kummutajatelt) oodatakse teatud asju. Kõige tähtsam neist oli see, et asjadest tuleb kirjutada nii nagu nad on – ehk tõde. Skandaalsete lugude kirjutamine ajakirjanike ei huvitanud ja subkultuure ei tahtud muuta tegelikkusest värvikirevatemaks või „karvasemateks“ lihtsalt loo huvitavamaks tegemise mõttes.

MA: Noh... Tähendab... Tuleb jääda faktide juurde, ma ei tea, minu arvates see ongi kõik.

ER: üldjuhul ikkagi kirjutad nii et lugu oleks huvitav, aga et sa ei pressi välja midagi sellist mida pole olnud. Sest ma olen tegelikult toimetuses märganud seda, et kui on just sellistest üritustest juttu, siis mida värvilisem ja kirevam pilti ütleme nii asja juures, et mida erilisem, et pool pead sinine ja pool pead lilla, ja nii edasi, et seda parem, et üha rohkem võiks olla selliseid inimesi, et nad võiks öelda midagi põnevat, aga kui ma tean et neil ei ole sellist, et ta ei tee mulle mingeid selliseid veidraid avaldusi, mille, mida oleks väga põnev panna kuskile artiklisse sisse, et noh, ma ikkagi üritan kirjutada seda mis on, et ma ei ürita seda üle värvida.

Ajakirjanikud tundsid ka, et kuna tegemist on tihti noorte inimeste elu ja nende tegevusega, peab mõnikord olema üsna ettevaatlik selles, mida kirjutab, et mitte teha liiga oma allikatele. Räägiti näiteks sellest, et noortele tulebki anda võimalus läbida erinevaid faase ja ennast teostada ilma, et keegi vanem või teisiti autoriteetne inimene teda kohe maha surub. Kui selline valik teha tuli, olid ajakirjanikud noorte poolt ja pigem maailma vastu kui vastupidi. See toetab Thornton'i oletust (vt 1.1), et subkultuursetel teemadel kirjutavate ajakirjanike sümpaatiad on seal, kust nad ise on tulnud – kui mitte just teatud subkultuurist, siis vähemalt noorusest. Võib öelda, et ajakirjanike iseloomustab küünilisuse tõrjumine nii töö eesmärkides kui ka nende oma töövõtetes ja põhimõtetes.

MN: No ütleme nii et vastutus on tegelikult päris kõva. Et see on nagu mingite inimeste isiklik

asi, nende oma elustiili, mõtete valik, ja see häilib siis keskmisest, keskmisest standardist, selle tõttu, seda tuleb tegelikult nagu üsna ettevaatlikult käsitleda. Et ta oleks nagu lugu mis tekitaks mõistmist, mitte mööda mõistmist või põlgust. No, jälle see sama emo näide. Siia tegelikult kuuluvad ka need loomakaitsjad ja mis nad kõik on, mis Eestis nagu viimastel aastatel on... igasugused subkultuurid ja ühiskondlikud alternatiivmõttevoolud ja... no, Eesti inimesele olemuslikult võõrad, aga tegelikult võibolla mitte üldse nii pahad. Et pigem, no, kui kirjutada, siis kirjutad neutraalselt kes nad on, mis nad on, mis nad tahavad, et inimene teeb ise valiku, mitte nagu paika panna, et loomakaitsjad on eksju riigikukatjad, üks ajaleht tegi just niisuguse artikli nende kohta.

Kuigi ajakirjanikud pigem keeldusid võtmast enda peale mingisugust vastutust teistest inimestest, tuli nende vastustest siiski välja tahe toetada noori ja nende ettevõtmisi ja "kasvatada" neid aktiivseteks, enesest kindlateks inimesteks. Seega hindavad ajakirjanikud empaatiavõimet ja heatahtlikkust oma töö tegemisel tähtsateks omadusteks. Põhinedes peatükis 4.2 esitatud materjalile võib tõdeda, et empaatiavõime rakendamine õnnestub neil vahelduvate tulemustega. Kuigi tahtmine võib olla hea, väljenduvad ridade vahel teinekord ka hinnangud, mis tegelikult mõjuvad negatiivselt. Kas tegemist on siis ühiskonna või ajakirjaniku peegelpildiga?

ER: Aga raskus tekibki just sellega, et kui sa näed et inimesed on tohutult üritanud ja andnud oma parima, ja sa näed kõrvalt et see ei tulnud hästi välja. Et vot siis on natuke raske kirjutada. Sa tahaksid ikkagi, sa pead ausalt kirjutama, aga sa ei taha nagu neile, nende inimeste tööd maha materdada, kes on sinna kogu selle vaeva sisse pannud. Et siin tekib see väike konflikt. No siis tulebki kuidagi üritada sealt laveerida, nii et sa ei ütle kellelegi halvasti, aga et sa ka ei valeta.

SN: Kas see on nagu just sellega, et nad on noored...?

ER: Ei. See on üldiselt. Kuigi osaliselt ka see et nad on noored. Jah, osaliselt ka selle pärast et nad on noored, selle pärast et, noh, vanem inimene üldjuhul on juba siin välja kujunenud isiksus ja ta teab mis ta tahab ja ta teeb juba kriitikast olenemata ja noorele ei taha nagu just virutada ka eksle. Muidu, et ta ei saa nagu sellest asjast niimoodi aru et „järgmine kord teed paremini“ vaid ta saab aru et „ära enam üldse kunagi tee“.

Väikeste kultuuriruumide ja turgude – mitte ainult Eesti, vaid ka Soome – probleemiks on see, et allikatest saavad ajakirjaniku jaoks üsna kiiresti tuttavad, või vähemalt on tõenäoline, et ta puutub nendega varem või hiljem veel kokku. Seda veelgi enam siis, kui ajakirjanik on ka teisiti subkultuuridega seotud (näiteks mängib ise bändis). Oma sõpradest ajakirjanikud siiski lugusid kirjutada ei taha, vaid delegeerivad sellised ülesanded edasi ja seletavad ülemusele mille pärast. Kui on tulnud ette olukord, et on siiski tulnud enda tuttava kohta lugu kirjutada, on ajakirjanikud valinud kirjutada seda eksplitsiitselt loosse sisse. Samas ei ole küsimus ka ainult tuttavatest – eriti noorele ajakirjanikule võib tunduda raske ütelda isegi võõrale allikale „ei“, mitte lasta „allikal endale pähe istuda“.

Üks eriti populaarkultuursetel või subkultuursetel teemadel kirjutava ajakirjaniku

kohustusi on see, et artikkel peaks rahuldama nii subkultuurseid kui ka „tavalisi“ lugejaid. Tihti mainisidki ajakirjanikud seda, et nende eesmärgiks on kirjutada lugu, millest kõik lugejad, ka eakad ja urbaansed eluviisist ja selle erinevatest väljendusvormidest eemal elavad, saaksid aru. Samas näiteks MA, kes kirjutab nii Helsingin Sanomates, Kauppalehtis (majandusajaleht) kui ka Images (ajakiri, mille oletatud lugejaskonda vähemalt vanemad ja haritud subkultuuride esindajad kuuluvad), kinnitas et ei kohanda oma kirjutusstiili väljaande järgi vaid peab igal juhul kinni oma stiilist.

MT: Ma loodan et need on võimalik ühendada, et see oleks nii huvitav kui ka selline et sellest saab aru! Et ikka minu arvates ajalehes tuleb lähtuda sellest et kesiganes kauge metsa vanamutt saab aru millega tegemist on. Isegi kui praktiliselt nii alati ei ole. Või isegi kui nad ei loekski seda lugu. Aga siiski. Sellest tuleb lähtuda et kõikidel on võimalik saada sellest nähtusest aru.

Küsimusele enda eelarvamustest ja sellest, kas subkultuuridest on võimalik kirjutada eelarvamustevabalt, vastasid enam-vähem kõik, et neil on eelarvamusi samamoodi nagu teistelgi inimestel, kuid et töö tuleb teha need eelarvamused teadlikult koomale lükates. Tähtis on ka suuta oma uhkus alla neelata ja tunnistada, et eelarvamused on olnud valed. Nagu näiteks MT ja MA ütlesid, tuleb inimestega kohtudes ja eriti põhjalikumalt intervjuud tehes tavaliselt välja, et allikad on targemad ja meeldivamad kui nendest algul arvas. Taheti lähtuda sellest, et allikas ei ole rumal, vaid teab mida teeb ja oskab põhjendada oma otsuseid ja seisukohti.

SN: Kas sinu arvates on võimalik kirjutada sellistel teemadel eelarvamusteta?

MA: Kindlasti mitte. Kindlasti mitte. Aga ajakirjanik on vilets ajakirjanik, kui ta laseb neil eelarvamustel juhtida ennast loo kirjutamisel. Et ütleme et seda ju juhtub, et eelarvamused juhivad teda kui ta veel teeb intervjuusid, aga kõige viimaks siis kui ta kirjutab lugu kokku, siis peaks nagu leidma sellise objektiivse tööviisi.

MT: Kui see on mingi teema mida ei seostata mingite põhimõtteliselt negatiivsete asjadega, siis tuleb proovida anda inimestest selline nagu... et nende valikud on põhjendatud ja mõistlikud, ja nagu esitada inimene õige inimesena, sellisena nagu kõik teisedki, et inimesed on inimesed ja nad teevad mõistlikke valikuid, olenemata sellest mis need valikud on, neile on põhjendus.

Kuigi eelarvamused võisid mõjutada ajakirjaniku algset suhtumist allikasse, ei olnud ühelgi ajakirjanikul soovi anda oma allikast negatiivset pilti – pigem püüti leida neist positiivsed küljed ja samastuda (ning saada lugeja samastuma) neisse. Ka seda ajakirjanike poolt väljendatud eesmärki võib kahtluse alla seada: kui mitmes peatükis 4.2 analüüsitud artiklitest toodi välja loo tegelaste sarnasusi „tavalise“ lugejaga? Ilmselt on heast tahtest hoolimata üsna suur väljakutse rõhutada subkultuuridest kirjutamisel seda, mis neis *ei ole* kummaline või vähemalt eriline. Eriti selliste subkultuuride puhul, millest laiem üldsus väga palju ei tea (vrd näiteks punkaritega, kellest on juba saanud

mingis mõttes arhetüüpiline subkultuur), on nende eripärasused kõige loogilisem lähtekoht, mille kaudu nende kultuuri tutvustada.

4.3.2 Miks ajakirjanikud tahavad kirjutada subkultuuride teemal

Autorid olid kõik vanuses 21-35, ning igapähele neist oli kas subkultuurne taust või kontakte subkultuuridega (enamasti tutvuskonna ja huvide kaudu). Seega tundub loomulik (vt Thorntoni oletus ajakirjanike subkultuursest taustast, peatükk 1.1), et just need inimesed kirjutavad subkultuuride teemadel, kas ajalehtede kultuuriosades või „pehmete“ teemade rubriikides, näiteks nädalalõpulisades. Ajakirjanikud teadvustasid ka ise seda, et nende tausta tõttu on subkultuursete teemad nendele kerged mõista. Ka allikate usaldus on nende enda sõnul neile vaevatum saavutada. Oluline oli loomulikult see, et neid huvitavad just selle laadsed teemad, ning see on ilmselt ka allikatele märgata, mitte ainult subkultuurse kapitali tajumise mõttes, vaid ka üldises suhtumises: subkultuurne allikas tunneb ajakirjaniku suhtes solidaarsust, mis omakorda tekitab usaldust. Järelikult võib subkultuurse taustaga ajakirjaniku kaudu usaldus ja avatus „lekkida“ ka meinstriimi.

MT: Ma ei tunne ennast isegi just mingi peavoolu esindajana. Nii et tundub et on kerge läheneda neile. Inimesed kes kuidagi selgelt oma välise olemusega vihjavad mingisse teatud rühma kuulumist... Et mulle tundub et on kerge läheneda sellisele teemale. [...] Ja lisaks... eks see huvitab mind.

MA pööras tähelepanu ka sellele, et kui populaarkultuuri kajastav ajakirjanik oleks liiga ilmselgelt ühegi subkultuuri liige, tekitaks see juba probleeme. Tema arvamus on huvitav, kuna on tõenäoline, et mitmed ajakirjanikud liiguvad selle nägemuse järgi üsna ohtlikul territooriumil, eriti võttes järjekordselt esile Thorntoni oletuse ajakirjanike subkultuursest taustast. Samas on nägemusel kindel tagapõhi, kuna ka subkultuurset kapitali omav ajakirjanik peab suutma säilitada oma objektiivsuse ja usutavuse.

MA: Kui ma oleksin majandusajakirjanik või poliitikaajakirjanik ja ma tõesti ka kirjutaksin ainult neil teemadel, siis ma võiksin olla mõne hõimu liige küll. Siis see oleks mulle nagu vabaajaharrastus ja vabaaja elustiil, ja oma töös teeksin midagi hoopis muud. Aga nüüd kui ma olen popkultuuriajakirjanik... mulle tundub et oleks võimatu olla mingi teatud skene nagu dedicated, nagu... [...] Et kuidagi see on ka vastuolus mu professionaalse minaga. Mulle tundub et ajakirjanik peab olema väljaspool.

Kõik ajakirjanikud kogesid, et neil on oma töö kaudu võimalus mõjutada üldist arvamust. Just seda pidasid nad oma kõige tähtsamaks ülesandeks ja ka kõige olulisemaks põhjuseks sellele, et nad üldse tegelevad ajakirjandusega ja kirjutavad

(pop)kultuuriga seotud teemadel. Tegemist ei olnud ainult lugejate arvamuste muutmise, vaid kohati ka lihtsalt nende harimisega.

MA: Ma olen vist alustanud sellega omal ajal selle pärast et see on tundunud mulle jube tähtis, et ma räägin ka teistele seda mida ma tean popkultuuri kohta. See on kindlasti selline sisemine õpetaja minus... Ma võiksin väga hästi näiteks pidada loenguid ka sellistel teemadel.

Autorid rääkisid korduvalt mõistmise ja tolerantsuse lisamisest, ühiskonna avatumaks muutmise ning võrdsuse rõhutamisest. Seega erinesid nende motiivid subkultuure tutvustavaid lugusid kirjutada radikaalselt subkultuuride esindajate motiividest lugudes osaleda – kui subkultuuride esindajate intervjuudest selgus, et nendele subkultuuride meediakajastus on ennekõike reklaam, oli ajakirjanike motivatsioon idealistlikum. Mitmed neist rääkisid sellest, et nad püüavad oma töös pigem rõhutada subkultuursete inimeste sarnasusi „tavaliste inimestega“, mitte nende „kummalisi“ omadusi, ning selle kaudu lisada mõistmist ja võrdsust ühiskonnas. Ajakirjanikud olid, samamoodi nagu subkultuuride esindajad, üsna kindlad meedia mõjus – ja selle kaudu seega ka oma mõjuvõimused. Nende amet oli neile üsna tugev kutsumus – isegi sellise ajakirjaniku puhul, kes oma sõnul sattus ajakirjanduse peale „kogemata“.

ER: Tegelikult tahaksin näidata et nemad on ka inimesed. Et nad ei ole mingid sellised taevast kukkunud ufod, kelle pärast nende vanemad peavad silmad peast häbenema ja nii edasi. Et nad on lihtsalt tavalised inimesed kes kannavad üldjuhul natuke teistsuguseid rõivaid või näevad teistsugused välja.

Tulenevalt Soome ja Eesti erinevast lähiajaloo on ka subkultuurid kahes naaberriigis erinevate taustadega (vt peatükk 1). Seda tuleb võtta arvesse ka ajakirjaniku, kellele väljakutse on ilmselt suurem Eestis kui Soomes.

MN: No et avada [lugejate] maailmapilti näiteks. Et noh, palju... Eesti eripära on ju tegelikult see et kaasajas jäid paljud sündmused toimumata, et... noh, meil ei olnud niukest... seda mis toimus just Lääne-Euroopa, ja Ameerika, Anglo-Ameerika kultuuriruumis kuskil kuuekümnendatel ja seitsekümnendatel. No kõik see kuradi hipid, punk ja kõik see on nagu... kuidagi teistmoodi või nihkes siin toimunud. Et inimestel puudus kaasajas siuke, noh, kogemus, seda enam et Nõukogude ajal käsitleti kõiki subkultuure nagu ikkagi midagi eriti taunimisväärset ja normist väljuvat. See tundub et on nagu kuskile alateadvusse kinnistunud. Ja nüüd kui maailm lahti on et siis ta nagu... ei ole äge enam.

MN: tahaks Eesti ühiskonda tolerantsemaks muuta.

Ka Soomes räägiti eelarvamuste paljususest ja püsivusest, nii et probleem ei ole sugugi ainult Eesti oma. Kuna subkultuure on Soomes võinud näha juba aastakümneid, kuid eelarvamused peavad siiski vastu, võib ajakirjanduse mõjus ilmselt kahelda. Ilma teatud idealismita oleks ajakirjaniku tööd aga mõttetu teha.

MA: Mmm... Ta on tähtis kuna see on ainus võimalus saada lahti neist... ei saa öelda et valedest tõlgendustest, kuna igalpeal peab olema tõlgenduse vabadus, aga sellistest eelarvamustest ja üldistustest. Mida alati on subkultuuride kohta määratult. Väljaspoolsed teevad alati üldistusi. Neil on alati, võibolla küll väikesed aga siiski eelarvamused. Ma ei tea, avalik... meedia ju alati, ta kas kinnitab neid eelarvamusi või siis vähendab neid.

Võeti esile ka lugeja õigused – lugejal on õigus saada teada, mida maailmas tema ümber juhtub. Kuigi tundub võibolla naljakas öelda, et ”lugejal on õigus saada teada rockabillydest”, on see siiski just nii: kuna ajakirjandus peaks olema ühiskonna peegel, on kodanikult õiguse röövimine, kui temale nendest ei räägita. Siia sisaldub oletus, et ajakirjanik pakub lugejale just õiget informatsiooni õigetest asjadest.

MT: Ma ei tea, üldiselt ma muidugi usun info levitamisesse ja transparentsusesse ja sellesse, et inimestel on õigus saada informatsiooni, ja ajakirjanikul on kohustus vahendada seda neile nii et nad saavad sellest aru. Aga mis sellistesse teemadesse puutub, siis no muidugi, ma usun et maailm oleks parem koht kui kõik saaksid üksteisest paremini aru ja et, et kui asjadest räägitakse, ja nähtustest, siis see võibolla lisab mõistmist inimeste vahel. Aga ega ma selle peale eriti konkreetselt ei mõtle oma tööd tehes! Et... et maailm muutub paremaks.

Kuigi ajakirjaniku põhiliseks alaks oleks, nagu siin kahel ajakirjanikul, muusikast kirjutamine, on subkultuurse dimensiooni kaasamine oluline ka oma tavatööle tausta ja sügavuse andmise mõttes. Järelkult on vähemalt osa autoritest vägagi teadlikud subkultuuride tähendusest ka suhtes teiste teemadega. Et subkultuuri temaatika võetakse aktiivselt esile ka teiste teemade käsitluses, on üks viis konkreetselt rakendada agendat, et subkultuurid saaksid tõsiseltvõetavate nähtuste positsiooni ja et subkultuursetest inimestest jääks mulje, mis ei oleks nii pinnapealne ja ükskõikne kui see pilt, mis populaarkultuuriga seotud inimestest tihti jäetakse.

MA: Rock ei ole kunagi ainult rock, vaid seal on alati selline tugev sotsiaalne ja sotsioloogiline dimensioon.

MA: Tavaliselt muusika- ja bändilugudest saab huvitavamad kui nendesse õnnestub filtreerida ka seda subkultuuritemaatikat sisse. Sest kohe kui räägitakse millestki enamast kui muusikast muusika enda jaoks, siis see huvitab natuke suuremaid inimrühmasid kui näiteks ainult teisi muusikuid.

4.3.3 Subkultuursete allikate suhtumine meediakajastusse ajakirjanike hinnangul

Kõikide autorite kogemused subkultuuridega suhtlemisest olid positiivsed. Allikaid on nende sõnul kerge leida ning nendega suhtlemine on valutu. Kuigi teadvustati see, et mõned subkultuurid võivad tahta kaitsta oma väikest gruppi ja elustiili ja suhtuda ajakirjandusse selle tõttu tõrjuvalt, ei olnud sellest isiklike kogemusi. Ka siin eeldati, et

enda subkultuursete kontaktid ja sümpatiseerimine tulevad kasuks. Äärmiselt oluliseks peeti ka seda, et ajakirjanik ei kaota allika usaldust taustatöö tegemata jätmisega. Samas rõhutati, et see on üldse ajakirjaniku töö juures põhiline, mitte subkultuuride teemadele iseloomulik.

MT: Ma arvan et kindlasti subkultuuride piires on olemas selline hoiak et... „ei viitsi seletada sest sa nii kui nii ei mõista“, aga mina seda küll ei ole kohanud.

MA: Mõned suhtuvad nii et „tore et sind huvitab see asi“, teised suhtuvad nii et „las juba olla, rokknroll“. [...] Ma ei tea, need kes suhtuvad positiivselt on inimesed kellele niinkui meeldib olla esil, ja need kes suhtuvad negatiivselt, on võibolla natuke küünilised. Ja ütleme et näiteks saanud meedialt kunagi enda arvates kere peale või neid on tõlgendatud valesti meedias. Et ma olen kuulnud nii hiphopparitelt kui ka rockabillydelt kommentaare et „ei taha kunagi enam rääkida sellest asjast suurele lehele, kuna nad ei saa nii kui nii aru., Aga muidugi needki, võibolla, mõnel on parem meedialugemise oskus kui teistel, mõned saavad aru et suuremgi leht võib saata lugu tegema inimese, kes saab aru. Ega siis kõik suurtes lehtedes töötavad ole ainult poliitikasse või majandusse keskenduvad ajakirjanikud. Teised teadvustavad seda ja suhtuvad sellesse, nii et kui sa lähed sinna nahktagi seljas siis sa saad pisut teistmoodi vastuvõtu. Sinna ei tohi minna pingule tõmmatud krae kaelas...

Üldiselt olid ajakirjanikud isegi üllatunud sellest, kui avameelselt intervjuueritavad nendega räägivad ja kui palju nad on valmis jagama. Teatud juhtudel on ajakirjanik pidanud kaitsma allikast nõnda enda eest, ehk jätma artiklist välja asju, mida allikas oleks olnud valmis sisse jätma, aga mis oleksid ajakirjaniku hinnangul olnud allikale kahjulikud.

MA: Jah, küll nad räägivad, üks muidugi seegi olene indiviidist, et mõnele tundub et on täiesti mõttetu siin ajada mingit jama, ega need asjad ei puutu kellessegi teisse. Või siis, teised lihtsalt räägivad, nendele meeldib rääkida ja valearusaami korrigeerida ja sellist asja. Et, see oleneb täielikult indiviidist, kui sa lähed teed mingil pool kaks intervjuud järjest siis vastuvõtt võib olla täpselt vastupidine.

4.3.4 Ajakirjaniku ja allikate/lugejate interaktsioon

Tavaline lugeja annab üldjuhul väga vähe tagasisidet. Sama rääkisid kõik autorid: kui tagasisidet tuleb, tuleb see subkultuuride esindajatelt või loos esinenud allikatelt. Enamasti on tagasiside positiivne, kuid ka faktivigu parandatakse.

MA: Mul ei ole meeles et ma oleksin saanud subkultuuriteemalistest lugudest tagasisidet inimestelt väljastpoolt subkultuuri.

ER: Et siin tekib jälle see probleem, et ajakirjaniku vastutus, et sina kirjutad nii, nagu sina asjast aru saad. Ja sa kirjutad nii, et teised asjast aru saaksid. Aga siis inimene, kes on seal sügavamal sees, tema jaoks on seal mingi detail vale, mingi sõna on valesti kirjutatud, ja... kellelegi teisele see probleem ei tekita kui sellele kitsale ringkonnale. Et siis ongi nagu küsimus et kuidas sina peaksid kirjutama: et kas nii et kõik saaksid aru, või nii et see oleks absoluutselt sada protsenti viimse detailini ülitäpne.

Mõnikord on tagasiside andnud autorile ka aimu sellest, kui tähtis kajastus võib subkultuuri esindajale olla.

MA: Ma arvan et need on väga tähtsad... väga head asjad ja isegi nagu terapeutilised asjad. Et kui sa tõesti, kui see on sulle tõesti elustiil millesse sa usud ja sa tahad rakendada seda elustiili ja see ei ole ainult mingi mööduv faas elus... siis ma arvan et neile inimestele kes on valinud selle elustiili ja püsinud selle juures juba kaua aega, neile see on äärmiselt tähtis. Et see tagasiside mida ma sellest artiklist sain oli just selline et „ükskord ometi sai lugeda loo kus mõisteti“. Just see sõna et „mõisteti“. Et see võib olla isegi selline nagu puhastav kogemus. Et mitte ei viida tuleriidale, vaid viiakse nagu, räägitakse et hei, siin on nagu...

Tagasiside puudumine tähendab ka seda, et lugejad ja nende soovid mõjutavad väga vähe seda, kuidas ajakirjanikud oma tööd teevad ja milliseid teemasid kajastatakse. Seda toetab ka tõik, et ükski intervjuueeritud rockabillydest või breikaritest ei maininud kontakti ühegi ajakirjanikuga (välja arvatud juhul, kui nad olid ise olnud allikaks või teemaks mõnes artiklis).

Üks teema, mille tõid välja nii ajakirjanikud kui ka subkultuuride esindajad, oli see, et need, kes tihti on aktiivsed ja tahavad esindada subkultuuri avalikkuses, ei ole alati kõige parimad esindajad terve rühmale (vt. ka Gunni teooria käsitlus peatükis 1.2.1). See on igati problemaatiline tõsiasi. Esiteks on võimalik, et ajakirjanikul ei ole võimalust või vajalike taustateadmisi ideaalse allika leidmiseks. Teiseks, kuigi ajakirjanik saaks aru sellest, et allikas ei ole hea esindaja oma subkultuurile, ei ole kindel, et lugeja oskab tõlgendada asja samamoodi. Subkultuuri esindajate endi jaoks on selline kajastus frustratsiooni allikas, kuid võib Gunni (1999: 412) teooria alusel toimida ka enese redefineerimise võimaldajana.

MA: Subkultuuridega on see raskus ja probleem alati, et... seal need valjuimad, need on need kes sünnitavad selle ettekujutuse sellest subkultuurist väljaspoolsete silmes. Ja siis need valjuimad ei ole tavaliselt need kõige targemad. See on iga subkultuuri needus. Ja subkultuuride seeski kannatatakse selle all, et... et just nagu neis rockabilly-asjades ka on selline, minulegi natuke madala häälega öeldi et need nüüd on sellised idioodid, või et need on sellised põllu-elvised.

Järeldused ja diskussioon

Käesolev empiiriline uurimus ei kinnita Thorntonini teooria põhipostulaati, et subkultuurid vajavad negatiivset kinnitust oma olemasolu ja tõsiselt võetavuse kindlustamiseks. Põhjuste hulgas võib kindlasti näha meedia muutumist, selle taustal omakorda ühiskonna muutumist – nii Eestis kui Soomes. 21. sajandi alguseks oleme

jõudnud ühiskonnakorda, mis põhineb võistlusele ja kommertsliku edu saavutamisele. Minu uuring viitab, et samasugust võistlust ja kasumihimu on märgata ka mittekommertslikes valdkondades – nagu subkultuurid. Eksklusiivsus ja mässulisus ei ole vähemalt nende subkultuuride puhul prioriteetidid või põhjused uhkuseks, vaid pigem tahetakse oma asja („oma juttu“) müüa ja ennast arusaadavaks teha. Subkultuuride esindajatele on tähtis mõlema maailma konfliktitu ühendamine: tahetakse jääda truuks oma elustiilile ja oma viiterühmale, kuid samal ajal püütakse saavutada harmoonia suhtes meinstriimiga – isegi siis, kui kahe maailma väärtused tunduvad vastandlikud. Sellist konfliktisust oli märgata eriti breikarite puhul, kelle eesmärgiks oli saavutada nii oma rühma kui ka ühiskonna institutsioonide poolne lugupidamine – mõisteti, et kui tahetakse näida korralike kodanikena ühiskondlike võimukandjate ees, on mõistlik rõhutada ühesuguseid aspekte ja vaikida teistest. Olulisim järeldus tundub minu jaoks see, et subkultuuride esindajad on kahe maailma olemasolust väga teadlikud ning tahavad ja suudavad omal moel isegi nende suhteid manipuleerida. Sellist nähtust võiks nimetada hübriididentiteetide teadlikuks rakendamiseks: postmodernsed identiteetidid on ühendatud erinevatest kihtidest, mis võivad olla omavahel konfliktised ja muutuda situatiivselt, kuid see ei vähenda individuaalsete kihtide tugevust (Staubhaar 2008). Intervjuudel osalenud subkultuuride esindajad olid oma identiteedi hübriidsusest ja erinevatest kihtidest väga teadlikud ja ka erinevate kihtide vahelistes konfliktides ei nähtud probleemi. See toetab ka Osgerby (2004) väidet, et noored tarbijad on loovad ja teadlikud oma valikutest ning kasutavad tarbimist ja selle pakutud võimalusi enda kasuks ning isegi vastupanuks tarbimiskultuurile.

Töö alguses tõin välja Hebdige (1979: 97) arvamuse, et subkultuuridest kirjutamise lõpputulemus on alati kas „meinstriimistav“ või „eksotiseeriv“. Esitasin küsimuse, kas ei võiks olla olemas keskteed, millega väldiks mõlema probleeme. Minu vastus küsimusele sellise alternatiivi olemasolust on kõike arvesse võttes jaatav. Kuna Hebdige näeb ainult neid kahte varianti, ongi tema arvates igasugune subkultuuride käsitus võimatu: „meinstriimistav“ käsitus eitab subkultuuride ja nende „teisesuse“ olemasolu, „eksotiseeriv“ käsitus omakorda lükkab selle „teisesuse“ sfääri, kus selle analüüsimine on mõttetu. Eksotiseerimise-meinstriimistamise-dilemma on võrreldav feministliku liikumise probleemidega: sama korraga kui nõutakse võrdsust, nõutakse ka erinevuste rõhutamist ja arvesse võtmist (Scott & Keates 2004: xi). Tahan siiski väita, et subkultuuridest kirjutamine on võimalik – ja mitte ainult seda, vaid ka ühiskonna avatumaks ja vabamaks muutmise mõttes oluline – ning eriti oluline oleks, et

ajakirjanikud saaksid aru, et see on võimalik. Mitmed subkultuuri-teemalise ajakirjanduse probleemidest leeveneksid, kui ajakirjanikud ise usuksid, et klišeid ja alahindamist on võimalik vältida. Selles õnnestumine nõuab aga ajakirjanikult palju. Esimeseks tingimuseks on kui mitte asjatundlikkus, siis valmidus mõista oma teemat: lugejalt ei saa sellist valmidust või mõistmist nõuda, nii et mõnes mõttes peab ajakirjanik kirjutades mõistma lugeja eest. Teiseks tingimuseks on oskus kirjutada mitmele sihtgrupile korraga. See nõuab ajakirjanikult ka keskmise lugeja ja tema teadmiste arvesse võtmist. Järelikult võime nõustuda Thorntoni väitega, et subkultuuridest kirjutavate ajakirjanike taust on tihti subkultuurne – ja nii see siin ju oligi – kuid sama korraga peab ajakirjanik oskama distantseeruda „oma maailmast“ ja toimima sillaehitajana selle ja meinstriimmaailma vahel. Selline sillaehitamine on ajakirjanduslik vaste sellele, mida subkultuuride esindajad ise teevad oma igapäevases elus: ühendavad oma elu erinevaid kihte ja püüavad – aktiivselt või passiivselt – saada ka teisi ühiskonna liikmeid saama aru sellest, et selline hübriidsus on võimalik: et subkulturseid inimesi ei pea toppima ainult ühte kasti, mille peal on üksainus silt. Mitte-eksotiseeriv, ent mitte-meinstriiimistav kajastus ei eita subkultuuri erinevusi normiga võrreldes, vaid suhtub nende olemasolusse kainelt ja pigem tõdevalt. Kuna võib eeldada, et ajakirjanikel on olemas samad informatsiooni hankimise oskused ja võimalused kui (teistel) subkultuuride esindajatel, peaks puuduva spetsiifilise informatsiooni välja selgitamine olema neile võrdlemisi lihtne – ekspertiis ei seega pea olema täielik iga spetsiifilise ala puhul.

Käesolevas töös palju kasutatud, ent raskesti defineeritav „mõistmise“ termin tähendabki ilmselt just midagi ülal välja tooduga sarnast: sillaehitamist. See ei ole ainult passiivne sallimine vaid aktiivne interaktsioon ja kommunikatsioon. Mõistmist peaksid osutama mõlema maailma elanikud – mõlemad ühtlaselt, kuna kui mõistmine on vaid ühepoolne, põhjustab ebakõla pigem juba olemasoleva mõistmise lagunemist – ja ajakirjanduse ülesandeks on soodustada selle teket.

Kuna subkultuuride kajastamine aga ilmselt mitmel puhul siiski on problemaatiline, ja kesktee leidmine võib õnnestuda teoorias paremini kui praktikas, võiks kaaluda ka seda, kas ei oleks võimalik anda kajastuse „täienduseks“ subkultuuride esindajatele endile nüüdsest parem võimalus moodustada oma meinstriim-meediapilt ise: pakkuda neile platvorm, kus nemad ise võiksid valida, kuidas ennast representeerivad (või kas üldse representeerivad). Sellise variandi puhul oleks aga tähtis, et tulemused tõesti jõuaksid

meistriimini – et subkultuurile antud platvorm ei muutuks vaid üheks subkultuuri-siseseks mikromeediaks. Olukorda võiks ilmselt võrrelda antropoloogilise uurimustööga, kus on samamoodi arutatud küsimust, kellel on õigus representeerida ja keda. Ameerika antropoloogid näiteks on jõudnud tulemusele, et nendel on peamised kohustused just oma uurimisobjekti suhtes (Alia & Bull 2005: 4). Ajakirjanduse põhiline ülesanne ei ole aga uurida välja, vaid teavitada. Ehkki ajakirjaniku vastutus on oma lugejatele, andes subkultuurile võimaluse representeerida iseennast, ei oleks neil lugejate suhtes kohustusi, ja neilt ei saaks midagi ka nõuda, vaid nad vastutaksid ainult oma pildi eest.

Ülal esitatud mõtetest hoolimata ei ole selle magistritöö eesmärgiks anda tööjuhendeid ajakirjanikele – ja kui olekski, on ebatõenäoline, et nad selliseid juhendeid jälgiksid. Tähtis oleks pigem et ajakirjanikud teadvustaksid ülal esitatud probleemid ja püüaksid mõelda nende lahenduste peale oma tööga seoses. Probleemide teadvustamine aga nõuab sügavamal peituvatest mustritest aru saamist. Need mustrid ja nende probleemid seisnevad privaatse ja avaliku konfliktis ning erinevate väljade võistluses avaliku ruumi eest.

Mõelgem enne privaatse ja avaliku vahelise konflikti peale – konflikti, mis teeb individuaalsed valikud terve ühiskonna jaoks olulisteks. Nagu teise laine feministid 1970ndatel ütlesid, ongi privaatse sfääri nähtused poliitilised – just privaatsetes toimub see, mida poliitikaga peaks reguleerima või mittereguleerima. See, kas meedia kajastab üht või teist subkultuuri, ei olegi tegelikult tähtis ainult konkreetse subkultuuri või selle esindajate jaoks, vaid ka teiste subkultuuride jaoks. Isegi subkultuuride juurde jäämisest ei ole päris küllalt, sest erinevate inimeste ja nende erinevate valikute ja väärtuste kajastamine peaks olema oluline kõigile, kellele pluralistlik ühiskond on väärtus iseeneses. Aga kellel on õigus nõuda informatsiooni indiviidi privaat sfäärist ühiskonna nimel? Ja kas indiviidil (siin subkultuuri esindajal) on kohustus jagada oma valikuid ja väärtusi teistega? Isegi juhul kui tegemist on subkultuuriga, millele eksklusiivsus ja informatsiooni püsimine subkultuuri sees on tähtis? Peatükis 1.2.1 esitati erinevaid teooriaid, mille järgi peaks just selline eksklusiivsuse poole püüdlemine olema subkultuuride eelistuseks. Kui nii tõesti oleks (käesoleva töö tulemused ju seda ei kinnita), kas ühiskonna värvikirevamaks, avatumaks ja tolerantsemaks muutmise nimel oleks siiski õige ignoreerida seda eelistust? Kas subkultuuride esindajad (kes ju peaksid olema teistest avatumad) ei peaks toetama just ühiskondliku heterogeensuse lisamist ja

tahtma et avalikkuses antaks ruumi igasugustele nähtustele?

Just see ruumi andmise küsimus on aga oluline ka teistmoodi: tõepoolest on ju nii, et avalik ruum, näiteks meedia maht, ei ole piiritu. Iga rühmitus või nähtus, mida kajastatakse, viib kajastatuks tulemise võimaluse mõnelt teiselt rühmalt. Sellele viitasid ülal breikarid, kelle frustratsioon tõsielusarjade „staaride“ rohkest kajastusest on üsna hästi arusaadav.

Kes otsustab, milline grupp väärib esindust avalikul väljal, tarbimisväljal või teistel väljadel, millel jagatavat tähelepanu võib pidada piiratuks? Seda võiksid teha näiteks ajakirjanikud. Reaalsuses valivad ajakirjanikud käsitluse alla grupid, mis on „popid“: millega ja mida võib müüa. Järelikult „võidavad“ need, kelle „toode“ on müüdav – ja sellisel juhul ei olegi valikut teinud ajakirjanikud, vaid turumajanduse jõud. Trendi ei tule nähtusest, milles suured inimhulgad ei või osaleda. Sellest, et nähtus tekitab massides passiivset huvi, ei ole küllalt. Kui aga selles on aspekte, mida publik võib soetada endale (näiteks heliplaat, aksessuaarid) või millega võib tegeleda (näiteks spordiala), on mängus alati tarbimisühiskonna reeglid. Suur osa subkultuuridest aga ei sobi sellistesse kategooriatesse, mille tõttu ei tõsteta neid potentsiaalselt kajastatavate teemade hulgas kuigi kõrgele. Bourdieu (2000: 226) väljade teooria järgi võib ühiskonna erinevatel väljadel tehtud valikute alusel teha järeldusi nende tegijast. Teen järelduse, et ühiskond, mis teeb oma valikud mitte pluralismi, vaid majanduse alusel (ja siin pidagem siiski meeles, et konsumerism on ka postmodernsete subkultuuride tekes keskne), on erinevatest väärtustest üsna vähe huvitatud.

Oleks liiga triviaalne samastada kõigi ühiskondlike gruppide positsioonid üksteisega. *Terve* subkultuuride representatsioonide problemaatika ei seisne ju avaliku ruumi jagamises teistega. Tunduks ebaõiglane võrrelda identiteedilik-esteetilistele väärtustele põhinevaid subkultuure näiteks homoseksuaalsete inimeste või vähemusrahvastega – õigused, mille eest need rühmad võitlevad, on väga erinevad (ehkki peaksid kõik kuuluma kõikidele). Sellal kui seksuaalvähemused võitlevad õiguse eest abielluda või adopteerida (või olla üldse indiviididena legaalsed, mitte tulla kategoriseerituks vaimuhaigete hulka...) ja vähemusrahvad õiguse eest saada näiteks võrdsed võimalused töökohtadele ja sotsiaalsetele toetustele, on subkultuuride võitlused abstraktsemad – eel nimetatud või isegi nende sarnaseid õigusi ei ole keegi nende puhul riivanud.

Tundub, et subkultuuride ja meinstriim-ühiskonna konflikt on tänaseks muutunud üsna tähtsusetuks ja nõrgaks. Kuigi vastasus on ikka olemas – muidu ju ei olekski subkultuure – ei ole see enam agressiivne või väärtus iseeneses. „Poindi tabamine tähendab poindi mitte tabamist“, kirjutab Hebdige (1979: 139). Ülal tsiteerisin juba ka sama autori mõtet, mille järgi subkultuurid on „müra“ ja „tõke representatsioonisüsteemis“ (ibid.: 90). Tundub, et poindi tabamine võiks nüüd olla juba poindi tabamine – ja müra kostab üha, kuid sellega on harjutud ja see ei moodusta enam tõket. Meediakajastuses esinevad probleemid väheneksidki juba sellest, kui aktsepteeritaks, et subkultuuri ja meinstriimi vaheline konflikt on muutunud oma iseloomult vägagi ületatavaks.

Kokkuvõte

Käesolev töö käsitleb Eesti ja Soome näitel subkultuuride kajastamist peavoolumeedias. Näidissubkultuurideks valitud rockabillyd ja breikarid esindavad kahte eri tüüpi rühmitust, mis just selle tõttu sobivad illustreerima subkultuuride väga kirju valdkonda. Magistritöö empiiriline pool jaguneb kolme ossa: esimeses uuritakse subkultuuride esindajate suhtumist oma ja teiste subkultuuridesse ning meinstriimi ja meediasse; teises analüüsin nelja Soome ja Eesti ajalehtedes ilmunud artiklit; kolmandas uurin subkultuuride teemadel kirjutanud ajakirjanike töövõtteid ja mõtteid. Kasutatud meetodid on süvaintervjuu ning sisuanalüüs.

Töö tulemused ei kinnita nende subkultuuriteoreetikute väiteid, kelle arvates positiivne meediakajastus kahjustab subkultuure. Tulemuste põhiselt on pigem kerge väita, et subkultuurid tahavad positiivset kajastust: mitmed informandid kirjeldasid seda kui „promo“ ja „reklaami“ nende tegevusele ja elustiilile. Subkultuuride esindajad suhtlevad hea meelega meediaga ja tahavad teha kindlaks, et nende subkultuuri meediapilt on positiivne. Isegi need, kelle suhtumine meediakajastusse oli ambivalentne, ei uskunud, et sellest võiks olla subkultuurile kahju. Informantide meediateadlikkuse tase oli kõrge, kuid nad keskendusid pigem meediakajastuse tagajärgede kui selle põhjuste lahkamisele.

Ka ajakirjanikud suhtusid subkultuuride kajastusse positiivselt – ajakirjanikel oli reeglina subkultuurne taust või subkultuursed sümpaatiad, ja nende jaoks on erinevate elustiilide kajastamine viis muuta maailma avatumaks ja sallivamaks. Tihti mainiti, et tahetakse esitada subkultuursed inimesed samasuguste inimestena kui teisedki ja näidata, et nende valikud on põhjendatud ja mõistlikud.

Analüüsitud tekstid väljendasid ajakirjanike eesmäärke vaid osaliselt. Ehkki artiklid olid konkreetsete subkultuuride (ja ka üldiselt subkultuuride) suhtes positiivsed ja suurem osa neist väljendas seda ka implitsiitselt, oli uuritud tekstide hulgas ka näiteid ajakirjaniku ülbusest, mille tagajärjena subkultuuri ei püütudki mõista ja representatsioon oli lõpuks üsna negatiivne.

Intervjuudes tuli välja subkultuurse ja meinstriimse maailma konflikt, või pigem

konfliktitus: informandid lahendasid subkultuuri ja meinstriimi kuulumise vastuolu hübriidse identiteedi abil – nende jaoks ei olnud problemaatiline opereerida üheaegselt mitmes maailmas ja liikuda eri situatsioonides ühelt identiteedilt teisele.

Töö tulemustest tehtavad järeldused on keerulised ja mingil määral frustreerivad. „Õiget“ subkultuuride kajastamise viisi ei saa välja pakkuda, aga samas näen veel probleemi subkultuuride ja meedia suhetes. Pakun, et probleemi lahenduseks võiks olla sellest aru saamine, et subkultuuride ja meinstriimi vahel ei ole enam radikaalset konflikti. Kui selle konflikti ülepakumisest saadaks lahti, võiks kaduda ka konflikt subkultuuride ja meedia vahelt.

English summary

My Master's thesis „*Peace, love and unity, simply. The Representation of Subcultures in Estonian and Finnish Mainstream Media*“ discusses the way subcultures are portrayed in mainstream media. As examples I use mainstream newspapers in Finland and Estonia (two biggest papers from each country; four in total) and the subcultures I look into in particular are rockabilly culture and breakdance culture. I also investigate journalists' working methods.

The methods used in the thesis are content analysis and qualitative interview. I analyse the four articles I've chosen. I also conducted in-depth interviews with representatives of both subcultures in both countries, as well as each of the authors of the four articles, and analyse these interviews.

Subcultural theory has seen many changes during its history – from 1930s Chicago sociologists' theories to the subculturalists of the Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies in the 1960s onwards, to today's post-subculturalists. The inspiration for this thesis came from Sarah Thornton, who in her influential 1995 book *Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital* introduces the idea that subcultures do indeed need mainstream media to exist in today's society.

The results of my research indicate that this is indeed true, but in a different way than Thornton claimed. The subcultural representatives I interviewed all had a very positive attitude towards media and being featured in media. They regularly described media attention as „advertisement“ and „promotion“ for their subculture. The ones who were more ambivalent about media attention saw no harm in positive nor negative attention – they thought it meaningless altogether.

The interviewed journalists all confessed to nurture subcultural sympathies and to want to change the world for the better by showing the mainstream a glimpse of the „underground“. They said their ambition is to show subcultural people as „ordinary“ citizens, who make sensible choices and know what they are doing.

The articles analysed indicate that while all the journalists (and via the journalists, the

mainstream newspapers) demonstrate an explicitly positive attitude towards subcultures, there are also shortcomings that reveal underlying attitudes that are best described as arrogant – the journalist would fail to investigate the nature of the subculture properly, and as a result the representation turned out fairly negative and without a hint of the „understanding“ that should be crucial in discussing subcultural themes.

The interviewed representatives of subcultures didn't see a problem in operating in two worlds simultaneously: the subcultural world and the mainstream world. They could switch easily between the two and change identities when necessary.

The conclusions I draw from my material are complicated and to some extent frustrating. It is not my aim, neither do I think it possible, to come up with a „right“ way to represent subcultures. I do, however, think a problem still exists between the media and subcultures. I suggest that perhaps the solution to the problem lies in first accepting that there may no longer be a conflict between subcultures and the mainstream, and that there thus shouldn't be one between subcultures and mainstream media.

Kasutatud kirjandus

- Alia, V. & Bull, S. (2005): *Media and Ethnic Minorities*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Allaste, A.-A. (2001): Klubikultuur Eestis. Ülbed üheksakümneada. Tampere: Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus. Lk 67-82.
- Allaste, A.-A. (2007): Ohtlik mässaja või eristuv isiksus. *Postimees*, 19.12.2007.
- Anderson, B. (1983): *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London/New York: Verso.
- Annist, A. (1997): 'Teise' konstrueerimine: Noorte kujutamine Eesti meedias "Postimehe" näitel. Magistritöö. Tartu Ülikool, sotsioloogia osakond.
- Bennett, A. (1999): Subcultures or Neo-Tribes? Rethinking the Relationship Between Youth, Style and Musical Taste. *Sociology* vol. 33 No. 3. Lk 599-617.
- Bennett, A. & Kahn-Harris, K. (toim.) (2004): *After Subculture. Critical Studies in Contemporary Youth Culture*. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Bentley, N. (2005): The Young Ones. A reassessment of the British New Left's representation of 1950's youth subcultures. *European Journal of Cultural Studies*. 8: 65-83.
- Bourdieu, P. (2000): *Distinction. A Social Critique of the Judgement of Taste*. London: Routledge.
- Clark, D. (2003): The Death and Life of Punk, the Last Subculture. Muggleton, D. & Weinzierl, R. (toim.): *The Post-Subcultures Reader*. New York: Berg Publishers. Lk 223-236.
- van Dijk, T.A. (1995): Ideological discourse analysis. *New Courant* (English Dept, University of Helsinki), 4. Ventola, E. & Solin, A. (toim.): Special issue *Interdisciplinary approaches to Discourse Analysis*. Lk 135-161.
- Ferrell, J., Milovanovic, D. & Lyng, S. (2001): Edgework, Media Practices, and the Elongation of Meaning: A Theoretical Ethnography of the Bridge Day Event. *Theoretical Criminology* 2001; 5. Lk 177-202.
- Griffiths, R. (2010) The gothic folk devils strike back! Theorizing folk devil reaction in the post-Columbine era. *Journal of Youth Studies*; Vol. 13, No. 3. Lk 403-422.
- Gunn, J. (1999): Marilyn Manson Is Not Goth: Memorial Struggle and the Rhetoric of Subcultural Identity. *Journal of Communication Inquiry*. 23:4 (October 1999): Lk 408-431.

- Hall, S. (1997): Representation: Cultural Representations and Signifying Practices. London etc: Sage.
- Hebdige, D. (1979): Subculture. The Meaning of Style. London/New York: Routledge.
- Hesmondhalgh, D. (2005): Subcultures, Scenes of Tribes? None of the Above. *Journal of Youth Studies*. Vol 8, No 1: 21-40.
- Isomursu, A. & Tuittu, N. (2005): Breikkaus on mun elämäntapa. Hämeenlinna: Karisto Oy.
- Kahu, T. (2010): Kirjavahetus
- Kobin, M. (2009). *Hiphop-kultuur Rakveres*. Magistritöö. Tallinna Ülikool, Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut.
- Lury, C. (1996): Consumer Culture. Cambridge: Polity Press.
- Moore, R. (2005): Alternative to What? Subcultural Capital and the Commercialization of a Music Scene. *Deviant Behavior*, 26: 229-252.
- Muggleton, D. & Weinzierl, R. (toim.) (2003): The Post-Subcultures Reader. New York: Berg Publishers.
- Ojakäär, V. (1983): Popmuusikast. Tallinn: Eesti Raamat.
- Osgerby, B. (2004): Youth Media. London & New York: Routledge.
- Salmi, J. (2009): Kun 50-luku tuli takaisin. Nuorison 50-lukuvillitys 1978-1981. Helsinki: Opus liberum.
- Scott, J.W. & Keates, D. (toim.) (2004): Going Public. Feminism and the Shifting Boundaries of the Private Sphere. University of Illinois Press.
- Stahl, G. (2003): Tastefully Renovating Subcultural Theory: Making Space for a New Model. Muggleton, D. & Weinzierl, R. (toim.): *The Post-Subcultures Reader*. New York: Berg Publishers. Lk 27-40.
- Staubhaar, Joseph D. (2008). Global, Hybrid or Multiple? Cultural Identities in th Age of Satellite TV and the Internet. *NORDICOM Review*; Vol. 29 Issue 2. Lk 11-29.
- Thornton, S. (1995): Club Cultures. Music, Media and Subcultural Capital. Cambridge: Polity Press.
- Wheaton, B. (2007). After Sport Culture. Rethinking Sport and Post-Subcultural Theory. *Journal of Sport and Social Issues*. Volume 31, number 3.
- Vaher, B. (2001): Subkultuuri võimalikkusest Eestis. Ülbed üheksakümnendad. Tampere: Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus. Lk 53-66.
- Ventsel, A. (2009): Loengumaterjalid: Sissejuhatus kultuuriteooriatesse. Semiootika osakond, Tartu Ülikool.

Lisad

Analüüsitud artiklid

Artikkel 1

1950-ndate USA noortekultuur elab entusiastides tänini

Elvise-aegses Ameerikas tekkinud rockabilly-kultuuril on kõlapinda ka Eestis.

Sealt nad tulevad. Mehel on teksaspüksid alt üles keeratud, valget särki katab nahktagi, juuksed on üle pea kuklasse kammitud. Naisel harmoneeruvad huule- ja kleidimummuvärv ning kukalt kaunistab uljas hobusesaba. „Kuna tegemist on elustiiliga, siis käivad ka stiilirõivad lahutamatult asja juurde,” selgitavad tartlased Remo ja Jaanika Telvar, kaks Eesti rockabilly esindajat.

1950-ndatel, rokkmuusika esimese laine ajal Ameerika Ühendriikide lõunapoolsetes osariikides õide puhkenud rockabilly-kultuur ei tähenda tänapäeval ainult omapäraseid riideid ega paari ammu surnud kultusmuusikut, vaid on terve omaette märgisüsteem.

Atribuudid

Selle atribuutika hulka kuulub Ameerika Ühendriikide kodusõja aegse konföderatsiooni mereväelipp. Rockabilly-bändi Boogie Company laulja ja kontrabassi mängija Andrus Kasesalu sõnul on lipu tähendus Euroopas ja Ameerikas erinev: „Seal on tal kerge natslik alatoon, siin on ta lihtsalt rebel'i sümbol.” Natsliku alatooni annab lipule tõik, et seda on kasutanud Ku Klux Klan ja teised rassistlikud rühmitused. Teised sümbolid on tulnud rockabilly-kultuurile omase elustiili eri valdkondadest: „Ralli ruudulipumustrid on seotud autodega, täringud tulevad ebaõnne-õnne teemast nagu ka Lucky 13,” valgustavad Remo ja Jaanika.

Võimalik, et just mitmekihilisuse tõttu pole rockabilly „laste värk”. Advokaat ja Elvis Presley Eesti fänniklubi eestvedaja Tõnu Tuulas hindab keskmist: „Kindlasti on ta vanusele 35–45 ja huvi keskmis on 1970-ndate lõpp, kui rockabilly oli viimati edetabelimuusika.” Nooremad Remo ja Jaanika pakuvad vanusevahemikuks 20–50 ja täpsustavad, et mõnes peres võib olla mitu põlvkonda, kes asjaga tegelevad.

Subkultuuri esindajad on moodustanud tiheda (rahvusvahelise) võrgustiku. Vaieldakse foorumites, jagatakse infot, muusikat ja filme, bändid käivad turneedel. „USA, Inglismaa, Soome, Holland, Rootsi, Hispaania, Saksamaa, Jaapan,” loetleb Remo põhilisi rockabilly-riike. Kasesalu toob eraldi esile, et USA-s on rockabilly tänapäeval palju avaram, teistele stiilidele avatud muusika, Euroopa skeened hoiavad aga väga konservatiivset joont.

Eesti rockabilly-huviliste skeene-elu kulgeb tõusvas joones. „Meil on oma foorum, kus mõtteid vahetame. Kohtume rohkem ikka üritustel. Paljudel on ka ühiseid hobisid,” räägivad Remo ja Jaanika. Viimastel aastatel on skeenesse juurdunud Ameerika autod, hakkajamad plaanivad custom-sõidukite ehitamist.

Lisaks kohalike rockabilly-bändide kontsertidele on kindel kohtumispaik igasuvine Valga Cruising. Tuulase kinnitusel on ka vanem põlvkond neil üritustel endiselt ravis: „Elvise fännid ja Rock Hoteli sabarakud on jäänud 1980-ndate algusest samaks.”

Rockabilly

Märksõnu ja soovitusi

- Vaata filme „Cry Baby”, „Girl can't help it”, „Wild one”, „La Bamba”, „Walk the line”, „Great balls of fire”.

- Enim olemust avavad filmid, mis on tehtud pärast 1950-ndaid just tollest kultuurist, muusikast.

Kuula muusikat

- Elvis Presley, Carl Perkins, Jerry Lee Lewis, Johnny Cash, Eddie Cochran, uuematest Stray Cats, Matchbox, Robert Gordon.

Custom-kultuur

- Vanade autode ümberehitamine ja rõivaste õmblemine.

Arutelud eesti keeles

- <http://rockabillyfoorum.forumotion.com/>

Kohtumispaik

- Reedel, 24. aprillil esinevad Tallinnas klubis Tapper rockabilly-bändid Boogie Company (Eesti), The Jet-Sons (Poola), Rockin Paradox (Soome), Tri-Tones (Eesti), feat. R.J. (Holland).

Artikkel 2

Rock'n'roll-heimot kohtasivat Sastamalan suvessa

1950-luvun rockiin pohjaavien tyylien kirjo on yhtä laaja kuin metallin tai hiphopin alalajien

Tampeeelta Raumalle kohtavan tien penkalla seisoo linja-auto. Vieressä on tarpeillaan kymmenkunta miestä, joiden sivuilta kaljuissa päissä hiukset kohoavat pystysuoraan kohti taivasta.

”Onpas paljon punkkareita”, kuski henkäisee ja on ajaa ojaan.

Mutkittelevan tien päästä paljastuu sateen pieksämä leirintäalue, jonka nurmikoille on parkkeerattu vanhoja amerikkalaisia autoja sekä brittivalmisteisia moottoripyöriä.

Sivukaljuryhmä saapuu pian. Eivätkä he olekaan punkkareita, vaikka sivullisesta siltä saattaa näyttää. He ovat psychobillyjä.

Liike syntyi 1980-luvun alussa Lontoossa, kun The Meteors -yhtye yhdisti punkrockin, rockabillyn ja kauhuelokuvien estetiikan. Lajien tunnukset tyyliinsään sekoittava nuorisokultti saavutti Suomen muutamia vuosia myöhemmin.

Maamme Rock'n'Roll Jamboree -tapahtumissa psychot ovat viihtyneet teddypoikien, rockereiden ja hepcatsien kanssa jo 1980-luvun lopulta asti.

Tänä juhannuksena hotelli Ellivuoressa vietettiin 84. Rock'n'Roll Jamboree. Tapahtumia on järjestänyt vuodesta 1987 asti porilainen Marko Hakala, 40. Levymyyntiä pyörittä rutinoitunein ottein 18-vuotias tytär Jaana.

Hakaloiden Jamboreet on opittu tuntemaan juuri siitä, että lavalla ja yleisössä näkyy laajalti 50-luvun rock'n'roll-kulttuurin eri tyylilajeja.

Nyt paikalla oli Batmobilen hollantilaista psychobillyä, Black Ravenin saksalaista teddyboy-rockia, useita autenttisesti alkuperäistä amerikkalaista 1950-luvun rockabilly-soundia toisintavia yhtyeitä sekä niin sanotun neo-rockabillyn suuri nimi, englantilainen The Blue Cats.

1950-lukulaisesta rock'n'rollista siinneiden musiikkityylien kirjo on samalla tavalla laaja kuin vaikkapa metallimusiikissa tai hiphopissa. On alalajeja ja näiden alalajeja.

Tuhat henkeä tänä vuonna keränneessä Jamboreessa tyylisuunnat elivät sovussa keskenään. Hakalan mukaan tämä on poikkeuksellista.

”Britanniassa psychobillyllä ja teddyillä on omat tapahtumansa, eikä reviierejä ylitetä helposti”, hän sanoo.

Vaikka musiikkityylien juuret ovat Yhdysvalloissa, ympärille syntyneet alakulttuurit ovat peräisin pääosin Isosta-Britanniasta. Psychobillyjen lisäksi brittiläinen alkuperä on Ellivuoren maaston viikonloppuna valloittaneilla teddypojilla ja rockereilla.

Lisäksi maaseutuhotellin kätköissä juhannusta juhli bikereita, jenkkiautoharrastajia ja aitoa 50-luvun amerikkalaista tyyliä suosivia hepcatseja.

Kolmenkymmenen vuoden takaisen rockabilly-villityksen jäljiltä suomalaisen sanankäyttöön juurtuneen teddy-termin alkuperä on toisen maailmansodan jälkeisen työväenluokkaisen brittinuorison katujengeissä.

Nämä omivat 1950-luvun alussa vuosisadan alun edwardiaanisen ajan keikaroivan pukeutumistyylin, johon kuuluvat pitkät, samettikauluksiset puvuntakit, kapeat prässihousut ja läskipohjakengät.

Tyylin helsinkiläistä edustajaa Janne Salmea, 44, harmittaa, että valtamedia käyttää yhä teddy-sanaa kuvaamaan kaikkia 50-lukuisen rock'n'rollin harrastajia, vaikka oikeaoppiseksi porukasta mieltää itsensä enää hyvin pieni osa.

”Kaltaisiani tyylipuhtaan edwardiaanisen tyylin harrastajia on Suomessa sormilla ja varpailla laskettava määrä.”

Salmen mukaan musiikkitermien kanssa on sama ongelma. Rockabilly-sanaa käytetään kuvaamaan kaikkea 50-luvun musiikkia, vaikka se on vain yksi laji muiden joukossa.

”Näissä juhlissa ihmiset kuuntelevat myös mustaa rhythm & bluesia, doowopia, jump-bluesia, countrya, monenlaisia juurityylejä.”

Ellivuoren yössä näkyi myös muutamia punkkareita pogoamassa psychobillyn tahtiin.

Vielä 1980-luvulla moinen olisi ollut ennenkuulumatonta. Silloin rock'n'roll-porukoilla oli maine ryhmänä, joka rähisi herkästi muille heimoille.

Ellivuoreessa järjestyshäiriöitä ei löytynyt etsimälläkään, tunnelma oli tavallisiin rock-

festivaaleihin verrattuna rauhallinen ja turvallinen.

”Nämähän ovat pyhäkoulutapaamisia nykyään”, sliipattuun teddyboy-uniformuun sonnustautunut parikymppinen nuorimies huikkaa ja katoaa parkkipaikan pimeyteen.

Artikkel 2 – eestikeelne tõlge

Rock'n'roll-hõimud said kokku Sastamala suves

1950ndate rockile põhinevate stiilide paljusus on sama kirev kui hiphopi või metali alaliigid.

Autotee ääres seisab buss. Bussi kõrval seisab ja pissib kümmekond meest, kelle pead on külje pealt paljaks aetud, pea pealt juuksed tõusevad aga otse taeva poole.

„Nii palju punkareid“, autojuht imestab ja sõidab peaaegu kraavi.

Tee otsas on autoparkla, kuhu on parkeeritud vanu ameerika autosid ja briti mootorrattaid.

Kiilaspäised mehed tulevad varsti siia, ja nad ei ole punkarid, kuigi kõrvalised võibolla nii arvavad. Nad on psychobillyd.

Stiil sündis 1980ndate algul Londonis, kui ansambel The Meteors ühendas pungi, rockabilly ja õudusfilmide esteetika. Eri stiilide tunnused ühendav noorsookultus tuli Soome mõni aasta hiljem.

Rock'n'Roll Jamboree -üritusel psychobillyd on veetnud aega teddypoiste, rockerite ja hepcatsitega juba 1980ndate lõpust.

Sellel suvel peeti 84. Rock'n'Roll Jamboree. Aastast 1987 üritust on korraldanud 40-aastane Marko Hakala. Plaadimüügist vastutas rutiinselt tema 18-aastane tütar Jaana.

Hakalate Jamboreed on õpitud tundma just sellest, et nii laval kui ka publikus on näha palju erinevaid 50ndate rock'n'roll-kultuuri eri alaliike.

Nüüd üritusel oli Batmobile'i hollandi psychobillyt, Black Raven'i saksa teddyboy-rocki, mitmeid autentset 50ndate ameerika rock'n'rolli soundi imiteerivaid bände ning nn neo-rockabilly suur nimi, inglise ansambel The Blue Cats.

1950ndate ameerika rock'n'rollist sündinud stiilide paljusus on samal moel kirev kui näiteks hiphopis või metalis. On alaliike ja nende alaliike.

Selle aasta Jamboreel osales tuhad inimest, ja stiilisuunad olid omavahel harmoonias. Hakala sõnul on see haruldane.

„Suurbritannias psychobillydel ja teddydel on oma üritused, ja piire ei ole kerge ületada“, ta ütleb.

Kuigi eri muusikastiilide juured on Ühendriikides, nende ümber tekkinud subkultuurid on pärit peamiselt Suurbritanniast. Peale psychobillyde tulevad Suurbritanniast ka

teddypoisid ja rockerid.

Jamboreel jaanipäeva veetmas oli ka bikereid, ameerika autode harrastajaid ja ehtsat 50ndate Ameerika stiili soosivaid hepcatse.

Kolmekümne aasta tagune rockabilly-trend jätis soome keelde sõna „teddy“. Sõna algupära on teise maailmasõja jälgetes briti töölisteklassi noorte tänavakampades. Nad võtsid 1950ndate alguses omaks aastasajandi alguse, Edwardi ajastu keigarliku riietumisstiili, milles soositi pikki sammetikraega pintsakuid, kitsaid pükse ja paksude põhjadega jalatseid.

Stiili esindajat Janne Salmit ärritab see, et meedia kasutab ikka veelgi sõna „teddy“ kirjeldamaks kõiki 50ndate rock'n'rolli harrastajaid, kuigi ainult väike osa neist peab ennast õigeaks teddyks.

„Selliseid puhast Edwardi ajastu stiili harrastajaid nagu mina on Soomes väga vähe.“

Salmi sõnul on muusikastiilidega sarnane probleem. Sõna „rockabilly“ kasutatakse kõige 50ndate muusika kohta, kuigi see on ainult üks liik teiste hulgas.

„Nendel pidudel inimesed kuulavad ka musta rhythm & bluesi, doowopi, jump-bluesi. Countryt, erinevaid roots-stiile.“

Jamboreel nähti ka mõni punkar psychobilly-muusikat tantsimas. Veel 1980ndates oleks see olnud ennekuulmatu. Tollal oli rock'n'roll-inimestel maine teistesse hõimudesse agressiivselt suhtuvatena.

Jamboreel mingisuguseid rahutusi ei olnud ja tavalise rock-festivaliga võrreldes oli õhkkond rahulik ja turvaline.

„Need on nüüdsel ajal nagu pühapäevakooli kohtumised“, hõikab teddyboy-mundrit kandev paarikümneaastane noormees ja kaob parkimisplatsi pimedusse.

KES ON KES ROCK'N'ROLL-STIILIDE HULGAS

Teddyboyd. Esimine rock'n'rolliga ühendatud noorsookultus sai alguse 1950ndate Suurbritannias ja sellega seostatakse dandyliku riietumisstiili.

Rockerid. 1950ndate lõpus arenenud teddyde briti kõrvalnähtus. Mootorratturite eeskujuks on Marlon Brando filmis „The Wild One“.

Hepcatsid. Jazz-slängist pärineva terminiga viidatakse originaalset 1950ndate ameerika esteetikat soosivatele rockabilly-harrastajatele. Neid nimetatakse ka rockabillydeks.

Psychobillyd. Psychobilly-muusika kuulajad, kelle väline olemus on punkari ja rockeri või punkari ja teddy kombinatsioon, või siis muljetavaldav kombinatsioon neist kõigest.

Bikerid. Tihti klubidesse organiseerunud Harley Davidson -sõitjad, kelle harrastuseks võivad olla ka briti mootorrattad (vrd. rockerid).

Artikkel 3

Tänavatants on egode lahing

Lohmakates riietes ja nokkmütsiga noored tüdrukud tänaval ei pruugi esteetilises mõttes küll silma rõõmustada, kuid nii mõnigi neist suudab teha trikke, mida tavaliselt võib vaid telerist näha.

Nädalavahetusel Tartus peetud Battle of Est andis sellel aastal ka tüdrukutele võimaluse näidata, milleks nad «lahinguväljal» on võimelised. Suurem osa neist valis küll hiphoptantsu, kuid vapramad ja osavamad näitasid ka breigiareenil oma suutlikkust.

Kaelamurdvad trikid

Võitlusareenil levib higi ja energiajoogi lääge lõhn. Saal on täis lohmakais rõivais noorukeid, kes muusikarütmis nõksuvad ja headele sooritustele häälekalt oma heakskiitu avaldavad. Õhkkond on lahe ja meenutab veidi pörandaalust kokkusaamist.

Breiktantsust teab laiem üldsus tavaliselt täpselt nii palju, et noored teevad muusika järgi mingeid kaelamurdvaid trikke. No see on igatahes õige – nii mõnigi asend või liigutus on selline, mille puhul mõni minut hiljem tuleb ennast veenda, et sa ei kujutanud ette, vaid tõepoolest nägid seda.

Enne oma silmaga nägemist on raske aru saada, miks neid tantsuvõistlusi võitlusteks nimetatakse. Võitlejad ei piirdu vaid oskuste näitamisega, parimad näitavad lisaks ka vastasele koha kätte. Õhk on ülbusest, testosteroonist ja sõnatutest solvangutest nii paks, et seda võiks lausa hammustada.

Tüdrukute esinemised ei erine poiste omadest kuigivõrd. On väga häid ja natuke nõrgemaid, attitude'i ja agressiivsust levib lainetena ning sarnaselt meessoost võitlejatega üritatakse näidata, kumb kõvem on.

Psühholoogia mõistmine on võitlejale hädavajalik, eelise saab vastast solvates ja teda närvi ajades. Juba see ei ole meeldiv, kui sulle keskmist sõrme näidatakse. Kui sama väljendatakse aga kogu kehaga ja paar minutit järjest, võib see korralikult rivist välja lüüa.

Hämmastama paneb noorte osavus oma keha valitseda. Valitud liigutused näitavad võimet kasutada ideaalselt just neid lihaseid, mida keha omanik parasjagu heaks arvab. Seksuaalne alatoon (mõningate esituste puhul ka ülemtoon) on nende tantsustiilide vältimatu osa.

Väärt noorteüritus

Kui mõni ema nüüd oma breikarist või hiphopparist tütre sündsuse pärast muretsema hakkas, on see asjata. Nilbeks võiks seda nimetada vaid kõige puritaanlikumate arusaamade järgi.

Pärast kohalkäimist pole põhjust enam imestada selle üle, et Battle of Est sai eelmisel aastal Tartu parima noorsootöösündmuse auhinna. Kui noori paelub miski, mis on niivõrd sportlik ja samas meelelahutuslik, tuleb seda toetada.

Artikkel 4

Pää edellä elämään

Mikko Makkonen ja Jimi Kettunen omistavat elämänsä breakdancelle. Myös siviilipalvelus sujuu tanssien ja omaa juonellista tanssiteosta suunnitellen.

Mikko ei ollut tyypillinen varkautelainen pikkukaupungin poika. Hän ei halunnut pelata lätkää, hän halusi tanssia. Viisivuotiaana Mikko aloitti lastenbaletin ja kokeili tanssikoulussa street jazzia. Sitten tapahtui jotakin: Mikko näki suomalaisia uuden aallon break-tanssijoita.

Jimi kävi läpi urheilulajin toisensa jälkeen: taistelulajeja, jääkiekkoa, jalkapalloa. Bomfunk MC's soi radiossa 1990-luvun lopulla, ja breakdance alkoi kiinnostaa.

Mikko oli kymmenvuotias, kun Jimi tuli samaan kouluun. Uusi poika ala-asteella näytti siltä, että hänestä voisi olla kaveriksi. Mikko käveli koputtamaan Jimin kotiovelle.

- Alatko breikkaamaan miun kaa? Mikko kysyi.

Yhdeksän vuotta myöhemmin **Mikko Makkonen** ja **Jimi Kettunen** ovat parikymppisiä tamperelaisia tanssijoita. Vähän aikaa sitten Kettusella oli Makkoselle erikoinen ehdotus.

- Jos pääsemme siviilipalveluksen läpi breikkaamalla, oletko mukana?

Ja Makkonenhan oli.

Koko perheen tanssiesitys *Kultainen kattila* saa ensi-iltansa 10. helmikuuta. Breakdanceseikkailu on syntynyt poikien suorittaessa siviilipalvelusta Tanssiteatteri MD:ssä Tampereella.

Molemmat etsivät tietä tanssijaksi. Jimi Kettunen yritti tasapainoilla koulun ja tanssin välillä. Opiskelu Joensuussa kärsi tanssikiertueista. Kettunen muutti Tampereelle ja yritti jatkaa opiskelua.

- Päätin lopettaa koulun, ja nyt breikkaan täyspäiväisesti. Se oli elämäni paras ratkaisu.

Mikko Makkonen oli lukioaikana Varkauden ainoa breikkari, ja välillä tanssiminen jäi vähälle.

- Jos ajatellaan, että oma keho on temppeli, niin senkin aatteen annoin välillä jäädä. Vasta viime syksynä tajusin, että tanssi on minulle se tärkein juttu.

Molemmat ovat todella miettineet elämänsä arvoja. Ehkä juuri siksi he vaikuttavat niin aikuisilta, että oikea ikä meinaa unohtua. Makkonen on 20-vuotias, Kettunen vuoden vanhempi.

Nyt Kettunen tanssii *Vuonna -85* -musikaalissa, opettaa parilla tanssikoululla, treenaa kavereitten kanssa, kisaa ulkomailla ja kiertää tapahtumia. Makkonen opettaa Tampereen balettiopistolla.

Pojat ovat omistaneet elämänsä breikkaamiselle ja tanssille. Katutanssin oppia ei saa kouluista, vaan breikkausta opitaan historian kautta. Tieto haetaan suoraan konkareilta, jotka kertovat tarinoita ja näyttävät samalla liikkeitä.

Breikkaus on sosiaalista, hyväntuulista, yhteisöllistä - siis kaukana siitä ylimielisestä maailmankuvasta, jota musiikkikanavien videot tyrkyttävät. Ristiriidatkin ratkaistaan tanssimalla, tanssiringeissä break-tapahtumissa.

- On hauskaa yhdessä, tanssi on vuorovaikutusta, Jimi Kettunen kuvailee.
- Tanssiessa inspiroituu toisen liikkeistä. On kiellettyä ottaa toiselta suoraan, mutta niiden pohjalta luo oman liikkeen.
- Toisilta saa hyvää energiaa, ja sitä voi antaa muille. Kyse on sosiaalisista tapahtumista. Meillä on iso yhteisö ja siitä ammennetaan yhdessä, Mikko Makkonen pohtii.

Makkonen ja Kettunen ovat menestyneet lajissaan sekä Suomessa että ulkomailla. Kilpailuja on voitettu ryhmissä ja yksin. Tietoja menestyksestä saa silti puristaa esiin. Molemmat korostavat, että voittoja tärkeämpää on tanssi itse.

- Olen kiertänyt monia tärkeitä kilpailuja, Jimi Kettunen myöntää vaatimattomasti. Ensimmäisen soolokilpailunsa hän kävi vuonna 2006. Kyseessä oli Baltian ja Pohjoismaiden yhteinen breakdance-kilpailu.
- Se meni ihan hyvin, hän toteaa vaatimattomana. Kilpailuun kutsuttu Kettunen voitti.

Mikko Makkonen on voittanut breakin Suomen mestaruuden ja Helsinki Battlen. Hän on kilpaillut Virossa, Belgiassa, Saksassa, Hollannissa, Ruotsissa ja Norjassa.

Molempia yhdistää halu kehittyä, ja he toteavat, että ovat menneet ohi heitä alkuvaiheessa neuvoneista kavereista. Kilpailumenestys on silti kakkossijalla.

- Ihan sama vaikka kyseessä olisi maakunnan mestaruuskilpailu. Hauskanpito on tärkeintä.

Siviilipalvelus tanssien oli Jimi Kettusen idea. Pojat kävivät kysymässä sivaripaikkaa tamperelaiselta Tanssiteatteri MD:lta.

- Hyvin sujui, täällä olemme, Kettunen kehaisee.

Kohta ensi-iltansa saava tanssiteos on poikien oma luomus.

- Täällä suunniteltiin lapsille suunnattua esitystä, joka liittyisi kokkeihin. Keksimme sille nimen *Kultainen kattila*, ja aloimme pohtia, mitä esitys voisi sisältää, pojat kertovat.

Seikkailutarina kokista, tarjoilijasta ja kolmen tähden ravintolasta valmistui. Näytelmässä on neljä hahmoa, joita pojat esittävät. Teos on suunnattu pienille lapsille, kolmevuotiaille ja sitä vanhemmille.

- Emme ole koskaan kuulleet, että breikillä olisi tehty täyspitkää, juonellista tanssiteatteria koko perheelle. Tämä on tosi uusi juttu, pojat arvioivat.

Breakdancen liikekieli on sovitettu pienten lasten katsottavaksi.

- Olemme luoneet pelkistettyjä liikkeitä. Teemme hitaasti eleitä, jotka ovat normaalisti vain vilauksia.

Armeijakaan ei olisi ollut pojille poissuljettu vaihtoehto, mutta siviilipalveluksesta tuli heille osa uraa. Mitä siviilipalveluksen jälkeen? Tietenkin: lisää tanssia.

- Nyt on 1 500 prosenttia pelissä, sitten pistetään 5 000 prosenttia peliin. Tanssia vain, vielä enemmän. Lisää matkustamista, kun on vielä terässä, Jimi Kettunen suunnittelee.

- Tanssia joko teatteri- tai elokuva-alalla. Elämästä pitää tehdä oman näköistä, Mikko Makkonen toteaa.

Artikkel 4 – eestikeelne tõlge

Peaga ees ellu

Jimi Kettunen ja Mikko Makkonen on pühendanud oma elu breakdancele. Isegi tsiviilteenistus tähendab neile tantsimist ja oma etenduse loomist.

Mikko ei olnud tüüpiline poiss. Ta ei tahtnud mängida jäähokit, ta tahtis tantsida. Viieaastasena ta alustas laste balletiga ja katsetas tantsukoolis street jazzi. Siis juhtus midagi: Mikko nägi televiisoris uusi soome breikareid.

Jimi katsetas mitmete spordialadega: jäähoki, jalka... Kui Bomfunk MC'si mängiti raadios 1990ndate lõpus, breik hakkas huvitama.

Mikko oli kümneaastane, kui Jimi tuli tema kooli. Uus poiss tundus huvitav, ja tundus et neist võiksid saada sõbrad.

- Kas hakkad minuga breigitantsuga tegelema? Küsis Mikko.

Üheksa aastat hiljem Mikko ja Jimi on kahekümnesed breigitantsijad. Hiljuti Kettunenil oli Makkonenile huvitav ettepanek.

- Kui saame läbida tsiviilteenistuse breikides, kas oled kambas?

Ja Mikko oli kambas.

Terve pere tantsuetendus Kollane kastrull saab oma esietenduse 10. veebruar. Poiste breigiseiklus on loodud tsiviilteenistuses Tampere tantsuteatris MD.

Mõlemad otsisid oma teed tantsijateks. Jimi Kettunen proovis ühendada kooli ja tantsu. Tantsuturneed tegid õppimise raskeks. Kettunen kolis ja püüdis jätkata õppimist.

- Ma otsustasin lõpetada koolis käimise ja nüüd tantsin täiskohaga. See oli minu elu parim otsus.

Mikko Makkonen oli keskkooliajal oma linna ainus breikar. Mõnikord tantsida sai vähe.

- Öeldakse, et keha on inimese tempel. Isegi selle mõtte ma unustasin tihti. Alles eelmine aasta taipasin, et tantsimine on minu jaoks kõige tähtsam.

Mõlemad on tõesti mõelnud oma elu väärtuste üle. Võibolla selle pärast nad tunduvadki nii täiskasvanud, et nende õige vanus kipub ununema. Makkonen on 20, Kettunen ühe aasta vanem. Nüüd Kettunen tantsib muusikalis, õpetab paaris tantsukoolis, teeb trenni sõpradega, teeb tuure välismaal ja käib erinevatel üritustel. Makkonen õpetab Tampere Balletikoolis.

Poisid on pühendanud oma elu breigile ja tantsimisele. Tänavatantsu ei õppida koolides, vaid breiki õpitakse ajaloo kaudu. Teadmised saadakse otse vanadelt tegelastelt, kes jutustavad vanasid lugusid ja näitavad liigutusi.

Breik on sotsiaalne, heatujuline ja kollektiivne tegevus – niisiis kaugel sellest ülbest

maailmapildist, mida muusikakanalite videod näitavad. Isegi konfliktid lahendatakse tantsides, break-ürituste tantsuringides.

- Koos tegemine on lõbus, tants on interaktsioon, Kettunen kirjeldab.
- Teiste tantsijate liigutused inspireerivad. On keelatud võtta teise liigutusi kasutusele sellistena nagu nad on, aga oma liigutused võib luua nende alusele.
- Teistelt saab head energiat, ja seda saab omakorda jagada teistele. Need on sotsiaalsed üritused. Meil on suur kollektiiv, ja sellest ammentatakse üheskoos, Mikko Makkonen mõtiskleb.

Makkonen ja Kettunen on saavutanud edu nii kodumaal kui välismaal. Võistlusi on võidetud nii üksi kui ka üheskoos. Neid on siiski raske saada rääkima oma saavutustest. Nad rõhutavad, et tants on tähtsam kui võit.

- Ma olen olnud mitmetel tähtsatel võistlustel, Kettunen ütleb tagasihoidlikult.

Oma esimesel soolovõistlusel ta käis 2006. aastal. See oli Baltimaade ja Põhjamaade ühine breigivõistlus.

- See läks täitsa hästi, ta ütleb tagasihoidlikult.

Võistlusele kutsutud Kettunen võitis.

Mikko Makkonen on breakdance Soome meister ja ta on võitnud Helsinki Battle. Ta on käinud võistlusel Eestis, Belgias, Saksamaal, Hollandis, Rootsis ja Norras.

Mõlemaid poisse iseloomustab tahe edasi areneda, ja nad räägivad, et on juba kaugemal kui sõbrad, kes neid alguses abistasid. Saavutused ja võistlused on siiski teisejärgulised.

- Tegemist võib olla kasvõi maakonna meistrivõistlustega. Oluline on alati, et lõbus oleks.

Tsiviilteenistus oli Jimi Karttuneni idee. Nad käisid küsimas teenistuskoha kohta Tantsuteater MB:s.

- Eks ta hästi läks, kuna me siin oleme, ütleb Kettunen.

Varsti esietenduse saav tantsuteos on poiste enda loodud.

- Siin planeeriti lastele suunatud teost, milles oleksid kokad. Meie tulime nime Kollane kastrull peale, ja püüdsime välja mõelda, mida selline teos võiks endas kujutada, poisid räägivad.

Seikluslugu kokast, ettekandjast ja kolme tähe restoranist sai valmis. Näidendis on neli karakteri, mida poisid näitlevad. Teos on mõeldud väikestele lastele, kolmeaastastele ja sellest vanematele.

- Meie ei ole kuulnud, et kusagil mujal oleks kunagi tehtud breigiga terve pere pikk tantsuetendus, millel on korralik süzhee. See on täiesti uus asi, poisid usuvad.

Breiktantsu liigutuste keel on kohandatud väikestele lastele sobivaks.

- Oleme loonud lihtsaid liigutusi. Teeme aeglaselt zeste, mis on tavaliselt vaid vilksatused.

Isegi sõjavägi ei oleks olnud poistele võimatu variant, aga tsiviilteenistusest tuli neile osa karjäärist. Mis siis pärast tsiviilteenistust? Muidugi: rohkem tantsu.

- Nüüd teeme 1500 protsendiga. Siis paneme 5000 protsenti juurde. Ainult tantsu, rohkem. Rohkem reisimist, nüüd, kui veel saab teha täiega, Jimi Kettunen planeerib.

- Tantsu kas teatris või filmis. Elust peab tegema omanäolise, tõdeb Mikko Makkonen.

Intervjuu kava: subkultuuride esindajad

Soojendusküsimused/-ülesanded

Alustame joonistusülesandega. Palun joonista üks tüüpiline breikar/rockabilly. Võid ka lisada pildi juurde täpsustavaid seletusi!

Kuidas sa ise nimetad seda rühma, millesse kuulud: subkultuur, elustiil, midagi muud?

Kas sa nimetad ennast breikariks/rockabillyks? Kui mitte, siis milleks?

Millal ja kuidas sinust sai breikar/rockabilly?

Kas sinu sõbrad on seda ka?

Milline on (sinu jaoks) nende sõbrade erinevus, kes on ja kes ei ole?

Mida sinu jaoks tähendab, et sa sellesse gruppi kuulud? Sõpruskonda? Harrastust?

Teeme siis teise joonistusülesande. Palun koosta(ge) nn mõttekaart. Selle keskmes on..... /subkultuur, nii nagu vastaja seda nimetab/. Milliste asjade, inimeste, nähtustega see seostub Sinu/Teie jaoks? Näiteks võib välja tulla selline skeem või ka mõni muu skeem (näited).

Kuidas mõtled neist, kes ei kuulu sinu subkultuuri?

Millised teised subkultuurid tunduvad sinu jaoks lähedased? Miks?

Kas on ka olemas subkultuure, mida sa üldse ei mõista?

Mida sinu jaoks tähendab „mainstream“?

Millised inimesed „mainstreami“ kuuluvad?

Selle intervjuu põhiteemaks on subkultuurid meedias. Järgnevad küsimused puudutavadki sinu meediakasutust.

Kui palju sa jälgid ajakirjandust?

Milliseid meediaväljaandeid jälgid regulaarselt?

Milleks jälgid neid kõige rohkem (meelelahutuseks, informatsiooni saamiseks)?

Kas sinule on jäänud meelde mingi meedias avaldatud lugu sinu oma subkultuurist?

Kas positiivses või negatiivses mõttes?

Kas räägid oma sõpradega lugudest, mis nt lehtedes ja ajakirjades teie subkultuuri kohta ilmuvad?

Milliseid asju te sellisel juhul arutate?

Milline on sinu subkultuuri pilt meedias?

Abiküsimused:

Kas oled kohanud artiklites/kajastuses väiteid, mis ei vasta tõele?

Milliseid eelarvamusi sinu subkultuuri kohta esitatakse – kas mäletad mõnda konkreetset?

Kas eelarvamused on enamasti positiivsed või negatiivsed?

Kas üldine pilt sinu subkultuurist on peamiselt positiivne või negatiivne? Kuidas see väljendub?

Kui meenutad konkreetseid artikleid, mida oled lugenud, kuidas hindad ajakirjaniku suhtumist subkultuuri ja selle esindajatesse: kas ta püüdis süveneda sellesse, mida sinul/sinu subkultuuri esindajatel on öelda?

Kas oled märganud mitte-põhjendatud üldistusi? Milliseid?

Kas oled märganud kartust või hirmu?

Kas keegi (sinule tundmatu või tuttav) on kunagi teinud sinule märkusi sellest, mida sinu subkultuuri kohta on meedias kirjutatud? Kas positiivses või negatiivses mõttes?

Milline on subkultuuride ja mainstream-avalikkuse suhe?

Abiküsimused:

Milline on sinu hinnangul ajakirjanike suhtumine subkultuuridesse?

Kuidas sooviksid, et neisse/sinusse suhtutaks?

Kas usaldad ajakirjandust/ajakirjanikke? Miks/miks mitte?

Kuidas mõjutab subkultuuri või sind ennast see, et sinu eluviisist/valikutest teab ka „tavaline rahvas“?

Kas subkultuuridest tuleb rääkida peavoolumeedias?

Miks see sinu arvates on tähtis?

Kas sinu arvates on ka midagi halba selles, et subkultuure püütakse viia „tavalise rahva“ sekka – mida see tähendab näiteks breikaritele/rockabillydele?

Kas subkultuure kajastatakse sinu arvates meedias küllalt?

Kas ka sinu subkultuuri?

(((Kuidas meedia/ajakirjandus mõjutab suhtumist subkultuuridesse (enda, teiste)?

Abiküsimused:

Millist rolli meedia mängis selles, et oled esialgselt saanud teada/huvitunud oma subkultuurist?

Kas oled otsinud/leidnud ajakirjandusest eeskujusid või käitumismustreid?

Kas ajakirjanus on mingil moel saanud sind tundma ennast rohkem või vähem kui ühe osana breikarite/rockabillyde grupist?

Kas oled muutnud ennast selle alusel, mida ajakirjanduses on sinu subkultuurist öeldud?

Kas oled tundnud vajadust/tahtmist trotsida seda pilti, mis „sinust“ (kui oma subkultuuri esindajast) antakse? Kui jah, siis millisel juhul?

Kuidas suhtud teisi subkultuure käsitlevatesse lugudes meedias?

Kas jälgid neid, loed neid huviga?

Kas „usud nendesse“ ehk usaldad, et ajakirjanik on süvenenud teemasse ja subkultuur on korrektselt kajastatud?))))

Ülesanne

Palun loe enda subkultuuri puudutav artikkel X. Tee märkmeid: märgi ühe värviga need kohad, millega nõustud (kus on sinu arvates head tähelepanekud või rõõmustavad suhtumised), teise värviga need, millega ei nõustu (mis ärritavad sind), kolmandaga need, kuhu tahaksid teha parandusi/kommentaare (kirjuta!).

Kas artikkel on tüüpiline sinu subkultuuri kajastav artikkel?

Kas pilt, mille see sinu subkultuurist annab, on sinu arvates korrektne?

Mis sinule meeldis artiklis? Mis ei meeldinud?

Mida arvad, et väljaspoolne inimene mõtleb sinu subkultuurist peale selle artikli lugemist?

Palun loe ka soome keelest/eesti keelest tõlgitud artikkel.

*Milliseid mõtteid see äratas võrreldes esimese artikliga?
Kas ajakirjaniku suhtumine oli negatiivsem või positiivsem?
Kuidas artiklid erinesid üksteisest teemavalikute suhtes? Kummas käsitleti sinu arvates olulisemaid asju?
Kumb lugu sinule meeldis paremini? Miks?*

Lõpetuseks

*Kui vana sa oled?
Kas sa õpid/töötad? Kus/mida?
Millega tegeled vabal ajal?*

*Kas meie vestluse käigus on tulnud meelde veel midagi, mida tahaksid öelda või täpsustada?
Kas käsitlesime sinu arvates olulisi küsimusi, või jäi midagi sellist, millest oleksid veel tahtnud rääkida?*

Intervjuu kava: ajakirjanikud

Soojendusküsimused

Intervjuu teemaks on subkultuuride kajastamine meedias. Oled kirjutanud teemal näiteks käesolevas artiklis XX. Palun meenuta endale seda artiklit ja kuidas ta sündis.

Kas see on sinu jaoks tüüpiline artikkel? Kuidas/kuidas mitte?

Kuidas lähenesid oma teemale? Kuidas artikkel sündis?

Mida uut õppisid artiklit kirjutades?

Kas teeksid artikli kirjutamise juures midagi teisiti, kui kirjutaksid seda nüüd?

Kas oled kirjutanud subkultuuride teemal tihti? Mis valdkondadest sa tavaliselt kirjutad?

Kuidas erineb subkultuuri-teemalise loo valmistamine sellise valmistamisest, mis puudutab pigem peavoolu(-kultuuri)?

Abiküsimused:

Kui palju ja millist taustatööd teed?

Mida juhtub, kui lähed tegema intervjuud ilma taustateadmisteta?

Kui kerge või raske on sinu arvates rääkida subkultuuridest eelarvamustevabalt? Kas oled kunagi teinud lugu, mida tegema hakates sinul olid teatud eelarvamused? Kuidas see sinu tööd mõjutas?

Kas tunned, et kirjutad subkultuuridest pigem ettevaatlikult (arvestad sellega, et keskmise lugeja maailmapilt võib olla väga erinev subkultuuri omast) või võimalikult ekstreemselt (püüad teha maksimaalselt huvitava loo)?

Kuidas subkultuuride esindajad tüüpiliselt (või näiteks) suhtuvad sellesse, et neist kirjutatakse peavoolumeedias?

Kas allikaid on tavaliselt olnud kerge või raske leida?

Kas allikad räägivad meelsasti oma elust ja oma arvamustest?

Kas subkultuuridest kirjutamine on olnud sinule kerge või raske?

Miks?

Millised raskused võivad ette tulla?

Kas on juhtunud, et sinu teadmised ja eelarvamused on muutunud oluliselt intervjuud/lugu tehes?

Milline on sinu arvates ajakirjaniku roll erinevate eluviiside/inimrühmade tutvustamisel teistele?

Abiküsimused:

Kas tunned, et sinul kui ajakirjanikul on subkultuuridest kirjutamisel mingeid kohustusi? Milliseid? (Ühiskondlike? Moraalseid?)

Kas sinu meelest on tähtis, et ka peavoolumeedias kajastatakse subkultuure?

Miks?

Milline on sinu kui ajakirjaniku vastutus sellest, mida sa kirjutad (nt allika ekstreemsed arvamused)? Kas oled kunagi pidanud negatiivset tagasisidet saades kaitsma ennast, oma lugu või oma allikast? Millised need juhtumid sel juhul on olnud? Mis teemadel? Millist tagasisidet oled üldiselt saanud?

Kui kirjutad lugu teemal (nt üks konkreetne subkultuur), millel sinul endal on arvamus, kas kirjutad oma arvamuse loo sisse? Kas teadlikult või tahtmata?

Mida subkultuurile või selle esindajale võib tähendada see, et temast räägitakse

avalikkuses? Kuidas sinu allikad on suhtunud sellesse, et neist tahetakse kirjutada suures ajalehes?

Mida mainstream-kultuurile tähendab see, et ka subkultuurid/kontrakultuurid on peavoolumeediasse aktsepteeritud? Kas see sinu arvates muudab näiteks sinu väljaande iseloomu?

Milline on sinu arvates Eesti meedia ja subkultuuride suhe?

Abiküsimused:

Kas subkultuure on sinu arvates küllalt palju näha Eesti peavoolumeedias?

Kuidas Eesti ajakirjanikud sinu hinnangul suhtuvad subkultuuridesse?

Mida Eesti ajakirjanikud teevad subkultuuride kajastamisel hästi?

Mida halvasti? Mida võiks teisiti/paremini teha?

Millises kontekstis subkultuure enamasti käsitletakse?

Kas käsitus on tavaliselt positiivne või negatiivne?

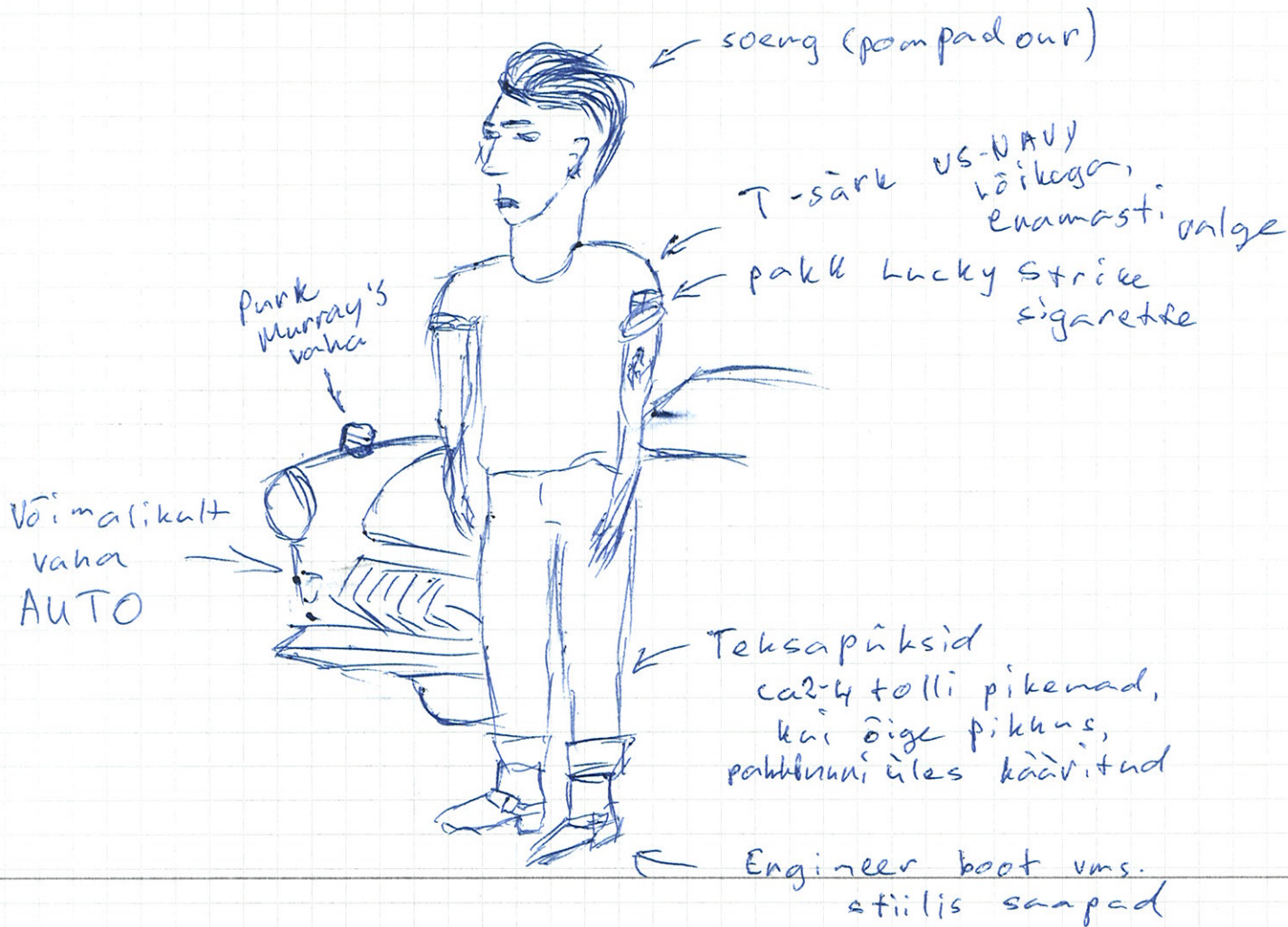
Kas oskad võrrelda Eesti olukorda teiste maadega?

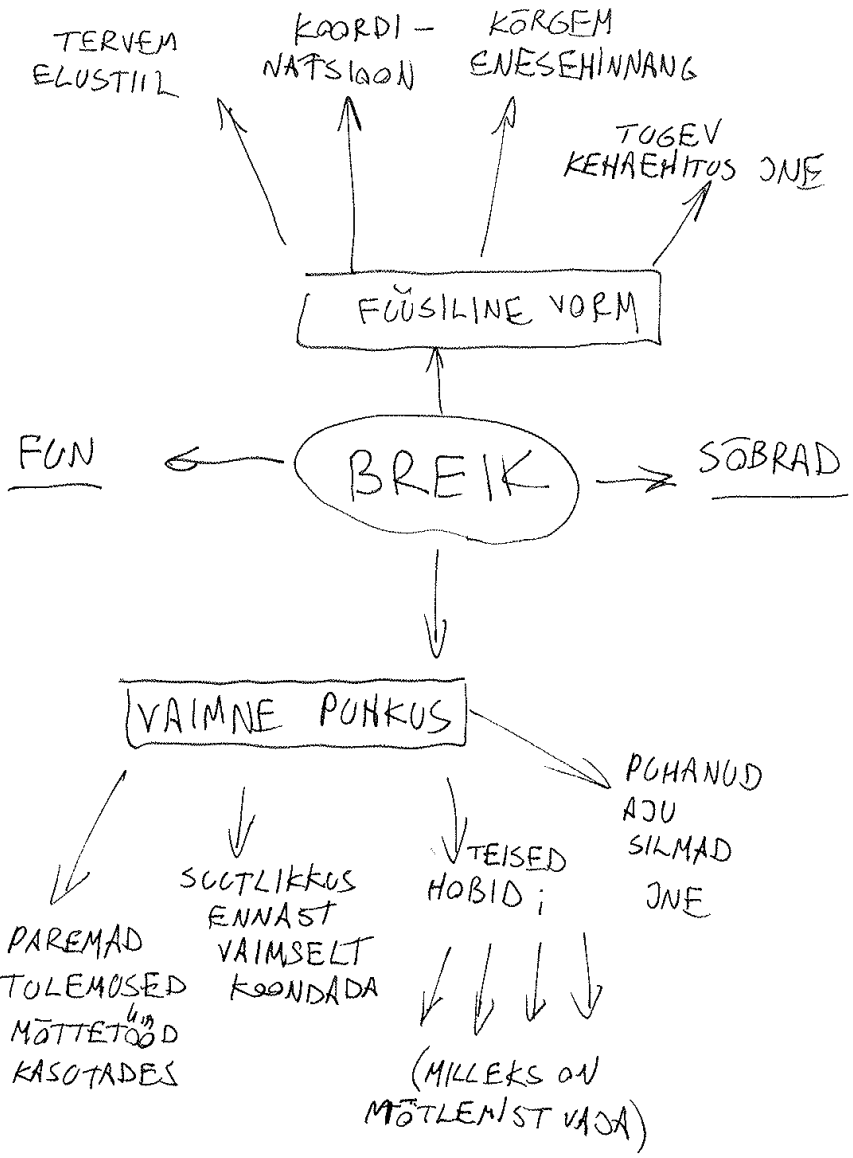
Lõpetuseks

Mida tahaksid veel lisada sellele, millest oleme rääkinud?

Kas teemad, mida käsitlesime, olid sellised, mille peale olid varem mõelnud?

Breikarid Erika ja Tiit, Tartu veebruar 2010

SN: Et jah, minu teemaks on siis nagu öeldud see et kuidas selliseid erinevaid elustiile või asju meedias kajastatakse. Et siis ma nagu tahaksingi lihtsalt teie nagu omi kogemusi ja arvamusi et kuidas see nagu on. Et mul esimene nagu ma ütlesin, esimene selline stimuleeriv ülesanne on see, et palun joonistage siia üks selline tüüpiline breikar.

E: Ma ei oska joonistada!

SN: Ta võib olla väga lihtne, see ei pea suur kunst olema. Aga te võite joonistada näiteks mis tal seljas on, mis ta kaasas kannab...

E: Ma ei oska... Ma teen kõige lihtsama, ma muud ei oska.

SN: Ta võib lihtne olla, jah.

E: Kriipsujukuna võib, või?

SN: Jaa...

E: Tiit, ma joonistasin sinu praegu!

T: Ma joonistasin ka enda.

SN: Et meil on kaks sind... Kui te tahate te võite talle kirjutada et mis tal on, kes ta on...

E: Tegelt ma tahaks täiega teha talle nagu footworki aga ma ei oska ju!

SN: Ilus on ju!

T: Suht... kunstilik.

E: No sul on ikka normaalsem, kamoona, ma ei oska üldse seda pilti endal välja tuua.

SN: See on koera moodi...

E: On jah!

SN: Armas on ju, ei ole hullu üldse...

E: Nüüd läks küll pihta, jah. Ma mõtlen, äkki ma saan parandada seda kuidagi...

SN: Teeme nii et te võite seda joonistamist jätkata, aga ma küsin teilt juba.

E: Jah, jah.

SN: Et kuidas te nagu ise nimetate seda asja, et mina näiteks räägin subkultuurist, aga kuidas te ise ütlete, kas see on elustiil, subkultuur, harrastus, mis ta nagu on teile?

E: Minule isiklikult on ta... no, hästi suur nagu huvi, nagu mul on üldse nagu tänavatantsude vastu onju. Aga põhiline on breik, et, et seal on nagu, võibolla selle et see on nagu üdini ainult loov. Et sa

nagu saad ennast hullult sinna sisse panna.

SN: Jaa...

E: Et see on nagu, noh, üldse reegleid ei ole ega midagi. Et ainult see tunnetus ja siis, siis...anna aga minna, et... Et ma ei tea, minule on see näiteks andnud seda et ma olen palju julgemaks muutunud. Ja kuidagi seda, no ennast niiõelda avastanud palju rohkem, et kes ma olen ja nii edasi. Ja... ma ei tea jah... [...] kui ma hullult pro'ks saaksin et siis see mul elustiiliks saaks.

SN: No kuidas sinul siis?

T: Mul on ta... pigem siuke harrastus ikka. Et see on nagu osake elust, et... Ma tean inimesi kellele on see täiesti elustiil, aga noh, mulle on ikkagi hobi, et... Ei oska nagu täpsustada. Aga see on kindlasti üks osa elust.

E: Minul küll kindlasti näiteks kui mingi paar päeva on trennivaba, siis nagu et tahaks trenni...

T: On küll jah.

SN: Kuidas see siis teil juhtus et te hakasite selles huvi tundma või kuidas teist sai b-boy, b-girl?

E: Mina olin niimoodi et tegelt... ma lihtsalt tegelesin alguses, esimesest klassist ma tegelesin kuus aastat võrkpalliga. Aga siis ma hakkasin nagu tantsima. Aga lihtsalt tansimine, see oli nagu, ma ei saanud seda füüsilist koormust nagu kätte. Ja nii, kuuendas klassis ma olin nagu, aah, breik tundub nii lahe, nii lahe, aga ma ei julgenud ikka, kuidagi, ma ei tea, vajus ikka see mõte ära et ma ei läinud, ja siis 2007 oli see Battle of Est, ja ma käisin seda vaatamas, ma sain tasuta piletid sinna, ja siis... Käisin vaatamas seda sõpradega ja siis mul oli küll nii et aah, ma lähen kindlasti, et siis tulingi.

SN: Mhm, et sa oled mingi paar aastat olnud.

E: Selles mõttes et suvel ei ole käinud. Et üldiselt, ma ei tea, ma arvan et mingis aprillis või nii peaks saama poolteist aastat.

SN: Okei.

T: Mina hakkasin vana seltskonnaga. Hakkasime otsima internetist igasuguseid videosid ja asju, õpetuseid, ja hakkasime ise tegema.

SN: Okei.

T: Ja... no, siuke oma grupp ja täiesti põranda alt et, noh, koolis oli see eriti ideaalne et ja siuke... mis ta on, vist 2001 algusest või.

SN: Et kauem ikka.

T: Jah, vahepeal on paus sees olnud aga ikka tagasi tulnud nagu. Sõjavägi oli vahe peal, et mingi aasta üldse ei teinud.

SN: Et sõjaväes ei hakanud tegema...

T: Jah et siis oli mingi pool aastat otse oli midagi, ei saanud käia. Aga nüüd ikka tahaks teha.

SN: Kui suures ulatuses teie sõprad on ka, nagu tegelevad breigiga? Kas suurem osa või ainult osa või üldse mitte? No sinul ilmselt oli aga kas sul on ka?

E: Mm-mm, mitte keegi.

SN: Ahaa.

E: Et põhimõtteliselt noh... Et juba selle tõttu et tegelt tegeleb breigiga ju hullult vähe rahvast. Nagu hullult vähe inimesi tegelt tegeleb sellega. Et... no näiteks, ma ei tea, hullult paljud jätavad pooleli ka, et kui ma tulin siis, siis põhimõtteliselt, kes on alles jäänud on ainult paar inimest. Et kõik on nagu pooleli jätanud või nii. Ja siis näiteks tüdrukuid on, ma ei tea, üle Eesti võibolla mingi kolm või neli tükki.

SN: Nii vähe või?

E: Jaa! Selle pärast et, ma mäletan et eelmine aasta oli meistrikatel ka nii et ma võistlesin ainult kolme inimesega. Et, no lihtsalt ma ei tea, see...

T: Ma lisaks ka siia et tegelikult suht vähesed tegelevad ikkagi. No on ikka tutvuseid on ikka igal pool, aga üsna vähesed tegelevad. Need kes, kellega me kunagi alustasime, neist vist mingi üks ainult teebki enam.

SN: Okei.

T: Ta, nagu siin samas trennis käib. Aga ülejäänud on kõik ära lõpetanud ja, noh, ära kolinud ja võibolla mõni teeb ka. Enamus tuttavaid ikkagi ei tee. Aga hea on teha ise, et siis vaatad et oo, mingi äge.

SN: Kuidas, kas on nagu mingi erinevus nende inimeste vahel, need inimesed kes üldse ei ole selles maailmas sees, kas nad on kuidagi erinevad... teist, nagu?

E: Erinevad?

SN: Jah...

E: Eeh... Ei no ikka on erinevad.

SN: Kuidas?

E: No, nagu, lihtsalt igäühel on vaata oma asi millega tegeleb. Et... ma arvan et nad lihtsalt ei saa aru sellest kultuurist kui nad ei ole...

SN: Ahaa. Kuidas nad ei saa aru, või mis asjad siis on sellised millest...

E: No, ma ei tea...

T: No, minul on see nagu silma hakanud et päris paljudest on nagu parem kehavalitsus üldse.

E: Jah.

T: Kas või mingisugune, korraldati mingisugune lastelaager kuskil, me sattusime ka sinna, vaata et

teeme mingisugust [...], no et teeme x harjutust. Siis nad ei suutnud hakkama saada. Et tegelt see annab hullult seda koordineerimise ja... Ja siis...

E: Rütmitunnetust...

T: Rütmitunnet, jah. Ja siis, need kes tantsuga tegelevad, nendest sa saad aru et nad tunnetavad rütmi. Aga päris paljud ei tunnetata nagu üldse seda. Et see annab seda hullult juurde nagu. See eristab.

SN: See kindlasti, jah. Aga kuidas nagu, kas iseloomus või, selles nagu mingisugust vahet?

T: Mina ütlen absoluutselt ei.

E: Jah, võibolla see et tantsimine lihtsalt muudab seda inimest ennast.

T: Ta muudab julgemaks.

E: Jah, täpselt. Avatumaks nagu.

T: Jah, aga on ka teisi asju mis muudavad julgemaks ma arvan.

E: Ei muidugi!

T: Selles suhtes nagu, vahet ei ole ma arvan.

SN: Jah. Mis on nagu selle tantsimise juures kõige tähtsam teile? Kas see on see ise see füüsiline tants, või kas see selline et te teete kambas, selline kooslus, kas see on ka tähtis..?

T: Väga tähtis. See annab motivatsiooni.

E: On jah.

T: Kui sa üksinda trenni teed siis sa ei suuda teha.

E: Ei suuda jah. Siis saab ainult...

T: Aga kui seal on kümme inimest trennis siis sa kogu aeg ainult teed, ainult teed ja siis teised teevad ja siis see on noh, kõik kulmineerub.

E: See ongi kuidagi, tekkib see et tahad teha ja teha ja teha teha teha.

T: Jah. Iga uus inimene kes tuleb trenni annab seda energiat juurde. See on väga, äärmiselt oluline.

E: Jah. Ja see on, minul näiteks tantsimine muudab loovamaks ka, et lihtsalt, sa järjest mõtled midagi uut välja ja...

T: Sa näed kuidas teised ka teevad ja siis sa kombineerid ja saad nagu endale ka ideid.

E: Täpselt. Et nagu loovust tuleb juurde hästi kõvasti. Ja see on ikkagi mulle nagu hingele see, et ma saan kõik oma nagu teised mõtted peast ära sellel ajal, et ainult see. Siis on nii hea olla. Lihtsalt nii hea.

SN: Kui ma küsiksin nagu lihtsa küsimuse et mille pärast te seda teete, siis kuidas te lühidalt vastaksite?

T: Fun.

SN: See on väga lühidalt!

E: Ongi, see on see et love, unity and having fun.

T: Lihtsalt üks teine maailm kus olla...

E: Täpselt.

SN: Jah...

T: Muidu oleks üksluine natuke või siuke, ühed inimesed aga nüüd tuled siia, sul on teised inimesed, tegelased, unustad kõik ära.

E: Täpselt.

T: Et mis probleeme on, kui saad hea trenni, saad teha seda täiega, siis sa unustad.

E: Jah, täpselt. Et iga kord kui sa midagi uut välja mõtled, nagu igas trennis saab midagi uut ka, siis on hea tuju ka, et oujee, täna ma selle tegin korda.

T: Jah, ja siis see tunne ka kui sa midagi uut ära õpid, siis on äge tunne ka. Et see on siuke... mida no, normaalne inimene vaatab et ei ole võimalik teha, et... Kui ise ära teed siis on väga lähedaid trikke nagu. Selles suhtes.

SN: Okei, siis teeme teise ülesande, et teate mis on mind map?

[...] [...]

SN: Võibolla ma küsin siis.

E: Jah.

SN: Kiiresti lihtsalt sellest et kas on mingeid selliseid subkultuure või elustiile mis tunduvad teile nagu lähedased? Või siis vastupidi et kas on selliseid nagu mingeid gruppe mida te nagu üldse ei mõista?

T: Sa mõtled hobisid või?

SN: No näiteks, või näiteks elustiilid, inimestel on igasuguseid...

E: No mul on näiteks üldse see hiphop-kultuur, et kõik, et nagu breik on nagu põhiline, aga samamoodi näiteks hiphop new style ja siis popping ja nagu sellised house ja nagu...

SN: Et kõik need mis on nagu seotud sellega?

E: Jah. Et kõik need tänavatantsu stiilid.

T: Minu meelest see on, et kõik tantsud huvitavad tegelikult.

E: Jah, muidugi aga...

T: Omamoodi.

E: Aga lihtsalt et mulle endale on lemmikud ikkagi tänavatantsud.

SN: Jah.

T: Päris hea on neid seltskonnatantsusid, et lihtsalt vahelduseks.

SN: Mis te mõtlete... sõnast meinstriim? Millised inimesed kuuluvad meinstriimi?

E: Minu meelest on need nagu, no, see on nagu, see on lihtsalt see et nagu hullult suur publik midagi nagu, kõik lähevad nagu lihtsalt tuimalt ühte suunda, aga asja olemus nagu, sellesse ei ole süvenenud. Et mis asi see tegelikult on. Et tuumani pole jõutud.

SN: Aha. Tiit?

T: Ma ei oskagi midagi lisada sellele...

SN: Mhm, hea küll. Liigume siis selle minu tegeliku teema poole, et siis ajakirjanduse poole. Et lihtsalt nagu taustaks et millist ajakirjandust ja kui palju te jälgite? Ja mille jaoks?

E: No, ma selles suhtes ma argipäevases mõttes ma jälgin Postimeest, et ma selles mõttes kollast ajakirjandust väga ei viitsi lugeda. Et ma tahan nagu uudiseid kätte saada ja nii. Aga...

SN: Kas sa loed paberlehte või netis?

E: Paberlehte. Ma ei tea, et meil kodus on tellitud nagu, siis loen seda.

T: Mina paberit väga üldse ei loe nagu. On siukesed ajakirjad nagu Inseneer ja Teeleht ja siukesed teadusajakirjad mida ma nagu, millega puutun kokku, aga üldist siukest infot... No internetis vahest mingid Postimehed, Delfid, siukesed asjad. Kui noh, vahest nagu sirvin aga, aga üldiselt paber kandjal jah, ei käi ajaleht kodus näiteks.

SN: Kuidas näiteks telekas, kas vaatate telekat?

T: Uudised.

E: Ma ei tea, mul ei ole aega lihtsalt telekat vaadata, ma pigem, ma ei tea, olen arvutis ja vaatan seal midagi.

SN: Jaajaa.

T: Mul jah üldiselt uudised ja... Olümpia muidugi!

SN: Jaa...

T: Aga üldiselt jah, telekat ka väga palju ei vaata. Mõned sarjad.

SN: No, kas teil on jäänud meelde, mina ju räägin prindi, või trükiajakirjandusest aga võib olla ka näiteks telekast minu poolest, et kas teil on jäänud meelde mingi breigiteemaline lugu?

T: Telekast või?

SN: Ee, no, ei, lehes, tegelikult üks kõik aga pigem ikka lehes nagu.

E: Tegelikult...

T: On olnud...

E: On olnud kindlasti aga see on, sellest räägitakse väga vähe.

T: Lihtsalt oli Battle of Esti reklaam...

E: Põhimõtteliselt on see, jah, täpselt see et mida Tom nagu on saatnud, nagu ürituse, jah, suurürituse näiteks Battle of Est...

T: Jah, Battle of Esti reklaam oli üks aasta oli.

E: Jah, sest see on nagu rahvusvaheline suurüritus.

T: Aga muidu nagu...

E: Muidu pole mitte midagi nagu, selliste ürituste...

T: Vahest on et keegi näiteks tegi midagi kuskil kaubanduskeskuses näiteks... oli mingi, Taskus oli kunagi mingi asi. Minu arust too võis siis kuskil ajakirjast läbi käia, või kuskilt.

E: Ma ei tea, mina ei mäleta.

T: Aga samas siis üldiselt...

E: Põhimõtteliselt ei ole seda kajastatud.

T: Ei huvita kedagi see väga.

E: Tähendab võibolla on asi siis see et sellest ei saada aru, või nagu...

T: Jah, umbes siis et tegid, tantsisid, siis davai, no vaatab et ööh... Siis mõttetud tänaval mingi...

E: Täpselt, et näiteks et, juba nagu vanemad inimesed, nad lihtsalt ei saa sellest aru. Nad mõtlevad et see on mingi mõttetu ajaraiskamine onju, mingi jooksevad tänavaid mööda ringi, nad ei tee mitte midagi, et ma ei tea... No umbes!

T: See on umbes nagu meie vaatame et umbes kui ajalehes kirjutate, no et Raekoja platsis pakuti pensionäridele kohvi ja saia... Et nagu, nemad on täpselt samamoodi et jumala mõttetu asi nagu.

E: Jah! Aga nad tegelt lihtsalt ei tea sellest asjast.

T: Jah. Aga need kes käivad, nende jaoks on ilgelt vahva ja kõik nagu.

SN: Jah. Kas see kajastus on nagu, ma ei tea kas selle alusel siis võib öelda et kas ta on positiivne või negatiivne või kas ta on lihtsalt...

T: Et kuidas kajastatakse või?

E: Ta on lihtsalt et seal oli see, see, see, see, see, noh, nagu...

T: Ta on nagu... Iseenesest ju võiks nagu midagi natuke rohkemat, aga samas ma ei usu et siis nagu mingit vahet oleks. Need keda asi huvitab need niikuinii tulevad ja vaatavad.

E: Aga tegelikult see, et üritusi võiks nagu rohkem küll reklaamida. Et see on küll asi. Aga samas nagu võibolla seda nagu tantsu ise, või seda kultuuri nagu väga ei tohiks minu meelest nagu ajakirjanduse...

[diktofoni mälu saab täis, intervjuu teine osa tehakse teisel korral]

SN: Nii... Erika, kas sul on meeles kuhu sa jäid eelmine kord?

E: Enam vähem.

SN: Enam vähem... Me rääkisime sellest et miks ta on hea või halb et kirjutatakse niimoodi. Sul oli mingi point, kas sul on meeles ka mis see oli?

E: Enam vähem.

SN: Väga hea, räägi!

E: Et hea pool on see et neid üritusi võiks kõvasti rohkem reklaamida onju. Et nendest nagu, et neid, inimesi käib ka nagu suht vähe, et inimesed ei tea nii palju. Minu meelest võiks nendest ka nagu rohkem rääkida kes on midagi saavutanud, et nendest ka nagu. Näiteks kui mingil võistlustel siin midagi saavutavad, siis on ka mingi, kõik lehed ju täis. Aga kui on nagu teises valdkonnas siis kedagi nagu ei huvita see. Kõigil on suva. Et seda võiks ka. Aga samas ma mõtlen jällegi et osad grupid ka iseenesest võiksid ennast nagu vähem reklaamida. Et see on tunne et kohati muutub see kogu värk nagu liiga kommertslikuks, niimoodi. Et nagu kaotab oma seda asja niiöelda.

SN: Jah. Aga millest see oleneb et kohe kui kirjutatakse, siis kohe tundub et see muutub selliseks nagu...

E: No et alati kui seda teha selles laadis et nagu propagandana, siis see nagu, seda söödetakse inimestele ette, ja siis noored arvavad et oo ma olen lahe, et ma lähen ka. Aga nad ei tea tegelikult et mida ma nagu päriselt teen, et mis asi see tegelt on. Et nad ei jõua nagu tuumani. Et lihtsalt jah, et ma olen ka lahe.

SN: Jaa jaa. Tiit, kas sa mõtlesid selle kohta ka midagi, et mis hea, mis halb?

T: Ei... ei oskagi eriti midagi öelda, et suht õige point.

SN: Mhm. Et... aga kas nagu, kas teie arvates peaks olema rohkem või vähem seda kajastust nagu?

E: Pigem rohkem.

T: Pigem rohkem jah.

SN: Millised artiklid või lood need siis võiksid olla mida te kõige parema meelega näeksite?

T: Mingite ürituste kohta nagu. Mingi telekanal siin oli vahepeal milles näidati midagi võistlusi ja asju, või mingi ekstreemspordi kanal. Või mingi saade oli. See oli minu meelest päris äge. Aga no, ta korra oli ja siis kadus ära. Mis asi see oli? Oli mingi.

E: Ma ei tea. Ma ei tea.

T: Nad näitasid mingeid võistlusi ja siis tehti intervjuusid seal võitjatega. See oli päris äge.

SN: Et oli omaette kanal lausa?

T: Kas oli omaette kanal, võibolla mingi saade.

SN: Okei.

T: Jah. Võtsid kokku ja see oli päris huvitav.

SN: Et seal olid siis erinevad sellised nagu spordialad?

T: Ekstreemspordialad. Just mingid rula ja asjad... Tutvustati alasid ja...

E: Jah just nimelt, ongi täpselt et tutvustamismõttes...

T: Just tantsusid...

E: Et miks neid ei ole, tutvustata. Et näiteks ma olen jumala kindel et no, põhiliselt need inimesed kes sellest alast väga ei tea, nad ei tea milline on näiteks popping ja locking, mis tegelikult on nagu hästi populaarsed ja... aga näiteks nad ei tea mis asi see on, või nii. Võiks ka tutvustada rohkem.

T: Aga see on vist telekanali vahendusel veits parem, ajalehes on vist natuke keerulisem.

E: Jah.

SN: See on tõsi.

T: Et ajalehes on jah raske midagi nagu...

E: Kirjeldada.

T: Et intervjuud, noh, võid ju küsida ka, aga...

SN: Jah, see on raske.

E: Et teles.

T: Raske kirjeldada läbi sõnade seda kõike.

E: Aga kah, muidu võiks küll nendest kes midagi saavutanud on ja...

T: Jah.

E: Kirjutada ikka.

T: Sest enamasti neist vendadest kes Eestis tegelevad ja kes saavutavad, nendest ei teata midagi.

SN: Jah.

E: Jah, mitte midagi ei teata.

SN: Milline siis teie hinnangul, siis kui kirjutatakse, milline on ajakirjaniku või reporteri, milline on nende suhtumine sellesse? Et kas neid huvitab üldse, kas nad kirjutavad positiivselt või negatiivselt..?

E: Ma arvan et neutraalselt. Nagu mis seal on...

T: Suht neutraalne, noh. Umbes et teevad asja ära ja... [...]

E: Samas ma saan aru ka et kui nad ei tea asjast...

T: Kui nad ise ei tegele sellega...

E: Ega nad ei saa kirjutada kuigi...

SN: Kas teie olete nagu ise puutunud kokku kunagi ajakirjandusega nii et keegi oleks teiega mingit intervjuud teinud?

T: Selles vallas?

SN: Jah.

E: Selles vallas...

T: Selles vallas ei ole.

SN: Ei ole?

T: Ei.

SN: Aga üldiselt kas te nagu usaldate ajakirjanike, seda et see mida nad kirjutavad on kuidagi... Kas teie näiteks tahaksite, kas teie isiklikult tahaksite, kui keegi tahaks teha mingi intervjuu sellel teemal, kas te oleksite nõus tegema seda?

T: Kui võidaks midagi siis küll jah! Muidu küll ei oleks.

SN: Ei oleks?

E: Minul on suva. Mul on suva. Ükskõik.

T: Selles mõttes et... mis mul ikka seal rääkida. Et kui võidad, siis on nagu võibolla midagi jagada teistega või nii.

SN: Aga kui oleks näiteks selline mingi breiki tutvustav lugu või selline, sa ei oleks nõus siis?

T: Ei, miks mitte tegelikult. Oleks ikka nõus.

E: Jah.

SN: Et selles mõttes ma mõtlengi seda et kas te usaldate ajakirjanike, et ei ole nagu sellist et „ei räägi neile“..?

E: Ei...

T: Ei ole midagi sellist.

SN: Jah.

T: Oleneb mis väljaandest ta on muidugi...

SN: Jah...

E: Selles suhtes et see ei ole nagu midagi sellist mida varjata või midagi. Ega ma oma eraelust ei räägi ju.

T: Jah.

E: Ma räägin ju nagu sellisest asjast mida noh, võiks nagu võiks ikka paljud teada, või noh. Et see ei ole midagi sellist hullu.

SN: Jah, ei ole mingid suured saladused. No, miks teie arvatest on tähtis või kas see on üldse tähtis et sellistest asjadest kirjutatakse niiöelda tavalistele inimestele? Ma ei mõtle nüüd ainult breigist vaid üldisemalt sellistest alternatiivsetest elustiilidest näiteks.

E: See on jah selles suhtes küll et minu meelest lihtsalt on vaata...

T: Et nad saavad aru neist teistest...

E: Jah, täpselt! Sest praegu on üldse nii et kõik vaatavad et ah, need on mingid lihtsalt kaagid kes tulevad midagi, niisama, kes põhimõtteliselt ei teegi midagi. Aga tegelt nad lihtsalt ei tea asjast mitte kui midagi.

T: Et midagi nad ikkagi teevad siis. Ei ole päris nagu pätid.

E: Jah. Just selline arvamus on nendel vanematel inimestel, ja noh, nende ajal kui ei olnud seda ju. Võibolla isegi kui maailmas oli, siis meil oli see nõuka aeg, siis on nagu noh, arusaadav et nad ei tea mitte midagi. Ja siis ongi et need vanemad inimesed näeksid ka et mis asi see tegelikult on. Lihtsalt ei saa aru.

SN: Et jah, et selles mõttes jah oleks tähtis et oleks rohkemgi seda?

T: Mhm.

SN: Kas üldiselt kui te mõtlete, kas üldiselt Eestis räägitakse küllalt sellistest erinevatest elustiilidest, erinevatest asjadest?

T: Vahepeal tutvustatakse ühtteist. On mingi saade, just mingid parkourivennad on natuke näidanud... Jah, mingi umbes aga see on nii vähe, et see, jah... Noh, mingid populaarsed natuke, aga üldiselt...

E: Harva.

T: [...]

SN: Jah, seda küll.

T: [...]

SN: Jah. Kas kuidagi see kuidas te sattusite selle asja juurde, kas meedia mängis mingisugust rolli selle juures et te leidsite selle asja või kas te olete leidnud mingisuguseid eeskujusid kuskilt sealt?

E: Nagu siis kui ma tulin või?

SN: Jah, või praegu ka.

E: Ei no siis lihtsalt oli see et mul oli kogu aeg olnud huvi onju. Aga siis kui see Battle of Est oli, siis mõtlesin et nüüd on hea võimalus, võtsin üle selle.

SN: Aga kas see, kas mingid sellised lood mis on olnud näiteks... et kas sa olid lugenud varem või oled lugenud peale seda, et kas nendest saab mingisugust inspiratsiooni et seda ma tahan teha või selline ma tahan olla..?

E: Ma ei mäleta... Praegu on küll nii et on ju YouTube on hästi hea. Et sealt saab nagu hästi palju näha. Noh, just nagu välismaistest ja ikka võtad eeskujuks, et päris hea.

SN: Sulle ma tegelt tahaksin esitada sellise küsimuse et kas... see on võibolla rumal küsimus, aga kas sa vaatad mõlemaid, nii poisse kui tüdrukuid, kas see on kuidagi erinev..?

E: Mmm... Breigis on ikka, neil on ikka rohkem seda, no vaata poistel on rohkem füüsilist tööd. Ja siis nad teevad rohkem ka igasuguseid trikke ja värke ja raskemaid asju teevad. Aga tüdrukud keskenduvad võibolla natuke rohkem sellele tantsule ja stiilile.

SN: Aga sa nagu võtad ikkagi, vaatad mis poisid teevad ja nii?

E: Jah, paljugi, sealt saab hästi palju õppida. Mõlemas õpib väga palju.

SN: Kas sina siis vaatad mis tüdrukud teevad?

T: Tüdrukuid vaatan küll!

SN: Jaa jaa!

T: Ei noh... Aga minul küll üldse seda meedia teemat ei olnud kui alustasin. Ma lihtsalt teadsin, ise alustasin.

E: Jah.

T: Et absoluutselt mitte midagi ei olnud.

SN: Mhm.

T: Ja mingit eeskuju... No, eeskujusid on ikka. Neid keda on näinud tegemas ja pärast vaatad et...

E: Jah, täpselt.

SN: Aga need on siis pigem ise...

E: Ise, jah. Need on ise leitud, mitte nagu kellegi vahendusel.

T: Jah. Ikka.

SN: Mhm. Kas need lood mis on olnud, kas need on saanud teid tundma mingit sellist kooslust, et „ah, mina olen selle grupi osa!“?

T: Ma ei saanud aru hästi!

E: Ma ka ei saanud!

SN: See et nagu... kui sa loet mingit lugu või vaatad telekast, et sa tunneksid mingit sellist kokkukuulumise tunnet või mingit sellist ühist...

T: Et telekas on mingi lugu kus keegi breigib ja siis ma vaatan et tohoh, äge, ja siis ma tunnen et see on midagi minu jaoks?

SN: No kuidagi see et see inimene kes on seal, tema on nagu mina, tema on samasugune kui mina?

E: Jaa, aga...

T: No, ikka tunneb jah.

E: Ei no jah et sa saad aru temast. Aga samas jällegi minu meelest üritustel, kui sa ise oled üritusel, siis on minu meelest, ma tunnen täiega seda et see on teistsugune maailm ja... seal tunneb küll seda ikka.

T: Jah, kes ikka kõik tegelevad sellega, siis tunnevad ennagi kuidagi nendega...

SN: Jah. Okei, siis tuleb teil lugeda natuke.

[...] [...]

SN: Kas see oli nagu tüüpiline selline breiki kajastav artikkel?

T: Ma arvan et see on suht normaalne. Ma eriti ei hakanud seda sinist kasutama.

E: Jah, ma ka.

T: Enamasti suht õige, lihtsalt paar asja nagu punaseks. Minu arust natuke ülepakutud.

E: Jah, minu meelest on ta ülepakutud täitsa. Siin on täpselt nagu see et ma päris ei tea asjast midagi, aga...

T: Aga ma räägin ikka!

E: Jah, ikka räägin. Et... jah. Minu meelest ikka kui seda teha siis peaks nagu ikka natukene rääkima nagu kellegiga kes seal nagu osales või...

T: Jah.

E: Siin on praegu täpselt see et... et päris täpselt ei saanud aru.

E: Ei ole jah, tsitaati ei ole seal ühtegi, et oleks kellegiga rääkinud. Kas ta teie arvates annab nagu õige pildi sellest teie asjast?

E: Mmm...

T: Enam vähem annab, ikka. Paar asja on ülepakutud.

E: Jah, seda on ülepakutud seda ülbust on siin ülepakutud.

T: Jah, ja siis seda riiete... Umbes et kõik on ühe puuga löödud, kõik näevad samamoodi välja.

E: Jah, sest tegelikult on kõik täiesti erinevad.

T: Jah, et kui võistlustel vaadata siis...

E: Seal see loebki just et...

T: Seal on mõningad, kes tulevad viigipükste ja lipsuga, noh. Ja on ka stiilne nagu. Et selles mõttes ei tasu nagu ühe puuga lüüa kõiki, et. Seal on...

E: Seal on pigem just oluline see et sa oleksid hästi erinev.

T: Et sellega on natuke...

E: Ja seda ülbust on ka, et tegelikult on see vastupidi. Et seda võistlusel nagu mängitakse seda et on ülbe ja nii edasi, aga tegelikult nad on ikka päris sõbrad.

T: Jah.

SN: Et see on selline roll.

T: Umbes nii jah.

E: Ega see ei ole see et „ah, sa oled see, okei ma suga ei suhtle“ et pigem vastupidi.

T: Jah.

E: Et pärast on alles nagu head sõbrad edasi.

T: Et solvangutest see õhk ikka nii paks ei ole siin.

E: Et vastupidi tegelt.

T: Üritatakse ikka paika panna, aga see on ainult võistluse ajal.

E: Jah, täpselt.

T: Samamoodi igal muul spordialal. Võistlustel pannakse teist paika.

SN: See on tõsi.

E: Mingi judo näiteks.

T: Kakled teisega, tegelikult on nagu, noh, ikka [...].

SN: Mhm.

T: Ja siis see ka et see ei ole lihtsalt muusika järgi kaelamurdvate trikide tegemine.

E: Täpselt.

T: Et see on väga palju asju.

E: Et avalikus teab et aa, see on see kus kõik keerutavad pea peal ja...

T: Jah. Jah, see on ikka päris sügaval nagu. Et nagu... [...] neid väga kõvasid tegijaid, siis...

E: Nad võibolla teevad palju vähem trikke, aga teevad...

T: Et pealtvaataja vaatab et ei ole nii, sa kuulad seda muusikat ja vaatad kõik see on sujuv ja see on hoopis teine asi nagu. Et nad ei pruugigi neid trikke seal teha ja see on jumala hea pealt vaadata.

SN: Okei. Ee... mis hästi oli? Või mis meeldis teile siin?

T: Ta positiivselt...

E: Jah, vähemalt ta päris maha ka ei pane!

T: [...]

E: Ei, lõpp on hea, mulle meeldib lõpp.

SN: Lõpp on jah positiivne.

T: Aga ma ei tea, ikka... üldiselt... vähemalt üritatakse inimesi nagu suunata selle poole et nad võtaks seda asja positiivsemalt nagu. See on alati see, selle artikli nagu missioon või eesmärk on nagu paigas vähemalt.

E: See keskosa on nii nagu ta on, aga... aga lõpp on hea.

SN: Jah... No mis te arvate et kui keegi kes üldse ei tea sellest asjast, breigist või sellest kultuurist üldiselt, mis te arvate et ta mõtleb kui ta selle artikli on lugenud?

E: Ma ei tea...

T: Ma ei oska ütelda et mis mõtleb...

E: Ma arvan et ikka jääb suht nagu neutraalseks võibolla. Et ikka peab ise nägema veits.

T: Jah.

E: Oma silmaga.

T: Kui ta üldse asjast ei tea...

E: Aa, kui ta üleüldse...

T: Siis nagu... Kui ta mitte kunagi ei ole kokku puutunud, mitte kunagi midagi ei ole näinud ja siis... loeb seda artiklit...

E: Siis ta ei saa midagi öelda.

T: See on see sama teema et umbes Raekoja platsis pakutakse pensionäridele kohvi ja saiakesi. See on täpselt samamoodi.

SN: Jah, võibolla ei saagi nagu eriti palju teada.

T: Jah, et kiidetakse küll et jumala hea üritus oli...

E: Jah lõpp võibolla, tegelikult lõpp võibolla paneb ikka nii et okei, äkki ma lähaks ka vaatama või nii. Et see võibolla küll et suunab inimesi nagu järgmine kord vaatama seda.

T: Jah, et nagu informeerib et täitsa tasuta minna vaatama. See on nagu see hea.

SN: Mhm.

E: Ja tegelikult see nagu ongi see kõige õigem eesmärk, et suunad inimesi vaatama, ja siis kui ta nagu hakkab huvi tundma, siis nagu... hakkab ise ka.

T: No jah, siis on see, no see on nagu positiivne et siis kui nagu rohkem inimesi tuleb siis on nagu võimalik neid asju läbi viia. Sest korraldamine ju maksab kõik. Piletid ja, on vaja välja viia. Ja kui väga palju ei teata, siis, siis need üritused surevad ära.

SN: Jah. Siis jälle Erika sulle, et siin on nagu siiski tütarlastest kirjutatud ja pilt on isegi, et...

E: Aga see on veits mööda pandud, sest tegelikult see üritus oli ikkagi breigiüritus. Et see oli nagu ainult väike osa seal.

SN: Jaa jaa...

T: Sellel üritusel minu meelest tüdrukute breiki ei olnudki.

E: Jah, täpselt! Minu meelest ka seda ei olnud seal. See aasta oli...

T: See aasta oli minu arvates mingi neli tüdrukut kokku.

E: Jah, aga üleelmine aasta ei olnud küll.

T: Kohe kindlasti jah.

E: Et see on veits vale info.

SN: Jaa jaa, okei.

T: Ja siin teise, väikse pildi peal on ka tüdruk.

E: Et kuigi see oli ainult hästi väike osa sellest. Võibolla, ma ei tea, kokku mingi viisteist minutit või kümme.

T: „Ei pidanud paljuks ka põrandale pikali visata“ - see ongi, see tants ongi siuke!

SN: Breik ongi põrandal! Jah... Siin ongi et „Eesti tüdrukud Sandra ja Jana pääsesid üle noatera hiphop new style -battle'i finaali.“

T: No see oligi umbes et üks [...].

E: Jah. Aga ikkagi see üritus ise on tegelikult breigiüritus. Et see oli see mis kestis tunde ja tunde.

T: Jah.

E: Aga see oli ainult mingi viisteist minutit.

SN: Jajah. Okei. See on siis natuke jah eksitav.

E: Aga minu meelest ikkagi selliste artiklite puhul peaks see ajakirjanik või reporter või kesiganes kes seal käib nagu vaatamas seda, et ta peaks ikkagi küsima nende inimeste käest kes sellega tegelevad, kas mingit arvamust või...

T: Midagi võiks küll.

E: Midagi küsida jah. Ja siis ta nagu saab, ise juba orienteerub ka paremini. Sest ta teab millest ta räägib nagu rohkem.

SN: Jah. See on tõsi, jah. Okei, siis mul on ühest siis soome lehest, tõlgitud küll...

[...] [...]

E: Okei, see oli kõvasti parem kui eesti oma.

SN: No, miks oli?

E: See oli nagu see et minu meelest et samamoodi, nende enda [...] siia sisse pandud.

T: Siin oli nagu jah, nende elust saab aimu. Et millega nad tegelevad.

SN: Et jah, oli nagu nendest isikutena pigem, eks.

E: Jah, süvenetud.

T: Kuigi noh, see oli lihtsalt teist... teine teema hoopis nagu sellel. Või teised kavatsused, mis artikkel... Üks kirjeldas nagu üritust rohkem, teine kirjeldas seda elustiili.

E: Jah. Aga ikkagi siin oli minu arust, siia oli rohkem süvenetud.

T: [...]

E: Jah.

SN: No mis siin oli nagu, mis oli hea, mis oli halb?

E: Siin või?

SN: Jah.

E: No ma ütlesin et see oli hästi hea et neilt inimestelt endalt... noh, breikaritelt endalt on küsitud ja intervjuueeritud. Et nagu... sügavamale mindud.

T: Ja siin on lihtsalt õiged vennad otsitud, kes tõesti teevad, no, teenivadki sellega ilmselt, et noh, õpetavad koolides tantsimist ja... Et tõesti õnnestub inimestel teha.

SN: Jah. Mis te sellest arvate, et siis kui mul need soome breikarid lugesid seda lugu, nad tegelikult tundsid need poisid ka siin, aga siis kui nemad seda lugu lugesid nad olid nii vihased peaaegu, nende Jimi ja Mikko peale et nad hakkavad nüüd lehes ütlema et nad pühendavad terve oma elu breigile, et see ei ole õige, et peab õppima ja peab nagu... Nende meelest see oli halb asi, tähendab nad ei kritiseerinud seda lugu vaid seda mis need poisid ütlesid, vaid...

T: Nende otsust, jah?

SN: Jah.

T: Et peaks elama elu ja siis lihtsalt hobina nagu...

SN: No jah.

T: No, see on iga enda oma valik, et mina pooldan ka seda varianti et võiks... mitte nii hullult nagu... Aga samas, kui sa edukas oled siis sa võid ka nii teha, siis on väga hästi...

SN: Jah.

T: Kui vigastus tuleb siis on hullem asi.

SN: Jah, seda nad just ütlesidki et mis siis saab...

T: Jah, mingi tõsine värk tuleb.

SN: Aga jah, sul on õigus et see on oma otsus ju muidugi. Okei... No kas siin midagi oleks võinud teha teisiti ka selles loos?

T: Sa mõtled nende ajakirjanike poolt?

SN: Jah.

T: Ei, ma arvan et...

E: Pärisk hea.

T: Hästi õnnestunud artikkel. Küsisid igasugust asja ja rääkisid [...].

SN: Kas nagu kuidagi oli märgata seda et võrreldes selle Postimehe looga, kas nagu kuidagi selle ajakirjaniku suhtumine oli erinev?

T: Seal ei saanudki seda ajakirjaniku suhtumist nagu väga.

SN: Siin Soome loos?

T: Jah. Et siin see nagu, oli nende tüüpide suhtumist rohkem aimata. Et seal ei olnudki nagu väga välja toodud et kuidas see ajakirjanik sellest arvas. Ta teeb täiesti neutraalselt.

SN: Jah.

T: Ta ei avalda üldse oma arvamust.

E: Jah.

T: Selles teises artiklis ta pani oma arvamust rohkelt. Et mis ta arvas, millised nad välja näevad... Aga samas kirjeldama ju peab. Kui sa intervjuusid ei tee, siis sa peadki oma arvamust panema sinna.

SN: Jah. No see oligi nagu pigem selline nagu arvustus. Et käisin kohal, kirjutasin mis nägin... Et selles mõttes küll. Kas kuidagi teemavalikute suhtes, millised erinevused olid? Kummas käsitleti teie arvates nagu olulisemaid asju?

E: Nad olid lihtsalt nii erinevad artiklid.

T: Minu meelest ka. Ma isegi ei võrdleks neid.

E: Et ühes on ikkagi üritus ja teises on...

T: Jah, teises on inimeste... elu.

SN: Jah.

T: Hoopis teine asi.

SN: Jah, ongi, fookus ongi erinev täiesti. Mis veel ütleksite neist? Kas teil tuleb veel nagu pähe midagi?

T: Ei... tea.

E: Vist ei tule!

SN: Okei. Aga siis ma veel küsiksin et milline üldiselt on teie arvates breigi või selle kultuuri pilt

meedias, et kas ta on hea, kas ta on positiivne või kas see imago...

T: Minu meelest on päris hea, et võib võtta just näiteks telekas, tele näite nagu... Kui kuskil üritustel on sees, mingil Eurovisioonil on taustatantsijad, siis see jätab hullult ägeda mulje. Et seda on piisavalt vähe et see tundub nagu lahe.

SN: Aa, et just see et kuna seda ongi vähe siis kui seda näeb, see ongi nagu ägedam.

T: No just, see on ägedam. Et siin see ajaleheteema, või ajakirjateema ei puutu üldse siia sisse. Ma mõtlen ainult seal teleris. Et kui kogu aeg näeks, siis oleks juba jama. Kui iga päev näeks näiteks kuidas vend pea peal keerutab. Et tuleb Eurovisiooni lugu kus vend keerutab pea peal... noh.

SN: No see on tegelt hea point, jah.

E: Sest tegelt ega keegi [...]. Noh, ütleme et sa võid vaadata viis videot ja sa näed [...].

T: Aga need trikid on suht sarnased ikka. Kui sa ei kombineeri neid.

SN: Aga kas on mingeid selliseid eelarvamusi teie kohta?

E: No vanadel inimestel kord on. Siukesed et ah, nad on niimoodi...

T: Ei tea...

E: Minu arust küll!

T: Mina olen oma tutvusringkonnas nagu ära kaotanud need eelarvamused kõik, et... Ma läksin oma vanaema seitsmekümnendale juubelile, võtsin sõbrad kaasa ja tegime siukese show, et... Ja siis, pensionärid elasid kõige rohkem kaasa, plaksutasid ja kisasid kaasa ja... Et elu parim publik üldse! Kõik küsisid et oo, mis sa õpid kuskil koolis seda, hullult tulid küsisid... Et nagu selles mõttes, kui nad asja ära näevad, siis nad muudavad kohe arvamust.

E: Jah.

SN: Eks see ongi see et nad ei näe seda lihtsalt.

T: Ja siis on neil eelarvamused.

E: Siis nad kaovad ära, vaata, kui nad ise...

T: Jah, aga minu tutvusringkonnas nagu selliseid enam ei ole.

SN: Jah. Siin selles Postimehe loos olid ju need kõik et lohmakad riided ja...

E: Tegelt see on ka minu meelest see et alati et tüdrukud ei või mingeid laiu pükse kanda, et miks mitte?

SN: Oli jah öeldud.

E: Või mingi nokamüts, et miks mitte?

T: See stiiliküsimus tuleb tõesti. Mõne jaoks on normaalne ainult et on õhtukleit ja kingad, noh.

E: Jah.

T: Mõne jaoks ongi selline ainuõige.

E: Jaa, aga ma ei usu et see, seal oli just see et esteetilises mõttes kõlvatu, või inetu et...

SN: Kas teile tuleb kunagi sellist tunnet et loete et kurat, siin on nii kirjutatud, et tahaksite nagu trotsida et kindlasti lähen nende lohmakate püksidega?

T: Ei, sellist asja ei ole.

E: Meil ei ole seda asja veel nii hulluks aetud!

SN: Okei... Aga siis olemegi enam vähem valmis. Aga ma küsin veel et kuidas teil on, te õpite, töötate..?

E: Ma õpin, koolis.

SN: Aha. Ja sa töötad?

T: Jah.

SN: Kas ma küsisin teilt varem et kui vanad te olete?

E: Mina olen 17.

SN: Ja sa oled...

T: 26.

SN: 26. Okei. Ja mis teiste asjadega te tegelete vabal ajal, kas teil on mingid huvid mis on nagu selle asjaga seotud, või ei ole üldse sellega seotud, või..?

E: No põhiliselt ikka peamine on see. Aga veel huvitab mind fotograafia. No ikka ka selline loov.

SN: Jajaa. Kas sa oled kunagi mõelnud neid ühendada ka, näiteks teha fotosid teha kuskil üritusel?

E: Ei, ma olen tagasihoidlik...

SN: Okei. No, kas sul on midagi?

T: Mul on, hobisid on, täiesti erinevad sellest maailmast. See on hästi huvitav, et nagu maailmu vahetada.

SN: Mhm, kas ma tohin küsida mis sa siis teed?

T: Eile käisin näiteks Sudoku Eesti meistrivõistlustel. [...]

SN: Okei. Viimane küsimus veel et kas teil on tulnud midagi sellist veel meelde mida te tahaksite lisada või täpsustada või..?

E: Ma tahaksin küll lisada veel et see, siin samas soomlaste intervjuus, mul meeldis ka see et nad ütlesid et ega see ei ole nii et sa lähed tundi ja ainult saad, sa pead ikka ise selle vastu huvi tundma. Nagu ise vaadata mis sa välja mõtled...

SN: Mhm, jah.

T: Minul ei ole midagi lisada...

SN: Okei. Aga siis kõik, aitäh teile!

Breikarid Artur ja Aleksei, Tartu nov. 2009

AR: Teinekord kui nagu rääkida sellest breiktantsust, siis sellele inimesele kes nagu kunagi pole näinud või ei ole kuulnud, siis esimene asi mis talle tuleb meelde on see pea peal keerutamine. Siis kohe selline...

AL: Et kõik oskavad...

AR: Jah, eh mitte et kõik oskavad, aga kogu aeg on selline...

AL: Tavainimene mõtleb et breikarid peavad oskama pea peal keerutama.

AR: No see ei ole põhiline. Ta on nagu selline... [pilt]

SN: Jaa, ta on väga ilus. Okei, aga jätame siis need pildid. Siis ma küsiks teilt seda, et kuidas te ise nagu nimetate seda asja, millesse te kuulute, kas see on subkultuur või kas see on elustiil või kas see on midagi muud?

AR: Tegelikult on ta elustiil, aga ikka siis nagu... et kui võta niimoodi et breiktants on üks osa sellest hiphop-kultuurist. Näiteks võtta nagu hiphop, graffiti, mis veel...

AL: MC...

AR: MC, dj'd, kes mängivad muusikat, ja siis see breiktants nagu on üks osa seda hiphop-kultuurist.

SN: Et kas te tunnete siis sellist kooslust või kokkukuuluvust nende lähedaste...

AL: Jah.

AR: No ikka, ikka.

SN: Milleks te siis nimetate ennast: breikarid, b...

AR: Ei no rohkem b-boyd, breikarid, see on selline nagu, kuidas seda selgitada... Breikarid nagu alustajad, kes nagu ainult just nagu hakkavad seda õppima siis ja, no nad on breikarid.

AL: B-boy on selline inimene oma stiiliga ja nimega, tuntud nimega. Kõik teavad teda, oma tantsustiil on nagu.

SN: Aga kas see on nagu oluline et on oma nimi, „B-boy Midagi“?

AL: No igal b-boyl on nagu mingi, mul näiteks B-boy Lex. Tegelikult mul on Aleksei.

SN: Kes sina oled?

AR: B-Boy Archer... Nimi on Artur.

SN: Jajah.

AL: See on nagu... igäühel on oma selline...

AR: Mõned ise mõtlevad endale välja selle nime, teised nagu trupist nagu nimetatakse. Ja siit lähebki.

SN: Kuidas teist siis sai b-boyd? Millal ja kuidas see nagu juhtus?

AR: [...] siis palun las ta alustab.

AL: Mmm.. Mul oli niimoodi et nemad juba tegid trenni sel ajal kui mina kuulsin sellest üldse. See oli aasta 1999. Ja siis mulle vanemad rääkisid et mul vend tegeleb selle tantsuga, et mine vaata. Ma siis käisin vaatamas seda, meeldis ja hakkasin tegelema vaikselt nagu, õppima ja... nii siis alustasingi. Telekast nägin ka mõned videod ja meeldis hullult.

AR: Mul näiteks, ma tegelen juba kaksteist aastat, alustasin siis kaksteist aastat tagasi, ja siis nagu lihtsalt nagu sõprad kutsusid mind, ja siis enne seda ma nägin nagu mingit videot siis nagu telekast nagu, ja siis mulle väga kõvasti nagu meeldis seda. Ja siis nagu noh, mõtlesin et võib nagu proovida, et ikka nagu asi, kui tulin siia siis esimesed trennid meil olid nagu samal majas aga esimesel korrusel. Ja siis kui esimest korda tulin siis oo, nii kõvasti nagu meeldis seda, ja siis ikka nagu siimaani tantsin nagu, kaksteist aastat.

AL: Ja rahvast oli enne ikka väga väga palju.

AR: Ja rahvast oli hullult palju.

AL: Saali ei mahtunud...

AR: Rohkem kui nüüd.

AL: No, kord oli niimoodi et kui ma jõudsin trenni oli 60-70 inimest õues ja saali ei mahtunud inimest ja õues ootasid mingi 15-20 inimest et täitsa...

AR: Need esimesed trennid olid, nii palju inimesi oli, terve saal oli nii täis, et nagu...

AL: Et järjest siis, no, mõned läksid üldse ära, et ei meeldinud, teised jäid, ja siis see, need kes nagu ennast näitasid ka hästi ja nendest juba tuligi trupp mis meil algusel oligi siis.

AR: No alguses jah oli nagu...

AL: No üks trupp ja pärast seda nagu kui kohtusin selle Toomasega, siis tuligi see Dancing Machine.

AR: Jaa jaa, ikka.

SN: Kas teie sõbrad on nagu ka kõik b-boyd?

AR: Ei.

AL: Ei ole kõik.

AR: Muidugi ei ole.

SN: No, ma saan aru et kõik muidugi ei ole. Milline on nende sõprade erinevus, kes... nende vahel kes on b-boyd ja kes ei ole, kas nad on nagu erinevad inimesed kuidagi?

AL: Ei, muidugi ei ole.

AR: Breik on nagu, breik see on siin nagu üldse teine elu, millega tegeled, sulle meeldib tegeleda, teised inimesed kellega sa elus suhtled ja kes on sinu sõbrad, need on sinu sõbrad nagu, teised tavalised inimesed.

SN: Mis on nagu siis selleks et... või mida nagu sinu jaoks tähendab see et sa kuulud sellesse b-boyde gruppi, kas see on mingi sõpruskond või et on mingi harrastus või mis seal nagu on see olulisem?

AR: Noo, olulisem on trupis või?

SN: Üldiselt selle tegevusega?

AR: Aa, breigi tegevusega mis on kõige olulisem? See on raske öelda, aga...

SN: No, sa võid öelda mõne asja.

AR: No, kõige oluline on et nagu, mitte, kuidas öelda, kogu aeg peab jätkama nagu, midagi, edasi, tahtmine peab olema jõudma kuhugi. Ja no, kõige olulisem on teha seda kõike enda jaoks, mitte teiste jaoks nagu. Mina arvan niimoodi. Et sa ei pea seda tegema, sellega tegelema selle pärast et teistele näitama mingi, ma ei tea, nagu teised käivad, õppivad mingit triki, lähevad kooli ja pärast räägivad teistele et ma olen nii kõva tantsija, seda ei pea rääkima. Sa pead, no, enda jaoks seda tegema. Kõige pealt nagu.

SN: See nagu isikliku arenemise...

AL: Isikliku arenemise jah. See ei ole nagu jalgpall mingid, või mingi sport nagu, see on nagu vaba stiil nagu sedasi ja siis kui sa käid nagu trennides ja siis nagu, sa ikka rohkem nagu enda jaoks teed, aga kui näiteks võta jalgpalli, siis sa pead nagu tegema mingid kindlad asjad. Kindlad asjad nagu mis teised teevad. Siin on nagu... nagu palju ruumi kuhu areneda edasi. Ja sa ise nagu valid selles

mõttes et see on nagu vaba valik, ma ei tea kuidas seda nagu...

AR: Jah, mõned on kommertstantsijad, kes tegelevad reklaamidega ja igasugust, mõned on lihtsalt kes... käivad võistlustel, käivad välismaal igal pool, oma raha eest kasvõi. Selle pärast et neile meeldib seda teha, aga mitte kuulsuse pärast.

AL: Tegelikult on hea kui on nagu kõrge tase ikka, palju nagu välismaal paljud b-boyd teenivad raha sellega et nagu... ikka nagu kuskil nagu esinevad väga palju, või kuskil nagu reklaamis või... näiteks teatris ka esinevad, teatrishow või mingi.

AR: Aga see on alles pärast, alguses ei, kui alustasid, kõik kes alustavad nad ei tee seda selle pärast, et...

AL: Et nagu raha teenida.

AR: ...raha teenida, see tuleb pärast juba kui sa oled hea tantsija.

AL: Jah, kui kõrge tase on siis sa saad nagu näidata midagi. Miks mitte?

SN: Kui palju te siis, ma saan aru et te päris palju teete koos trenni ja nii, kui palju teile tähendab see selline kooslus või sõpruskond seal?

AR: No, tegelt kui näiteks sa õpid midagi trennis, sa proovid, sul on omad mõtted, aga sa ei näe seda nagu teiselt poolt. Sa ise teed aga sa ei näe kuidas see välja näeb üldse, sinu asi. Ja teised siin, trennikaaslased, võivad sul aidata, noh, mõni idee anda et näiteks, no, „jalg pane sinna“ ja „too teine, siis on parem“. Aga sina seda ei näe, et selle pärast see on hea teistega trenni teha. Vaatad teisi, kuidas teised teevad.

AL: Arened kiiremini edasi.

AR: Jah. Mõtted tulevad pähe, ise proovid midagi.

AL: Ja teised inspireerivad nagu teisi, teineteist inspireerivad nagu ja siis nagu, no, kiiremalt siis arened edasi ja nii edasi. Ja siis kui üksi teed siis, noh, see pole õige tegelikult. No, paljud b-boyd nagu teevad üksi tegelikult.

SN: Aga et pigem siis teie jaoks need teised inimesed on tähtsad nagu sellise arenemise ja selle mõttes, mitte nii palju siis sellise nagu... et „meie oleme nüüd üks grupp, või üks crew“ või kuidas te ütlete... Et, et kui palju see selline sotsiaalne tegevus tähendab seal, et on mingi selline kambatunne?

AR: Ei no kambatunne, et kui on olemas oma trupp, crew, siis see on nagu no, kuidas öelda, see on... no, mitte ainult breigis näiteks oma inimesed, kuidas öelda, nad on selline väike perekond. Aga no päris seda breigi nagu, kuskil teises elus nad võivad sulle kogu aeg... no, abi anda või, et mitte ainult breigis, et see on selline juba võibolla perekond tuleb. No kõik suhtlevad, mitte ainult trennis, igalpool suhtlevad. On nagu sõbrad. No vot. Mitte ainult trennikaaslased.

SN: Siis mul on teile teine ülesanne! Aga see on natuke teistmoodi.

[...] [...]

AR: Aa, et mis assotsieerub sellega... No, kui rääkida töö ja see, see on lihtsalt teine asi nagu. Töö

on töö, kui tuleb selline valik et kas tantsida või töötada, siis ikka inimesed valivad töö, sest kuidagi elada peab ka...

AL: Jah, raha on vaja teenida.

AR: Jaa, sest see ei puuduta seda asja üldse nagu.

SN: Et nad ei kuulu sellesse maailma nagu kuidagi?

AL: Jajah, nad ei kuulu, nad on kuidagi eraldi nagu. Töö, siis see... rohkem, hobid...

AR: See tegelane ei jäta seda pooleli ega midagi, aga on asjad mis on nagu rohkem... mängivad rolli rohkem. Kui tants, ikkagi.

[...] [...]

SN: Kui siis rääkida sellest et... ma ei tea kuidas ma seda ütleks, kuidas te mõtlete neist inimestest, kes on nagu meinstriim, kes ei olegi b-boyd?

AR: Tavalised inimesed?

SN: No jah.

AR: Nad on samad inimesed nagu meie, kuidagi ei mõtle nagu positiivselt või negatiivselt, kõik inimesed on võrdsed. Tavalised inimesed nagu... lihtsalt... meil näiteks oma asi millega me tegeleme, neil on oma asi. Aga see ei peata nagu... suhtlemist või midagi sellist.

SN: Siis, me rääkisime juba sellest, no just neist teistest lähedastest nagu, no sa oled pannud siia ka need. Et millised nagu teised subkultuurid, või elustiilid tunduvad nagu lähedased, kas need ongi just need? Kas on mingid teised veel?

AR: Teised kultuurid nagu... mis suhtuvad siia nagu?

SN: Nojah, et mis teile nagu isiklikult tunduvad sellised nagu, et käite läbi nendega või...

AR: No ikka... ikka. Näiteks need, kui öelda nagu, teised tantsud nagu, näiteks hiphop-tants ja need on ka, me ei mõtle midagi et see on halb või midagi. Et ka on hea tants. Need teevad...

SN: Kas on olemas ka selliseid subkultuure, mida te nagu üldse ei mõista? Et misasja nad nagu teevad?

AR: Aaa. No, see võib mitte meeldida. Aga see ei ole niimoodi et kui ma näen seda mis nad teevad, nendel on oma stiil ja oma kultuur, nemad mõtlevad meist samamoodi et misasja kuradi meie teeme siin. Et selles ei ole midagi, kõik inimeste, kõige olulisem on et inimesed tegelevad millegagi. Et arendavad ennast ja et mitte joovad kuskil. See on juba hea. Et inimesed tegelevad, no. No vot.

SN: Kas sul on Aleksei mingi, midagi lisada?

AL: Ei ei...

AR: Sama arvamus.

AL: Jaa, mul on sama...

SN: Aga kas siiski on mingi selline rühm keda te natuke imestate, et mis inimesed need on?

AR: No mis inimesed nad on... No näiteks millest kultuurist? Et sa mõtled et... mis kultuurist nagu? Et kuidas me suhtleme nagu? Tantsijad teised või kes?

SN: Ei, ma ei tea, võtame mingid punkarid või...

AL: Punkarid... no nagu ikka.

AR: Tavalised inimesed nagu ka... nemad ei meeldi neile.

AL: Nendel on oma kultuur ja siis nad kuidagi... No ma ei tea.

AR: Nendel on nagu suhteliselt selline agressiivne kultuur. Oluline et nad ei puutuks teisi inimesi, et siis on kõik korras.

SN: Et selline harmoonia peab olema?

AL: Peace, love and unity, ühesõnaga.

SN: Kas see on selline moto mille järgi te elate?

AR: No see... breigis on asi niimoodi.

AL: Breigis on jaa, et kui niimoodi võtta, et näiteks võta need võistlused jah? Crew versus crew näiteks. Siis nagu nad on nagu... nad ei kakle. Siis nad, kuidas seda öelda nagu...

AR: Teevad selle et arendada oma kultuuri nagu. Et nagu... kuidas öelda... no, põhimõtteliselt jah, nii on.

SN: No mida siis tähendab teie jaoks meinstriim?

AR: Meinstriim...Ma ei oskagi öelda, ei tea...

SN: Millised inimesed kuuluvad meinstriimi?

AR: Ma ei tea...

AL: Ma ka ei tea väga...

SN: Kas nad ongi nii tavalised et neil ei ole mingeid erilisi tunnuseid mis nagu eristaksid nad...

AR: Tegelikult ei ole. Kõik on tavalised inimesed. Ja elustiilid on võrdsed, kõik on tavalised. See on ainuke asi lihtsalt millega nad tegelevad vabal ajal niiöelda.

SN: Oota, mis on..?

AR: No, breik.

SN: Aa, jaajaa. Et nagu harrastus.

AR: Tegelevad seda vabal ajal, mõned tegelevad sellega kogu aeg, nad ei tööta, nad elavad sellega. Aga... no tavalises elus, siis kui nad ei ole trennis, siis nad on nagu teised tavalised inimesed.

SN: Aga kas ei ole siis mingit sellist nagu b-boy indentiteeti või midagi sellist?

AR: No ma räägingi et ei ole. Sest kõikidel on selline oma riietusstiil, mõned nagu riietuvad niimoodi, et nagu erinevad värvid, et mis on oranži, ja suured tossud sellised, nokatsid ja igasugust asja. Aga mõned tavalised, selles ei ole mingi erinevus, et kohe ei pea saama et see on mingi tantsija või breikar.

SN: Okei, siis vahetame natuke, või nüüd nagu liigume selle tegeliku teema juurde, milleks on siis subkultuurid meedias, või erinevad elustiilid, ütleme nii. Et enne küsin üldiselt natuke, et kui palju te nagu jälgite ajakirjandust?

AR: No... Mina näiteks väga palju. Ma iga päev, absoluutselt iga päev vaatan internetist igasugust, videod, intervjuud, ja igasugust asja. Et olla kursis mis toimub üldse nagu. Maailmas. Ja igal pool ma ei vaata ainult sporti, absoluutselt igasugust asja vaatan. Iga päev kasutan seda.

SN: Milliseid väljaandeid siis?

AR: No, internetist näiteks Delfi, vaatan põhiuudised sellised netist nagu. Aga siis... ajakirjandusest ma loen... Postimehe muidugi... loen, ja siis veel... no, mitte midagi erilist, Õhtulehte ja ongi kõik.

AL: Sama. Delfi, Postimees.

SN: Sa ka nagu iga päev vaatad?

AL: Jah, jah.

SN: Kas see on põhiliselt siiski nii et, kas te vaatate Postimeest näiteks interneti kaudu?

AL: Jaa.

AR: Jah, interneti kaudu ikka. Ei osta nagu poest, praegu on kõik absoluutselt internetis, inimesed kasutavad seda, jah.

SN: Milleks te siis põhiliselt jälgite neid, et kas see on nagu informatsiooni saamiseks või meelelahutuseks või milleks nagu?

AL: Informatsiooni saamiseks ikka.

AR: Et olla kursis.

AL: Et olla kursis et mis toimub üldse nagu.

SN: Kas teil on jäänud meelde mingi lugu mis oleks olnud breiktantsu kohta või b-boyde kohta mingisugune?

AR: Meelde jäänud...

SN: Või kas neid on üldse?

AR: Ei no on ikka...Aga... meelde jäänud... Ma ei mäleta.

AL: No näiteks kui iga aasta on Battle of Est, siis nagu...

AR: Meist kirjutati just aasta aega tagasi Postimehes. Et see on muidugi meelde jäänud.

AL: Jajah.

AR: See oli poolteist aastat kui me võitsime...

AL: Me võitsime jah. Siis nagu artikkel oli Postimehes umbes poolteist aastat tagasi.

AR: Ja veel üks oli, meie trennist, kuidas siin...

AL: Oli pilte ka ja siis nagu võtsid, kui võit tuli siis...

AR: Siis oli Postimehes ka.

SN: Kas need lood on olnud positiivsed või negatiivsed?

AL: Noo...

AR: Need on olnud positiivsed.

AL: Ikka positiivsed.

AR: Jah, et hästi kirjutatud ja kõik vajalik info olnud seal.

SN: Kui mingi selline lugu on ilmunud, kas te arutate neid koos ka?

AR: Muidugi mitte, lihtsalt loeme niisama. Lihtsalt loeme, midagi muud, siis põhimõtteliselt päeval unustame ära.

SN: Aha, okei. No kui mõtlete neile lugudele mis on olnud, kas te olete kunagi märganud neis mingeid selliseid väiteid näiteks mis ei vasta tõele?

AR: Üldse või meist?

SN: Ei, üldiselt sellest breiktantsust või b-boyingust?

AR: Noo... Olen küll aga ma nüüd ei mäleta et... Mõned nagu... jaa! Kui näiteks inimesed võtavad intervjuud, pärast nad seda kirjutavad, no kodus näiteks kirjutavad, kirjutavad, ja mõned asjad nagu mõtlevad peast välja. Oma käega nagu panevad selle, ja ei vasta tõele tegelikult.

SN: Kas nagu tsitaate niimoodi et...

AR: Nad teevad ümber seda. Sina ütled näiteks niimoodi ja nemad teevad seda ümber ja... mõtte on siis juba teine.

SN: Jah. Et tulevad nagu faktevad.

AL: Jah, faktead.

SN: Kas nagu... milliseid eelarvamusi b-boyte kohta esineb? Kas teile tuleb meelde mingeid konkreetseid?

AR: Aa, milliseid näiteks?

SN: No näiteks just ajakirjanduses nii et ajakirjanik on kirjutanud pigem oma endiste uskumuste või eelarvamuste põhjal, et mitte nii palju... no midagi sellist et „no sealt need breikarid nüüd tulevad nendes suurtes pükstes ja laamendavad“.

AR: Ei, sellist asja nagu kunagi ei ole kohanud nagu. Et no... Kogu aeg on ikka positiivselt kirjutanud, midagi halba meie...

AL: [...]

AR: Meist midagi halba ei ole kirjutatud, kirjutavad rohkem seda et, noh, „poisid tegelevad trenniga, mitte joovad“ et see on hea tegelikult et inimesed teavad sellest.

SN: Et põhimõtteliselt siis, kui eelarvamusi on siis need on positiivsed?

AR: Jah.

AL: Jajah.

SN: Kas... tuleb meelde midagi sellist, või mingi selline juhus kus see teie tegevus oleks ühendatud millegi negatiivsega?

AR: Mmm... ei ole küll kunagi kuulnud.

AL: Ei tule midagi meelde nagu jah.

AR: Need kes breiktantsivad on üldiselt kõik väga positiivsed inimesed. Kõik on väga sõbralikud, ja...

AL: Suhtlevad omavahel väga hästi.

AR: Jaa, ja ei ole mingi kriminaalajaga tegelenud. Ei ole midagi... me ei ole kunagi sellega kokku puutunud.

SN: Kuidas siis nagu, kui võite mõelda nagu mingile konkreetsele artiklile, näiteks siis just mis teie kohta täiesti on tehtud. Kuidas siis see ajakirjanik ise on suhtunud sellesse elustiili ja nendesse, teisse siis? Kas ta nagu püüdis süveneda sellesse asja ja sellesse mida teie ütlesite?

AR: Jaa, ikka ikka. Algusel oli üldse niimoodi et inimesed tulid trenni, algusel enne intervjuud vaatasid trenni.

AL: Et kuidas käib.

AR: Algusel kaks tundi istusid, vaatasid, no kuidas me tantsime ja ainult pärast seda nad hakkasid juba intervjuud tegema. Ja kõik küsimused olid juba enne nagu planeeritud ja kõik läks väga kiiresti ja mulle meeldis see nagu. Inimesed olid nagu mõelnud enne.

AL: Ettevalmistunud hästi.

AR: Ettevalmistunud hästi ja mitte niimoodi siia tulla ja hakata midagi küsima.

SN: Et nad nagu teadsid sellest juba midagi?

AR: Konkreetne ja...

AL: Jah, jah.

SN: Me võibolla puudutasime seda juba varem aga kas selliseid üldistusi on olnud kunagi, et noh et „kõik breikarid on sellised“?

AR: Mmm... Ma ei ole kohtunud, ei tea. Ei tea, ei tea.

SN: No ilmselt kui see kajastus juba on päris positiivne, siis ilmselt kui ei seostata mingite negatiivsete asjadega, siis ei ole ka nagu mingeid selliseid... no mõnikord vanemad inimesed mõtlevad natuke naljakaid asju noorte tegevustest, et mõnikord isegi sellist kartust või hirmu... et sellist ei ole olnud või?

AR: Mm-hmm. Ei no muidugi kõik need kes on sellise, no vanusega inimesed, nad mõtlevad et see on väga ohtlik nagu noortele.

SN: Aa, mõtled nagu füüsilises mõttes?

AR: Jaa, füüsilises mõttes mõtlevad. Aga mitte nii et see oleks mingi halb asi või, ainult et see võib ohtlik olla inimestele. Aga muidu kõik suhtuvad väga hästi ja me oleme esinenud mitmel pool kus on erinevad aasta neid vanuseid olemas, ja absoluutselt siamaani on kõigile inimestele see tants meeldinud ja... pärast esinemist nad on väga palju küsinud sellest, ja...

AL: Ja kiitsivad ka.

SN: Kas nagu tavaliselt inimesed, või no inimesed üldiselt ma mõtlen...

AR: Tavalised inimesed...

SN: Kas nad on nagu tulnud nii et nad on lugenud mingit lugu ajalehest, b-boydest, ja nagu selle alusel siis tulnud ja küsinud et kas sa teed ka sellist?

AR: No, jaa, jaa. Seda on kogu aeg. Ma räägingi sellest et inimene võib nagu näiteks telekast näha videot kus inimene näiteks, no, kasvõi selline näidis et hüppab käe peal. Siis ta kogu aeg tuleb sinu juurde ja hakkab küsima et kas sina oskad ka samamoodi. Sest et ta on seal näinud seda. Ja...breigis on nii palju asju et areneda. Ja muidugi selline asi juhtub ka.

SN: Kuidas sa suhtud sellesse et nii tehakse?

AR: Aaa...

AL: Normaalselt, tavaliselt.

AR: Tavaliselt, jah, see on normaalne asi et inimene ei pea sellest teadma kui ta ei puutu sellega

elus, oma elus. Muidugi et ta ei... võibolla ei ole teadlik, selles ei ole midagi... Näiteks mina ka mõne tantsustiiliga, ma ei tea mis inimesed üldse oskavad, ma võin ka samamoodi küsida, tulla küsima et kas sina oskad ka seda, ja siis ta ütleb muidugi ei. Ja see on normaalne.

SN: Siis kui rääkida sellest et, võta selline subkultuur või mingi alternatiivne elustiil, ja vastandada seda just sellele peavoolumeediale, no Postimees või nii. Natuke üldisemalt et milline tavaliselt on ajakirjanike suhtumine subkultuuridesse?

AR: No... minu arvates seda kuidas nad suhtuvad... Näiteks tantsuartiklid või midagi sellist, kui nad kirjutavad, nad on kogu aeg väga väiksed. Suhteliselt väiksed. Aga kui võta näiteks mõni tavaline asi, probleem, nad kirjutavad sellest mitu lehte. Minu arvates oleks...

AL: Oleks parem kui kirjutataks rohkem.

AR: No oleks parem kui nad kirjutaksid mitu lehte, ja see on väga huvitav inimestele. Teadlik ja...

AL: Põhjalikult kirjutada.

AR: Palju rääkida ja huvitavalt, aga nad kirjutavad kogu aeg nagu...

AL: Lühidalt.

AR: Intervjuu on nagu väga pikk, aga pärast seda ei... no, tavaline see ajalehes on väga väike.

SN: Et põhjalikumalt nagu peaks.

AR: Jaa, jaa, jaa. Nad niisama kiiresti kirjutavad, nagu paar asja ja ongi kõik. Vot. Selles mõttes et rohkem nagu seda asja... arendada ja... vot.

SN: Kas te nagu usaldate ajakirjanike? Et...

AR: Mis mõttes nagu?

SN: No selles mõttes et te nagu... räägite neile mingit asja oma sellest tegevusest, ja et te ei ole liiga skeptilised selles suhtes et mis ta jälle teeb, kas ta jälle kirjutab valesti kuidagi seda mida ma ütlen.

AR: Ei no selles mõttes kogu aeg peab nagu... kui meie anname näiteks intervjuud, oleme andnud mitu korda. Me ikkagi ettevaatlikult seda teema ja asja nagu nii... ei räägi väga palju mingi niisama teemast, aga lihtsalt et jaa, muidugi mõtleme et võib selline asi juhtuda et nad kirjutavad midagi valesti. Peab lihtsalt ettevaatlikult rääkima.

SN: Kas te palute ka et saaksite lugeda seda lugu enne kui ta ilmub?

AR: Ei.

SN: Ei ole mõelnudki selle peale?

AR: Mm.

SN: Seda võib alati teha, selle pärast et kui allikas seda palub siis võib alati faktid vaadata üle.

AR: Muidugi, muidugi, seda me teame. Ei olnud lihtsalt peas mõtteid et midagi võib valesti minna.

Kõik asjad on öeldud mis peavad olema et... Siis maani kõik oli korras. Ei ole probleemi.

SN: Kuidas siis nagu mõjutab seda... no näiteks sellist b-boyde gruppi see et teist kirjutatakse just nagu tavalises meedias või peavoolumeedias?

AR: Sa mõtled et kas see annab kuulsust või..?

SN: Näiteks just seda et rohkem inimesed teavad sellest, mida see tähendab?

AR: Ei no, meie jaoks see rohkem tähendab seda et meie oleme sellest nagu huvitatud selle pärast et rohkem noori hakkaks sellega tegelema, trennis käima, just minu arvates meedia poolt nagu saab seda korraldada. Teist võimalust, no, ei ole inimesi siia kutsuda. Sest neid ajalehti ja igasugust asja loevad nende vanemad ja siis juba kui on sealt hakkanud huvi tundma ja siis muidugi nad toovad oma lapsed trenni. See on põhiline asi meie jaoks et inimesed, see huvitab neid ja nad tuleksid ka trenni, nad tantsiksid seda stiili ja areneksid meie kultuuri. Vot sellest me olemegi huvitatud.

SN: Aleksei, kas sul on mingid mõtted selle kohta?

AL: Ei, mul on sama mõte.

AR: Samamoodi mõtlebki nagu!

AL: Samamoodi...

AR: Me oleme ju ühest trupist ja...

SN: Ei noh, te olete erinevad inimesed..!

AL: No, see on põhimõte...

AR: Põhimõtte on sama...

SN: Kas on midagi nagu halba ka selles et... et teie elustiili viiakse tavalistele inimestele, et nad teavad sellest?

AR: Muidugi ei ole, see on ainult hea kui teised inimesed saavad sellest teada. Kui rohkem...

AL: Seda parem.

AR: Seda parem.

SN: Et pigem tahaksite et oleks veel rohkem seda.

AR: Jaa jaa muidugi, no näiteks välismaal, aa... breik nagu breikarid, tantsijad nad mitte ainult käivad breigivõistlustel, nad käivad igasugused mis on, need tv-show'd on ja näiteks Ameerika breakdance crew'd, igasugust asja... Nad tahavad et inimesed oleksid nagu kursis et me ei ole lihtsalt tavalised tantsijad aga me... võime ka näidata nagu sama.

AL: Tõsta tasemet.

AR: Jah. See on hea kui inimesed teavad sellest nagu.

AL: Mm, rohkem.

SN: Kas siis üldiselt nagu mingeid teisi subkultuure peaks teie meelest kajastama rohkem?

AR: Mis mõttes?

SN: No näiteks et kas teid esiteks ennast huvitaks lugeda rohkem, no võtame siis jälle mingid punkarid kuna nad tulevad alati esimesena meelde... Või no üldiselt nagu sellistest alternatiivsetest grupidest, et kas see on teie meelest tähtis et kirjutatakse?

AR: Muidugi.

SN: Miks?

AR: No... kõikidest kultuuridest peab kirjutama, et mitte ainult üht kultuuri. Et inimesel peab olema valik. See on kõige tähtsam. Et millega ta tahab tegeleda. Aga kui tal ei ole üldse mitte mingit informatsiooni, siis ta ei saagi kuhugi minna ja millegagi tegeleda.

SN: Millist... te vist alguses ütlesite mõlemad et telekast olite näinud breiki, et kui palju see et nägite seda asja telekas või meedias üldse, kui palju nagu esialgselt mõjutas seda et te hakkasite sellega tegelema?

AL: Väga kõvasti mõjutas, sest tuli tahtmine nagu järgi teha seda mida ma nägin seal. Et see oli päris tähtis.

AR: Kui kogu aeg näed kuidas inimene nagu pea peal keerutab või midagi sellist teeb, siis „Oohh!“ ja siis tuleb asi et „ma tahan täpselt samamoodi tantsida“. Lihtsalt tahan, ja siis nagu ja vot siis seda, need videod mida telekast näidatud vahepeal, ja siis need... väga kõvasti mõjutanud.

SN: Kas te olete nagu otsinud või leidnud mingeid selliseid eeskujusid või käitumismustreid meediast ka?

AL: Mis... Mis mõttes?

SN: No, seda et, natuke te seda juba ütlesite et... no et „siin on nüüd üks superkõva b-boy, et selline ma tahan olla“?

AR: Aaa. No, muidugi, see oligi, sellest me alustasime. Et me vaatasime igasugust videot internetist ja meil olid kassetid, videokassetid, kus olid välismaa kõige sellised staarid, ja muidugi me proovisime kõiki asju jälgi teha nagu. Et sellest ikka... nagu tuligi. No vot.

SN: Kuidas sul on?

AL: No mul on sama mõte jah.

SN: No... Kas see kuidas mingeid b-boysid kajastatakse, kas see on kuidagi saanud tundma teid rohkem või vähem nagu selle kultuuri osana?

AR: Mmm...

SN: Saite aru küsimusest umbes?

AR: No, jah...

AL: Ei saanudki aru...

SN: Ma vist ütlesin nüüd kuidagi väga keeruliselt. No, see et... Kas te olete... ma ei tea kuidas ma ütleksin lihtsamalt.

AL: Järgmine küsimus...

SN: Jah, võibolla siis järgmine küsimus... Ma mõtlen veel kas ma oskan. Et kui on olnud näiteks mingi b-boy-lugu, ja seda lugu nähes ja seda b-boyd nähes on tulnud selline tunne et „jah, see on just see minu asi, just selle grupi osana ma tunnen ennast“?

AR: Mmm-m. Hea küsimus on, selline... Et kas on olnud sellist?

SN: Jah.

AL: No, ei... ei ole olnud sellist. Vist ei ole.

SN: Ei mõtle nii?

AL: Ei.

SN: Okei. Kas te olete kuidagi nagu muutnud ennast selle alusel mida nagu b-boydest on kirjutatud kuskil, et kui on olnud mingi asi, näiteks siis algul kui te alles nagu alustasite selle asjaga, et kui te lugesite et need on sellised ja teevad seda, et siis te nagu muutsite oma käitumist...

AR: Ei muutunud, sest kui me hakkasime sellega tegelema, me üldse ei lugenud ja ei olnud kuskil midagi lugeda ka. Me nägime pilti, mis meil oli pilt... Käisime trennis, meile see meeldis... Ja ei saanud muud.

SN: Kas siis tänapäeval on rohkem, sa ütlesid et siis kui te alustasite, siis ei olnud, aga kas nüüd siis on rohkem?

AR: Mmm. Tänapäeval, no tänapäeval on väga palju kirjutatud ikka igalpool ja igalpool on erinevad arvamused, ja inimesel kes sellega tegeleb on kõigepealt oma arvamus. Ja mina näiteks kui loen mõned asjad, ja ma võibolla ei olegi sellega nõus, aga mul on lihtsalt oma arvamus ja ma loen selle läbi ja see ei muutu nagunii, ja pärast seda mida ma lugesin, ma ei peatu sellega tegelema. Ja no. Ongi nii.

SN: Aleksei? Ma proovin saada sind ütlema midagi...

AL: Jah... Mis küsimus oli?

SN: See on see et kas need asjad on kuidagi saanud sind muutma ennast?

AL: Et kas nad üldse on nagu, mingi info või...

SN: Jah, üldse see mida sa oled saanud teada kuskilt...

AL: Ei, see tegelikult ei... kuidagi mõjutanud, mingit käitumist...

AR: Tal on samamoodi nagu oma arvamus sellest...

AL: Samamoodi, jah.

SN: Aha. Aga kas siis vastupidi ei ole et te ei ole tahtnud nagu trotsida seda pilti mis on antud ühest b-boyst, et kuskil on kirjutatud et b-boy on selline, et siis teil ei ole tulnud sellist tunnet et ei ole selline, mina ei taha teha nii, mina tahan teha teistmoodi?

AL: Ei ole... Ei no nad muidugi kirjutavad mingi kord valesti, aga ei ole tulnud sellist et tahaks teistmoodi teha.

SN: No aga ütleme siis näiteks nii et mida sa ütlesid varem sellest riietuse asjast. Et kui on sellised kes „riietuvad nagu mina“ sa ütlesid, et kui on näiteks selline pilt et jah „nad tulevad suurtes pükstes ja suurtes tossudes“ aga mina selline ei ole?

AR: Ei no see on kuidas öelda... Näiteks kui inimesed kes on... sellega elavad, breiktantsuga, jah, nad kannavad selliseid riideid. Aga näiteks tema või mina, me ei lähe sellistes riietes tööle, mind ei saa aru seal keegi kui ma tulen selle nimega [...]. Muidugi see, riided on päris huvitavad ja väga ilusad näiteks igasugused tossud, aga need ei ole täpselt need riided millega sa tavaelus elad ja käid tööl. Näiteks...

SN: Aga mida sa pead silmas breigiriietega, kas sa mõtled siis trenniriideid või?

AR: Ei no, muidugi trenniriided on nagu trenniriided. Aga trennis sa oled nagu no, trennis selline nagu riietus nagu, b-boy-riietes. Aga elus sa võid kanda teist riietust, aga ega see ei muuda seda et sa oled tantsija. Kannad teisi riideid kannad, mis on näiteks poliitikutel, teised kannavad. Ei ole selles midagi, no vot.

SN: Aleksei?

AL: No ma vaatan niimoodi et ma ei ole nagu nagu räppär et ma ei kannan selliseid nagu, laiad püksid ja niimoodi. Et tavalised riided nagu teised natuke.

AR: Jaa, ja ainuke on ka valearvamus et breikarid riietuvad nagu räpparid.

AL: Räpparid on sellised...

AR: Väga paljud mõtlevad väga laialt...

SN: Aga kust see selline valearvamus on tulnud siis?

AL: See on noo, inimestel on lihtsalt. See assotsieerub nagu kõik, breik nagu selle räh-muusikaga ja sellised riided samamoodi. Aga see ei tegelikult, ei ole nii.

SN: Aga huvitav et kust see selline on sündinud siis? Selline assotsiatsioon?

AR: Assotsiatsioon... No tegelikult see breiktants on ju üks osa sellest hiphop-kultuurist. Aga hiphop-kultuur, ta koosneb nagu paljudest asjadest, nagu osadest. No kui võtta näiteks tants, see tants, graffiti, dj ja nii edasi... Et võibolla sellest et see on mingi osa.

AL: Selle pärast.

SN: Et võibolla siis seal ongi just see et ei kirjutada küllalt põhjalikult, vaid et inimestel on see arvamus et see on nüüd üks suur kultuur, kus kõik teevad täpselt samamoodi ja on samasugused.

AR: Jaa, jaa. Need on, see ei ole nagu rohkem meediast tulnud või kuskilt, see on lihtsalt inimeste arvamus, et... Nad vaatavad...

SN: Aga inimeste arvamused sünnivad kuskilt, midagi kaudu...

AR: No, võibolla nad sünnivad sellest et nad vaatavad telerist mingit videot kus on sellised hiphop-staarid, kes on sellistes pimp-riietes, neil on sellised laiad kostüümid, ja kuskil tahaplaanil keegi tantsib breiki ja kohe tulebki selline mõte et nad on ka sellised.

SN: Jajah.

AR: Kui näiteks mõtled et on paljud head b-boyd, nad nagu tantsivad video... no, multika videotes kus nagu... näiteks need räpparid kes laulavad.

SN: Kas see ei ärrita teid, see selline üldistamine?

AR: Ei...

SN: Okei, siis...

AR: Joonistame?

SN: Ei! Aga tuleb ülesanne.

[...] [...]

AR: Näiteks ma seda juba näen et see sõna täiesti ei meeldi mulle.

[...] [...]

AR: „Lohmakates“... kurat, siin on kuidagi valesti... Lohmakad, mis tähendab lohmakad... [Vene keeles] [...] [...] See ei ole et kui sulle keskmist sõrme näidatakse! Ha ha ha... No jah... [...] Mida, kuidas see et „seksuaalne alatoon on nende tantsustilide vältimatu osa“, kuidas see aru saada?

SN: Sa ei ole nõus sellega?

AR: Ei, ma ei, kuidas seda aru saada? Mida see tähendab nagu?

SN: Aa. Ta mõtleb sellega et selles tantsus on nagu peidetud mingi selline seksuaalne...

AL: Show...

AR: Show? Ei, see ei ole striptiis!

SN: Ei, seda vist mitte.

[...] [...]

SN: Kas punasega ei tulegi midagi?

AR: Ei no, ma panin siia ainult need mis on negatiivne, et teine kõik mis on kirjutatud, ma ei saa valida et hea või...

SN: Et muu on okei?

AR: Jah, on okei, aga mõned asjad on sellised mis ei, oleks võinud mitte kirjutada.

AL: Tegelikult mul on ka sellised kuhu võib panna...

SN: Arutame siis natuke. Aga sa võid rahulikult märkida veel. Aga kas see on siis tüüpiline artikkel?

AR: Noo... Seda tegelikult mis mina ennem olen kohtunud ja oli hästi kirjutatud... Siin on muidugi mõned asjad mis mulle ei meeldi, seda ma ennem ei olnud näinud, ei tea mis ajalehes see on olnud?

SN: See on Tartu Postimehest.

AR: Aa, okei. No ei ole seda lugenud ja see on esimene asi mis selline natuke... selline natuke, mõned asjad ikkagi on oma poolt mõeldud kuid mitte keegi öeldnud. Mõned asjad on lihtsalt... jah.

SN: Aleksei, kas sa oled selliseid vastavaid lugenud?

AL: Ma sellist pole lugenud sellist, esimest korda näen sellist artiklit tegelikult. Ja umbes sellist nagu ka pole lugenud...

SN: Et tavaliselt rõhutatakse nagu teisi asju?

AL: No, rõhutatakse teisi asju.

AR: Tavaliselt on hästi kirjutatud.

AL: On hästi kirjutatud, see kes kirjutab, ta oma arvamust kirjutab. Elina Randoja. Ta näeb nagu teistmoodi.

AR: Tavaliselt on nagu rahulikult kirjutatud, siin on mõned asjad mis on...

SN: Millised asjad seal on mis ei ole nagu...

AR: No juba selles nagu kuidas nimetada seda, „egode lahing“... See on selline üritus kuhu inimesed tulevad lihtsalt suhtlema teineteisega, tantsima, ja lihtsalt et oleks hea üritus, hea fiiling selline... Et ei pea mitte, ma ei tea, et kõik on sellised ja hakkavad... see ei ole niimoodi. See on natuke valearvamus. Et see on mingi „egode lahing“, see ei ole nii tegelikult. No vot. Samamoodi nagu ma juba rääkisin, need „lohmakad riided“, no muidugi, ja „nokamütsiga noored“... nagu inimesed arvavadki niimoodi, et breikarid ongi sellised, aga see ei ole niimoodi. See et high lendab või midagi sellist, et see on ka arvamus et midagi, ma ei tea, breikarid, nad ei pese ennast või midagi sellist... Nad on sama, tavalised inimesed... Ja see „õhk on ülbusest ja testosteroonist ja sõnatust sõlvangutest nii paks“... See on ka, kus on seal ülbuse, ma ka ei ole kunagi näinud... Ei ole mingit ülbust. Kõik on rahulikud, sõbralikud inimesed. No vot. Mis... No vot, no „närvi ajades“ ja mis on siin „eelise saab vastast solvates ja teda närvi ajades“. Vot see „juba see ei ole meeldiv kui sulle keskmist sõrme näidatakse“, no, ma ei ole kohtunud... Muidugi on mõned üritused kus tullakse, sellised väga kõvad tantsijad, crew'd ja, nende vahel mõnikord tulebki selline asi et vot vot,

juba hakkabki kaklemine. Aga et Battle of Estil keegi oleks kellegile fucki näidanud, siis... tüdrukud ka veel, seda ma küll ei ole kunagi kohtunud või näinud, ja arvan et see on kuidagi valesti kirjutatud. Aga muidu, no, kõik on normaalne. Ja sellest et see on... parima see... töösündmuse auhinna saanud, see on no, hea et see on kirjutatud, ja vot. Ja kui jälle võtta, üritusest on kirjutatud jälle väike artikkel, see on päris jälle väike.

SN: Samas see oli Tartu Postimehe esilehel küll.

AR: No... See on päris väike ma arvan.

SN: Aleksei, millised kohad sul olid seal märgitud?

AL: No mul oli üks punane ka koht... See et „õhkkond on lahe“, no tegelikult jah, kui, ongi kui sa lähed näiteks võistlusele, siis õhkkond on tegelikult päris hea, et kõik on sellised sõbralikud ja keegi ei hakka seal kaklema ja nii edasi. Ja siis nagu, lihtsalt nad tulid nagu vaatama, või lihtsalt nad tulid tantsima...

AR: Hästi aega veetma.

AL: Hästi aega veetma, tšillima ja nii edasi. Nagu mitte saama...

AR: Sest meil on...

AL: Agressiivsust või midagi sellist seal ei ole nagu.

AR: Ei, me käime seal näiteks, seal on mõned inimesed kes on välismaalt, Lätist ja kustiganes. Me ei saa neid näha iga päev, vot see ongi see võistlus kuhu me saame tulla suhtlema teineteisega, see on väga hea.

SN: Kas sul olid mingid sinised kohad seal veel?

AL: No sinised tegelt samasugused, jah. See on see „kaelamurdvad trikid“... No kaelamurdvad, mis mõttes kaelamurdvad, kui sa nagu õpid midagi siis enne seda sa... see ei ole kaelamurdvad trikid.

AR: Et see on ka see... [vene keeles]

AL: Et kui me näiteks... [vene keeles]

AR: Et see on minu arvates ka valearvamus see mis inimesed räägivad et kaelamurdvad trikid. See on kuidagi...

SN: Et tehakse kuidagi liiga kardetavaks seda?

AR: Jaa jaa, see on selline ütlus nagu tulnud, ma arvan et see on ka natuke teistmoodi.

AL: No ikka võid nagu trauma saada aga igal pool võib ju, jalgpallis...

AR: Igal pool võib ju, ega keegi ei kirjuta et jalgpallis on mingi käemurdvad... mingi viskas, no kuidas nad viskavad. Siin samamoodi nagu.

SN: Kas see on tüüpiline et nagu rõhutatakse seda et kui ohtlik see on ja..?

AR: Jaa, jaa jaa see on tüüpiline. Kõik mõtlevad et see on väga ohtlik tants, tegelikult see on sama ohtlik kui sa lähed jalgpalli või kuhuiganes. Samamoodi.

SN: Mida te arvate et kui nüüd üks mingi täitsa tavaline inimene, mingi vana mutt, loeb seda, mida ta arvab siis b-boydest peale seda?

AR: No muidugi ma arvan et...

AL: Tuleb selline negatiivne nagu arvamus sellest võistlusest ja muidugi ta ei soovita kellelegi sinna minna, minu arvates. No loeb tavaliselt nagu kõik tavalised asjad mis inimestele ei ole nagu eriti huvitav. Samamoodi ta loeb seda ja unustab ära pärast. Ja tal ei tule sellised mõtted et see on hea üritus ja võiks minna seda vaatama.

SN: Samas lõpp on siin positiivne ikka.

AR: See on, no, kui lugeda nagu, tavaline inimene näiteks loeb, sellest võib üldse alustada minu arvates. Kui ta loeb, loeb niimoodi no, vaatab mingi, ma ei ütle seda sõna... no viskab ära, ta ei loe lõpuni isegi. Kui ta kohtab neid asju, ta niisama, vaatab silmaga. Keegi seda ei loe, see on lõpus selline väike asi. Seda... sellest alustada üldse nagu, et see on selline tore üritus, ja...

SN: Mis sa arvad?

AL: No, sama arvamus tegelikult. Kui lugeda seda artiklit siis tegelikult, tegelikult see on, on nagu sellised kohad kus on hästi kirjutatud. Aga rohkem...

AR: Rohkem on negatiivset. Ja inimene ei märka võibolla neid, head asja seal.

AL: Et inimestele siis tuleb vale...

AR: Vale arvamus kui ta loeb seda.

AL: Natukene vale. Selles mõttes.

SN: Siis mul on üks teine lugu, see on nüüd ühest soome lehest. Aga..

[...] [...]

SN: No kui te siis võrdlete neid kahte artiklit...

AR: No näiteks kui lugeda seda artiklit, see on huvitav lugeda ja noh, huvitab mis see breik on. Ja hästi kirjutatud, huvitav lugeda. Kui noh, seda väikest siin loed nagu, midagi erilist huvi ei tunne selle vastu. Kui sellist...

AL: Seda artiklit kirjutab nagu ajakirjanik, aga kui seda lugeda siis siin on nagu need poisid kes nagu... Mikko ja... nagu ise kirjutaksid seda. Rohkem nad nagu jutustavad et kuidas nad alustasid ja... Nende mõtteid. Kui seda, võrrelda sellega, see on nagu inimene kes ei tegele sellega. Need...

AR: Siin on, no loed natuke ajalugu, sellest kuidas nad hakkasid siis veel midagi... No näiteks seda artiklit võiks ka alustada natuke [...] Eesti [...] et kuidas see nagu, kuidas hakkama saanud ja kuidas ta on praegu kasvanud. [...] No muidugi see on huvitav.

SN: Et ajakirjaniku suhtumine on nagu...

AR: Teine.

SN: Jah. Milliseid nagu, kas teemavalikute suhtes erinesid? No okei, sa just ütlesid et seda ajalugu ja tausta, aga kummas nagu käsitleti olulisemaid asju?

AR: Mis mõttes?

SN: See et siin oli nagu kirjeldatud seda [...] aga siin jälle ei olnud nii palju sellest tantsust iseendast. Et siin on nagu nendest endast...

AR: Jaa, no kuidas siin muidugi ei ole... tantsust seda, ajalugu vaid ainult seda kuidas nemad ise hakkasid sellega tegelema, jah, rohkem, nende artikkel... No muidugi siin on ka kirjutatud et mida nad on saavutanud, kus käinud... Rohkem iseennast kirjeldavad. Aga ikkagi seda on huvitavam lugeda kui seda näiteks.

AL: Mm-hm.

SN: No kui mõelda et kui oleks nüüd... Kas siin loos ei olnud nagu mingeid selliseid, kui siin oli teie meelest selliseid vigu, kas siin ei olnud selliseid?

AR: Ei olnud.

SN: Aha. Okei. Siis tegelikult ongi nagu umbes kõik. Aga ma küsin veel et... esiteks kui vanad te olete?

AR: 25.

AL: 22.

SN: Ja kas te õpite, käite tööl..?

AR: Mina praegu õpin. Ma üldse olen praegu Tallinnas, õpin ülikoolis äri[...].Aga tema töötab.

AL: Töötan jah. Ma töötan erafirmas, tolliagendina. No logistikafirmas ühesõnaga erafirmas nagu. Tolli[...] selline nagu eriala.

SN: Mis teiste asjadega te tegelete vabal ajal?

AR: Vabal ajal on rohkem siis see tantsuga tegelemine.

AL: Tantsuga jah.

AR: See võtab nagu palju aega tegelikult.

SN: Kui palju te nagu nädalas näiteks teete trenni?

AL: Vahepeal iga päev, kuidas juhtub. Et tavaliselt kuskil vähemal mingi 3 korda nädalas, tavaliselt kuskil 4, 5.

AR: Mul on niimoodi et Tallinnas ma ei saa iga päev trenni minna, mul on [...]. Kui siin käin nädalavahetuseti, teen trenni ja siis päev Tallinnas.

SN: Et sa tuled Tallinnast ainult trenni pärast?

AR: Ei, mitte ainult trenni pärast, mul siin vanemad elavad, ma ise olen Tartust, aga ma lihtsalt läksin Tallinna õppima lihtsalt, vanemad on mul ikkagi siin, ma käin vanemate pärast, aga trennis käin ka muidugi.

SN: Aga teil on siis kui te siiski mitu korda nädalas teete trenni, et teil on mingid täitsa korraldatud trennid? Mitte lihtsalt et saate kokku ja teete?

AR: Meil on nagu kindel aeg, et kindel aeg kui nagu vahepeal nagu leppime kokku, kellel aega ei ole, siis ta helistab... et on kursis kogu aeg. Kui on muudatused või trenn ei toimu.

SN: Kas teil on, kas teil on mingi foorum kus te nagu arutate?

AL: On, Eesti b-boy-foorum.

[...] [...] [foorumitest]

SN: Kas selle meie vestluse käigus on tulnud midagi sellist veel meelde mida tahaksite veel täpsustada või millest veel tahaksite rääkida?

AR: No... tegelikult ei ole vist. Kõik on küsitud, kõik on vastatud. Vot.

SN: Kas me oleme jätnud käsitlemata midagi sellist, mingi teema või mingi oluline asi millest oleks pidanud rääkida?

AL: Ma arvan et ei, kõik on räägitud nagu...

AR: Ei ole tegelt...

SN: Kas me rääkisime mingitel sellistel teemadel millele te olete mõelnud ka kunagi, kas need on sellised asjad millele te mõtlete üldse?

AR: No need teemad muidugi, et inimesed... nagu suhtlemine, suhtumine meisse nagu, kuidas nad suhtuvad meisse, sellest me oleme rääkinud jah. Et neil on natuke mõnikord on natuke vale arvamus, aga kui ma arvan et meedia annab hästi oma informatsiooni siis inimestel on ka teine arvamus kohe tuleb. Muidugi see oleneb väga palju meediast ka. Et breikarid ei saa, tantsijad käia ja hakata karjuma et me oleme teised aga no... See on meedia siiski, kuidas meedia nagu, sellest sõltub kuidas inimene on... On mõned teemad mis on näiteks seal, mitte tantsud, lihtsalt teemad mis inimestelt nagu... [vene keeles] No vot sellised teemad mis on väga... praegu normaalsed inimestele, muidugi nendel kirjutatakse väga palju, kõikidel on hea arvamus nendest, kõik on korras... Aga breik on selline asi millest kirjutatakse jooksvalt väga lühikeselt ja muidugi arvamus on ka selline nagu, ei ole täpne. Rohkem peab...

SN: Et inimesed teavad et selline asi on olemas aga nad ei tea sellest eriti sügavalt.

AR: Sest ega, keegi ei kirjuta sellest palju, selle pärast on selline mulje, või näiteks on nagu natuke rohkem ja igasuguseid võistlusi või mingi noorte tegevusest kirjutatakse. Siis tuleb ka teine arvamus, siinamaani seda ei ole kuidagi midagi muutunud.

SN: Mis sina arvad?

AL: Sama.

AR: Sama arvamus... Aga nii ongi, kõik tantsijad mõtlevad samamoodi.

SN: Kas on nii?

AR: Jah. Meie mõtleme rohkem sellest et hea et rohkem oleks meedias, rohkem inimesi teab, et inimesed tuleksid sellega tegelema, tuleksid trenni, see on kõik, et on see teema meil nagu.

SN: See on õige. Okei, aga minu poolest kõik. Aitäh teile, väga huvitav oli, ja kasulik.

Eesti rockabillyd Remo Telvar, Jaanika Telvar ja Rain Nahkur, dets. 2009

SN: Kas te tahate seletada et mida te olete joonistanud?

RN: Ma ei tea, mina nagu kirjutasin...

SN: No väga hea. Väga täpselt nagu, et kõik tollid on täpselt teada ja...

RT: Mul on jällegi selline kontrabassiga... tegelinski.

RN: Kuule see on meil ju Vahto!

RT: Ei tea, kurja näoga...

SN: Kas need on teil mingid sellised, mingi teatud stiili esindajad? Nagu täpsemalt.

RT: Ei tea, et... sarnased tunduvad. Tüüpidena. Üsna tüüpiline paha poisi välimus. Valge särk ja teksad ja keeratud sääred ülesse ja... nahktagi on mul seljas tal.

RN: Kusjuures, nii palju kui mina olen aru saanud on see teksade keeramine tulnud Horsoni (?) vanglast, et seal oli olnud [...] vangidel seljas, ja need olid kõik ühes suuruses, ja noh, lühemad vennad keerasid need niimoodi sääre pealt ülesse. Ja siis hakkasid isegi sellised tänavapoisid nagu pikemaid teksasid kandma ja just nimelt üles keerama et nagu lahedam välja näha.

SN: Sellistel asjadel vist tihti ongi mingisugune väga väga praktiline päritolu...

RT: Mina nagu arvan seda et tol ajal rohkem oli seda, kes nagu teksadega käisid, sellised niioelda pahalased, et neil oli...

RN: Teksad olid tööriivad tegelikult.

RT: Teksad olid tööriivad, võibolla see elatustase oli selline et nad ei jõudnud nagu osta endale täpselt õiget suurust ja siis osteti ikka nagu, et saaks siukest kasvuruumi, et sealt see tuli siuke teksade keeramine.

SN: No, ja siis naissoost tegelane seal? Mis temal on?

JT: Jah, põhimõtteliselt on nii et... meestel ei ole ju variante tegelikult, siis naistel on nii suur variatsioon, vaata, et kõik soengud ja kleidid ja kõik, isegi teksad on, et ainult kleit ei ole esindatud. [...] kleidid ja nii edasi. Soeng on ka et kas on ponytail või kas on tukk on niimoodi kaares lõigatud ja... ei olegi väga. Kõrged kontsad ja.

SN: Aa, kas kõrged kontsad on olulised?

RT: Nii ja naa vist.

JT: Nii ja naa. Oleneb tegelikult jällegi et kui oled siis siukene kes on niisugune tantsuline inimene, rockabilly, siis on ikkagi madalad kingad ja kontsad. [...] ja muud asjad.

SN: Okei, unustame siis need joonistused. See oli selline soojendus lihtsalt. Ee... Kuidas te ise nimetate seda rühma kuhu te nagu kuulute, ma mõtlen esiteks nagu abstraktsel tasandil, et kas see on nagu subkultuur või elustiil või... milleks te ise nimetate seda?

JT: Eks see elustiil tegelikult...

RT: Jah, pigem elustiil aga ta on ju subkultuur tegelikult.

JT: Seda ka kindlasti.

SN: Kas te kasutate mingeid neid sõnadest..?

RT: Elustiil, pigem.

RN: Pigem elustiil.

SN: ...kui ma ei küsiks mida te kasutate?

RN: Aga ongi jah nagu väga raske lahterdada seda et millisesse kategooriasse nagu see peaks kuuluma... Üldiselt nagu isiklikult ei annaks seda eriti üldse lahterdada. Et pigem... pigem nagu elustiil ikkagi.

SN: Jah.

RT: Ilmselt on jah elustiil nagu... see on nagu 24/7, kogu aeg. Kõik detailid, et...

SN: Et see ei ole selline nagu roll mille võtab hommikul paneb nagu selga...

RT: Lähed küll, nagu, sa lähed ülesse ja lähed majast välja, siis oled nagu selline, õhtul lähed koju ja siis sul juuksed vajuvad ära ja... Ikkagi nagu kogu aeg on, juuksed ei pea ju olema kogu aeg aga kõik detailid on suhteliselt, üli... ütleme mööbel või misiganes, et see muusika mida nagu kuulad er... oleneb nüüd, võibolla kuulab igasugust muusikat veel lisaks, aga... aga jah, see on ikkagi elustiil pigem. See on nagu õigem nimetus.

SN: No kuidas siis, milleks te ennast nimetate, ma tean et... ma ütlen nüüd et rockabilly, ja ma tean et see on nagu üldistus, ja liiga selline lai nimetus, et kas... mida te ise ütlete enda kohta?

RT: Ütlemeги nii.

SN: Nii ütlete või?

JT: Jah.

RN: Üldiselt ei ole sedapidi nagu mõelnudki, et enda kohta midagi ütleks.

SN: Aga sina vähemalt kirjutasid et...

RN: Ei no, mina... ma olen jah et ei ole nagu puhas rockabilly ka, pigem nagu kõik sellised vana kooli asjad meeldivad, ja... ja üldiselt mis on nagu Ameerika kultuur. Et alates isegi võibolla kolmekümnendatest... siis oli see kuuekümnendate lõpuni. Et see klassikaline Ameerika. Pigem.

SN: Et mingi labeli endale ei pane?

RN: Jah, nagu ei hakka silti endale kirjutama otseselt külge.

SN: Kuidas teist siis sai rockabillyd? Millal ja kust see nagu tuli?

JT: Kauge minevik!

RT: Ma arvan et jah, et see on nagu, kuskilt on see pisikene juba päris lapsepõlvest külge jäänud. Et kui mingit muusikat olen nagu kuulnud, näiteks siukest nagu viiekümnendate mingit lugu kuskilt näiteks raadiost nagu kuulnud või niimoodi... et siis sealt on jäänud juba selline väike pisike külge... üks selline muusikastiil, et ütleme et mõned teised stiilid on tulnud ja läinud, aga et see on nagu alati läbi aegade meeldinud, ja siis kuskilt hetkest nagu sai nagu endale teadvustatud et see siuke elustiil on nagu olemas, et mis küll Eestis on vähe levinud ja sellest väga ei räägita, nii laiemas üldsuses, aga et, et see siuke asi on olemas, ja mida rohkem seda uuritud sai, seda rohkem sai asjaga tegeletud ka. See esimene periood võibolla oli kõige naljakam nagu et kui ei, võibolla raskem ka... kui ühel hetkel lähed kuskile sel... sõprade juurde või seltskonda ja sul on kuidagi teistmoodi juuksed kammitud, siis oli mingi põhikommentaari oli et no „Elvis“ nagu et... ma arvan et Rainil on täpselt samamoodi olnud, et enda kohta öeldakse nagu Elviseks...

RN: See, Elvis tuli jah kui ma [...] leida mõni muu tollaegne artist, et sellelt on soeng pärit.

SN: Kas te olete pidanud seletama siis sõpradele et mis asi see nüüd on ja...

RT: Üldiselt mitte. Ei ole nagu selliseid sõpru võibolla kes nagu... võibolla on ütleme, noh, siukesed sõprad kes nagu teavad asja, või mingis mõttes nagu et jagavad seda, aga samas on ka need keda nagu üldse ei huvita, kes mõtlevad et ei tea mis see nüüd endale ette kujutab või mis ta olla tahab.

JT: Siuke noorem seltskond eriti ei kujuta nagu ette. Vanem, siuke vanem seltskond on siuke, vanemad inimesed ikka teavad.

RT: Kuigi mul on selliseid keskealises eas või isegi vanemas eas tuttavaid, sõpru ja sugulasi kes mainivad üht teist et „sul on selle soeng“, „Elvise soeng“, midagi sellist.

SN: Aa, sellised kes juba midagi teavad...

RT: Kes ise on võibolla elanud selles ajas ja kuskil, kui Eestis nagu kanti selliseid soenguid ja... viiekümnendate lõpus ja kuuekümnendate alguses.

SN: Kui siis, kui laias ulatuses teie sõbrad on ka rockabillyd?

RN: Eks tutvusringkond on ikka suhteliselt...

SN: No ma saan aru et te kõik tunnete üksteist...

RN: Siin Eestimaal on suhteliselt vähe selliseid inimesi... Kõik tunnevad kõiki. Sõpruskonnas otseselt, no Tartus vist olete teie suhteliselt ainukesed, et ega noh...

SN: Ongi nii või?

RT: Tartus meie vist oleme...

JT: Tartus on vähe...

RT: On sellised kes on nagu hästi huvilised et.. et et üks siuke... viiekümnendate [...] kes sõidab sellise väga vingega viiekümnendate aasta Cadillaciga, et ta kogub hästi palju seda muusikat ja fännab kõike seda asja, aga ta ei ole siuke, noh, rockabilly, lihtsalt siuke nagu huviline, et teda huvitab kõik see asi nagu.

SN: Kui mõelda nagu sõprade peale kes on rockabillyd ja nende kes ei ole, milline on nagu... kas nad on nagu erinevad inimesed, ma ei mõtle nüüd välimust või nii, aga kas nad teistmoodi?

RN: Selles mõttes on võibolla, nii palju kui mina selliseid inimesi tean, nad on nagu avatumad, või sellised kuidagi vastuvõtlikumad kõigele mis maailmas vastu tuleb. Just et tavainimene on kuidagi mingisuguste piiride küttes, et niimoodi ei ole viisakas näiteks, või noh, midaiganes. Et siis pigem, pigem nagu just sellised [...] elustiilide esindajad on nagu justkui avatumad kõigele mis maailm ette toob.

RT: Samas on võibolla ka teadlikumad kõigest muust mis toimub. Ütleme siuke tavapärane niiöelda tavainimene... kõikesõõja kes kuulab seda muusikat mis paraku nagu raadios popp just on.

SN: Mis sina arvad, või kuidas sulle tundub..?

JT: Sama arvamus, seda et... Ma arvan et need inimesed on ikka rohkem avatud, ja nad on enda kindla elustiili leidnud, et siis nad oskavad ka teist asjast arvata, sest nad nagunii on seda

läbielanud... et jah.

SN: Mis on nagu kõige olulisem selles et kuulub sellisse ühte rühma või on see teatud elustiil, mis see on, kas see on sõpruskond, või mingi harrastus või?

RN: Eks ta ole nii ja naa, et...

RT: See on läbi aegade ilmselt erinevalt. Võibolla siin on...

RN: Suhteliselt palju erinevad hobid seovad, eksju...

JT: Hobi ta on kindlasti.

RT: Ütleme nii et kui siin seitsmekümnendatel tekkis siukene rockabillylaine, kui kõik Rock Hotel ja kõik siuke asi hakkas Eestis nagu tegutsema... Siis tol ajal oli päris palju siukeseid neid kes praegu keskealised on aga ikka nagu seda sama asja... et neil oli ikka põhiline see et kellegil oli kuskilt võimalik saada muusikat, mida teised ei saanud sel ajal...

RN: Muusika oli ju suhteliselt tulu all...

RT: Jah, just lääne muusikat ja siis... sõpruskond et käidi koos ja kuulati seda muusikat aga ütleme et meie ealiste põhiliseks [...] tegelane on ameerikaautodega ja kõik ja sellist asja. Et noh kuna meil on ka rohkem võimalusi siis ongi nagu ilmselt teine põlvkond, erinevate laevadega on erinevad asjad.

SN: Siis ma rõõmustan teid teise ülesandega...

[...] [...]

SN: Kas te tahate seletada midagi..? Et millega te olete... saanud hakkama.

RN: Ma ei tea, võibolla lihtsam on et kui sa ei saa hästi aru ja siis küsida!

SN: Jajaa. Ma vaatan kiiresti. [...] [...] Leegid? Aa, jaajaa, saan aru.

RN: Ükskõik kus, kas autode küljes või...

SN: [Jaanika paber] Teismelised...

JT: Jah, viiekümnendate see...

RT: Siis oligi see pigem selline teismeliste elustiil või...

RN: Bill Haley oli vist kõige vanem vend kui rock'n'roll tuli...

RT: Mis ta oli, nelikümmend? Ta oli ju... ma ei tea kui vana ta oligi...

RN: Mingi nelikümmend. Mingi selline, kujutaksin nagu ette.

SN: Kust on tulnud see kirssimuster riietel näiteks, seda on päris palju näha?

JT: Seda on jah, palju. Ma olen lugenud sellest aga ma ei mäleta mis... asi seal oli.

RT: Ma ei teagi. Ma tean et see on kindlasti siuke mitte viiekümnendatest pärit asi, kaasaegsem mõjutus. Praegusel ajal on tohutult palju ju mõjutatud igasugusest asju, kõike seda sümboolikat ja...

RN: Kirssite teema oli minu arust pigem see rockabillylaine mis oli seitsmekümnendate lõpp, kaheksakümnendate algus tuli. Siis kui oli Matchbox ja igasugused sooje... ülessoojendustuurid. Sellest ajast ilmselt, jäänud siis. Selle laine ajal tuli sellist pigem kaheksakümnendate riietust juba juurde.

SN: Kui siis rääkida natuke üldiselt sellest et subkultuur versus meinstriim, või kuidas nüüd öelda. Kas on mingid teised subkultuurid mis tunduvad teile lähedased, või on mingi selline hingesugulus?

RN: No, kas just hingesugulus, et pigem sellised natuke põlvnevad õieti, teemad, näiteks punk.

RT: Mootorratturid...

JT: Tsiklistid jah.

RN: Üldse tegelikult igasugused niiöelda [...]. Et pigem see kirk on kusagilt lapsepõlvest alguse saanud, sealt viiekümnendate Ameerika popkultuurist ja on edasi arenenud lihtsalt. Et minu meelest kui ei oleks seda rock'n'rolli-põlvkonda olnud, ei oleks ilmselt poolt seda hilisemat...

SN: Kas on olemas selliseid subkultuure mida te nagu üldse ei mõista?

RT: Ei, mõistmine on tegelikult kõige suhtes võibolla olemas.

JT: Ma arvan küll, jah.

RN: Jah, et selles suhtes kõike tuleb tolereerida. Pigem, ma ei tea, seda Eestis levinud, niiöelda rullnokad, ma ei tea kas seda subkultuuriks nimetada, see on ka natukene kahtlane teema, ei suuda nagu kohati mõista, aga noh, samas seni kuni nad ei puutu kedagi, siis...

SN: Mida siis teie jaoks tähendab meinstriim? Inimesed kes ei kuulu ühtegi subkultuuri või...

RT: On küll jah, et siukesed tegelased kes lähevad nagu kõigega kaasa...

JT: ...need kes haaravad näiteks mingit tänapäevast moodi ja käivad...

RT: Kaasajooksikud.

JT: ... alati et „täna on lilla moes, nüüd käin ma lillas“.

RT: See mis kaupluse vaateaknal või popis ajakirjas on...

SN: Millised inimesed kuuluvad sinna meinstriimi kuuluvad, kas neil on mingid teatud erinevused näiteks võrreldes subkultuursete inimestega?

RT: Ei oskagi öelda niimoodi.

RN: Pigem võibolla, see on nüüd minu isiklik arvamus, aga nagu nooremad on sellised kergemini mõjutatavad inimesed, kes jooksevad kogu aeg selle moevooluga kaasa.

RT: Ja võibolla ka äkki et häbelikud et... eristuda hallist massist.

RN: Lihtsalt tagasihoidlikumad olemuselt ja niisugused kes ei taha ka eristuda.

SN: Nüüd siis kuna see põhiteema on meil siin see ajakirjanduse asi... Kui palju te jälgite ajakirjandust? Ja millist siis?

RT: Üldiselt ma ei jälgigi ajakirjandust. Kuna eksole on olnud kogemusi kus ajakirjandus teeb niigu kogu sellest asjast väga halvas valguses, et mingi artikli või saate. Et siis nagu üldiselt ikkagi valitakse kellega midagi koostööd tehakse.

SN: Aga kui täitsa nagu, oma argipäevas, milliseid lehti te loete, kui mõelda nagu täitsa üldiselt?

JT: No ikka päevauudiseid ja nii ikka loed, et üks kõik kus leht sul kätte juhtub. No ikka tahab teada mis maailmas toimub.

RT: Otseselt eelistust ei ole, aga mitte ikka sellist kollast ajakirjandust, et pigem ikka mingit Postimeest, Eesti Päevalehte, kus mingeid konkreetseid asju on.

RN: Ütleks niimoodi et Eestis sellist mitte-kollast ajakirjandust on väga raske leida.

JT: Jah. Seda küll.

RN: Et Äripäev on kõigest roosa ajakirjandus.

SN: Milleks te neid siis jälgite kõige rohkem, kas see on just informatsiooni saamiseks või ka meelelahutuseks või...?

RN: Minul isiklikult ei ole eriti üldse aega ajakirjandust jälgida. Hommikul võtad niiviisi mingi suvalise lehe, veebilehe lahti, stiilis EPL, Postimees, mis parasjagu iganes silma ette... lased silmad üle, nagu „aha, midagi on toimunud“... ja sinna paiku see nagu jääbki. Aga... üldiselt selliseid spetsiifilisemaid väljaandeid, mis võrgus ilmuvad, no aeg-ajalt silmab, ja mis kellegi blogidesse. Ja, noh, see küll ei ole ajakirjandus... aga kommunikatsioonivahend ikkagi.

SN: Kas internet nagu peamiselt on teile ka nüüdsel ajal see, kas harilikud ajalehed ka – kas te loete paberlehte? Või ainult netis?

RT: No ikka loen.

SN: Kumba?

RT: Mis parasjagu kätte sattub, et siis...

RN: Tähendab et see on jah, kättesattumise küsimus. Midagi koju tellitud otseselt ei ole...

RT: Koju tellitud ei ole, aga Tartus on siin mingid tasuta ajalehed ka, mingid Linnaleht ja Tartu Ekspress, kuskilt vahel jäävad näppu, et sealt nagu, siukesi, mis tavaliselt linna [...] huvitavad ja mingit sellist informatsiooni. Või siis kas või Postimees või mõni muu ajaleht, kui sa tead et mingi huvitav artikkel on kuskil ajalehes siis sa ostad seda ka...

SN: Siis... sa ütlesid et on nagu negatiivseid kogemusi ajakirjandusega, või selle subkultuuri ja ajakirjanduse vahel olnud... täpsusta?

RT: Kanal 2 on nüüd siukene telekanal kes on igasugused ürituse kajastamised suutnud kuidagi väga siukeseks teha et kui tavainimene võibolla kellele võibolla pakkukski täitsa huvi, vaatab seda saadet ja otsustab selle põhjal ja siis ta juhuslikult otsustab et see on küll ikkagi mingi seltskond kellega ei taha läbida, et... et... nüüd juba on... minu arust kaheksandat aastat järjest selline suvel toimuv üritus, Lõuna-Eestis, Valgamaal... ja Reporter on seal kohal käinud ja kuidagi alati selle saate teinud selliseks et see pole siuke üritus kuhu tahaks nagu ise minna.

SN: Mida nad on siis öelnud?

RT: Ütleme niimoodi et...

RN: Tähendab et see on selektiivne info edastamine, ütleks nii. Konkreetselt mida mina olen näinud on see et näidatakse... tegelikult ei ole see ainult Valga Cruisingu kohta vaid see oli Ameerika [...] et näidatakse ikkagi et, isegi Power Campi kohta oli kõige paremini näidatud et see on selline pidu kus inimesed tulevad kohale, joovad ennast lakku täis ja kõik. Et see on, nagu sellised lühikokkuvõtted tehakse sellises värvuses et ega see mingi muu ei ole kui mingisugune meeleto pidu ja laamendamine. Et see põhiosa, mis tegelikult ürituse sisu on, seda ei kajastata [...] et see on üritus kuhu inimene tahaks näiteks tulla perega puhkama.

SN: Mis te arvate et sellel reporteril kes selle loo on teinud või pannud kokku, mis tal siis on olnud motiiviks?

RN: Pigem see on, ma arvan et see on... pigem selle [...] et mis müüb.

RT: Mis müüb ja võibolla neil on kuidagi siukene, siukest ülbust ka natukene, et viimati siin oli see... üks üritus oli Tapperis Tallinnas. Ja seal oli Reporteri üks see saatejuht, Tanel Talve. Ja ma vist läksin tast korra mööda ja tahtsin mingid paar sõna vestelda taga, ja ta oli kuidagi siuke nagu nipsakas, et nagu, et noh, „Tere“ ja siis keeras ära oma sõprade poole ja kuidagi et ei tahaks nagu rääkida. Ma tahtsin mingi paar sõna, kuidas nagu üritus meeldib ja... aga ta oli jah sellise ülbe olekuga. Ma ei tea kas nad kõik sealt olid, kindlasti mitte, et... aga neil on jah, kuidagi väga objektiivne see, see et nad ei tee mingit siukest kokkuvõtet kus on et on seda ja toda ja kõike, et et. Et kuidagi on alati halvas valguses näidatud seda üritust.

RN: Tegelikult see on kõigi ürituste kohta olnud, et kõik on sellises võtmes... et seal taga on küll pigem müügiedu.

RT: On ka niimoodi arvatud et need asjad millega nad ise nagu seotud on, igasugused, et kus nad ise käivad, mingi suvalise auto testimine, või või siis see [...] reporter, et see on näiteks alati heas valguses näidatud. Et kõik see oli, nad käivad kuskil seal, kus nad käisid, paar päeva jutti olid kuskil veiniistandikul ja nad kogu aeg pildi peal jõid seal, aga nad näitasid et see oli nagu hästi tore ja lahe nagu. Et samas et kui keegi joob kuskil mingit õlut või istub auto akna peal selle asemel et autos sees istuda kui auto sõidab mingi kümme kilomeetrit tunnis, et siis just täpselt et seal kus nemad on nagu alati juures, et see on nagu tohutult hea. Niimoodi neil on jah.

SN: Väga huvitav. Kas te koos arutate neid selliseid lugusid ka, kui on olnud mingi selline kummaline, kas te nagu räägite neist?

RT: Ikka.

JT: Muidugi.

RT: Vahetult peale seda, või...

RN: See... poleemika on ikka tekkinud, jah.

SN: Milliseid asju te siis arutate, no ma saan aru et kui on olnud nagu midagi nagu... räigelt...

RT: Räägitakse ikka läbi kõik see mis oli ja et... miks nii tehti ja mida oleks võinud hoopis teha, ja... Ja igatahes selle Valga ürituse korraldaja ütles et kui ta Reporterit sinna laseb veel oma üritusele kunagi, siis ta võtab nende käest topelt piletiraha ja kaamerad jätavad värava taha.

SN: Õige... Kas siis on olnud täiesti selliseid väiteid mis üldse ei vasta tõele, et okei, ma saan aru et näiteks seal nagu rõhutati valesid asju või jäeti teisi asju välja, aga kas täitsa selliseid otseselt... ma ei tea kas ma saan öelda et valetatud, aga lihtsalt väiteid mis ei vasta tõele?

RN: Pigem liialdatud... et kasvõi seesama lõunaosariikide lipu kasutamise kohta on päris palju meedias olnud mingisuguste rassistliku tagamõttega kommentaare. Et tegelikult selle lipu tähendus ei ole rassistlik. Et see et Ku Klux Klan teda mingil ajal kasutas, et see on nagu nõmedalt mainet alla tõmmanud.

SN: Oota, kes kasutas?

RN: Et Ku Klux Klan kasutas, lõunaosariikide lippu enda sümbolina, et see on nagu Ameerika lõunapool see... tõesti natukene rassistliku tähendusega. Aga samas et Euroopas ka suhteliselt palju olnud selliseid kommentaare et mis see rockabilly elustiili juurde kuulub selline sümbol, et see on nagu rassistlik ja nii ja naa. Et tegelikult see lipp pärineb juba Rooma keisri aegadest ja seda kasutati nagu juba seal. Ja Ameerika lõunaosariikide sõdurid tegelikult võtsid selle, laenasid selle kusagilt sealt, juba. See on nagu üks liialdus mis mulle isiklikult näiteks ei meeldi. Et mul oli see auto taga [...] ja kuna mul oli sinna kleebitud see sama lõunaosariikide lipp siis käis müra lihtsalt sisse. Mingis parklas.

SN: Milliseid teisi eelarvamusi on veel?

RN: Mingisugust lugu ma olen küll kuulnud, juba ammu lugenud, siis kui see community nüüd nii tihedalt läbi ei käinud siin, aga kui see... oli tähendab... olin neid ka kusagil linna peal näinud ja teadsin et mõni inimene samasugune Tartus on, jah, ja siis oli ka, a la et jah et toimus mingisugune teemaüritus ja minu meelest oli vist Kasesalu selle jälle korraldanud, ja toimus selline üritus, käisid koos mingisugused veidrikud, enamus meenutas Elvist umbes, a la selline jälle suhteliselt, ma ei tea kas just mõnitav aga suhteliselt selline üldistav arvamus et tegu on veidrikega.

RT: Aga noh, samas on ka õnneks mõned head artiklid ka. Üleüldiselt sellest elustiilist või siis lihtsalt olnud üritust kajastav artikkel. Kõik ei ole üdini pahad. Aga üldiselt nüüd vist ikkagi juba valitakse kellega nagu minnakse ja räägitakse. Muidugi on ka juhtunud et kus on kena inimene ja räägid selle loo kõik ära, aga siis pärast see asi ilmub siis, siis enne seda ei anta seda musta materjali nagu lugeda või see mis nagu peaks ilmuma, ja siis sinna kirjutatakse juba, või pannakse mingid sõnad juurde või midagi sellist.

SN: Kas tundub et üldiselt pilt rockabillydest on positiivne või negatiivne?

RT: Pigem ikka positiivne. Et et... üldiselt... kui me oleksime siukeste õlgade juuste... õlgadeni juustega siis võibolla oleks natukene negatiivsem. Kuna ikkagi meeste välimus on siuke korrektne ja et et... Keegi ei ole kuskilt nagu räpane ja nii edasi, siis... Üldiselt ta on ikkagi positiivne.

RN: Kajastust on meedias tegelikult suhteliselt vähe, et siamaani mis on sattunud on peaaegu ikkagi... tõesti positiivse maiguga.

SN: Kuidas te hindate... no okei, natuke juba rääkisime sellest, aga milline on olnud see ajakirjaniku suhtumine, et kas nad nagu tõesti tahavad süveneda sellesse teemasse ja kuulata et mis teil on öelda, ja mitte, noh, kirjutada midagi mis nüüd lihtsalt tuleb pähe?

RT: Mul on vist enda käest kaks kogemust. Üks kord oli sellel Valga üritusel, oli kohalik ajaleht kirjutas artiklit. Ja need olid sellised tavakohase reporteri stiilis, et esitab küsimuse ja selle paneb siis kirja vastuse ja siis küsimus-vastus-stiilis kuidagi ja, ja kuidagi siuke formaalne värk, et ei ole kuidagi, et teda ennast pigem ei huvitanud see. Võibolla see ajaleht oli lihtsalt ütelnud et nüüd lähed sinna ja teed sellest mingi loo ainult. Aga teine kord oli, oli üks, Eesti Päevalehte oli see vist, Päevalehes kus suhtlemine käis küll meili teel, aga taheti teha üks täiesti ikka korralik artikkel tervest sellest rockabillyasjast, ja siis oli kas neli või viis inimest, saadeti kogu aeg meile ja siis kõik siis täiustasid ja mida nüüd tahtsid [...]. Et see asi sai nagu väga põhjalikult ja tükk aega tehti tööd nagu sellega. Et ta saatis kõigile oma küsimused et mis teda nagu huvitaks teada ja oli nagu absoluutselt kõike, millised filmid nagu, kus näidatakse sellist asja ja et mis on seotud sellega ja lihtsalt kõik, et milliseid artiste nagu kuulata ja kes on nagu sellised kõvad nimed. Et see oli väga põhjalik artikkel ja selle sama reporteriga tehti hiljuti veel üks artikkel, aga siis oli ainult ühe inimesega ja siis tegime selle artikli tema abil nagu. Ja seal oli vahepeal siukest asja, et seal olid mingid kirjavead sees ja sellised asjad. Aga siis sai talle mingid meilid saadetud ja need muudeti nagu kohe ära. Aga too oli jah selline positiivne nagu kogemus.

SN: Et erinevad kogemused siis üldiselt. No seda vist ka natuke puudutasime juba, aga kas selliseid mitte-põhjendatud üldistusi on olnud näha? Näiteks et ma saan aru et terve see subkultuur on väga selline keeruline et on palju erinevaid alaliike, et näiteks sellega seoses?

RT: Minu meelest siiski Eesti mastaapis ei ole, et inimesed teavad sellest niivõrd vähe, et nad ei oska seda seisukohta võtta, et...

RN: Seda kajastust on niivõrd minimaalselt...

SN: Et peabki nagu ainult puudutama neid põhipunkte? Siis kui mõelda seda et subkultuurid inimesed, eriti vanemate inimeste puhul, tekitab natuke sellist... kartust või hirmu et mis sellised olendid nagu on, kas seda on tunda teie asja puhul?

RT: Pigem sellised vanemad inimesed vaatavad seda kuidagi positiivselt, et neile meenub kuskilt...

RN: Pigem on jah see et kui ta mingisugune üdini tätoveeritud, kiilakas, rõngastatud noormees, mingisugune kette, neete täis, siis pigem see tekitab neis nagu rohkem hirmu.

SN: Kas keegi nagu tundmatu või tuttav on kunagi teinud mingeid märkusi nagu selle alusel et mida mingis loos lehes, telekas on olnud, et peale seda tulnud küsima mingeid küsimusi, et kas sa oled ka selline, kas sa teed ka nii..?

RN: Kõige naljakam kogemus oli meedias kajastusega oli see kui mul suvel õnnestus jääda mingi foto peale mis jällegi ilmus mingis kohalikus ajalehes. Ja siis, see vist oli päeval... internetti jõudnud, ja õhtul paar tuttavat oli... et kas sa ise ka tead et sa oled ajalehes? Toimub mingi üritus whatever. Muidugi vaatasin ise ka et misasi see oli, et jaha, kuskile pildi nurga peale sattunud. Ja siis jõudsin tööle tagasi ja mul oli sama, ma olin mingi nädal aega vahepeal ära olnud, ja siis jõudsin tööle tagasi ja siis oli mul seina taha riputatud see pilt, raamitud. Aga noh, see oli ka selline positiivne jälle, huumoriprisma... Kommentaarid olid sellised... et ikka sõbralikult nõogitakse.

SN: Kas teil tuleb meelde midagi?

JT: Otseselt küll mitte. Kuigi jah, meid on ka nähtud ajalehes, et pilt on olemas, aga vastukaja kui sellist tuttavad ja need ikka ütlevad et oh kui lahe, et küll on vinge. Ju on siis vastuvõetud selline stiil, kui see on tõesti nii [...].

RT: Selgelt on alati positiivne, et keegi midagi halba ei ole küll kunagi ütelnud.

SN: Milline, kui võtta natuke üldisemalt, milline on üldiselt teie hinnangul ajakirjanike suhtumine subkultuuridesse? Või sellistesse alternatiivsetesse elustiilidesse?

RT: Sellist ühest suhtumist võibolla ei olegi, see oleneb sellest ajakirjanikust ja...

RN: Oleneb täiesti jah persoonist endast.

SN: Aa, kummast, ajakirjanikust või sellest...

RN: Ajakirjanikust. Ma olen nagu... näinud erinevaid artikleid, et kuidas inimene viitsib süveneda teemasse, ja kes ei viitsi süveneda see on nagu väga hästi 50.30 välja ka, tajutav ja paistab väga ilusti see inimese suhtumine välja. Et mõne jaoks on see tõesti lihtsalt selline palgatöö, et ma saan nüüd sellest artiklist mingisuguse summa raha ja teine inimene tõesti üritab ka ise kehastada nagu, ja kaasa hõlmata kogu teemasse 50.40.

RT: Seal on võibolla see ka et kui ajakirjanik läheb tegema intervjuud kellegi sellisega kes on nagu juba üldsusele nagu tuntud inimene, et siis ta... siis ta ei tee seda kuidagi nagu halvas valguses. Siis ta teeb pigem nagu paremini, siuke vähem tuntud inimene, et siis no, nagu nii keegi ei tea temast...

JT: See käsitlus on täitsa teistsugune jah.

RT: Näiteks kui Kasesalu on olnud siin telekas mitmeid kordi et... Kanal 2 Reporteris teda on nagu alati...

RN: Muidugi Kasesalul on endal ka se taust ka, et ta on ju ise ajakirjandusliku taustaga päris kõvasti.

JT: Täpselt jah.

RT: Et kui sealt tuntakse ja siis tehakse nagu paremas valguses see...

SN: Mis oleks selline ideaalne suhtumine, või kuidas te nagu soovite et teisse suhtutaks?

RT: Ikka pigem positiivselt!

SN: Jah, ma saan aru. Aga täpsemalt, et milline oleks nagu...

RN: Kui selle eelneva küsimuse juurde tulla veel tagasi, siis ma ikkagi jah, mina eelistaks seda nagu et inimene võtab enda tööd hingega ja kui kajastab midagi, siis võiks ta kajastada seda niimoodi et ei paistaks välja... juba kaugelt see välja, et „aha, inimene on saanud mingisuguse palga selle eest“. Et ega seda artiklit ka ei ole tegelikult huvitav nagu lugeda ja misiganes, televisioonis seda saatelõiku vaadata.

RT: Üldiselt on hea see ikkagi ajakirjanikudega, kui pärast tuleb selline [...] või ebahuvitav inimestele.

SN: Seda küll, jah. Kas te nagu usaldate ajakirjanike, et kui on olnud selliseid negatiivseid kogemusi, et kas see on kuidagi viinud teie usaldust nende vastu?

RT: Ei. Et näiteks Õhtuleht või Kanal 2 või midagi sellist küsiks minu käest intervjuud, siis ei annaks seda.

RN: Või vähemalt valiks väga hoolega et mida rääkida, et... et kuigi see võibolla jah, kollane või üldse ajakirjanduse puhul et sa või rääkida mingisuguseid, väga minimaalselt infot välja, ja sa võid rääkida üks kõik mida, ja nad suudavad ikkagi selle ümber sellise muli keerata. Pigem üritaks siukest suhtlemist vältida.

SN: Kuidas nagu seda teie grupi või... rühma mõjutab see, või siis üldiselt mingeid subkultuure, mõjutab see, et sellest räägitakse peavoolumeedias? Kas sellel on mingisugused tagajärjed ka?

RT: See mõjutab nii palju et see on nagu promo meile. Et et sellepärast ongi pigem kui ta oleks hea kui halb, et ütleme, tutvustab seda asja inimestele, et inimesed käiksid rohkem kontserditel, ja ?? 54.00 Et see on nagu promo ja reklaam.

RN: Jah, igasuguste ürituste koha pealt nagu, ikkagi inimene ei tea sellest midagi et mis toimub. Ja päris palju on nende selliste, kes on nende üritustele esmakordselt sattunud, et nad on nagu väga vaimustuses tegelikult. Et „täitsa lahe üritus“.

SN: Kas... Kas selles on ka midagi halba et selliseid alternatiivseid asju viiakse... püütakse viia sinna tavalise rahva sekka?

RT: Pigem mitte. Kui seda meie asja vaadata, siis... siis ikkagi need kes sellega kaasa tulevad on väga sellised niiöelda pühapäevainimesed, et tulevad lihtsalt ja lähevad, et nüüd ikkagi see selline tõsine asi, et... Et pigem on see ikkagi hea et mida rohkem inimesi sellest teab.

SN: Kas üldiselt subkultuure kajastatakse teie arvates Eestis küllalt?

RN: Tegelikult mitte. Et kui... üks kõik subkultuuri või üks kõik millise elustiili kohta on suhteliselt vähe ikka informatsiooni ajakirjanduses. Võiks nagu sellist kajastust rohkem olla.

RT: Et see mis nagu popim on parasjagu, et sellest räägitakse rohkem, et ütleme näiteks metalistidest ja punkaritest...

RN: No näiteks Rabarock.

RT: ...et seal on miskit kuulnud võibolla ikkagi, et neist siukestest spetsiaalsetest inimestest ikkagi, aga samas mingid...

RN: Seda kuuled umbes kord aastas Rabarocki ajal, et siis on jälle need [...] metal-asjad [...].

RT: Praegu võibolla räägitakse kõige rohkem, ma ei teagi kuidas neid nimetatakse, kes need on siukesed...

RN: Metroseksuaalid.

RT: Mitte need...

SN: Emod?

RT: No, siukesed hästi koleda välimusega, et panevad ennast hästi... [...] oli mingi selline tegelane. Et see on selline millest räägitakse siin jube palju.

RN: Minu meelest on jah see metroseksuaalid nagu jumala Eesti ajakirjanduse viimase kahe kuu suurim saavutus.

RT: See on ka muidugi üldse...

SN: Mis nendega on olnud siis?

RT: Ei noh, mina lugesin midagi...

RN: Ma ei mäleta isegi kust see alguse sai, aga mingi hetk oli...

RT: Ma ka kuskilt lugesin. Telekas oli.

RN: Mingi hetk oli järjest jah, kõigepealt Kanal 2:s oli Reporteris kus ma nägin mingisugust kajastust...

JT: Superstaaris oli ka ju mingi tegelane...

RN: Siis hakati jah igal pool selle järgi sellised natukene... natukene nagu nõökivaid fraase viljelema. See... minu meelest ma lugesin, isegi normaalne ajaleht, kas see oli Äripäev või midagi, ja oli ka umbes niimoodi et see nagu metroseksuaal, no, nagu ärimaailma on ka nagu umbes moe pinnale...

RT: See ei ole minu arvates selline subkultuur vaid pigem selline...

RN: Ei noh, seda küll...

RT: ... haiguse moodi või midagi. Siukene, mõistusest on natukene...

RN: Samas ma ei ole kuskil mingit sellist...

JT: Inimene vajab tähelepanu, vaata...

RN: Ei ole üldse et, mingit terminoloogiat täheldanud, et võibolla see ei ole üldse lahti seletatud et mis asi see on. Aga noh, see selleks.

SN: Kas siis rockabillysid kajastatakse küllalt?

RN: Kindlasti mitte.

JT: Kindlasti mitte.

RN: Et võibolla aastas kaks... kajastust leiab terve Eesti [...] Et noh, kui lähiriigid ka võtta arvesse, siis Läti televisioon on Valga Crusingust natuke sellist ülevaadet teinud, siis Lätis nagu ajakirjanduses oli ka mingisugune killuke selle kohta. Soomes on nagu rohkem kajastatud kuna

ikkagi seal on see nagu sügavamal sees. Et Soomes... soomlastele hästi palju huvitab, endale ka nagu... Aga just Balti maades vähemalt on niimoodi et Eesti-Läti peale kokku saab mingi neli lugu terve aasta peale.

SN: Jah, ma olen nõus muuseas selles mõttes et ma nagu ka eriti palju neid lugusid ei leidnud, et... Aga kas üldse meedia mängis mingisugust rolli selles et te saite teada sellest asjast algul või hakkasite tundma mingit huvi selle vastu, või...?

RN: Tol ajal absoluutselt mitte.

RT: Pigem mitte, jah. Võibolla internet oli siuke esimene koht kus sai nagu nähtud sellist elustiili...

RN: Tähendab, minu jaoks oli esimene kanal pigem televisioon. Et ma nägin kunagi siis kui ma neist asjadest huvi hakkasin tundma... mingisugust filmi, toleaeegselt EVTV:st, praegu on ta TV3. Ma isegi ei mäleta... mis selle filmi pealkiri oli. Ta oli mingisugune 80ndatel tehtud film, siis oli, siis olid hästi popid need igasugused 50ndate elustiilid... Siis vaatasid et ägedad autod, ägedad soengud, ja siis hakkasid nagu natuke huvi tundma. See jupiks ajaks jäi sinna paika, kusagil nagu... Võis olla mingi põhikooli ajal, lõppajal, seks ajaks oli nagu, ma käin endaga läbi põlvini jalge vahel pükste perioodi ja pikkade juuste perioodi ja... ja siis see oli vist... äkki näidati American Graffiti esimest korda TV3:s ja, mille peale mul tuli idee et lõikaks endal pikad juuksed maha ja teeks sellise soengu, oleks hästi lahe. Muusika oli nagu ka mulle meeldinud, niimoodi vaikselt, ja üldse selline tolaegne olemine ja nagu Ameerika autod ja... Ja siis tuli nagu see et teeks välimusega ka midagi. Ja siis niimoodi, niimoodi siis nagu keskkooli käisin läbi.

SN: Kas kuidagi nagu meediat ka te olete nagu otsinud või leidnud mingisuguseid eeskujusid või et „lahe, ma teen ka nii“..?

RT: Meediat?

RN: Meediat küll nagu ei leia sellist.

JT: Meediat küll mitte.

SN: Aha. Kas kunagi on tulnud, kas on olnud nagu sellist et on tulnud mingi selline vajadus või tahtmine trotsida seda pilti mis rockabillydest ajakirjanduses antakse, et kurat küll, mina küll selline ei ole?

RT: Ei, siukest mõtet, tunnet ei ole küll olnud kunagi.

JT: Ei ole.

SN: Ei ole?

RT: Ei. Pigem mõtled just et kuradi ajakirjanik või misiganes, et miks ta nii pidi tegema, et tegelikult see ei ole niimoodi et...

SN: Et kui tundub et seal on lihtsalt midagi valesi, siis nagu...

RT: Jah, et pigem selle järgi et kuidas seal on valesi, et siis ise ennast muuta, pigem „miks nad nii näitavad?“, et tundub et pigem võibolla käitud veel rohkem nii.

JT: Jah, et ajakirjaniku tõlgendus sellest ei ole alati õige. Aga selle ürituse puhul oli ka ju vaata

tegelikult et niiõelda paljad [...] olid autoaknast väljas, et nagu hakkasid kajastama mingi teise üritusega, et nagu suvaline mingi trance-pidu või mingi selline. Et üldse seda et mingit... muusikat või midagi, üldse ei, midagi ei öeldud selle kohta.

SN: Et täitsa sellised kõrvalised asjad mis ei olegi nagu eriti olulised...

JT: Jah, täpselt nii.

SN: Kas te jälgite ka selliseid lugusid mis on nagu teiste subkultuuride kohta, meedias?

RT: Ikka, jah. Kergelt viskan pilgu peale.

JT: Ikka huvitab vaadata mis on kirjutatud nendest.

SN: Eriti kui räägime lugudest mis on mingite teiste subkultuuride teemal, et mitte teie oma... ja eriti kui teil on olnud mingid sellised natuke negatiivsed kogemused ajakirjandusega, siis kas te mõtlete, kui on mingi selline teema, millest te võibolla ise ei tea nii palju, et kas te siis nagu usute sellesse mis seal on, või kas siis tekkib selline väike skepsis et ei nagu tahaks usaldada seda?

RT: Kui ise oled nagu kokku puutunud või tunned selliseid inimesi kes nagu on konkreetse subkultuuri esindajad, siis kui nagu natukenegi asjast aimu, siis tajub selle ära et kas on nagu see asi tõde millest räägitakse, või on seal nagu liialdatud. Või on nagu pigem [...] lihtsalt. Aga kui nagu endal aimu eriti ei ole, siis on nagu väga raske hinnata.

SN: Aga et ei... ei tule nagu sellist ebausaldust nagu...

RT: Ei...

JT: Ei usu...

SN: Jajah. Ülesanne... Nüüd te ei saa joonistada. No, tegelt natukene. Ma tean et sa rääkisid just sellest loost varem, see Eesti Päevalehe lugu mis on olnud aprillikuus. Kus teie olete peategelased. Rain, ma arvan et sa oled seda ka lugenud [...] [...] Ma sain aru et te olite ikka päris rahul selle looga.

RT: Jah. Selle kallal tehti ikka päris kõvasti tööd.

SN: Et see oli just see millest sa ütlesid et meili teel?

RN: Jah, meili teel ja viis inimest osales selles. Tõnu Tuulas ja Andres Kasesalu ja...

[...] [...]

SN: Kas see on nagu tüüpiline rockabilly artikkel, selles mõttes et mis sellest lõpuks sai, mitte nii palju see kuidas seda tehti, vaid lõpptulemus?

RN: Minu meelest eesti ajakirjanduse kohta küll, jah.

JT: On jah.

RN: Et nii palju kui... noh, tavaliselt selliseid artikleid ma küll loen kuskilt ajalehtede nädalalõpulisadest. Et kes nagu kipuvad rohkem kajastama selliseid... mingisuguseid alternatiivseid

üritusi ja et... Et siis see artikkel oleks sama hästi minu arust või... kui ta ilmus Eesti Päevalehes, minu arust sobiks ta nagu Postimehe nädalalõpulisasse rohkem.

RT: Tegelikult minu meelest see artikkel pidi minema Päevalehe mingi lisa... Päevalehe ja mingile kahele leheküljele.

SN: Ta pidi olema palju pikem jah.

RT: Jah, aga kuna aeg vist peksis puuga pähe või miskit taolist, et siis läks ta niimoodi nagu ta läks.

SN: Kas see pilt mille ta rockabillydest annab, kas see on korrektne?

RT: Nii ja naa. Enam vähem.

JT: Nii ja naa, jah.

SN: Miks nii ja naa?

RT: Ma vist kirjutan üht asja juurde, et rääkige teie...

SN: Kirjuta. Miks nii ja naa?

JT: Nii üldistav et noh, et see ei...

RN: Ta on üldistav, jah. Informatsiooni on suhteliselt vähe ikkagi. Et nagu inimesele kes asjast mitte midagi ei tea, et siis jään ikkagi selliseks natuke mittemidagiütlevaks. Et ei tõmba nagu tegelikult suvalise inimese silma ka, kui loeks läbi ja vaataks et päris äge, et saab nagu mingit, ei saa väga palju uut informatsiooni. Pigem...

JT: Ei tekita tunnet et läheks uurima selle kohta, et lahe asi, et...

RN: Et noh, hea küll, see soengu tegemise osa siin on, see tsitaat on nagu päris hea.

SN: See oli jah väga naljakas.

JT: See oli imelik. Minu käest isegi ei küsitud et kas sellist asja [...].

RT: Need ongi kõik sinu sõnad seal.

JT: Ma tean et on, noh.

SN: Jah, on tsiteeritud.

RT: Aga see osa oleks üldse võinud artiklist välja jääda, ma kirjutasin siia mis siin võiks olla teistmoodi.

SN: Oota, mis oleks võinud jääda välja? See juusteosa või?

JT: See soengu osa. See on mõttetu.

RN: Tegelikult see ongi nagu eesti ajakirjanduse tüüpiline artikli kirjutamise stiil nende nädalalõpulisade puhul, et üldistav jutt, ja siis on lõpus sellised killukesed, noh et „kui tahad nüüd

nagu selle elustiili järgi käia, olla see“ et mida tuleks teha.

SN: Et see tundub teile natuke kummaline?

RN: See on ju see stamp... see on selline stamp[...] tegelikult. Minu arust. Et kõigepealt on nagu mingisugune jupikene üldistavat juttu ja siis on lõpus lihtsalt mõned märksõnad a la „otsi ise“ või noh, vaata nagu et...

SN: On küll jah, õigus. Mis siis siin artiklis teile meeldis ja mis ei meeldinud? Konkreetsemaid kohti näiteks.

RN: Tähtsaks mis mulle meeldis oli see Kasesalu jutt lõunaosariikide lipu kasutuse kohta. Et millega mul nagu endal on päris palju pahandusi olnud. Kunagi mul oli tagi peal samamoodi õmmeldud, ja siis tuli ülikooli ees mingisugune taat, ta oli noh, kurt-tumm, ja siis tuli minu juurde, togis mulle umbes näpuga tagi külge ja tegi selliseid [näitab] liigutusi. Selle peale ma hakkasingi uurima et kus selle lipu algupära siis nagu on. Et tema ajas seda ilmselgelt mingisuguse pentagrammiga või ma ei tea millega segi. Et näitas seal nõnda sarvi liigutusega... Tuligi välja noh, et see on nagu põhimõtteliselt Rooma keisririigis hakkasid kristlased seda esimesena kasutama. Kes nagu Rooma keisririigi vastu mässasid. Ja... siis sealt nagu see teadmine. Ja siis mis mulle meeldis, see Jaanika et just nagu et riideid ei ole Eestis normaalselt leida. Isegi ma ei räägi nüüd sellest vastavast stiilist vaid üldse nagu korralike riideid Eestis on väga raske leida. Kui sa hindad pesemata teksad ja mingit korralikku nahka, seda ei ole võimalik lihtsalt siit leida.

SN: Mis see on siis, et netist või välismaalt peab..?

RN: Mina olen eBayst ostnud päris palju sellist kraami... mul on ma olen ostnud saapad ja siis näiteks Hispaanias käisin komanderingus ja seal hotelli kõrval oli mingi kohaliku saapavalmistaja esinduspood. Et seal oli päris vahvaid saapaid ja siis... ja siis mööda üritusi käies, et aeg-ajalt sinna tekib mingisuguseid kasvõi püksirihmu... Ja siis noh, muidugi isetegevust ka.

SN: Okei, mis teie märkisite siis? Mis sul oli seal?

JT: Negatiivset oli seal, see Tuulase jutt oli see et kindlasti on inimesed sellised 35-45-aastased, et siis noh...

RN: Nii ja naa.

SN: Samas teie siin juba parandate et „Nooremad Remo ja Jaanika...“

JT: Muidugi võib alati olla, et jah...

RN: Võibolla jah, no mitte negatiivne otseselt aga selle väitega ma nagu ei nõustuks et Euroopa skened hoiavad väga konservatiivset joont. Et minu arust on siin nagu vähemalt Skandinaavias ja on päris palju just selliseid alternatiivseid neid, näiteks psychobilly ja...

RT: Ma tuleksin veel selle, selle Tõnu jutu juurde et ta ise, kuna ta on umbes samas vanuses ja ilmselt nooremaid ei aktsepteeri, ja siis see...

SN: Et tema ei aktsepteeri või?

RT: No ma arvan jah, et tai ei aktsepteeri, kuna ta on nii ikkagi selline teada-tuntud advokaat ja Elvise fänniklubi president ja... et niiöelda siuke tähtis nina. Ja ja...

JT: Ta arvab et nooremad ei suuda midagi.

RT: ...ka pisut selline natuke nagu naise tuhvli alune, et tal on siukene väga tähtis naine ka et... Et ilmselt nad siis arvavad et kõik need noored on lihtsalt sellised kes tulevad ja kes midagi ei jää...

SN: Et see on nüüd pigem sul siis kriitika allika vastu, et siis allika vastu kriitiline kui siis... loo vastu?

RT: Jah, see on allika vastu. Ja selle sama allika vastu tuleb ilmselt kriitikat veel. Et „Tuulase kinnitusel on ka vanem põlvkond neil üritustel jätkuvalt rivis“... ükskõik siis mis üritused siis toimuvad, aga mina kirjutan siin alla et pigem just on nooremad alati aktiivsemad ja alati kohal kui midagi toimub.

RN: Kusjuures neid vanemaid ei ole nagu eriti näinud...

JT: Ei viitsi tulla, ütlevad, et kui mingeid maailmanimesid ei ole...

RN: Tavaliselt ongi niimoodi et kuuled et „miks tema ei tulnud?“ No ah et ei viitsinud, et kodus oli targemat teha...

RT: Näiteks kui võta seda Valga Cruisingut mida korraldab soome mees, juba kaheksandat aastat Eestis [...] Dixieland Eestis [...] tehtud kohe. Ja siis selline üritus ... ka seitskümnenditel Tallinnas alustasid selle asjaga nagu, väga üksikud kes on kohal nagu et see aasta näiteks üks selline eestvedaja tuli sinna näiteks kohale ja ütles et ta on järgmine aasta ka kindlasti kohal, et esimest korda ta seal käis ja talle väga meeldis. Et kõik see stiil ja mis seal on, kuidas seal ollakse kõik see neli päeva, telgitakse ja kõik bändid ja see on hoopis nagu teine maailm. Et, et, need kes nagu käivad, neile meeldib, aga kes ei tule, need teevad neid välja vabastusi, et see on, hästi kaugel asub ja...

RN: No jah, siukene vabandus ongi et Valga on Tallinnast nii kaugel et nendel läheb bensiini peale juba nii palju raha et...

SN: Mis, kolm tundi sõidad vist, see ei ole...

RT: No ütleme...

RN: Samas tsiteerides klassikuid, et Tartu mehed ei kobise kunagi kui nad üle kolmsada kilti ei ole sõitnud aastas, punkt.

RT: Aga et ütleme et see vanem põlvkond on kohal nendel üritustel mis nende enda kodulinnas Tallinnas toimuvad, et seal nad on tõesti nagu ikka tõesti rivis ilusti. Ja siis... siin see koht kus nagu psychobillyst räägiti, et sama hästi oleks võinud ka teddyboyst rääkida. Et see osa oleks võinud nagu üldse välja jääda. Ja siis see viimane osa ka, et see soengut nagu teha, et see oleks võinud ka artiklist välja jääda.

RN: Põhimõtteliselt jah, see et oleks võinud just erinevaid stiile tutvustada, need alastiilid.

SN: Kas teil kui allikatel on midagi öelda selle kohta et kuidas seda mida teie ütlesite, kuidas seda käsitleti või...

RT: Üldiselt see pandi kõik nii sõnasõnalt kirja ka, et...

SN: Aa, muidugi et kui ta oli meili teel nagu, siis natuke vähem tulebki selliseid...

RN: Copy-paste.

SN: Jah, täpselt.

RT: Jah, põhimõtteliselt küll. Et oma sõnu ei ole siin kasutatud muidu. Või kui ma õieti mäletan. Võibolla lause ülesehitust muudeti natuke, aga...

RN: Ei no see läheb juba toimetamise alla...

SN: Jah. Okei, siis on mul siin, see on nüüd soome... see on Helsingin Sanomatest.

[...] [...]

RN: Päris hea, hakkas juba kohe see silma, et kirjutamise stiil on hoopis teistsugune. Et see tõmbab juba esimesest lausest pilgu peale, et „ohoh, sedasi hakkab toimuma“. ... Muidugi mulle nagu meeldib juba see et siin on nagu erinevad alastiilid lahti kirjutatud, kas või mingisuguse ühe-kahe lausega.

SN: Aga põhimõtteliselt siin on natuke nagu samamoodi et lõpus tuleb selline nagu...

RN: Ei seda küll jah. Ma arvan et see on meie ajakirjanduses kusjuures Soomest laenatud.

SN: Väga võimalik.

RT: Ma ei teadnudki et hiphopis on ka alaliike.

RN: Oota, mis asja?

RT: Ei no siin räägitakse et näiteks hiphopis või metalis on... alaliike ja nende alaliike.

RN: Ei no need on... Tegelikult hiphopis on vaata ka se klassikaline ja [...]. Mingid paganama robottantsijad ja mis seal päris alguses olid...

SN: See on ka väga vana stiil ja kõik need...

RN: See on ka tegelikult neid seitsekümnendate... alguse saanud. ... See on ka kuidagi huvitav et... võrdlus või... et subkultuur kui hõim. ... See „Kes on kes“ on küll täielik jama siin.

SN: On ka või?

RN: Mhm.

SN: Mis, täiesti nagu factivead mõtled või?

RN: Ei... Ma mõtlen näiteks seda rockerite rida et... et Briti kõrvalnähtus, et minu arust see, rockerid, minu meelest need olid nagu algselt pigem Ameerika mootorratturid.

SN: Tead ma arvan et see on lihtsalt lohakuseviga, ma mõtlesin selle peale siis kui ma seda tõlkisin, et see peab nüüd lihtsalt olema valesti.

RN: Sest rockerid ikka minu meelest tulid Briti slängi pigem Ameerikast, alguses tsiklimehed, või noh, pigem selline pahapoiss, rocker, ameerika slängis. Et noh, biker jällegi läbi aegade olnud pigem põrguingel, natuke nagu pigem kuritegeliku organisatsiooni kuuluv.

RT: Bikerid on jah nagu täitsa teine, nagu täitsa väljas, aga teddyboyd nagu ilmusid siiski kuskil kuuekümnendates...

RN: Teddyboy oli jah pigem kuuekümnendates...

RT: Viiekümnendatel olid Briti... samamoodi sellised, mitte bikerid aga mootorratturid või siis rockerid.

RN: Teddyboy on ikkagi korralik...

RT: Pikad pintsakud, see oli niisugune trend. Paksupõhjadega kingad ja soengud olid ka ... et et...

SN: Kuidas see ajakirjaniku suhtumine siin tundub võrreldes selle Eesti Päevalehe omaga?

RN: Tähendab tundub jah natuke et ajakirjanik on ise ka mingil määral teemas.

RT: See tundub jah. Ta kirjutab sellest nagu... igapäevasest asjast. Et kuidagi siuke, noh, nagu see olekski igapäevane asi.

RN: Ma ei ütle nüüd et ta on mingi konkreetselt rockabilly või midagi sellist, pigem ta on ise ka mingi sellise kindla elustiili esindaja. Et ta nagu suudab sisse elada sellesse kogu toimuvasse.

RT: Aga täitsa objektiivselt kirjutatud, peaaegu. Nagu aru saada et ta on ise käinud üritusel kohal ja siis kirjutanud nagu sellest. Aga ta ei ole kellegiga seal nagu konkreetselt intervjuud teinud. Et näiteks selle artikliga me tegime nagu kõvasti eeltööd et isegi selle ajakirjaniku kohta me enne uurisime et kellele me sellist asja andsime.

SN: Kas nagu teemavalikute suhtes kuidagi erinesid üksteisest teie arvates, need kaks lugu? Või selliste rõhutuste suhtes.

RN: Väga raske neid nagu võrrelda, need on ehitatud juba nii erinevalt. Tundub et see Soome artikkel on nagu pigem pühendatud sellele et näidata kõiki erinevaid, kirjut seltskonda. Et kes nagu sellise rockabilly teema alla üldse... Et Eestis on pigem selline üldistus, et tukk püsti ja hõljuv seelik ja...

RT: Soomes on jah see stiil nagu tundub et rohkem arenenud. Kui meil on kuskil kuus-seitse bändi kes siin muusikat teevad, siis seal on üle kuuesaja bändi. Sealt tuleb nagu päris suur vahe.

SN: Ja muidugi siis nagu tuntakse siis rohkem.

RN: Üritusi on Soomes on terve suvi, nädalavahetused on üritusi täis. Et kas on mingi kontsert, mingisugune autode kokkutulek misiganes.

RT: Et kui sa ikka rockabilly oled siis sa iga nädalavahetusel lähed ringi, leiad endale tegevust, vahel on isegi iga päev näiteks nädala sees kuskil.

JT: Võid valida nagu kuhu sa lähed juba. Mis bände vaatama ja...

RT: Publikut on nii palju et kes kõvema nime kutsub esinema, et sinna minnakse rohkem.

RN: Seda nagu ka et ma olen Lõuna-Euroopas päris mitmes [...] käinud ja sattunud nagu tegelikult mingite muude stiilide... kuskil konverentsil käies... ka ja [...] ja kõige hullem oli Itaalia. Seal me ööbisime mingis sellises kämpingus. Jakämping oli selline suhteliselt, noh, väike ja suhteliselt Roomast kaugel. Ja seal korraldati mingisugune rock'n'rolli stiilis... pidu. Et võeti kohale mingi 51. aasta Chevy Pickup, ja seal oli siis niiõelda dj, noh, ma ei, ma ei tea kuidas iganes teda paremini võiks nimetada, et vana muusikat, oli nagu hästi lahe, et niisukene õhtu et kell üksteist hakkas pidu pihta ha mingisugune hommikul kell neli pandi siis lõpuks basseini juurest väravad ka kinni, et saada rahvas välja. Ja see oli küll minu jaoks selline tõsine üllatus, ja siis kui ma vaatasin nagu Roomas niiõelda ringi käies, et päris mitmest nagu kohvikust kostis sellist kohalikku nagu itaaliakeelset muusikat mis tollest ajast. Et tollest ajast tulnud kohalike [...] päris kõvasti.

SN: Huvitav.

RT: Dj vist ongi kõige õigem nimetus, sõltub...

JT: On jah.

RN: Ei no jah, ta oli selline lahe vend, et omas elemendis, samamoodi tukk püsti... et kuidagi no need püksid olid tõesti naljakad mis tal jalas olid...

SN: Aga huvitav, kus kohas see kultuur nagu kõige levinum on?

RN: Skandinaavia maades vist. Skandinaavia maad, Madalmaad, seal...a la Belgia. Et Inglismaal on ka tegelikult. Inglismaal on muidugi see, et, et, see ei ole nagu otseselt rockabilly kultuur, et see on nagu üldiselt autodega seotud. Mustang ja Hot-Rodindused. Pigem mina olen sellest võibolla nii aru saanud et see selle muusika poolest või otsese rockabilly poolest ei ole nii...

RT: Ja Ameerikas ka.

RN: Noh Ameerika, muidugi jah, et Ameerikast ei saa rääkimata jätta.

RT: Et viiekümnendatest peale et võibolla... kellegi vanaisa juba oli selline näiteks. Mitu põlvkonda rockabillysid... Samas Jaapanis on see ka väga levinud. Seal on kuidagi teistmoodi see.

RN: [Jaapani skenest] [...] [...]

SN: Kiiresti veel nende lugude juurde tagasi, et kas nagu... kumb teile pigem, või kumb teile rohkem meeldis?

RN: Mulle isiklikult kindlasti see soome lugu.

RT: Mulle meeldis ka see soome lugu, et kui ma loeksin nüüd näiteks kuus korra Eestis selline lugu, toimuks meil ka nii palju neid asju, et siis oleks nagu päris hea. Et kui nagu vahepeal kirjutaks keegi ainult täiesti meie endi teadmata, tuleks mõnele üritusele näiteks samamoodi nagu siin on käinud üritusel see ajakirjanik, et kirjutaks ka sellise artikli, see oleks ka hästi teretulnud see asi.

RN: Ei no kui nüüd ennast panna süütu kõrva vaatevinklisse, siis igatahes oli see Soome lugu esimesest lausest peale oli loetavam. Tekitab huvi ja...

SN: Siin on jälle natuke ka selline et mis nüüd müüb, et see algus on ju selline naljakas...

RN: Ei no algus on naljakas ja müüv, aga samas see ikkagi kogu artikkel on huvitav.

SN: Siin oli mul muuseas arvutis pilt sellest artiklist ka, selles on päris vägevad pildid nimelt ka...
[näitan pilti]

RT: Soomes on natukene teistsugune huumor ka, et ütleme et kui nüüd ropult öelda siis sellised palja perse naljad on neil nagu rohkem levinud, et... et kui soomlasi ei tunneks või teaks neid, siis võibolla tüüpiline eestlane vaataks neid et küll on ikka ropp, ja rõve rahvas, või midagi sellist. Aga kuna mul on hästi palju sõpru ja tuttavaid kes on soomlasi siis ma olen nagu kõigest sellest hästi aru saanud.

RN: Kui sa ei ole nendega nagu suhelnud ja teadnud siis on nagu hästi naljakas, et alguses on jah tõesti harjumatu vaadata, et mingisugused sellised [...]. A la et saunast tõused paljalt kuskilt ja lähed oma laua äärde. Noh, samas jah, natuke nagu see seltskond, see ongi selline, täiesti huvitav ja Põhjamaa rahva kohta on küll täiesti uskumatult huvitav suhtumine.

RT: Sellel Valga Cruisingul oli ka kas... vist eelmine suvi oli niimoodi, et meil oli nagu see autode ring jäi seisma kuskil, mingil... tee peale, ma ei tea kas kellegil autoga juhtus midagi ja siis kõik jäid seisma sinna, ja siis soome rockabillyde siis mingi seltskond, tulid autost välja kolm tüüpi, ja siis nad võtsid enda nagu täiesti alasti, paljaks nagu päise päeva all, inimesed sõitsid autodega mööda ja siis oli seal siuke mingi veekogu, mingi järveke või selline, aga kuna see oli, ilmselt oli seal kunagi mingi ehitus olnud või midagi sellist

RN:

RT: Jah jah, mingid autokummid olid ja praht oli seal põhjas kõik, aga nemad seda ei vaadanud, ja siis mingi põõsas oli, ja siis nad hüppasid kõik sinna vette... Ja siis üks neist jäi sinna põõsasse kinni, nagu tagumik oli tee poole, kõik tegid pilti ja naersid. Ja siis nagu [...] sikutasid välja sinna vette... Ja kui ta sealt välja tuli siis tõesti tal oli kõik puruks niimoodi need vitsad kraapinud.

JT: Iseendale oli küll lõbus.

RT: Ja siis nad kõndisid seal niimoodi ringi nagu, samas kõigil oli...

SN: Ma ei tea miks aga mul on selline tunne et nad ei olnud täiesti kained...

RT: Ei, nad päris kained küll ei olnud jah. Nad kamba peale panid päevituskreemi niimoodi et mehed, olid kolmekesi ja siis määrisid üksteisele niimoodi et üks oli ees ja teine oli taga ja siis keskmisele vennale nagu määriti peale päevituskreemi...

SN: Aaa. See kõlab väga huvitavalt...

RT: Aga kui selles asjas sees olla, või kui kõrvaltvaataja vaadata, siis see on küll... no, ise ma kindlasti ei teeks seda. Aga võibolla teatud alkoholikoguse ära joonud, siis võibolla isegi teeksin... See nüüd oleneb sellest seltskonnast.

RN: Samas oli sai nalja ikkagi saadud.

SN: Siis hakkab meil enam vähem olema räägitud kõik mis mina tahtsin rääkida. Ma küsiksin teilt veel lõpetuseks lihtsalt selliseid taustaasju. Kui vanad te näiteks olete kõik?

JT: 21.

RT: 25.

RN: Mina olen 26.

SN: Okei. Ja... mida te teete? Õpitate, töötate?

JT: Töötan.

SN: Millega, kui tohin küsida?

JT: Eesti Rahva Muuseumis.

RT: Mina töötan ehitajana.

SN: Ja sina oled ülikoolis...

RN: Mina olen ülikoolis serveri administraator.

SN: Millega te siis vabal ajal tegelete, kas on mingeid teisi asju ka kui need sellega seotud harrastused, või tegevused...

RN: Oh, jah. Defineeri vaba aeg!

SN: See mis ei ole töö. Mille eest sulle ei maksta raha.

RN: Noo, jah. Ei no, eks ikka ole. Et noh, jällegi ma ei tea, niivõrd kuivõrd kõik asjad on nagu sellega seotud et... kes mõnda autot puditab, see tegeleb fotograafiaga, no, okei, see ei ole... et see on nagu selline hobi mis teemasse väga ei puutu. Aga ma olen selline inimene kellel on nagu väga palju igasuguseid huvialasid, [...] remondimehed või ka või midaiganes. Nagu elektroonika ehitamisasjad, remondin mingisuguseid vidinaid ja...

SN: Teil siis?

RT: No, me teeme ka bändi, selle on nagu üks asi järelkult... Põhiliselt kõik need asjad nagu ikkagi vähemal või rohkemal määral seonduvad selle stiiliga, aga... Et võibolla kui suvel lähed näiteks kala püüdma, et siis ei ole nagu sellega seotud...

SN: Aga soeng on ikka peas..?

RT: Üldiselt küll! Või siis oled sellise ameerika kalamehe stiilis natuke. Aga see jälle kuskilt seostub sellega.

RN: Kast paadi kõrval ja...

RT: Jah. Et kuidagi jah, võibolla oled juba niivõrd elanud sellesse sisse, et elanud selles... et ei oskagi teistmoodi nagu...

JT: Ei oskagi teistmoodi elada enam.

RT: Et ikkagi siis mingid asjad ikka seostuvad natukene sellega, et... Ja ilmselt selliseid asju ei ole ka et kui sa oleksid nagu vabal ajal nüüd...

JT: See oleks huvitav kui teha...

RT: Aga võibolla jah ei pakkugi enam huvi need sellised asjad, et... kuna see elustiil on niivõrd selline lai, et sa saad nagu nii paljude erinevate asjadega tegeleda, et vähemal või rohkemal määral on ikkagi kõik sellega seotud.

SN: Huvitav. Kas te kõik mängite mingis bändis?

JT: Meie.

RT: Meie teeme koos.

RN: Minu jaoks see on lihtsalt närvide rahustus.

SN: No, aga see on ka midagi. Kas teile... põhimõtteliselt on nüüd kõik, aga kas teile on tulnud meelde midagi sellist mida tahaksite veel täpsustada või millest tahaksite veel rääkida?

RT: Vist ei olegi eriti.

RN: Minul on tegelikult selline isiklik küsimus, et kui see magistritöö sul valmis saab, kas seda oleks võimalik nagu lugeda ka?

SN: Oo, absoluutselt.

RN: Täiesti selline nagu huvi tekkis, selles mõttes et noh, ma olen ise seda natuke uurimistööd teinud ja...

SN: Mis alal, mis erialal?

RN: Ei noh, nagu sellistel rock'n'rolli ja rockabilly teemadel on kunagi mingi töö kirjutatud...

SN: Okei.

RT: Siis võid võibolla kõikidele laiali saata.

SN: Jah, ilmselt ta tuleb võrku ka, mulle tundub et nad nüüdsel ajal pannakse.

RN: See vist täiesti oleneb.

SN: Tundub et jah. Aga jah, absoluutselt. Et see on kuskil... juunikuus siis. Et pool aastat ma kirjutan.

RN: See ei ole üldse tähtis. [Teemast, magistritöö tegemisest, ülikoolist]

SN: Kas me... kas me teie arvates nagu käsitlesime olulisi teemasid või olulisi asju..?

RT: Ma arvan küll, jah.

RN: Kui sellest nagu abi on sinu magistritööga, siis kindlasti...

SN: Aa, absoluutselt.

RN: Selles suhtes jah, et ei anna nagu sellest midagi arvata.

RT: See on üldse teema millest võiks rääkida... päris pikalt. Ja laiemalt.

RN: Kui ma sealt foorumist seda kuulutust nägin siis ma mõtlesin et ikka aitaks nagu inimest, et ma tean ise kui raske on vahest kedagi kuskilt leida kui on vaja mingit konkreetset uurimust läbi viia...

SN: Teie üldse olitegi ainsad kes võtsid ühendust, et ma ei tea, põhimõtteliselt ma nagu tahtsin natuke rohkem inimesi saada, et oleneb, kui ma tahan äkki...

RN: Muidugi on see nagu raske teha mingit üldistust mingi kolme inimese baasil.

SN: Ei, ma ei hakka üldistama muidugi, et see on nagu pigem nii, et...

RN: No muidugi materjali oleks rohkem kui oleks rohkem inimesi.

SN: [Tallinna inimestest, kas tunnete, võite soovitada, vanematel raske aega leida]

SN: Aga põhimõtteliselt jah, aitäh! Mina olen täiesti rahul.

Elina Randoja, Tartu Postimees, 20.11.2009

SN: Niisiis, alustame siis sellest et miks ma just sind siia kutsusin, et see ei olnud mul täitsa suvaline otsus, vaid mul on üks artikkel, ma lõpuks analüüsin nelja artiklit, ja üks nendest on sinu artikkel. Et ma siis need autorid olen kutsunud. Alustame sellest artiklist, ma olen võtnud selle siia kaasa. See on täpselt aasta vanune, selle pärast et selles nädalavahetuses on jälle...

ER: Jaa, ma lähen täna õhtul, ei homme lähen jälle sinna...

SN: Ah, lähed ka? Ma ilmselt olen seal ka. Nii et... niisiis. Et see artikkel... kuulub mul siis nende artiklite hulka mida ma analüüsin. Meenuta natuke seda artiklit, et kuidas see sul sündis ja kas see on nagu sinu jaoks tüüpiline artikkel? See muuseas väga väike, väga pisike tuli see pilt, aga kui sa tahad sa võid vabalt vaadata ja lugeda kui sa ei mäleta!

ER: Ma mäletan seda küll, aga... Selles suhtes et, minu jaoks oli see selline millest ei ole väga palju nagu kirjutada. Ja siis öeldi mulle et esiküljele on vaja, midagi muud erilist ei toimu, et paneme seda esiküljele, et olgu olles, palju see oli 2500 tähemärki. Ja... Ma olin tegelikult esimest korda sellisel üritusel. Ja siis ma lihtsalt istusin seal kolm tundi ja pärast panin kirja selle mis ausalt öeldes lihtsalt toimus. Et sellest mingit sellist nagu väga uudist teha ma ei suutnud, kuigi seda nad esiküljele tahtsid.

SN: Ah uudisena nagu?

ER: Jah, et kuna noh, ta oli selle nädalavahetuse sündmus, et üldjuhul esmaspäeva lehte esiküljele läheb ikka selline uudis.

SN: Kuidas sa hakkasid lähenema sellele teemale, et kas sa tegid mingisugust taustatööd, või... Sa ütlesid et see oli esimene kord kui sa olid sellisel üritusel, et kas sa nagu, kui palju sa teatsid siis ette?

ER: Hea küsimus... Ma ausalt öeldes ei mäleta kas ma üldse enne minekut mingit taustatööd tegin... pärast ma, jah, pärast seal käimist, enne kui ma kirjutama hakkas, siis ma küll uurisin natukene nende nimedega seoses, korraldajatega seoses. Aga... üldiselt jah, taustatööd nagu väga ei olnudki seal.

SN: Kui palju sa nagu üldse seda teemat tundsid, näiteks breikarite kultuuri...?

ER: Palju vähem kui praegu! Jah, palju vähem kui praegu, sest praegu on neit artikleid juba rohkem olnud, ja neid üritusi. Siis ma ei teatnud õieti midagi sellest.

SN: Et kas sa... sa siis õppisid midagi seda lugu kirjutades?

ER: Väga... väga palju. Et just seal üritusel koha peal olles ja seda kõike jälgides... ma ei saa öelda et sa kohe saad kõik teada ühe korraga, aga ikkagi, põhipunktid sa siiski näed ära.

SN: Kas sa teeksid midagi teisiti kui sa kirjutaksid selle loo nüüd?

ER: Arvestades seda et ma pean seda sellel nädalavahetusel tegema, siis...

SN: Väga huvitav võrdluspunkt tuleb!

ER: Jah... Ma arvan et ei teeks. Sest ma arvan et sellel teemal oli see õige viis nagu läheneda. Sest kui ma kirjutan tast lihtsalt uudise, siis ta on nii kuiv ja mõttetu, et võiks ta panna sama hästi väikse nupuna veergu, et oli ja käis mitu inimest ja erinevad riigid olid kohal. No, nii pole selle asjaga väga mõtet. Et ma ei arva et ta oli lehes nagu õigel kohal, ta oleks sobinud võibolla kuskile tahapoole oma formaadilt just et... aga ma arvan et teema käsitlemiseks oli see ikkagi nagu õige variant.

SN: Kas sa üldse, kui palju sa siis oled kirjutanud näiteks subkultuuride teemal või selliste noorte... ma natuke vaatasin, natuke taustatööd tegin ja vaatasin et natuke ikka oled kirjutanud.

ER: No, pärast seda on natuke ikka olnud, sest üldjuhul kui noored midagi teevad, siis on ikkagi, üldjuhul on need ikka mingid subkultuursed noored kes on... neid üritusi, nii et... See oli üks esimesi selliseid, aga pärast seda on ikka tulnud päris mitmed. Aga just peamiselt ongi breigiüritused. Sest lehte pääseb see mis on ikkagi uudis, üldjuhul ja... ja nemad on need kes teevad kõige suuremaid üritusi, ja kes ka kõige rohkem kõlapinda leiavad. Et selle pärast on breik nagu jäänud natukene nagu kõlama.

SN: Milliseid teisi siis on valdkondi olnud?

ER: Noo... Pungiüritusi on olnud, on olnud, no siis subkultuuride seminar mis oli siin nüüd oktoobris. Ja... niiöelda karvaseid üritusi on vist veel olnud millest on saanud kirjutada. Jah, breik on nagu olnud see mis kõige rohkem on nagu kõlapinda ise otsinud.

SN: See on väga huvitav tegelikult. Aga mis sa siis üldse, sa natuke varem juba rääkisid, et mis teised teemad sul veel on, kui nad ei ole noorte või subkultuuridega seoses, mis teised teemad...

ER: Ma teen tarbijakülge, ehk siis kõik, igasugu kasulikud artiklid... vitamiinid ja nii edasi.

SN: Kas need kaks teema, noorte subkultuurid ja tarbimine, kas nad haakuvad ka kunagi, või lähevad kokku?

ER: Tegelikult mitte. Aga enda jaoks on hea vaheldus. Et üldjuhul ma väga uudislugusid ei tee. Et just siis ongi et kui noorteüritused on, siis sealt tulevad need uudislikud teemad, mida saab ka teistmoodi käsitleda.

SN: No, kui siis räägime natuke sellest et kuidas nagu sellise subkultuuri-teemalise loo tegemine erineb sellisest... mitte-subkultuuri-teemalise loo tegemisest. Et... no natuke juba rääkisime sellest taustatööst, aga kui palju ja millist taustatööd sa tavaliselt teed?

ER: Sellise loo puhul?

SN: Jah.

ER: No, üldjuhul ma ikkagi üritan välja uurida kes need on kes seda asja korraldavad. Et noh, lihtsam on muidugi siis kui korraldaja on mingi selline suurem ettevõtte, või selline natuke, sellised inimesed kes on harjunud ajakirjandusega suhtlema. Et siis on... üldjuhul ma helistan ikkagi enne üritust ja räägin nendega läbi ja leppin kokku, et kui ma tahan näiteks peale üritust nendega rääkida.

Aga et... no just sellise ürituse puhul seda taustatööd eriti palju ei olegi. Et sa ikkagi räägid ju sellest mis seal koha peal toimub, ja räägid koha peal nende inimestega, kes seal on. Et üldjuhul on väga raske neid inimesi leida enne üritust. Aga jah, kui on selline näiteks seminarivariant, mis oli ka subkultuuridest, et seal oli seda taustatööd nagu natukene rohkem, et seal olid need erinevad noorte teemad mis käsitleti, erinevad noorte probleemid, et siis ma natuke nagu nende taustaga tutvusin, sest teemad olid enne teada, et need ma sain linnavalitsuselt siis.

SN: Kui palju sellist materjali sa pead lugema ja kust sa sellist materjali saad, et...

ER: Internet.

SN: Jah... Kas on ka nii, no nüüd sa ütlesid et linnavalitsuselt, et kas seda info nagu tuleb ka kuskilt, et kas need allikad ise saadavad?

ER: Noortekeskused ise saadavad, linnavalitsus saadab, eee... aeg-ajalt, noh, just et kui mõni suurem ettevõtmine on, siis nad saadavad ka pressiteate välja. No see kord küll ei ole tulnud ja ma ei mäleta kas eelmine kordki nad saatsid, aga kui siin just nüüd oktoobris oli üks suurem üritus Taskus, breigiüritus, et... siis nad ka ikkagi saatsid mitu nädalat varem ja saatsid ka samal nädalal, neil oli oma pressiesindaja või selline meediaga suhtlev inimene.

SN: Kuidas siis sellistega et, näiteks breikaritel on mingi oma liit. Ja... aga kuidas siis sellised kellel ei ole nagu mingit seltsi või liitu, et kas nad, kui palju nad siis teavitavad, et kas nad on üldse nii hästi organiseerunud, et nad teevad sellist?

ER: No... nad teevad ilmselt üht teist. Aga just ongi see et kuna nad ise teada ei anna, ja internetist, noh, Kultuuriaken ja muud sellised ülespanemise kohad, et kui sealt leiad midagi, siis on, või kui sa näed mõnda plakatid kusagil tänaval, info on ka alati internetis olemas kui sa oskad otsida ja sa tead mida sa otsid. Aga üldjuhul sellised väiksemad ettevõtmised, nad ei anna jah endast nagu märku, on raske üles leida.

SN: Aga mis juhtub kui sa lähed tegema mingit lugu ja sul ei ole mingeid taustateadmisi, kui on näiteks mingi subkultuur millest sa mitte midagi ei tea, mis siis juhtub?

ER: Mmm... mis mõttes?

SN: No, et kui sa lähed tegema mõnda lugu, näiteks intervjuud ja sa pead saama kõige oma informatsiooni sellelt allikalt. Milline tunne sul on kui ajakirjanikul selles olukorras? Kas on olnud selliseid olukordi?

ER: Ütleme nii et mul natuke teisest valdkonnast, no, ikkagi noortega seoses aga... just käisin eelmisel nädalal tegemas intervjuud politseis. Ehk siis igasugused noorteüritused mida nad korraldavad ja nii edasi. Ja sinna ma läksin küll niimoodi et ma olin üritanud küll uurida seda teemat aga infot ei olnud eriti internetis, ja, noh, paberi peal nii palju et kolleegide käest sain, aga põhimõtteliselt läksin ma sinna valge lehenä. Aga ikkagi, mina võtan asja niimoodi, et mina olen ajakirjanik, ma ei pea olema iga ala asjatundja. Et ongi nii et ma alustan põhiküsimustest, ja nad räägivad algusest peale mis on mis, aga probleem on selles et kui valdkond on väga lai, nagu näiteks selle politsei teemaga oli, siis see info, mida sa saad, seda on nii meeletult palju, ja sa pead lõpuks selle lihtsalt enda jaoks ära kategoriseerima ja sa avastad et sa oled nii palju jätnud küsimata, mida sul läheks tegelikult vaja, et niimoodi on väga raske nagu teha, nii et sa midagi saaksid ka sellest pärast.

SN: Aga üldiselt kui sa oled teinud mingisugust taustatööd ja otsinud informatsiooni, siis sul

tekkivad mingisugused eelarvamused, kas siis positiivsed, negatiivsed või neutraalsed, aga kas sinu meelest subkultuuridest on võimalik rääkida nagu eelarvamustevabalt? Et kas sa oled näiteks läinud kunagi tegema mingisugust lugu sellise mõttega et „minu arvates breikarid on sellised“, et kuidas see mõjutab sinu tööd?

ER: On positiivsed eelarvamused ja on negatiivsed eelarvamused. Et üldjuhul ma siiski olen suutnud suhteliselt eelarvamustevabalt minna. Et ei ole nagu sellist probleemi et „ah nad on nii vastikud inimesed, ma ei taha nendega üldse rääkida, parema meelega ma siin ei oleks“. Ja ma pean ütleva et aeg-ajalt need eelarvamused on ennast nagu kinnitanud. Et... ma ei ütle et nad negatiivsed oleks olnud aga... ma olen arvanud et nad on sellised ja ongi sellised.

SN: Kas vastupidi ka on olnud?

ER: Ma küll ei mäleta. Selles suhtes et breikaritega on natuke teine teema, et neid ma väga ei tunne, aga no, suur osa minu sõpruskonnast on, ütleva siis subkultuurne. Et seal ma natuke juba tean mida oodata. Aga jah, breikarid on selline natuke uus teema.

SN: Kui sa ütled et sinu sõbrad on subkultuurised, siis kas sa oled teinud mingeid lugusi just nendes ringkondades ka...?

ER: Ei, ma olen just üritanud sellest eemale hoiduda, et natuke on siiski ebamugav.

SN: Kui sa kirjutad ühte lugu, kas sa püüad pigem kirjutada, mõtleme siis näiteks breikaritele, või üks kõik, näiteks punkaritele, ja võtame arvesse et sa kirjutad Tartu Postimehele, mis on ikka peavoolumeedia, et kas sa proovid pigem kirjutada võimalikult ekstreemselt, et tuleb nii huvitav lugu kui võimalik, või siis pigem ettevaatlikult, mõeldes just sellele et loevad „tavalised“ inimesed, võibolla vanemad inimesed...?

ER: No ma olen üritanud esiteks kirjutada nii, et sinna ei tule sisse seda... ütleva siis nii, et subkultuurile iseloomuliku slängi või keelt, et sellest tavalugeja üldjuhul ju aru ei saa. No, tekstitoimetaja võtab ka kohe selle välja üldjuhul, aga noh. Aga... Mis see küsimus oli?

SN: Et kas pigem ettevaatlikult või ekstreemselt.

ER: Aa. Üldjuhul ma kirjutatan ikka nii et oleks huvitav. Et inimene saaks aru, millest jutt on. Et... samas on jälle ka see külg, et kui sa oled nende inimestega suhelnud juba, siis ei taha nagu neist ka negatiivselt kirjutada, sest sa tead neid, sa... võibolla mõni asi sulle nende juures ei meeldi, aga üldjuhul nad siiski jätavad positiivse mulje, noh on ka inimesi kes on väga ebameeldivad, aga noorteüritustel ma sellistega pole kokku puutunud. Aga... üldjuhul ikkagi kirjutad nii et lugu oleks huvitav, aga et sa ei pressi välja midagi sellist mida pole olnud. Sest ma olen tegelikult toimetuses märganud seda, et kui on just sellistest üritustest juttu, siis mida värvilisem ja kirevam pilti ütleva nii asja juures, et mida erilisem, et pool pead sinine ja pool pead lilla, ja nii edasi, et seda parem, et üha rohkem võiks olla selliseid inimesi, et nad võiks öelda midagi põnevat, aga kui ma tean et neil ei ole sellist, et ta ei tee mulle mingeid selliseid veidraid avaldusi, mille, mida oleks väga põnev panna kuskile artiklisse sisse, et noh, ma ikkagi üritan kirjutada seda mis on, et ma ei ürita seda üle värvida.

SN: Jah. Kuidas tavaliselt mingid subkultuuride esindajad suhtuvad sellesse, et neist tahetakse kirjutada?

ER: Positiivselt.

SN: Suhtuvad?

ER: Jah. Et seda probleemi, no oleneb muidugi ilmselt kellega sa räägid, et no... ma pole päris niimoodi teinud et ma oleks tänaval ligi astunud kellelegi et „palun rääkige nüüd miks te selliseid riideid kannate“ ja nii edasi. Aga just seal samusel subkultuuride seminaril olid Lille Maja noored teinud intervjuusid just tänavalt, ja seal noored ikka väga avameelselt rääkisid oma kodustest probleemidest, ja koolis mis on olnud, et noh, üks tüdruk täpselt rääkiski sellest et kuna ta kandis võrksukki ja lühikest seelikut ja nii edasi, et isa on teda konkreetselt litsiks söimanud ja, nojah, et ainult litsid kannavad selliseid riideid. Et ikkagi on suhteliselt avameelsed. Aga just sellistel üritustel nad ka ikka hea meelega räägivad, et nad ei hoia ennast nagu väga tagasi, et „mina küll ei taha“. Või no okei, nad on teismelised üldjuhul, et natukene ikka...

SN: Kas see oleneb subkultuurist ka, et millised on...

ER: Ei.

SN: Et kõik on olnud...

ER: Nad on noored ikka, no, noor on noor. Võibolla maailmapilt on natuke erinev, aga...

SN: Et ei ole siis olnud raskusi leida, et kui pead tegema loo punkaritest, ei ole olnud raske leida üht toredat punkarit kes tahab rääkida ja oskab rääkida hästi?

ER: No see nõuab natuke otsimist, aga üldjuhul jah.

SN: Kuidas sa üldse hakkad otsima?

ER: Noortekeskused. Sest seal nad üldjuhul käivad koos. Või nad teavad kedagi kes teab. Oma tutvusringkond. Sest mul on mingit pidi sattunud tutvusringkonda otsapidi sisse sellised praegu just gümnaasiumi lõpetanud noored. Et keegi ikka kedagi teab, kes oskab jälle soovitada. Jah, põhimõtteliselt ongi just tutvusringkond ja noortekeskused.

SN: Kas üldiselt nagu on olnud kerge või raske kirjutada subkultuuridest?

ER: Oleneb sellest mida peab kirjutada. Et kuna me tahame teha just artiklite sarja, pikemalt, just subkultuuridest, et noh, niiöelda, et kes meil metsas elavad.

SN: Ekspressis oli mingi mõni aeg tagasi minu meelest selline mingi sari.

ER: Võimalik. Pole veel asjasse nii sügavalt süvenenud. Aga... Mul läks jälle küsimus meelest ära.

SN: See oli et kas üldiselt on olnud kerge või raske kirjutada. Aga mis sa selle sarja kohta tahtsid öelda? Ma arvan et ma segasin sul mõtteid!

ER: Ei, ma... mõtlesingi, kuidagi oli mingi seos seal küll... No ma ei mäleta. Igatahes. Aga... Selles suhtes on nagu... üldiselt on ta lugu nagu lugu ikka. Aga raskus tekibki just sellega, et kui sa näed et inimesed on tohutult üritanud ja andnud oma parima, ja sa näed kõrvalt et see ei tulnud hästi välja. Et vot siis on natuke raske kirjutada. Sa tahaksid ikkagi, sa pead ausalt kirjutama, aga sa ei taha nagu neile, nende inimeste tööd maha materdada, kes on sinna kogu selle vaeva sisse pannud. Et siin tekib see väike konflikt. No siis tulebki kuidagi üritada sealt laveerida, nii et sa ei ütle kellelegi halvasti, aga et sa ka ei valeta.

SN: Kas see on nagu just sellega, et nad on noored...?

ER: Ei. See on üldiselt. Kuigi osaliselt ka see et nad on noored. Jah, osaliselt ka selle pärast et nad on noored, selle pärast et, noh, vanem inimene üldjuhul on juba siin välja kujunenud isiksus ja ta teab mis ta tahab ja ta teeb juba kriitikast olenemata ja noorele ei taha nagu just virutada ka eksole. Muidu, et ta ei saa nagu sellest asjast niimoodi aru et „järgmine kord teed paremini“ vaid ta saab aru et „ära enam üldse kunagi tee“.

SN: Kas nii on juhtunud tihti ka?

ER: Ei ole. Ei. See on ilmselt rohkem enda hirm tegelikult, et võibolla nemad seda nii südamesse ei võtagi.

SN: Milliseid teisi raskusi tuleb ette? Või on tulnud konkreetset...?

ER: Ei oskagi öelda et oleks midagi raskusi olnud. Sest üldjuhul inimesed ikkagi suhtlevad ise väga positiivselt. Ja ka siis kui on, see ei ole nüüd minu enda kogemus, aga siis kui on need negatiivne artikkel, et sel juhul nad tahavad siiski ikkagi seletada et kuidas asjad tegelikult on, mitte nii nagu teistele tundub. Tuleb lihtsalt õige inimene leida.

SN: Natuke juba rääkisime sellel teemal et mis on siis ajakirjaniku roll ja selline... vastutus seal. Et kas sa nagu tunnend et sinul kui ajakirjanikul on nagu mingeid kohustusi seal, seda lugu kirjutades?

ER: Need kohustused...

SN: Muud kui et „3000 tähemärki“, ma mõtlen...

ER: Jah. Seal tuleb jälle täpselt seesama et sa räägid nende korraldajatega ja nende inimestega, et just korraldajad on kõige hullemad, et... nad ikka üritavad seal peale pressida et rääkige sellest ja rääkige sellest ja pane see kirja, me oleme nii tublid, ja rahvusvahelised, ja kirjutage sellest ja kirjutage sellest, et... Nüüd ma hakkam sellest vaikselt juba üle saama. Ma olen kaks aastat, natuke rohkem, juba ajakirjanikuna töötanud, et enam ei ole nagu väga seda probleemi et sa lased allikal endale pähe istuda. Aga alguses oli ikka päris tõsiselt probleem see, et kuidas ma jätan seda sisse kirjutamata, et ma peaaegu lubasin talle ju. Lihtsalt et sa ei tohi lubadusi jagada, et siis need kohustused... ütleme nii et need kohustused tuleb kohe endalt ära lükata, et mitte nii et sa hakkad ütleva et „vaatame, võibolla“, et siis inimesel tekkivad mingid ootused, ja siis kaks päeva hiljem ta helistab sulle kurjalt et „te ju lubasite et te panete selle sisse, siin on kõik valesti“ ja nii edasi.

SN: Kuidas siis need, mingid sellised nagu ühiskondlikud või moraalsed kohustused, kuidagi näiteks et rääkida suurele üldusele et on ka sellised inimesed, kas sa nagu tunnend seda et sul on mingisugune selline, et see on nüüd minu kohustus et need teised saavad teada sellest et need on ka head inimesed, või midagi sellist?

ER: Ma ei tunne et kohustus, aga ma tahaksin. Sest kuna ma ise olen ka seal niiöelda otsapidi sees eksole, et mind häirib see kui ma kuulen näiteks toimetuse siseselt, kuidas öeldakse et „mis nad on sellised karvased“ ja nii edasi. Tegelikult on seal ääretult tarku ja ääretult andekaid inimesi, kes lihtsalt suhtuvad ellu natuke teist moodi. Et selles suhtes ma leian et on ikkagi väga palju kitsarinnalisi inimesi tänaval liikumas, kes ei teagi lihtsalt võibolla asjast midagi. Et... ja ilmselt just need kes paberlehte loevad, on väga palju sellised, nad on vanemad inimesed üldjuhul. Et noh, neile võibolla kulub see ära, teadmine, et see noor kes on seal mustaks värvitud peaga ja nahkmantliga ja näeb välja nagu ta, võibolla ta joobki iga päev ennast kastiks aga, tegelikult ta mängib väga andekalt kitarril ja on pärit toredast perekonnast ja nii edasi.

SN: Mis sinu jaoks on kõige tähtsam selles, et just peavoolumeedias räägitakse subkultuuridest?

ER: Tegelikult tahaksin näidata et nemad on ka inimesed. Et nad ei ole mingid sellised taevast kukkunud ufod, kelle pärast nende vanemad peavad silmad peast häbenema ja nii edasi. Et nad on lihtsalt tavalised inimesed kes kannavad üldjuhul natuke teistsuguseid rõivaid või näevad teistsugused välja.

SN: Kas on juhtunud näiteks nii, et sa teed lugu näiteks mingist tegelasest kellel on mingid ekstreemsed arvamused, või räägib mingit kummalist juttu...

ER: Ei ole ette tulnud.

SN: Ei ole? Et ei ole nagu juhtunud et sa oleks pidanud kaitsma seda oma lugu või oma allikast või seda, tema arvamusi näiteks?

ER: No tegelikult ei ole see minu asi kaitsta tema arvamust. Sest see on tema arvamus ja kui me oleme otsustanud mingil põhjusel temast kirjutada, siis, ja me oleme need arvamused sisse pannud mingil põhjusel, siis ilmselt noh, mingil põhjusel on need ilmselt siis olulised. Kui see on näiteks persoonilugu. Või siis, no sel juhul on need arvamused lihtsalt et, näitavad milline inimene ta on. Või siis kui on need arvamused mingil päevakajalisel teemal, et sellist... Aga noh, minu asi ei ole kaitsta seda mida tema mõtleb. Minu asi on neid vahendada juhul kus need on olulised.

SN: Sul ei ole tulnud ette et sa oleksid pidanud arutlema et kas ma võin panna seda lehte või kas ei saa, et kas see on ebamoraalne?

ER: Seda ei ole, ei. Õnneks.

SN: Jah.

ER: Aga siin annab välja rabeleda sellega, et sa paned ta alati tsitaadina. Et inimestele ei tekiks kahtlusi et kas sa võisid ise selle välja mõelda või midagi ümber mõelda, kirjutada nii et tema sõnadest sai midagi muud. Et sellised väga ekstreemsed asjad tuleb alati panna tsitaadina.

SN: Millist tagasisidet sa saad? Kas sa oled saanud?

ER: Ma olen saanud üks kord väga kurja tagasisidet. Kui ma kirjutasin ühest pungiüritusest, ja mina ei saanudki aru et miks see naisterahvas mulle helistas ja miks ta nii kuri oli, igatahes... Mina kirjutasin seal artiklis nii, et põhimõtteliselt olid sellised, tõesti, ma läksin sinna sisse ja tundsin ennast vanana. Ja ma ei ole ju väga vana! Et seal olid need noored alates, mulle tundus et kuskilt üheksast või... üheksa, kümme, kaksteist, sellises vanuses. Ja, noh, hiljem tuli siis vanemaid ka, aga üldjuhul oli niimoodi, et seinast seina, kaksteist kuni nelikümmendviis. Ja sellises keskmises vanuses, kuskil minu eas, ei olnudki seal nagu kedagi. Ja siis ma panin selle ka artiklisse sisse, järgmisel hommikul helistas mulle üks väga vihane naisterahvas, et kuidas te julgete nii kirjutada, sellest jääb väga halvustav mulje, et väga tore üritus oli, et teie kirjutate nüüd et päris käsid lapsed seal ja nii kui nii tarbisid alkoholi ja nii edasi, mida mina ei olnud nagu üldse pannudki sinna. Et inimene nagu tihtipeale korjab selle ühe fakti välja, mis talle ei sobi, ja siis selle peale ärritub, et talle ei jõua nagu kohalegi et...

SN: See ei olnud mingi korraldaja..?

ER: Ei ei, see oli lihtsalt külastaja. Et siin tekkib jälle see probleem, et ajakirjaniku vastutus, et sina

kirjutad nii, nagu sina asjast aru saad. Ja sa kirjutad nii, et teised asjast aru saaksid. Aga siis inimene, kes on seal sügavamal sees, tema jaoks on seal mingi detail vale, mingi sõna on valesti kirjutatud, ja... kellelegi teisele see probleeme ei tekita kui sellele kitsale ringkonnale. Et siis ongi nagu küsimus et kuidas sina peaksid kirjutama: et kas nii et kõik saaksid aru, või nii et see oleks absoluutselt sada protsenti viimse detailini ülitäpne.

SN: Kas need allikad näiteks tahavad lugeda lugu enne kui ta lehte läheb?

ER: Ei... nende allikatega ma küll ei ole märganud et tahaksid. Aga noh, muidugi mul ei ole olnud selliseid väga selliseid nagu väga tõsiseid artikleid ka sellel teemal. Aga noh, üldjuhul ei taha. Noored küll mitte.

SN: Kas siis allikatelt on tulnud mingit tagasisidet, just näiteks et „oo, see oli nüüd küll täitsa valesti kirjutatud“?

ER: Vot seda ei ole märganud küll nende puhul. Et noh, pigem on see et väga tore et kirjutasite ja nii edasi.

SN: Et see oli nagu muidugi kriitiline küsimus, et kui nad juba saavad oma hääle kuulda kuskil näiteks Postimehes, et siis see on ju oluline et see on õigesti ka, et see ei ole ainult et keegi tuleb ja kirjutab mis ta arvab. Kui sa siis kirjutad mingil teemal, näiteks mingi konkreetse subkultuuri teemal, tegelikult me rääkisime sellest juba et kuidas need oma arvamused sinna sisse kirjutada, et näiteks kui võtame jälle selle et seal tuleb mingi ekstreemne arvamus, siis kas sa kirjutad sinna nagu kohe pärast seda, kas sa nagu väljendad seda, et „mina ajakirjanikuna küll nii ei mõtle“?

ER: Ee... ei. Tegelikult tuleb oma arvamus täiesti välja jätta, nii et... ja ma üritan alati sada protsenti panna sisse selle mis on tõepoolest tema arvamus, mitte minu oma.

SN: Et sinu meelest ajakirjaniku ülesanne ei ole nagu avaldada arvamust...?

ER: Sellistes artiklites mitte. Kui see oleks mingi selline ajakirjaartikkel, või selline, ütleme tagakülje lugu, mis on siis selline pikem artikkel, mis on niiõelda pehmem. Uudisloos ei ole minu asi kritiseerida, ma lihtsalt panen selle mida tema ütles.

SN: Mida siis sinu arvates subkultuurile või ühele subkultuuri esindajale, näiteks noorele, võib tähendada see et „temast“ või tema grupist kirjutatakse avalikkuses?

ER: No, üldjuhul on mulle jäänud mulje et nad võtavad seda väga positiivselt, et neid on ka tähele pandud. Aga siin on jälle see, et ma olen kuulnud väga negatiivset tagasisidet, mitte enda artikli kohta, vaid üldiselt millegi ilmunu kohta, kus oli niimoodi pealiskaudselt võetud, et no, a la jälle et need „karvased seal“. No kõik teavad ju millised nad on, eks ole, et no, midagi sellist, mingi maik jäi nagu. Et kui niimoodi möödaminnes midagi halvasti mainitakse, siis seda võetakse ikkagi väga südamesse.

SN: Siis see teine pool, et mida see tähendab sellele mainstream-kultuurile, et kirjutatakse ka neist väikestest rühmadest? Et näiteks kuidas see mõjutab näiteks Postimeest või Postimehe profiili või iseloomu et kirjutatakse ka sellistel teistel...

ER: No eesmärk ongi see et hõlmata nagu kõiki. Et ei oleks ainult nii et me ei räägi ainult linnavalitsuses toimuvast ja tee parandusest ja nii edasi, vaid et oleks ka tõesti noored, ja noored üldjuhul ongi jagunenud erinevatesse gruppidesse ja tulekski neid gruppe rohkem lahata ja näidata millega nemad teevad... tegelevad, ja kes nad on.

SN: Kas need teemad on sellised, et kas sa näiteks ise pakud neid toimetuses... Et sa oled ikkagi noor, et võiks nagu oletada et sul on teistsugused huvid kui näiteks Priit Pulleritsul. Et kas neid tahetakse tihti neid lugusid?

ER: Jah. Need lähevad alati. Need on alati hea vahetus sellistele... just nendele kuivadele uudistele. Et noorte teemad üldjuhul lähevad sada protsenti kõik sisse. Ütleme siis nii et vähemalt lähevad Tartu Postimehes, ma ei tea kuidas suures Postimehes on.

SN: Kusjuures, ma lugesin ju ühe terve aasta Postimehed, Päevalehed ja Soome lehed, ja üldiselt võib öelda et Tartu Postimehes on päris palju neid, just noorte või subkultuuride lugusid, mingitest bändidest ja nii edasi. Et tundub et see on nagu kohaliku lehe selline...

ER: Ma arvan et see on pigem selline toimetuse sisemine poliitika, et on otsustatud et ikkagi peab, noh, kultuurikülge seda enam, et kuna see on kultuuritoimetaja Raimo Hansoni rida täiesti mida tema sinna paneb, et tema ka ikka üritab hõlmata kõike mis toimub.

SN: Milline... kellele sa kirjutad, et kui sa kirjutad Tartu Postimehes üht sellist lugu, kes nagu on sinu see lugejaskond, kellele sa mõtled kui sa kirjutad?

ER: Ausalt öeldes ei mõtle! Sest ma üritan ikkagi kirjutada nii et see oleks arusaadav kõigile, et ei ole nii et peaks minema sõnaraamatust järgi otsima et mida see sõna nüüd tähendab. Et ta oleks kergesti loetav ja et ta oleks arusaadav. Ja et info oleks ka olemas.

SN: Jah. Siis ma lõpuks küsiks in selliseid põhimõtteliselt... ma ei tea kas sa oskad võrrelda näiteks Eesti ja mingit rahvusvahelist ajakirjandust...

ER: Ei oska küll...

SN: Keskendume Eestile. Et kuidas nagu üldiselt sinu meelest, et sa ütlesid et teie lehes päris palju, aga kuidas üldiselt Eesti meedias, võibolla teles ka, raadios, ükskõik, netis – et kui palju kirjutatakse subkultuuri teemalist?

ER: Kui nüüd päevalehtedest rääkida, siis minu arvates on ikka väga vähe. Sest no, eriti kuna praegu on niiöelda leheküljed koomale tõmmatud, siis pääsevad ainult kõige tähtsamad, tähtsamad, tähtsamad asjad. Sellised noorte üritused ja noored üldjuhul ei pääse niivõrd. Et kui on, siis noh, näiteks mingist lavaka lennu mingist etendusest ja niimoodi kultuurikülgedel. Aga üldiselt on suhteliselt vähe neid näha. No internet on nii suur ja lai et seal on kõike. Aga jah, ütleme siis niimoodi et sellistes peamistes päevalehtedes minu meelest suhteliselt vähe. Kohalike lehtedega ma ei ole nüüd nii väga kursis.

SN: Kas see on sinu meelest liiga vähe, see „suhteliselt vähe“?

ER: No kuidas võta. Iseenesest on ju igasuguseid selliseid subkultuurse hõnguga nupukesi peaaegu igal kultuuriküljel. Et ilmus mingi Tõnu Trubetsky raamat ja nii edasi. Aga noh, see on... ma arvan et võibolla see on piisavalt palju niiöelda tavalugejale, kes ei taha ka rohkem teada.

SN: Samas need on nagu pigem sellised et jah, Trubetsky, aga siis nagu nendest, kes teda kuulavad...

ER: Vot seda ei ole, just.

SN: Et need on kuidagi need kes...

ER: Rabarockist kui kirjutatakse, siis kirjutatakse nendest kes kuulavad ka.

SN: Kuidas siis sinu meelest Eesti ajakirjanikud üldiselt suhtuvad, et sul on endal kindlasti natuke teistmoodi, kuna sa oled ise noor ja ütled et sa oled ise natuke sees seal...

ER: No üldjuhul ongi just see et... ma mõtlen kuidas seda viisakalt öelda... üldjuhul ikkagi üritatakse, et mida rohkem värvi... värvi, mitte verd, et seda parem. Et kuidas nüüd inimene, iga ajakirjanik ise suhtub, see on nagu tema enda asi. Aga ikkagi kui midagi sellist tehakse, siis üritatakse võimalikult palju tuua välja neid erinevusi ja eripärasid, mitte neid ühiseid jooni. Et oleks ikka võimalikult värviline ja võimalikult eriline. See on nüüd selline laiem suhtumine asjadesse.

SN: Kas nad midagi siis hästi teevad ka?

ER: Jah, ikka. Loomulikult. Aga noh, ütleme siis nii, et, mitte nii et ei üritata halbu külgi välja tuua, vaid tuuakse just erinevusi tavainimesest. Et oleks just need kontrastid välja toodud. Aga jah, seda ma just arvangi, et kuna üldjuhul kujutatakse väga kontrastselt, siis tavainimene ei tunne nagu mingit ühtekuuluvust, ta ei saa aru et see on täpselt samasugune noor nagu iga teinegi.

SN: Sa seda juba mainisid et kui kirjutatakse näiteks Rabarockist, siis tuuakse need teemad sisse, aga millised need teemad üldiselt on, kui kirjutatakse? Et rahvusvaheliselt kindlasti on, eriti kui loeb mingit sellist subkultuuriuurimust, siis tundub et mingi kuritegevusega on palju seotud, mingid huligaanid või vandaalid... Kas sellist näiteks sinu meelest on Eestis?

ER: Kui ma praegu mõtlen siis üldjuhul on vist ainult kultuuriteemad. Et kui sa kusagil näed sellist pikkade juustega noormeest või midagi muud siis on see kas IT või kultuur. Ja selliseid värvilisi, niiöelda punkarite meeleavaldusi näeb ju ka ainult välismaapiltidel, mis on võetud kusagilt Scanpixist ja kasutatud just välisuudiste illustreerimiseks. Et... ma ei tea, võibolla Eestis neid lihtsalt ei ole piisavalt et nad moodustaksid sellise arvestatava jõu, kui eraldi grupidest rääkida. Et... jah. Ma ei tea kas nad on kuritegelikumad kui teised!

SN: Seda ma isiklikult ei usuks. Kas sinu meelest see kajastus on tavaliselt üldiselt positiivne või negatiivne?

ER: Üldjuhul on ta vist üsna neutraalne. Aga ausalt öeldes ma ei suuda praegu väga selliseid konkreetseid näiteid meenutada, nii et ma ei oska väga sellele vastata.

SN: Eriti skandaalseid lugusid vist ei ole...

ER: Ei ole, nad jäetakse nagu kõrvale, ütleme nii, neid ignoreeritakse. Üldjuhul ongi see et nad on erinevad ja ärme rääkime neist, las nad olla omaette kusagil ära.

SN: Kas sa oled üldse niimoodi teiste maade ajakirjandust jälginud, et...

ER: No ma ei ole pidevalt niimoodi jälginud, aeg-ajalt olen silma peale visanud aga sellist pidevat lugemist ei ole.

SN: Ei oska nagu võrrelda...

ER: Ei.

SN: Jah, mul vist üldiselt kõik siis! Kas sul on midagi sellist tulnud meelde mida sa tahaksid veel rääkida, millest me ei ole rääkinud?

ER: Ei tule küll. Mind tegelikult huvitaks mis sa sealt ühe aasta lehtedest leidsid...

SN: Oo... Tegelikult, tegelikult see oli natuke masendav. Sest sul on õigus, väga vähe kirjutatakse. Et see et jah, kui mingi bändi teeb kontserti, tuleb plaat, siis kirjutatakse. Aga see on selline nagu reklaamilugu, mis nüüd tavaliselt on. Et mainitakse võibolla et jah, need on punkarid või need on emod, aga et seal ei ole nagu sellest, no näiteks nendest noortest, seal ei ole mingeid identiteediküsimusi või rühmatundeküsimusi, et see ei ole mingi teema üldiselt. Et väga vähe. Paar lugu olid sellised mis olid pigem sellised et „nüüd räägime rockabillydest“, paar tükki oli nii. Et siis kui võrrelda Soome lehtedega, siis ikka Soomes oli rohkem. Aga seal ma märkasin ka natuke seda sama asja, et kohalikus lehes, või kohaliku profiiliga lehes nagu tundus et oli rohkem. Et võibolla see on selline et...

ER: Ületab uudiskünnist.

SN: Seda ka. Ja kui toimub mingi üritus siis pigem kirjutatakse ju sellest.

ER: Eks nad ilmselt väga ei trügi niimoodi esiplaanile ka. Kui me võrdleme näiteks just homoseksuaalidega, kes nagu ise üritavad kogu aeg seda kõlapinda saada, ja kes seetõttu ilmselt saavadki rohkem.

SN: Jah, no võibolla mingitel rockabillydel ei ole mingit sellist agendat nagu näiteks homoseksuaalidel on, on palju asju mille eest nad tahavad võidelda, subkultuuridel võibolla seda ei ole.

ER: Jah, eks need tänapäeva punkarid on ka sellised rohkem... see on nüüd jälle kuidas ilusti öelda... sellised nagu välimuse ja oma rühma peal väljas, et ei ole enam seda mingite aadete eest võitlemist.

SN: Jah, aga see ütleb ka päris palju sellest ühiskonna seisust hetkel et ei ole nii palju selliseid asju mille eest tahaks võidelda.

ER: See ongi see et sa tahad lihtsalt erineda. Ja siis mõtled et see võiks olla see.

[...]

SN: Üks intervjuuküsimus veel. Kas need teemad millel me rääkisime, kas need on sellised et sa oled mõelnud neile asjadele varem? Need küsimused mida ma esitasin, kas need on sellised asjad et kui sa teed oma tööd, kas sa mõtled nende?

ER: No, mõned kindlasti, jah. Aga teised asjad on jälle nii et eks nad ole võibolla peast läbi lipsanud, aga ma pole neid nagu formuleerinud. No näiteks need probleemid ja raskused. Ei ole nagu pähe tulnud.

SN: Ega neile tavaliselt vist ei mõtlegi niimoodi...

ER: Neile mõtled siis kui keegi helistab ja kuri on!

SN: Ilmselt siis mõtleb jah! Aga jah, aitäh, väga huvitav oli, siis oli kõik!

Mari Tuohiniemi, Aamulehti, Tampere dets. 2009

SN: Aloitetaan siitä, just tästä breikkariartikkelista, että onkse niinku... no sä sanoit kyllä että sä et oo kauheesti kirjoittanu tällasista alakulttuurijutuista, mutta onkse niinku artikkelina sulle tyypillinen?

MT: Oli, joo kyllä se oli. Siis aihehan siihen tuli ihan ulkopuolelta, että mä olin just silloin tuolla

Tänään-kulttuuri-toimituksessa, ja sit piti tehdä Sunnuntai-ihmisiin joku juttu, niin sieltä sitten tuottaja ehdotti että tämmöset pojat, haastattele vaikka niitä.

SN: Okei, joo. Miten sä niinkun lähestyit sitä aihetta, tiesitsä esimerkiks jotain siitä mitä ne tekee tai..?

MT: No, en oikeestaan tienny taikka ainakin tosi monet asiat tuli yllätyksenä sitten kun niiden poikien kanssa juttelin, niin mä kuvittelin niiden olevan ihan toisenlaisia kuin ne oli.

SN: Okei, tota... millasta esimerkiks niinku taustatyötä sä vaikka teit?

MT: No varmaankin surffasin netissä vähän ottamassa selvää siitä että mistä vois olla kyse, oikeestaan enemmän, koska se liitty siihen että ne pojathan oli siis suorittamassa sivaria siellä Tanssiteatterilla, ja sit mä niinku siitä enemmän siitä Tanssiteatterista että minkälaisia esityksiä niillä yleensä on ja ensi-illoista ja kaikesta tämmösestä. Että en niinkään tästä niitten poikien maailmasta.

SN: No mutta se on ehkä luonnollista koska sen sä taas sitten pystyit niinku niiltä kaivelemaan. No sä sanoit että sä opit paljon jotain uutta, mitä sä niinku opit?

MT: No, mä siis jotenki kuvittelin että... no, siis nää nyt on oikeesti stereotypioita, mutta että niinku nuoret miehet niin... ähh... niin niitten niinku elämä olis enemmän tämmöstä niinku rentoo juhlimista ja näin. Mut nehän oli, ne oli ainakin nää kaverit oli ihan hirveen silleen niinku keskittyneitä, taikka se oli niille niinku sellanen niinku elämäntapa, ja myöskin se että kun ne oli tanssijoita, ja breikkaajia, niin niille se omasta itsestä huolehtiminen ja vartalon hyvässä kunnossa pito ja kaikki tämmönen niin, liikunnallisuus ja myöskin niinku kaikki terveet elämäntavat, ja ne oli niinku niille kauheen tärkeitä. Ja mä olin siitä ihan yllättyä että ai jaa, noinko se meneekin.

SN: Eli siis positiivinen yllätys.

MT: Oli joo, kyllä.

SN: Tota... jos sä nyt tekisit sen artikkelin uudestaan niin tekisitsä jotain...

MT: Mä en ehkä kyselis niin tyhmiä kysymyksiä!

SN: Mitä tyhmiä kysymyksiä sä kysyit niiltä?

MT: No... Mä olin siis ihan ulkona kyllä siitä niitten tästä koko hommasta, että mä en tienny mistä siinä on kyse ollenkaan.

SN: Joo.

MT: Ja sit kaikki mitä ne kertoivat just, just niinku siitä kuinka... No mä jotenki kuvittelin että, no, tanssijat niinku opettelee jotkut tietyt liikkeet mut sit ku ne kerto siitä breakdancesta missä juurikin ei saa matkia toisten tyyliä, vaan taikka siis niinkun ei saa toistaa niitä liikkeitä vaan että sieltä haetaan vaikutteita ja luodaan koko ajan sitä omaa liikettä ja tämmöstä. En tiennyt siitäkään mitään.

SN: Niin no, mut eihän sitä voikaan tietää. Tota, ootsä siis niinku tehny jotain muita tällasia alakulttuurijuttuja?

MT: No, määrittele alakulttuuri.

SN: Niin, no. Hyvä kysymys. Mut yleisesti ottaen ehkä silleen, että... no useimmitenhan ne on niinku nuoriin liittyviä hommia, mut sit taas toisaalta esimerkiks mä määrittelen esimerkiks breikkaajat alakulttuuriks mut sit taas jotain normaali tanssiryhmää mä en määrittelis. Et jotenki se et siihen liitty sellanen jonkinlainen niinku elämäntapa, just niinku säkin sanoit.

MT: Luultavasti olen, mutta nyt mä en kyllä äkkiseltään keksi että mitä se vois olla...

SN: Kulttuurisivullahan jos... jos ne päivälehdessä on ni useimmiten kulttuurisivullahan ne on.

MT: Joo... No tietysti kaikenlaista, musikoita olen haastatellu ja niistä kirjottanu jos sitä lasketaan ni sitten kyllä.

SN: Se saatetaan laskea. Riippuu vähän mikä se painotus on siinä.

MT: Niin. Toisaalta silloin ollu yleensä kyse niinku enemmän siinä jossakin tuotteessa mikä sillä hetkellä on ollu enemmän framilla eikä niinkään sitten heidän elämäntavassaan.

SN: Niinpä, aivan. Mistä, mitkä niinku aihealueet on sun, mistä sä yleensä kirjoitat?

MT: No nyt mä en oo viime aikoina kirjottanu mistään, mut...

SN: Ai niin! No mut, silloin kun sä kirjoitat.

MT: Mitenkähän mä tuohon vastaisin, koska täällä... no tietysti varmastikin kulttuuri ja populaarikulttuuri on ominta ja helpointa alaa mulle. Ja niistä kai mä oon paljon täällä kirjoittanu, ihan sen takia et mä olin tuolla Tänään-Kulttuuri-toimituksessa, niin siellähän niistä kirjoitetaan.

SN: Niin. Mitä... mitä siin Tänään-osastossa on, onks siin niinku...

MT: Kaikkea.

SN: Eli onks siinä niinku ajankohtaset...

MT: Joo. Siis, tämmöttä, kevyttä, ihmislähtöstä, tapahtumia ja ilmiöitä ja välillä muotia ja ruokaa ja ihan niinku, kaikenlaisia ilmiöitä mitä ajassa on.

SN: Okei. Seki ois varmaan sellanen että... tai noihin kai ne menee suunnilleen noihin juttuihin. No, se riippuu. Tota, okei. No sit jos niinku puhutaan... nyt sun pitää ehkä vähän silleen... sä voit ehkä vähän miettii just tätä stoorii, ja sit ehkä... no mä en periaatteessa haluis että sä ajattelisit mitenkään kauheen silleen hypoteettisesti että ”jos kirjoittaisin” vaan enemmänki sit silleen että... no mä en tiedä mitenköhän mä nyt sanoisin että jos sä et oo niinku paljon... no mut, jotenkin. Että jos ajatellaan sitä että miten niinku tällasen alakulttuuriaiheisen jutun kirjoittaminen eroo jostain niinku ”normaalimmasta” tai et miten se tekeminen, tai se prosessi. Että miten paljon sä joudut tekeen niinku taustatyötä? Tai teetsä sitä eri tavalla kuin normitapauksissa?

MT: Mä sanoisin että eri tavalla. Koska... täällä saa käsiinsä niin monenlaisia aiheita että hyvin harvoin tulee joku sellanen aihe vastaan jota varten ei tarvii tehdä taustatyötä. Eli yhtä lailla sit joutuu, no niinku esimerkiksi näistä breikkaripojista, että yhtä lailla joutu perehtymään siihen maailmaan kun sitten muihinkin aiheisiin. Että ei se mun mielestä sillä tavalla eroa. Ehkä jos mä menisin kirjoittamaan jostain gootti-ihmisistä niin mä ehkä tietäisin vähän enemmän kun jostain muusta, mutta...

SN: Okei. Onksul itellä, viittasitsä nyt äsken johonkin, koetsä niinku kuuluvas johonkin mitä voi kutsuu alakulttuuriksi tai... tai edes...

MT: Mä olen myyny itteni järjestelmälle et en mä enää ainakaan näytä siltä! Että lähinnä, eiköhän toi goottihomma oo sitten niinku lähellä minua.

SN: Ootsä koskaan kirjoittanu mitään siitä aiheesta?

MT: En.

SN: Kirjoittaisitko jos käskettäis?

MT: Tottakai!

SN: Mut sä et oo myöskään yrittäny niinku myydä sitä silleen...

MT: En.

SN: Tää on jännittävää, koska musta tuntuu että myös ne Viron toimittajat ketkä osu tähän siis samalla perusteella että ketkä oli kirjoittanu, niin kyllä niilläkin oli joku sellanen, että kyllä tässä on selvästi joku juttu. Miten... se varmaan nimittäin vaikuttaa aika moneen, että mitä mieltä sä oot siitä että pystyyks tällasista aiheista kirjottaa niinku ilman jonkinlaisia ennakkokäsityksiä, mikä se sana on... just tätä mä yritin miettii aiemmin... siis voi olla positiivisia tai negatiivisia...

MT: Ennakkoluulo.

SN: Kiitos, just se se oli. Tota niin, et onks niinku aina, koska nää on vähä sellasia aiheita joista yleensä on joku mielipide. Niin pystyyks kirjoittaa silleen...

MT: No mä toivoisin että pystyy kirjottamaan sit lopulta niinku... no okei eihän kukaan mitään kirjoita niinku täysin neutraalisti et ainahan siellä jotain on taustalla, mutta siis... mulla on ainakin kaikkia kohtaan aina ennakkoluuloja, ja tota useimmiten sit käy niin niinku tässäkin tapauksessa että mä oon sit ihan ihmeissäni että ”ai, noinko toi meneekin”.

SN: Mut sä oot kuitenkin niinku, sä kykenet kuitenkin myöntämään silleen että...

MT: Toivottavasti.

SN: Joo. Tota... Vaikuttaaks se jotenkin sun työhön, se että sä meet niinku joku tietty ajatus päässä?

MT: Mmm... Mmm... No mun mielestä aina haastattelutilanteeseen täytyy mennä niinku jollakin tavalla valmistuneena, vaikka sitten lopulta joutuis huomaamaan että kuvitteli tän ihan vääränlaiseks tän tilanteen, mut kyllähän siihen aina menee niinku jonkinlainen käsitys siitä että mistä on kyse ja mitä ehkä tulee tapahtumaan. Mut toivottavasti mä myöskin sitte pystyn, jos mä huomaan että maailma onkin ihan toisenlainen kun mä kuvittelin, niin pystyn sitte myöskin luopumaan siitä ajatuksesta.

SN: Aivan. Toimittajan työ on siitä hauskaa että aina kyllä oppii kaikkee. Tota, onks sit ollu niinku toisin päin? Et sä oot menny ehkä neutraalein tai silleen myönteisin ajatuksin ja sit onkin käyny silleen että voi, eihän tää nyt ollukaan näin kiva juttu?

MT: Mmmm... Must tuntuu että on mutta nyt mä en keksi mitään konkreettista esimerkkiä. Koska semmosiahan on, semmosia tilanteitahan on tullu jossakin ihan missä lie tilanteessa että ne ihmiset ei niinku, että ”jaa toimittaja, että täällä ne haaskalinnut on, noille en puhu mitään”. Tän tyyppisiä kyllä mutta niinku... Ei voi sanoa, en keksi kyllä mitään semmosta kunnon esimerkkiä.

SN: Jos sä kirjoitat jostain tällasesta aiheesta niinku joku alakulttuuri, joku tietty ryhmä, se voi olla sit tässä tapauksessa vaikka joku bändi, ni yritätsä, ottaen huomioon että tää on niinku mainstream-sanomalehti, ja iso lehti, niin yritätsä kirjoittaa niinku mahdollisimman ekstremesti et tulis mahdollisimman kiinnostavaa, vai sit päin vastoin silleen... vähän varovaisemmin että jos sä ajattelet että jotkut mummot lukee?

MT: No tota... Mä toivon että ne pystyis yhdistämään, että se ois sekä kiinnostava että sellanen että sen pystyy ymmärtämään! Että kyl mun mielestä sanomalehdessä pitää lähtee siitä että kuka tahansa takamettän mummo tajuaa mistä on kyse. Vaikka ei nyt tietenkään käytännössä aina niin ookaan. Tai ne ei edes lukis sitä kyseistä juttua. Mutta kuitenkin. Siitä pitää lähteä että kaikki pystyy ymmärtämään sen ilmiön.

SN: Miten tällaset alakulttuurityypit yleensä suhtautuu siihen että niistä halutaan kirjottaa?

MT: Mmm...

SN: Tai siihen tilanteeseen tai miten nyt onkaan.

MT: No mä en muista että mua vastaan ois tullut mitään sellasta kauheen negatiivista suhtautumista, että pikemminkin niin että jos haastattelu on sovittu niin siihen sitte jo siinä vaiheessa on, tiedetään että he haluavat myöskin antaa sen haastattelun, niin... Mun kokemus on että positiivisesti.

SN: Joo. Entä onks niitä helppo, vaikee löytää? Tai saada nimenomaan suostumus siihen?

MT: Kertaalleen mä etsiskelin yhtä tyyppiä kun tarvittiin tohon, täällä oli, mikäähän sen tilaisuuden nimi nyt oli missä näitä manga-anime-harrastajia kokoontuu, niin kyllä siihen ainakin löyty ihan todella helposti, ei tarvinnu mennä muuta kun netissä alan harrastajien sivulle ja sieltä yhden nimen bongasin ja soitin ja tyyppihän oli heti ihan että tottamaar hän vastaa ja näin että mä sanoisin että aika helppoo.

SN: Entäs sitten... jakaaks ne mielellään... tää ”ne” on jotenki aika sellanen vähän inhottava mutta en mä nyt keksi parempaakaan... että jakaaks ne niinku mielellään omia ajatuksiaan tai omaa elämäänsä tai sitä niinku... puhuuks ne niinku mielellään niistä asioista, tai mitä ne asiat nyt sit onkaan, mut siis niinku omista ajatuksistaan elämästään.

MT: No... kyllä mun mielestä. Siinä missä muutkin ihmiset. Että jos puhutaan niinku tästä elämäntavasta ja näin niin... kyllä siitä. Mun ymmärtääkseni. Et en mä oo kokenu että tää ois mitään, mut toisaalta voi se olla että mun kokemukseni ei oo niin laaja, että yksilöistähän siinäkin on kyse.

SN: Onks sul niinku ollu... sä kirjoitit sen manga-juttu? Mä luulen et se oli mulla kans, eiks se ollu aika vastikään kans?

MT: Joo. Se oli joskus keväällä.

SN: Joo, sellanen mis oli tosi paljon kuvia, semmosii värikkäitä... Tai no, ne on värikkäitä...

MT: Mä kirjoitin ainakin jonkun ennakkojutun, mä en muista mahdoinko mä olla sit ite siellä tilaisuudessa...

SN: Okei, joo. Mä muistelen et mulla oli joku pari mitä mä kaivelin... Tota...

MT: Kauhee kun ei meinaa muistaa mitä on tullu tehtyä!

SN: Nii-i. No jos silleen jos vähän niinku päivittäin tekee, niin kai sitä vähän tulee, ei nyt suollettua mut... Onks sun mielestä ollu niinku helppoo, vaikeeta kirjottaa tollasia juttuja?

MT: Mun mielestä helppoo.

SN: Miks?

MT: No... Ehkä sen takii että en mä koe ittekään kuuluvani nyt mihinkään niinku valtavirtaan varsinaisesti. Ni jotenki tuntuu että on helppo lähestyä sitten. Ihmisiä jotka jotenkin selkeästi tällasella ulkosella olemuksellaan viestittää johonkin tiettyyn ryhmään kuulumista niin... Niin musta tuntuu että on niinku helppo lähestyä semmosta aihetta.

SN: Joo.

MT: Ja sit... kiinnostaa varmaan.

SN: No enta minkälaisii vaikeuksii siinä vois olla, tai on ollu?

MT: No ei kyl hirveesti oo ollu vaikeuksia sillä tavalla että... et niinku tilanne ois eri jos mä nyt lähtisin tonne kadulle kävelemään ja kattomaan että jos vastaan tulee joku ihminen joka näyttää siltä että se kuuluu ehkä johonkin alakulttuuriin. Niin se vois olla hankalaa. Mutta että kumminkin mulla on ainakin ne tilanteet ollu sellasia että just niinku on sovittu etukäteen haastattelu ja näin, että kaikki on niinku positiivisesti siinä tilanteessa ja osannu valmistautua ja muuten niin, että ei oo kyllä ollu sillä tavalla niin mitään vaikeuksia. Ja voi tietysti olla niinkin että mä tunnen ehkä erilaisten alakulttuurien edustajia ja muutenkin niin että olen...

SN: Ootsä esimerkiks niinku käyttäny jotain omia kavereita niinku hyväks vaik siinä että on ettiny jotain lähteitä tai haastateltavia tai jotain.

MT: En. Tähän aihepiiriin liittyen siis.

SN: Niin niin. Joo. Tota, no sit jos aattelee silleen vähän niinku... tai et mikä on niinku toimittajan sellanen rooli tai tehtävä tällasissa eri ihmisryhmien tutustuttamisessa muille... tai sellasille ”normaali-ihmisille” niinku...

MT: Tohon mä vois in sanoa välihuomautuksen että mun mielestä normaalia ei ole.

SN: No ehkei sitten. No joo, ihan totta kyllä. No mut sellaselle niinku keskivertolukijalle.

MT: Niin.

SN: Tuntuuks susta jotenkin että sulla on jonkinlaisia velvollisuuksia niinku toimittajana? Siis mä tarkotan jonkinlaisia sellasia... yhteiskunnallisia tai moraalisia velvollisuuksia...

MT: Voi kuinka ylevää!

SN: Joo-o.

MT: En tie mä yleisesti ottaen mä tietysti uskon niinku tiedonvälitykseen ja läpinäkyvyyteen ja sellaseen, että ihmisellä on oikeus saada tietoa, ja sitten toimittajalla on velvollisuus välittää se niille niin että ne ymmärtää sen. Mutta sitten tällasiin aiheisiin liittyen, no tietysti, kyllähän mä nyt uskon että maailma ois parempi jos kaikki ymmärtäis toisiaan paremmin ja se että, että tota jos asioista kerrotaan, ja ilmiöistä, niin silloin se lisää ehkä ymmärtämystä ihmisten välillä. Mutta en mä sitä mitenkään erityisen konkreettisesti ajattele työtä tehdessäni! Että...

SN: Siis sulla ei oo mitään sellasta huoneentaulua...

MT: ...että maailma paranee.

SN: Joo. Joo. Minkä takia, tai onko sun mielestä tärkeetä että alakulttuureista kirjoitetaan myös niinku mainstream...

MT: On. On mun mielestä tärkeetä.

SN: Minkä takia, tai mikä siinä on niinku se olennaisin?

MT: Noh... Ääh, vaikeita kysymyksiä. Tota... No kuulostaaks tää nyt taas jotenki hirveen ylevältä, mutta kyllähän se nyt lisää ihmisten ymmärtämystä maailmasta kun niille kerrotaan näistä ilmiöistä mitä on, vaikkei ne nyt välttämättä niitten takapihalla olekaan, niin kuitenkin sitten että. On tääkin kai tiedonvälitystä.

SN: Niin. On, on. Joo, eiköhän se oo. No entäs sitte jos ajattelee silleen, no okei. Mitä sen mielestä sille alakulttuurille tai sitten sen yksittäiselle edustajalle vois tarkoittaa se, että sitä, sen sitä tai sen elämää puidaan jossain mainstream-sellasessa...

MT: No, eiks kaikki ihmiset halua että niitä ymmärretään? Maailmassa ja elämässä. Niin se että saa kertoa että näytän tältä kun kävelen kadulla teitä vastaan, siksi että... Niin eiks se niinku...

SN: Haluaks ne kaikki niinku? Taas toi, mua häiritsee niin paljon jotenkin käyttää tota "ne"... Mut eiks niinku joillekin oo aika tärkeetä se, että me ollaan niinku me, me ollaan tää klikki, ja noi ei muuten tajuu, ja ei me muuten halutakaan et ne tajuais.

MT: No, mä vetoisin taas siihen että tilanteet joissa haastattelut on sovittu, niin ne tasan tietää että tästä aiheesta puhutaan ja se on tulossa isoon lehteen.

SN: Mmm, joo.

MT: Niin tota... Mä kuvittelisin että silloin ainakin, taikka siis täytyyhän sen olla niin että silloin he on itte liikkeellä sillä asenteella että... että niinku kyllä mä luulisin että hyvinkin on alakulttuurien piirissä olemassa sellasta että... että tota just... "en viitti selittää kun et tajuu kuitenkaan", mutta että ei oo tullu mua vastaan.

SN: Joo, joo. Entäs sitten niinku silleen toisin päin että tarkottaaks se jotain, tai muuttaaks se jollain tavalla esimerkiks Aamulehden sellasta profiilia tai niinku luonnetta se, että kirjoitetaan myös asioista jotka ei oo sellasia välttämättä esimerkiks yleisesti ihan hyväksytyjä?

MT: Ei mun mielestä, kyllähän me kirjoitetaan semmosista koko ajan. Ja sit erityisesti noissa meiän liitteissä kerrotaan... monenlaisista ilmiöistä.

SN: Onks noi tollaset liitteet vähän niinku sellanen... takaportti tai sellanen...

MT: Ai mä luulin et sä sanot takapiha minne voidaan kaikki noi arveluttavat asiat laittaa!

SN: Ei oikeestaan vaan niinku... Tai siis, no muahan esimerkiks kiinnostaa tollaset, et mielumminhan mä luen niitä juttuja, niin jotenkin... et sellanen et vähän niinku... miksköhän se on niin et just niissä liitteissä on enemmän sellasia ihmisläheisiä juttuja?

MT: No en mä tiedä, kylhän meidän Tänäänissäkin on kyllä tota, Tänään-osastossa on yhtä lailla ihmis... ihmisjuttuja. Ja esimerkiks näistä breikkaajapojista ois ihan yhtä hyvin voinu tehdä jutun siihen. Paitsi että se olis ollu lyhyempi, liitteissä on pidempiä juttuja. Ja tota... Ja olihan meillä nyt justiinsakin tää joku... Kai siinäkin jonkunlaisesta alakulttuurista on kyse kun kulttuurisivulla oli vähän aika sitten pääjuttuna tää... islamilaista heviä tutkinut tyyppi ja siitä kirjan kirjottanu ihminen. Niin, niinku... että... yhtä lailla se on niinku ei aivan valtavirtaa. Ja silti se oli meidän kulttuurin pääjuttu.

SN: Onkohan... kirjottaisitsä eri tavalla jos sä kirjottaisit... No mä en tiedä mikä nyt olis, Suomessa ei nyt oo ees paljon sellasia paljon vaihtoehtosempia... Sillei lehtiä, mut esimerkiks johonkin musiikkilehteen vaikka jos sä kirjottaisit.

MT: Joo, kyllä siis, tota... No aatellaan esimerkiks, jo pelkästään siinä on ero että mä haastattelin suurta idoliani Kauko Röyhkää tossa joskus keväällä, tai kesällä, millonkohan se oli. Niin tota se että se ei tullu Kulttuuriin vaan se tuli Tänääniin, se se juttu koska se täytti 50 vuotta niin synttärihaastattelut on Tänäänissä, niin se jo vaikutti siihen minkälaisen jutun mä siitä teen. Et koska se oli siinä Tänäänissä niin silloin yritetään tehdä enemmän ihmislähtöinen juttu. Et jos se olis ollu Kulttuurissa niin olis voinu niinku sitte... totta kai olis niinku tuntunu loogiselta kirjottaa enemmän siitä sen työstä ja siitä musiikista mitä se tekee.

SN: Mhm.

MT: Että kyl se niinku paikka, julkasupaikka vaikuttaa ehdottomasti siihen juttuun. Ja samaten ny sitten niinku tää näistä breikkaaripojista, se oli Sunnuntai-ihmisissä silloin se juttu, niin sekin lähti tarkoituksella siitä että miten ne löysi sen elämäntavan, just siitä minkälaisia ne on ihmisinä. Mä muistaakseni yritin rakentaa siihen jonkun tarinan siitä kun ne oli pikkupoikia ja se toinen meni soittaa ovikelloa sen toisen luokse ja näin. Niin tota, niin niinku siinäkin se vaikutti että koska se on siinä Ihmiset-liitteessä niin sitte se että ihmisen tarinan kautta lähetään liikkeelle.

SN: Tuli tosta mieleen että [Eesti informantide reaktioonid] [...] [...]

MT: Mä muistan että sen artikkelin kanssa oli jotenkin kauheita synnytystuskia ja silloin se oli varmaan ensimmäinen minkä mä kirjoitin Sunnuntai-ihmisiin tollasta pidempää juttua, niin mä olin ihan silleen että ”mä en osaa!”

SN: Ei, ei siinä mitään semmosta näkyny.

MT: No hyvä! Editoitu hyvin.

SN: No joo. Ei, ei varmaankaan. Mites sit niinku yleisesti, minkälaista palautetta sä oot saanu, esimerkiks just siitä tai jostain muusta? Tuleeks palautetta?

MT: Ei. Juurikaan. Jos mieskuoro lasketaan alakulttuuriks niin niistä mä kirjoitin...

SN: Se on vähän siinä rajalla...

MT: Niin. Mut niillä on kyllä ihan oma touhu, et kyllä senkin voi laskee ehkä... Sillon, ne oli kauheen positiivisia ja pitkään piti yhteyttä ja kaikkee tämmöstä, Tampereella on siis semmonen mieskuoro Laulajat joka täytti 100 vuotta tänä vuonna ja mä kirjoitin niistä yhden niin sanotun kakkoskannen jutun. Ja sieltä tuli paljon palautetta, mutta muuten ei.

SN: Siis tarkotatsä niiltä itseltään?

MT: Juu, niiltä itseltään kyllä. Mutta muuten kyllä palautetta tulee tosi vähän.

SN: Ai jaa.

MT: Ja että, joo.

SN: Siis ei lukijoiltakaan?

MT: Ei.

SN: Aika jännä. Tota, onks sulla niinku ikinä tullu mitään sellasta että... et sä olisit joutunut niinku puolusteleen omaa juttuas, tai sitä vaikka mitä se haastateltava vaikka sanoo siinä tai jotain sellasta?

MT: Mmmm... No täs vähän aika sitten kyllä... tota, tuli sellanen tilanne mutta se oli kaiken kaikkiaan vähän kummallinen. Mutta se ei liity kyllä alakulttuureihin mitenkään.

SN: Okei.

MT: Joo. Tai no ne oli uskontoihmisiä, että jos ne lasketaan... Tästä päästään taas tähän että mikä on alakulttuuri ja mikä ei...

SN: No niinpä. Joo. Tota, mut siis silleen että sä sait jotain palautetta niinku yleisöltä ja jouduit...

MT: Joo. Joo. Tosin tilanne oli vaan se että hän väitti että mä olin kirjottanu väärin, mutta kun mä olin kirjottanu sillä tavalla kun toinen ihminen oli sanonu, niin sit mä jouduin vaan toteemaan että mun on pakko uskoo tätä ihmistä jos se näin sanoo. Niin paha sitten ruveta epäilemään.

SN: Joo. Minkälainen on ylipäänsä sun, tai niinku toimittajan sellanen vastuu siitä että mitä lehdessä tulee julkaistua? Et jos vaikka on nyt, no ehkei sulla oo ollu tällasia haastateltavia, mut jos sulla ois joku saatananpalvoja tai joku... no toi nyt oli ensimmäinen mikä mulla tuli mieleen, mutta joku joka saattais vaikka sanoa jotain tosi vaikka moraalitonta. Niin näeksä että sulla on jonkinlaista vastuuta siitä mitä sä painat lehteen? Tai siis sä et paina mutta...

MT: Tota... On tietenkkin. Tai että se vähän niinku riippuu aina, no, kaikki riippuu aina tilanteesta ja tääkin tietysti aina riippuu tilanteesta, että kyllä niinku mun mielestä pitää ihmisiä... No en mä tiedä onkse holhoovaa, mutta kyllä mä ainakin oisin taipuvainen vähän suojelemaan ihmisiä itteiltään. Että vaikka niinku toinen sanois jotain tosi tyhmää, niin en mä sitä niinku olis kyllä kirjottamassa. Mut ehkä se, se riippuu niin paljon tilanteesta. Että jos me niinku esimerkiks ollaan tekemässä juttua siitä kuinka niinku saatananpalvonta on räjähtänyt Tampereen seudulla ja että mitä kaikkia kauheuksia siellä tehdään, niin sillon ehkä. Mut sitte taas että... mun mielestä ei oo niinku hirveesti syytä että jos me kirjoitetaan jotaki... henkilöhaastattelua taikka muuta, niin ei sillon pidä ihmisiä mennä nolaamaan, tai niinku...

SN: No mitä ois sellasia juttuja mitä sä niinku ehkä jättäisit pois?

MT: No esimerkiksi yhtäkin, tää myöskään ei edelleenkään liity alakulttuureihin mutta tota...

SN: Joo.

MT: Sunnuntai-ihmisissä on meillä sellanen palsta mihin kirjoitetaan noita, niinku haastatellaan sinkkuja, se on tavallaan sellanen niinku parinhakupalsta. Niin mä haastattelin yhtä naista, joka niinku ihan avoimesti kerto mulle kaiksta niinku omista mielenterveysongelmistaan ja lapsensa ongelmista ja missä laitoksessa lapsi on kun ei voi olla, hänen luonaan asua ja kaikkea tämmöstä. Niin en todellakaan laittanu niitä siihen juttuun kumminkaan. Kun mun mielestä se että jos ei hän, tai että vaikka sillä hetkellä se jotenkin koki että voi niinku luottaa muhun ni mun mielestä se oli sit niinku meidän välistä, eikä meidän ja montako tuhatta lukijaa meillä nyt sitten onkaan mutta kumminkin.

SN: Joo, joo.

MT: Mutta siis että riippuu täysin tilanteesta.

SN: Eli enemmänkin et sit sä suojelisit just sitä haastateltavaa?

MT: Joo, kyllä. Tosin siis useinhan nyt ihmiset osaa suojella itseänsä ja suojelee ihan liikaakin sillä tavalla, että ”älä nyt sitte sinne kirjota, mutta”-lause, senhän kuulee useinkin, ja monesti ne on ihan semmosia ihania tarinoita, mitkä ei niinku ketään häittäis, pikemminkin niinku kertois siitä ihmisestä positiivisesti jotakin. Mut kumminkin. Koska mun mielestä pitää niinku ajatella myöskin sitä että jos vaikka mun siskoni tai veljeni taikka jos mä olisin äiti niin jos mun lapseni kertois lehdessä semmosia asioita mitkä on niinku hänelle liian semmosia persoonallisia, tai semmosia henkilökohtaisia kerrottavaks, suurelle maailmalle, niin vaikka hän ei pystyis itte suojelemaan itteänsä niin kyllä mä suojelisin sitte, että. Maalaisjärkeä.

SN: Joo, ehkei kaikki ihan tajuu sitä että mitä se voi tarkoittaa että julkisuuteen pääsee.

MT: Niin.

SN: Tota... Jos sit aattelee niinkun suomalaista journalismia noin niinku yleensä, et minkälainen on niinku sun mielestä Suomen median ja alakulttuurien... suhde? Onks niil niinku hyvät välit?

MT: No... Kyl mä nyt sanoisin että on hyvät välit. Että... koska eiks me nyt olla aina kiljuen kirjottamassa kaikesta mikä on jotenkin outoa ja erikoista? Vaikka toisaalta syy sitten olis se että meidän mielestä tuo on outoa ja erikoista ja me halutaan kirjoittaa siitä sen takia. Mut kumminkin niinkun että... et se menee tietysti vähän niinku aaltolina että mikäkin alakulttuuri on esillä. Mutta että vuorotellen ne kaikki kuitenkin tulee. Että... gootit oli jonkun aika sitten taikka on ehkä nyt vielä, ja samaten sitten tää niinku japanilais-sarjakuvatyyli on. Ja sit mä kuvittelisin että nyt tää rockabilly-tyyli on tulossa taas, nythän on tää yks bändi, nyt mä en taas muista mikä sen nimi on...

SN: Baseballs...

MT: Juuri se! Niin sanoisin että se on koko homma on tulossa taas pinnalle uudestaan, ja se miten se Muodin huipulle -sarjassa oli se semmonen rockabilly-henkinen tyttö ja kaikkee tämmöstä, niin näkisin että se on sitten tulossa sieltä seuraavaks. Ja, ja tota... ja paljon tietysti muodinkin takia.

SN: Mut tuntuuks että ne keitä sä oot haastatellut, vaikka sit just nää anime-tyypit ja nää, että... eiks niitä, ärsyttääkö niitä se että ”tää on nyt tää trendijuttu ja siks meitä haastatellaan”?

MT: No mä uskon... ois helppo uskoo että noin on! Mä en oo itte siihen kyllä törmänny, et mä en voi sanoo että ärsyttää, mutta.

SN: Onks sun mielestä niinku tarpeeks sellasia jotain alakulttuurijuttuja? Lehdissä, tai vaikka sitten telkkarissakin, radiossa, ihan missä vaan.

MT: Mmm... No...

SN: Netti on ehkä vähän eri, mutta...

MT: Niin... En mä osaa kaivata mistään sillä tavalla että... tai sitten se johtuu vaan siitä että jos jostain ei kirjoiteta niin mä en tiedä sen olemassaolosta enkä osaa sen takia kaivata. Mutta mun mielestä kyllä hyvin monenlaisten elämäntapojen edustajat pääsee kyllä... mediassa esille. Ja siis itse asiassa sehän on aika helppoa päästä mediassa esille jos edustaa jotakin muuta kun tällasta ydinperhe, koira ja rivitalonpätkä -tyyppistä elämäntapaa. Niin siis kaikki erikoisuudethan helposti pääsee esiin.

SN: Niin. Miten sun mielestä, onks se sun mielestä se asenne millä tavalla ne nostetaan esiin, ne poikkeavat jutut, niin onkse... tai onks sun mielestä niinku yleisesti toimittajien asenne niinku minkälainen? Et onks se sellasta kummastelua, vai tuntuuks että halutaan oikeesti ymmärtää?

MT: No jotenkin musta tuntuis että vaikka se niinku varmasti toimituksessa niinku lähtökohta saattaa olla se, että ”no onpas outoo”, ajatellaan nyt vaikka joku perhe jolla on 15 lasta, että ”herranjumala sentään, mikä niitä vaivaa?” Mutta sit lopulta toimittajat on mun mielestä aika... semmosia oikeita ihmisiä ja oikeudenmukaisia ja oikeudentajuisia ihmisiä muutenkin, niinku näin että kun he menee sinne ja tapaa ne ihmiset niin... no mä ainakin toivoisin että meidän lehteen ei ainakaan hirveesti semmosia kummastelujuttuja tuu. Että ”siellä ne nyt on ne 15 lasta ja onpa ihmeellistä”, vaan että niinku ihan... arviointikykysinä ihmisinä kohdellaan kaikkia elämäntavasta riippumatta.

SN: Joo. Näätsä jotain niinku ongelmia, tai sellasia että mitä tehään Suomessa niinku kämäsesti? Tässä aihepiirissä. Tai mitä vois tehdä paremmin?

MT: Mmm... En mä kyllä oikeestaan osaa sanoo. Tai mä osaan ajatella lähinnä tätä meidän omaa lehteä...

SN: Joo ei, voit ajatella sitäkin.

MT: En mä kyllä tiedä. Välillä tuntuu että naisetkin on yks alakulttuuri josta kirjoitetaan idioottimaisesti. Mutta tota... ja muita alakulttuureja ymmärretään vähän paremmin.

SN: Sinänsä totta kyllä, että jos ajatellaan että normi on se nelikymppinen valkoinen mies, niin...

MT: Niin. Että erityisesti silloin harvoin kun on tullut luettua jotain urheilujuttuja, niin silloin siellä kyllä jännittävästi kerrotaan naisten kauneudesta ja muusta vastaavasta, kun on kyse naisurheilusta... Ja siihen mä toivoisin että... että tota siitä päästäis vihdosta viimein eroon. Tai että ei oo montakaan päivää siitä kun mä editoin yhdestä urheilujutusta niin että kun naisia puhuteltiin etunimellä ja miehiä sukunimellä, niin sitten vaihtelin sinne niin että sukunimet kumminkin sinne naisillekin, niin... Tämmöset asiat häiritsee mua enemmän, että mä en niinku, en sillä tavalla...

alakulttuureihin liittyviin juttuihin en osaa kyllä niinku kaivata muutosta.

SN: Joo. Joo. Minkälaisissa yhteyksissä tai mikä se konteksti yleensä on kun kirjoitetaan jostain tällasista? Tai no okei, me puhuttiin jo siitä että just kulttuurisivut tai noin... Mutta mitä ne jutut yleensä on?

MT: No, meillähän kaikki kirjottaminen aika paljon yleensä liittyy siihen että niinkun... niinkun nyt näitten breikkaajien kanssakin niin kyse oli siitä että niillä oli tulossa ensi-iltaan tää niitten, niitten tota, toi... esitys. Ja sitten justiin tää nyt tää hevi-islamia tutkinu tyyppi oli just julkassu sen kirjan, että niinku sanois että niinku... ja silloin se missä mä sitä, manga taikka anime, mä en oo ihan varma kumpi, taikka siis cosplay itse asiassa on tietty se oikee sana siihen, niin sitä Kyuu Eturauttia haastattelin siihen niin niin se liittyy just siihen tapahtumaan, että meillä niinku, ehkä vähemmän, taikka niinku onkin vähemmän kyse sellasesta niinku mä esittelen tämmöstä ilmiötä, ja sitten enemmän just tällasia niinku joitakin tiettyjä asioita jotka on tapahtumassa just ja sen takia me sitte niinku kerrotaan tämmösistä.

SN: Aivan. Onks sun mielestä yleensä se niinkun... no joo, siin tapauksessa että ne on niinku tollasia juttuja, niin yleensä se sävy on aika positiivinen, ku ainakin... no mä en tiedä, ehkei Suomessa oo niin paljon sitä että tollaset jutut liittyyis mitenkään mihinkään... rikollisuuteen tai johonkin jengijuttuihin. Et...

MT: Meillä ainoos paikka ehkä missä sellanen juttu kirjoitettais, julkaistais, ois ehkä Sunnuntai-asiat, ja silloin ois niinku kyse jostain selkeästi sellasesta asiasta, et jos vaikka just näistä saatananpalvojista sitte. Muuten on vaikee nähdä että kirjoitettais juuri niinku mistään ilmiöstä taikka alakulttuurista sillä tavalla niinku että ”näettekö kuin kauheita nuo ihmiset ovat?”-tyyppisesti että... just niinku meillä on Tänään, Kulttuuri, Sunnuntai-ihmiset, ja Valo myöskin, niin ne on, pyrkii olemaan sellasia positiivisia. No Kulttuuri nyt ei varsinaisesti pyri olemaan positiivinen, mutta kumminkin... että on enemmän semmonen niinku uutisellinen. Mut just varsinkin Sunnuntai-ihmisten se perusajatus on olla, mikäs se lause olikaan, että on niinku ”hyvä kaveri joka tulee kahville ja tuo pullatkin tullessansa”...

SN: Okei.

MT: Niin ajatus on silloin että... positiivisesti kirjoitetaan.

SN: Aivan, että ei mitään... sunnuntai-aamulle mitään kauhujuttuja.

MT: Niin.

SN: Onkohan ne sit että jos Suomessa sellasii kauhistelujuttuja on niin ne on sit iltapäivälehdissä...

MT: No mä sanoisin kyllä että iltapäivälehdet ja just niinku jotkut Seiskat ja muut vastaavat, niin niihin ne sitte...

SN: Muistatsä että olis ollu joku sellanen?

MT: En kyllä muista.

SN: Mä en kyllä oikein muista, tästähän on nyt varmaan jo joku kymmenen vuotta, mut kun oli kauheesti näitä jotain haudankaatelujuttuja.

MT: No joo, joo. Niitä oli kyllä. Mutta sit sekin... se oli jotenkin sillä tavalla ennen mun aikaani että

mä en ihan muista että mihinkä se sitten lopulta liitty, että olikse vaan muotia... tavallaan ilman että siihen liitty varsinaisesti mitään tiettyä ryhmää.

SN: Ehkä se oli sellanen villitys.

MT: Toisaalta sillon joskus 90-luvun puolivälissä muutenkin puhuttiin... no okei, en mä tiedä, vähän tietysti paha sanoa ku itte on ollu justinsa teini-ässä ja sillon puhutaan kaikesta just niinku saatananpalvonnasta ja muusta ja uskonnonopettajat pelottelee ja kaikkee tämmöstä ja sit se että liittyykö se nyt niihin kyseisiin vuosiin vai vaan niinku omaan elämäänvaiheeseen sillon. Mutta että tuntuu sillon se ois ollu enemmän just saatananpalvonta ja satanismi ois ollu esillä ja sillon jjust muuten Kauko Röyhkäkin oli, oli täs tosi negatiivisessa julkisuudessa ja kaikkee. Mutta... mutta mä en oikeesti edes muista että sen koko touhotuksen jälkeen ois paljon tullu mitään sellasta että... että olikse sitte joku merkki jostakin että kun maailma oli lopullisesti muuttumassa että kun Neuvostoliitto oli hajonnu ja Berliinin muuri oli murtunu ja kaikki niinku kaikki oli avoinna kaikkialle, ni se oli niinku sellanen viimeinen aalto että nyt ei sitte enää kauhistella mitään, että kaikki on niinku osa yhteiskuntaa.

SN: Mites sit nää kouluampumiset? Koska eiks niissäkin kuitenkin oo yhdistetty että ”joo, tältä löytyi muuten Marilyn Mansonin piisi koneelta” tai jotain niinku...

MT: No mun mielestä kyllä ei, että enemmän on puhuttu niinku mielenterveysongelmista ja kaiksta tämmösistä. Mutta sitten nykyään joka toinen nuori pukeutuu mustiin ja värjää tukkansa mustaks ja kuuntelee Marilyn Mansonia niin niinkun ne ei oo enää semmosia...

SN: Ehkä ne on ollu sitten, ehkä Suomessa ei ehkä, koska täällä on muutenkin niin paljon kaikkii noita synkistelijöitä. Oiskohan ne sit ollu noissa jossain niinku Jenkkien niissä kouluampumisjutuissa?

MT: Ehkä, ehkä. Että, et mä en kyllä kokis näitä just Kauhajoen ja Jokelan niin, niin mun mielestä ne ei, ei ne mun mielestä niinku ainakaan mitenkään oo yhdistyny sillä tavalla se uutisointi.

SN: Okei.

MT: ...että olis niinku tästä että ”sillähan nyt oli tukkakin värjätty mustaks” niin ei. Koska mä oon siis ollu itte, monta vuotta tehny sijaisuuksia tuolla, varsinkin yläasteella, että siellä sen sai huomata että tosiaan että ennen vanhaan oli niinku se, ehkä se ikäluokassa yks joka pukeutu mustaan ja värjäs hiuksensa mustaks niin jos sitäkään, niin nythän on varmaan niinku oikeesti kolmasosa päistä on, on sen näkösiä. Et niinku kaikki tämmönen, se et mitä me pidetään niinku normaalin näkösenä ja normaalina on hirveesti laajentunu siitä mitä se oli sillon.

SN: Niin, totta.

MT: Yhekskytluvun puolivälissä muun muassa!

SN: Aivan. Ja sinänsä jos ajattelee jotain rockabillyjä niin sehän on ollu todennäköisesti viiskyt vuotta sitten suhteellisen normi ainakin monessa... tai niin. Joo. Mä nyt kuitenkin rupesin miettiin että, en mä tiedä mitä siitä Jokelan jutusta kirjoitettiin sillon. Aika paljon vissiin kirjoitettiin ainakin sitä että... että jos ne oli, että tää Auvinen oli jotenkin tosi... et jotain niinku historiaharrastusta. Ehkä siitä ei sit niin kirjoitettu.

MT: Oliko sillä sit jotain Hitlerin ihannointia tai jotain sellasta.

SN: Aivan.

MT: Jotain liikaa perehtyneisyyttä tai jotain mutta...

SN: Niin. Tota, no entäs sitten, no osaatko verrata tätä tällasta, tai Suomen mediaa niinku joidenkin muiden maiden, tai niinku kansainväliseen lehdistöön?

MT: No pakko sanoa että en kyllä osaa verrata, että mä seuraan kyllä vaan lähinnä suomalaisia, taikka siis oikeestaan ainoastaan suomalaisia lehtiä.

SN: Joo. Mmm... Rupesin miettiin sitä että mitenköhän vaikuttaa se että Suomi on suhteellisen pieni maa kuitenkin, että kirjoitetaankohan täällä jotenkin eri tavalla... Mä periaatteessa tässä nyt vaan pohdin ääneen... Että luuletko että sillä on jotain merkitystä? Mä en nyt oikein osaa kun mä just vasta rupesin ajattelemaan tätä niin en oikein osaa muotoilla mitään kysymystä...

MT: Mä en kyllä myöskään osaa. Mä tavallaan ymmärrän mitä sä tarkotat mutta koska mä en tunne kyllä minkään muunmaalaisia lehtiä niin hyvin että mä pystyisin sanomaan mitään siihen.

SN: Aivan. Mmm. Tota... Nyt mulla alkaa olla suht. noi paperilla olevat kysymykset kysytyt, niin nyt mun täytyy miettiä että mitä mulla jäi niinku itelläni... Mikä on niinku sun sellanen, tai jos sulla ois niinku toimittajana joku sellanen niinku viesti sun lukijoille, ja mä tarkotan niinku just nyt näistä aiheista kirjoittaessa niin mikä se ois, mitä sä niinku haluaisit saada perille?

MT: No se mitä mä haluan saada perille kaikille vastaantulijoille on tietenkin tasa-arvo. Tasa-arvo ja tasa-arvo kaikkien ihmisten välillä, sekä sukupuolien että sitten... kaikkien ihmisten. Riippumatta siitä mitä ne tekee tai mitä ne on. Se on se viesti millä mä piinaan myöskin lähipiiriäni.

SN: Oikein. Tota... miten se tulee esiin sun työssäs?

MT: No kaipa se tulee sillä tavalla että tota... mä... no just nyt jos mä kirjoitan jostakin sellasesta ilmiöstä josta mä epäilen että yleisö ei, no nyt me päästään kyllä oikein kunnolla alakulttuureihin, koska tota jos kirjottaa jostakin ilmiöstä josta ajattelee että suuri yleisö ei tunne, niin kyl mä varmasti yritän niinku kuvata sillä tavalla... jos se on joku aihe johon ei liity niinkun lähtökohtaisesti mitään negatiivisia puolia, niin yrittää niinku antaa ihmisistä niinku semmosia että... niitten valinnat on niinku perusteltuja ja järkeviä, ja sellasia niinku kuvata ihmisen niinku oikeana ihmisenä, niinku kaikki muutkin on, että ihmiset on ihmisiä ja ne tekee valintoja järkevästi, riippumatta siitä että mitä ne valinnat sitten on, niin niillä on perustelut niille.

SN: Joo. Usein se että, että tota... jos kirjoitetaan jostain... Tää oli oikeestaan yks syy siihen miks mä halusin ruveta syventyyn tähän aiheeseen, se että tuntuu että monesti on niinku sellanen... tai siis mä en oo itse asiassa enää samaa mieltä nyt kun mä oon niinku vähän perehtynyt tähän! Mutta ainakin ennen musta tuntu aina siltä että jos niinku kirjoitetaan jostain ihmisryhmästä vaikka, niin sit jotenkin, ei niinku päästetä niitä ihmisiä kuitenkaan ääneen, et kuitnekin kirjoitetaan vähän silleen että... että oli nyt se ajatus minkä halusin saada perille, mut ei, ja sitte välittää sitä omaa ajatustaan eikä välttämättä sitä mitä ne ihmiset halua sanoa.

MT: Munkaan mielestä se ei kyllä pidä paikkaansa.

SN: Niin.

MT: Koska niinku, jos joskus niin onkin ollu, niin erityisesti tää, että jos kaikkien... journalismin trendihän on tää tarinallisuus, ja siis tarinaa ei saa jollei kuuntele sitä ihmistä. Ja niinku että se on

niinku tavallaan sellanen automaattisesti siihen että... että tota... jotta saa sen tarinallisen jutun niin täytyy oikeesti kuunnella mitä se ihminen sanoo. Ja... en mä kyllä sitten enää ymmärrä mikä toimittaja, ikävä kyllä ehkä semmosiakin on, mutta toivottavasti ei oo paljo semmosia jotka vielä senkin jälkeen pystyy sitten kirjottamaan jutun missä se ihminen ei oo oikeesti läsnä.

SN: Niin ja se on kummallista että mikä sellasen ihmisen motiivi sitten ois kirjottaa sitä, paitsi sitten okei, just saada omat näkemyksensä esille, mut... eihän se oikeen.

MT: Kyllä mä sanosin että jos sellasia toimittajia joskus on ollu niin en mä ainakaan sellasia tunne.

SN: Että sä oot niinku tyytyväinen sun kollegoihin?

MT: Oon kyllä. Mä oon tosi tyytyväinen niihin, ne on kaikki hyvin niinku oikeudenmukaisia ihmisiä ja sellasia niinku... no, oikeita ihmisiä jotka niinku tekee täydestä sydäimestä työtä ja, ja aina kun ne kohtaa toisia ihmisiä niin ne oikeesti niinku kohtaa siis, suhtautuu kaikkiin ihmisiinä. En tie.

SN: Mmm. Mitä mieltä sä oot, että pystyiskö about kuka tahansa sun kollegoista vaikka täällä kirjottamaan samoja juttuja kuin sä? Siis en nyt tarkota että samalla tavalla, mut siis sillä tavalla että lähestyyntä niitä aiheita samalla tavalla, että ottaen huomioon vaikka että sulla on vähän alakulttuurinen tausta, niin luuletsä että sun sellaset ”tavis”-kollegat tekis ne jutut samalla tavalla..?

MT: Missä... Mun mielestä sellasta ei oo olemassa kuin tavis-kollega. Että vastaisin että kyllä pystyy. Että siis meillä on, muutenkin kun meillä on aika laajat nää meidän osastot, että että erityisesti just niinku Kotimaa, ja sit Tänään-Kulttuuri, niin nehän on semmosia että siellä voi tulla ihan mitä tahansa vastaan, et sä voit niinku joutua kirjottamaan ihan mistä vaan. Niin kyllä ne, tääl on totuttu siihen että joka päivä edessä uus aihe, ja se voi olla niinku mitä vaan, ja kaikkeen lähetään yhtä avoimin mielin.

SN: Kierrätetekste muuten porukkaa sillä tavalla?

MT: No, jonkun verran joo. Että mähän tota, mulla ei edelleenkään siis oo täällä vakituista työsopimusta, mut niillä jotka on vakkareita niin yleensä on tapana just se että jos saa vakipaikan just tuolta Tänään-Kulttuurista, niin jossain vaiheessa aika pian sen jälkeen tulee joku puolen vuoden viiva vuoden kierto Kotimaahan. Että se on niinku semmonen että kaikki kyllä jossakin vaiheessa... Ihan sen takia että se on ihan hirveen opettavaista se siellä oleminen.

SN: Joo. Se on varmaan ihan hyödyllistä.

MT: Joo, se on kyllä. Semmonen koulu siellä kyllä kouliintuu.

SN: Joo. No okei. Onks sulla tullu mieleen jotain sellasta mitä sä haluisit niinku lisätä johonkin mitä me ollaan tässä jutskailtu?

MT: No, nyt ei ainakaan tuu mieleen mutta jossakin vaiheessa oli joku...

SN: Tai tarkentaa.

MT: Ei...pä oikeestaan.

SN: Jossain alussa sä jotain jäit miettimään jotain mikä sulla ei tullu mieleen...

MT: Se oli varmaan jotain sellasia just jotakin negatiivisia tilanteita haastatteluissa, mut mä en kyllä

pysty keksimään.

SN: Joo. Tota, onks nää asiat mistä me tässä puhuttiin, ainakin jossain vaiheessa sä sanoit että vaikeita kysymyksiä, mutta tota onks nää sellasia mitä sä oisit ikinä miettinyt päivittäisessä työssä tai muuten vaan pohtinu joskus?

MT: No suoraan sanottuna ei. Et kun... ei. En mä sillä tavalla aattele että jos mä saan niinku jonkun aiheen, ni mä en sillä tavalla luokittele sitä että tässä on nyt kyse tästä taikka tästä ilmiöstä. Vaan että... niin en sillä tavalla jää miettimään. Siis niinku tietysti kaikkia niitä suurempia linjoja, just niinku että minkä takia minusta tuli toimittaja, paitsi että sattumalta, mut niinku että muutenkin... Niin tota... semmosia tietysti joskus on miettinyt että minkä takia mä tätä työtä teen. Mutta että sit niinku yksityiskohtasemmin sit hirveesti ei. Että se on paljon semmosta niinku just liukuhihnatyötä, että vaikka jokaista juttua tekee sitten, no, melkeen jokaista juttua tekee sitten yhtä tosissaan ja täysillä, niin muuten sillä tavalla pysähdy kauheesti niitä asioita miettimään. Että jokainen juttu toivottavasti tulee niinku tehtyä, no mä oon tehny paljon henkilöhaastatteluja johtuen tietysti noista osastoista millä oon missä ihmisjuttuja kirjoitetaan niin tota... niin... toivottavasti aina siitä haastateltavasta lähtien, ja lukijoista tietysti.

SN: Onks sulla joku, tosta tuli just mieleen, mikä on, kuka on sun sellanen... ketä sä ajattelet kun sä kirjoitat, kenelle sä niinku kirjoitat?

MT: Mun äitille!

SN: Ai jaa!

MT: Sille varmaan lähinnä koska siltä tulee myöskin kaikista rehellisintä palautetta, joka yleensä on se että ”noo, mä luin sen otsikon ja sen kuvatekstin mut en mä sit enempää viittiny lukea”. Mikä on myöskin varmasti mitä kaikki muutkin tekee mutta hän sanoo sen suoraan.

SN: Toi on kyllä aika hyvä että on tollanen, tulee ainakin vähän potkua.

MT: Joo.

SN: Se ehkä toimii.

MT: Ja se on vähän karua mutta totta, siis sillä tavallahan ihmiset yleensä lehtiä lukee. Ja toisaalta sit yrittää niinku myös pitää mielessään, että jos haluaa että joku lukee sen jutun niin... otsikossa, alaotsikossa, kuvatekstissä, ensimmäisessä lauseessa, siinä pitää niinku oikeesti olla jotain siinä kaikessa et minkä takia joku pysähtyis sen äärelle. No toisaalta sitten nyt mä oon tuolla taittamassa ja mun mielessä taitossa on myöskin kyse siitä että joku niin kun pysähtyy sen äärelle.

SN: Joo. Joo.

MT: Että se on niinku sillä tavalla silmää miellyttävä kokonaisuus ja helppolukuinen.

SN: Onhan se vähän sillä tavalla että sanomalehden pystyy oikeesti lukemaan älyttömän nopeesti, ja sit vasta kun on jumissa jossain junassa eikä oo mitään muuta tehtävää kun lukee sitä niin sit vasta rupee oikeesti lukeen vähän mitä tahansa.

MT: Niin, niin.

SN: Okei, jos ei sulla tuu mieleen mitään lisättävää tai muuta...

MT: Ei varmaankaan, toivottavasti musta on ollu apua.

SN: Joo! Kyllä, kyllä uskon. Musta on ollut kyllä tosi kiinnostava tehdä näitä. Jännää. Ja etenkin ehkä vähän silleen, että sä oot nyt ensimmäinen ketä mä haastattelen Suomessa, että nää Suomen hommat on vielä vähän tekemättä, mutta nyt kun mä vertaan sitä että alakulttuurien edustajia ja sit toimittajia, kun on kuitenkin periaatteessa ihan eri kysymykset, tai siis... ne jotenki... mä niinku huomaan et mä haluisin kysyy niit samoi kysymyksii, mut mä tiedän et se on turhaa, koska... on ihan eri niinku se... näkökulma. Mut ihan... molemmat on kyl ollu tosi mielenkiintosa. Ja kauheen hyvii tyyppejä vaan tapaa silleen.

MT: Sinänsä musta tuntuu että varsinkin nuoremmista toimittajista niin aika monet toimittajatkin kyl kuuluu tosiaan ittekin johonkin alakulttuuriin. Että se ei oo niinku heille mikään vieras ulkopuolinen ilmiö, vaan monet on ittekin sisällä jossakin.

SN: Totta, siis kaikki ne Vironkin tyyppit oli, vanhin oli mun ikänen eli 26, ja, no... tota Mikko Aaltosta mä kyl haastattelen, se on sentään vähän vanhempi mun mielestä, mut ei siis, ei neljäkymmentäkään varmaan voi olla. Mutta... et joo. Ja kyllä mäkin periaatteessa niinkun ymmärrän tosi hyvin mitä säkin sanoit monta kertaa että ei oo mitään tavallista ihmistä. Et se niinku... jotenkin... hmmm, se on ihan jännä kyllä. Että määritelmät on tehtävä aika silleen tiukkaan että mikä sit vaikka on alakulttuuri ja tollasia. Muuten vähän niinku levii koko homma jos on silleen että jos nyt sattuu oleen vähän outo.

MT: Niin.

Mart Niineste, Eesti Päevaleht, nov. 2009

SN: Nii. Et ma olen lugenud ühe aasta Päevalehed, Postimehed ja siis kaks Soome ajalehte. Otsisin sealt siis subkultuuriteemalisi artikleid, ja valisin neist siis lõpuks neli. Üks neist oli sinu artikkel, mida ma näitan sulle kohe. Et siis ma olen võtnud ühendust nende autoritega, kelle need artiklid olid. Artiklist on mul vilets pilt, aga ma lihtsalt võtsin et sa saad meenutada.

MN: Ah, see!

SN: Jah, just nimelt see.

MN: Ma tean küll, seda ma tegin kaks-kolm korda lühemaks.

SN: Mis mõttes lühemaks?

MN: Selle pärast et see pidi algul kahe külje lugu olema.

SN: Aa. Okei. Aga meenuta seda lugu, kuidas ta sündis sul? Mis toimus sellega?

MN: Mis ta oli, kõigepealt oli vist see, kõigepealt oli muidugi vajadus, oli tühi mingi leheruum mis oli vaja ära täita. Ja kuna umbes samal ajal olin saanud ka pressiteated, et klubis Tapper toimub Rockabilly Invasiooni esimene osa, siis viisin kaks otsa kokku ja siis, natukene, noh, siuke tavainimesele või... tavalugejale harjumiseks võibolla natuke sügavamini [...] lugu kirjutada, lugu kirjutada lihtsalt inimestest kes on meie keskel, kes nagu vähemalt oma peas või noh, sellises ideaal-sisemaailmas elavad 50ndate nagu sellises ideaal-Ameerikas. Kes nagu seda teemat fännavad.

SN: Kas selle artikli nagu see idee oli sinu oma või, ise esitasid seda eks?

MN: Jah.

SN: Kas see on sulle tüüpiline artikkel?

MN: Mis mõttes nagu? Formaadi mõttes?

SN: Selles mõttes et... no jah, formaadi mõttes, ja sisu.

MN: No see on täitsa klassikaline et kaks allikast räägivad ja mis siis intervjuu tsitaatideks ei mahu, kirjutan ise kokku lahti.

SN: Sa kirjutad... kui palju sa kirjutad subkultuuride teemal üldse?

MN: Kui palju ma olen kirjutanud... Läbivalt vist kogu aeg.

SN: See... Kui palju sa teadsid näiteks rockabillydest enne kui sa läksid seda tegema?

MN: Kui palju ma teadsin? Väga palju.

SN: Teadsid jah? Õppisid midagi uut ka?

MN: Otseselt väga mitte, kaudselt küll.

SN: Kuidas?

MN: No... näiteks... ma ei tea kuidas. Mida ma nende kohta teada sain?

SN: Fakte või... näiteks midagi selliseid nagu aateid või vaateid?

MN: Aateid või vaateid... no eks ma enam vähem netist olin lugenud kui ma lugu hakkasin tegema. Et päris ilma kodutööta ei ole peale hakanud. Aga... mis ma nagu, mis see sama Tuulase intervjuu, mis seal artiklis sees oli, et Tuulas nagu...

SN: Oota, kes see Tuulas oli neist?

MN: Tõnu Tuulas, teda ei ole pildi peal. Umbes, no mingi viiekümneaastane advokaat, kes töötab mingis õigusbüroos, aga siamaani käib James Deani tagiga ja Elvise soenguga ringi, ja siis sattus sellesse teemasse nagu peale, muusikasse peale Elvise surma, ja ta on siamaani teemale nagu stiili mõttes truuks jäänud. Ta on kirjutanud Elvise biograafia eesti keeles ja siis seda teemat ka vedanud nagu fännitasandil.

SN: Kui sa kirjutaksid selle artikli nüüd, kas sa teeksid midagi teisiti?

MN: Oleneb palju mul ruumi on.

SN: Kui oleks nii palju nagu oli?

MN: Kui mul oleks, nagu algul ju plaan oli, teha kaheküljeline lugu... et siin on nagu praktiliselt käsitlemata jäänud see muusika tahk. Et selle ma nagu kirjutaksin juurde. Siis... ma ei mäleta, mis sidekaid siin päris täpselt... Siis sidekatega nagu ilmselt oleks lahti seletanud kõik need rockabillyde edasiarendus- ja paralleelkultuurid, kus need... ma peaksin otsima need originaalid ülesse, palju mul neid sidekaid oli, et... Rockabillyd, psychobillyd, ühe sõnaga ma teeksin kõik selle taustsüsteemi huvitunud lugejale nagu kättesaadavaks. Jah, seletaks lahti kuidagi. Aga lugu oleks siis siiski selline inimeste, lihtsalt inimeste lugu.

SN: No kui siis mõelda natuke nagu üldisemalt, mitte abstraktselt vaid sellele põhinedes mida sa oled teinud, et... kui palju sa näiteks, kui sa lähed tegema mingit sellist lugu, kui palju sa teed taustatööd, kodutööd, nagu sa ütlesid?

MN: Oleneb. Oleneb subkultuurist millest kirjutada.

SN: Kuidas siis?

MN: Enamasti on ju kõigil inimestel üks sõber mille nimi on Google, mis kõike teab. Tuleb korralikult googeldada, Wikipedia, sealt edasi linke, siis vaatad mingeid spetsiifilisemaid foorumeid, YouTube'ist muusikat. Noh et selles mõttes et kui endal on olemas üks asi mis on nagu huvi, siis on seda nagu endalegi huvitav teha. Aga kui ma peaksin kirjutama niimoodi et toimetaja annab teema ette, mis nagu absoluutselt „ei“, et „smilts“(?). Teeks seda ka, aga teeks seda võibolla nagu mitte põhjalikuks, ei haaraks nii süvitsi nagu see rockabilly lugu haaras.

SN: Kas selliseid juhuseid ka on olnud et sa oled läinud tegema mingit lugu ja sul ei ole olnud mingeid taustateadmisi, mis siis juhtub?

MN: Siis tuleb inimese käest kogu jutt lihtsalt kätte saada. Ja, ma ei tea, mul oli üks... see oli vist

eelmine aasta, või üleelmine, oli lugu metal... Eesti metalcore scenest nagu. Ja ega ma siis väga palju ei teadnud, noh, nii palju kui ma neid bände tsekkasin ja lugesin Eesti muusika foorumist nagu teemad, umbes kedagi olin kontserdil ka näinud, aga et, umbes et asja mingit geneoloogilist järgnevust teadsin ka enam-vähem, et siiski nagu nu-metali Eesti noores rokis nagu otsa sai, siis hakkasid osad tegema indied, ehk siis kergemat, ja teised läksid karmimaks, nemad olid siis need kes karmima indie peale läksid. Nii palju teadsin, sebisin selle kamba kokku, niiõelda aktiivsemate bändide tüüpe kes nagu igasugu asju ja üritusi korraldavad. Saime Levikas kokku, istusime laua taha maha ja siis ma lihtsalt lasin neil mingite kavapunktide alusel nagu oma loo lahti rääkida. Et kust ta tuleb ja mis ta on ja mis ta teie jaoks on... ja mis toimib ja kuidas läheb... areneb, kasvab, publikut jätkub, on noored, vanad, eksju. Et kõik see mille näiteks rockabillyde puhul näiteks suutis netist kätte saada, siin... Ühe sõnaga, ütleme nii, et kui kodutööd ei tee, siis on inimeste endi käest lihtsalt rohkem küsida. Seda enam, et üks küsimus... jutt viib ju järjest edasi, nagu küsimusest küsimuseni. Et paned nagu tähele ja siis mõtled kaasa.

SN: No kuidas siis... tavaliselt nagu igalühel on, eriti subkultuurid on ju selline teema, et igalühel on mingid arvamused nende kohta. Kui võimalik on üldse rääkida subkultuuridest eelarvamustevabalt?

MN: On küll aga selleks peab neile eelarvamusteta lähenema.

SN: Kas sul on olnud mingi selline lugu, et sul on olnud mingid tugevad eelarvamused? Oli see siis positiivne või negatiivne eelarvamus, et kuidas see mõjutab sinu tööd?

MN: Ei mäleta et mul oleks mingisugune konkreetne negatiivne eelarvamus mingitest subkultuuridest kirjutades olnud. Et enda taust on nagu päris palju ka subkultuuridega seotud, et noh, see faas on ka endal läbi tehtud kuidas kaheksandas-üheksandas klassis haaknõelad tagi pealt ära kisuvad. Et sellel põhjal võibolla oma tolerantsus on suurem, et võibolla kuskilt sealt on see alge tulnud, et kameron, hoia silmad lahti, igasugu inimesi on ja nad on enamasti toredad inimesed.

SN: Kui sa kirjutad ühest subkultuurist, kas sa teed seda pigem võimalikult ekstreemselt, et see oleks võimalikult huvitav, või siis, arvestades sellega et sa kirjutad ikkagi EPLis, pigem ettevaatlikult...?

MN: Tunde järgi. Väga palju annab ju mängida igasuguste sõnastuste ja ridadevahelisustega.

SN: Kuidas siis?

MN: Ma pean mõtlema selle peale... No ikkagi, kirjutamine on ju selline tundevärk, et võibolla ei ütle nagu mingit asja nii otse, vaid mingi metafooriga. Või siis on teine kord on nagu küll, et... Mingi subkultuuri kohta, näiteks emode kohta ei ole kohta kirjutatud. Aga mis Eestis see emo teema oli, esimesed lood olid selle kohta et kusagilt ilmus terve hulk kuueteist-aastasi lapsi, kes nüsivad oma veene ja kannavad musta tukka. Ja sellest nagu kirjutati siis päris palju selliseid täditsevaid lugusid. No sõna otseses mõttes tädilike.

SN: Jah, mingis Pere ja kodu ajakirjas oli.

MN: No vot, nagu vaata, nagu noorus oleks hukas. Noorus ei ole hukas, et see läheb nagu lastel üle. Ja tegelikult võibolla isegi on päris hea et selline faas on vahepeal. Oma peaga mõtlemise ja katsetamise faas.

SN: Absoluutselt. Aga sulle ei nagu tundu, et kas näiteks toimetuses ei taheta selliseid lugusid, mis on eriti ekstreemsed ja võimalikult kirevad ja värvilised?

MN: Mul küll ei ole seda probleemi, ma tean nagu et mõned, et lugudesse kirjutatakse nagu värv juurde, toimetajate poolt. Et seda nagu, see on ju toimetuse siseeetika küsimus, et ei hakka nagu, keegi teemaväline inimene ei hakka nagu üle panema. Midagi lisama või läigestama.

SN: Kuidas need subkultuuride esindajad ise suhtuvad sellesse et neist kirjutatakse? Just nimelt suures peavoolumeedias.

MN: Oleneb. Kas või nendesamade rockabillydega on ju selline lugu, et mul üks vana tuttav juba ülikooliajast, kes praegu töötab kuskil ministriumis, mingi IT-ala peal, on ka rockabilly ja üldse rockabillydega nagu kontakti võttes alustasin kõige pealt ikka lähimast kontaktist ehk siis temast. Ja siis ta nagu pärast rääkis et selleks et kaks kätte saada, ära rääkida, ta pidi mingeid mu varasemaid artikleid näitama, nendele paar linki saatma, selle pärast et... See oli mingi Valga kruuis, mingi rockabillyde üritus, kus kohal käis Kanal 2 ja tegid sellest mingi, nagu täielikult pala panid, et nad olid nagu natuke ettevaatlikud meedia suhtes.

SN: See on väga huvitav...

MN: Seal oli mingi vale muusika taustaks pandud, mingi totaalne sült, millel ei ole nagu rockabilly muusikaga mingit pistmist, noh. Siuke joviaalne tekst ja nagu nad ikka teevad seda oma kollast uudist. Ja see oli nad nagu natukene ettevaatlikuks selles suhtes muutnud. Aga siis noh, varasemad tööd ja asjad nagu aitasid sellele nagu kaasa.

SN: See on äärmiselt huvitav minu meelest, et nad on siiski nii teadlikud, et nad tahavad hoida või varjata seda oma...

MN: Kellele ennast nagu kätte anda... Et kui on korra juba oma valu [...] siis teist korda väga enam ei taha. Aga selle looga tegelesid nad väga positiivselt.

SN: Said tagasisidet ka neilt?

MN: Sain positiivset tagasisidet.

SN: Sa ütlesid et tavaliselt hakkad tuttavatelt küsima ja nii edasi, aga kas üldiselt allikad on kerge leida?

MN: Üsna lihtne. Sa pead lihtsalt... Minu põhiala on tegelikult muusika, muusikast kirjutan... ja tänu sellele ma hängin igasugustes muusikafoorumites, loen, viskan ise ka sõna sekka, teen selliseid asju. Aga harilikult, kuna iga subkultuur on seotud mingi muusikastiiliga, sealt on kõige lihtsam nagu hakata huvituma ja asju ajama.

SN: Kas nad räägivad hea meelega oma elust või oma elustiilist või oma väärtustest? Või üks kõik millest, millest sa nüüd tahad küsida neilt?

MN: Ma ei tea miks, aga nagu... ikkagi... ma ei tea, mingi nagu usaldus on tekkinud, võibolla ka selle nagu, enda nagu vara... kui korra minu nime nagu guugeldada, selle baasil võib nagu isegi mingi usaldus tekkida, ma kujutan ette.

SN: Millistel teemadel nad tahavad pigem rääkida? Mul tekkis lihtsalt mõtte, et... kas nad tahavad rääkida muusikast või stiilist või..?

MN: Oleneb mis teemadel plõks ära käib. Selle loo konkreetne taust oli see, et neil just oli vist esimene päris suuremamõõduline rockabilly-üritus Eestis. Ikka suur klubi kinni pandud ja bändid

välismaalt, asjad, ja noh, selles kontekstis olid nad tegelikult üsnagi [...] bändid. Aga selle looga oli see õnnetus, et ma tegin seda suuresti telefoni ja meili teel. Et selles mõttes nagu, sellist laua taga istumist ja spontaanset juttuajamist nagu väga ei olnud. Ma mõtlesin nagu enne läbi, ja siis meilisin neile. Nemad olid Tartus, mina olin Tallinnas, ja meil ei olnud nagu kokkusaamisvõimalust.

SN: Kas üldiselt on nagu... see on võibolla rumal küsimus, aga kas üldiselt on kerge või raske kirjutada subkultuuridest?

MN: No ütleme nii et vastutus on tegelikult päris kõva. Et see on nagu mingite inimeste isiklik asi, nende oma elustiili, mõtete valik, ja see häilib siis keskmisest, keskmisest standardist, selle tõttu, seda tuleb tegelikult nagu üsna ettevaatlikult käsitleda. Et ta oleks nagu lugu mis tekitaks mõistmist, mitte mööda mõistmist või põlgust. No, jälle see sama emo näide. Siia tegelikult kuuluvad ka need loomakaitsjad ja mis nad kõik on, mis Eestis nagu viimastel aastatel on... igasugused subkultuurid ja ühiskondlikud alternatiivmõttevoolud ja... no, Eesti inimesele olemuslikult võõrad, aga tegelikult võibolla mitte üldse nii pahad. Et pigem, no, kui kirjutada, siis kirjutad neutraalselt kes nad on, mis nad on, mis nad tahavad, et inimene teeb ise valiku, mitte nagu paika panna, et loomakaitsjad on eksju riigikukutajad, üks ajaleht tegi just niisuguse artikli nende kohta.

SN: Et sa nagu tunnend et sul on mingisugused kohustused selle subkultuuri... või millised kohustused sa tunnend et sul on, kas nad on pigem just sellele subkultuurile, mitte sinu lugejaskonnale?

MN: Nii subkultuurile kui ka lugejatele, tegelikult. No, subkultuuri käsitleda nii nagu asi on, et kirjutada see lahti nii et... nagu, lugeja ka... neutraalselt, et tal jääb endal ka loos mõtlemisruumi.

SN: Mis sinu meelest on kõige tähtsam selles et, või kas see on sinu meelest üldse tähtis ja mis selles on kõige tähtsam et kajastatakse subkultuure ja kirjutatakse neist?

MN: Miks see hea on? Ma ei tea. Aga... mulle tundub et hea küsimus... No et avada nende maailmapilti näiteks. Et noh, palju... Eesti eripära on ju tegelikult see et kaasajas jäid paljud sündmused toimumata, et... noh, meil ei olnud niukest... seda mis toimus just Lääne-Euroopa, ja Ameerika, Anglo-Ameerika kultuuriruumis kuskil kuuekümnendatel ja seitsekümnendatel. No kõik see kuradi hipid, punk ja kõik see on nagu... kuidagi teistmoodi või nihkes siin toimunud. Et inimestel puudus kaasajas siuke, noh, kogemus, seda enam et Nõukogude ajal käsitleti kõiki subkultuure nagu ikkagi midagi eriti taunimisväärtset ja normist väljuvat. See tundub et on nagu kuskile alateadvusse kinnistunud. Ja nüüd kui maailm lahti on et siis ta nagu... ei ole äge enam.

SN: Et sa nagu... tunnend et see on sulle mingi mõnes mõttes ülesanne et sa tahad muuta inimeste mõtlemist?

MN: Kas just ülesanne, aga ta on nagu...

SN: *Mission?*

MN: Missioon... Ma ei ütleks missioon, missioon on ikka siuke asi et... Aga... et tahaks kusagil nagu võibolla sellele, et tahaks Eesti ühiskonda tolerantsemaks muuta.

SN: Kas sa usud et ajakirjandusel on selles oluline roll ka?

MN: Ei tea, ütleme et kui keegi minu loo peale oleks punkariks, emoks või rockabillyks hakkanud...

SN: Sa ei tea sellest lihtsalt võibolla!

MN: Nojah, kes seda teaks... Aga kui pead silmas, näiteks see rockabilly asi. Kui keegi luges lehes, mis päeval see lugu ilmus? Mingi esmaspäevane lugu oli ta, et kui keegi luges esmaspäeval lugu ja võibolla oli tal reedel see meeles ja ta läks võibolla lihtsalt uudistama. Et võibolla ka kunagi kooliajal mingisugune Elvise lint kätte sattunud või noh, niimoodi. Et võibolla siis kuidagi nagu leidis, see on enda jaoks nagu leid, et siis on nagu tegelikult hea.

SN: Kui palju sa arvad et see on nagu... või mida sa arvad et see tähendab sellele rockabillyle endale, et temast nüüd kirjutatakse? Mida see tähendab temale et temast või tema rühmast kirjutatakse?

MN: Võibolla see tähendab et... rockabillyd on Eestis erinevalt Soomest üsna marginaalne nähtus. Et nende, noh, kui öelda, subkultuuri tasemel organiseerunud mingid foorumid, netifoorumid ja asjad, on üsna algbaasis. Et võibolla see, et... see lugu isegi võibolla... et kes oli, no, siuke passiivne rockabillyhuviline, või, noh, ei osanud nagu... töötas nagu mingis baaris kus tüdrukud kuulavad trana aga siis nad tahaksid käia ringi nagu Marilyn Monroe eksju, või noh, Jayne Mansfield või kes see pin-up-tüdruk oli kes... 50ndatel oli... no ühesõnaga et fännab mingit teist stiili, noh, ühesõnaga et võibolla ta nagu... aa, et on olemas nagu, oskab nagu noh, mõttekaaslasid otsida et ta ei... selles mõttes et kui nagu suures lehes, meinstriimi tasemel teema korra läbi jookseb... alati kõik ei oska nagu neid õigeid märksõnu guugeldada. Et neid võib natuke ette aidata. Ette abi, või noh. Tulevad ja...

SN: Aga kui siis on mingi täiesti hardcore rockabilly ja siis ta loeb seda, mis sa arvad et see talle nagu annab?

MN: Tähendab... jällegi oleneb kui hardcore ta on.

SN: Kui ta on super hardcore.

MN: Kui ta on super hardcore... Mis mõttes super hardcore?

SN: Selles mõttes et see on nagu temale, tema identiteet on see et „ma olen nüüd selline“. Ma ei tea, võibolla just rockabilly on nii lai selline, et võibolla nad pigem mõtleavad et ma olen psychobilly või midagi sellist, ma ei tea... Aga et see on nagu tema identiteedile oluline. Ja siis tuleb keegi kes kirjutab tervele maale, terve Eestimaale kirjutab sellest temale nagu sügavalt...

MN: Siin on jälle küsimus et kuidas see lugu on kirjutatud. Kas see nagu hardcore rockabilly katkub omal tuka peast ära ja et... „pask, pask, pask, pask, jama, jama, rämps, rämps, rämpsajakirjanik...“. Ühesõnaga. Või siis teine võimalus et ta loeb selle loo läbi ja umbes ja siis umbes ütleb msn'is sõbrale ja saadab lingi umbes no et „üllatavalt adekvaatne jutt“ või midagi taolist näiteks. Et väga... väga mööda ei pane või, no, muidugi no lood on, mingid nagu asjad üsna lihtsustatud. Sest noh, nagu ajakirjanduses on õpetatud, sest lugeja on ju loll. Et... kuhu ma siin mõttekäigus jõuda tahtsin... Et kas... no oleneb jälle kuidas lugu on kirjutatud, et emod küll nagu noh, et nii palju kui ma seda emo foormumit tol ajal nagu lugemas käisin, et siis nagu emodele küll see ei meeldinud et kuskil Peres ja kodus ja mujal kirjutati. Et see oli nagu noh, nende identiteedile, see oli nagu nende identiteedile nagu liiga tegemine. Et see noh, subkultuur oli tegelikult noor, emode subkultuur oli noor, põhines ikkagi suuresti selle subkultuuri Ameerika oleviku matkimisel, välise mõtlemise poolest, et... ja... kuna selle kandjad olid tegelikult ikka päris õrnas eas, neile ei tohtinud midagi väga julmasti nagu öelda selle kohta et kes nad on.

SN: Kui palju sa ise siis... sa mainisid ka seda et peab lihtsustama, ja kirjutama nii et see läheb tavalugejale nagu korda, kui palju peab mõtlema selle peale et jah, ma pean nüüd tegema üldistusi

ja kirjutama lihtsalt, aga ma pean siiski kirjutama...

MN: Korrekselt.

SN: Korrekselt nagu jah, nii et need hardcore fännid ei siis nagu vihasta su peale. Kas see on keeruline?

MN: Minu meelest on küsimus siin et mida intervjuudest sisse võtta, mida välja jätta. Et põhimõtteliselt see kui, kas ma võin nagu täpselt mingit mõtet tsiteerida või kasutada või noh, lihtsalt mingit, lihtsalt intervjuu teha-küsimus-vastus-küsimus-vastus, et see kõik sõltub ju tegelikult sellest kui palju mul kirjutamiseks ruumi on. Et ühesõnaga paratamatud sundvalikud, ma pean pigistama, midagi tegema. Aga noh...

SN: Jah.

MN: Küsi uuesti küsimus üle, läks nagu jutt nii kaugele...

SN: Ei... küsimus oli see, et ee... kui palju ja kui palju sa põhiliselt pead mõtlema selle peale, et sa kirjutad nii et see rahuldab mõlemaid, nii neid kes ei tea sellest mitte kui midagi... ja neid kes teavad kõike sellest? Ja kas see on kerge või raske nii kirjutada?

MN: Kui põnevat infot on rohkem kui ruumi, siis on raske. Aga ma ei ütleks et ma selle peale nii metsikult teadlikult mõtlen. Et see on nagu võibolla noh, kuskil alatead... alateadlikult. No, kui mul, selles mõttes et kui mul on nende inimestega kunagi veel mingil põhjusel kontakti vaja, või noh, siis mul nagu noh, et siis esimene kontakt, no oleks soovitatav kui oleks nagu positiivne. Et selles mõttes see on nagu kuskil sisse jäänud, et programmeeritud... et ära nüüd ikka päris puid ka alla pane kui see pole just mingi plaadikriitika veerg.

SN: See üldistamine veel, see on ju selline asi mis tavaliselt kellelegi eriti ei meeldi, kui enda kohta mingi suur üldistus tehakse... Kui palju sa mõtled selle peale, milliseid üldistusi sa pead tegema?

MN: Jah, kui mul on üks lause või kui on vaja kirjutada, siis ma ikka... lause sõnastuse peale olen küll teine kord päris palju pead murdnud. Rind- ja võimlauseid ju tulevadki lõpuks. Et kuidas ühte lausesse nagu mingisugune... võibolla point nagu ära mahutada, mitte üldistada. Pean küll mõtlema.

SN: Kas see on raske?

MN: Kui on natukene... delikaatne asjaolu siis see on raske.

SN: Mis selline delikaatne asjaolu võiks olla?

MN: Rockabillyde puhul? Ei...

SN: No üldiselt, üks kõik kelle puhul.

MN: Oleneb situatsioonist absoluutselt. Ma ei suuda praegu niimoodi ühtegi konkreetset näidet sulle välja tuua.

SN: Milline on sinu meelest ajakirjaniku vastutus just selles mõttes et kui sul on allikas kes ütleb midagi väga ekstreemset, midagi mis võiks sinu meelest olla isegi ebamoraalne, mis on nagu sinu vastutus sellest, mida sa kirjutad või mida sa paned lehte?

MN: Kas see on küsimus suhtes allikaga või küsimus suhtes lugejaga?

SN: Mõlematega... Pigem vist lugejatega ja ühiskonnaga.

MN: Ma pean mõtlema selle peale... Näiteks näiteks... mis konteksti me võtame?

SN: Meenuta, kas sul on olnud mingi selline allikas kes on öelnud midagi väga värvikat, huvitavat... no, rääkinud midagi nagu ekstreemset.

MN: Mis on ekstreemne? Et rockabillyd saavad igal täiskuuööl kokku ja tantsivad alasti ümber lõkke? Ja ohverdavad Elvisele kitseverd, Elvise kujule, ma ei tea, äkki plastmassielvis...

SN: Oot oot, kas sa räägid nüüd täiesti...

MN: Ei, muidugi mitte.

SN: No, kunagi ei tea! Ei, ma ei tea, no, sul ei tule siis meelde sellist olukorda et sa oleksid pidanud kaalutlema et kas ma panen seda tõesti lehte või?

MN: Ei tule praegu meelde. See on kuidagi sujuvalt ära lahenenud.

SN: Kas sa oled kunagi pidanud kaitsma ennast või kaitsma oma lugu või oma allikast, või tema arvamust näiteks? Kui on olnud näiteks mingi selline et sa oled saanud sellist tagasisidet et sa oled pidanud hakkama põhjendama midagi...

MN: Võibolla siis kui ma mõnest asjast kellegi jaoks liiga pinna pealt olen kirjutanud lugeja seisukohast vaadates. Et noh, teine kord ise mõtled mingeid asju nagu loomulikult. Võibolla, see on tegelikult teisest valdkonnast, kas sa tead mis on warrkitarr? Või ei tea?

SN: Ei.

MN: See on üks kitarritüüp, sellega mängib Kimmo Pohjonen, Trey Gunn, ja Pat mis ta perekonnanimi oligi... ühesõnaga Kimmo Pohjoni bändi kitarrist kes on mänginud ka King Crimsoni viimastes koosseisudes. Siuke... elektrikitarri edasiarendus. Seda mängitakse kaela pealt kümne keelega. Ja mina isiklikult arvasin et kui mul on mehe pilt seal kõrval kus ta seda asja mängimas on, ei tohiks nagu probleemi tekkida. Aga siis pärast ma pidin nagu korra kõrvaldama vahele tõmbama ja lubama et ma teine kord mõtlen nagu loll lugeja. Et pärast tuli üks inimene kes nagu ei viinud küsimust ja pilti kokku. Neid võis tegelikult ka veel olla. Aga see oli ausalt juba enda selline lohakus või blakk tegelikult. Aga võibolla on hoopis nüanssides, et asi mis nagu endale on töökoha poolest kuidagi elementaarne tundunud, siis sa unustad seda nagu ära või ei teadvusta et see on vaja nagu kellelegi lahti seletada.

SN: Et tegelt see et sa oled nendes asjades nagu sees, võib olla mõnikord väike probleem ka?

MN: Oleneb kui sees ma nendes olen. Kui ma sees olen siis ma ikka ei kirjuta. Et distants peab olema, see on selge. Isegi kui mingi osalusvaatlus, nagu a la ma kirjutan, siis ikkagi mingit, tajud seda mõistlikku distantsi ära, nagu et ei, et lõpetaks seda intervjuud lõpuks sellega et noh kutsutakse tädi sünnipäevale või kuskile.

SN: Natuke sa juba puudutasid seda tagasisidet, aga millist tagasisidet sa üldiselt saad?

MN: Positiivset.

SN: Konkreetselt? Milliseid asju nagu...

MN: Selle sama rockabilly loo puhul tuli neilt samadelt allikatelt see side tuli et täitsa täppi kirjutatud, ja üks üksik inimene kellega ma veel nagu üritasin, no kellega hiljem seal loos suhtlema, aga kes lõpuks noh, ise oli Ameerikas ära, jäi välja ja ei andnud tasuda... Ta on mingeid nagu... kümneid eestlasi, rockabilly-bände teinud ja tema siis, ta andis mulle lihtsalt paar numbrit, kontakti, kuhu ma ei jõudnud, nendega nagu ei jõudnud, sest mul on... niioelda... see, aeg sai nende asjadega enne otsa. Et lugu on natuke poolik, ma pean, noh, ütleme nii siis. Plaan oli suurem ja kõik, et... Aga... ei, jah. Tema nagu oli vist see tüüp kes nagu suisa valis nagu numbri kui ta Ameerikast tagasi jõudis ja sündmus oli vist juba ammu läbi ja siis, „toh, kuule, tead nii hea lugu oli“, see oli minu meelest äge. Et selles mõttes nagu hea tunne et jõudis nagu, sai nagu ka kirjutada niimoodi et hunt söönud, lambad terved.

SN: Kas see tagasiside tulebki siis pigem just neilt kelle kohta see lugu on ja mitte meinstriimi esindajatelt?

MN: Meinistriimi esindaja ehk netikommentaator...

SN: Aa neid on siis, no kuidas nemad siis kommenteerivad?

MN: Ega nad väga ei kommenteeri. Enamasti ikka... Kommentaaridest hakkab otsima kuidas neile asjadele on reageeritud. Aga üldiselt see on vist niimoodi et kui on siuke noh, neutraalne subkultuur nagu noh, need rockabillydki, et siis on nagu üsna... see on nagu lugejale üsna [...] lugeda tore, eksju. Või siis mis kellegil nagu klikib ära või keegi on selle asjaga ise nagu kuidagi seotud, võibolla viitsib mingisuguse kommi isegi sinna alla visata. See on jälle selline, väga... nagu no, samasugune jälle mingisugune... delikaatsus. Tähendab, mina ei ole emodest kirjutanud, aga noh, emolugude noh nagu kommentaare tuleb kahe käega peast kinni lugeda. Ise nagu noh, võibolla see subkultuuri olemusega, no, lihtsalt oma huvist natuke, natuke tuntum mis... Jumal küll. Mida, mida, mida te, mida te jahute?

SN: Kas need kohutavad kommentaarid olid, kelle poolt need olid kirjutatud siis?

MN: Need olid mingid suvalised netikommentaariid, mingite suvaliste emo lugude juures näiteks. „Värdjad“, „eneselõikajad“ ja noh... ühesõnaga niuke kuidagi... millest me räägime, mida me nagu välja elame?

SN: See on tegelikult huvitav nende netikommentaariidega, et see on ju täiesti uus maailm mida enne ei ole olnud, et traditsionaalse ajalehega seda dimensiooni üldse ei ole olnud, et saab lugeda seda ka mida teised arvavad. Kas sa kunagi kommenteerid neid kommentaare ka?

MN: Ei. See on mängureegel, ma ei tee seda.

SN: Sinu isiklik reegel, et teil ei ole midagi sellist...

MN: Ma ei viitsi nendega vaielda. See on... selleks on paar teist netikeskkonda. Kus ma käin ja kasutan ja mõtteid vahetan.

SN: Kas need kommentaarid nagu kuidagi mõjutavad seda ka kuidas sa teed oma tööd või...

MN: Kas nad mõjutavad... Ei ole selle... sellega seotud, aga selle... MTV Eesti kohta kirjutasin reedesse lehte selle kohta kolumni. Ja uudis selle kohta et MTV'ga on Baltikumis lõpp. Ma teadsin

seada natuke ette juba tegelikult, see ei pidanud üldse avalik info olema. Aga see kuidagi lekkis välja ja tehti kohe uudis ja siis kohe oli nagu no, kommentaatorid sabas et paras, umbes et „paras lõppeb see kuradi reality show'd ja leedu pop“ ja... leedu pop, noh, MTV peakontor oli ju Leedus täitsa. Noh, lõppes siis nagu pull ära, aga noh, musaajakirjanikule viimaste aastate jooksul... millal ta kirjutas... kirjutama seda... mis see nüüd oli, MTV tuli 2006 sügisel ja ma olen seda teemat nagu musaajakirjaniku positsioonilt jälginud ja vot siis käis küll nagu... Levikast või mis, kusagilt kunagi tulid koju, tegin neti lahti ja no nii, uudis tuli välja, loen ka kommentaare... Jaa, jaa... kas kuradi viisteist neist on nõus. No, kurat, kuidas niimoodi on? Kas... kas nagu tõesti nagu, kuidas saab nagu? Ja kirjutasin siis sinna reedel, reedesse kolumni et, kus ma siis nagu seletasin, seletasin lahti et mis see nagu MTV tegelik mõju eesti pop-muusikale on olnud. See on põhimõtteliselt sama mis Ameerika MTV'l esimesed kuskil kolm-neli aastat oli. Sellepärast et Eestil ei üldse olnud nagu erilist vahet, et toimus... hakkasid nagu täpselt samad protsessid toimuma. Aga jah, et... tegelikult mõne arvamuse loo võib küll reaktsioonina kirjutada, aga... tavaline allikatega lugu, seal ei saa nagu väga oma ego pitsida ka.

SN: Aga kui palju sa, kui on näiteks mingi tavaline lugu, mingi tutvustus, sa tutvustad mingit bändi näiteks... kui palju sa oma arvamust kirjutad sinna sisse?

MN: Kui ma kirjutan bändilugu näiteks... Kui mingi äge bänd teeb ägeda plaadi, eksju... Siis ma miskipärast pingutan nagu võibolla rohkem, kirjutan nagu sisse seda et miks see minu meelest äge on, äge asi on nagu. Et mis seda teeb nagu eriliseks, et sa võid nagu neljapäeva õhtul seda Von Krahli täiesti vaatama tulla niimoodi et sa ei pea nagu piinlikkustundega lahkuma.

SN: Aga kui sul on negatiivne arvamus näiteks sellest bändist millest sa kirjutad...?

MN: Kui mul on negatiivne arvamus... Kui see on arvustus...

SN: No ei, mitte arvustus, siis see on nagu... Ei, no, kui ta on intervjuu näiteks.

MN: Vaata, tegelikult nagu musast kirjutamise traagika on selles, et kõik bändid, nad on tegelikult toredad inimesed, aga mõnikord nende nagu see, et kollektiivsest maitsest välja tulla, see on nagu halb. Et selles mõttes on alati nagu kah... alati... mmm, vist... Ma ei mäleta mis plaat see oli, vist HMT kolmas plaat mida ma arvustasin, umbes et kirjutasin nagu otse välja et kui ma nagu oma subjektiivseid maitseküsimusi ei arvesta, siis see plaat on nagu tehtud nagu täiesti noh, poprock, see on, noh, õige albumi loogika järgi, kuidas on need lood üles ehitatud, mis järjekorras, see on nagu noh, õpikuplaad, kui kuulad eksju.

SN: Aga nüüd sa räägid plaadiarvustusest eks...

MN: See oli plaadiarvustuses. Et noh, näitena et... noh, sõltub... selle dilemma, kuidas sul on nagu plaat tehtud täpselt nii nagu peab, otsast lõpuni, kõik nagu, noh, niiõelda potentsiaalse klassikalise roki albumi nõuded on nagu täidetud. Teisest küljest sa kuulad seda muusikat, aga, ja, see on nagu... see ei ole nagu ikkagi päris, päris see. Et ajastu konteksti läbi nagu no, klassikuks saada või niimoodi... Et selle ma nagu lahendasin niimoodi, ilmselt plaatidel on vist edaspidi sama sorti dilemmad nagu niipidi et on alati kaks asja: subjektiivsed maitseid, mis on seal arvesse võttes ja neid arvesse võtmata. Et kui asjal on ikkagi mingi positiivne kvaliteet, siis võibolla tasub ka seda kuidagi nagu ära märkida. Et jällegi, et noh, tegelikult ma vist... peale nagu nende vajalike kordade seda plaati ei ole vist rohkem kordagi kuulanud. Aga, jah, kuidas niiõelda, nii palju kui ta mul, arvustust tehes kuulasin, päris põhjalikult tegelikult töötatud läbi neid asju. Seda enam et Eesti on väike ja kõik teavad kõiki ja veel siis saad pärast kuskil kuradi peldiku- või õllesabas seletama hakata.

SN: Seda pidingi just küsima, et Eesti on nii väike, ja ma saan aru et sa liigud päris palju nagu

musa... sellistes ringkondades. Et kui palju sa teed nagu, kas sa teed intekaid oma sõpradega näiteks?

MN: Ei. Need on enamasti... teised tutvused. Selles mõttes et mul võib nagu allikaga kontakt hea olla, aga selle, aga no siukest otsest sõprade promomist ma nagu ei toeta, et juhtub...

SN: Aga kui sa lihtsalt pead, kui tööandja ütleb et sa pead tegema sellest bändist...

MN: Mul on sellest võimalik lahti seletada et miks ma ei tee. Et eks ma nüüd tegelikult olen täitsa teadlikult vältinud, peale mingeid sundolukordi kus mul tuleb teha mingi online-uudisnupp nagu sellel teemal. Ma olen kirjutanud näiteks konkreetselt Vaiko Eplikust. Me teame üksteist juba enne kui ma ajakirjanikuks olin, musateemadel päris palju suhelnud, rääkinud, plaate vahetanud – sõbrad eksju. Ja mingil perioodil nagu väga lähedalt läbi. Ja siis nagu... ühe korra ma olin sundolukorras kus ma pidin seda tegema, aga siis ma kohe ütlesin seda ära ka, et see on nagu üks erand, ma kirjutan võimalikult neutraalselt, ja rohkem ma seda ei tee, see ei ole nagu aktsepteeritud. Tõsi küll et viimast plaati arvustasin aga sellega oli see eelis et, noh sellega oli see asi et ma ei olnud materjaliga eelnevalt tuttav. Et kaht, noh, paari eelmist plaati ma noh, tööprotsessi nagu päris palju kõrvalt oli võimalik olnud jälgida, aga noh, seda ta tegi teist moodi, plaadi tegi ise, mitte niimoodi et sõprade ja tuttavate peal katsetada et kuidas see asi toimib. See oli mulle ka nagu üllatus. Et seda ma nagu julgesin arvustada. Seda enam, et see arvustus ilmus esimesel või teisel augustil, kui tal sünnipäev oli, mis tegi seda asja veel keerulisemaks. On erandid kus ma olen pidanud, aga ma pigem hiilin neist kõrvale. Et päris siukest otsest semu[...] ka ei saa teha, et siin mul on nagu... noh, ma tean ühte näidet, kus üks eesti bänd tegi Soomes ingliskeelse plaadi ja läks seda nagu suure käraga promoma, aga neil nagu kukkus see läbi, aga promokampanias oli ka ühe eesti tasuta muusikaväljaande kaanelugu. Ja seosed selle vahel olid sellised et ajalehe väljaandja on ühtlasi... oli ühtlasi kontaktis, nagu ühtlasi aitasid ka bändi nagu Soomes lindistama saada, ja intervjuuerija oli... kes on tegelikult teine kõva rokijournalist-Mart Eestis, nagu mõni nalja pealt pooleks ütleb... aga kes on samal ajal nagu tõlkija ja kes oli nende laulud inglise keelde tõlkinud. Jutt oli küll nagu jumalast asjalik, aga kui ma nagu lehe lahti võtsin siis ma selgitasin kohe tegijate vahelised seosed ära, et selle peale küll käib mingi siuke, no, see ei ole eetilise. Piirid tuleb ise ära tunda, ja ma arvan et see piir on nagu üsna range et kui palju ma võin nagu, mis astme tuttavaid oma töös kasutada ja niimoodi.

SN: Aga kas see on Eestis nagu üldse võimalik... no, ilmselt on võimalik...

MN: See on võimalik, aga siin tuleb lihtsalt julmalt teine kord asi nagu ära öelda et kuidas on ja mitte keerutada.

SN: Ma vahetan teemat natuke. Mida sinu meelest tähendab – me rääkisime juba sellest et mida tähendab sellele subkultuurile et nendest räägitakse, aga siis vastupidi, et mida see tähendab sellele meinstriimile, mida see tähendab Eesti Päevalehele et käsitletakse mingeid selliseid subkultuurseid teemasid? Kas see mõjutab kuidagi seda väljaannet nagu?

MN: Kindlasti. Väljaanne... väljaandel võibolla noh, on maine. Mainet või... vaimu, midagi nagu... sellist asja et sa, noh, võibolla, teatud bränd, brändivärk, et sa võid nagu aeg-ajalt Päevalehest lugeda subkultuuride kohta või teatud viisil nagu, või noh, või noh, et kui sa võtad nagu laupäevase Päevalehe, siis enamasti sa leiad uudistest mingi noort ägedat eesti bändi eksju, esimese plaadi valmis või noh. Eestis see väli on ju tegelikult väga lihtne. Et kui bändil on plaat, siis on nagu noh, siis on nagu põhjus kirjutada. Ja kui see plaat on hea, siis on seda enam põhjust kirjutada. Et ilmselt on selles mõttes, ta on võibolla mingis mõttes... kindlasti mõni lugeja küll, kes seda ootab. Kes teab, et ta saab seda, seda, seda.

SN: Kas sa arvad et... no sa võid rääkida Päevalehest või üldiselt Eestis, kas sa arvad et ajakirjandus on Eestis muutunud selles suhtes, et kas selliseid teemasid on nüüdsel ajal rohkem?

MN: On küll. Selles mõttes et on... ma ei ole tegelikult ainus kirjutaja, et näiteks noori kultuuriajakirjanike on tegelikult nagu terved read, kes rongis tolleravad ürituste vahel, ja siis vaadatakse kuhu ise tahavad minna, otsivad neid aktiivseid noori kultuurnikke ja noh põhimõtteliselt et kellest nagu kirjutada või kelle tegemised on nagu ägedad, kirjutamist väärt, mingid süsteemid ja asjad, probleemid eksju, mingi põlvkondade konflikt nagu. Kirjutavad neist asjadest. Ja... selles mõttes ilmselt Päevalehes sellel on kirjutajate põlvkonna üldisele nagu elukogemusele või sellele mis... mis nendel on taustsüsteem ja asjatundjad et selles suhtes on ajakirjandus kindlasti muutunud. Et ikkagi küllaltki palju sõltub nagu neist kes kirjutavad. Kuidas nad kirjutavad ja kuidas noh... Kuidagi üks kõik kui neutraalselt sa kirjutad, mingisugune autoriteet [...] seal loos ikka sees. Kas mingid sõnamängud või asjad või noh, iseloomulikud asjad.

SN: Kas sinu arvates Eestis kirjutatakse küllalt subkultuuridest või just sellistel teemadel?

MN: Pigem niimoodi et võetakse mingi asi, puhutakse üles ja unustatakse ära. Ja teine kord jäetakse ka võibolla lõpuni lahkamata.

SN: Et sellest tuleb mingisugune selline päeva trend hetkeks ja siis...

MN: Nagu see emodest kirjutamine oli, see on võibolla kõige ilmekam näide aga ma ei mäleta et oleks nagu olnud ükski hea artikkel mis oleks seletanud lahti emokultuuri alates 1980ndate alguse Washington DC'st kui Ian MacKaye oli 17 kui ta sõber tegi suitsiidi... üle... suri ära ja ta otsustas et ta ei joo ja ei tee midagi sellist, ja kuidas siis Minor Threat laiali läks ja tuli Embrace ja... Ühesõnaga kust see subkultuur nagu tuli, mida ta algul... ühesõnaga, algul tähendas ja kuidas selle tähendus ajas on nagu muutunud, et kuidas me jõuame välja sinna absurdsete tukkade ja kuradi pubekateni... Alguses oli ju tegelikult „anti-fashion“ teema, et moevastane liikumine, suuresti nagu välistati siuke mood ise.

SN: Et siis põhimõtteliselt siis sinu meelest kvantiteeti on aga kvaliteeti ei ole?

MN: Teine kord vot... jääb jah nagu natukene seda puudu. Minu meelest. Inimestest, mingitest asjadest kirjutades et... rohkem minnakse nagu selle peale välja et verd ja soolikaid, aga mitte mis ta nagu on.

SN: Kas see on selline asi millele sa mõtled kui sa ise kirjutad?

MN: Ma arvan et see on üks siukese ausalt kirjutamise eeldus, et katsud nagu asja... seda asja algset olemust, tuuma ja tavad ja selle muutumist näidata.

SN: Kui rääkida nagu Eesti ajakirjandusest üldiselt, et kas... kuidas sinu arvates ajakirjanikud suhtuvad subkultuuridesse, et kas see on nagu iseloomulik just selline, et... ma ei taha panna eeldust siia küsimusse sisse, aga see mida sa just ütlesid, et ei taheta minna süvitsi nendesse teemadesse? Kuidas üldiselt sinu meelest on?

MN: Ma arvan et see oleneb konkreetsest ajakirjanikust, kuidas ta nagu asja käsitleb. Üldistada on siin väga raske. Aga... selles suhtes mingisugune... näiteks üks väga hea näide... mingisugune siuke... teine kord nagu lauslollus lipsab läbi küll. Siin oli nagu viimase Eesti laulu, Eurovisiooni puhul Sven Lõhmusega, heliloojaga üks intervjuu, kus ajakirjanik, noor ajakirjanik ilmselt, küsis nagu et umbes et mida sa ise kooliajal kuulasid ja Sven Lõhmus luges nagu terve hulga bände ette, ja kui mina neid lehest lugesin siis ma nägin seal ansamblit mille nimi oli kirjutatud Mõtlik Ruu.

Selges eesti keeles eksju. Nagu see Puhhi känguru poeg, poja nimi eksju, Mõtlik Ruu. Ja siis... mis kuradi nali see on? Õhtul käis leht ringi [...] aga keegi ei taibanud ära et see on ju kuradi Mötley Crüe. Lõhmus ütles nagu Mötley Crüe, mis on Mötley Crüe, on kuradi eksju siuke... no kõik teavad mis asi on ansambel Mötley Crüe. Okei, paljud teavad selle pärast kellega nagu nende trummar aastaid koos elas ja kellele ta kaks last tonksas ära, aga... aga vot see on küll nagu nõrk näide kui popkultuurist kirjutav ajakirjanik teeb siukese faili, et see on nagu piinlik. Siukesed prohmakad, tegelikult, mine palun suhtekorraldajaks tõesti.

SN: No kas nad teevad midagi hästi ka...

MN: Jaa.

SN: No mida?

MN: Et me üldse viitsime neist asjadest kirjutada. Ja seegi et arvamust avaldada.

SN: Kas sa arvad et sellel... sina näiteks räägid sellest et sina tahad laiendada inimeste vaatehorisonti ja nii edasi, kas see sinu arvates toimib ka? Või see et jah, et on tore et ajakirjanikud tahavad kirjutada nendel teemadel, aga kas see... sellel on mingi mõju ka et mingi viis ajakirjanikku tahavad kirjutada neil teemadel, kas sellel on mingi laiem mõju ka?

MN: Kui need viis ajakirjanikku töötavad kolmes väljaandes ja see sattub umbes ühele ajale siis... kindlasti sellel on mõju. Teadvustab... Kui järjest tuleb mingil teemal Päevalehes, Postimehes ja Õhtulehes, mis iganes järjekorras, erinevate vaatenurkade alt... siis kindlasti sellel on mingisugune mõju mõtlevalmale osale lugejatest.

SN: Kas sinu arvates Eestis subkultuuride kajastamine on pigem positiivne või negatiivne?

MN: Tundub et mida aeg edasi, seda positiivsem. Jällegi see sama et Tartu Ülikooli ajakirjanduse lõpetab inimesi kes on nagu realselt mingite subkultuuridega kokku puutunud või mingeid selliseid asju nagu läbi teinud. Tegelikult kindlasti neil on võibolla sellist nagu tinglikku empaatiavõimet nende asjade suhtes, mis on tegelikult võibolla nagu minu keiss selles mõttes et kui terve keskkond [...] siis midagi jääb siiski nagu alles ka. Et... jah.

SN: Millistes kontekstides sinu arvates subkultuure tavaliselt käsitletakse? Mis teemad need on kus nad nagu hüppavad välja?

MN: Enamasti on see ikka seotud mingi muusikaasjaga. Kui siis mingisuguse subkultuuri erijooned on... päris üks, no, peavoolu teadvusega ja arusaamadega ei haaku, näiteks noh, satanistid ja... kuskile metsalagendikule puu okstest pentagrammi laovad või midagi taolist... puuokstest pentagrammi taolist teevad... et siis see on nagu siuke negatiivne kontekst pigem. Oleneb subkultuurist ja sellest mille kohta kirjutatakse. Et samas kui meil nagu, noh, Soomes mitte, noh, kamoon, Pelle Miljoona ja jällegi lood sellest kuidas me jälle rockabillydega kakleme ja noh. Mind huvitab kuidas nagu Soomes tol ajal seda probleemi kirjutati, ütleme need punkarid ja rockabillyd ja need nagu kraaplevad siin kuskil Helsingi vahel omapäi, ja... seda oleks huvitav teada. Nagu subkultuuride vahelised konfliktid. Eestis nagu need asjad ei ole nii suured, et kui on tõesti jälle mingi punkarite ja natsi-skinide mingisugune suurem hõõrdumiste periood omavahel... et see nagu reeglina pressi ei jõua, et see jääb sinna omavahele.

SN: Et pigem see mis jõuab pressi on siis...

MN: Laipa on vaja!

SN: ...selle subkultuuri ja meinstriimi vaheline konflikt? Et see konflikt on see mis paneb nad kirjutama?

MN: No jah, mingi elustiili või väärtuste konflikt. Et kas sealt imeda välja nagu skandaa... no, teha skandaaliks lihtsalt või siis lahti kirjutada. Mina eelistan alati viimast. Võimaluse korral. [...] See on nagu natukene labane tase.

SN: Kas sind on kunagi sunnitud kirjutama sellist lugu mis on sinu meelest selline labane?

MN: See ei ole subkultuuri teema. Siuke kerge, teisejärguline teema. See on seotud millegi muuga, mingi suvalise [...] bänd, kus oli lihtsalt vaja mingisugusele küljele mingi asi kirjutada, ja siis sa... „no vaata, milleks, milleks mind, no, kamoona“, aga ikkagi lõpuks teed selle asja ära, et seda on vaja. Reporter on ju reamees, tema ju väga palju ei saa oma peaga mõelda.

SN: Kas sa oskad võrrelda eesti ajakirjandust millegi teiste maade omadega, soome ajakirjandusest sa natuke oled juba rääkinud, aga veel?

MN: Musapressi kindlasti. Eesti kirjutav muusikaajakirjandus on laias laastus ju Valner Valme, Siim Nestor ja noorematest Mart Niineste. Sorri, aga nii see on. Pluss siis mingi... pluss nagu need aktiivsed inimesed, kes... keda nad nagu aeg-ajalt saavad oma tegevusse... oma kirjutamisse kaasata või delegeerida. See on ikkagi nagu kolm... ongi, ongi täpselt niimoodi et väga tihti muusikaajakirjandus sellisel kujul on ju praktiliselt nagu olematu. Kui võrrelda, no, mingi... näiteks Sue lugemine teeb mind alati veidi kadedaks. Et, Metroo, no, on meil küll Metroo ka ju tegelikult, aga Metroo ei, ma ei kvalifitseeriks seda otseselt ajakirjandusväljaandeks, pigem promokanaliks. Seda kirjutavad ju korraldajad ja promootorid. Aa, neljas mees on ka, KesKus, Aimar Ventsel. Tegelikult tahab ka tema eksisteerida oma paralleelmaailmas. Tema nagu ajaga... on kuskil... mingi selline... kuu... tema ajaühik on nagu üks kuu, mitte üks nädal või mõned päevad.

SN: Eestis üldse sellist niššiajakirjandust vist ei ole, et see on nagu võimatu...

MN: Paberi peal meil ei ole väga...

SN: Kas on mingid sellised, nagu fanzine'd või taolised, väiksemad, mida inimesed teevad kodus ja müüdvad ise?

MN: Ma tean et seda on üritatud aeg-ajalt juurutada, aga ei ole olnud jätkusuutlikkust. Et pigem me võime rääkida ütleme kuskil peale seda suurt blogimise buumi mis jäi sinna kuskile 2004-2006 näiteks... et peale seda me võime rääkida kusagil... kahest kuni neljast musablogist mida tasub enam vähem jälgida, paarist filmiblogist... et see on nagu eksisteeriv nagu blogitasandil. Niisuke... entusiastide tegemine. Aga seda nagu öeldakse üha enam et kui väljundid...et kui aktsepteeritud väljendid... no, kas või meil Päevalehes on ju tegelikult Penny Lane'i muusikablogi nagu... blogisektsiooni lingitud. Et see kes seda teeb, teeb nagu tõesti asjalikku ja tänuväärset tööd. Selles suhtes et viitsib seda nagu... kas mingit Krahli mõnda välis-indiebandi intervjuuerida, tal on nagu alati mingi selline... väljund olemas, no, ühesõnaga, et on nagu olemas see, nii kaua kui neil huvi on, nii kaua tal on see koht kuhu seda teha ja kellele seda teha. Et ta on nagu selles suhtes blogijana ise nagu oma järjekindlusega oma kindla reputatsiooni loonud, ja ise ka... võta blogi ja noh, mida on Inga täna kirjutanud, kas ta on mingi inteka pannud, kas on mingi üritus tulemas või noh. Vaata meil Päevalehes on siuke keskkond nagu melu.ee, mida ma olen kaks aastat paberlehe töö kõrvalt teinud. Enam ei tee, viis nagu väga läbipõlemise äärele, see on suur sebimine. Aga sellega oli ka niimoodi, et kui ta nagu tuli, siis, või kui ta nagu tööle hakkas, siis tegelikult, ja noh, nüüd kui ma sellega enam ei tegele, on nagu väga paljud inimesed öelnud et noh, et see on nagu... et see väljund on neile

nagu... isegi kui aeg-ajalt on mingeid... no, pressiteateid, niisukeseid asju, mis toimub, kes on uue video valmis, kellel on plaad tulemas, et see nagu on... selle kohta on kuidagi nagu jooksvalt öeldud, et nüüd kui ma sellega enam jooksvalt ei tegele, siis nagu eriti on öeldud, et ilma selleta nagu... et sellel on nagu mingisugune mõju olnud. Aga... see pidu saab ilmselt varsti läbi. Paberlehes ju ikka määrab ära kõik see, kui palju ruumi on, kui palju on eri valdkondade teemasid, ja... no teema kaalukus. Et kindlasti neljapäevasesest Krahli indie-peost ei saa kirjutada mingisugust 2000 tähemärki paberlehte, et see ei... kui seal ei mängi juhtumisi... Modest Mouse koos Johnny Marriga näiteks, või noh. Siuke asi mis nagu laiemalt ära klikib. See sõel on nagu... ruumi on vähe, sõel on tihe, et see nagu paraku on ka mingis mõttes hea, et see nagu paneb võibolla... ühesõnaga, et sa tead nagu seda, et igasuguse juraga sa lehte nagu ei saa. Aga teisest küljest jällegi, et väga paljud head asjad jäävad nagu noh, lihtsalt... kajastamata, mis seda väärisksid.

SN: Ma tegelikult võibolla peaksin mõtlema sellele blogide asjale natuke rohkem ka... Kas sa arvad et neil on tänapäeval isegi suurem mõju kui tavapärasel suurel ajalehel? Just nendes ringkondades.

MN: Näiteks melu.ee kohta võin ma seda öelda, et nii mõnelegi inimesele tuli tegelikult üllatusena see, et mu töökoht on tegelikult Päevalehe paberleht, mitte see väike netiportaalike. Et... ringkonna siseselt on sellel kindlasti... noh, oleneb ka väljungi liigist, aga kindlasti suurem... no suurem mõju, et kõik võibolla ei telli, ei telli nagu seda suurt lehte.

SN: Kas see on siis nii et kui sa kirjutad paberlehes, Päevalehes, siis sa kirjutad meinstriimile, aga et need subkultuurised inimesed või mingid indie-inimesed, et nad siis pigem loevad neid blogisid ja mingeid portaale?

MN: Kui sinna blogisse või portaali on... mingit lugu siis nagu klikivad ju sinna peale ja loevad seda ka Päevalehe mitte-tellijad, kes... kohati ka kommenteerivad. Et et... Ma arvan et noh, siuke, konkreetset ringkonnasisesem suhtlus, see toimub ikkagi tegelikult Eestis väga palju läbi neti. Et noh, kõik see kuradi MySpace, paned MySpace'i lingi ja kui nagu see jääb mingile paarile arvamusiidridle meelde, ja mis tuleb nagu, tekib mingi tekst, et see nagu toimib, see nagu toimib võibolla paremini kui kuskil peavoolulehes kirjutada. Et võibolla siuke paber... paberipeavooluleht, see on nagu noh, siuke, kõlab nagu nõmedalt, aga autahvel. Et vaata, no, sa ei ole selles ühiskonnas küll elanud aga Nõukogude ajal pandi igas kuradi kalurikülas ja kaevandusealevis oli nagu keskväljaku ääres siuke tahvel kus pandi mingid tublimate kaevurite pildid üles punases raamis või midagi. See on võibolla selles mõttes nagu paberleht omab nagu kuidagi just seda funktsiooni. Et ma olen nagu jah samas kokku puutunud sellega, et „noh, kas paberlehte ka saaks kuidagi?“ Siis, nagu proovib kuidagi viisakas olla ja ära seletada, et ei, ei saa, sellel ja sellel põhjusel. Aga noh, samas teinekord on niimoodi et...

SN: Et nad ikka tahavad sinna paberlehte?

MN: Paberleht on ikka, see on nagu midagi muud kui see neti...

SN: Isegi siis kui nad on ise väga subkultuurised ja väga nagu... sellised kes võibolla ei loegi seda paberlehte tegelikult ise?

MN: Mingid bändid, muusikalised kollektiivid nagu mingis teatud nagu siukeses etableerumise astmes, nagu teatud fännbaas on olemas, on teatud asjad tehtud või noh, et see on ikkagi unistus et satud sinna paberlehte ka eksju. Aga alati ei saa. Teine kord on võibolla niimoodi et see teema on juba kuidagi noh, teistmoodi läbi kirjutatud, ja nagu noh, kirjutatakse juba järgmist. Kosmikutel oli see aasta see Ilusa maa suur projekt eksju, ja sealt tegelikult nagu omad positiivsed, nagu... Rein Rannapi unustatud kantaadid, töötad selle üles, õpid ära, kannad ette suvel, lähed tuurile ja asjad töötavad... Meil ilmus selle kohta nagu kaks lugu, paberis. Ühe kirjutasin mina, teise kirjutas

Laasik. Laasik kirjutas nagu üldse Rannapi tänapäeva tegemistest ja mina kirjutasin nagu kuidas see nagu bänd teeb kantaate, millegist seosest nagu. Tulevikust minevikust ma kirjutasin nagu mingi asja nagu veel ette ka, ja noh, Rannap on eksju tulikindel, et selles mõttes noh, lollikindel valik et ta müüb. See on paratamatu. Noh, ühesõnaga, siis kirjutasime ta kaks korda ära, ja siis kui nad plaadi veel plaadi valmis said, siis ma pidin küll nagu ütleva et sa kaks korda olid, kolmandat korda seda ei juutu. Ja tegelikult nagu suhtus sellesse, vähemalt tavajuhul üsna nagu mõistvalt. Siis ma lihtsalt et, sorri, te olete küll nagu tublid ja hakkajad ja teist on olnud nagu jooksvalt nagu noh, no mis Kosmikutest ma olengi hästi palju kirjutanud, mingil põhjusel. Nad on Eesti mõistes võibolla selline nagu... noh, kvaliteetansambel. Toovad nagu näiteks mingi Rock Cafe enam-vähem täis, või noh nad on ikkagi nagu suur nimi ja rõhk on neil nagu sellel kvaliteedi intellektuaalsel poolel, mis võibolla teine kord natuke imelikult avaldub. Et noh, selles mõttes, see oli nagu jah üks konkreetne asi kus tuli nagu öelda et stopp, et siit nagu rohkem üles ei lähe, et teisi on ka. Mingi egelitaarse printsiibi järgi teised on nagu ka selle paberlehe ära teeninud.

[...] [...]

SN: Seda ma pidin veel küsima et kas sul on mingi oma isiklik blogi ka?

MN: Ei ole.

SN: Ei ole... See oleks huvitav olnud et milline kontrast sünnib et kuidas kirjutab ajalehele ja kuidas ise.

MN: Ma ei viitsi nii palju kirjutada. Selle melu.ee-ga tekkis vahepeal selline tunne, et mina, mina, mina, mina, jälle mina, eksju... Et mis ma siis nagu olen, mingi põlvkonna hääl või tundja, ma ei tea mis asi nagu. Siuke mingis mõttes oleks nagu hea kui oleks, no, mingi kultuuriajakirjaniku oma valdkond, mida teab, valdab, tsekib nagu, et oma selles nagu toimetuses küsitakse et no nii, et on sul oma valdkondades midagi pakkuda, siis sa nagu leiad selle üles, võid nagu pakkuda ja edasi jõuda, muidu nagu... [...] [...]

SN: Kui Eestis oleks mingi nõ korralik muusikaajakiri, kas sa pigem kirjutaksid sellisele või kas sa siiski jääksid selle üldajalehe peale?

MN: Värskenduseks on hea... [...] [...] Mulle meeldiks pigem võibolla see et kui mul oleks, noh, praegu on lihtsalt igas ajalehes on vähe ruumi, meeletult vähe ruumi. Mulle meeldiks kui aeg oleks parem, ruumi oleks rohkem, ma saaks tegeleda oma asjadega nagu laiemalt, põhjalikumalt, süvitsi. Ja samas mul on olemas ju ikkagi see võimalus et kui mul juhe korra nagu kokku jookseb, siis ma ütlen nagu stopp ja siis ma kirjutan kaks nädalat põhiliselt muudest asjadest. Nagu pea puhastamiseks. Et ei saa nagu, no näiteks mis melu.ee-ga et miks ma seda nagu hea meelega teha ei taha, et kinni jooksmine, et muuks ei jäägi nagu aega. Pigem eelistan ikkagi suure lehe juurde jääda.

SN: Okei, mul hakkab olema kõik enam vähem. Mul on paar üldist küsimust veel, esiteks et kas need asjad millest me oleme rääkinud on, subkultuuride teemal ja nii, kas sa mõtled neile nagu ka oma igapäevases töös?

MN: Kui ma neist kirjutama ei pea, siis ma ei mõtle, siis ma mõtlen neile asjadele millest ma kirjutama pean.

SN: Aga ma mõtlen nagu neid selliseid metaküsimusi, et kas sa oled nagu mõelnud selle peale et millised moraalsed kohustused sul on või millised probleemid võivad tekkida...

MN: Ei suuda praegu sellele vastata.

SN: Kas on midagi veel mida sa tahaksid lisada sellele millest me oleme rääkinud või kas on mingi selline teema millest me ei ole rääkinud aga peaks?

MN: [miks rockabilly artikkel valitud sai]

SN: Kas sul oli meeles mingi teine mida sa oleksid oodanud?

MN: Ei. Aga see rockabilly asi näitena, see oli tõesti üks paljudest.

[kuidas ja millised lood minu sõela läbisid, miks ma oma teema valisin, miks subkultuurid on oluline teema, pungist pungist pungist]

Mikko Aaltonen, Helsingin Sanomat, jaanuar 2010

SN: Että että tuota, tiedätsä mistä jutusta mä puhun? Se rockabilly-homma. Se on viime kesältä.

MA: Onks se... se on varmaan se juhannus...

SN: Jes. Mä näytän sen sulle. Itse asiassa mulla on tosi kämänen kuva vaan, jos sä haluat jotenkin muistella sitä. Ei me aiota tästä keskustella kyllä koko aikaa!

MA: Mä muistan tän oikeen hyvin kyllä.

SN: Eiks sun niinku perusala ole musiikki?

MA: Kuin paljon sä oot tehny niinku alakulttuuri... muihin alakulttuuriaiheisiin liittyviä juttuja?

MA: Oon mä tehny tota, siis, öö, aika... sanotaan näin että suurinta osaa niinku... populaarimusasta ei voi tavallaan niinku nykyään enää irrottaa alakulttuureista. Siis tavallaan et jos puhutaan, jos puhutaan hiphopista tai puhutaan metallista tai puhutaan goottirokista tai puhutaan rockabillystä niin sit tavallaan ne on, niist on pakko puhua. Sanotaan et ainakin Suomessa ja suurimmas osas Pohjoismaita niin niin, niin on pakko tavallaan, puhutaan siin samalla sit myös alakulttuureista. Koska se elää niitten alakulttuurien, alakulttuurien kautta ja alakulttuurit ylläpitää sitä musiikin niinkun elinkaarta, et niitä ei voi erottaa et se tietysti... Siis sillai niinku että, kyllä mä koen että jos mä, jos nyt kyse ei oo ihan jostain levyarviosta, niin kyl mä aina niinku, jossain määrin sivuan sitä, myös sitä skeneä.

SN: Niin että tulee sitä taustaa silleen.

MA: Niin koska rokki, rokki ei oo koskaan vaan rokkia, vaan siin on aina päällä tää tällanen vahva yhteisöllinen ja sosiologinen niinku ulottuvuus.

SN: Totta mut sinänsä silloin kun mä valkkasin näitä juttuja niin en mä voinu ottaa sellasia mitkä oli vaikka että ”tässä on nyt tän rokkibändin haastattelu” jos ei siinä millään tavalla niinku, okei se riippu siitä että jos siinä vaikka jollain tavalla kerrottiin niitten taustasta, niin sitten. Mut että siihen mun seulaan mun piti kuitenkin ottaa tällasia niinku tää jossa niinku selkeesti tutustutettiin nimenomaan sitä kulttuuria.

MA: Joo, kyllä, kyllä. Se on ihan tietoisesti valittukin näkökulma että tos jätettiin se musiikki tavallaan niinku vähän taka-alalle, et kun mä etukäteen kävin tota vähän tuol toimituksessa läpi, et minkälaista juttua ne haluaa ja minkälaista juttua mä ajattelin mennä tekemään niin, niin toi oli siis silleen kiva keissi et mun ei tarvinnu... olla pomojen kanssa sit niinku mitään kädenväntöä siitä että tota, mistä näkökulmasta lähettiin tekemään. Et puhuttiin silleen samaa kieltä et nekin niinku näki sen niin että okei, toi on niin spesifiä, toi on niin marginaalin marginaalia, mut sit se on kuitenkin jollain tavalla mielenkiint... yleisesti mielenkiintosta ja seksikästä et et lähetäänkin siitä et avaa tää niinku eri... niinku toski tavallaan eri toi alakulttuuri jakautuu eri subgenreihin, ni avaat ja kerrot ihan selkokielellä et mistä täs on kyse.

SN: Joudutsä usein vääntään kättä siitä että se jutun linja, että te saatte ne erimielisyydet jotenkin kompromissattua?

MA: No ainahan se toimitustyö on sitä että, siis...

SN: Mistä asioista ne on sitten, ne sellaset linjaerot?

MA: Ehkä se on ihan sit vaan sitä, sitä sellasta mitä on ku näkökulmasta puhutaan että... tehdään isoon lehteen, kaikki tavallaan lähtee näkökulmasta, et näkökulma on sellanen asia että se pyhittää kaiken muun. Et tavallaan aihe, aihe voi olla ihan mikä vaan, aihe voi olla näennäisesti vaikka kuinka kökkö, mut jos siihen löytää hyvän näkökulman ni silloin se on kelpoa journalismia. Näinhän tää nykypäivänä menee tää ajatus. Ja, ja tuota niin, niin niin sitten se usein on sitä keskustelua että, että ostaja, ostava osapuoli, jutun ostava osapuoli saattaa niinku nähdä että välineen kannalta tää näkökulma on parempi. Ehkä myyvämpi. Ja taas jutun tarjoajan kannalta, niinkun, se on saattanu lähteä tarjoo sitä ihan niinku... Tää on niinku normaalia arkipäivästä työskentelyä...

SN: Teetsä friikkuna siis?

MA: Joo, täl hetkellä.

SN: Okei, okei. Tota, onks tää sulle silleen niinku tyypillinen juttu? Siis nimenomaan sun kirjottamaks?

MA: No... ei. Ei ehkä sil tavalla, et tota niin niin, et mä en ihan, mä aika harvoin teen toin, ihan noin puhtaasti genre... genrekartoitusjuttuja, et niille, niille ei niinku hirveesti oo suomalaises lehdistössä silleen kysyntää. Et Hesari innostu tost aiheesta sen takii et ne hiffas et ne ei oo ikinä tehny tost mitään. Nyt meil ois, juhannuksena on, on jälleen tällaset isot jännät bileet, et hoidetaan se nyt kerralla kuntoon ja tehdään siitä iso juttu joka on niinku näyttävä juttu ja...

SN: Siin on tosi hyvät kuvat!

MA: Joo, joo. Me siel kuvaajan kanssa sateessa muutama tunti heiluttiin ja haettiin niitä hahmoja, ja tota... Ja se et niinkun, et jotenkin alakulttuurithan on, vaikka ne pohjaa aina nuorisokulttuuriin, niin esimerkiks tässä tapauksessa ei voida puhuu yksiselitteisesti enää niinku nuorisokulttuurista.

SN: Ihan totta.

MA: Vaan, vaan alakulttuurista. Et vaik tonki jutun pohja on niinku teinikulttuurissa, ni tietyl tavalla se on tänä päivänä nyt niinku, se on varsin aikuista ja sivistynyttä harrastustoimintaa joka... pohjautuu tietynlaisten niinku esteettisten arvojen niinku diggailemiseen.

SN: Joo, on se kyllä totta et ne on aika erilaisia tyypejä kuin monet mitä me yleensä ajatellaan jollain alakulttuureilla.

MA: Joo joo.

SN: Miten paljon sä tiesit koko tosta genrestä ennen ku sä lähdit tekeen tota juttua? Minkälaista esimerkiks sellasta taustatyötä sun piti tehdä, miten sä lähestyit?

MA: Mä tiesin aika paljon siitä. Et... et periaattees mä, se taustatyö mitä mä tein oli se et... ne oli kolmeiltaset bileet, kolmepäiväset bileet, niin mä kävin yhtenä iltana siellä heilumas yksikseni ennen ku kuvaaja tuli paikalle. Ja mä tsekkailin meininkiä ja bongailin muutamia hahmoja etukäteen, että sopiiko sulle et huomenna otetaan kuvia ja vähän jutellaan. Et just tällasia taustottavia, hyvin vapaamuotosia extempore-keskusteluja kävin, kävin niitten kanssa siellä. Sen kummempaa taustotusta mä en tienny, et mä suunnillen tiesin sen et niinku että, niinku että minkälainen se meininki on, ja minkälaiset nää subgenret on, ja sen että, toi on niin laaja, tavallaan semmonen... no, et, toi jakautuu niin moniin ikäpolviin toi juttu et siel oli ihan kaikenlaisii ihmisiä,

et ei pysty yhtään sanomaan että miten sivistyneen vastaanoton saat tai, tai miten niinku, miten niinku rämäpäistä se meininki on. Tai, tai, et se on ihan tyypistä kiinni et siel on niinkun 16-vuotiaista teinirepeltäjistä niinku 45-vuotiaisiin akateemikoihin. Tos genressä. Sen takii se olikin must mielenkiintonen, ja sen takii mä halusin sen avata Hesarissa, koska mä myös tiesin sen et suurimmalla osalla suomalaisista on aika, se näkemys tost alakulttuurist on kovin paljon yksipuolisempi kuin mikä on tämänpäivänen totuus.

SN: Ihan varmasti joo. Koetsä et sä opit jotain uutta tota tehdessä?

MA: No aina, ainahan juttukeikalla, hyvällä juttukeikalla oppii jotain uutta. Et et... et toki ehkä isoin asia oli se et mä kuvittelin et se keski-ikä on ehkä kolmestkymmenestä neljäänviiteen, mut siel oli hirveen paljon niinku 18-25-vuotiaita. Et tavallaan siel on se sellanen niinku nuorisokulttuurinenki elementti siel sisällä. Mut sit siel oli myöskin perheitä paljon, lapset ja keski-ikäiset vanhemmat.

SN: Kun mä haastattelin niitä virolaisia rockabilly-tyyppettä, ne oli aika nuoria itse asiassa, parikymppisestä kahteenkymmenenkuuteen... Mut ne sano sitä että siin skenessä on aika paljon sellasia hierarkiajuttuja et ne vanhemmat ei oikein suvaitse niit nuorempia... Tota, oisitsä, jos sä nyt tekisit tän uudelleen niin tekisitsä jotain eri tavalla täs jutussa?

MA: En mä usko et mä tekisin, mä oon ihan sillai et siis mä oon ihan tyytyväinen tohon edelleen. Tota noin, et toi on vasta puoli vuotta vanha keissi, mut sillai että mun mielestä tossa aika hyvin niinku saavutettiin mitä lähdettiin tavoittelemaan. Et tietenkin mä oisin vielä vähän enemmän tilaa, et ihan ihanne semmonen ois se että vois tehdä johonkin Kuukausiliitteeseen tai Imagen kaltaseen lehteen vaikka niinkun viiden aukeeman kuvarepparin.

SN: Se sopis kyl tosi hyvin, se ois just nimenomaan sen visuaalisuuden takii...

MA: Jossa sit kuvat vois kertoa yhtä paljon kuin tuhat sanaa, tekstiä ei välttämättä paljon ton enempää tarvitse olla.

SN: Mut toi oli puolen sivun juttu, tai vähän yli.

MA: Se on puolen sivun juttu joo. Mikä on kyl Hesarin kulttuurilta, ni tän kaltaselle aiheelle se on aika iso, iso kumarrus jo.

SN: Tota, no entäs sitten just niinku ylipäänsä, tässä tulee taas se vaikee et jos ei oikein voi erottaa sellasta niinku, tai kun se pelkän musajutun ja alakulttuurijutun ero on niin hiuksenhieno, et se on ehkä vähän hankala. Mut erooks ne jutut missä on enemmän sitä taustaa tai sellasta alakulttuuriasiaa, ni erooks sellasen jutun tekeminen siitä miten sä menisit tekemään ihan normiperushaastattelua?

MA: Joo. Kyl se, kyl se eroo, niinku et, et et oikeestaan jos ajatellaan niinku tavallaan nyt sit... bändijuttujen kautta niin tavallaan et jos, jos bändi on selkeesti jonkun tietyn genren edustaja, niin silloin etukäteen tiedetään ett toi mun pitäis osata siitä alakulttuurista. Silloin pitää hahmottaa se bändin paikka sen genren sisällä. Et mitä niinku subgenreä se edustaa sen genren sisällä, minkä, mikä sen bändin tai artistin suhde on muihin saman lajityypin, et miten se niinku asemoituu siinä. Ja ja sit tota, yleensä musiikkijutuista ja bändijutuista saa aina mielenkiintosempia silloin jos niihin pystyy suodattamaan sitä alakulttuuriasiaa mukaan. Koska silloin heti kun puhutaan jostain muusta kun musiikista musiikin takia niin se kiinnostaa yleensä vähän laajempia ihmisjoukkoja kun vaan toisia soittajia esimerkiksi.

SN: Onks se sit sellanen juttu mikä ärsyttää niitä itteänsä, jos niiltä ruvetaan kysymään jostain

niiden tyylistä tai elämäntavasta, et mitä jos ne vaan haluis puhuu pelkästään siitä musiikista?

MA: Eeh... Ei välttämättä, seki, seki riippuu niinkun, se riippuu ihan artistista ja se riippuu niinkun bändistä että, et millanen porukka on kyseessä, et usein esimerkiksi on bändejä jotka on selkeesti lähtenyt jostain alakulttuurista, sit ne on niinku murtautumassa, tavallaan... taitojensa, tai niinku yleisen näkyvyyden ansiosta...

SN: Valtavirtaan?

MA: Valtavirtaan.

SN: Tarkotatsä että niitten tyyli on muuttunut vai muuten vaan et niistä on tullu sen verran tunnettuja tai suosittuja?

MA: Joo.

SN: Eli kumpaa?

MA: Se voi olla kumpi tahansa. Sillon usein kielletään se alakulttuuriuskollisuus tai siihen kuuluminen, koska ajatellaan niin että se on este suosion kasvulle. Mut sit taas on bändejä jotka ehdottomasti korostaa sitä että ”kyllä, tulemme Oslon sen ja sen kaupunginosan siitä ja siitä black metal -skenestä ja me emme ikinä hylkää sitä” tavallaan. Ja se on mun mielestä uskottavuuden, se on vähintään yhtä tärkeä elementti siinä kun se itse musa. Tai räppäreillä, et joku räppäri tulee Los Angelesin Comptonista, niin... se on ihan ehdottomasti erottamaton osa sitä musiikkia ja sitä mistä se niinku räppää.

SN: Joo.

MA: Kyl se riippuu ihan niinku tapauksesta.

SN: Onks sul ollu sellasia tilanteita, että mitä tapahtuu jos sä meet tekemään vaikka juttua jostain ryhmittymästä mistä sä et oikeesti tiedä yhtään mitään? Et sä et oo pystyny vaik tekeen sitä taustaduunia, et miten sit käy?

MA: En mä tiedä, siis... Ei mul oikeestaan oo kokemusta tollasesta koska... koska tota, mun on vaikee kuvitella sellasta tilannetta että minkäänlaista taustatyötä ei pystyis tekemään. No tulee mieleen sellanen keissi, kun mä olin Aamulehdessä reilut kymmenen vuotta sitten kesätoimittajana, niin, sillon, sillon tota, nopeella hälytyksellä mun piti lähtee tekemään juttua Länsi-Tampereen nuorisojengeistä.

SN: Okei.

MA: Silleen kaks tuntia aikaa ja sit lähetään sinne. Siin ei kauheesti ehtiny, niinku about automatkan ajan miettimään et mitä mä niinku jututan niitä, et löydetään niit tyyppejä sieltä. Sekään ei tavallaan ollu, se oli niinku vaan sillon se genre oli ne Länsi-Tampereen nuoret. Niil ei ollu mitään muuta niinku, siel oli niinku klikkejä ja jengejä ja...

SN: Et se oli niinku ongelmajuttu sinänsä, et siellä oli ollu jotain konflikteja?

MA: Siellä oli, siel oli ollu siis sellasta niinku levotonta elämää. Miten tietysti nyt aina on siellä missä nuoriso liikkuu. Mut sit niinku tavallaan Aamulehti keksi et lähetään kokeilemaan kepillä jäätä että saisko tästä jonkun niinku ilmiöjutun.

SN: No miten siinä kävi?

MA: Kyl mä tein siitä jutun. Mut en mä tiedä kuin niinku vahva ilmiöjuttu se pli. Et en mä hirveesti semmosta niinku, niinku ylipäätään niinku, teinitkin ne on niinku omia yksilöitään, et ei niitten välille niinku no, voimakkaita yhtäläisyysmerkkejä. Vaik se ois kauheen kivaa. Mut ei se vaan...

SN: Se ois niin helppoa.

MA: Maailma ei toimi silleen. Et et...

SN: Itse asiassa tohon vähän liittyen, että onks sun mielestä mahdollista kirjoittaa tällasista aiheista ilman ennakkoluuloja?

MA: Ei varmasti oo. Ei varmasti oo. Mut siis toimittaja on huono toimittaja jos se antaa niiden ennakkoluulojen viedä häntä siinä kohtaa kun hän tekee sitä juttua. Et sanotaan et sitä tapahtuu et ennakkoluulot vie sillä hetkellä vielä kun tekee haastatteluita, mut tota viimeistään siinä kohtaa kun sitä juttuu kirjottaa niin pitäs, pitäs pystyä niinkun löytämään siihen sellanen objektiivinen ote. Että tota, esimerkiks toi rockabilly-juttu, mun mielestä se, mä itse koin että ainoa oikea niinku lopputulema tota genreä käsittelevässä jutussa voi tänäpäivänä olla se, et se on niinkun äärimmäisen heterogeeninen ja, ja tota, siel on niinku tiettyjä semmosii linjoja pukeutumisessa ja hiusjutuissa, mut sä et voi vetää niist niinku ihmisistä mitään tota et niitten arvot on tällaset ja ne on tän ikäsiä ja ne käyttäytyy tällä tavalla. Jos niin tekee niin sitte... tota, se ei, se ei anna niinku todenmukaista kuvaa. Mikä on kuitenkin journalismin tehtävä, yrittää antaa todenmukainen kuva.

SN: Mä jäin miettiin tota heterogeenisyysjuttua, että kun mä menin haastattelemaan niitä virolaisia rockabillyjä, mä alotin sen suunnilleen niin että ”mä tiedän että teillä on hirveesti näitä eri ryhmittymiä, mutta mä nyt sanon teitä niinku rockabillyiksi” ja ne oli silleen että ”niin? Niinhän mekin?” Tai niinku että sit ne ei ollukaan mitään natsseja siitä että ”eiku me ollaan kyl nyt psychobillyjä”. Mä olin siitä silleen vähän yllättynyt, että niille se olikin ehkä vähän simppelempi juttu kuin mitä mä olin kuvitellu.

MA: Joo joo.

SN: Mutta noista ennakkoluuloista vielä, muistatsä jotain sellasta konkreettista juttua että sä oisit lähtenyt tekeen niin että sulla olis ollu joku konkreettinen ajatus päässä että ”näin”? Ja miten se vaikuttaa siihen mil tavalla sä teet sitten työtä?

MA: Joskus noist hiphoppareista mä tein, Länsi-Tampereen hiphoppareista, sekin oli Länsi-Tampereen...

SN: Mitä siel Länsi-Tampereella tapahtuu oikein..!

MA: Niin. Siel oli, oli semmonen tota hiphop-posse josta sittemmin on näitä niinku musiikintekijöitä, niinku muun muassa Petri Nygård ja tällasii hahmoja. Niin tota, kyl mä sillon niinku kuvittelin et ne on kaikki tällasii niinku skeittaavii nörttejä, ja sit niistä on jossain vaiheessa kasvanu niinku vähän isompii poikia, ja ja sit ne vaan niinku kattoo MTV:tä ja ne niinku miettii että no että onpa makeeta toi amerikkalaista gansta-räppiä enemmän ja yrittää niinku kaikin keinoin luoda jotain niinku suomalaista sovellusta siitä...

SN: Länsitampereelaista sovellusta...

MA: Ja osittain, osittain näinhän se oli, mut ei sekään taas ollu koko totuus että, et siel oli kaikenlaisii, kaikenlaisii niinku hevi... hevirokkifaneja niinku löyty sieltä ja... ja tota korkeakouluopiskelijoita, ja siis sellasta meininkiä mihin mä en niinku todellakaan odottanu niinku törmääväni.

SN: Entä onko ollu sit sellasia että sä oisit menny tosi positiivisin ajatuksin mut tullu takasin silleen että ”voi jumalauta”?

MA: En mä tiedä. Oikeestaan, ei, kyl mä niinku, kyl se yleensä kääntyy silleen toisin päin, et ku menee, sä meet niinku oikeesti ihmisten ilmoille ja annat niille mahdollisuuden puhua niin yleensä ne ihmiset paljastuu sympaattisemmiks ja fiksummiks kuin olit ennen ajatellu.

SN: Toi on ihan totta. Tarkottaaks se sitten niinkun että yleisesti ottaen ne jutut mitä niistä tulee lopputulokseksi on niinkun positiivisia?

MA: Helposti joo, joo. Koska kyllä.

SN: Tota... Mille muille lehdille sä kirjoitat kuin Hesarille?

MA: Tällä hetkellä mä teen Kauppalehdelle, mä teen Imageen, ja sit Hesariin, siinä se oikeestaan on.

SN: Okei. Noista ehkä Image on vähän silleen niinku siitä valtavirrasta syrjässä, mut jos nyt ajatellaan niinku Hesaria, niin miten sä aattelet silleen etä teetsä niinku, no me vähän sivuttiin tätä jo, niinku se ostajan ja myyjän näkökulma, mutta että ottaen huomioon että Hesaria lukee niinku kaikki, ja vanhat mummot jossain Pihtiputaalla, et kirjoitatsä silleen värikkäämmiin että se olis mahdollisimman mielenkiinnostosta, vai sitten vähän niinku slow down, että se sopis myös niille mummoille luettavaks?

MA: En mä tota, pakko niinku sanoa että tänäpäivänä mä en yhtään niinku viilaa tyyliäni välineen mukaan.

SN: Okei.

MA: [...] aika pitkälle. Et Image on ehkä poikkeus, et siinä Imagessa on se että jos tekee pitkää lukujuttua sinne niin sinne lähtee niinku ehkä lausettakin muodostamaan niinku eri tavalla kuin jos tekee Hesariin. Mut tota, en mä kyl, en mä kyl muuten, ja sekin oikeestaan liittyy niinku siihen että pitkis lukujutuis pitää olla sellanen niinku magneettimainen sisäänheittokappale, jollasta sä vaan et voi niinku päivälehden lyhempään uutisenomaisempaan juttuun vaan niinku kirjottaa. Mut muuten ni en mä kyl, en mä kyl. Et jos mä tekisin johonkin ihan pienlehteen, johonkin rokkareiden taikka hiphoppareiden omaan, omaan fanzineen, sit mä saattaisin niinku... kirjottaa tekstin tavalla jota mä en tekis koskaan muuten.

SN: Aivan.

MA: Mutta en mä kyllä muuten.

SN: Joo. Tota, miten sit niinku yleisesti ottaen, jos toi oli niinku se sun puoli siitä, ni entäs sitten ne lähteet, ne vaikka ketä sä haastattelet tällasta juttuu varten, niin miten ne ylipäänsä yleensä suhtautuu siihen että niistä halutaan kirjottaa?

MA: Tosi vaihtelevasti.

SN: Okei.

MA: Jotkut suhtautuu sillai että kiva että sua kiinnostaa tää asia, sit jotkut suhtautuu silleen että anna nyt olla, rokkenrol.

SN: Mitkä niitten kummankin puolen, tai mitä sä oot niinku tulkinnu et on niitten motiivit olla kumpaakin noita mieltä?

MA: En mä tiedä siis, ne jotka suhtautuu positiivisesti niin on ihmisiä jotka tykkää olla esillä muutenkin, ja sit ne jotka suhtautuu negatiivisesti niin ne on ehkä vähän kyynisiä. Ja sanotaan niinku että saanu jotenki medialta jossain vaiheessa omasta mielestä silmillensä taikka tulleet väärintulkituiksi mediassa. Että tota, et et, kyl mä oon kuullu siis sekä hiphoppareilta että rockabillyiltä kommentteja että ikinä enää en lähe täst jutust puhumaan millekään isolle lehdelle koska ei ne kumminkaan tajuu siitä yhtään mitään. Mut toki nekin tietysti, ehkä, toisilla ihmisillä on parempi medialukutaito ku toisilla, et toiset ymmärtää siellä sen että iso lehtikin pystyy lähettämään asialle ihmisen joka ymmärtää. Ei kaikkien, kaikkiin isoihin töitä tekevät ei ole vaan politiikkaan ja talouteen, talouteen keskittyviä toimittajia. Että toiset tiedostaa sen ja suhtautuu, ni jos sä meet siellä niinku ite joku nahkarotsi päällä niin sä saat vähän eri vastaanoton. Sinne ei pidä mennä silleen kraka kireellä ja tota...

SN: Mistä tuleekin mieleeni, silleen niinku henkilökohtainen kysymys, että koetsä ite niinku kuuluvas johonkin alakulttuuriin? Tai oletko joskus kuulunut?

MA: En mä, en mä kyl koe kuuluvani... Et siis... tota, must on hirveen kiva käydä niinku eri alakulttuurien tapahtumissa, ja, ja tota mä diggaan tosi paljon niinku rockabillyä ite ja must on kiva käydä kuuntelema neit keikkoja, mutta en mä pystyis ikinä niinku identifioitumaan siihen sillä tavalla et mä oon jonkun vaikka kuinkakin heterogeenisen ja laaja-alaisen mut niinku kuitenkin lahon jäsen tietyllä tavalla. Että, et siel on elementtejä jotka on kivoja ja, ja tota, ja ja ja niinku, on esteettisesti viehättäviä elementtejä mut sit se että... tavallaan siinä on se että, tavallaan siinä on aina se sitoutuminen sit toisaalta että sä oot nyt osa tätä juttua ja... Et se jotenkin sitoo, se sotii mun myös niinku ammattiminääni vastaan. Koen et niinku toimittajan on niinku pakko olla ulkopuolella.

SN: Niin, mä just mietin kanssa tota että mitenköhän se vaikuttais, että jos sä menisit sit esim tötterö päässä tekeen jotain hiphop-juttua, niin mitenhän se sitten taas?

MA: Niin. Jos mä olisin taloustoimittaja tai politiikan toimittaja ja mä oikeesti kirjoittaisin vaan niistä asioista, niin mä voisin olla jonkun heimon jäsen ihan hyvin. Sillon se on mulle niinkun vapaa-ajan harrastus ja vapaa-ajan elämäntapa, ja duunissani mä tekisin jotain ihan muuta. Mut sit nyt kun on pop-kulttuuriin erikoistunut toimittaja ni... et mä koen et mun ois mahdollon, mahdollon olla jonkun tietyn skenen niinkun dedicated, niinku...

SN: Joo... Toi on ihan kiinnostavaa kyllä. Mä oon nyt todennut että nää kaikki toimittajat ketkä mä oon tässä haastatellu, ni on ollu ensinnäkin nuorii, ja tota, myöskin silleen, ei kukaan niistä oo kans sanonu ihan tunnustavansa mitään tiettyä väriä, mut kaikki on sanonu että ”no kun mä nyt oon itekin vähän hengailu näissä, mä nyt oon itekin vähän tämmönen”. Et kyl siin on selvästikin semmonen. Tota, okei, mut entäs sit niinkun, miten helposti sit ylipäänsä ihmiset lähtee, onks vaikee vai helppo löytää haastateltavia?

MA: Ei, ei, se on hirveen helppoa. Nykyään kun on toi verkko missä tapahtuu niinku tost... tiedonvälityksestä suurin osa noissa skeneissä, niin... kaikilla on omat foorumit joissa on sit kaikista tapahtumista mainokset nähtävillä. Tota, niin, sehän on hirveen helppoa että laittaa foorumille

asiallisen viestin tai kattoo et okei, ens viikonloppuna on tollanen tapahtuma, mä meen käymään siellä. Tai sit jos on kavereita, mullakin nyt on frendejä, mullon ystäviä jotka on niinku alakulttuurien jäseniä, joskaan mä en niitä ketään tohon lehtijuttuun haastatellu, mutta tota, sillai että... se on kuitenkin, ainakin mulle se on kauheen helppoo ollut.

SN: Joo. Niin ootsä muuten tehny kaverijuttuja?

MA: En mä, en mä niinku alakulttuuriyhteydessä oo tehny. Oon mä niinku bändeistä tehny niin että mä oon alleviivannu sen jo ingressissä että tää on kaverijournalismia. Tuonu sen siin näkökulmassa jo esiin.

SN: Nää Suomen musapiirithän on niin valtavat että se ei oikeen...

MA: Niin. Sillon se on myös niinku reilua että sen tuo esille, että sitä ei niinku salaa.

SN: Mmm. Siitä että, miten paljon tollaset, no mä en tie, miten paljon just noi, mitä näitä vois olla rockabillyjen ja punkkareitten omat tapahtumat, niin miten paljon ne ite promoo niitä et hei kirjottakaa meistä? Saatsä jotain niinku lehdistötiedotteita?

MA: Kyl mä nyt saan koska tota mä oon käynny tavallaan siellä vähän niinku olemassa sinut. Ei ne muuten, ainakaan mun kokemuksen perusteella niin niinku... mainstream-median edustajia ei kauheesti promota koska oletusarvo on jotenkin se että ei ne kuitenkaan oo meistä kiinnostuneita.

SN: Aivan. Se on jotenkin vähän vaikee kysymys että halutako vai ei joutua sinne. No entäs sitten miten mielellään ne niinku jakaa niitä juttuja, et sitten kun sä oot saanu sen kiinni sen tyypin, niin miten silleen avoimesti ne puhuu omista jutuistaan tai omista näkemyksistään tai omista elämäntavoistaan?

MA: Kyl... Joo, kyl ne puhuu, siis tietenkkin sekin on yksilökohtaista, et jotkut kokee sen niin että tää nyt on ihan turhaa täs mitään lässyttää, et eihän nää asiat sillain kuulu muille. Tai että, sit jotkut vaan puhuu, jotkut tykkää puhua, ja tykkää korjata vallalla olevia väärinkäsityksiä ja kaikkee sellasta. Et et, se on ihan yksilökohtanen tyyli et jos sä meet jossain bileissä haastattelemaan kahta eri tyyppiä vuoronperään niin se vastaanotto voi olla täysin päinvastanen.

SN: Tota, onks sulla jotain vaikeuksia tullu eteen jossain tällasissa, tai minkälaisia ongelmatilanteita vois tulla?

MA: En mä, ei, ei... En mä, jos menee ite niinku avoimin mielin tilanteeseen ja on tosiaan vähän tehny pohjatöitä, et ei nyt jää kiinni ihan niinku perusjutuista, niin en mä... Et kyl se niinku toimittaja tavallaan niinku makaa niinku petaa, et en mä ainakaan ite oo kohdannu mitään sellasta, kohteiden taholta mitään vastarintaa.

SN: Onks susta niinku yleisesti ottaen helppo vai vaikee kirjottaa tollasista aiheista?

MA: No ei... siis se on juttu... se on ihan juttukohtanen kyllä, että tota... Et lähtökohtasesti on, voi olla tota et ne on mulle helppoja, koska mä tiedän niistä ja ne kiinnostaa mua, mut jos on niinku Ellivuoren yössä joutunut valvomaan neljään asti, ja sit pitää seuraavana päivänä niinku alkaa ennen puoltapäivää ruveta tekeen sitä juttua et se ehtii ajoissa lehteen ni kai se on vaikeeta sillon kun niinku väsyttää...

SN: Niin että tollasia logistisia...

MA: No just tällasia että mikään määrä kahvia ei riitä et mä saan mun aivot toimimaan niin kun mä haluaisin niiden toimivan. Mut siis se että tota, että... en mä kyl, kyl niinku... et lähtökohtaisesti alakulttuurithan on aina mielenkiintosa, koska ne on jotain erilaista ja lähtökohtaisesti just sen takia et sä saat niistä pienel vaivalla hirveesti tietoo. Niin tota, niist on helppo kirjottaa vetävämpi juttu kuin vaikka jostain yksittäisestä niinku, rokkistarasta. Tai jostain, vaikka jostain nousevasta bändistä josta on kaikkein vaikein kirjottaa... hyvää ja vetävää juttua jossa on jotain järkeekin.

SN: Niin, jollei siinä oo sit joku koukku, siis joku koukku joka saattaa liittyä just johonkin... Tota, ihan mielenkiinnosta että mistä sä siis Kauppalehteen kirjoitat, mä en lue Kauppalehteä pahemmin...?

MA: Ne on siis, ne on usein, mul on siel siis, niil on tällanen aukeeman kulttuuri... on oma osasto siellä joka numerossa. Ni tota, mul on levypalsta siellä.

SN: Aa, okei.

MA: Et mä teen sinne niinku kerran kuukaudessa sellasen kolmen levyn, kolmen levyn niinku tsekin. Mikä on se minkä verran Kauppalehti halua niinku populaarimuraa. Mut että... toki niinku, toki oon ihan tyytyväinen että mä saan sen tehdä koska... Ja ja tota, että, silleen niinku tarpeen vaatiessa joskus jotain artistihaastatteluita, mut aika vähän.

SN: Pitääks niis sit olla joku talouteen liittyvä näkökulma?

MA: Ei, ei välttämättä. Ei välttämättä, mut tota niil vaan se linja on sitte sellanen et ne on sitte kirjailijahaastatteluita tai elokuvaohjaajahaastatteluita enemmän tai teatteriohjaajahaastatteluita. Sit jos... sit mäkin ite [...]

SN: Eli sä teet niinku pelkkii musajuttui?

MA: Kauppalehteen?

SN: Joo.

MA: Tällä hetkel joo. Kyllä noi, noi elää noi tilanteet aina et. Sillon kun oli Kauppalehti Presso, tämmönen lauantailiite minkä ne joutu lopettaan...

SN: Oliks se semmonen paksu oikeen?

MA: Se oli semmonen paksu, se tuli joka lauantai. Se ei ilmesty enää ikävä kyllä, mut sinnehän sai aina kaikkee kivaa aina läpi. Et... esimerkiks tein sinne ison jutun, kansikuvajutun niin tota Eppu Normaalin tästä Akun tehdas... niinku liiketoiminnasta, mikä oli ihan puhtaasti bisnesnäkökulmasta ja bisneslukijoille suunnattu juttu. Et siin puhuttiin tulovirroista ja eksakteista rahamääristä ja siitä mikä on niinku niitten ansaintalogiikka ja niinku... mistä se muodostuu ja miten ne käytännössä sen toteuttaa ja... siin ei puhuttu yhtään Eppu Normaalin musiikista.

SN: Aivan. Onks tollasta sit niinku vaikee saada, tai no, hyvänen aika, niillä on liikeyritys niin kai ne sit halua puhuu siitä.

MA: Mmm. Ja iso liikeyritys mikä toimii useilla niinku sektoreilla, et se et tietysti niinku Suomessa ei oo bändejä joilla ois ton tason liiketoimintaa, ni niit ei oikeestaan oo.

SN: Niin.

MA: Tai sit se liiketoiminta liittyy vaan sen bändin, bändin niinku tulovirtojen niinku hallintaan. Mut et niillähän on hirveesti tällast niinku bänditoiminnan ulkopuolista liiketoimintaa. Mut siis ton tyyppisiä joo ja siis, ei se, nyt täl hetkellä mä en oo ehtiny sinne mitään ideoimaan mitään bisnesjuttuja. Mut toki on optio, optio kirjottaa siihen jos hyvä idea ja sauma tulee niin jostain levy-yhtiöistä tai levykaupasta taikka... managerointibisneksestä tai mitä näitä nyt ikinä onkaan. Ja varmaan tuun tekemäänkin jotain semmosta juttua.

SN: Sinänsä varmaan luulis kun kaikki tollaset muuttuu niin kauheesti, siis onks levykauppoja enää olemassakaan suunnilleen...

MA: Aivan.

SN: Tosi isoja muutoksia. Okei, sitte niinku... Nää on mun suosikkikysymyksiä. Mikä on niinku sun mielestä toimittajan sellanen vastuu, onks toimittajalla jonkinlainen moraalinen vastuu yhteiskunnalle tai...

MA: On se lukijoille, lukijoille vastuussa tietenkin. Joo ehdottomasti.

SN: Minkälainen?

MA: No... Siis... Pitää pysyy tosiasioissa, en mä tiedä, mun mielestä se on niinku siinä.

SN: Okei.

MA: Pitää pysyä tosiasioissa ja tota niin niin... toisaalta kyllä sit jos sä lähet penkomaan jotain keissii niin sun pitää kertoa siitä kaikki mitä sä tiedät. Jos se on asia joka koskettaa niinku yleisesti ihmisiä ja yhteiskuntaa varsinkin niin tota... Ja siis se että jos sä esität jonkun väitteen siinä sun jutussa niin sun pitää pystyy se todistamaan oikeeks. Se on se, se on se niinku isoin vastuu. Tietenkin liittyy siihen tosiasioissa pysymiseen, kun et voi väittää mitään ellet pysty todistamaan sitä vedenpitävästi. Onneksi lähteitä ei ole pakko paljastaa. Et tota... just siinä se on, pähkinänkuoressa. Sillon toimittaja on toiminu moraalisesti oikein. Ei se oo mun mielestä vastuussa kuin, no, tietenkin työnantajalle jossain määrin mut ennen kaikkea lukijoille joille se kirjottaa.

SN: Joo. No entä sitten, jos otetaan vaikka joku alakulttuuriaihe mistä sä kirjoitat, koetsä että sulla on joku vastuu niille? Niille, joista sä kirjoitat?

MA: Sama vastuu ku lukijoille.

SN: Mhm.

MA: Et, et... Tietenkin niinku toimittaja on vastuussa siitä et se, toimittajan työ tavallaan on luoda se, niinku hyvä tarina, jonka ihmiset haluaa lukea. Ja ainahan sitä ei voi tehdä niin että toistaa sanasta sanaan haastateltavan sanomiset. Ei tietenkään. Et hyvässä jutussa on aina toimittajan omaa tulkintaa, ja sit niinkun, se mistä, mistä syntyy ristiriitatilanteita jutun kohteiden kanssa on se että kohteet usein haluaa niinku vaikuttaa siihen kuinka toimittaja itse tulkitsee asian.

SN: Haluuko sun kokemuksen mukaan tollasissa jutuissa lähteet tai ne ketä sä oot haastatellu, haluuk ne lukee ne jutut ennen julkasua?

MA: Joskus, joskus ei. Ja siit ei oo mitään, mä en tiedä onks journalistin ohjeissa täl hetkel joku yleispätevä ohje annettu. Mä toimin sillä tavalla että jos pyydetään, jos multa pyydetään se juttu

nähtäväks niin mä lähetän sen. Jos ei pyydetä, niin... mä en lyhyttä juttua lähetä. Pitkät mä lähetän aina. Ihan sen takia että niihin jää helposti asiavirheitä, ja jos mä teen pitkän jutun jostain tyyppistä, tai tyypeistä, niin se taho joka parhaiten pystyy sieltä haravoimaan pois ne asiavirheet, on se jutun kohde.

SN: Niin ja se on myös se kenen intresseissä se on...

MA: Niin. Niin.

SN: Tota, ootsä huomannu siinä minkäänlaista eroa että minkälaiset tyypit sitten haluaa tarkistaa? Kuvittelis että nuoret ei välttämättä tajuu sitä että ne vois saada...

MA: Joo ei tajuu. Ei tajuu. Et kyl se tota, ei siinä taia mitään niinku sellasta yhdenmukaista linjaa että, että tota, mutta esimerkiks soittajissa, muusikoissa, ni kyllä ne kokeneemmat ketut tota yleensä sen ite ymmärtää kysyä sitten haastiksen lopuksi että "by the way, tosson mun meili, viittiks laittaa sen".

SN: Niin niin. Mun mielestä melko ilahduttavaa jopa oli miten ne virolaiset rockabilly-tyypit, niillä oli ollu huonoja kokemuksia jonkun tv-kanavan kanssa, kun niillä on se Valga Cruising Etelä-Virossa joka kesä, se on muuten jonkun suomalaisen pitämä mun mielestä, niin siel oli käyny, vissiin montakin kertaa tekemässä jotain ihan törkyjournalismia siellä. Niin ne oli muuttunu ihan mielettömän tarkoiks siitä että kenen ne antaa... että jos joku haluaa tehdä jonkun jutun, niin ne kaikki kävi läpi sen toimittajan taustan että mitä se on tehny aikasemmin ja mikä tyyppi että osaaks tää tehdä. Et se oli jopa aika ilahduttavaa mun mielestä että ne niinku todella tiedosti sen että...

MA: Joo se on jännää että tietysti niinku alakulttuurit, nehän on niinku mahtava maaperä semmoselle tavallaa niinkun... vähän niinku skandaalittuudelle, tai sellaselle niinku että... et tota... et kyl mä niinku tuol Sastamalassa kesällä sain sellasen käsityksen että suurin osa noista suomalaisista rockabillyistä ni ei niinku esimerkiks iltaapäivälehdille mielellään anna enää mitään koska ne on niinku kyllästynyt lukemaan niitä kliseisiä juttuja mitä tulee niinku harva se kevät että, että, no "ensimmäinen, ensimmäinen kesä... tai kesäauringon säteet lämmittävät Esplanadia ensimmäistä kertaa kunnolla ja amerikanautojen kromi kimaltelee katoilla, hiusrasvan tuoksu"... Et taas se sama juttu. Sellanen kliselitania, mikä tavallaan sit niinku linttaa sen porukan sellaseks että tää nyt on vähän tällästä aivotonta nostalgiaa ja eiks näil nyt todellakaan oo elämässään mitään muuta kun nää kromi... kromiset autot ja hiustyylit, että... Sitä, sitä... niinku, sen tyyppisestä ne ei ollu kiinnostuneita niinku ollenkaan.

SN: Niin. Toikin liittyy vähän mun mielestä vähän siihen toimittajan vastuuseen, että jos ei koe että sillä on mitään vastuuta just sitä aihetta kohtaan, niin sit se kirjottaa just ton jutun missä ei oo mitään syvyyttä tai sitä sellasta...

MA: Siin on se pintataso, joka ei sit taas palvele välttämättä niinku... ketään.

SN: Ketään.

MA: Et toki, toki niinku jos sä meet kysymään sitten että ootsä oikeistolainen vai vasemmistolainen, ja sit ensimmäinen rockabilly sanoo että no tottakai mä oon niinku isänmaallinen ja mä äänestän kokoomusta, ja sit seuraava sanoo että aina vihreetä äänestäny... Ni toimittajalle voi tulla vähän sellanen hajoominen, että parempi pidättäytyä vaan tässä pintatasossa. Mut sit, miks sitä juttua ei vois tehdä just siitä että niinku hei, tässä onkin muuten aikamoinen paletti tää, että tää onkin tämmönen niinku... Et mun mielestä alakulttuureissa on kiinnostavinta voi olla just se että pintatasoltaan se näyttää ihan hirveen homogeeniselta mut sit se onkin ihan mieletön sillisalaatti.

Erilaisii ihmisii. Ja Hesariin pystyy tekeen tollasen jutun mut iltapäivälehteen ei pysty tekemään. Se on välineestä kiinni.

SN: Niin, se on helppoo tehdä sellasia, niinku, piirtää kuva nukesta. Tota, onks sun mielestä tärkeetä että alakulttuureista puhutaan ja nimenomaan silleen suuren yleisön keskuudessa?

MA: Mmm... Onhan se tärkeetä koska tota, se on aino, se on aino tapa mikä tavallaan kitkee niit sellasii... ei nyt voi sanoo virhetulkintoja koska pitää olla tulkinnanvapaus kaikilla, mut ainakin sellasii ennakkoluuloja ja yleistyksii. Joita aina liittyy, liittyy niinku alakulttuureihin... valtavat määrät. Ulkopuoliset niinku aina yleistää. Niil on aina jotain, jotain vaikka pieniä ennakkoluuloja mut kuitenkin. En mä tiedä siis, julkinen, mediahan siis nyt on aina, se voi joko pönkittää niit ennakkoluuloja tai sit se voi häivyttää niitä.

SN: Mitä sä luulet et se voi merkitä sille, sanotaan nyt sit vaikka yksittäiselle alakulttuurin edustajalle tai sitten sille koko ryhmälle, että ne viedään sinne... normi-ihmisten keskuuteen?

MA: Mä luulen et se on hirveen tär... ne on hirveen hyviä asioita ja niinku jopa terapeutisia asioita. Et jos sä oot oikeesti, jos se on sulle oikeesti niinku, sulle elämäntapa johon sä uskot ja sä haluat elää sitä elämäntapaa ja se ei oo vaan joku ohimenevä, ohimenevä juttu elämässä... Niin, niin niin, kyl mä luulen et niille ihmisille jotka on valinnut sen elämäntavan ja ollu siinä pitkään, niille se on hirveen tärkeetä. Et se palaute mitä mä sain tosta ni oli just sellasta että kerrankin sai lukea jutun missä tajuttiin. Just se sana että ”tajuttiin”. Et se voi olla sellanen niinku puhdistava kokemus. Että ei viedä tavallaan niinku roviolle poltettavaks, vaan viedään niinku, kerrotaan että hei täs on niinku...

SN: Sitä aspektia ne on ainakin ite sanonu monesti että kun se on heille niinkun promoa. Että me saadaan ihmisiä tapahtumiin ja kaikkee tällasta, että nuoret kiinnostuu.

MA: Joo joo.

SN: Entäs sitten miten se vaikuttaa sun mielestä siihen sen lehden profiiliin? Eihän sitä nyt kai voi kukaan sanoa että esimerkiksi Hesarissa niinku paljon kirjoitettais mistään alakulttuureista, mutta että...

MA: Vaikuttaa totta kai. Et se et jos lehti tekee jollain osastolla jotain ihan muuta kun mihin on totuttu näkemään, ni se liikuttaa sitä aina johonkin suuntaan sitä mielenkiintoa. Ja kyl mä luulen et niinku... toi oli sellanen niinku win-win-tyyppinen tilanne. Et nythän niinku kulttuuritoimituksella on kauhee tendenssi niinku tavallaan ns. nuorentaa ja vähän popularisoida sisältöään, että mä en tiedä onks se pelkästään hyvä asia. Ja sitten kun tossa nyt ei oo kyse mistään, niinku just aikasemminkin sanoin että se on just aika aikuisten ihmisten... niin ni sitä kautta se lähestyy tavallaan sellasta niinku ”oikean kulttuurin” käsitettä, et se ei oo mikään teini... passing fad -homma. Jollon, jollon sitten kulttuurisivut kun tekee tommosen ni varmaan sitten monien teatteri-ihmisten ja oopperaihminen kulmat kohoaa. Sit samaan aikaan niinku lehden sisällä ymmärretään se että aika moni joka ei oo lukenu kulttuurisivuja aikasemmin niin alkaa selaamaan niitä läpi.

SN: Niin, niin.

MA: Et siinä mielessä se on niinku win-win-tilanne, et kuitenkaan niitä ooppera... ooppera-teatteri-puritaaneillakaan ei oo varaa jättää lukematta jatkossa niitä kulttuurisivuja. Et se on, et siin voittaa sekä alakulttuuri että lehti. Jos se juttu on, jos se on hyvin tehty ja se on oivaltava ja ymmärtävä niin siinä tapauksessa/siinä vaan 48.45.

SN: Niin, tosta kun sä sanoit tosta nuorentamispyrkimyksestä, no itse asiassa mä luen kyllä lähinnä Hesarin nettiversiota joka on kyllä hyvin kellertynyt, niin tota, sehän ei mun mielestä oikein palvele sitä tarkotusta mitä niitten pitäis oikeesti haluta, mutta se että jos niistä aiheista kirjottaa hyvin...

MA: Niin, kyllä.

SN: No entäs sitten, tosta vastuusta vielä. Et jos sä teet vaikka haastattelua jonkun sellasen kanssa jolla voi olla vaikka sun mielestä vähän moraalittomat mielipiteet, niin koetsä että sulla on mitään vastuuta siitä mitä sä painat lehteen, tai siis laitat siihen?

MA: On joo. Mut sit jos mä niinku teen sen valinnan että tää tyyppi on, tää on nyt niinku julkisuuden arvonen tai että... tää päästetään ääneen, niin kylhän mun täytyy ne sen mielipiteet sellasinaan päästää siihen. Et mä en voi tavallaan niinku, mä voin tehdä sen valinnan niinku että mä otan haastateltaviks vaan tyyppejä joista mä tiedän et niil on näkemyksiä jotka on moraalisia tai järkeviä tai yleisesti hyväksyttäviä. Et kylhän toi Sastamala... skenestäkin monenlaista höyrypäättä, et se on niinku niin heterogeeninen, et siel on hirveesti sellasta niinku apoliittista kansaa, joille se on niinku estetiikkaa, hauskanpitoa ja musaa, ja sit siellä on niinku tosi sellasia niinku... suomi-finland-tyyppejä, ja sit siel on toisaalta myös niinku, jopa toisaalta siis vaik tää autokulttuuri liittyy niin siel on niinku vihertäviikin ihmisii, et se on tosi niinku... tosi heterogeeninen. Et se täytyy vaan miettii sitten että otanks mä nää vai...

SN: Niin, siin on aika paljon valtaa kyllä.

MA: Joo. On siinä. Mä en ehkä ihan mitään näitä äärilaidan edustajia ota, koska sit se taas tavallaan vie uskottavuutta siltä hommalta, et pidättäydytään näis tyylikysymyksissä ja siinä että millasta musiikkia ja subgenreä eniten ottaa ja mikä on niiden ulkoisen olemuksen niinku tausta. Jolloin niinku tavallaan ollaan niinku ydinasioiden kanssa tekemisissä. Jos mä otan sieltä kaks eriävää poliittista mielipidettä, niin se heilauttaa sen jutun fokuksen ihan niinku pieleen. Et jengi alkaa lukeen sitä juttuu silleen että tää on nyt jotain niinku... jotain tämmösiä niinku poliittisia hörhöjä, taikka että nää on nyt jotain rasvatukkasia skinheadeja taikka rasvatukkasia kommunisteja. Et, ku se ei oo kuitenkaan se pointti. Suurin osa on niinku apoliittisia tyyppejä joille merkitsee se tyyli ja musiikki.

SN: Joo, tollasessa on kyllä...

MA: Et se et, tavallaan toi ryhmä ei ollu se jolla mä lähtisin ottaan ylös, kirjaamaan ylös poliittisia näkemyksiä.

SN: Miten sit vaikka jos sä teet jostain teinianarkisteista, niin miten...

MA: Se on vähän eri koska sit se tavallaan se anarkismi jo itsessään niinku se, et se on niinku selkee sellanen systeemi ja ja ja niinku yhteiskuntajärjestelmä ja [...]. Et toihan on alakulttuuri joka elää niinkun tyylin... se elää niinku tyylin maailmassa.

SN: Mmm. Mut mä aattelen sitä et jos sä meet johonkin, sanotaan et sä meet johonkin Reclaim the Streetsiin tai vastaavaan, ja sit siellä on joku 15-vuotias punkkari joka käy mesoon jotain että Neuvostoliitto takas tai jotain vastaavaa. Niin millä tavalla sä niinku kuvaisit sen tyyppin? Ajattelisitä silleen että toi on nyt vähän naiivi, mutta olisitä sille armollinen?

MA: No joo. Se on varmaan sillä tavalla et mä varmaan esittäisin sit jonkun jatkokysymyksen tai kaks. Et tavallaan mä yrittäisin saada sen 15-vuotiaan niinku miettimään sitä asiaa niinkun... minuutiks uudelleen tai jostain eri näkökulmasta. Et ehkä sillä tavalla mä voisin armollinen et sit

mä voisin käyttää niit jatkokommentteja. Mut jos sielt edelleen tulis sitä että... niin, niin sit mä vaan käyttäisin sen. Koska toisaalta sit kertoo sen että tässä on kyseessä 15-vuotias kaveri, niin kyllähän normaali-ihminen nyt osaa ymmärtää sen että tässä ei puhu pelkästään tää aate tai tämä alakulttuuri, vaan tässä puhuu myös tän ihmisen ikä.

SN: Niin, mut sit taas toisaalta että onhan sitä paljon todella fiksui 15-vuotiaita aktivisteja. Et hirveen vaikeetahan se on et ei kuitenkaan haluis mennä pilaamaan niitten kaikkien mainetta sil jollain yhdellä.

MA: Aivan.

SN: Niin jotenki et onhan se et, tai mun mielestä se tuntuu tosi vaikeelta et pitäis tehdä sellanen niinku valinta.

MA: Joo. Joo. Alakulttuureissa on se vaikeus ja ongelma aina, että... siellä niinkun ne iso... kovaäänisimmät, ne on ne jotka synnyttää sen mielikuvan siitä alakulttuurista näin ulkopuolisten silmissä. Ja sit ne kovaäänisimmät ei yleensä oo kaikkein fiksuimpia. Se on kaikkien alakulttuurien kirous.

SN: Niin.

MA: Ja se on kyllä alakulttuurien sisälläkin kärsitään siitä, että, että tota... et et just niinku nois rockabilly-hommissakin on kyl semmonen, minullekin hieman ääneen madaltaen, sanottiin että ne nyt on semmosia urpoja, tai ne on semmosia peltoelviksiä. Eli kyl siellä koetaan...

SN: Peltoelviksiä?

MA: Peltoelviksiä. Ne on varmaan niinku juntteja, junttirokkareita.

SN: Joo, kyllä varmasti ja ne on varmaan sitten ne jotka sattuu kaikenmaailman haastatteluihin ja silleen, koska ne on aktiivisia. Vaikeepa tohon on mitään...

MA: Sepä se, sepä se.

SN: Joo. Niin, ootsä koskaan joutunu niinku puolustamaan jotain, et sä oot vaikka saanu jotain palautetta ja sit sä oot joutunu puolustautumaan et miks sä oot tehny jonkun päätöksen? Tai sit vaikka just jonkun haastateltavan mielipiteen...

MA: Oon mä joutunu niinku... haastateltavalle ja oon mä lukijallekin joskus joutunu perustelemaan niinku omia valintojani mutta tota... En muistaakseni näis alakulttuuriyhteyksissä, et ne on ollu sit jotain ihan muuta.

SN: Okei.

MA: Ne on ollu joko jotain ihan perus artistijuttuja taikka konserttiarvioita tai jotain... Mä oon tehny jostain tamperelaisesta tietyömaasta jutun ja sit mä oon joutunut tietyömaan alle joutuneelle kauppiaille niinku [...] hänen kauppaansa liiketilaa jouduttiin vaihtamaan ja hän kärsi siitä kovin. [...] En edes tiedostanu ottaneeni kantaa puoleen tai toiseen. Mut siis en mä alakulttuuriyhteyksissä.

SN: Minkälaisista palautetta ylipäänsä tulee, tuleeks palautetta? Tällasista jutuista.

MA: Tulee, alakulttuurijutuista tulee palautetta.

SN: Okei.

MA: Niist tulee. Niist tulee nimenomaan alakulttuurin sisältä. Et et, kyllä.

SN: Onks se yleensä pos, neg?

MA: Se on, se on positiivista. Ainakin mä oon saanu positiivista palautetta. Et ehkä se sit on, taas, johtuu siitä että vaikka itse sanonkin niin mä oon jollain tavalla jo [...].Että tota... yleensä palaute on, ne on asiavirheiden oikasemista jos sellasta tulee.

SN: Niin.

MA: Mut sit alakulttuurijutuista niin mitä mä nyt oon tehny niin se on kyl ihan sellasta fiilispohjastakin palautettakin.

SN: Kun mä luetutin nää mun jutut mun haastateltavilla niin ne virolaiset oli ainakin että tää toimittaja on ihan selvästi, ei ne nyt sanonu että yks meistä mutta kuitenkin että ”tää on kyllä varmaan itekin rockabilly” että... Se oli musta, sehän on tosi hyvä palaute sinänsä.

MA: Niin niin. Pystyy menemään nahkoihin. Eikä se välttämättä oo silleen... jos toimittaja jaksaa vähän lukee, sanotaan nyt oikeita kirjoja, oikeita lehtijuttuja ja sitten jotain kontakteja siin skenessä, niin kyl se pystyy menemään nahkoihin, kyl se pystyy välittämään sen asian niin että, et... et kyl mä uskon että mä jostain gootti- tai räppiskenenestä pystyisin tekemään ehkä melkein yhtä uskottavan jutun vaikka mä en oo niin paljoo pyöriny niitten keikoilla, mutta, mutta tota... onhan siinä tiettyi samoja lainalaisuuksia. Et et tavallaan myös niinku varoo tiettyjä samoja sudenkuoppia jossain, että... et, vaik alakulttuurit ois kuinka erilaisia keskenään niin kuitenkin se niiden suhde sitten valtavirtaan, siin on hirveesti samoja piirteitä aina. Oli se alakulttuuri mikä hyvänsä.

SN: Mmm. Tota, entäs sitten tuleeks sit lukijoilta, sä sanoit että enimmäkseen niilt itseltään mut entäs lukijoilta, tuleeko ollenkaan?

MA: Ei ehkä niin, mä en muista et mä oisin alakulttuurijutuista saanu palautetta alakulttuurien ulkopuolisilta henkilöiltä.

SN: Eli mikään mummo ei niinku kirjota että ”en tienny tällaisesta”?

MA: Sellasta ei oo... ikävä kyllä, ei oo.

SN: Tuota tuota... Mä kysyin tätä aikasemmin vähän toisessa yhteydessä, mut jos sä kirjoitat jostain sellasesta ryhmästä, josta, no, yleensä nyt on mielipide väkisinkin, niin kirjoitatsä niinku oman mielipitees sisään siihen storiin?

MA: En.

SN: Et?

MA: En missään nimessä. Se ois vähän epäoikeudenmukaista mun mielestä. Must tavoite on se että annetaan objektiivinen näkymä johonkin skeneen. Sit se pitää tehdä niin. Tai sit siit pitää tehdä selkeesti kainalojuttu, näkökulma... otsikolla... Ja sit selvästi [...] ei niinku rivien väliin, must se on niinku, se on vähän noloo. Sillon se menee politikoinnin puolelle, ja tollasis jutuis niinku, se ei oo se tarkoitus.

SN: Miten niinku, miten sä yleisesti... mikä on sun mielestä suomalaisen journalismin sellanen niinku yleissuhtautuminen alakulttuureihin?

MA: Mun mielestä se on itse asias aika hyvä. Et, mun mielestä niinkun media on kiinnostuneita niistä ja, ja tota... jos aatellaan nuorisokulttuurin kautta niinku rokkilähtösiä alakulttuureita, niin medioiden niinku portinvartijoina alkaa olla aika paljon ihmisiä jotka itsekin on jossain elämänsä vaiheessa ollu niissä tai ainakin hirveen lähellä. Et suomalainen niinku nuorisokulttuuri alkaa olla sen verran vanhaa jo, et sillä tavalla varmaan ymmärretään paljon paremmin kuin jossain vaikka Virossa, jossa vaikka tällanen rockabilly-alakulttuuri on aika uus juttu siellä, meille se on kolkyt vuotta vanha juttu. Vähän yli kolkyt vuotta, niin siinä alkaa oleen sitä kerrostumaa. Ja sitä kautta niinku ymmärtäjiäkin löytyy eri tasolta, et... Et asiat vois olla paljon huonomminkin.

SN: Kirjotetaanks sun mielestä tarpeeks näistä aiheista?

MA: Vaikee sanoo, siis. Kun mä en seuraa kumminkaan kaikkii lehtii. Siis maakuntalehdistä, no Aamulehtee jonkin verran, mut sit en niinku sit taas kun Aamulehdestä mennään pohjoseen päin niin mä en tiedä minkä verran siellä huomioidaan... Kyl mun mielestä aika hyvin kumminkin, et joka kesä, joka kesä jolloin alakulttuuritkin on aktiivisimmillaan, on tapahtumia, kylhän ne näkyä myös. Myös niinku valtavirran ihan mediassa. Jotenkin enemmän printtipuolella, et vähemmän, vähemmän sähköses viestinnässä. Et telkkari ja, ja radiokin voisi... YLE...

SN: Radio on varmaan hankala koska se tyyljuttu on niin olennainen...

MA: Se on ihan totta. Se on ihan totta, joo. Mun mielestä joku YLE ei oo onnistunu... alakulttuuriohjelmissaan kauheen hyvin, koska tota... Et sielt on ehkä puuttunu sellanen konsultti sieltä välistä, alakulttuurien ja sit toimittajien välistä. Mitä nyt mä oon katonu näit... Tuli hiljattain tää sarja mis oli...

SN: Just. Mikä sen nimi oli, mä en kato silleen telkkaria..?

MA: Mikä sen nimi oli... Siin oli painonnostajat ja jehovantodistajat ja gootit... Ja ja tota, joku muukin ryhmä, mun mielestä siinä niinkun se toimittaja tavallaan paljasti sen oman tietämättömyytensä ja lähti tavallaan siitä että antaa näiden ihmisten puhua. Sit se meni semmoseks vähän, latisti sitä vähän sellaseks tavallaan hihittelyks ja naureskeluks ja, ja, et ”no näytä nyt kun sä kampaat ton tukan pystyyn, miten paljon sul menee lakkaa, no näytä nyt”. Ja sit kuvataan.

SN: Kuulemma siin oli alkoholinkäyttöä korostettu...

MA: Oli joo. Oli ja...

SN: Sellasia niinku helppoja juttuja.

MA: Tosi helppoja juttuja joo. Ja tota... ja siis silleen että... parempii haastateltavia olis varmasti löytyny, jos ois ollu konsultaatiota [...].

SN: Mmm. Toi on kyl totta että just että... mun hypoteesi et paikallislehdissä saattaa olla jopa vähän enemmän. Hesarii nyt ei varsinaisesti voi laskee paikallislehdeksi. Ensinnäkin et jos sattuu oleen joku tapahtuma just siellä missä nyt ollaan, ni sit helposti otetaan se käsittelyyn.

MA: Sit siin usein on se ongelma että sit se käsittely, tai siis se toimittaja joka laitetaan asialle on kesätoimittaja, jotka on nuoria, et hei tuolla on tommonen jännä nuorisokulttuuritapahtuma, ja sit laitetaan se kokematon ja työllä lastattu kesätoimittaja sinne tekemään juttuja, ja sit ne on usein

vähän sinnepäin.

SN: Niin. Mut mites jos yleisesti, niinku säkin sanoit aikasemmin, et nää alakulttuurijutut on kiinnostavia kun ne käsittelee jotain erilaista. Niin onks sun mielestä se painotus, mä en tarkota nyt sun omassa duunissa vaan yleisesti, niin onks sun mielestä se painotus just sillä että tää on jotain erilaista, vai sit sillä että kattokaa, nää on ihan niinku me?

MA: Se on juttukohtanen asia. Harvoin alakulttuurit on kuitenkaan uskontoja, niinku sillä tavalla että sitä, et se tavallaan olis niinku 24h [...]. Et ne ei kuitenkaan oo niin vakavia paikkoja. Ja sit just siinä mielessä jehovien ja rokkarien rinnastaminen on ehkä vähän... se on vähän mutkat suoriks -hommaa kyllä, että... et kyllähän mun kokemuksen mukaan alakulttuureissa on hirveen paljon suvaitsevaisuutta, että... että tota... Ja alakulttuurit itse haluaa tulla suvaituiksi ja ne tiedostaa sen et heidän kannattaa olla suvaitsevaisia.

SN: Niin.

MA: Et ei sellasia ehdottomia rajanvetoja, sellasia no-no-rajanvetoja, et ei sellasia niinku oo...

SN: Niin. Toi on kiinnostava kysymys toi että haluuks ne tulla ymmärretyiks vai haluuks ne pysyä väärinymmärrettyinä, väärinymmärrettyinä koska se on usein niin iso osa sitä juttua, että me vastaan maailma.

MA: Tavallaan joo, joo.

SN: Ehkä ne haluaa kuitenkin.

MA: Kyl mä luulen joo ja sit... sit.. Se on, niinku se Sastamala, mä palaan tähän koko ajan mut mä palaan siihen mist mä osaan puhua parhaiten...

SN: Joo!

MA: Siis... siel oli hirveen paljon sellasia ihmisiä, jotka oli siel paikalla varmasti kavereiden takia, ja sit muutamien esiintyjien takia, mut joilla ei oo niinku mitään yhteistä.

SN: Okei...

MA: Ei mitään yhteistä. Ei niinku elämäntilanteen puolesta, ei elämäkokemuksen puolesta. Ei edes arvojen eikä... sellasii niinku...

SN: Ja niitten ihmisten välillä ei niinku tullu mitään skismoita tai mitään?

MA: Ei, ei. Mutta tota se on niinku ikäasia, et siel on ne varmaan ne 16-vuotiaat jotka sit ajattelee niinku me vastaan muu maailma, ja tota... että me vedetään nyt viinaa täällä ja äärräärräärrr, hirvee rähinä päällä leirintäalueella. Sit samaan aikaan siellä on hotellihuoneissa pariskuntia jotka miettii et ostaaks ne sielt nettihuutokaupasta sen viiskytluvun lipaston tai sit sen, jotka sisustaa ja niinku tietsä ja ne huomioi arkkitehtuurin ja kaikki. Sil 16-vuotiaalla siel niinku leirintäalueella ja sit sil hotellihuoneessa olevalla pariskunnalla, ne voi tulla diggaamaan samaa bändii, mut sit jos ne kohtais täällä jossain Manskulla niin niillä ei ois mitään yhteistä keskenään. Kuitenkin ne on jollain tavalla sen saman ison kattoalakuulttuurin jäsen. Mun mielestä just tää on niinku mielenkiintosa, kun se tavallaan se suurin yhteinen nimittäjä joka tavallaan rupee vaan hajoomaan, et sit ei oo... et se että tota, on täysin mahdotonta lyödä nuijalla pöytään että naps, tällaisia ovat nämä ihmiset. Sitä mä niinku ite koetin sanoo tossa jutussa ja tavallaan ton tapasten asioiden niinku esiintuominen mua

kiinnostaa noissa jutuissa, enemmän kuin se että katon että tosson helppo targetti, et tehäs tosta tollanen linttaava niinkun tota juttu, jolle ihmiset voi nauraa tavallaan kauhistellen.

SN: Niin, skandaalijuttuhan on äärimmäisen helppo kirjoittaa.

MA: Niin.

SN: Joo. Missä muissa yhteyksissä potentiaalisesti Suomessa kirjoitetaan missään alakulttuureista kuin just musasivut ja just joittenkin tapahtumien yhteydessä? Onks jotain muita?

MA: Kyl varmaan, kylhän noi rokkilehdet tekee, Rumba-lehtihän tekee jonkun verran, ehkä viime vuosina vähän vähemmän. Mut kyl mä muistan Rumbasta lukeneeni ainakin goottireppareita ja ja räppi ja totaniin punk... tällasii skenekatsauksia.

SN: Mut eli sillonhan ne on niinku tiiviisti niinku musiikkiin liittyen eiks niin?

MA: Joo kyl ne liittyy tietysti joo että, että...

SN: Toinen mikä nykypäivänä on ehkä, tai no jotkut Star Wars -tyypithän on ollu jo vuosikymmeniä mutta nykyään sitten kaikki Harry Potter -tyypit jotka leiriyyt jonnekin Tennispalatsiin ja kaikkii sellasii juttui. Mut ku... Ainakin niinku tuol suures maailmassa usein mun mielestä saattaa löytyy jostain pikku rikosuutisista, tai mä en oikein tiedä et voiko toi enää pitää paikkaansa. Et mä en oikein tiedä mikä Suomessa, mikä vois olla sellanen negatiivinen yhteys missä kirjoitettais..?

MA: Niin koska ei enää tavallaan niinku, alakulttuurit ei enää oo sellasii kapinan välineitä niinku joskus. Se kapina on sellasta kivaa kapinaa, et se on sellasta tyylijuttua et hei me ei haluta näyttää samalta ku te kaikki. Se on niinku hirveen sellasta kesyä ja kivaa kapinaa ja sellasta niinku et tavallaan et... et et... et sillon kun alakulttuurit tai niinku nuorisoalokulttuurit oli kapinoinnin välineitä niin sillon niihin liitettiin tämmönen usein niinku väkivaltainen ulottuvuus tai mellakkavaara-tyyppinen juttu, mikä, mikä tietysti aiheutti isoja otsikoita, ja... Just punkkareiden ja rockabillyjen tapauksessa ne ruokki varmaan sitä, ja varmaan ne isot otsikot edelleenkin leimaa sitä mielikuvaa mikä ihmisillä on niistä. Silleen niillä silloisilla isoilla otsikoilla ei oo mitään tekemistä tämän päivän todellisuuden kanssa, että, et tota... et en mäköön mitään muuta niinkun keksi, mikä vois olla.

SN: Ainoo mikä tuli mieleen et onks näis kouluammuskelukujutuissa liitetty ollenkaan, ainakin jossain noissa Jenkkien vastaavissahan on ollu jotain että ”hänellähän muuten oli Marilyn Mansonin levy”. Mut onks Suomessa vedetty sellasta linjaa ollenkaan?

MA: Ei... Mun mielestä ei oo Suomessa. Ehkä sit enemmän se niinku, sellanen pahennusta herättävä tai... niinku vaaran elementti, niin se liittyy... varmaan sit niinku valtaapitävien silmissä enemmän tälläsiin niinku puhtaasti yhteiskunnallisiin alakulttuureihin niinku kettu...tarhausta vastaan toimiviin liikkeisiin ja semmisiin jotka oikeestaan...

SN: Talonvaltaajat.

MA: Talonvaltaajat, jotka niinku laittaa sillai... räntisemään.

SN: Niin, niin.

MA: Että tota, mut kylhän nää nyt nää musiikkiin pohjautuvat alakulttuurit niin kyl ne nyt aika tiukasti lain kirjaimen niinku tällä puolen liikkuu, että aika harmitont toimintaa niinku semmosest

estblishmentin näkökulmasta.

SN: Eli että tästä me voidaan siis vetää se johtopäätös että yleisesti alakulttuurien kuva Suomessa on aika positiivinen? Sillon kun niist kirjoitetaan.

MA: On, ja siis se on muuttunu positiiviseksi, niinku 80-luvun ja tämän nykyhetken välissä. Tosin mä en voi [...].

SN: Niin. Tota, osaatsä verrata jonkun niinkun johonkin kansainväliseen tai jonkun muun maan journalismiin?

MA: No, en mä, en mä kyl oikein osaa. Siis... Et se, mitä mä lähinnä niinku noit, et kyl mä niinku luen jos mä törmään ulkomaisissa lehdissä aihepiiristä kertoviin juttuihin, mutta... kotimaistenkin lehtien seuraamisessa on jo niin kova duuni, että mä rajallisesti luen ulkomaisii lehtiä ja sit mä luen sielt niinku tavallaan, mä luen niinku New York Timesin ja Guardianin niinku uutiset ja sitte... tota... tsekkaan et mitä kirja-arvosteluja siel on, tai levyarvioita, mut se on niinku sit siinä. Että... Ja sit luen jotain ulkomaisia musiikkiprinttilehtiä tota... niissähan nyt on aika vähän sellasta niinku alakulttuuriasiaa ollenkaan. Et tietenki jos ne tekee jostain punkista kerran vuodessa ison spesiaalini siinä aina sivutaan sitä niinku liikehdintää et oli erikseen nää niinku tavallaan poliittiset pikkutakkipunkkarit ja sit erikseen nämä niinku dokaamiseen ja riehumiseen keskittyneet keesipäiset hc-punkkarit. Se on niinku about siinä.

SN: Niin. Tosta tuli mieleen että tuleeks sulla ikinä sitä ristiriitaa että kun lehdessä on rajallinen sivumäärä ja merkkimäärä niin sä et vaan pysty menemään niin syvälle siihen kuin sä haluaisit?

MA: Joka päivä. Joo.

SN: Miten sä niinku ratkaiset sen?

MA: Ei sitä voi ratkaista mitenkään muuten kuin nielemällä oman turhautuminen. Siihen ei ikävä kyllä oo mitään muuta vaihtoehtoa.

SN: Lyhyesti kirjoittaminen on vaikeinta mitä on.

MA: Se pitää niinku tavallaan se mittaan kirjoittaminen, se pitää vaan opetella. Ei siin niinku, kylhän siihen tulee rutiini. Ja kun siihen tulee rutiini, ni vähän se kääntyy jopa niin että ei kaipaa edes niit pitempiä...

SN: Hmm.

MA: Et sit ku tekee niinku sellasta pientä pätkää koko ajan, niin siihen vaan sit tavallaan... [...]. Mut on se niinku freelancerille, kun sä opit tekemään sitä lyhyttä pätkää, niin se on aika nopeeta ja se on silleen taloudellista, että tota... iso määrä pikkusälää, niin sillä maksaa vuokran paremmin kun tekemällä yhden, yhden raajan, perusteellist tutkimusta vaativan jutun kuukaudessa. Niitäkin on hyvä tehdä niinku oman, omien taitojen säilymisen takia aina joskus, mutta tota, niil on hirveen vaikee elää.

SN: Yleinen printtijournalismin tendenssihän on kyllä se että kaikki jutut lyhenee koko ajan ja se on mun mielestä aika...

MA: Se on sääli. Se on sääli ja sit... Se on seurausta tavallaan siitä et maailma ja ja tota journalismi menee verkkoon.

[...] [...]

SN: No niin, mulla alkaa olla kysymykset nyt aika finaalissa, mutta kysyn vielä että onks sulla jääny jotain mieleen mitä haluisit lisätä tai korjata tai tarkenta...

MA: Ei mul oikeestaan näin äkkiseltään, on täs tullu höpistyy kaikenlaista. Joo, onhan täs tullu laitoja koluttua ihan hyvin.

SN: Onks nää ollu sellasia mitä sä ajattelisit ikinä sun päivittäisessä duunissa tai sillai?

MA: Joo, joo siis koko ajan. Koko ajan joo.

SN: Aha.

MA: Siis sitä miten omituisia ihmiset on tai hassuja tai miten tyylikkäitä ne on. Siis silleen just että miten erilaista hommaa jossain niinku alakulttuureissa on, sitä mä, sitä mä ajattelen koko ajan. Koska mä tunnen sitä väkee niin paljon. Tota, siihen tavallaan törmää koko ajan.

SN: Jos sul ois joku sellanen ammatillinen missio niin mikä se ois? Miks sä teet tota mitä sä teet?

MA: Mä, mä oon varmaan alkanut tekemään sitä aikoinaan sen takia et mä oon kokenut sen hirveen tärkeänä, niinku tärkeänä, et mä kerron muillekin sen mitä mä itse tiedän pop-kulttuurista. Varmaan niinku sellanen sisäinen opettaja mussa... Mä voisin niinku vetää jotain luentojakin ihan erittäin hyvin, joistain tämmösistä asioista. Sit mä oon niinku ajautunu toimittajaks ja tota ja ja ja tänä päivänä mä kyllä niinku tiedostan sen et siis mua kiinnostaa monet muutkin asiat ja mä voisin hyvin kuvitella kirjoittavanikin... ihan ihan jostain muustakin. Se on toisaalt niinkun... se on asia johon mulla on ammattitaito ja mä suhtaudun siihen silleen pragmaattisesti että, että mä pystyn sillä tekemään, tekemään elantoni ja ja ei mul oo hirveet tarvetta hötkyillä muualle. Kyl mä, kyl mä niinku... toki silloin tällöin haaveilen ja tsekkailen niinku mahdollisuuksia tehdä jotain muuta, siis, ei siirtyä pois niinku toimittajan hommista vaan tehdä vähän toisen tyyppisiä toimittajan hommia.

SN: Muistanksmä oikein että sä jätit Rytmin

[...] [...]

Soome breikarid Dennis, Tuomas, Antti, veebruar 2010

SN: No ni, mut mä selitän nyt. Kuten siis ilmeisesti tuli ilmi, niin mun aine on siis journalistiikka, eli mun gradun aihe on se, miten eri alakulttuureita käsitellään mediassa, ja nimenomaan valtamediassa, eli mun lehdet on Hesari ja Aamulehti ja sit kaks Viron isointa lehteä. Että mua kiinnostaa se että miten sellasille tavallisille normi-ihmisille puhutaan sellasista jutuista mitkä ei oo välttämättä kauheen tuttuja. Ja siis sillai että, koska mä teen tosiaan vertailun Suomen ja Viron välillä, kun Virossa nää jutut on niin paljon nuorempii, jos Viro itsenäisty uudelleen kaks kyt vuotta sitten ni sillonhan vasta on alkanu tuleen kaikki tollaset jutut. Ni jotenki sen takia ne erot on aika isot, tai niin mä luulen, se on mun hypoteesi. Eli siis tuota, toisin sanoen, mun pääpaino näissä kysymyksissä tulee oleen näissä mediahommaan liittyvissä. Mutta mutta, myös muuta. Ensinnäkin siis, miten te niinku ite, siis kun mä puhun niinku alakulttuureista, ni käytätteks te niinku ite, mikskä te niinku kutsutte tätä juttua, onkse niinku elämäntapa vai alakulttuuri vai mikä se niinku on?

DN: Siis se on... se on alun perin alakulttuuri, se on tota, meillehän se on niinku vähän eri asia ku niille jotka siellä alotti jossain getoissa, mutta... niin sanottu, tai niin sanottu eri asia meille nykyään. Mutta siis onhan se meille alakulttuuri, se kuuluu alakulttuurielementeihin, ja tota, se on, nimenomaan se ehkä jopa tekeekin sen et se on elämäntapa. Et, et et...

T: Kyllä, elämäntapa ja alakulttuuri kyllä.

SN: Okei. Käytätteks te niinku noita sanoi, siis jos mä en kysyis ni käyttäisitteks te ikinä kumpaakaan noista sanoista?

DN: Käytetään.

A: Joo.

SN: Okei. Entä sitten, nimitätteks te... mä oon oppinut tän prosessin aikana, mä en tienny tätä ennen, että breikkari on oikeesti vasta alottelija, et vasta sitten ku on edenny ni sit on vasta niinku b-boy.

DN: Joo, no... periaatteessa...

SN: Näin mulle on sanottu!

DN: ...periaatteessa mitä tämä b-boy-nimi käsittelee nykyään on, on on sitä että joka ikinen, joku joka alottaa heti ni voi olla b-boy... Jarkko-Petteri jos se haluaa. Mutta et siihen, se mitä suuri osa ihmisistä ei tiedä mitä siihen kuuluu siihen, siihen b-boy-sanaan, niin... Ne jotka tietää ne tietää, mut kaikkia voi kutsua b-boys jos ne harjottaa näitä perusasioita. Meillä kun se on hyvin paljon semmosta että pitäs niinku pay your dues, ymmärrätsä mitä mä tarkotan?

SN: Joo.

DN: Eli sen pitää olla, sen nimen takana myös. Aina pitää olla valmis ottaan battlee tai matsii vastaa, pitää elää nimenomaan sitä b-boy-kulttuuria, et voi kutsua itseään b-boys. Se nyt on nykypäivänä se on eri asia ku meil on YouTube ja internet sun muuta kaikkee.

SN: Aivan. No entä onks se sana breikkari sit jonkinlainen...

DN: Se on vaan suomalainen... suomalainen...

SN: Mut siis käytätteks te sitä?

T: Käytetään... Lähinnä sillon varsinkin jos puhutaan jollekin lajista tuntemat... joka ei tiedä lajista niinkö juurikaan mitään, et jos sanoo et on breikkari, ni kyllä ne, sit ne niinku kätsää mikä se on. Jos sä sanot et sä oot b-boy, ni sit ne niinku vähän kurtistaa silmäkulmia niinku kysymyksen merkkinä et mikäs se on.

DN: Tulee sanasta breakdance, minkä kaikki tietää.

T: Mistä se on sitte muuttunu suomeks että breikkari.

SN: Aivan. Tota, onks niinku... miten te jos te meette johonkin ni miten te esittäydyste, että ”Mä oon Mikko, mä oon ...?” ni sanotteks te mitä siihen perään?

A: Breikkari.

T: Niin, jos se menee... Se riippuu vähän mikä tilanne.

DN: Se riippuu hyvin paljon siitä mikä tilanne, et jos jostain joku, joku toimittaja tulee kysyyn että ”moi” niin yleensä mä oon ihan normaali nimellä että ”moi mä oon Dennis Nylund hei”. Sit ne kysyy et mitä sä teet, ”mä oon tanssija”.

SN: Okei, et tanssija on se ensimmäinen...

DN: Joo, tää on tanssia siinä missä muukin tanssi.

SN: Niin niin.

DN: Se mitä taas, miks ihmiset ei ota tätä niin tanssina, on se kun tää on niin akrobaattinen ja se akrobaattinen puoli tulee sieltä niin vahvasti esille, se on niinku vaikee tällasten tanssi-ihmisten, vaikee hyväksyä se et ai tää on tanssia oikeesti.

SN: Ai jaa, okei.

DN: Siis yleensä mä ollaan ihan normaalei ihmisiä, esitellään ihan normaali nimellä ja kätellään ihan normaalisti ja...

T: Se on vähä niinku taiteilijanimi, et jos tulee vaikka joku keikka, ni monesti ne sit siellä niinku sanoo että vaikka Tuomas ”Thumba” Määttä esimerkiks sillai niinku. Tai sitte vaan että b-boy Thumba tai sillai, tai b-boy Antti, b-boy Ätä.

DN: B-boy-tanssija tarkoittaa et se on niinku breakdance-poika.

T: Niin.

SN: Tota, okei. Entä miten tää homma niinku teillä alko, miten teistä tuli breikkareita? Kertokaa kukin vähän.

DN: No jos mä vaikka alotan. Öö, mulle se oli...

SN: Ai hei, mä kysyn väliin: minkä ikäsiä te ootte?

DN: 24.

T: 22.

A: 23.

SN: Okei.

DN: Vuosi oli... tää on hyvin pitkä tarina... Mutta pähkinänkuoressa tota, ihan nuoresta pitäen, oon tanssinu. Ei mitään siis tiettyä lajia eikä mitään mut oon fiilistelly että on kivaa ja niin pois päin. Ja tota, sit mä oon ihan tällasen extreme, niinku extreme-urheilun fani. Joten mä rupesin skeittaa ja snoukkaan ja vastaavaa, ja tota, sit jossain vaiheessa kun mä näin breikkiä niinku televisiossa, niin mä ajattelin et tässä on nyt tää tanssi ja tää extreme niinku yhdistetty. Se oli se mikä ensimmäisenä oli, et hei täs mennään lujaa, ja täs saa niinku tanssia. Tää on ihan täydellinen niinku, paketti. Ja sit mitä enemmän sitte saa niinku informaatiota, me nähtiin joku mainos joskus, tai MTV:llä nähtiin niinku jotain breikkiä ja sit rupes apinoimaan sitä himassa ja... sit rupes ottaan selvää, ja sit oli paikallisia, mä oon Oulusta kotosin, paikallisia, paikallisia tota... breikkareita mitä näki jossain limudiskossa, oli ihan ”vau ku siistii”, menin kyseleen niiltä, sit oli opettaja, niinku Teemu Tuohimaa joka opetti Oulussa, jonka tunneille sit piti heti päästä. Ja sit sen mukaan, siihen kulttuuriin tavallaan imeytyy mukaan, ni sit sitä rupee saamaan sitä informaatiota sieltä sun täältä. Ja totta kai tuli internet myöhemmin, mikä sit jeesas tosi paljon. Vanhoi vhs:iä mistä joku on saanu, joku on digannu jostain, ne aina sit jollain tavalla päätyy, päätyy tohon niinku, sulle. Mutta, mä sanoisin et se suurin ehkä se, se suurin syy minkä takia, tai miks tää tuli niin tutuks, oli se et me tykättiin hiphopista. Hiphop oli se meidän juttu. Me kuunneltiin sitä musaa, meil oli jotain mixtapeja, sellasia mitä oli nauhottanu ite, ja niit kuunneltiin, siin oli sitä musaa, se oli menevää musaa ja sit alko diggaan sellasesta ehkä vähän nopeemmasta musasta ja rupes saamaan tällasia niinku mixtapeja itelle. Sit taas sitä kautta ku hiphopiin, se kuuluu hiphop-elementteihin, kulttuuriin kuuluu, niin se sit väistämättä tuli sit niinku sun luo. Sit siihen taas tavallaan oli, tuli räppi, sit tuli ehkä graffitit sun muut, tämmöset mist niinku diggas ja ”tää on hyvä, täs on hyvä meininki”. Ja sit ku se breikki tuli niin sit oli sellanen ”tää on jotain mitä mä haluan tehdä”. Ni sit sitä vaan lähti tän kautta niinku... hyväksy hiphop-kulttuurin. Sit taas niinku videoita ja matkustaa ja kaikkee tämmöstä, se matka vaan jatkuu ja jatkuu.

SN: Okei, eli toi kyl kuulostaa just aika siltä että elämäntapa...

SN: Joo, nimenomaan.

SN: Okei, entäs te?

A: Joo... Mulla on vähän... semmonen tanssikoulupohjanen alotustarina, että kaverin... kaveri kävi tanssitunneilla ja sitte... silloin ei vielä ollu breikkiä, mä oon semmosesta pienestä paikasta kotosin ku Äänekoski, niin sinne tuli kans, tais tulla vuos sen jälkeen ku alotin streetissä käymään, tai street-tanssissa, niinku hiphop-tanssi, tämmöstä, ja sit tuli breikki ja sit mentiin breikkitunnille, ja sit alettiin breikkaamaan. Sit meni, muutama vuos käytiin pelkästään tunneilla, mä aina silloin tällön muutin, mä tulin vähän perässä siinä...

SN: Kauan sä oot sit harrastanu?

A: Öö... Joskus kakstuhattaluvun alusta aloin käymään tunneilla. Sitten joskus 2003 tai 2004 alotettiin sitten kaveriporukalla treenaan ihan itekin. Et niinku... siinä samoihin aikoihin käytiin

samoissa jameissa täällä, ja sit tuli just semmonen, vähän niinku Ätäkin sano, et semmonen niinku, että tää oli se hyvä juttu et...

DN: Kutsumus!

A: Niin, jameissa oli hyvä meininki ja et haluu oppii lisää ja... sit siihen vaan hurrahti niinku mukaan ja tässä sitä sit ollaan, matkalla vielä jonnekin... tuntemattomaan...

SN: Okei... Okei, no entäs sulla?

T: No, tota... mulla oli sellanen tarina että mä sain inspiraation mun isoveljeltä ja hänen kavereiltaan, jotka löysi niinku sen tanssin, mä oon ite kans tota pohjosesta kotosin niin periaatteessa...

SN: Te ootte kaikki jostain..!

DN: Me ollaan kaikki pohjosesta!

T: Joo. Niin tota periaatteessa ne, ne alotti sen siellä pikkukaupungissa, Kuusamossa, ja sit kun mä näin niitä, niin sit periaatteessa mä näin jotain sellasta mitä mä en ollu koskaan nähny, mikä herätti mun mielenkiinnon. Ja ja, no sit, sit tota niin ni, pyysin mun veljeä tietty vähän näyttään ja opettaan, ja sitä kautta pääsi tieks vähän isompien poikien kanssa niinku treenaileen ja. Sit tota... se oli jotenki niin siistii tieksä ku isoja poikia, ite oli tieks vitosluokalla ja sit ne oli, ne oli niin kurkoja äijjiä ja sit periaatteessa ku ne otti siihen vähä niinku remmiin, remmiin siihen ni, se oli jotenkin niin siistii, pidin siitä kovasti niin... Niinku Ätäki sano et ku on urheilusta pitäny tosi paljon, ja jotenki se oli semmosta että ku pääsi kumminki ite vielä niinku miettiin, vähä niinku kehittämään omaa itteänsä, ettei kukaan periaatteessa kärke etä mitä sun täytyy tehdä. Niin se myös piti siinä... että kukaan ei kärke mitä sun täytyy tehdä, saat mennä sillä tavalla kun haluat niinku sillä... Niin se oli jotenki siistii myös. Ja sit, ja ja, sit, tosi vähän me tiedettiin jutuista, mikä oli silloin mielenkiintosta, kun mä olin niinku ala-asteella vielä, me sit perustettiin oma porukka niinku mun ikästen kesken, ja sit siitä tuli vähän niinku buumi, meillä oli monta ryhmää siellä, ja sit ne oli niinku ne isot pojat oli niinku niitä kurkoja, ne oli alottanu ja ne osas niinku paljon, ja sit meillä oli niinku eri ryhmiä, niinku ala-asteikäsiä ja... Mutta me ei tiedetty mistään mitään niin periaatteessa niinku meil oli diskossa niinku sellasia tiekkö, vähän semmosia mitä breikissäkin on nykyään että niinkö, et et ringeissä näytetään kuka on paras ja näin ees pois päin. Niin ni me ei niinku tietty mitään mut silti me niinku aina tiekkö meillä oli niinku aina tiekkö tanssiskaboja, ei me niinku tietty että se kuuluu siihen asiaan, mut se niinku automaattisesti...

SN: Eli te niinku kehititte koko kulttuurin uudestaan...

T: Joo joo, et siinä oli semmosta jännitystä ja tiekkö, niinku, sillai niinku. Se oli jotenki semmonen tosi mielenkiintonen ja uus ja sitte niinku, just se niinku että pääsi hyvin näkyville ku sää siellä diskossa pyörit ja teit jotain juttuja mitä kukaan ei ollu nähny, ni sit siinä periaatteessa pääsit siihen valokeilaan, siin oli sellasta jännitystä...

SN: Eli siis hyvin narsistista!

T: Joo.

DN: Mut sit taas toisaalta, mikä oli mulle, mikä oli mulle tavallaan pelastus se että... mä en pyöriny missään maailman kivoimmissa porukoissa.

SN: Millä tavalla?

DN: Ei siis niinku, et siis tämmösiä niinku, nuoria, ei oo mitään tekemistä ja tyhmyys tiivistyy, et se niinku... tää breikki pelasti mut ehkä siitä, että mitä ois tulevana voinu sit tulla. En mä sano et mä mistään getosta oo enkä mistään kotosin, mutta ne piirit missä mä pyörin ni, se niinku jossain vaiheessa mua rupes väsyttään, et ne ei, ne ei tajunnu mitä mä hain. Ne ei tajunnu sitä intohimon paloo. Sit taas ku pääsi isompien ihmisten kans, isompien poikien kans vähän treenaileen, ni tuli sellanen niinku tavallaan niinku hyväksyty olo.

SN: Okei, joo.

DN: Halus tehä niinku enemmän sitä koska ensinnäkin siit jää niinku hyvä fiilis, treenien jälkeen jää aina hyvä fiilis jos on ollu hyvät treenit... Ja niinku... pääs mukaan semmoseen niinku, asiaan mikä oli selvästi niinku hyvä, mikä oli hyväksi. Se oli, se oli myös semmonen et, se kutsu mua semmoseen niinku parempaan, parempaan, kivempaan ja hauskaan. En dissaa niit ihmisiä ketkä silloin oli mutta... ne tekis nyt varmaan vähän jotain muuta ku breikkais.

SN: Ymmärrän, ymmärrän. Missä määrin teidän kaverit on niinku samoja porukoita? Siis kyllä mä nyt uskon että teillä on myös kavereita jotka ei breikkaa, mutta...

T: Joo, tottakai.

DN: Ei monella breikkarilla oo, mut meillä on!

T: Todellakin.

SN: Okei. Mut siis miten tärkeä se kaveripiiri siinä on, onks se tärkeä?

A: On, on.

T: Se on se suola periaatteessa, et aina ku mennään treenaan esimerkiksi, mekin kuulutaan eri ryhmiin kaikki, mut sillai niinku, sen huomaa heti että kenen kanssa synkkaa ja kenen ei. Esimerkiksi silloin ku Antti muutti Helsinkiin, se jotenki heti tiekkö se, sen hyvän fiiliksen siinä tuns. Ja sen jälkeen on niinku treenattu yhdessä. Et periaatteessa se niinku, tanssii siksi että treeneissä on hauskaa, sen on tajunnu, että enää ei tanssi siksi että halua pärjätä battleissa, vaan nimenomaan siksi niinku että joka kerta ku tanssii ni on hauskaa, ja siksi niinku että kenen kanssa treenaat ni se on niinku avainasiassa.

SN: Niin niin, aivan.

T: Et se sosiaalinen merkitys on kanssa niinku tosi tärkeä just. Ei oo pelkästään niinku se että sä toistat toistat toistat toistat jotain tempua, vaan niinku se nimenomaan se sosiaalinen juttu.

SN: Okei. Pystytteks te jotenkin niinku erottamaan se että mikä on se ydin että minkä te teette tota? Et onks se vakka just tanssi liikuntana vai se sosiaalinen aspekti vai mikä...

DN: Se on... kun puhutaan breikistä, tai kun puhutaan yleensäkin tanssista, niin sehän on taidetta. Se on... se on se oma, oma niinku purkaus, sen latauksen purkaus mitä pääsee tekeen, siis se on yksinkertaisesti niin kivaa, et siin tulee niin paljon oivaltamisen sellasia ahaa-hetkiä, et se kun oivaltaa jotain omassa kropassaan ja omassa tommosessa liikkeissään tai jotain, ja sä haet tiettyä tyyliä ja se syntyy, koko homma syntyy. Ei me, tottakai siinä pysyy hyvässä kunnossa, siinä pysyy hyvässä tikissä tähän mennessä mut ei se, niinku, ei se ainakaan meille kolmelle oo mikään niinku...

onhan se huippu... me treenataan ku huippu-urheilijat. Mut ei me oteta sitä semmosena niinku treeni...

T: Ei todellakaan. Se ei... se kuuluu siihen yhdessäoloon ja taiteentekemiseen. Jos tekee mieli niin tekee mieli.

A: Tota... Ite oon miettiny tota kysymystä tosi paljon kans että miks sitä oikein tekee. Mä olin syksyn, olin vaihto-opiskelemassa tossa, jäi vähän niinku treenit vähemmälle...

SN: Missä sä olit?

A: Mä olin tuolla Kanadassa. Niin tota, siellä ei sitten ollu niin hirveesti, enemmän keskitty niinku kouluun ja muutenki vaihdossa olemiseen. Mut sitten ku tuli takasin, ni kyllä se vaan oli niinku, se ku pääsee treeneihin ja, hyvien kavereiden kanssa, ja sit vielä just se onnistumisen ilo mikä siitä tulee ku joskus onnistuukin ja oppii sen jonkun uuden jutun ja joskus ihan vahingossakin tekee jotain kummallista niin... On se vaan jotenki semmonen, et sinne vaan halua takas, et samalla pääsee niinku purkaan huonon päivän paineita pois ja on niinku ihan semmosessa... virtuaalimaailmassa. Mitä ei oo niinku olemassa tavallaan. Pääsee ihan niinku... irti arjesta.

SN: Okei.

T: Se on kyl täysin totta se irti arjesta -homma. Vaikka kuinka murheellista elämä on jossain, ni sä meet sinne treenaamaan ja siel on hyvä meininki, ni kaikki unohtuu ja... se on kyl jännä juttu. Täytyy kyl sanoo että kyl tässä oppii tuntemaan niinku jatkuvasti itteään enemmän ja enemmän periaatteessa. Et se, mitä sä haluat, esimerkiks mulle niin ni viimeset vuuet niin ni jotenki musta on koko ajan tuntunu et nyt mä tiien mitä mä tältä haluan ja nyt, nyt mä oon niinku löytäny sen... Sit taas niinku puolen vuen päästä niinku ei, nyt mä vasta tiän mitä mä haluan ja ei... nyt, nyt, nyt...

DN: Joka päivä oppii jotain, jotain siis niinku liittyen meiän lajiin tai elämään tai ihan mihin tahansa ni tää on kumminkin hieno polku monelle, täs oppii kumminkin matkan varrella koko ajan jotain.

T: Elämänarvoja.

DN: Niin.

A: Joo.

DN: Se et sul on avoin mieli, niin, ni sillä sä pääset hyvin pi... niinku kaikissa lajeissa, opit siin matkan varrella niin paljon. Niin ja sit täs on monta, monta tavallaan aspektia et minkä takia tää on kivaa, tää voi olla fyysistä, tää voi olla niinku... sä voit kuvitella miltä tuntus kun sä löydät jonkun balanssin, kun sä pyörit päällään, sä löydät sen balanssin ja se vaan pyörii ja pyörii ja pyörii, niinku mikä fiilis siitä tulee ku sä onnistut tekeen jotain yliluonnollista tavallaan, se on...

SN: Mä voin kuvitella sen vain teoriassa!

DN: Mut sä voit kuvitella sen et fyysisesti se tuntuu niinku uskomattomalta ja... hienolta, et ei vittu mä meen päälleen, tää menee tää menee... Tai sit, tai sit tämmöseen niinku... minkälaisia ystäviä sä saat tän kautta ja... esimerkiks ku me matkustetaan jonnekin uudelle maalle, me voidaan mennä vaik lomalle... sanotaan mä menin kerran Islantiin, mä olin matkal New Yorkiin ja mä jäin Islannis pariks päiväksi... En mä tienny Islannista yhtään mitään, en tuntenu ketään... Tämmöset b-boy niinku nettisivutten [...] kautta ni kyselin et onks Islannis yhtään breikkaria, sit yks vastas et on, et

tuu, sä saat asua mun luona. Sä saat asuu, mä asuin siel kaks päivää sen luona, sen vanhempien luona, meil oli tosi kivaa, heti tämmönen bonding...

T: Joo.

A: Joo.

SN: Okei.

DN: Et se niinku, se on niinku niin... unity... se meininki, se on, se on hienoa, ja siis se, tottakai siis se miltä se tuntuu niinku henkisellä puolella ja sit sitä oppii myös... oppii myös elämänarvoja. Hyvin paljon, joka ikinen meistä on oppinu niin tän kautta...

T: Todellakin.

SN: Tätä mä halusinkin kysyä, kun sä aikasemmin jo sanoit niistä, et minkälaisia ne arvot on?

T: Arvostus.

DN: Se arvostus, arvostus, arvostaa eri tavalla, ainakin näin on meille, tai mulle ja meille käyny, et rupee arvostaan niinku ihmisiä eri tavalla, et niinku, se arvostus peittää niin paljo asioita. Se et se on niinku, sä näät niin paljo eri kulttuureja, täs on just se et voi olla, voi olla joku fani tai joku Afrikassa, joka diggailee meiän meiningistä, niinku netin kautta nähny jotain. Se rupee niinku, sit sä meet käymään siellä tai jotain, sit sä rupeat arvostaan sitä kulttuuria missä se elää, ja se... sä arvostat niin paljon enemmän, se ei oo sitä et on syntyny lusikka perseessä, hopeelusikka perseessä, se ei oo silleen että kaiken saa mitä haluaa, ei täs pitää, täs pitää tsemppaa, täs pitää, vähintään niinku joka ikises tanssilajissa, et mitä tahansa tekee, se pohjan kasaaminen vie vähintäänkin kymmenen vuotta. Ymmärrätkö? Et sit voi alkaa tekeen än äs taidetta. Et se vie, se vie niin paljon aikaa. Mä puhun nyt ylipäänsä tanssista.

T: Oikeestaan se, mitä paremmaks tulee sitä vähemmän sul on todistettavaa.

A: Semmonen nöyryys, on kans semmonen mitä ite on huomannu, että niinku... että ei, tavallaan oppii semmosen ettei niinku luule itestään liikoja, tai sitte... niinku... oppii tavallaan semmosen niinku nöyrän asenteen elämään. Että kaikki ei ookaan niin helppoo.

T: Sit se että... jos haluu... jos haluu menestyä tai haluu... että tää tuntuu hyvältä, niin et sä silloin voi dokaa joka päivä, et sä voi tehä mitään...

DN: Se mikä yleensä tuli nuorempana, tulee vieläkin, se et jos jotain tapahtuu, jotain tyhmää tai menee dokaan tai jotain tekee, niin aina miettii et miten sit seuraavan päivän treenit, sit mä en jaksaa treeneis vetää niinku. Et tavallaan pitää sen puhtaalla linjalla.

SN: Niin jonkinlainen vastuullisuus...

DN: Niin. Se on vastuullisuutta, sä oot vastuussa, meillä ei oo mitään niinku valmentajia et semmosia. Tottakai voi jonkun siiven alla olla ja näin mut meillä ei oo mitään valmentajia, meiän pitää olla meiän oman itsemme pomoja. Siin oppii, siin oppii vastuuta ja... yhteis... yhteisyyttä, unity, unityy.

SN: Okei. [Ülesanne.]

SN: Sit ku mä aattelin silleen että jos nyt käytetään sitä sanaa alakulttuuri, ni tän alakulttuurin suhde muihin ja sit sellaseen niinku mainstreamia... ni miten teidän mielestä ne, jotka kuuluu tähän teidän juttuun, onks ne jotenkin erilaisia ihmisiä kuin ne jotka kuuluu mahdollisesti johonkin toiseen alakulttuuriin tai jotka ei kuulu mihinkään, jotka on sitä mystistä mainstreamia?

DN: Siis alakulttuuri alakulttuurina... niin tota... ei, ei me niinku... se mitä meidät monesti koetaan väärin, tää on nyt vähän kaukaa haettua... Miten monesti meidän tyyppiset ihmiset koetaan väärin, me edustetaan hiphop-kulttuuria, alamaailman kulttuuria, jota moni tämmönen... mitenhän mä nyt sanoisin kiltisti, tämmönen niinku ”normi”, tää nyt ei kuulu täällä mut, just ”normi” kaduntallaaja tai sit joku kokeneempi mainstream-taiteilija tai joku vastaava ni kokee et, kokee tän asian... niin ni ei tiedä niin paljon, kokee tän asian pelottavana.

SN: Okei.

DN: Koska, esimerkiks se jos me battlataan jossain tuolla, ja siin tulee vähän riitaa, ja sit me battlataan niinku oikeesti ihan tosissamme, ihan silleen ”aa-aaa” niin ihmiset niinku ajattelee et hei, tää on niinku, niillähän on jotain fighting-matsia et tää on niinku, tää on pelottavaa. Et ne mistä ne ei, mistä ne ei tiedä, ne pelkää sitä hyvin paljon. Sen takia esimerkiks me puhutaan hirveen paljon siitä et jos meillä tulee haastattelu tai joku televisio tai joku, ni muistakaa käyttäytyä. Muistakaa olla normaalisti, muistakaa, muistakaa olla... muistakaa edustaa, joka ikinen meistä joka menee televisioon ni edustaa meidän lajia. Et niinku ottakaa huumoria, edustakaa teiän lajia, nii ettei sinne mee esimerkiks... moni ajattelee et eihän tämmösen meidänlaisten alakulttuuri-ihmisten kanssa ees voi puhua koska ne ei osaa muuta ku slangia. Moni ajattelee näin! Selkeesti, puhukaan selkeesti, edustakaa lajia, tää ei oo mitenkään niinku paha asia, päin vastoin tää on hyvä asia. Tää on pelastanu monen ja tulee pelastaan monen ja tää on hieno asia. Älkää pilatko sitä menemällä televisioon, haukkumalla muita lajeja tai puhumalla epäselvästi. Monet on silleen et täs on tapana se et... et ne ei oo ehkä oikeessa elämässä niin sellasii kovia, sit ne, sit, tää on helppo ratkasu siihen niin et nyt mut on hyväksytty jossain, nyt mä voin leikkiä gangstaa koska mä oon...

T: Joo, tää teatteri, oma teatteri, monilla on semmonen rooli päällä koko ajan, esittää jotain et ne on jostain getosta, niinku se, semmonen periaatteessa, se on semmonen skene, skenen niinku julkisuuskuva, periaatteessa se, se esittäminen semmonen et mennään sen pipon alle ja, tai lipan alle, ja esitetään jotain koko ajan että vaikka niinku, vaikka jotain muuta ku ne oikeesti on. Että, että, joo. Monet ei oo löytäny itteään vielä, se mitä ne niinku oikeesti niinku on, vaan periaatteessa peittoutuu sen skenen julkisuuskuvan taakse. Siksi niinku monesti...

DN: Tää on tanssilajina tää on ja kulttuurina hyvin raaka. Et jos on raaka ja on, tietää et tää on aika kova juttu, ni sit ei tarvii esittää etukät... niinku, eteenpäin ei välttämättä tarvii niinku. Me ollaan kaikki niinku tosi hyvä sovussa, meil on asiat enemmän tai vähemmän hyvin, ei me, meidän ei tarvii niinku, se ei tuu luonnostaan se semmonen...

SN: Et siel Äänekoskella ei ollu mitään gettoja...

A: No eipä hirveesti oo!

DN: Tyyliin et se... se näkyy myös tanssissakin helposti, et jos jollain on päälle leimaantunu karakteri, niinku, sen näkee heti päälle mut hirveen moni, hirveen moni siis tämmönen niinku ns. normi-ihminen, tää nyt on vaikeeta sanoo normi-ihminen mutta tiedät mitä mä tarkoitan... hyvin vaikee suhtautua siihen koska se kuva ulospäin on jo valmiiksi tämmönen niinku pelottava.

SN: Okei.

T: Ennakkoluulot...

A: Tää vaatiikin niinku pientä semmosta paneutumista tää koko kulttuuri, et ku on ollu niin paljon kaikkee, on niinku pitkä historia ja sitte, niinku jokainen asia vähän linkittyy niinku toiseen. Et se jotenkin tavallaan asiaan perehtymättömältä jää aina sit vähä niinku, saa jostain pienen tiedonpätjän ja toisaalta sit pienen tiedonpätjän ja sit se, tulee niinku koottua vähän vääriä mielipiteitä. Et sekin mikä nyt mediassa painottuu on tää hiphop-gangsterimeininki, helposti linkitetään siihenki. En mä tie, ite on ainaki joskus, monesti tulee just semmonen olo ettei välttämättä halua puhua koko, edes edes tanssiin tai breikkaukseen ku heti tulee se että ”jou, jou, sä oot se räppäri, hiphoppari ja housut roikkuu” ja siis... Se leimaa sellasii, semmosiaki ketkä...

T: Siinäpä... Joo, sano vaan loppuun, sori.

A: Niin, tavallaan mun mielestä ainaki ajautunu sellaseen että on tosi niinku, porukka tosi niinku varovaisesti niinku tulee ees esille koska sitten helposti just saattaa tulla näitä niinku leimauksen ja tämmösen niinku... miten se nyt ois, tommosten niinku ennakkoluulojen tuomaa semmosta niinku leimausta.

SN: Te vastaatte jo täs vaiheessa kaikkiin mun kysymyksiin mitä tulee täällä mut mitä mä en oo ehtiny vielä ees kysyä!

T: Mä haluisin nyt kysyy sulta semmosen kysymyksen et ennen ku sä lähit rakentaan tätä juttua niin mitä sä ajattelit?

SN: No mä kyllä tiesin oikeestaan aika paljon, et mä oon ollu aika, ei niin et mä oisin ollu mukana missään mut mä oon ollu aika kiinnostunu koko tästä kulttuurista et sen verran mä ehkä tiesin, ja sit et... niin, et miten mä sit, mä haluisin kyl väittää et ei mul ainakaan mitään sellasii negatiivisii tai ainakaan mitään älyttömii ennakkoluuloi oo ollu, et mun mielestä se on vaan aina ollu niin siisti, siis nimenomaan se itse asia siinä, tai se, taito. En mä kyllä varsnaisesti taida oikeesti, mun kavereissa ei silleen oo yhtään oikeesti breikkaajatyyppejä, mikä on vähän outoa. Mut okei, mitkä niinku muut sellaset ryhmittymät tai alakulttuurit tuntuu teille silleen läheisimmiltä, tai tähän juttuun läheisiltä?

DN: Sanotaanko... mä edustan tiettyä kulttuuria ja tiettyä tämmöstä niinku... en halua uskonto, mutta tiettyä tämmöstä, hiphopiin, mitä hiphopiin liittyy ni... Tämmösiä niinku, no niinku graffiti on esimerkiks, se on mun mielestä niinku kaikista, se on ollu jo ennen hiphopia olemassa, se on niin raaka laji, sitä ei voi muuta ku niinku arvostaa sitä raakuutta tavallaan siinä. Ja sit tota, kaikki tällaset DJ:t jotka oikeesti on DJ:tä eikä semmosia niinku, jotka... plokkaa jonkun toisen niinku nykyään saa netistä kaiken, ni plokkaa jonkun toisen soittolistan ja menee soittaa, tietsä mitä mä tarkotan? Et kovaa, kovan niinku, periaatteessa kaikki, mä arvostan niin paljon asioita, olkoon se fudispelaaja, DJ, breikkari, ihan sama mikä, vaikka tommonen katolta tommonen lumiäijä, niinku pudottaja, lumenpudottaja... Mut laatu on laatua. Se joka on tehny kovan työn... Sen niinku laadun, laadun näkee. Ja sen, se on hyvin vaikeeta lajissa ku lajissa. Me arvostetaan niinku hyvin paljon niinku meidän lajia, ja skeitti, ja jos mennään pois meidän lajeista niin skeittaus, snoukkaus, meil on historia siihen asiaan. Laadun, laadun ja kovan työn tulos näkyy. Se on ehkä sit enemmän niinku yksilöllistä tavallaan. Ainakin näin, näin siis heti tulee mieleen.

T: Ei nyt ehkä mitään sellasta tiettyä kulttuuria niinkö... [...] erottelee.

SN: Onks sit jotain sellasii alakulttuureita joita te ette tajuu ollenkaan?

DN: Jotain fetissejä mä en kyl tajuu! Ei... On tottakai siis asioita mitä ei hyväksy, tai halua

hyväksyä, niinku alamaailman kulttuureja, mut ne menee sit enemmän semmoseen niinku jonnekin uusnatsi, niinku natsismiin ja tämmöseen...

SN: No on nekin alakulttuureja.

DN: Se on niinku kulttuuri sinänsä, mut ne on asioita mitkä ei johda mihinkään muuhun ku pahaan. Siis on, aina voi nähä jotain lajeja ja on ihan silleen ”fuck”, niinku, mut sit jos joku esiintyy vaik just jotain näitä fireball-juttuja, ni ollaan vaan silleen että toi on ihan hippien hommaa, mut jos se tekee sitä hienosti ja hyvin ja antaa siihen kaikkensa, ni tottakai sitä pitää arvostaa, ei, ei voi olla... ei saa dissaa ja plus et sen takia koska et tällä asialla voi pärjätä jollain tapaa niin pitää olla avara katse.

T: Todellakin.

DN: Se on niinku pakko olla vaan, ja se on niin paljo mielekkäämpää.

T: Ja sitte se, että, joo, tottakai pitää arvostaa laatuakin, mut jokaisella, mun mielestä jokaisella ihmisellä on joku josta niinku hän pitää mutta niinku harva sen löytää. Siksi niinku koko ajan kehittyy uusia lajeja koska niinku ihmiset löytää jonkun uuden jutun. Sillon ku siitä on itelle hyvää, muille hyvää, ei oo itelle pahaa eikä oo muille pahaa, sitte... mä, kaikki hyväksyn sen, olipa se hippi tai ei ollu hippi tai olipa se rokkari tai ihan mikä vaan, et jos vaan niinku löytää jotain hyvää ittellensä, mistä niinku diggaa, niinku me ollaan löyetty tää, ni meitsi hyväksyy niinku ehdottomasti kaikki. Eikä me sinänsä, ei me mitään maailmanparantajia olla. Oman maailman parantajia!

DN: Me ollaan oman maailman parantajia, mut ei me, siis silleen, mennä, jos joku tuol tekee jotain tyhmää ni tehköön, [...].

SN: Okei.

T: Se et mistä, mihin ite polttaa, rupee polttaan niinku hyvältä.

DN: Just se että mä työskentelen hyvin paljon näyttelijöiden kanssa, mun mielestä näyttelijän työ on ihan by far niinku vaikeimmista, ja mä arvostan sitä hommaa eniten. Se on niin [...], se on niin paljon mentaalista peliä, et kuka saa nujerrettua kenenki henkisesti ja kuka näin niinku. Taas näyttelemisessä on se vuorovaikutus mikä on kaikesta, kaikesta tota, kaikista tärkein... Tämmösiä asioita, joku taas näkee sen ehkä enemmän semmosena, niinku urheiluna, jotkut näkee enemmän urheiluna.

T: Kuka pyörii eniten päällään.

DN: En sano et ois mitään sellasta niinku alakulttuurina... paitsi sit just jotkut, mitä aikasemmin sanoin.

SN: Niin. Niin niin. Entäs sitten, minkälaiset ihmiset sit kuuluu siihen mainstreamiin? Minkälaisii ihmisii on niinku ”tavikset”, onks ne jotenki erilaisii ihmisii?

DN: Niinku millä tavalla tavikset?

SN: Niin, no, ensin pitäis varmaan määritellä se mainstream että mitä se tarkoittaa, koska se on aika...

DN: Yleensä se viha mikä niinku nousee monelle siitä että joku on mainstream ja joku ei, ni on

saanut, tai on joutunu paikkaan missä on esillä ja missä saa paljon huomiota, joka ei oo sitä ansainnu. On paljon koreografeja, on paljon tanssijoita, ja kaikkia jotka on saanu hirveen niinku keskitasolla, keskitasosella... keskitasosilla taidoilla, semmonen joka... ei oo panostanu siihen oikeella tavalla, saa sit hirveesti huomiota ja ihmiset ihailee häntä. Häntä ihmisenä. Ymmärrätsä mitä mä tarkotan?

SN: Joo. Paitsi et mä en oo ihan varma miten se liittyy siihen mainstreamiin?

DN: Nämä on taas, ne on sit niinku mainstreamissa...

SN: Ai ne? Okei...

DN: Tai jossain vastaavassa... Toi ei oo maksanu, tai tavallaan toi ei oo maksanu velkojansa.

SN: Okei.

DN: Sil tavalla se on meille niinku, jos joku joka on pitkän linjan artisti, ja sit rupee tekeen telkkariduunia, ni sit kaikki on ihan että hei okei, kaikkien pitää syödä. Sit taas jos tulee joku ihan niinku...

SN: Newbie.

DN: Än äs newbie joka sit syö vain sitä lajia pois päin, yleensä siihen tulee sellanen niinku et ”ei”.

SN: Okei.

DN: Sit on sellasia ihmisiä jotka ei esimerkiks ota levysopimusta vastaan, koska se on vastaan heidän ideologiaa. Et en ota vastaan, sit must tulee kaupallinen... Niin kauan kun sulla on itellä hyvä fiilis ja sä oot, osaat olla fiksu tilanteessa, haastattelussa tai missä tahansa, ja osaat edustaa omaa lajiasi hyvin, niin ei se, ei se tee susta niinku tavallaan mainstreamia. Sit jos rupee tekeen niinku ihan semmosta niinku, tosi huoraamishommaa, ni sit se on vaan huono hänelle, ei se oo... fine by me.

SN: Onks teil tähän jotain lisättävää?

A: No aika hyvin kiteytetty.

SN: Okei. No sit vaihdetaan siihen mediahommaan, eli yleisesti ottaen... niin, koska se on mun aihe ja mä en oo ees päässy mun aiheeseen vielä... Ihan taustaks että kuin paljon te niinku ylipäänsä seuraatte mediaa ja esimerkiks minkälaisii lehtii luette?

DN: Tarkoituksenahan on aina... hyödyntää mediaa siinä mielessä niinku tyyliin... uutiset ois hyvä kattoo, lehtiä ois hyvä lukee, et tietäis enemmän maailman menosta. Ja eikä aina lokeroudu vaan siihen omaan maailmaansa et rupee vaan miettiin breikkijuttuja ja näin. Vaan, vaan se saa, pääsee mahdollisimman paljon myös näkeen normaalielämää. Ja, ja mulla itellä ni tällaset sohvasarjat, ni kyllä niitä aina kattoo sunnuntaina darrassa.

SN: Okei.

DN: Et se ei oo sellanen niinku koukuttava asia, kaikki, kaikki niinku dokkarit ja tällaset niinku hyödyntävät... hyödyntävät asiaohjelmat on mun mielest kaikille hyvä.

SN: Okei. Tota, mistä sä saat uutises?

DN: No mä saan uutiset vähän sieltä sun täältä.

SN: Okei.

DN: Joko luen ne netistä, joko televisiosta... luen lehdestä... puhun ihmisille, sosialisoidun, puhun ihmisille, saan uutisia sitä kautta... Ja tota... joka päivä haluan oppia, siis, mä oon ottanu oikeen niinku asiakseni tän et joka päivä oppii jotain uutta jostain asiasta, siis jostain asiasta, ihan mistä vaan, et miks seepralla on tommoset raidat tyyliin. Et sä opit niinku koko ajan jostain, et sua kiinnostaa, sä oot avoin infolle.

A: Joo, no mä oon ehkä tällasta perinteistä uutiskansaa, aina tulee melkein katottua puoli yheksän uutiset. Tota, tota, mut pyrin kyllä välttään, tai oon pyrkiny välttään tämmöstä niinsanottua keltasta mediaa, että en semmosta, tai en ainakaan niinku tosissani lue sitä. Jos niinku haluan jotain uutisia niin sit niinku meen kyllä, no Suomessa nyt Yle on semmonen, ja sitte nää Maikkarin uutiset. Jos nyt tälleen näitä uutisia. Ja... pääasiassa valtamediasta seuraan.

T: Oliko sun kysymys niinku että luetaanko me tai niinku ylipäänsä otetaanko me tietoa niinku breikkimediasta vai yleensäkin mediasta?

SN: Eee, ei ku kysymys oli oikeestaan enemmänkin se et ylipäänsä mitä mediaa.

T: Okei. Niin niin justinsa joo.

SN: Ihan kaikkiin juttuihin liittyen, ei ainoostaan tähän.

T: Okei joo. Okei. Niin justinsa.

A: Ja sitten, ainakin mulla tää Bassoradio ja tää Basso-media, se on taas niinku sellanen... semmonen kulttuurimedia mitä kuuntelee sitten, pyrkii seuraamaan.

SN: Eiks niil oo siis radio ja lehti ja...

A: Ja sitten netti-tv. Et sitä mä seuraan aika paljon. Tavallaan jos halua tämmöstä... just niinku, oman henkistä niin niin sitte.

DN: Matkustamalla.

SN: Okei. Niin, entäs sun?

T: Täytyy kyllä sanoa että niinku televisiosta en saa kyllä niinku oikeestaan mitään, mitään tietoa koska mä en televisiota. Mutta tota, kyl mä niinku, perus aamun Hesari tulee kyl luettua...

SN: Ihan niinku paperilehtenä?

T: Joo. Ja sit tietty netistä mitä nyt aina tulee vilkuiltua, mutta tota aika vähän silleen loppupeleissä tulee kumminkaan sillai niinku seurattua. Suht vähän. Et kyllä sitä niinku tietää kaikkea, mut vaan sen pintaraapasun, et sitä syvemmälle en oo koskaan menny, että... sillä lailla että se Hesarikin on vaan siksi koska kämppis tilaa. Et jos sitä ei tulis, jos se ei tilais niin sit sekin jäis lukematta.

SN: Niin niin, aivan. Onks se sit enemmän niinku, miks ylipäänsä seuraa mediaa, et onks se

enemmän tiedonhankkimiseksi vai viihteeksi vai mikä se päällimmäinen motiivi on?

T: Mulla ainakin, mullon lähinnä viihteeksi, että tota, kyl mä jos mä oon jostain kiinnostunu niin kyl mä sen tiedon löyän jostain muusta kun niinku periaatteessa, no lähinnä netistä tietenki siis, sitte hakee infoo. Jostain kirjasta ehkä sillon tällön enemmän netistä, mut lähinnä se niinku vaan siiks että se on siinä tarjolla niin sä luet ne uutiset. Ihan viihteen kannalta.

SN: Aivan.

DN: Se on ehkä se että monesti ku aina ihminen sanoo että joo, pitäis lukee ehkä lehteä että tietäis mitä maailmassa tapahtuu, se on ehkä semmonen joka vähän raksuttaa että pitäs tietää mitä maailmassa tapahtuu. Mut et se vaan tekee joka ikisessä informaatiossa... joka ikisessä informaatiossa, vaik Hesarin informaatiossa on jonkin sortin niinku viihdearvo. Mut sen voi myös näin kuvitella sen et se infon hakeminen voi myös olla hauskaa ja viihdyttävää.

SN: Niin.

A: Joo. Mulla taas on oikeestaan semmonen niinku tiedonjano tavallaan että haluan just tietää mitä tapahtuu. Mitä on maailmalla tapahtunu ja ihan sitte sellasia niinku, mä luen jonkun verran sellasia niinku... tekniikka- ja historiajulkasuja, tiedelehtiä ja tämmösiä seuraan aika paljon, sillon tällön.

DN: Tieteen kuvalehti on parasta viihdettä mitä on. Siinä lukee niin hauskoja juttuja niinku faktapohjaisia asioita.

A: Ja sit, just tota, kaikkee tämmöstä, netissä niinku tekniikka ja talous, sanotaan uusia tekniikka... Tavallaan ehkä niinku opintojen kohdalta tullu tää että haluu niinku tällasia lukee. Tietää vähän missä maa menee.

SN: Tota, entäs sitten niinku... miten paljon tällasessa niinku normimediassa, siis ei oteta mitään Bassoaa vaan esimerkiks just Hesari, tai mikä tahansa, mut miten paljon ylipäänsä breikistä kirjoitetaan, onks teillä jääny mieleen jotain stooreja?

DN: Mä oon ollu Hesarin etukannessa.

SN: Ai jaa!

DN: Jes! Sillon mä luin Hesaria. Eiku se oli tota, se oli tämmösest yhestä produktiosta mikä, se oli mun sooloteos.

SN: Okei.

DN: Ja siitä oli sit niinku, etusivulla oli kuva ja kulttuurisivulla sitte [...]. Se oli vaan siis jonkun mielestä kiinnostavaa niin se oli laittanu sen kuvan etusivulle.

T: Mäkin oon ollu, itse asiassa aika vastikään oli Hesarissa kans, tanssijuttu joo. Niin tota, urheilusivulla, se oli periaatteessa lokeroitu siihen niinku urheilupuolelle.

SN: Aa, okei.

T: Niinku pelkästään. Se itse asiassa on, se on jännä juttu niinku koska niinku, jollekin se siis on tietsä urheilua ja jollekin se on sitä kulttuuripuolta ja joku miksaas että jos niinku media haluaa tehdä sitä ni sit se niinkö johonki pitää lokeroita. Esimerkiks nyt ku minun ja se Ätän juttu oli hyvinkin

poikkeavia sen takia et se oli niinku kulttuurin takia, koska Ätällä oli se niinku se projekti ja se.

SN: Niin niin, aivan.

T: Ei se niinku todellakaan kuulunu siihen urheilu, niinku sektoriin. Toisaalta taas se niinku toimittaja joka halus tehdä sen niinku nimenomaan niinku urheilu, urheilupuolelle ja sit se periaatteessa vaan niinku kyseli urheilu... eli periaatteessa saavutuksia ja siis sillai niinku blaa blaa blaa ja...

SN: Niin niin eli ehkä se on sit vaan se että minkä näkökulman siihen ottaa.

T: Niin mikäs tää nyt oli tää kysymys, pääs unohtuun...

SN: Niin siis että onks niitä ylipäänsä, no mä nyt siis tiedän että on, mut kuin paljon ylipäänsä breikkii käsitellään niinku normaalimediassa?

A: On. Kyl se ainakin mun mielestä on enemmän silleen että jos joku pääsee lehteen, tai pääsee, joutuu, miten sen nyt ottaa tai on niinku juttu lehessä niin se on enemmän semmonen että ”vou”, että nyt päästiin.

DN: Se on iso juttu.

A: Niin. Että ei se oo niinku ihan jokapäiväistä. Et kyl se on niinku sitten kiertää sana että huomasitte että se ja se oli lehessä. Et siisti homma et se on päässy...

DN: Sit kirjoitetaan enemmän jostain fucking BB-ihmisistä jotka on tippunu jo aikoja sitten. Se on niinku... taas sit samalla vähä silleen, ei se nyt turhauttavaa oo, sen ymmärtää, mut vähän silleen... Jos jotain järkevääkin vois, et se asia mitä me tehään ni se on silleen et joku menee BB:hen ja on siel kaks viikkoo, lentää ulos, siit kirjoitetaan enemmän viikon aikana ku mitä meistä on kirjoitettu kymmenen-yhentoista vuoden aikana.

SN: Hyvin todennäköisesti joo.

A: Mun mielestä se on jossain määrin...

SN: Tietenkin oottekste ikinä ajatellu että joku teistä vois mennä sinne BB:hen?

DN: Ei, ei...

SN: Sais niinku tälle julkisuutta... Okei, mut nyt niinku kaikki mitä te mainitsitte oli niinku sellasia mis te olitte ite ollu tai joku tuttu on ollu...

T: Joo.

SN: Tunnetteks te kaikki, tai silleen...?

T: Kyl se vähän menee silleen...

A: Kaikki tuntee kaikki.

SN: Okei.

DN: Noista tyttöbreikkareista on tehty muutaman kerran on tehty juttua ja... siis silleen hienoa tietenkin. Mä oon ite tota, kun mä oon Svenska Teaternin tommoses musikaalis mukana, et siitä taas on kirjoitettu paljon, niinku lehdissä ja näin et mä oon niinku sen kautta ollu sitten.

T: Niin.

SN: Okei.

DN: Mutta se on sit taas et se kuuluu siihen produktion ja näin. Et joskus on taas...

T: Mun mielestä on taas ollu silleen niinku viime vuosina vähän nousussa että on niinku määrällisesti ollu enemmän mitä niinku.

DN: On on joo.

T: Sitte, mun mielestä kesälläkin oli yks iso tapahtuma täällä ni siitäkin kirjoitettiin, et Yle oli tehny jutunkin siitä et nyt on isot breikkijamat Suomessa, et... ne alkaa vähän noteeraamaan.

SN: Keskustelettek te niistä jutuista mitä on, okei todennäköisesti jos siinä on joku kaveri ollu tai jos on ite ollu siinä, mut keskusteletek te niistä jutuista yleensä?

T: Joo.

DN: Kyllä me joo tottakai.

A: Aina jos on joku niin on se sellanen ”wow”-juttu ja semmonen, ja semmonen... uus, uusi, vähän niinku semmonen haaste, ja siis sillai että vähän sitä aina tulee mietittyä että no niin, nyt se tulee ja vähän semmonen jännittävä paikka ja sitä vähän kertoo kaverille ja... ja sitten se tulee ja sit se on ja...

SN: Joo. Niin niin nyt tarkotat siis jos ite on siinä jutussa?

T: Joo, sit sitä vähän spekuloidaan, ja...

DN: Sillon kun se Thumbar juttu oli Hesarissa niin se sano et se tuli jossain vaiheessa, ni mä olin joka aamu silleen...

T: Joo. Se sana kiertää, puhutaan...

A: Ja sitte yleensä puhutaan, ainakin me ollaan kaveri... niinku Äänekosken porukan kanssa puhuttu, että oliks se toimittaja nyt hyvä vai ei, et kirjottiks se nyt todenmukaisesti [...]. Paljon tällastakin.

SN: Joo. Eli et te niinku analysoitte niitä?

A: Joo.

DN: Kyl me [...].

SN: Te ootte niin unelmahaastateltavia oikeesti, tää on ihan täydellistä!

T: Ja varsinkin...

DN: Kyl me kato sitten suakin analysoidaan, analysoidaan ihan varmasti!

SN: Niin!

T: Mut siis silleen varsinkin se kun on joskus ollu sellasia juttuja tieks jotka on niin niinku, tekee niin hallaa kulttuurille ja just sitä niinku että, seuraavalla...

SN: Millä tavalla?

DN: No jos ihminen haastattelussa ei tajua sitä että hän edustaa kaikkia...

T: Joo. Nimenomaan.

DN: ...breiktanssijoita, siis sehän on itsestään selvää. Niin, ja siis silloin päästää suustaan jotain semmost niinku enemmän tai vähemmän turhaa tai tyhmää, lapsellista...

SN: Eli siis silloin te syytätte sitä omaa jätkäänne ettekä sitä..?

DN: Niin no siis...

T: Tavallaan ja sitte...

DN: Eiku siis... monesti joo okei, ne voi kirjottaa miten sattuu, joka ikisen kerran ku mä oon menny haastateltavaks johonki, niin mulle on, mulle on lähetetty se juttu eka, tarkistettavaks, ja sit voi lähettää. Sit se, semmosia asioita mitä ei voi millään... en tie saako olla kuinka tyhmä toimittaja, mut jos se kirjottaa, jos se ymmärtää sen asian väärin, ni sit saa olla mut... siis se et... niinku et sikailijoita löytyy joka skenestä, sikailijoita löytyy joka skenestä. Mutta sit ku tää on niin pieni kulttuuri ja tää on niin alkuvaiheissa vielä niinku mediassa, pitäis just muistaa kaikki järkevää ja kaikki kivaa ja kohteliaisuutta ja kaikkee tämmöstä...

A: Niin.

SN: Tuntuuks se oikeesti siltä et se on alkuvaiheissa, et eiks ihmiset oikeesti tiedä..?

DN: Kyl ihmiset, ihmiset rupee nyt niinku oikeesti tietää ja ihmiset rupee niinku, mä hirveen, hirveen monesti tappelen sen asian kanssa et ihmiset ei ota tosissaan, ihmiset ei ota mua tosissaan, ihmiset ei ota heitä tosissaan. Se menee monesti silleen, et niinku et... me ollaan ihan normaalia kansaa, meidän voi ottaa tosissaan. Okei me pyöritään tuol päällään ympäriinsä, ehkä se ei niinku jonkun mielestä oo fiksua, mut se on meille tärkeetä ja näin niin. Ihmiset ottaa meidät tosissaan.

SN: Tarkotatsä nyt niinku toimittajaa vai lukijoita, niinku ylipäänsä ihmisiä?

DN: Ylipäätänsä, siis ylipäätänsä ihmisiä, siis just se että eihän toimittajataan lähesty sitä artistia... tai ihmistä, jos se niinku ei säväytä sitä, tai jos se tietää et tää ei niinku säväytä ihmisiä. Tai se ei saa ehkä jatkaa siel firmassa duunissa jos se tekee tämmösiä juttuja.

SN: Jos te aattelette näitä juttuja mitä on ollu, vaikka ihan jotain tiettyjä juttuja, niin esiintyykö niissä jonkinlaisia ennakkoluuloja tai jotain ihmeellisiä virhekäsityksiä? Minkälaisia ne on siinä tapauksessa?

T: Siis onko niinku jutuissa ennakkoluuloja?

SN: Niin. Tai jotain sellasia virhekäsityksiä.

DN: Aika moniin, aika monesti jengi siihen jotenki alottaa ja perustaa sillä et, et niinku... ”tää on niinku tietty juttu” tai ”breakdance 80-luvulla oli suuri hitti” [...].

A: Niin, en mä sitten tiie, varmaan jokainen niinku perustaa sen siihen, ku on tavallaan vähän niinku semmonen näkymättömämpi kulttuuri, et perustaa siihen mitä on jostain nähny tai kuullu, tiedonmuruja, ni sitte yhittää niistä semmosen oman käsityksensä. Et ehkä enemmän semmosta niinku, mitenhän sen nyt sanois, no ainaki tulee mieleen vaan just tää niinku että meitä joskus haastateltiin johonki Äänekosken paikallislehteen, ni sit tuli vaan just sellanen, no just sellanen räppipää-olo vaan että ”te ootte niitä hiphop-miehiä” että... Jotenki semmonen iskostunu mun tonne takaraivoon vaan että monesti tullu semmonen vastaanotto sitte.

SN: Okei... Onks niis sellasia niinku faktavirheitä?

DN: On niitäkin joskus ollu, on niit joskus ollu jotain semmosia faktavirheitä, mutta ei...

T: Musta ne on ainakin vähentyny.

DN: Niin, ne on mustakin vähentyny ja sit ihmiset niinku, ainaki mitä meillä on ollu toimittajia niin ne niinku ihan oikeesti halua varmaks kysyä sen, sen takia ne varmistaa sitten vielä meiltä, koska tässä asiassa, meiän kulttuurissa on niin paljon sellasia asioita mitä ei... voi tietää ellei tässä kulttuurissa oo. Minkä takia ne niinku halua varmistaa.

A: Varmaan nykyään toi niinku, ku netti on paljo isompi nykyään, tai on niinku tavallaan, et netistä saa haettua tietoa ni, osaa toimittajtki valmistautua, ja sitte taas toisaalta joskus ku on haastateltu vaikka semmosta tanssijaa joka ei oo, kel on oma tietotaito ei oo niinku hirveen hyvä, sit se on niinku antanu vaan niinku vähän epäselvää informaatiota, jos sen oma tietotaito ei oo riittäny. Et ehkä niinku tää netin vallankumous on auttanu siinä et pystyy niinku...

SN: Tsekkaileen.

A: Niin, hakeen tietoa ja sit tavallaan, onhan nyt niinku kulttuuri menny eteenpäin et moni tietää niinku jo. Et sit tavallaan historian ja mistä on kyse.

SN: Niin. Onks ne jutut... sori, niin?

A: Et tää on auttanu tää tämmönen, ei enää tuu ehkä niin paljon niitä semmosia virheitä.

SN: Joo. Tota, onks ne jutut yleensä niinku positiivisii vai negatiivisii?

A: Positiivisia...

DN: Positiivisia ne on, sit, sit on eri asia jos sä teet jonkun esityksen, et kriitikot kirjottaa.

SN: Niin niin.

DN: Niin, sit se on niistä kii.

SN: Se on niinku reiluu.

DN: Niin niin, aivan. Mutta tota yleensä, yleisemmin on... on niinku ihan positiivisia.

T: Joo, on kyl yleensä.

DN: Moni haastattelija jopa haluaa puhdistaa ihmisten mieli silleen et tää ei oo mitään niinku vaarallista, tai mitään niinku, et täs pojat vaan täs nyt tekee... pojat täs tekee niit hommia ja nyt kun mekin, meidän generaatio on nyt ns. kasvanut aikuisiksi, niin enää ehkä ei tuu haastatteluissa, ei enää kirjoiteta silleen niinku meille ennen kirjoitettiin, että ”Dennis Nylund saapuu paikalle lippis vinossa ja musat korvilla” ja... se menee semmoseks niinkun ”hah-hah-hah”.

T: Niin.

DN: Vaan et ottaa sen niinku tosissaan. Et täs nyt tehään oikeesti jotain, niinku... me treenataan ku huippu-urheilijat ja diibadappadaa, mut... Se aletaan pikkuhiljaa ottamaan enemmän ja enemmän tosissaan.

SN: Minkälainen on teidän mielestä toimittajan suhtautuminen, no okei, teillä nyt on omakohtastakin kokemusta, mut toimittajan suhtautuminen yleensä, onks ne niinku jotenki oikeesti kiinnostuneita ja halua tietää mitä te ajattelette, vai tuntuuks se niinku enemmänkin siltä ett ne vähän niinku halua saada vahvistusta omille mielipiteilleen tai omille ennakkokäsityksilleen?

DN: Se riippuu niin mediasta, se riippuu niin kuka haastattelee. Et jos se on radiossa... oisko ollu pari kuukautta sitten mä olin Energyn aamussa radiossa. Niin siel kysyttiin kyl niin, välil niin siis hauskoj juttui, semmosia tyyliin et kiinnostuiks tytöt sust hirveesti jos sä breikkaat, tämmösiä. Et ne menee sellaselle tasolle, ku se on viihdeamuohjelma, ni eihän ne nyt niin halua sitä semmosta. Sit taas jos menee Hesariin juttuu tai johonkin lehteen mihin tehään jotain haastatteluu tai sellasta, niin sit ne kyl halua oikeesti et se tulee oikein, niinku oikein sinne paperille, et et kiinnostaa oikeesti et se menee niinku hyvin. Et se varmasti just, niinku toimittajalla ja meillä synkkaa, sen takia me niinku yhdessä, tehdään se niinku yhdessä hyväks.

T: Sitte, sit tietenki, voi sanoo vielä sen toisen osan siihen, niinku että on se jutun kirjottaja mutta myös kuvaajat on hyvin mielenkiinnolla ottanu sen vastaan, koska niinku, koska liikkuva malli ei oo niinku...

SN: Se on varmaan hyvin haasteellista.

T: Joo. Varsinkin tällanen liikkuva malli.

A: Hirveen harva osaa kuvaa oikeesti sellasta.

T: Joo. Mun mielestä ne on ollu tosi silleen et ”hei, kokeilepa tosta” ja ”ootapa, mä otanki ton valon tosta” ja siis sillai niinku, niille se on niinku uus tollanen haaste myös ja periaatteessa ne on ollu hyvin kiinnostuneita.

SN: Okei, toi on ihan hauska kyllä. Se on varmaan sellanen, ainakaan se ei oo varmaan tylsää tehdä sellasta duunii.

T: Joo.

SN: No entäs sitte niinku, kuin paljon niissä jutuissa mitä on, ehkei välttämättä niissä mihin teitä on itteänne haastateltu, tai okei, ehkä niissäkin että mikä niitten juttujen tulos on ollut, mut miten siinä lopputuloksessa, käytetäänks niissä jutuissa jotenkin paljon sellasta yleistystä? Niinku jotenkin että

”kun tää jatkä nyt sano näin niin nää on kaikki varmaan tällasia”?

T: Ai et itse siinä jutussa vai?

SN: Jutussa, niin.

T: Se on vaikee yleistää niitä juttuja kun niitä on oikeesti niin vähän.

SN: Niin joo.

T: Mulla ainakin tulee vähän sellanen et en osaa niinku vastata.

A: Joo.

SN: Okei.

T: Koska on niin vähän juttuja mistä kertoo, niin ei, ei yksittäisistä jutuista ei voi oikein kertoa, tai siis sillä tavalla että...

DN: Jos tehään henkilökohtanen haastattelu niin se on hyvin paljon erilaista kuin se jos tehään jostain produktiosta haastattelu ja kysytään mun mielipidettä jostain produktiosta tai jostain.

T: Joo.

DN: ”Minkälaista on ollu työskennellä tässä näin?” No hei. Se on, se on niinku, vähän vaikee kysymys.

SN: Okei.

DN: Ehkä se selviää jollain tästä.

SN: Joo ei, kyl mä tajuun. Okei, no entäs sitte se että saatteks te jotain kommentteja, niinku tutuilta, tuntemattomilta, ylipäänsä, et ”hei, siel lehdessä oli semmonen juttu breikkijutusta”, niin, kommentoiks ihmiset?

A: Joo.

T: Ai meidän juttuja vai yleisesti?

SN: Yleisesti.

A: Ainakin mulla on ollu että isovanhemmat on aina että, lukee Keski-suomalaisesta että siellä onki, ”no huomaitkos sinä ku siellä oli se joku tanssijapoika? Onko ne sinun tuttuja siellä?” Joo... Kyllä ne niinku noteeraa, ainakin tälleen niinku lähisukulaiset, ketkä niinku tietää että harrastaa. Kyllä ne jotain... joo, kyllä tulee kommenttia. Ja sitten jos mä oon niinku varsinkin yleensä sitä sitte että ku että jos tietää sen verran että on niinku tosi pieni, on pieni kulttuuri, ni kysyy et tunneta ton, siitä on ollu lehdessä.

SN: Aivan.

A: Et kyllä tulee kommenttia.

T: Se minkä huomaa niinku tossa noteeraamisessa esimerkiks että jos niinku vaikka Talentissa on joku breikkiryhmä, niin ne, kyl niinku tommonen niinku julkisuus niin, niin, ku kaverit tietää et mä breikkaan, ni jos mä en oo siellä ni ne on heti silleen että ”hei, mä näin siellä sen ja sen ja sen, vähän se on tosi hyvä” ja bla bla blaa. Ja siis sillain et niinku että jos ne jossain sitä näkee, ei pelkästään lehdissä niin kyl se niinku noteerataan, kyl ne huomauttaa siitä mulle.

A: Joo.

SN: Okei. Ne on sit ilmeisesti positiivisii kommentteit yleensä?

A: Joo. Kyl ainakin mulla.

T: On ne joo. Yleensä, on positiivisii, joo. Kyllä vaan. Kyllä yleensä breikistä tulee niinku pe... positiivista niin, jos vaikka on joku esitys tai joku tämmönen, niin tota, kyl se yleensä on niinku positiivista.

A: Joo.

SN: No entäs sitten kun sä ainakin sanoit aikasemmin sitä että jos ihmiset ei välttämättä tiie kauheen paljon ni sit tulee sellanen pelkoreaktio ni saatteks te sellasii kommentteja? Et vaikka että ”mä näin et se pyöri päällään, eiks se oo tosi vaarallista?”

DN: Koko ajan. Kysytään että eiks sulta lähe tukka. Miltä näyttää, ehkä se vähän lähtee. Totta kai, siis ihmiset on ihan silleen hämillään, et miten, ihmiset, et eiks tossa mee paikat tosi nopeesti rikki tai, etteks te taita ikinä niskoja kun te teette, teidän pitää olla varmaan niin hyvässä kondiksessa että...

T: Joo.

SN: Mut et toi on niinku enemmän tollasta huolehtimista, ei niinkään sellasta mitään...

DN: Kyl siis monet voi olla ihan silleenkin kiinnostuneita että miten sä näin, mutta ne taas lähestyy ehkä enemmän sillä fyysisellä sillä et mitä me tehään, fyysisesti. Hyvin harvoin tulee ihmiset että mitä sä, mitä sä jos sä teet tän produktion tän esityksen jälkeen et mitä sä mietit siinä kohdassa ku sä teit tätä. Et hyvin harvoin tulee taas semmosta.

T: Ei...

DN: Sit taas monet tällaset niinku... esitykset, jos me tehään vaikka joku street show tai vastaava niin sehän on vaan sellasta tykitystä ihmisille et saadaan niiltä rahaa...

A: Niin.

DN: Sit taas jos mä teen teatteriproduktion tai jonkun tämmösen niinku soolon, mä niinku kertomalla kerron itsestäni [...] tai jotain vastaavaa, niin se on taas henkistä, enemmän henkisen puolen juttua, et sitä niinku tarinaa ja tällasta. Mut et mä ymmärrän sen et ei ihmiset tuu kysyyn silleen että jos menee joku sambakarnevaali, joku [...] menee tos ohi, niin ei tuu ihan heti ensimmäisenä niinku mieleen et miten sä niinku teet nää, niin onks sul niinku, missä se on niinku syntynyt tai... Niin se on niinku niin, se riippuu niin tilanteesta.

T: Joo. Kyl ne yleensä jos lähestyy tollasta niin ne lähestyy, joko sillai että ”no sä varmaan oot tosi hyvässä kunnossa, fyysisesti”, tai sit silleen hauskalla tavalla että ”miten sulla ei mee pää pyörälle” tai jotain tämmöstä. Noi on tosi yleisiä.

A: Et ”toi on niinku Lintsillä kävis”.

T: ”Vähän teil on varmaan elämä vuoristorataa”. No nää on niinku tätä perus.

A: Tosi paljon kysytään niinku jostain loukkaantumisista, et meneekö paikat.

T: Joo, joo. Se on kans. Mut se ei kumminkaan, on paljo monia, esimerkiks jos vaikka skeittais tai lumilautailu, niin sitte sillä, se ei silti, se ei näytä silti niin vaaralliselta kun niinku monet. Jos aletaan vertaileen.

SN: Niin. Okei.

A: Ja ehkä vielä lisänä tohon että miks tulee tommosia kommentteja, ni saattaa olla, tavallaan, jotenkin tosi harva on nähny, tavallaan, tai tosi vähän on nähny breikkiä, se on niin semmosta niinku, pyöräyttää silmät ympäri päässä, että miten se ihminen voi liikkua tollai. Se näyttää niinku tavallaan niin hallitsemattomalta, kun näkee sitä. Vaikka oikeesti se on tosi hallittua, koko ajan tietää missä meet ja mitä sä tavallaan teet seuraavaks. Ni se varmaan niinku johtaa siihen ihmetykseen että eikö mee paikat rikki ku meet tolleen. Ku ihmiset ei oo tottunu näkeen sitä liikettä, tavallaan että miten liikkuu, ku se näyttää tosi hallitsemattomalta.

SN: Niin. Niin, kyl se kieltämättä on aika vaikee tajuta!

A: Niin. Tai siis mä en niinku ite en osaa kyllä tohon niinku, tavallaan kun on niin paljon nähny ja niin harjaantunu, mut luulisin että vois olla tälleen, et koska ihmiset ei niinku oo tottunu tommoseen niinku liikemuotoon, et se on niiden mielestä ihmeellistä.

SN: Aivan, kyllä. Sit siit mediasta vielä, että ylipäänsä että kirjoitetaanks teidän mielestä niinku tarpeeks? Tai voidaan puhuu esim telkkaristakin, mut mä nyt satun keskittymään printtimediaan. Et onks niinku tarpeeks sitä näkyvyyttä?

DN: No sanotaanko näin että ainahan sitä voi olla lisää.

T: Niin.

DN: Ainahan sitä voi olla lisää. Et ei se niinku... Mä, en mä ehkä sanoisin näin et sen verran mitä me tehdään asioita, siis eihän ihmiset tuu kirjoittaa, tulee tonne treenipaikalle kattoon miten me treenataan ja sit rupee kirjoittaa stooria. Tavallaan et meidän pitäis vaan sit ehkä enemmän tehdä, jotain produktioita ja olla mukana produktioissa ja tehdä tälläsiä niinku, mä oon esimerkiks nytte, nyt ku on ollu vähän enemmän mukana niinku breikin ulkopuolisissa produktioissa, ni aina on niinku lehdistö kiinni. Silleen että ”no miten sä oot tänne päätyny, miten sä oot tänne” niinku nyt me uskalletaan kysyä kun sä oot täällä nykytanssifestareilla ni miten sä suhtaudut tähän asiaan.

SN: Niin niin, aivan.

DN: Kyl se on niinku hyvin paljon kiinni myös siitä että mitä me tehdään. Okei, ainahan sitä toivoo että tulis lisää, ja tulis niinku sellasta, sellasta niinku tavallaan palkka siitä että on ison työn tehny.

SN: Markkinoittekste sit ite että hei, nyt meil on tällanen juttu..?

DN: On on, siis sitä esimerkiks pitää kiittää hyvin paljon tota Kiasmaa. Siel on se URB-festari joka on pelastanu hyvin monen breikkarin sielt treenisalista tavallaan teattereihin, tai tämmöseen niinku

komppaniaan tavallaan. Et ku niitä on tehny hetken ja... Kestää about kymmenen vuotta ennen ku sieltä treenisalista pääsee pois ja tekee jotain. Siis se et osa tekee nettisivuja ja osa rupee niinku myymään paketteja ja [...] se alkaa sillä että [...] isän firman pikkujoulujuhliin, ja, sit se rupee kasaantuun ja kasaantuun siin niinku isommaks ja isommaks, sit rupee huomaan et halua mennä johonki, halua tehdä jotain muun tyylist hommaa, esimeriks mä, sori kun mä käytän nyt itseeni koko ajan esimerkkinä, mut mä meen esimerkiks tonne teatteriin, ja kun mä teen yhen esimerkiks jonkun pääpyöryn, jengi on ihan että ”mitä, wow, tää on niin hienoo”. Se on niinku eri piireissä. Sit taas siellä mä saan paljon huomiota, mä luon uusia kontakteja ihmisten kanssa ja niitten taas joku sen, se joka on nähny ja on ihan ”wow, tästä on pakko tehdä joku juttu johonkin lehteen, mä soitan mun kaverille joka on toimittaja” ja sit ne tulee tekeen.

SN: Niin, kyl se varmaan on silleen et heti kun pääsee johonkin, just joku URB, niin eiköhän siitä nyt kirjoiteta aika automaattisesti aina. Mut sit vaikka jos te pyöritte tuol asematunnelissa, ni...

A: Pitää päästä vähän niinku tavallaan ulos siitä omasta treeniympyrästä.

SN: Se on vähän sääli, koska kaikista siisteintä se on mun mielestä jos sattuu näkeen, no Suomessa ei paljon nääkään mutta jossain asematunnelissa. Et se on musta paljon makeempaa törmätä siihen jotenkin spontaanisti kuin sit jossain festareilla.

T: Joo, aivan.

DN: Mut se on rankkaa se et menee jonnekin steissille ja heittää siel jonkun tunnin setin. Niin on se vähän niinku... Mut se mikä mua niinku monesti on ihmetyttäny on se, mä rupeen niinku enemmän ja enemmän ehkä ymmärtään sitä... Silti se on mun mielestä aina silleen vähän niinku outoo, et joku vetää ihan himmeet, ihan siis pyörii päällään, tekee niinku ihan kaikki mitä voi tehdä, siis ihan fyysisesti, akrobaattisesti, tanssillisesti, kaikki niinku tosi hienosti, et mun mummokin tajuis et se on hienon näköstä, eikä silleen että ”toi nyt on tota”, sit on jotain ihmisiä jotka kävelee ohi, ne ei ees vilkase siihen suuntaan. Ne kävelee metrin päästä, ne on ihan silleen...

SN: Toi on tyypillisen suomalaista...

A: Niin, toi on, joo, meinasin just sanoo et se on kulttuuriin liittyen...

DN: Sit, sit taas se et on eri tapoja päästä sinne tavallaan, ei nyt julkisuuteen mut käytetään nyt julkisuutta ku mediasta kerran puhutaan...

SN: Niin niin.

DN: Ni, tekemällä produktion, olemalla mukana jossain produktiossa, menemällä steissille niinku viemään se ihmisten naamaan. Se on niinku, ne, kanavat on erilaisii.

SN: Mut mikä siis... jos mielellään näkisitte että ois enemmän juttuu mediassa, ni minkä takii se niinku on tärkeetä? Miks pitäis olla?

DN: Se on... Tässä rupee nyt tunteet tulee pintaan... Se on tanssi siinä missä muutkin tanssit. Se on se mitä monesti niinku väärin tavallaan katsotaan että tämä ei oo tanssia, kun tää on breikkiä. Tää on tää mikä mua ärsyttää, nyt se ei enää ärsytä niin paljon mutta ärsyttää kuitenkin, se et jengi tulee silleen, meit voi olla vaikka viis tanssijaa rivissä, täs esitellään, täs on se ja se tanssija, täs on se ja se tanssija, ja tää tanssija, ja sit on Ätä, joka on meiän breikkari.

A: Niin niin, joo.

T: Sit toinen, sit toinen juttu mikä, toinen juttu mikä on sillai että jos ne hakee vaikka johonkin tota, projektiin X breikkaria, niin sit ne pyytää eka, soittaa jollekin ”hei sä tunsit sen breikkarin” vaikka, että no niin että ”soitapa sille” ja se on joku ihan hc-levelin tosi hyvä breikkari. Ja sit ne on silleen että ”hei sä oot se breikkari, voit sä tulla tähän meiän projektin”. Sit ne antaa että hei, no se on breikkari, et sille varmaan, heitetään viiskymppii tosta vähän vaivanpalkkaa. Sit se on silleen että ”viiskymppii, et en mä kyl, sori et meitsi on vähä niinku hc:mman luokan kamaa” ja sit silleen ”aa, no niin okei, soitetaan vaikka tolle hefelle” niinku, joka on niinku ihan pohjasakkaa esimerkiksi. Et ne ei niinku nää sitä eroa siinä että onko taitava, lahjakas, paljon treenannu, siis semmonen niinku pidemmän luokan breikkari vai sit silleen, et niille on ihan sama kumman ne ottaa siihen.

SN: Okei...

T: Sillai että no niin että viiskymppii vaivanpalkkaa, et se on breikkari.

SN: Siis toisin sanoen mitä te haette takaa on se että sais sellasen samanlaisen rispektin ku kaikki muutkin jotka tekee...

A: Joo.

T: Just se niinku laadulla ei oo merkitystä.

DN: Sen mä, mä ymmärrän sen et jos esimerkiks puhutaan musiikista tai jostain niin, niin niist on helppo tehdä tuote, meistä on vaikee tehdä tuote. Sen takii mediaa ei kauheesti kiinnosta se että...

SN: Miks teistä on vaikee tehdä tuote?

DN: Siis jos mä oon muusikko ja mä teen levyn, niin mun levyhän voi olla...

SN: Ai sä tarkotat tuotetta niinku konkreettisesti.

DN: Niin. Ja sit taas mua ei voi ostaa kotiin.

T: Niin.

DN: Ellei maksa hyvin paljon.

T: Niin, harvan voi ostaa kotiin.

DN: Mä niinku, siin on monia asioita joita mä ymmärrän, mut mä toivoisin että ihmiset avais silmänsä niinku ehkä vähän enemmän ja... myös toivon niinku meidän puolesta, niinku meidän alakulttuurissa elävien ihmisten että nekin, nekin osaa niinku tiekkö tuoda sitä ihmisille niinku ystävällisemmin ja niinku yrittäis pelaa vähän yhteen, yhteen henkeen niinku puhaltaa ja puhaltaa yhteen hiileen. Sen sijaan ku niinku ajatellaan et mä oon nyt niin aito et mä en voi mitään mainstreamia tehdä, niinku.

A: Vähän niinku imagon nostatus ois kyllä, tavallaan, niinku tavallaan breikillä mun mielestä mitä tarviis että on niinku semmonen, jotenki tuntuu että on just semmonen niinku... justiin semmonen ”lippa vinossa, kuulokkeet korvilla, [...]”, semmonen mielikuva ihmisillä. Et tavallaan et semmonen niinku...

DN: No just se arvostus.

A: Semmonen arvostus sille että on niinku oikeesti tekee kovan työn niinku, ja että saisi niinku palkkaa sille omalle työllensä.

DN: Sit taas ajattelee, jos ajattelee vaikk jotain balettianssijaa joka on Oopperalla balettianssijana. Jos se ei tee mitään muuta ku balettia... ja on siel Oopperalla all day... all day every day 24/7. Niin se tunnetaan siellä Oopperalla. Se tunnetaan Oopperan hienona balettianssijana. Hyvin harva niistä... niinku... tekee varmasti hienon uran, en mä sitä sano. Mut et se et niinku... monien breikkareitten pitää ymmärtää se, että jos haluaa luoda uran, niinku median avulla ja mediassa ja sun muuta, ni sit pitää osata vähän muutakin... ku pyöriä päällään.

T: Niin.

DN: Siin on niinku, on monia perusasioita jotka niinku jää puuttumaan sitte. Millä pärjää sitte, miten pääsee mukaan jonnekin, johonkin esitykseen esimerkiks. Mä olin just aikasemmin Svenska Teaternilla, pari kolme vuotta sitten duunissa, ni mä olin ihan silleen että totta kai breikkareita pitää käyttää, breikkarit tekee ne kaikkein hauskimmat muovit, miksei meitä käytetä. Nyt mä tajuun miksei meitä käytetä.

SN: Eli?

DN: Siin on niinku niin moni... asia se että millon ihmisen voi viedä lavalle. Ja millon, millon ei. Vaikka se osais tehdä kaks volttaa peräkkäin, yhden tämmösel hypyllä, joo, sen kaks sekuntia se voi olla ihan makee. Mut sit tää niinku lavan niinku tajuaminen siihen lavaan ja tää on niinku... Sit jos sä oot puhuvassa roolissa ni sun pitää... siin on niin paljon asioita mitä siinä pitää...

T: Karisma. Luonnollinen, hyvä karisma.

SN: Niin.

T: Näyttelijän päässä.

DN: Mä toivoisin et kaikki breikkarit avais... ne silmät avais. Ei ajattele et on tärkeempi ku elämä. Vaan avaa ne silmälaput ja ajattelis et okei, tähän täytyy olla joku ratkasu tähän. Se et jotkut, jotkut, jotkut tykkää siitä et ne pärjää breikkiskenessä. Ja se on ihan na... se on niinku tarpeeks niille. Se on ihan, se on ihan arvostettavaa. Jos haluaa niinku olla luja, omassa jutussa luja ja kova, ni se on arvost... se on enemmän ku arvostettavaa, se on hatunnoston arvosta. Et sit on ihmisiä jotka haluaa tehdä muutakin ni mä toivoisin et kaikki ihmiset ottais itteensä niinku niskasta tai mistä tahansa kiinni että tota... antaa mennä. Nyt täältä tulee tätä tekstiä kun tunteet nousee pintaan!

SN: Se on ihan okei, se on ihan okei... No, mitä se ylipäänsä tarkoittaa vaikka sille yhteisölle tai teille henkilökohtasella tasolla että sellanen niinku normikansa tietää siitä jutusta? Voiks siinä olla jotain huonoakin?

DN: Huonoa on se et ne tietää vaan sen pintapuolen.

A: Niin.

DN: Ja sen mitä media on aikanaan tehny sillä. Koska se, se tuli sinänsä niin isona buumina sillan aikanaan, nyt se on, nyt kaikki jotka harrastaa sitä on vähän semmosia niinku... koetaan et ne on vähän semmosia, et se on niinku niin... se on niin out.

SN: Okei... Ai siis kohtaateks te tollasta mielipidettä?

DN: No mieti jos sä ite aattelet et kuinka iso juttu jojo oli aikanaan.

SN: Hauskaa että sä sanot noin, koska mä siis näin yhtenä päivänä jojon, ja mä olin ihan silleen että ”oohh!”

DN: Tää on tää miten monet käsittää tän.

SN: Okei... Hauska vertaus. Ymmärrän.

DN: Tällasten asioiden avulla mitä me nyt tehdään, ni... jojois muuttuu joku. Saat pidemmän narun.

SN: Okei... Entä, sä ainakin sanoit siitä että sä näit telkkarissa aikoinaan jotain breikkiä, mut onks ylipäänsä niinku, onks medialla ollu minkäänlaista roolia siinä että minkälaiseks toi...

T: On... On. Hyvinki, hyvin elävästi muistan ku, esimerkiks sehän oli kova juttu ku Bomfunk MC'sillä oli se. Oli silleen, katottiin sitä videoo ku, ei tainnu olla vielä netti niin kovassa huudossa koska ei se silloin vielä... Sit se oli sillain että mä otan ton muuvin, mä teen ton muuvin, ja sit mentiin treenaamaan sitä muuvia. Ja sit mä muistan toisen, oli se O'boy-mainos missä se joku tyyppi pyöri...

DN: Kuka se muuten on?

T: En oo ihan varma.

DN: Mä haluisin nähä sen. Yleensä noist tunnistaa heti kuka se on niinku, breikkimaailma, koko maailma on niin pieni, et joko tyylistä huomaa tai kasvoista huomaa kuka se on. Mä rupesin just miettiin et kuka se oli siin O'boy-mainoksessa se jätkä, kuka se olis.

T: En tie.

DN: En yhtään tie.

T: Varmaan joku Savage-äijä.

DN: Mä en tiie onks se ees suomalainen mainos. Suomea ne puhu siinä, tai niinku teksti oli suomeks, mut siinä ei puhuttu mitään.

T: Nyt mä unohdin... mut sillai, et kyl se vaikuttaa. Joo.

A: Itä en niinku mitään, no se Bomfunkki-buumi oli just silleen että telkkarissa näki ekaa kertaa, mut mä menin silleen tavallaan mulle, aloitin sen tanssikoulun kautta ni siellä meillä oli niinku opettaja joka sitten niinku kerto, historiaa ja tommosta. Et sitä kautta ite sai sen kaiken tiedon.

SN: Okei...

A: Mut oli se kyllä Bomfunkki vaikutti siihen. Tosi... paljon. Mä muistan vielä, mun opettaja sano, ku mä alotin vähä ennen sitä buumia, se opettaja sano että ”nyt opettele sitten kaikki kovimmat muuvit, ku Bomfunkista tulee kova ni sit te ootte jo niin kovia jätkiä ni te voitte näyttää kaikille sitte”. Et kyl se niinku jäi mieleen.

DN: Kyl mediaa joutuu niinku monella tapaa kiittään. Et kuinka... kuinka tota ison... askeleen se on

auttanu meitä. Tottakai se on, eihän kukaan täs oo dissaamassa mediaa, ja sirkuksia ja... näin, mutta et... Et kyl sit saa maksaa palkkansa sit sillekin et, mutta tota, media ei ota tosissaan [...].

SN: Mmm. Onks silleen, jos ajattelee jotain breikkari-identiteettiä tai b-boy-identiteettiä, niin onks jotain sellasta että näkee jonkun videon ja ajattelee että tollanen mä haluan olla tai tollanen mä oon? Onks joku sellanen niinku yhteisöllisyyden tunne?

A: No ehkä ainakin pienempänä tuli. Just silloin ku alotteli ja sit katteli niitä isompia äijiä ja... kyl varsinkin pienempänä oli että mä haluan olla tollanen, tolle... Ja on se kyllä vieläkin kun kattoo noita maailman kovimpia äijiä...

T: Meitä! Omia videoita ku kattelee, niin...

SN: Tottakai.

T: Ei, mutta tottakai inspiraatio on jostain saatava.

SN: Entäs sit silleen päinvastoin, jos on ollu vaik joku sellanen stoori jossa on ollu esimerkiks faktavirheitä, tai ehkä enemmänkin vaikka ennakkoluuloja tai yleistyksiä, niin onks tullu sellasta reaktiota että ”no voi saatana, en todellakaan oo tollanen”?

DN: On, siis tottakai. Se on silleen niinku, mun mielestä se mist tulee hyviä fiiliksiä että ”tommoiseen mä haluan päästä, tohon statukseen mä haluan päästä” ja sit taas jos joku tekee jotain tyhmästi tulee silleen että ”vittu, mä pidän ainakin huolen et mä en mee noin pitkälle”. Kyl se menee molemmin puolin.

T: On niin monia breikkaus... vois sillai sanoa että, tehään uus tällanen mindmappi tähän, siitä voi lähte moniin eri tyyleihin lähte vetämään viivaa, ja siis sillai, ainakin kymmenen viivaa voi vetää. On niitä periaatteessa siis tyyppejä jotka vaan vetää niitä temppuja ja... sitte toiset on kans niitä underground-breikkareita, ne menee jameihin vaan tieksä jammaileen vähä rinkeihin ja ei ollenkaan ota osaa kilpailuihin. Toiset taas keskittyy pelkästään vaan siihen skabaamiseen ja oikeen keskittyy ja on niin monia erityylisiä breikkareita ja monia eri tyylejä, miten breikata, että niinku... Mäkään en niinku... mäkään en todellakaan niinku, harvoja videoita nykyään enää kattelen. Ja sit siis sillai niinku, kyl mä tiedän mistä tyylistä mää pidän, sitte jos tulee joku siisti video ni sit sitä fiilistelee.

SN: Niin niin aivan et sit osaa suodattaa pois ne...

T: Ja loput on sit jotain niinku muuta...

A: Joo kyllä tosiaan semmonen suodattamiskyky on tullu tavallaan ja silleen niinku oma... oma... pystyy vähän valikoimaan. Tai... niin.

SN: Okei, nyt mä annan teille uuden tehtävän. [Ülesanne.]

DN: Aa, Jimi Kettunen.

SN: Onko tuttuja?

DN: Mikko Makkonen ja Jimi Kettunen, on tuttuja.

[...] [...]

T: Sanotaanko että ei oo negatiivisia oikeestaan yhtään, mut vähän, jotain joku ehkä muutama juttu saatto olla mitä ehkä ajattelee ehkä toisin. Ehkä ei...

SN: Okei, sano vaikka, mikä oli positiivista ja mikä oli negatiivista?

DN: Mä sanon, mä sanon et niinku, aina kun mä luen jonkun stoorin, mulle tulee aina ensimmäisenä että miltä se näyttää ulospäin. Ja yks juttu mitä mä aion Jimiä lyödä nyt lintsarilla on tää mitä sanotaan tässä... että... no ensinnäkin, ensinnäkin tää mitä mä ensin ensin ringasin, että ”jos pääsemme siviilipalveluksen läpi breikkaamalla, oletko mukana, Mikko Makkonen sanoi että oli joo”. Se on mun mielestä ihan hieno idea, se on kivaa että hei, päästään sivari breikkaamalla läpi. Mut se on taas, se taas vie, tää on ehkä enemmän taas se mitä ne on sanonu, mitä haastattelija on kirjottanu... on se, et sivari tai intti on pakollisia Suomessa, ni jos sen yrittää niinku, jos sen lehdessä kertoo että sen... ei huijaamalla läpi, mut että tälleen niinku helpommalla läpi, niin se vie aina taas sen ihmisen niinku kieroutuman, vie sen silleen... alemmas.

SN: Okei...

DN: Ymmärrätsä mitä mä tarkoitan?

SN: Joo ymmärrän, hyvä pointti.

DN: Ja toinen pointti on tää et ”opiskelu Joensuussa kärsi tanssikiertueista”. Älä ikinä mainitse että opiskelu kärsii tän takia. Koska ihmiset, nuoret, lukee tätä. Sit tääl lukee että ”päätin lopettaa koulun”...

SN: Okei, ja etenkin niiden vanhemmat... jotka on sit silleen että ette todellakaan rupee harrastaan tällasta.

DN: ”Päätin lopettaa koulun ja nyt breikkaan täysipäiväisesti, ja se oli elämäni paras ratkaisu”. Tästä mä annan sille litsarin.

T: Mul oli...

DN: Me eletään tämmöses yhteiskunnassa misme eletään... koulutus ja paperilla olo ja kaikki on niinku tärkeätä ja niist oppii, ja ihminen joka ei oo käyny koulua ei voi sanoa tällästä asiaa. Se ei käyny sitä loppuun ensinnäkään. Et älä ikinä sano... Mä en oo, mä en oo ahkera koulunkävijä, mä oon käyny läpi ne koulut mitkä mä oon alottanu, mä en oo ahkera koulunkävijä, mut mä en ikinä sanois et mä lopetan koulun tän takii. Niinku... mun mielestä niinku, taas kertoo siitä, et kuinka vitun, anteeks, tyhmä, tää haastatelava ihminen on ollut.

SN: Oota, mä en ihan tajua. Siis minkä takii?

T: No, ensinnäkin tää, ”omistavat elämänsä breakdancelle”, siis ensinnä se tuli mulle että... pelkästään breakdancelle omistaminen elämän, siis elämänsä omistaminen, niin ei se, se ei niinku... periaatteessa sit sä niinku, unohdat sen muun elämän, esimerkiksi just sen koulun ja niinku, se menee niinku...

DN: Tää vaan varmistaa sitä että... anteeks mutta mä oon niin, mä oon niin kouluihminen, ku menee kouluun, tulee tämmönen vastaan ihan silleen...

SN: Eli siis toisin sanoen...

DN: Tää rohkasee ihmisiä jättämään koulun kesken. Panostamaan siihen mitä tekee mieli.

T: Varsinkin ku, varsinkin ku, elämänsä omistaminen breikille on niin vaikeeta, tieksä. Harva siihen pystyy. Siis sillai niinku, tää vähän vaikuttaa siltä niinku et se ois niinku jotenki helppoo. Lopettaa se koulu kesken ja alkaa niinku tanssijaks. Mikä on niinku...

A: Vähän semmosta ihannoivaakin että...

T: Joo.

SN: Niin niin että ihan vaan muutama voi oikeesti tehdä niin... Okei, okei...

A: Ja kuitenkin, tämmönen niinku nykypäivän Suomi... Maailma on niin harmaa, tai siis ei oo tämmöstä niinku ilmasta koulutusta ja meidän sosiaaliturvaa. Tavallaan pitäis rohkasta nuoria mun mielestä ottaa niinku hyöty siitä irti, että käydä koulua ja... Ja sitten tavallaan sellanen kuuli juttu mikä ihanoi sitten sitä että ei tehä mitään muuta ku tätä, ehkä vähän sotii niinku tätä...

SN: Aivan, niinku periaatteessa annetaan vähän vääränlaista sellasta niinku roolimallia.

A: Niin, niin tavallaan joo.

T: Vähän niin, koska koulun ohella voi ihan hyvin breikata, esimerkiks Antti on hyvä esimerkki. Mä oon käyny lukion ihan hyvin arvosanoin loppuun ja ihan hyvin menestyny siinä siis sillai. Jos sä et käy koulussa niin sun on pakko tehä jotain duunii, et sä niinku periaatteessa... Tietty, jos sä oot tanssija sä teet vaikka teatteriproggiksen niin se on sun duuni. Mut täytyy käydä sitä, mut sen ohelle sun täytyy vielä periaatteessa niinku jos sä haluat niinku breakdancella omistaa elämän niinku skaboille ja tämmöstä, niin sit anyways sun pitää niinku vielä ottaa se oma aika sille niinku omaan treenaukseen sillai et niinku... Että sulla voi käydä hyvä säkä ja saat jonku hyvän proggiksen ja edetä sitä kautta, mut siis sillai, tää on vähän tämmönen niinku, tämmönen niinku tuhkimotarina että tota, että että...

SN: Joo, ymmärrän.

A: Joo, toi oli hyvä toi tuhkimotarina.

SN: Joo, sitähän tää kyl on, vähän semmonen.

T: Ei oo noin helppoo. Ja, mutta, mulla on ollu kyl, sillai, ideana on ollu kyl vähän sama joskus että, ei ei oo koskaan ollu idea se että jätän koulun kesken ja alan tanssii, vaan se esimerkiks että nyt mä oon pitäny neljä väli vuotta koulusta, että et mä niinku, vaan niinku periaatteessa treenaan ja yritän kehittyä tanssijana. Mutta mul on ollu koko ajan, ei oo pelkästään että mä oon omistanu mun elämäni breakdancelle, mut myös niinku muille kokemuksille. Siis sillai niinku että, et... mulle ei oo niin justinsa jos mä en breikkaa kahteen kuukauteen, se vaan vahvistaa mua. Mä esimerkiksi haluan kierrellä maailmaa muutenki kun breikin kautta silleen esimerkiks. Tehä duunii, kierrellä siellä täällä tieksä, erilaisia proggiksia ja sillai, sillai niinku... Ei [...] breakdancelle, se vähän kuulostaa jotenkin semmoselta...

SN: Okei, periaatteessa se että muilta ihmisiltä toivois että ne ois avoimempia, et ne ymmärtäis erilaisia asioita kuten esimerkiks breikkiä, sit taas breikkaajilta toivois että ne ymmärtäis muutakin kuin sitä...

A: Joo. Joo. Tyyliin kun tavallaan... Mä oon ite ehkä ajatellu silleen niinku breikin avulla

kokemisesta, etenkin... Tää on niinku tosi kiinteä sosiaalinen yhteisö tavallaan, et tääl voi niinku, tavallaan soittaa sun kaverille et ”hei, mä oon tulossa käymään, ootsä paikalla?” niin [...] näyttään paikkoja, niin tavallaan niinku, tämmösten kokemusten [...] kyllä, mut sit just toi tavallaan et omistaa elämänsä sille niin... pelkästään sille tanssille, et unohtaa ne muut kokemukset siitä, ni se ei tavallaan oo oikeen, se on sitä niinku, tavallaan siinä tulee se tää [silmälappu]efekti, hakkaat tuolla niitä treeneissä päivästä pitkään, käyt skaboissa ja tulee takas treenaamaan. Ätä on hyvä esimerkki myös siitä että se kiertää tosi paljon maailmaa ja se on kannustanu siihen että jos ikinä ite lähtee minnekään niinku ulkomaille, et ottaa pari niinku lisäpäivää siihen reissuun lisäksi, et on se tapahtuma, sitten pari lisäpäivää siihen et sä kierrät sen paikan, omissa kulttuureissa. Ja tää on just sitä sen avulla kokemista.

SN: Aivan, et silleen yhdistää.

T: Jimillä pyyhkii ihan hyvin sil on nyt sillai duuni et se pystyy elään sen kans, Jimi ei...

SN: Mut se duuni, onks se...

T: No, se opettaa ja tekee jotain teatteriproggiksia myös mut siis...

SN: Niin siis tähän liittyen sitten.

T: Niin.

DN: Oota ku hän loukkaantuu.

T: Niin. Mitä sitten tapahtuu ku sillä ei ookaan duunia, se on jättäny koulun kesken ja siis sillai niinku et. Mitä, mitä sit tapahtuu? Se on, se on niin riski.

A: Niin, tavallaan se kauaskantosuus ei välttämättä sitten ollu pelkästään jos silleen ajattelee. Et se on just sitä hetken huumaa, jos sattuu käymään pahasti ni se on sit aika paha.

DN: Koulussa saatu informaatio voi auttaa hyvin pitkälle täs lajissa. Mä vaan en oo ilonen siitä et se sanoo tän niinku julki.

SN: Niin niin.

DN: Miten ihmiset jotka on niinku niin koulu, koulutusperusteisia ihmisiä niin ne ajattelee et okei, nää ihmiset ei oo koulutettuja vaan nää on alamaailman rottia. Kun ne ei käy koulua.

SN: Okei, joo.

A: Oli tässä mun mielestä paljon hyvääkin tässä jutussa.

T: On, on!

DN: On, joo! Hyvä juttu oli.

T: Paljon, paljon semmosia juttuja mitä me ollaan tässä keskusteltukin.

A: Joo, määkin tänne, itse asiassa mä vaan, mä luin tätä niin huomasin tässä lopussa että mä etin vaan niitä positiivisia juttuja, et mä unohin negatiiviset kokonaan.

SN: Joo, ei se mitään.

A: Mut tässä esimerkiks tää alkujuttu oli hyvä mun mielestä tää... että ”Mikko käveli koputtamaan kotiovelle ja tuutko minun kanssa breikkaamaan” ni just tää mukaansatempaavuus, että kymmenen vuoden päästä ollaan niinku tässä. Miten niinku... se oli musta hyvin tässä kuvattu. Sitte täällä oli taas tää niinku, mitä mä laitoin tonne mindmappiinki, toi henkinen kehitys, et tässä niinku, just tätä ennen tätä, mikskä tätä nyt kutsuttais...

DN: Ennen mentiin kouluun ja nyt ei enää käy koulua...

A: Niin... Ei mutta just tää että oma keho on temppele ja niinku... ja opettelee tämmösiä niinku elämänarvoja, niinku... Sit tää oli tää historiaosuus ni... ja sit tästä mitä mä puhuin niistä ennakkoluuloista niin neki oli just täällä tän, toisen kappaleen alussa täällä... Ja tota... Ja se on tosi tärkeätä opetella sitä historiaa, tää on historiakeskittynyt tavallaan tää kulttuuri.

SN: Sen verran voin sanoa että kun mä haastattelin tän jutun kirjoittajan myös, ni se sano että se jotenkin oppi tosi paljon, että se meni sinne sillä asenteella että noi on just jotain huligaaneja mut sit ne olikin tosi fiksuja tyyppejä, tosi sellasii antautuneita ja se sai tosi hyvän kuvan niinku.

T: Hyviä tyyppejä nää on, siis Jimi on mun tosi hyvä ystävä.

A: On on. Todella hyviä tyyppejä.

T: Me ei todellakaan dissata niinku ihmisiä, vaan tota vähän niinku tota yhtä pointtia tossa.

SN: Joo joo, ymmärrän.

T: Ja me ollaan Jimin kanssa samassa jengissä, siis sillai että ei voi, ei mitään niinku todellakaan ihmisenä niinku mitään pahaa.

A: Hyviä tyyppejä molemmat.

SN: Joo, joo. Tota, onks tää niinku tyyppillinen breikkiartikkeli?

A: On aika. On on.

T: Vähän tommonen, vähän tommonen mistä alkanu, mitä tekee, vähän jotain infoo.

A: Normaalisti ne on just tämmösii henkilötarinoita. Ton tyyppisesti kerrotaan että niinku mitä sä teet ja mitä se tulee tekemään ja...

T: Niin ja sit tässä on...

A: Vähän tota historiaa.

T: ...tässä on tää näitten proggis vielä, et periaatteessa sehän se on varmaan, siksi ne on saanu tän jutun koska on ollu tää proggis. Siihen on lisätty vähän niinku kermaa että niinku että miks ne on lähteny ja mitä ne saa tästä, semmosta niinku positiivista...

SN: Antaaks toi, mitä luulette et jos tota lukee joku tyyppi joka ei välttämättä tiedä breikistä paljon mitään, niin saaks se oikeen kuvan? Lukuunottamatta nyt ehkä just tota mitä sanoitte äsken siitä opiskeluhommasta.

DN: Se saa semmosen niinku... se saa semmosen niinku elämän pienen iloisuuden kuvan tästä, että onpa kivaa kun on päätynyt näin. Ja näin siinä käy ku... ku on niinku, luottaa siihen mitä tekee.

SN: Niin, just se tuhkimotarina.

T: Niin, joo. Joo.

A: Kyl tää musta on niinku... Hyvä juttu.

T: Täs oli niinku, hyvää täs oli niinku tää että, et poikien oma luovuus ja tää on tämmönen ensimmäinen niinku kokopitkä breikillä tehty, niinku sillai... Et ne kertoo siitä et... ne on ottanu jonkun projektin, tehny sen alusta loppuun, ja sitten, kaiken lisäksi, vaikka mä en tiedä sanoko ees että se on ollu tosi suosittu vielä se...

SN: Okei, okei joo.

A: Joo, tää on ollu tosi suosittu.

T: Mutta että, hyvän duunin tehny sen suhteen.

SN: Okei, hyvä.

DN: Sen mitä mä oon alkanu niinku mediaihmisenä... mediaihmisille niinku tavallaan, et mitä se media tekee, se mikä on valitettavaa on se... kun tota, se mikä on, niinku mikä näkyy televisiossa, se on yleensä ihmisille, maallikoille totta. Niin jos siellä on joku, joku tanssija...

SN: Etenkin jos sitä toistetaan muutamaan kertaan...

A: Niin.

DN: Tanssija, tanssija joka voi olla silleen meidän mielestä silleen vähän semi, no, ei nyt oo oikein tehny mitään minkään eteen, mutta jos se pääsee niinku telkkariin, ihmiset luulee et se on niinku parasta mitä Suomessa on.

SN: Niin.

DN: Se on niinku, se on niinku tavallaan, mä ymmärrän että ihmiset, ne ei nää laatua koska jos ne ei tajua laadun päälle niin mä ymmärrän sen... Mut se et jos menee joku televisioon niin olkoon sit ihminen joka on oikeesti laadukas. Tuli vaan päähän, mieleen.

SN: Joo, I see. Tota nyt sitten seuraava... [Ülesanne]

[...] [...]

DN: Alko just tälleen sopivasti... oikein alkaa ”roikkuviin vaatteisiin”... [lohmakas]

[...] [...]

T: Sanotaanko että... Suhteellisen totuudenmukaista... totuuksia kertoo niinku breikkijameista sillai niinku että... tota... just näitä solvauksista ja ylimielisyydestä ja siis sillai niinku että paljon periaatteessa semmosta niinku että kaikki esittää kovista ja semmonen meininki tulee.

SN: Eli siis totuudenmukaista...

T: No kyl siellä...

SN: ...vaikkei välttämättä imartelevaa tai silleen?

T: No... Mitä että?

SN: Siis että ei niinku välttämättä, tai onks se niinku hyvä asia että se kerrotaan tässä?

T: No... Niin mä en tiie onks se hyvä asia et se kerrotaan tässä näin. Mut siis totta se on että siis siellä, että, kyllähän näissä näkee semmosta. Mitä täs kerrottiinkin että ”jo se on epämiellyttävää että sinulle näytetään keskisormea”. Mun mielestä se niinku, mun mielestä se ei oo niinku arvostettavaa niinku, niinku teko et sä näytät jollekin... Koska kyl mä sen niinku jyrkästi, tai siis en hyväksy todellakaan.

SN: Siis tarkoitat edes siinä battle... tilanteessa?

T: Ei, se on tosi halpaa. Tosi halpa temppu mitä sä voit tehdä.

DN: Ensinnäkin... ärsyttävä huomautus minkä mä aina huomautan ihmisille. Täällä puhutaan... Tää et ”suurin osa tytöistä valitsi tosin hiphop-tanssin, mutta urheimmat ja taitavimmat näyttivät taitojaan myös breikki...” Öö, hiphop-tanssi on breikki. Hiphop-tanssi juurineen kaikkineen, ensimmäinen hiphop-tanssi on breikki. Nykyään miten siis tää tapahtuu ihan kaikessa muodossa. Et mä en syytä tätä kirjottajaa yhtään. Tässä taas erotetaan se hiphop-tanssi ja breikki, kaks eri asiaa.

SN: Mut siis ihan maallikkona, siis mäkin olin tuolla, siis nehän on ne sarjat noin..?

DN: Niin on, niin ja sitä mä just tarkoitan, et ne on, niinku Suomessakin ja missä tahansa. Siis hiphop-dance, sit on breikki, hopping, locking ja kaikki...

SN: Okei, mut siis ne kuuluu kaikki niinku breikin alle?

DN: Joo, siis breikki on nimenomaan ensimmäinen hiphop-tanssi. Mua ärsyttää jo se...

SN: Mä oon jo ihan sekasin!

A: Tavallaan hiphop-kulttuuriin kuuluvana siis tavallaan...

SN: Aivan, okei, okei.

DN: Breikki [...]. Se on sellanen huomautus millä ei, sillä ei oo mitään väliä, mutta anyways. Sit tää, tää eka puoli tästä... niin... Tää ei oo hirveen houkuttelevaa. Tää teksti ei oo mitenkään hirveen houkuttelevaa ihmiselle joka lukee tätä.

T: Se on niinku periaatteessa, niinku tottahan se on, niinku totista kirjoitusta mutta ei hyvä että sitä kirjoitetaan tähän tekstiin.

DN: Se on totisesti kirjoitettu, mutta niin on niin monessa muussakin asiassa se on vaan että miten sä valitset sun sanat.

T: Niin tottakai.

DN: Et, niin, et se on niinku mun mielestä sillä tavalla huonosti kirjoitettu, mikä sit taas koetetaan tääl lopussa mun mielestä hienosti korjataan se. Ihmiset jotka lukee tähän asti ja sanoo et en vitus mee tonne eikä ne jaksa lukee sitä loppuun asti.

T: Niin niin.

DN: Sit tulee täällä: ”parhaimmat osoittavat vastustajan paikan heti kättelyssä”... ”ilma on ylimielisyydestä, testo...” Ne parhaimmat, tää tarkoittaa nyt sitä et ne parhaimmat heti näyttää vittu näin et mistä kana pissii. Eikö vaan?

SN: Joo.

DN: Niin. Ja parhaimmat yleensä on ne jotka on hiljaa. Niinku laji ku laji, ne on ne jotka on hiljaa, jotka tietää paikkansa eikä tarvii sitä testosteronia ihan heti heittää vittu kaikkien silmille.

T: Se on vähä niinku, vähä niinku jos sä meet kuunteleen freestyle-räppiä, ni se jolta tulee eniten vittua ni se ei tiie oikeesti mitä se niinku sanoo.

SN: Niin niin. Niin ja se on just silleen halpaa.

DN: Tää on siis, tää on yks pointti vaan mitä mä haluun tuoda esille... Tääl lukee että ”seksuaalinen alavire on näiden tanssityyliin välttämätön osa”.

SN: ...ai ei?

DN: En mä tiedä mistä tää tulee, tää on ihan sama asia ku...

A: Joo, se on aika...

DN: Se on ihan yhtä välttämätön ku ihmisen, ihmiset jos ne aattelee et joku on ihan perseestä. Se on ihan samanlainen asia. Se vaan tulee ihmisel taas ensimmäisenä, jos ihminen räppää niin ensimmäisenä on se et vittu öö vittu öö vittu. Tää on sama asia ku ihmiset on silleen et ”oliks hyvää kahvia?” ”no ei, ihan täyttä paskaa”. Sama asia, se vaan tulee, se on sen takia, sen takia tää hyvä asia, tälle tekstille mitä tää on... Niinku et jos halua oikeen dissaamalla dissaa niin dissaa sit oikeen kunnolla. Tääl se on kyllä, niinku, vielä pahemmin kirjoitettu niinku [...]. Mut se ei nimenomaan, se, täs, tän voi taas kirjoittaa sen et, eka tulee ei niin houkutteleva juttu, sen takia tää miks tää jatkuu, et miten tällästä voi kirjoittaa, et täs on varmaan jotain että miksi. Sit ne rupee lukeen. Ja sitte tääl on vielä et suuri osa ihmisistä tekee silleen, mutta parhaimmat osoittavat vastustajan paikan heti kättelyssä ilman mitään sen suurempaa ylimielisyyttä. Tietsä mitä mä tarkotan? Ja sit tääl lopussa on tää että, tänkin vois meinaan vetää sarkasmiks tän että, että jopa seksuaalinen alavire saattaa olla näiden, saattaa olla monen mielestä tanssityylin välttämätön osa... se ois niinku sarkastinen just, ymmärräksä mitä mä tarkotan? Sit taas tää on mun mielestä hienosti kirjoitettu hyvin korjattu ja kaikkee, mut et... mä oon, täs on, tää on vähän kakspiippunen miekka.

A: Niin... Kakspiippunen miekka!

T: Joo, se on ihan, joo.

A: Ei, mut siis tavallaan mun mielestä kuvaa paljon sitä et miten niinku Viron tää kulttuuri on niin pientä, ja kyllä mä voin ehkä hyvin samastua tähän, tähän tyyliin että jos ei oo ikinä kuullukaan

breikistä ja jos menee jameihin, niin kyl tää oikeestaan on se mitä se näkee. Ilman sen kummempaa paneutumista niinku asiasta ja lähtee pois ja kirjottaa jutun. Tuntuu et tää on vähän semmonen.

SN: Mä oon siis tämänkin jututtanut tän toimittajan, ja mä en nyt ihan satavarmasti muista, kai se jotakuta on siellä jututtanut, mut eihän tässä jutussa varsinaisesti oo haastateltu ketään.

A: Niin, nää on sen omii...

DN: Tää on vähä niinku kriitikko.

SN: Niin, vähä niinku niin, reportaasi niinku.

T: Niin, vähän semmonen niinku...

DN: Tää on tämmösen niinku, anteeks et mä keskeytän, jos niinku...

T: Joo ei mitään.

DN: Jos vanha oopperalaulajakriitikko menee kattoon nuorisomusikaalia ja kirjottaa [...]. Se on vähän sama asia.

A: Niin, et tavallaan tämmöstä niinku omista kokemuksista, ja niinku että mistä ei tiie oikeestaan yhtään mitään. Tämmösiä juttuja on mun mielestä Suomessakin näkyny just silloin alkuvaiheessa, niin... nää on kyllä niinku. Et sit ku vertaa tähän juttuun missä niinku on oikeesti niinku paneuduttu siihen, haastateltu ihmisiä, niin ni miten paljo erilaista, miten erilaista jälkeä tulee sillä kun oikeesti tietää mistä puhuu. Niin ni. Ehkä semmonen. Mun mielipide tästä.

SN: Entä sitten niinku toimittajan asenne niinku tuntuuks...

DN: Tää toimittaja on ollu aika silleen keep it real, hän niinku aikoo kertoo miten se oikeesti on. Mut se et jos sä aiot kertoo miten se oikeesti on niin ne sanavalinnat on tärkeitä.

A: Niin. Ja sit ehkä semmonen joku niinku tavallaan... asianosainen tähän niinku mukaan, tavallaan joka tietää niinku vähän enemmän jos ei ite tiiä hirveesti.

T: ”Niskanrikkovia temppuja”!

A: Niin.

T: Mitä ihmettä oikeesti!

A: Se on varmaan tullu niinku, kaverilla on kova into päällä mutta... vähän liian syvällä.

T: Onko vähän väärä sananvalinta, ”niskanrikkovia temppuja”, sehän niinku vaan kertoo siitä että ne on oikeesti niin epäammattitaitosia et ne yrittää kovasti mut sit ne ei kumminkaan niinku osaa et ne niinku vaan niinku prässää kaikkia ja ne vaan tekee niinku itelleen damagea.

A: Niin.

T: Siellä niinku, et siis tonki vois niinku sillai... tuota, asetella toisin tuon sanavalinnan, ehdottomasti. Niinku et positiivisemmaksi.

SN: Aivan.

T: Niinku että...

A: Tässä oikeestaan ei missään vaiheessa hirveesti puhuta siitä että breikki on tanssi. Täällä sanotaan hiphop-tanssi, ja sitten täällä breikkilattia, kun viitataan breikkiin.

SN: Niin joo, kaikki muu on kieltämättä...

A: Niin että tässä kerrotaan vaan...

T: Joo, tempuista tässä on...

A: Niin, et se tavallaan niinku se pääpointtikin jää tästä... aika kokonaan niinku pois. Mistä oikeestaan on niinku kyse.

SN: Niin, ihan totta.

A: Että kyllä täs on tanssilattiasta ja tanssikilpailusta, mutta sitten ku puhutaan siitä mitä ne ite tekee niin se ei oo niinku, ei puhuta tanssista vaan niinku niistä tempuista. Mut se on just se tavallaan että mikä niinku... jos ei tiie asiasta mitään ni mikä tulee ensimmäisenä silmään pistää on just ne isommat ja näyttävämmät temput.

DN: Kaikki mitä kirjutetaan, näkyy televisiossa on totta.

A: Niin. Mutta enemmän just ne, niinku toimittajalta kaipais just semmosta asiaan paneutumista.

SN: Mmm.

A: Et, niin, en tiie sit, onko ollu minkälainen seula siellä... Tai siis tavallaan että vaaditaanko toimittajalta sellasta niinku asiaan paneutumista.

SN: Niin no, kyllähän se nyt mun mielestä olis vähän edellytys...

A: Niin, niin tavallaan. Mutta sit se ei aina, ei oo tässä jutussa oo.

SN: Se on ihan totta kyllä että tässä puhuttiin ihan siitä ite tanssista, ne puhu niistä liikkeistä, et sitä tässä Viron jutussa ei varsinaisesti oo, et enemmän siitä ilmapiiristä tai niin.

A: Joo. Niin joo.

SN: No mikäs täs oli hyvin täs jutussa? Oliko jotain?

DN: Täs oli niinku...

T: Toi viimeinen oli ihan hyvä.

A: Toi loppu oli joo.

DN: Se viimeinen oli silleen et huh... Tää on vähän siis silleen kakspiipunen juttu että tää mitä tää on sanonu on ihan totta. Niinku monellakin tapaa. Että... se ei taas niinku ei edusta ihan kaikkee mitä on. Et sen ois voinu niinku mainita siinä et ei totta kai kaikki. Se on itsestään selvää. Mut se

nyt on silleen, että kirjottaako kirjottaja yleensä sitä mitä mieltä se oikeesti on, jos on joku kolumni tai vastaava, mut kirjottaaks se ite sitä mieltä mitä se ite on, vai sitä mikä näyttää hyvältä. Silleen et kirjotetaanks me silleen tänne meidän kielellä et, et vittu sitä vittu tätä ja yeah whatever, me ollaan keskenään silleen whatever... ei ku me mietitään sitä et mitä me niinku edustetaan. Se on vähän silleen et sit ne, tää toimittaja päättää olla silleen että keep it real, et hän aikoo kertoa mitä oikeesti tapahtuu...

A: Niin, joo silleen ehkä tavallaan... Tää on ehkä silleen liian yksipuolinen lähestyminen breikkiin, koska, koska breikissä on just se karakteripuoli mistä oli aikasemminkin puhetta, sit on just se... mikä ei sitten välttämättä just tommosissa jameissa näy koska kaikki on siellä ihan tosissaan, tai tosissaan ja tosissaan mut vääntämässä, ja et varmaan tulee tällöinen mielikuva tosi helposti.

T: Ja tässäkin on...

A: Puuttuu just se takapohja siitä.

T: Tässäkin on et katutanssi on egojen taisto, niin ei se niinku, joillekin se on sitä mut ei todellakaan niinku kaikille. Se vähän niinku, just yksipuolisuus, vähän lokeroi niinku. Sitä et se on pelkästään sitä että, että battlataan tuolla ja näytetään keskisormea.

DN: Se on siis, siis laadun huomaa. Se on silleen, jos on jossain paikas laatua niin sit ihminen joka tulee sinne joka ymmärtää laadun päälle ni... Jos siel on ihmisiä, breikkari voi olla treenannu vaikka kuinka saatanan monta vuotta ni ei sillä sitä laatua löydy vielääkään. Hyvii breikkareita on vaan niinku ihan kourallinen kuitenkin. Silleen. Se et... ehkä on ollu vaan yks ihminen joka on ollu niinku silleen [...]. En nyt yhtään dissaa virolaisia enkä mitään niinku virolaista breikkimeininkiä, mut yhtä hyvin tän ois voinu olla, kirjottaa Suomen breikkimeiningistä.

A: Joo, ihan totta.

T: Joo, mut kyllä niinku huomaa et Suomessa on niinku kulttuuri pitemmällä. On niinku tavallaan noteerattu paljon paljon enemmän. Täällä just niinku, no, kyllä sitä sielläkin harrastetaan, mut täällä se on päässy teattereihin ja... pikkasen enemmän niinku onnistunu.

SN: Aivan, se on totta. Okei, mut se oli about se. Ei mul oikeestaan sen enempää ollu kysymyksiikään. Mä kysyn vielä vähän vaan taustaks että mitä te kukin nyt teette? Mä tiedän et sä opiskelet, mitä sä opiskelet?

A: Joo. Tos Metropolia-ammattikorkeakoulussa tuotantotaloutta. Insinöörismieheks.

SN: Okei. Entäs te?

DN: Opiskelen elämää!

SN: Niin me kaikki...

DN: Ei, mä, en opiskele siis virallisesti missään, mutta haluan opiskella ja hakee kyllä kouluun.

SN: Okei, sä oot nyt duunissa?

DN: Joo joo, siis tanssi...

SN: Aa, niin niin, okei.

DN: Erilaisissa produktionissa ja...

SN: Ja riittää duunii?

DN: Tällä hetkellä joo, nyt on hyvä satokausi. Tullu hyvin sieniä. Nyt on hyvin siis tullu joo.

SN: Okei. Ja sä pidät nyt neljättä väli vuotta.

T: Joo, mulla on neljäs. Kyl mä nyt itse asiassa alan lukeen kohta pääsykokeisiin.

A: Oothan sä hakenukin kouluun ja kaikkea.

T: No en oo siis, kyl mä niinku viime vuonna laitoin paperit niinku menemään ja mä kävin pääsykokeissa, mut sanotaanko, en lukenut... kovinkaan paljon, en niinku todellakaan täysiiä hakenut. Mut nyt meinaan hakea.

SN: Okei, mihin sä meinaat hakea?

T: OKL:ään opettajaksi luultavasti. Muuten mä oon pyrkiny vähän niinku nauttimaan elämästä, tekemään sellasia juttuja mistä niinku oikeesti tykkää. Tehä erilaisia keissejä et... lähinnä, lähinnä nauttinu elämästä neljä vuotta ja päivääkään en kadu, että en oo koulussa ollu.

SN: En mäkkään kyllä katuis! Tota, okei, mitä muuta te teette vapaa-ajalla kuin tätä? Vai teettekste mitään?

T: Mä tykkään matkustelemisesta hyvin paljon, se on niinku... breikin, kun on breikkaamassa niin sitä sitä aina tulee fiilisteltyä jotain omatoimimatkustelua ja sitten, töitä tietty.

A: Joo, mulla on, koulu ja toi treeni vie suurimman osan, mutta... pyrin kans reissaamaan aina kun on vaan mahdollista lähtee johonkin, ja tota... välillä vähän ettei liikaa hurahtais tohon, tai hurahtais mut välillä niinku löytys aikaa jollekin muullekin kun pelkälle treenille, välillä tulee vähän semmonen olo. Kesätöitä koitan nyt ettii.

SN: Okei.

A: Tämmöstä.

DN: Ei oo vapaa-aikaa. Nyt on semmonen tilanne et mulla on varmaan seuraavan kerran lomaa heinäkuussa. Sit siitä, täst niinku heinäkuuhun jos meil on jotain lomapäiviä niin mä käytän ne nukkumalla ihan. Kaikkeet pitää aina testata, pitää olla messissä kaiket kivassa. Bilettämisessä. Mut tota, ei mul sinänsä oo niinku mitään muuta harrastusta tai mitään vastaavaa. Tää menee niin, tää menee niin niinku siihen pohjarakenteen tekemiseen tää varmaan seuraavat vuodet tässä vielä. Mä teen niin paljon duunia ku mä pystyn tekeen, ja tota, se mitä sen ohella se tuo ni sinne mennään. Toisin sanoen ei ole lomaa.

T: Hehe.

SN: Eli toisin sanoen sä niinku nautit elämästä ja sä et.

T: Ei...

DN: Mä nautin omastani.

T: Onhan se näin että jokainen meistä varmasti nauttii elämästä mut sillai niinku eri tavalla.

DN: Niin.

SN: No se oiski aika tylsää jos kaikki eläis samaa elämää.

A: Kyl se silleen niinku... vaikka sanoinkin että koulu ja treeni vie aikaa niin en silleen niinku, niitä mihinkään vaihtais. Et todella mielelläni mä tätä hommaa teen.

T: Mut se esimerkiks täytyy sanoo et jos Ätällä ei oo yhtä paljon vapaa-aikaa ku mulla niin sillä on ainakin enemmän siis niinku, se on siis... menestyny paremmin. Siis, tai siis, hyvin paljon menestyvämpi tällä hetkellä ku minä esimerkiks. Ja siis suon sen hänelle ihan millon, ei siinä mitään. Koska se on niinku antanu sen. Se on vaan niinku niin.

SN: Niin, valintojahan se on.

T: Niin, totta kai! Totta kai.

SN: Okei. Onks teil tullu jotain mieleen näistä mitä me ollaan puhuttu mitä ois tarvinnu lisätä tai tarkentaa, tai jotain mitä mä en oo vaik kysyny sellasta mikä olis ollut tosi olennaista teidän mielestä?

DN: Täs on kyllä aika hyvin tullu...

T: Aika hyvin saanu vuodatettua kaikki patoutumat ulos... Hyvä homma.

SN: No mut sehän on hyvä, niinku terapiasessio.

A: Niin.

SN: Tosi kiva et musta on jotain apua!

A: Ei mut on jännä huomata silleen miten niinku, siis me ollaan porukalla puhuttu paljon tästä niinku breikin kuvasta ja siitä niinku sais vietyä eteenpäin... Tosi hyvä juttu että... on niinku noteerattu. Että ihan ulkopuolelta tulee tämmönen mahdollisuus kertoo näitä juttuja, tosi hyvä.

SN: Mulla on siis rockabillyt ja breikkarit [...] [...]

DN: Se mitä mä haluan sanoo et mä tiedän et sä oot laittanu Taukojalkaan tästä läppää. Niin ne jotka ei oo ottanu niin älä ota sitä henkilökohtaisesti. [...] [...]

A: Ehkä niinku tämmönen kertoo Suomen kulttuurista aika paljon.

SN: Ihan totta. Ja oikeesti varmaan niinku tutkimustulos jo tää, koska siis Virossa ei ollu mitään vaikeuksii saada. Mut ehkä se on just se et sitä on niin paljon vähemmän käsitelty, et sit siel on silleen et hei jee, mahtavaa.

A: Niin.

DN: Hyvä jos siis... Siis mä pyydän kaikkien ihmisten puolesta... anteeks sitä että ihmiset ei oo...

ovat vaan niin kiinni muissa jutuissa niin ei vaan. Ja sen mä ymmärrän että jos ei pääse niin ei pääse, sille ei voi mitään. Mut et, mut et moni on varmasti ollu silleen et ei jaksa... noteerata. Siitä meidän puolesta anteeksi. Ne kuuluvat meidän ympäristöön, me pyydetään anteeks.

SN: Ei, ei silleen mitään että no hard feelings.

A: Ehkä just vähän semmonen niinku... itellä ainakin tuppaa olemaan vähän semmonen perisuomalainen asenne että ”en minä nyt, ei minusta ole, en minä ole tarpeeks hyvä tommoseen”. Että voisin kuvitella että tommonen.

T: Se on varmaan ollu monille semmonen että joo, ei siitä nyt mitään saa, niinku mammonaa.

SN: Joo, sori en mä palkkaa pysty maksaan!

T: Tämmösestähän saa nimenomaan, näistähän sitä saa omaa, omaa rikkautta.

SN: Sitä mä just yritin sanoo siinä että ainakin kaikissa aikasemmissa haastatteluissa mulla on ollu niin hauskaa. Et älkää luulko et tää on mitään kauheen vakavaa tai silleen, et ei mitään paineita...

DN: Pitää arvostaa. Jos ei arvosta ni sit ei arvosta.

T: Niin, ja monella on ollu ehkä jotain muita hommia ja semmosia.

DN: Mut me nyt löydettiin yhteinen vapaa ilta ja...

SN: Ystävänäpäivän ilta!

Soome breikarid Jaana, Piiku ja Hanna, jaanuar 2010.

P: ...Se oli sellanen karikatyyri aivottomasta rokkarista.

SN: Okei... Onks siihen niinku joku syy et ne on aivottomii tai että aivottomat tyypit on niinku rokkareita...

H: ...löytyy ihan kaikista alakulttuureista...

SN: Niin, sitä mä vähän niinku aattelin...

P: Kyl mä veikkaan et se johtuu ihan puhtaasti siitä, et kun ihminen on oikeesti älyllisesti vajaa. Niin se tarvitsee itselleen niinku... ryhmän.

SN: Jonkun jutun, joo.

P: Ja sen takia niitä löytyy niin paljon näistä alaryhmistä.

SN: Ehkä. Voi ei miten masentavaa! Mä en mitenkään haluais ottaa tota mun graduun. Kun mä niinku yritin vähän silleen että mun niinku sellanen pääteesi vois olla vähän päinvastanen... Tota noin, ei maha mitään sitten.

H: Sieltä löytyy oikeesti fiksuja ja ajattelevia ja älykkäitä ihmisiä.

P: Joo toki. Mutta niinkun...

SN: Niinku kaikista muistakin ylipäänsäkin ihmisistä.

H: Niin. Niin nimenomaan, et siis kylhän niinku... Jos tekis jotain sosiografista tutkimusta rokkareista, niin en mä nyt tiedä poikkeisko se sit kuitenkin ihan hirveen paljon. Se olis ihan kauheen mielenkiintonen itse asiassa tehdä.

JT: Niin. Pitäis olla sit tarpeeks suuri se osakattaus.

SN: Niin. About kaikki.

H: Niin.

JT: About kaikki joo.

SN: Hei laittakaa sit muuten nimet niihin. Ei niin etteikö ne olis niin fantastisen mieleenpainuvia etten mä muistais, mut silti.

H: Sit sä laitat ne jonnekin sinne yliopiston käytävälle...

SN: Kyl varmaan... ei gradulle kyl taida tulla mitään kantta. Muuten vois olla kyllä niin hieno.

[...] [...]

H: Tästä tuli nyt tällanen kiltti. Tän ponnari ei näy myöskään.

[...] [...]

P: Laita nyt ees rööki sille Hanna suuhun.

H: En laita, ne on täällä... kassissa.

SN: Se siis vaan näyttää kiltiltä.

JT: Tupakit ja taskumatti kassissa. Taskumattikin kuuluu sinne. Tyttöillä.

SN: Tyttöillä mut ei niinku... Tää juo kaljaa vaan.

JT: Niin.

H: Mut sillä on jallupullo kuitenkin povitaskussa.

SN: Niin siis tässähan itse asiassa lukee että viinaa, niin onks tällä siis kaljapullossa viinaa?

P: Joo. Koska pitää olla cool ja juoda kaljaa, mutta oikeestaan... koska kalja on kakkaa, niin sit se on laittanu sinne viinaa tilalle.

SN: Okei, kyllä tossa on varmaan joku logiikka.

[...] [...]

JT: Hyvä että sä laitoit ottatukan, kun mulla on se sellanen...

H: Niin, juu. Mä en osaa piirtää sellasta.

JT: En määkään osaa, mutta... Eikä tää näytä siis sellaselta kiharretulta. Onneks on tekstit.

SN: Okei, lasketaanks me nyt niin että nää kuvat ois nyt suunnilleen valmiit. Kyl te voitte niitä sit vielä täydentää.

JT: Joo.

SN: Okei, no mä alan sit niinku kysyy teiltä. Ensinnäkin, kun mähän siis puhun tässä koko ajan niinku ”alakulttuureista”, mut miksksä te niinku ite sanotte sitä juttua, tai mistä te niinku puhutte, onks se niinku alakulttuuri vai elämäntapa vai harrastus vai...

H: Riippuu varmaan asiayhteydestä, että mistä puhutaan, siis niinku onhan tottakai tää on alakulttuuri. Mut et suurin osa todennäköisesti puhuu elämäntavasta.

P: Niin. Koska tää on myöskin sitä.

H: Niin.

JT: Joo.

H: Mä luulen et harrastuksesta ei varmaan kovinkaan moni puhu. Niinku silleen että rockabilly-

elämäntapa olisi harrastus.

JT: Ei se sitä kyllä oo mun mielestä.

H: Koska, niin. Elämäntavasta varmaan aika moni puhuu.

JT: Että vaikka se ei välttämättä kaikissa, niinku minus esimerkiks näy sillä tavalla ulkosesti, niinku joillakin on, et on sit kaikki ja aina ja joka paikassa ja... mut et tota. Mut ei se sitä tarkota ettei niinku sillä tavalla muuten olisi ja ajattelis.

P: Niin mutta mun mielestä toisaalta menee vähän niin että, tavallaan vähän niin että ne jotka on niinkun aina omia itsiään... niin ni, niille se on niinku elämäntapa. Ja sitten erikseen on ne jotka harrastaa elikkä jotka sitte pukeutuu vaan bileisiin ja niin edelleen.

SN: Okei.

P: Et ne mun mielestä vaan niinku harrastaa tavallaan.

SN: Okei. Mut eli, mitä niinku... mitä niinku sanaa te silleen preferoisitte? Tai niinku omalla kohdallanne?

P: Elämäntapa. Koska mä oon aina tämmönen. En ihan näin krapulassa, mutta periaatteessa.

SN: No entä sitten niinku... niin, sanokaa vaan.

JT: Nii joo. Mä en tie niinku tota noin niin vaikka niit ulkosii merkkejä ei niin ookaan niin kyl mä kuitenkin niinku enemmän varmaan oon sellanen marginaali-ihminen. Jos nyt käyttäis semmosta sanaa.

SN: Joo. Kutsutteks te itseänne niinku rockabillyksi, onko se semmonen label mitä te käyttäisitte?

H: Ei.

SN: Okei.

H: Mut en mä tiedä miksi mä kutsuisin itseäni, mä en oikein osaa lokeroida.

JT: Niin, en mä oikeestaan edes halua niinku sillai mennä kauheen yksityiskohtiin. Sillai että jakaa että onks nyt sitten psychobilly tai teddy tai mikä on. Et mä tykkään eniten niinku orkkisrokista ja teddy, teddyrokista ja revivalista...

SN: Anteeks mikä se ensimmäinen oli?

JT: Orkkis. Original 50s.

SN: Okei. Mulle pitää vähän selittää näitä...

JT: Joo, ei mitään.

P: Kyllä sä meet ehkä musiikkimaultas lähimmäksi niinsanotusti niinku rokkaria.

JT: Mmm.

P: Koska Hanna on tollanen jazzhippi, ja tota...

H: Self-confessed...

P: Ja mä suuntaudun taas sitten enemmän iskelmään ja swingiin täl erää. Ja sielläkin kuitenkin hyvin marginaaliin. Koska mä oon äärettömän nirso. Samaan aikaan kun musiikkimaku on näin laaja, niin samaan aikaan se on äärettömän nirso.

SN: Okei.

P: Mä kuuntelen vain hyvää musiikkia.

JT: Niin varmaan jokainen... siis ittelleen hyvää musiikkia.

P: Niin.

H: Niin omasta mielestään niin.

SN: Miten tää niinku tapahtu, miten teistä tuli niinku... no mitä nyt käyttäkään, mut jos nyt käytetään tässä kontekstissa sitä rockabillyä? Koska se on ehkä sellanen... sateenvarjo. Miten ja milloin kaikki alkoi?

P: Kaikki alkoi siitä kun minä ilmoitin äidille kuusvuotiaana että mä meen Elviksen kanssa naimisiin ja mun ensimmäisestä pojasta, ensimmäisen pojan nimeksi tulee Elvis. Ja mutsi kertoi minulle että ei käy.

H: Koska Elkku oli kuitenkin jo...

P: Koska Elvis oli jo olemassa mitä minä en tajunnut lainkaan. Koska minä rakastuin häneen elokuvissa.

H: Niin ja hän oli itse asiassa poistunut jo vehreämmille laulusijoille.

P: Niin, niin, mut sitä mutsi ei kertonut, ihan samalla tavalla kun mähän olin 12 kun mä sain kuulla että John Wayne on kuollu. Koska se oli mun suurin rakkaus, ja mutsi ei uskaltanu kertoa mulle että...

SN: Voi!

P: Että sori rakas lapseni, John Wayne kuoli samana vuonna kun sinä synnyit.

SN: Ootsä ikinä ajatellu että sä olisit ehkä inkarnoitunut John Wayne?

P: Mmm-m.

SN: Joo, mut okei, eli siis vähän niinku lapsuudesta lähtien.

P: Joo, mutta sit siinä kuitenkin menee sit taas silleen että... et esimerkiks just tämä... että nyt on sitten jompia, swingiä, niin ni tota se oli mulla esimerkiks sellanen että mä olen hyvin hyvin hyvin hyvin syvältä maaseudulta. Ja... ei edes silloin kun minä olin lapsi ei ollu mitään nettiä ja niin edelleen. Ni... juuri tämä kyseinen musiikki esimerkiks oli sellaista että mä vaan mietin omassa

päässäni ”jumalauta ku tää juttu yhdistettäis ja tää juttu yhdistettäis, ni tää olis ihan mieletön juttu”. Ja sit ku mä kuulin ensimmäisen kerran niinku sellaista musiikkia, ni mä olin ”ho-ho, ho-ho, joku on tehnyt sen!”

SN: Okei. No entäs teillä?

H: Itse asiassa... oikeen tiedä mistä mä... keksin Elviksen, mutta Elviksestä mullakin on alkanu, tosin ei vielä kuusvuotiaana, mä olin kyl ihan niinku kypsässä teini-iässä kun mä jostain... keksin Elviksen. Mä olin varmaan jo... yläasteella, lukiossa. Jotain sellasta, ja sitte... eräs ystäväni tutustutti minut Whistlebait-nimiseen orkesteriin ja... ja ja, siitä se sitten alkoi laajanemaan ja sitten kun tuli ikää sen verran että pääsin ihan baariin katsomaan bändejä niin... niin niin... siitä alko sitten tää baareissa riekkuminen ja... live-musan kuunteleminen ja... sit pikkuhiljaa niinkun levyjen osteleminen, sitä mukaa kun opiskelijalla nyt oli rahaa sellaiseen, ja, ja ja niinku, just sellain, bileissä käyminen ja Aitoot ja Vammalat.

P: Se on ihan järjettömän, miltei mahdotonta määritellä että mistä olisi alkanut koska mä koin taas sitten sellasen ihan toisenlaisen heräämisen niinsanotusti. Niin mä olin sillon, olisinko mä ollu 18, ja sillon mä kuulin ensimmäisen kerran taas sitten Jerry Leetä. Ja se oli taas sit semmonen että niinku taju pois ja menoks.

SN: Okei.

P: Se vei mut niinku ihan täysin mukanaan. Mä olin täysin myyty siitä ihmisestä. Et... tavallaan vois sanoa sillä tavalla että se oli aina, mutta vasta sillon 18-kesäsenä... se tuli niinkun vahvimpana. Ja sit se on pysyny.

SN: Eli sul oli niinku pienestä pitäen joku sellanen ja sit tuli niinku uusi aalto.

P: Tavallaan joo.

SN: Okei. Entäs sulla?

JT: No mul oli oikeestaan ihan lapsuudesta asti ollu niinku iskelmämusiikki ensimmäisenä, sellanen viiskytluvun iskelmämusiikki.

SN: Joo.

JT: Tapio Rautavaara oli näistä viel sit mulle se suurempi kuin Olavi Virta. Mut tota...

P: Petturi!

JT: Mut ylipäänsä se viiskytluvun iskelmämusiikki et tota... ja sit, '75 mä olin 13-vuotias kun Elvis tuli mun elämäni. Se alko siitä kun kuulin radiosta jonkun sellasen balladin ja mä tykkäsin siitä, mä en siihen mennessä kuunnellu oikeestaan ulkomaalaista musiikkia ollenkaan vielä. Mut sen jälkeen se muuttu. Et mä kans aattelin sillon että mä olin niin nuori vielä, että no joo, okei, sitten kun mä tuun aikuiseksi niin mä lähen Jenkkeihin Elviksen konserttiin. Mut en mä sit ikinä ehtiny.

SN: Sä et niinku kuitenkaan usko et se mahdollisesti ehkä ois vielä elossa?

JT: Joo en, en usko.

P: Hei vaikka se ois niin mieltikää nyt... millanen kurtunnen lihapulla se on.

H: Niin joo.

P: Mä en halua ajatella että se olis vielä elossa.

JT: Siin meni niinku, viis-kuus vuotta meni oikeestaan sen Elviksen parissa, ja sit ku mä olin semmonen 17-18 niin sit tuli tää orkkisrokki siihen mukaan. Kaikki nää vanhat suuret niinku tota noin nii, nyt jo edesmenneet. Ja sit pikkuhiljaa kotimainen ja sit se on laajentunu vähän tonne rajan taakseki, ja vähän sinne sun tänne. Siitä se lähti pikkuhiljaa.

SN: Eli sulla on siis sellanen kaikista pisin niinku, kun kuitenkin Elviksen aikana...

JT: Niin. Mä oon sen verran vanhempi.

P: Meinasin sanoa että se saattaa liittyä myös siihen että kun me ei olla eletty yksinkertaisesti...

JT: Niin niin mä just sanoin että mä oon sen verran vanhempi...

P: Me emme ole olleet edes... luultavasti vielä pilkettä silmäkulmassa siinä vaiheessa.

SN: Mut sen sijaan kaikilla teillä on niinku alkanu kuitenkin Elviksestä.

H: Joo kyl se on ollu sellanen että jos nyt on Baseballs niin sillon oli Elvis, jos niinku oikeen kärjistää silleen tosi rajusti ja sitten mä saisin niin turpaan että...

P: Ei... Sinänsä niinku Jaana sano just ton iskelmän. Niin mulla ainakin ennemmin voi sanoo just sen iskelmän. Mullahan on Badding on aina ja ikuisesti mun suuri rakkaus.

SN: Okei.

JT: Se onkin hyvä, kyllä mä oon samaa mieltä.

P: Et se on ollu... minä en muista aikaa jolloin minä en olis tykänny Baddingistä. Aina. Ja sit mä vaan jossain vaiheessa hokasin, itse asiassa se meni niin et mä oon tykänny siitä aina, ja sit mä olin just joku tyyliin 13-vee, ja mä yhtäkkiä hokasin että ”mitä vittua! Aina nää kaikki hyvät biisit on muuten tätä saman äijän esittämiä”.

JT: Niin ja sehän on lau... levyttäny paljon rokkiikin.

P: Niin on, niin on.

JT: Mullakin on se Raulin levy se minkä se on levyttäny suomeks Elviksen biisejä.

SN: Tota, onks, mites sit, onks teidän kaverit niinku samaa porukkaa?

H: Ei.

P: Ei.

H: Osa on, osa ei.

JT: Niin. Tai sanotaan, jos puhutaan kavereista niin kavereita on kyllä, mut sit niinku läheisimmät

ystävät on jotain ihan muuta, et...

SN: Okei. Pystyisitteks te millään tavalla määrittelemään, mä tiedän että tää on ehkä vähän naiivi kysymys, mutta että mitä eroo on niissä kavereissa on ja niissä jotka ei oo?

H: Musiikkimaku.

JT: Musiikkimaku ja varmaan sit semmosten kavereitten kanssa jotka ei niinku oo niin ei ne lähe silleen mukaan mihinkään bileisiin ja tolleen. Että sit siel on toiset kaverit kenen kans käydään bändei kuunteleen ja.

P: Mul ei mee ees tolleen koska ne ns. taviskaverit mitä mulla on, mä raahaan kyllä niitä ihan sujuvasti myös bileissä. Kipua tuntematta, sääliä... niinku, jakamatta.

H: Niin no joo siis kyl munkin... ns. tavis-kaverit niin niin... mä oon houkutellut niitä, vaan keikoille ja ne on olleet kyllä...

P: Okei plus sitten että sitten on toki, tässä on myöskin siis se, että mehän päätettiin tossa jo varmaan puol vuotta sitten esimerkiks niinku [...] kanssa että bileet on meidän kohdalta niinku ohi. Keikoilla voidaan käydä mutta tällä hetkellä tämä genren sisäinen maailma on niinku sellanen että ei vois vähempää kiinnostaa mennä mihinkään bileisiin.

SN: Okei.

P: Et missä jengi niinku kättelee silleen että kuka on oikeesti niinku vittu tosirokkari ja kuka ei.

JT: Joo, se on ihan totta mutta...

P: Että pitääkööt tunkkinsa. Niinku.

JT: Joo...

P: En mene.

H: Kyl on tällä hetkellä meneillään jonkinlainen...

SN: Okei eli teillä on aika paljon kaikkia tällasia niinku hierarkiajuttuja ja niinku...

P: Joo ja nyt se koko ajan vaan niinku pahenee ja pahenee.

SN: Okei.

P: Että on sitä ollu niinku tietyissä bileissä, siis esimerkiks niinku silloin ku oli vielä Kaisaniemi-bileet, ni... olihan jonkun mun kaltaisen ihan hirvee mennä sinne. Koska... minä olen tyttö! Minä käytän farkkuja ja keilapaitaa. Koska pitäisi olla vittu se saatanan kellohame. Ja kun sitä ei... pitäisi olla juuri tuollainen [osutab pildile!...] ja kun sitä ei ole, niin... mä en kuulu sitten niinku joukkoon.

SN: Joo. Tota... Onks Suomessa niinku sen verran pienet piirit että kaikki tietää niinku kaikki?

P: On. Todella.

H: Joo.

JT: Ei ihan niin pienet ku Eestissä mut melkein.

SN: No siis Tartossahan mä haastattelin sata prosenttia kuulemma Tarton rokkareista.

JT: Eli kaikki mun kaverit!

SN: Joo, todennäköisesti. Ja kyl ne oli silleen että ”sori, mut tässä me nyt vaan ollaan”. Tota, okei. Mitä niinku tää, tähän niinku porukkaan kuulumisen tarkoittaa? Että jos siinä on kuitenkin tollasia negatiivisiakin juttuja, niin mikä se tärkein sitten on? Onks se niinku...

P: Musiikki.

JT: Musiikki.

SN: Okei. Että ei niinku...

H: Kesäisin cruisingit...

P: Ei... Varsinkaan täällä. Mut ehdottomasti joo se musiikki. Ei se että... niinku... vaikka minun musiikkiani kuuntelisi pelkästään kusipäät, niin ei ne sitä musiikkia multa vie.

H: Niin.

P: Sit se vaan tarkoittaa sitä että minä en pidä niistä muista ihmisistä jotka kuuntelee sitä.

SN: Eli sitten niinku jotkut tällaset niinku ystävät on vähän sellanen niinku sivutuote?

P: Joo.

SN: Mut mitäs sitten jos... Mut oisko se niinku kuinka erilaista jos ei niinku sais minkäänlaisia kontakteja siitä? Puuttuisko koko tästä hommasta jotain?

P: Toi on hankala siis silleen koska... jossain vaiheessa, se oli hirveen hienoa että tutustui samanhenkisiin ihmisiin ja kaikkea muuta mahdollista. Mut nyt se on jotenkin niin silleen että hei, nyt ne on tavattu, ne on mun ystäviä jo. Nyt mä en tarvitse enää tavallaan sitä musiikkia yhdistämään meitä, mä en tarvitse niitä bileitä, minulla on jo minun ystäväpiirini.

H: Niin ja sitte...

P: Mä en tarvitse bileitä tavatakseni heitä.

H: Niin, niin ja rokkibileisiin kun menee niin siellä on niinku nykyään aina joku tuttu. Todennäköisesti useampi.

JT: Niin on.

H: Niin sitä ei tavallaan enää osaa niinku erotella.

P: Sillon kun alko niinku liikkumaan enemmän, sillon kun muutin esimerkiksi tänne, niin ni tota... ni sillonhan... rokkikuvioihin kuuluneet kaverit oli niinkun ihan ehdoton juttu. Ja ylipäätään itse asiassa niinku foorumi. En mä tiedä... No, kyllä mä veikkaan että minä ja Hanna oltais jossain

vaiheessa tutustuttu. Jossain yhteydessä.

H: Niin. Me oltais jossain törmätty.

P: Niin. Mutta tota...

H: Se vaan nopeutui.

P: Mutta tota... että ”hei mennään porukalla kaljalle”, ”okei!”

SN: Onks sitten joku tollanen... Jaana mistä sä oot, ootsä helsinkiläinen?

JT: Joo.

SN: Mut te muut ootte pienemmiltä paikoilta, niin onks sitten jotenkin... No netti on tietenkin varmaan tärkeä, jos ei siellä pikkupaikassa varmaan ollu niinku ketään samanlaista...

H: No Haminassa itse asiassa kyllä koska Hamina on... ku mä oon Haminassa asunu niinku sen, tai Haminan vieressä oikeestaan niinku lukioikäni ja Haminassa käyny keikoilla ja bileissä, ja Haminassa on hirveen vahva niinku... rokkigenre jo sen takia että yksi Suomen... suosituimmista ja parhaista rokkibändeistä, Whistlebait, on sieltä kotoisin.

SN: Aha, okei.

H: Että siellä on tosi vahva...

JT: Niin ja siellä on nykyäänkin tosi mahtavii, hyvii bändejä.

H: Juu. Ja siis no, sitä samaa porukkaahan ne kaikki on. Äijät vaan vaihtuu [...] suunnilleen ja vähän vaihdetaan bändin nimee, mutta... mut mut siellä on siis hyvin vahva tota... rokkiskene.

SN: Okei.

H: Et siellä sitten näki oikeesti bändejä. Haminan Jaskassa kävi melkeen joka viikonloppu yhdessä vaiheessa joku rokkibändi veivaamassa. Ja sinnehän sitte tietenkin mentiin niitä katsomaan.

SN: Mmm. Okay. Okei, nyt te voitte tehdä toisen tehtävän. [...] [...]

P: Tää on mahdoton tehtävä!

SN: Eikä oo...

P: On! Kun tää on niin semmonen, mä yhdistän kaiken ja sitten tavallaan en mitään.

SN: No mutta ne keskeisimmät, ne mitkä on niinkun sulle, ei välttämättä yleisesti mut mitkä on niinku sulle oleisimmat.

P: Niin niin mut kun... se kuuluu niinkun kaikkeen, niin täysin.

SN: Mmm. No okei, mä mietin jonkun toisen tavan...

P: Siis esimerkiks niinkun toi asia. Minä seurustelen niinku rokkarin kanssa. Niin yhdistyyhän se

mies siihen rokkiin, mutta en mä oo sen kanssa sen takia että se on rokkari.

SN: Okei, ymmärrän. Mut kyllä se siinä tapauksessa sulle niinkun yhdistyy siihen. Ja todennäköisesti sä oot tavannu sen sen takia et se on...

H: Niin mä just meinasin sanoo että oisitteks te tavannu ikinä jos Palmu ei soittais... jos sä et kiertäis keikkoi? Onks teil mitään sellasta missä te oisitte voinu törmätä?

P: Bussissa!

H: Niin no joo siis...

P: Ei, se ei käytä julkisia.

H: Ai niin joo ku sil oli tää, joo...

P: Luultavasti ei koska nyttänkin me tavattiin siis yhteisen kaverin kautta, siis Artsihan meidät on esitellyt. Ja Artsiin taas minä olen siis tutustunut foorumin kautta. Siellä Makasiinien tiskillä: ”Hei! Sä oot foorumin Maybellene!” Mä katon päästä varpasiin että eiks tää menny vähän väärin päin? Eiks mun pitäis tulla sulle sanomaan että ”Oooh! Sä oot [...] kitaristi!” ”Mitä vittua? Tiedäksä ne bändit?” ”Joo! [...] on paska ja [...] on ihan vitun hyvä.”

H: Täydellinen avausrepliikki. Siinä oli sitä jotain.

P: Mutta tosissaan, Artsi meidät sitten esitteli. Koska fonistahan se sitten lähti. Mä olin keksiny että mä haluan ostaa ittelleni fonin. Niin ni Artsi lykkäs tota sitten Palmun meiliosotteen että kirjota tolle.

H: Eli sä et ois tavannu Palmuu ilman musaa.

SN: Niin.

H: En mäkään ois itse asiassa tavannu paljo... suurta osaa mun ystäväistä todennäköisesti.

P: Niin.

H: Tai Tuomoa en ois tavannu ilman foorumia, erittäin suurella todennäköisyydellä.

JT: Joo.

[...] [...]

P: Ystävät, toverit.

JT: Meinasin jatkaa tohon että yhtykää.

P: No voinhan mä laittaa vielä senkin että yhtykää.

H: Kuinka kirjaimellisella tasolla tarkotettuna...

[...] [...]

JT: Mä oon niin kauan ollu samassa työpaikassa niin kaikki sielläkin tietää että mä oon Elvis-fani. Heti kun ne kuulee että jostain tulee joku uus Elvis-juttu: ”Hei Jaana, ootsä kuullu sitä?” ”Joo, oon mä kuullu.”

H: Se on vähän sama ku tää, mä hengailen paljon erään bilebändin seurassa niin...

JT: Mä tiedän joo.

H: Kaikki ihmiset tietää munkin [...]fiksaation.

[...] [...]

P: Vitsi tää on hankala!

JT: Joo-o.

[...] [...]

P: Niin, mutku se on kaikkialla! Se on niin niinku sellainen... se säätelee niin paljon. Tavallaan.

SN: Joo.

P: Että just silleen että vaatteet tulee vähän sen mukaan, sisustus tulee vähän sen mukaan, niinku kaikki tulee vähän sen mukaan. Ja sit samaan aikaan se ei kuitenkaan päätä mitään koska se on täysin vapaaehtoista. Eli toisin sanoen mulla ei ole mitään sellaista että...

H: Että ”pitää”.

P: Niin. Että mä en voi nyt ostaa tota ku toi ei oo tarpeeks vintagee.

JT: Mul tuli mieleen tosta mitä mä äsken sanoin, että mä tykkään Helmut Lottista ihan älyttömästi, se on mun mielestä niinku parhaita niinku oman skenen ulkopuolelta ketkä on vielä elossa. Että mä käyn sen keikoilla aina kun mahdollista.

SN: Okei.

JT: Ja tota noin nii, mä oon lähössä tammikuussa, niin hetkinen!

H: Tässä kuussa.

JT: Niin, tässä kuussa! Tota noin niin Antwerpeniin sen juhlakonserttiin. Ja mä oon laittanut sit tota noin niin niinku taustakuvaks duunikoneelle Helmut Lottin kuvan, niin yks mun duunikaveri kysy että ”miks sulla on tommonen kuva, missä se Elvis on?”

SN: Joo... Et onks se joku vähän niinku riippakivi että alkaa jo ärsyttää?

JT: Eeei. Ei, musta se on vaan kiva että ne muistaa.

SN: Niin.

H: Se on vähän niinku tää mun ”sulla on housut jalassa!” Mä siis todella...

P: Et normaalisti oot ilman housuja.

H: Niin. Aku Ankka.

P: Se on Hannan sellanen oma tunnusmerkki! Missä on se tyttö jolla ei ole housuja?

H: Mekot on kiva asia!

[...] [...]

P: Eiku toikin on muuten ihan totta! Koska melkein aina kun mä otan viinaa, niin siihen liittyy myöskin musiikki. Ja kun mä oon keikalla, tai jos mä vedän kalsarikännejä, niin mähän kuuntelen siinä musiikkia. Mutta tota... no sitten kuitenkin... otan mä nyt viinaa ilman musiikkiakin.

SN: Itse asiassa nyt sä just puhuit itses aika pahasti pussiin!

P: Ei vaan...

H: Vedit silleen niinku maton jalkojesi alta.

SN: Kun sä alotit silleen että aina kun sä juot niin siihen liittyy musiikki.

P: Ai sanoinks mä että aina?

H: Sanoit.

P: Sori. Se oli mun moka. Mä aioin sanoo ”miltei aina”.

SN: Okei, niin sä kyllä saatoit sanoakin.

P: Koska esim eilen siihen ei liittynyt musiikkia. Koska olin Kallio-kierroksella duunikavereiden kanssa, ja ne eivät ole mitään rokkareita.

SN: Tota...

P: Pitäiskö laittaa tänne erikseen että musiikki ja sitten Baseballs?

SN: Tykkäätteks te siitä?

[...] [...]

SN: Te voitte vielä jatkaa mut mä rupeen samalla kyselemään jo muita. Mitkä muut niinku alakulttuurit tuntuu teille sellasilta niinku läheisiltä?

P: Varmaan siis joku tollanen, mikskä niitä nyt sanotaan... No periaatteessa niinku siis hevi, hevarit.

SN: Okei.

P: Koska se on myös mun mielestä taas sitten jotenkin... niin sanotusti enemmän ja vähemmän edes osittain niinku vanhempaa, tais olla jo, tavallaan jos ajatellaan tätä uutta aaltoa mikä oli sillon 70-80-luvulla, niin hevihän on sitä samaa aikakautta. Ja ne on myöskin sitten niinku silleen... aika ehdottomia siinä omassa jutussaan. Että ne tavallaan on että... Et tottakai on ne niinku muutkin

hevarit, mutta hevarit on paljon... pysyy niinku koko elämän mukana.

SN: Niin niin, että periaatteessa ei niin että se musiikki ois niin samanlaista vaan joku sellanen suhtautuminen siihen?

P: Joo.

SN: Entäs teillä, onks teillä mitään...

H: ...muita hämäriä alakulttuuriyhteyksiä...

JT: Mä en tie, mun yks työkaveri on kyllä se on... armoitettu gootti ja sen kanssa meil on mielenkiintoisia keskusteluja kyllä välillä. Mut se on kyl vähän alkanu lipsua, se on, tykkää parista psycho-bändistä.

SN: Ai ai ai, ootsä vaikuttanut siihen?

JT: Ehkä, ehkä en.

H: Gooteissakin on varmaan... musiikillisesti aika lailla erilaisia suuntauksia ja niinku siis, osa on kyllä... mä paan melkeen gootit ja hevarit niinku samaan...

J: Ne menee kyl aika pitkälle joo samaan nippuun.

H: Mut sit osa gooteista taas ei suinkaan kuuntele heviä vaan jotain...

P: Niin mut gootithan onkin alunperin, niin sehän onkin pelkkä tyyli eikä musiikkilaji tavallaan lainkaan.

JT: Niin ja jollain lailla tavallaan hevin alalaji tavallaan.

SN: Onks sit sellasia alakulttuureita mitä te ette tajuu ollenkaan?

JT: Mä en tie, näissä nykynuorissa on varmaan jotain sellasta mitä mä en ymmärrä, mä oonkin jo melkeen mummoiässä et ei mun tarviikaan ymmärtää niitä enää.

H: En mä tiedä niinku... mä luulen että... mitä lolitoita ne on...

JT: Niin ne japanitytöt semmoset.

H: Niin. Ni must tuntuu että rockabilly-kulttuuri on niille ihan yhtä vierasta kun niinku niiden kulttuuri mulle, että... et et, ja niinku ihan tasan yhtä outoa, et ei voi sanoa sillä tavalla että ei... ymmärrä.

P: Mulle kanssa se menee enemmän niin että niin pitkään jos ihminen edustaa jotain alakulttuuria, ni sen ymmärtää. Vaikka niinkun ei ymmärtäisi sen ajatusta tai mielipidettä tai jotain.

H: Niin, niin. Ni se on tavallaan niinku jollain tasolla yhdistävä...

P: Niin, ni, niin. Et sen tavallaan ymmärtää. Et mun on paljon vaikeempi ymmärtää tavallaan sellaisia ihmisiä joilla ei ole mitään.

SN: Okei, tää olikin oikeestaan seuraava kysymys, et entäs sit sellaset niinku normi-ihmiset? Tavikset? Mitä te...

P: Ku tavallaan mun mielestä niitä on kaikkein hankalin ymmärtää.

H: Radio Novaa kuuntelevat...

P: Niin tai siis ennen kaikkea pelkästään se että sellaset ihmiset on aika harvassa mut mun yks lapsuudenkaveri on sellanen et se ei kuuntele musiikkia käytännössä lainkaan. Se pitää harvoin edes radiota päällä, se omistaa alle kymmenen levyä. Ja... se, se on mulle niinku, se on mulle se vierain. Mitäs siinä jos se levyhylly on täynnä jotain musiikkia mistä mä en pidä. Mut se että jos ei ole levyhyllyä! Mikä siinä ihmisessä on vialla!

JT: Se on mun mielestä kans aivan sellasta käsittämätöntä et on jotain sellasia ihmisiä jotka ei niinku tosiaan kuuntele ollenkaan musiikkia. Et miten voi elää ilman musiikkia? Mä en ymmärrä.

H: Niin tai et se on niinku miten... yhdentekevää.

JT: Niin, se on ehkä pahin.

H: Niin. Et se on niinku vaan sellasta täys... tausta...

JT: ...taustahälyä jotain suunnilleen.

SN: Yhdistätekö te just niinku alakulttuurit ja mainstreamin ja näin just niinku musiikkiin nimenomaan?

P: Miltei aina.

H: Todennäköisesti joo, koska kuitenkin...

JT: Varmaan joo.

H: ...koska tää edustamamme alakulttuuri on niin... niinku... musiikkipainotteinen. Et jos edustais itse sellasta alakulttuuria joka ei olis musiikkipainotteinen niin todennäköisesti katsois asiaa joltain ihan täysin eri kantilta.

P: Joo koska nyt on kuitenkin niinku just silleen että ajatellaan vaikka että autoharrastajat. Niin ni tota, mä jaottelen autoharrastajatkin tavallaan niinku heidän musiikkimakunsa mukaan. Et ku siellä menee tyyliin niinku ne... siellä on rokkarit jotka harrastaa autoja, ja sit siellä on autoharrastajat jotka kuuntelee taas sitte tyyliin Peer Gyntiä.

JT: Joo.

H: Tai ihan mitä vaan.

P: Niin. Mut sit se menee just silleen että on ne rokkari-autoharrastajat, sit on nää niinku kasarimusiikkiautoharrastajat ja sit on nää teknoautoharrastajat, mut et ne jakaa niinku tavallaan ei suinkaan niinku autojen mukaan... vaan, niinkun, tota, sen musiikin mukaan.

H: Niil on myöskin erilaiset autot.

P: On on.

JT: Niin, meinasin just sanoo et ne autotkin on sit sen mukaan kyllä.

P: On on, mut tavallaan et sen jakaa sen musiikin mukaan, eikä niiden autojen mukaan.

H: Niin niin. Niillä voi kaikilla vaik olla saman merkkinen auto mut se on täysin eri vuosikymmeneltä.

SN: Niin niin, okei.

JT: Niin, eri tyylinen voi olla kuitenkin.

P: Mut se... niinku ainakin mun päässä se erottelu tapahtuu just niinku sen musiikin mukaan tavallaan. Et mä osaan jäsenellä ne paljon paremmin sen mukaan et millaista musiikkia se tyyppi kuuntelee. Eikä suinkaan silleen että kenellä on tuuning-auto ja niin edelleen. Vaan ne menee niinku...

SN: Entäs sit ihan vaan tyyli? Et jos sä näät kadulla jonkun tyyppin, niin mitä sä ajattelet siitä sen perusteella miltä se näyttää?

P: Musiikkimakua!

SN: Sitä mä vähän ajattelin...

P: Joo koska se menee vielä ihan siis silleen koska, me paljon jopa harrastetaan välillä silleen, jos on niinku vaikka, jossain uutisissa tai jossain, että haastatellaan jotain ihmistä, niin me saatetaan olla just silleen että ”mitä musiikkia toi muuten kuuntelee?” Et me jäädään niinku pohdiskelemaan sitä että ”minkä kaltaista musiikkia tuollainen ihminen kuuntelisi”.

SN: Minkälaiset ihmiset niinku on ”mainstreamia” ja minkälaiset ei?

H: Ne jotka mä en tie, ei kuulu alakulttuureihin...

SN: Mut onks...

JT: Se on varmaan tätä pinnallista kaupallist musiikkii aika paljon. Mitä niinku tulee tuutin täydeltä joka paikasta.

H: Nii, ehkä se just... niin. Niillä ei oo mitään sellasta, oli se sit musiikki tai mikä tahansa, mut ei oo mitään sellasta niinku ns. omaa juttua joka olis, niin, se elämää...

P: Niin. Se oma juttu on ehkä se mikä... tavallaan puuttuu, koska saman tien jos ihmisellä on joku oma juttu ihan selkeästi, et se niinku, tavallaan...

H: Niin ni se jollain tasolla määrittää sitä ihmistä.

P: Niin.

H: Oli se sit musiikki tai...

P: Harrastus ihan mitä vaan...

H: Niin.

SN: Tää on taas tällanen niinku ääliökysymys, mut onks niissä niinku persoonallisuuden tasolla jotain eroja?

P: On. Siis ainakin mun mielestä. Mun mielestä niinkun... ihminen jolla ei oikeesti siis oo mitään omaa juttua...

H: Se on vähän tylsä.

P: Niin. Se on tylsä, persoonaton, intohimoton. Koska tavallaan se että sinulla on joku oma juttu, niin sehän tarkoittaa sitä että sinulla on edes yksi intohimo maailmassa. Niin ni jotenkin siinä vaiheessa jos ihmisellä ei oo mitään omaa juttua, niin onhan se... eihän siinä oo mitään intohimoakaan sitte!

H: Niin, se vaan...

P: Se vaan on.

JT: Elää päivästä toiseen.

SN: Nyt me voitais vaihetta aihetta siihen mun niinku oikeaan aiheeseen. Teemanahan on itse asiassa niinku media. Tän teeman alustukseksi että minkälaista mediaa te käytätte, esim. mitä lehtiä te luette ja mihin tarkotukseen?

H: Luen lehtiä lähinnä niinku verkossa.

SN: Joo.

H: Hesari ja Iltalehti on nää mun vakkarit. Ilt-Sanomia mä nykyään dissaan aika pahasti.

SN: Ai mitä, Ilt-Sanomia?

H: Mmm. Mut Hesari on ehkä se niinku ykköslehti. Mä luotan kuitenkin sen jonkinlaiseen journalismin tasoon. Joka nykyään välillä kyllä valitettavasti... Se nyt on ehkä semmonen.

P: Mulla on taas, lehdet niinku jokseenkin menee vaan ajanvietteeseen. Ja just silleen että, minulle tulee tasan kaksi lehteä, toinen on Duck Tails ja toinen on Big Beat.

SN: Mikä se ensimmäinen oli?

P: Eiks se oo Duck Tails? Onks siellä ässä perässä?

H: On.

SN: Eli se on siis joku...

JT: Se on joku.

P: Se on niinsanottu alan lehti.

JT: Samoin kuin Big Beatkin.

SN: Okei.

P: Ainoa niinkun on että mä en muista koska mulle on viimeisin Duck Tails tullut, että onko, onko Miku jo lopettanut koko lehden toimittamisen...

SN: Ai se on suomalainen vai?

JT: Ne on molemmat suomalaisia.

SN: Okei.

P: Koska itse asiassa Big Beat on, tai itse asiassa ne molemmat on, jos niinku totta puhutaan niin ne on oikeesti aika tylsiä lehtiä.

SN: Mistä noita sitten saa, en mä oo ainakaan missään Lehtipisteessä koskaan nähny?

JT: No ei sitä oikein ookaan. Levykaupat, joku, Goofin' Records on erikoistunu alan musiikkiin, myy niitä. Ja sit ne tilataan.

P: Et mulla on esimerkiks just siis silleen että kumpikaan lehti ei... ei oikeestaan ees hirveesti kiinnosta. Siis sinänsä. Siinä puhutaan kuitenkin niin vähän taas sitten niistä mun bändeistä loppupeleissä. Mutta tota... mä tilaan molempia esimerkiks vain ja ainoastaan niinku kannatuksen vuoksi.

SN: Joo.

P: Että se, että vaikka se nyt ei olisikaan täysin niinku mulle, niin ni, mun mielestä on uskomattoman hienoa että joku viittii edes yrittää. Niin niin mä tuen niinku sitä että... sitä ajatusta.

H: Mulle taas ei oo ikinä tullu mitään noita niinku... alan lehtiä. Et sitte niinku jotain Soundia tulee ja tällästä kyllä. Luen siis jonkun verran aikakauslehtiä mutta mä en siis katso televisiota lainkaan enkä juuri kuuntele radiota. Et et kyl niinku printtimedia on oikeestaan se vahvin.

SN: Joo. Piiku, luetsä mitään niinku sanomalehtiä?

P: Siis mulla lehdet menee niinkun...

SN: Netissä edes, se lasketaan nykypäivänä, se on vähän sama...

P: No kun mä luen sielläkin aika vähän. Mulla menee oikeesti niinku siis...

H: Mistä sä saat sun uutissannoksen?

P: Uutisista.

SN: Telkkari?

P: Niin. Ja sit vaihto... sit se menee just niinku silleen että... että tota... et... mä tsekkaan kyllä uutiset päivittäin, mut se vaihtelee ihan täysin. Että... mikä se... lähde sattuu milloinkin olemaan, että tavallaan et kuuntelenko mä uutiset, katsonko mä uutiset, menenkö mä nettiin ja bongaan sieltä

jonkun tietyn niinku lehden mistä mä katon. Että niinku uutiset pitää saada vähintään kerran päivässä mutta lähde niinku vaihtelee.

H: Mielellään viiskyt kertaa päivässä!

SN: Okei, entäs Jaana?

JT: Mulle tulee yks niin sanottu juorulehti. Ja sitte, melkeen kaikki muut onki, tällasii erilaisii niinku jäsenlehtii.

SN: Okei.

JT: No Big Biitti tulee ku, sen takii kun mä kirjotan siihen aina välillä ni, mä en oo tilannu sitä mut. Ja ja, sit... nii. No, sit niinsanotuista alan lehdistä, Elvis-fanclubin lehti tulee tietysti ja...

SN: Suomalainen?

JT: Niin.

SN: Mä en ees tienny että Suomessa on näin paljon mitään tällasia, sehän on tosi siistiä.

JT: Rautsika... Rautalanka-lehden, Rautsikan tilaamisen mä lopetan nyt kun siellä vaihtuu puheenjohtaja ku Eppu lähtee pois, ni... Ja ja... Sit niinku lehet, Ilta-Sanommat mä ostan pari kertaa viikossa ihan lehtilehtenä, ja muuten mä luen netissä.

SN: Joo.

P: Niin no mulla on taas sitten niinku, Ilta-Sanommat on semmonen ku, tos on toi Sanomatalo, niin ni mä kävelen siihen respaan ja oon silleen että ”moi, anna lehti, moi moi”.

SN: Kuin?

P: Sen takia että se on meiän kohde. Niin siinä on kavereita töissä siinä respassa.

SN: Siis mitä sä teet?

P: Vartija.

SN: Aaa. Okei, et se niinku työtuna...

P: Joo. Niin ni tota... et se lehti tulee ihan vaan sit siinä, et tyyliin et mä oon Postilla, kun mä teen taas sit tuota rakennusta tuossa on yksi minun kohteeni, ni jos mä oon Postilla niin sit mä yleensä vilistän siinä jossain vaiheessa käymään sitte taas Sanomatalon respassa.

SN: Okei. Tota... Sitten jos, nytten meidän tarvii unohtaa noi tollaset alan lehdet, mut mieltä näitä tällasia tavislehtiä, onks teillä jääny mieleen joku sellanen stoori tästä niinku teidän jutusta? Hyvässä tai pahassa. Kirjotetaanks rockabillystä?

JT: Hyvin vähän.

P: Ei välttämättä rockabillystä, mutta sit on taas just esimerkiks, jos ei nyt ajatella pelkästään tavallaan rockabillyä, jos ajatellaan niinku... tavallaan sivuvivahteita, niin sittenhän on tavallaan

niinku esimerkiks Someron paikallislehti, ni sehän kirjottaa yllättävän usein, johtuen siitä että Somerolta on taas Mononen, Badding ja niinku niin edelleen, niin ne kirjottaa niinku oman kylän pojista.

SN: Joo, aivan. Et periaatteessa et saatetaan kirjottaa siitä musiikista ja niistä tyypeistä, niinku tekijöistä, mut ei niinku välttämättä siitä elämäntavasta?

P: Niin. Aivan.

H: Niin jos vaikka vertaa Hesaria ja Kymen Sanomia, ni Kymen Sanomissa todennäköisesti kirjoitetaan enemmän niinku... tota, Hesarissa koska siis Kymenlaaksossa on niin aktiivinen toi niinku rokkiskene, että siellä on paljon rokkityyppelijä. Et esimerkiks Whistlebaitin 20-vuotisjuhlista oli iso juttu Kymärissä, muistaakseni jopa etusivun juttu.

SN: Joo. Jos on ollu joku juttu, tollasessa niinku sanomalehdessä, ni keskustelletteks te siitä jotenkin keskenänne?

H: Riippuu jutusta.

P: Se riippuu ihan täysin jutusta.

SN: Eli toisin sanoen jos siin on ollu jotain niinku...

H: Niin et jos siin on jotain mihin tarttua.

P: Hyvässä tai pahassa.

H: Niin.

SN: Minkälaisia juttuja ne sitten, muistatteks te mitään niinku konkreettista?

JT: Ainoo minkä mä muistan nyt viime aikoina ni Hesarissa oli siitä, Goofin' Recordsin, kun ne täytti kaksikymmentä, ni niistä oli juttu. Mut en mä muista nähneeni mitään muuta pitkiin aikoihin, niinku täällä, valtalehdissä.

SN: Joo.

H: Kesällä oli tietenkin Brian Setzeristä kauheesti juttua.

P: Niin oli joo.

JT: Niin tais olla muuten juu. Ollako vai eikö olla?

H: Satakunnan Kansassa oli Pori Jazzien aikaan etusivun juttuja. Jostain...

JT: Joo.

SN: Eri sekin enemmän niinku...

JT: Paikallislehdissä sit varmaan enemmän tosiaan kirjoitetaan kun sit näissä niinku valta... niinku valtakunnan lehdissä.

H: Niin. Valtakunnalliset...

SN: Mä oon samaa mieltä, tai siis oon huomannu myöskin. Tota...

P: Ja sit koko vaihtelee niinku tavallaan, just silleen että paikallislehti saattaa kirjoittaa siitä sitten niinku meiän kylän pojasta, ja sitte tavallaan sit ku otetaan joku seura, ni seura saattaa sitte kirjottaa Olavi VIRRasta.

SN: Tota... Millanen on teiän mielestä niinkun tämän... rockabilly-rokki-asian tai sen alakulttuurin tai sit tän elämäntavan niinku kuva mediassa? Onks se niinku positiivinen vai negatiivinen, mihin sävyyn siitä niinku kirjoitetaan?

H: Mun mielestä positiivinen, siis sen verran mitä on niinku juttuja lehdissä, ni ne on niinku positiivishenkisiä ja jotenki sellasia että... et onpas kiva kun tällaset höynät jaksaa... kuunnella vanhaa musiikkia ja niinku...

P: Niin niin ja siis mun mielestä se riippuu...

H: Ja ettiä niitä kellomekkoja kaapeista...

P: Siis joo, koska mun mielestä se menee just niinku siis silleen että se on tavallaan...

H: Se on valtaväestön mielestä jotenkin niin hassua ja outoa...

P: Joo, ja just sen takia tavallaan sitten rokkarit suhtautuu siihen... joko just silleen kuten vaikka minä ja Hanna, meiän mielestä se on niinku kivaa että se huomioidaan, ja koska sitä ei tavallaan niinku meidän mielestämme pilkata. Sitten on taas nämä jotka ihan oikeesti kun ne menee siellä niinkun tukka putkella siellä vaatekaapin perukoilla että missä on mun vintage-kalsarit... niin ni tota... niin ni, niitä taas sitte tavallaan vituttaa se siinä vaiheessa kun ne ei...

H: Niin, niiden mielestä ehkä se sama juttu taas niinku pilkkaa.

P: Niin. Niin. Koska ne suhtautuu tavallaan siihen taas sitten... niin sanotusti niin tosissaan.

H: Niin ja jotenkin niin omistavasti.

P: Niin. Että tavallaan... niin, omistavasti ehkä.

SN: Okei, eli onks se... se on niinku, siin tulee se sellanen että ”tää on mun juttu, ette te saa niinku”...

P: Joo, joo, joo, koska siinä huomaa esimerkiks tämän mikä tällä hetkellä on muun muassa ihan mielettömän hauska ilmiö, että... sillon 70-80-luvulla kun oli... kun rokki oli vittu muoti, siis muotimuoti. Niin nyt ne samat tyypit jotka sillon hurautti niinkun muodin myötä, niin nyt ne vinkuu sitten siitä että nyt ku se on tulossa muotiin niinku enemmän tai vähemmän niinku uudestaan, että ”vittu ku tää on niinku muotia, vittu ihan perseestä, vittu, meiän juttu ei saa olla muotia”. Ja sit siinä on niinku kans silleen että... ”no, mitäs sä teit itse sillon, mitäs? Että menitkö sinä muodin mukana?” Et se on mun mielestä niinku hirveen huvittavaa niinku siis silleen et se tosissaan niinku omitaan silleen, että ”tää on mun juttu ja ainoastaan minä teen tätä oikein.”

JT: Joo, toi on mun mielestä just toi juttu että ”mä teen sen oikein” ja just tää, palataan taas siihen et miten niinku keikoillakin suhtaudutaan toisiin, että...

P: Niin.

SN: Et jos tulee jotain uusia tulokkaita niin niitä ei oikein suvaita vai?

H: Niitä katellaan vähän pitkin nenänvartta.

P: Mut enemmän ja vähemmän ja tosissaan niinku tietyissä tilanteissa sitten että, sarjassamme että silloin kun oli nää Goofinin... millonkas ne nyt sitte oli?

JT: Kaksyvtuotisbileet oli viimeks...

P: Elikä sit oli kaksyvtuotisbileet.

JT: Ne oli Tavalla silloin ne edelliset.

P: Joo. Niin ne oli esimerkiks sellaset että me nähtiin mun taviskaverin kanssa, nähtiinkö me ensimmäinen bändi kun me käveltiin paikalta pois. Kun ei vaan kiinnostanut enää niinkun olla, koska... toiminta oli siis sellasta että me mentiin vessaan, niin akat hiljenty tuijottamaan meitä.

H: Toi kyl vaihtelee hirveesti.

P: Joo, mut se on niinku just tavallaan bileistä riippuvaista ihan täysin.

SN: Okei.

P: Et niinku tiettyihin mestoihin saat mennä ihan ok, omana itsenäsi, mut sit on noi, just niinku noi tollaset isot, samaten ku oli noi Kaisaniemen, mitkä oli vaan niinku niin rupujuhlat... Että sitte ku sinne menitkin niinku omissa kuteissa, ni siellä tuijotettiin silleen että ”miten toi voi tulla, eiks toi tajua että tää on sentään Kaisaniemi, että hei, rokkibileet”. Et se on niinku tosi herkkää niinku siis silleen, kun... mä en taas sitten, ne on jollain tavalla niinku naamiaiset, mitäs siinä, jos jengi tykkää pukeutua niin pukeutukoon. Mut mun mielestä se on niinku naamiaiset, et jos sä et käytä sitä kellohametta niinkun aina, et jos sä laitat sen vaan niinku bileisiin päälle, niin mun mielestä ne on puhdasveriset naamiaiset siinä vaiheessa. Et niinkun, se on jokaisen oma asia jos halua tehdä niin. Mutta, niinkun, mun mielestä siinä ei hirveesti ole sitä sellaista tavallaan niinku aitoa mukana, että ”hei nyt on bileet ni nyt mä pukeudun ja sit mä tuijottelen kaikkia muita ihmisiä, ja sit mä tuijottelen niitä ihmisiä jotka pukeutuu aina samalla tavalla.”

JT: Mut niin, palatakseni siihen mediapuoleen vielä, niin ei siitä mun mielestä hirveesti kirjoiteta kuitenkaan, varsinkaan niinku valtakunnallisesti, esimerkiks, joskus, tai aina silloin tällöin tulee, tulee jonkun niinsanotun taviksen kanssa puhetta musiikista, et niinku mainitsee jonkun orkkisrokin tai rockabillyn, ne kysyy ”mitä se on, onks semmostakin?” Elikkä siitä on niin vähän niinku julkisuudessa että ei kaikki edes tiedä mitä se on.

H: Niin niin.

SN: Onks sit siis sellasta että jos oikeesti todellakaan ei tiedetä, ja sit tulee joku lehtijuttu vaikka, niin tuleeko niiden perusteella jotain sellasia ennakkokäsityksiä että ”ai niin sä oot muuten sellanen ja sellanen”?

JT: Se on ihan mahdollista joo. Ja esimerkiks nyttehän on tästä Baseballsista kuulunu sellasia juttuja et jotku duunissakin on puhunu että ”ai tollastaks se on se rockabilly”. Niin niin, mä oon et tota joo

ei, ei se ihan oo tommosta...

SN: Niin että ”ai niin ne laulaa sitä Umbrella-biisiä, niin niin, se on niinku sellasta”... Tota, okei.

P: Mut esimerkiks just toi Baseballski on sellasta, että ku mä yhdistän Baseballssin esimerkiks just niinku Jerry Leehen hyvin vahvasti. Mun mielestä siin on ihan sama niinkun meininki ja asenne. Et silleen että mennään, pidetään hauskaa, ja että koska mun mielestä se on se rokin perusidea. Että on hauskaa. Ja just siis se, että se on just se, että rokkihan on ihan täysin pintaliitomusiikkia. Siinä ei ole mitään sanomaa...

H: Ei niin.

P: Niinku, ei mitään sellaista. Koska... se on se mistä mä rokissa pidän.

H: Niin eikä mitään poliittista eikä...

P: Niin.

H: Eikä yhteiskunnallista.

P: Niin. Koska se on tavallaan se mistä mä rokissa pidän. Että just silleen koska se on niin täysin niinku purkkapoppia. Tavallaan. Se on vaan se lallalallalallalalla. Ei aivoja, lallalallalalla... Ei aivoja, viinaa... Niin, se on taas niinku mulla se mistä mä rokissa pidän. Ja tavallaan sen takia mä yhdistän Baseballsin myöskin niin vahvasti. Koska ne on pitkästä aikaa, se on niinku sellanen bändi joka tuo niinku taas sitä... sitä rokkia, asennetta, mikä oli 50-luvulla. Et se oli niinku just siis sitä niin tavallaan täysin...

JT: Mä en sanonukaan että se on huono ja paha, mut mä sanoin et monet ajattelee että se on vain ja ainoastaan sitä.

P: Niin niin, niin niin. Mut niinku just siis tämä, koska, tämä minun mielipiteenihän on esimerkiks taas sitten sellainen että kun mä menen kertomaan tämän tosirokkarille niin mä saan turpaani. Koska se on kaupallista paskaa. Ja sit ku yrittää sanoo silleen, no mitä se oli 50-luvulla?

H: Niin ja ei vaan esimerkiks Elvis myynyt ulkonäöllään kuin aika monta levyä...

P: Niin.

JT: Kyllä, se on ihan totta joo. Ja mä, mä niinkun ikuisena Elvis-fanina myönnän sen kyllä.

P: Niin niin.

JT: Niinku mulla ei niinku nouse niskakarvat pystyyn sen takia että joku sanoo et hei se teki kaupallista musiikkia omana aikanaan. Niin se tekikin.

H: Ja kolkytkolme niinku maailman ehkä huonointa leffaa.

JT: Joo siis mä oon aina ollu sitä mieltä että Elvis ei ollu missään tapauksessa näyttelijä.

H: Ei. Sillä on ehkä yks hyvä leffa, se...

JT: Se ensimmäinen.

H: Se, mikä se on, Puoliverinen... vai mikä se on.

JT: Jaa, no joo, sekin ehkä.

H: Ehkä kaks. Silleen...

JT: No kaks ensimmäistä.

H: Tässäkin tavallaan päästään just taas siihen omistamiseen. Että... omitaan niinkun tavallaan sen musiikki ja tehdään siitä, koska siitä tehdään itselle niinkun tärkeä asia, niin ni... sit suljetaan tavallaan silmät siltä todellisuudelta. Just esimerkiksi niinku se että kun mun mielestä niinku tyhmäkin tietää että Elvis myy ulkonäöllä. Niinku, se nyt vaan oli niin. Niin ni, mun mielestä, se on jonkinkaltaista niinku järjen köyhyyttä että sitten tullaan niinkun naama peruslukemilla väittämään silleen että ”ei myynyt, musiikkia myi, vain musiikkia”. Silleen... Ei oo todellista. Et niinku, missä sun aivot on, ihminen?

SN: Hei, sori, mun on nyt pakko kääntää tää keskustelu takas näihin mediajuttuihin. Muuten mun gradusta ei tuu mitään! Tota... niinku, minkälaisia ennakkoluuloja tästä poppoosta on? Mä en tarkota nyt näitä teidän sisäisiä niinku että ”ei aivoja”, vaan niinku mitä te niinku ootte kohdattu normi-ihmisiltä? Vai ootteko?

P: Mä oon kohdattu ehkä sitä samaa, mikä menee sit taas ehkä niinku kaikkiin alakulttuureihin, et ei suinkaan vain tähän. Elikkä se on just niinku sitä sellasta... okei no, niinku tässä kyseisessä on silleen niinku just niinku joku meidän mutsi, mikä on itse taas sitten viettänyt nuoruutensa just siellä Elvarin parissa ja niin edelleen. Niin ni, tää herättää siinä ihan suunnatonta huvittuneisuutta. Et niinku että ”miten sä voit olla niin nuija, että mä olin tollanen nuorena!” Et niinku, ”haloo pahvi!”

H: Etkö oo oppinu mitään?

SN: Evoluutio ei oo selvästi oikein kitkeny mitään...

P: Niin niin tota... niin ehkä, ehkä eniten on niinku, ja ehdottomasti siis niinkun ei, ei mitenkään sellasta niinku pahaa tai niinku mitään, vaan niinku hyväntahtoista huvittuneisuutta.

SN: Tuleeks tää mitenkään esiin missään lehtijutuissa tai silleen?

H: Ei, se ei oo huvittunutta tai siis sellasta niinku... Mun mielestä lehtikirjottelu on aika sellasta että ”vau miten siistiä että teillä on vielä tuollainen juttu”.

SN: Ne Tarton kolme rokkaria kerto että niillä on ollu huonoja kokemuksia...

JT: Joo, mä tiedän ne jutut, ne on hyvinkin ikäviä ollu.

SN: Mitä niissä oli, ainakin ne sano jotain että ryyppäämisestä...

JT: Niin. Se on varmaan netissä vieläkin se yks videonpätkä.

SN: Okei.

JT: Et se on niinku että ”suomalaiset tulee tänne ja ne vaan niinku ryyppää ja rällää täällä”.

P: Sellasiahan suomalaiset on!

SN: Ai suomalaisista niinku Virossa?

JT: Joo, joo. Se on siitä Crusingin ajosta, niinku hyvin sillai negatiiviseen sävyyn että. Oli kyllä. Jos mä löydän sen netistä niin mä voin laittaa sen sulle tota niin.

SN: Joo, laita ihmeessä. Koska ne sano ainakin että niistä on tullu tosi varovaisia sen suhteen että kenelle ne vaikka antaa haastatteluja. Että koska niistä oli ollu ikäviä juttuja.

H: Mun mielestä ei Suomessa kyllä...

P: Mun mielestä Suomessa kyllä toi kirjottelu, tai niinku ylipäätään siis mediassa, ni se menee tavallaan ihan samalla tavalla ku ihmisten suhtautuminen. Et se riippuu tavallaan toimittajasta. Kuka tekee, ja pelkästään jo toisin sanoen, joo, toimittajasta.

SN: Okei.

P: Et kuka tekee sellasen ”woow”, kuka tekee sellasella tietynlaisella pienellä huvittuneisuudella. Et niinku, elikkä, niinku tavallaan asiallista mutta huomaat sanankäänteistä sillee niinkun...

H: Niin ja esimerkiks se...

P: Mutta negatiivista mun mielestä ei voi sanoa.

SN: Et niinku dominoi se että positiivisesti suhtaudutaan.

P: Niin, kyllä.

JT: Joo, kyl se varmaan näin on.

P: Tavalla tai toisella, niinku tyyli vaihtelee että miten se on positiivista, mutta mun mielestä se on niinku positiivista.

H: Niin no nythän oli siis hiljattain, oliko se ”Mun heimo” nimeltään se tv-sarja, missä käsiteltiin rokkareita yhdessä jaksossa, ja... Ja ja, siinähan oli sitten toimittaja päättänyt aika lailla alleviivata just esimerkiks tota alkoholinäkäyttöä.

P: Niin, mut esimerkikst toikin on... toikin on niinkun jännä. Koska esimerkiks sä sanoit siitä heti.

H: Ja aika moni muukin.

P: Niin. Että niinkun että...

SN: Mikä ohjelma se oli siis?

H: ”Mun heimo”, se oli YLEn tällanen tilausohjelma.

SN: Joku sarja?

H: Joo.

SN: Mitä ne muut siinä oli?

H: Erilaisia alakulttuureja, siin oli muun muassa gootit ja, gootit oli rokkareita edeltävässä jaksossa ja...

P: Sit oli mun mielestä mustalaiset ja...

H: Jehovan todistajia oliko yhdessä jaksossa ja... Et se ei ollu välttämättä tavallaan niinku pelkästään alakulttuureja, koska niinku.

JT: Vaan heimoista tavallaan niinku.

H: Niin.

P: Mut ku just tässäkin on niinku jännä, et sit ku mä katoisin sen, ni mä olin niinku ihan silleen, no missä kohtaa tässä nyt sitä viinanjuontia niinku alleviivataan.

H: Niin... Tottakai se on subjektiivista.

P: Mä tulkitsin sen taas niin täysin silleen että kun Rami oli sen Karjala-pullon kanssa, mistä tämä suuri tavallaan niinku tuli että, korostetaan sitä dokaamista, ni mulle jotenki, mä otin sen niinku huumorilla tavallaan. Mä niinku jotenkin ajattelin että se oli niinku vaan läppä, se Karjala-pullo siinä.

H: Niin, ja sitte siinä oli, siis mä ainakin voin kertoa et siinä oli siis valtava kontrasti, koska mä katoisin ne niinku tuolta Yle Areenalta, ne jaksot peräkkäin, sen goottijakson ja sitten rokkarijakson, ja goottijaksossa oli yhden kaverin veljen avovaimo... muun muassa haastateltuna ja siis... hän on Viestintävirastossa lakimiehenä. Ja siinä koko goottijaksossa näky yks siiderilasi muistaakseni.

P: Mut menihän ne siinä baariin siinä.

H: Ja ne oli niinku... töissä paljon ja kaikkee tällasta, et se rokkijakso oli kuitenkin kuvattu niinku bileissä, et et jo se tuo siihen niin erilaisen näkökulman et ei niit voi silleen verrata niinku tavallaan niit jaksoja. Et että se näkökulma, en tiedä oliko toimittajan tietoinen valinta sitten. Et gootteja kuvattiin niinku töissä... paljon enemmän. Et sitä Henna just kun se hiihteli siellä Viestintävirastossa punaisine hiuksineen ja ja sitten niinku...

P: Niin mut siinähan saatto olla...

H: ...rokkiaija oli kaljapullo kourassa lähössä kemuhin.

P: Mut siinäkin saatto olla esimerkiks että ne oli tosissaan onnistunu löytään gootteihin just kaiken maailman asianajajaa ja muuta.

SN: Ehkä siinä oli sit joku sellainen ajatus että ”katsokaa ne näyttää näin hassuilta mutta ne tekevät aivan normaaleja töitä”.

P: Niin. Niin. Koska sitten taas nämä rokkarit mitä oli löydetty, niin nehän oli just silleen, joku oli...

H: Yks oli hissinasentaja ja...

P: Niin ja yks ajo jotain... siis se oli jonkin sortin lähetti tai joku vastaava. Rami tais sillä hetkellä olla työtön...

H: Niin ja sitte mikä se on se, Elmeri, mikä sen oikee nimi on...

JT: En mä muista.

H: [...] ja Tanja, kotiäidit.

P: Niin.

H: Ja onks se vielä työkyvyttömyyseläkkeellä tai jotain... Niin ni se oli niinku...

P: Mä veikkaan että se oli tavallaan niinkun haluttu taas sitte pitää silleen että okei no, tähän nyt sitte sattui tällasia tava... tyhmiä duunareita, mutta nää ei oo oikeesti vaan tyhmiä duunareita. Että mä veikkaan että siinä oli tavallaan haluttu vähän sitä pistää sitä niinkun alas. Ja sitten taas kun siinä kohdassa kun oli satuttu löytämään... siis kun onhan rokkareissakin kaiken maailman... mutta et, oli vaan henkilöt sattuiivat olemaan tällaiset, niin mä veikkaan että se toimittaja oli halunnut pitää sen niinku mahdollisimman pienenä sen työjutun siinä, ettei sit taas tule sitä kuvaa että no niin no vittu ylläri että ku rokkari ei voi olla vittu mikään muu kun joku saatanan lähettipoika, ei siitä muuhun ole.

SN: Niin, aivan joo.

H: Ois ollu ihan hauska kyllä saada siihen rokkijaksoon joku... älykkö.

SN: Niin.

H: Tai siis niinku...

P: Mistä sä löydät meidän jengistä jonkun älykön?

JT: Mä just koetan miettii tässä koko ajan!

H: Joku jolla ois ees joku ammattikorkeakoulututkinto...

P: No... siis, onhan joku Ted-Janne. Mut haluutsä oikeesti Ted-Jannen niinku edustamaan...

H: Jannen kirjahan ois varmaan ihan mielenkiintonen...

SN: Ai jaa, mikä se on?

H: Justhan se sen julkaisi, suurella... tohinalla...

JT: Mikä se on, ”Kun 50-luku tuli takaisin” vai mikä sen nimi oli.

H: Niistä 70-80-luvun vaihteen buumivuosista.

SN: Mikä sen sukunimi on?

JT: Nurmi.

H: Salmi.

JT: Eiku Salmi! Mä en tie miten mä teen siitä aina Nurmen. Vaikka Janne on mun koulukaveri vielä, mun pitäis muistaa, mut...

SN: Sit jos aattelee silleen että riippuu siitä toimittajan niinku omasta näkökulmasta, niin onko... jos teille tulee mieleen jotkut konkreettiset stoorit mitä on ollu jossain niin hyvä, mut muuten tarvii vaan yleistää... niin tuntuuks että ne toimittajat niinku haluu sillä tavalla syventyy siihen mitä teillä on itse sanottavaa, vai...

P: Ei.

H: Mun mielestä aika pinnallisia...

JT: Kyl ne varmaan on joo. Aika pintaraapasuja...

P: Mun mielestä se taas menee sillai että sen on tavallaan pakko olla pinnallinen, jos ajatellaan että se tekee, että jos tekee jutun tavallaan tällasesta, niin sen on pakko olla pinnallinen.

SN: Njoo.

P: Koska niinkun taas muussa tapauksessa sitte se menee...

SN: Siitä tulis kirja.

P: Niin. Ja ja ennen kaikkea sitten se menee niin helposti tavallaan taas niinku henkilökuvaan.

SN: Niin, totta. No entäs onks niissä sit jonkinlaisia yleistyksiä? Vaikka että toimittaja haastattelee yhtä tyyppiä ja vetää sitten siitä että ne on kaikki tällasia? Et just jos siit tulee sellanen henkilökuvamainen niin tarkottaaks se sitten sitä että siihen tulee sellanen viesti että näitä ne kaikki on?

H: Jaa-a.

P: Ei mun mielestä, mun mielestä yleistyksset tulee hyvin vahvasti tavallaan niinku just vaan johonkin musiikkimakuun, niinku tyyliin että ”jokainen rokkari kuuntelee Elvistä”.

JT: Niin joo, mikä sekään ei muuten pidä paikkaansa.

P: Niin, niin.

SN: Te ootte siis vaan huono otos.

P: Niin mut enhän mä esimerkiks varsinaisesti kuuntele nykyään. En mä ees muista millon...

SN: Sä vaan haluut mennä sen kaa naimisiin.

P: Niin sillon kuusvuotiaana. Mut että nykyään mä en ees oikeesti muista koska mulla ois ollu Elviksen levy soimassa. Ei varmaan kolme vuotta riitä.

SN: Tota... Onks joskus tullu jotain sellasia kommentteja tuttavilta tai vierailta siitä mitä niinku just vaik jossain lehdissä on kirjoitettu, niin just vaik yhdistetty sitä teihin itseen?

JT: No, mullon ehkä, muhun on ehkä kaikkein vahvimmin henkilöityny just se Elvis, et ei niinkään se rockabilly eikä se muu. Mut tota... nyt varmaan taas kun Elvis ois, tai täyttäis 75 nytte ens viikolla jos se eläis. Se on ihan varma että joku mulle siitä kommentoi kyllä.

H: Niin ja se varmaan taas siis...

JT: Niin. Nyt Elviksestä on varmaan taas paljon lehissä.

SN: Niin niin. Mut eli ne ois sit niinku, ne on niinku positiivisia juttuja mitä sit tulee.

JT: Niin, joo, en mä ainakaan koe mitenkään negatiivisesti sitä, koska ei ne oo mitään pahantahtosia juttuja yleensä, et enemmänkin sitä et ne ei oikein tiedä mistä on kysymys.

H: Kaverit saattaa niinku sanoa et jos ne on huomannu jonkun jutun et ”näitsä sen jutun, siinä oli sun musaa”.

JT: Joo, kyl joskus tulee.

H: Tai crusingeista tai jostain tälläisestä.

SN: Niin eli silleen niinku hyvin hyväntahtoisesti.

H: Mmm.

SN: Jos niinku puhutaan vähän yleisemmin alakulttuurien tai muiden tällasten ryhmittymien ja sit mainstreamin suhteesta, niin suhtaudutaanks teidän mielestä yleisesti alakulttuureihin miten? Niinku positiivisesti vai negatiivisesti?

H: Riippuu varmaan siitä tavallaan minkälainen kuva ihmisillä siitä alakulttuurista on. Et en mä tiedä...

SN: Ai jotenkin yleisesti vai...

H: Ihmisillä yleisesti et minkälainen käsitys niillä on, et jos vaikka kuulee jostain skineistä alakulttuurina versus rockabilly-ihmiset niin tota... niin niin... niin niin mä luulen kuitenkin että skinhead-väkeen suhtaudutaan negatiivisemmin. Et ihmisillä ei ole välttämättä kauhean positiivinen kuva heistä, toki riippuu ihmisen omasta maailmankatsomuksesta.

SN: Niin jos just jostain Hesarissa on varmaan aika negatiivinen kuva kyllä. Millä tavalla te niinkun toivoisitte että media ylipäänsä suhtautuis teihin tai... niihin?

P: Musta tää nykytyyli on ihan jees.

H: Niin ja silleen niinku aidon kiinnostuneesti. Mut mun mielestä se nyt koskee ihan mitä tahansa...

P: Tietenkin, koska mun mielestä se on edelleenkin...

H: Että toimittaja ois oikeesti niinku utelias ja kiinnostunut... asiasta mistä hän kirjottaa tai uutisoi tai mitä ikinä, mikä ikinä media onkaan.

P: Joo mun mielestä siis kirjoittelu, uutisointi, niin edelleen niin sehän kertoo vaan siitä tavallaan

toimittajasta.

H: Mmm.

P: Että niinkun, se että ne yleisesti ottaen on ihan jees, tottakai sitten kun on joku ääliötoimittaja, eihän siltä voi odottaa muuta kun ääliöjuttua.

H: Niin ja koska siis, vaikka kuinka joku toimittaja pyrkis objektiivisuuteen, niin se on kuitenkin subjektiivinen.

SN: Mmm. Luotatteks te niinkun toimittajiin?

H: Suomessa... joo...

SN: Mites sit muut? Onks teitä siis vaikka haastateltu joskus johonkin, tästä asiasta siis?

P: Tästä aiheesta?

SN: Niin.

P: Mä en nyt muista.

JT: Ei varmaan, mutta mä oon... mun on vaikee olla vaan täs vähän tota noin nii pelkästään subjektiivinen, eiku objektiivinen, ku tota mä itekin kirjoitan jonkun verran lehtijuttuja. Tosin niisanottuihin alan lehtiin, et tota noinii. Mua ei oo haastat... eiku onpas mua haastateltu joskus. Se, se oli totanoinii toisen musiikkialan henkilö joka sen teki. Ni totanoinii, ihan asiallinen juttu siit tuli sit loppujen lopuks.

SN: Joo. No miten sit niinku ylipäänsä alakulttuureihin tai teihin itseenne, miten se niinku vaikuttaa että tällaset normitavikset tietää teidän jutusta? Me puhuttiin siitä vähän jo aikasemminkin, että jotkut on silleen että tää on mun juttu ja jotkut on silleen että kiva. Mut miten se vaikuttaa, muuttaaks se esim. jollain tavalla sitä alakulttuuria tai teitä itsejanne että siitä kirjoitetaan?

JT: En mä tiedä. Ei se ainakaan muhun mitenkään vaikuta oikeestaan suuntaan eikä toiseen.

P: Ja ei muhunkaan koska niinkun omalla tavallaan mäkin oon niinku niin ominu tän jutun.

JT: Niin.

P: Että niinku siis silleen, se on niin mun juttu. Mulle on ihan sama.

SN: Et ei niinku hetkauta enää.

P: Ni.

JT: Mut sit tietysti et jos mennään ihan asiattomuuksiin, ni sit saattaa olla et se niinku vähän kiristää mieltä, mut tota noin nii, mikäs sille, mikä on lehessä niin se on lehessä, ei sille sit oo enää mitään tehtävissä.

SN: Onks sit joskus jotenkin menty asiattomuuksiin?

JT: No... ei oikeestaan lehissä mut tää on vähän yksityiskoh... tai semmonen... tota noin niin...

netissä joskus mennään vähän silleen niinku asiattomuuksiin, ku siel on näit netti, totanoinniin, mä en puhu nyt, tarkota mitään foorumeja vaan tällasia...

SN: Jotain kommentointijuttuja..?

JT: Semmosia sivustoja johon tehään esimerkiks keikka-arvioita ja tällisiä.

SN: Joo.

JT: Niin semmosissa joskus mennään asiattomuuksiin, et se menee henkilökohtaselle tasolle, et sit se on niinku vähän sit silleen.

SN: Onks se sit silleen että tollasissa nettijutuissa ei tarvii ottaa niin paljon vastuuta, että jos kirjoittais johonkin Hesarin kommentteihin...

JT: No, lukijakuntahan on tietysti pienempi että siin mielessä.

SN: Tota, onks se tärkeätä että alakulttuureista puhutaan myös mainstream-mediassa?

P: On se siinä mielessä, koska kun siitä puhutaan, niin se ei ole ihan niin outoa. Ja kun se ei ole ihan niin outoa, et joutu niin jumalattomasti selittelemään.

SN: Mmm. Onks se selittely vaan niinku ärsyttävää vai onks se väsyttävää vai onks siinä jotain muuta?

P: Se riippuu ihan taas täysin... silleen... kysyjästä ja... eikä niinku... et tavallaan et jos joku tulee kysymään multa silleen että ”mitä vittuu, onks jotain järkee olla rokkari” niin kyl siinä on just silleen että ”no vittu onks järkee olla aivoton”. Mutta taas sitte niinku silleen että mulla on, mun yhen nahkatakin hihassa on Olavi Virta -kaarimerkki. Niin ni, se on taas sitten ihan mieletöntä kun tulee joku seittemänkymppinen mummo silleen että ”heeeerraa jumala”, että niinku ”miten tuon ikäset kuuntelee vielä Olavi Virtaa”, ni siihen mä suhtaudun täysin toisin. Se on joka kerta yhtä positiivista. Et tavallaan kun joku aikalainen... niinku... koska myöskin Ola poistui maisemista ennen minun syntymääni, niin, niin niin tota, se on taas sitten mun mielestä ihan mielettömän hienoa, että sieltä tulee tavallaan joku aikalainen koska niillä on myöskin yleensä tosi kiinnostavia juttuja. Koska yleensä ne jotka tulee sanomaan sillai että ”hei katso Olavi”, niin niin ni, niillä on myöskin joku tarina siitä. Että ”tapasin hänet silloin” tai jotain muuta vastaavaa. Ja siihen suhtautuu niinkun täysin eri tavalla. Et, sii... sillai, sellaiselle sitä selittelee niinku hyvinkin mielellään.

SN: Aivan. Entä onko sitten niinkun, onks siinä niinku jotain huonoa että ihmiset tietää tai että siitä kirjoitetaan tai että sitä näkyy?

JT: No kaiken kaikkiaan sitä, niinku, valtamediassa on kuitenkin niin vähän että ei siit mitään haittaakaan varmaan kyl oo.

SN: Onks liian vähän? Teidän mielestä.

JT: Se on vähän vaikee sanoo.

P: Se on niin täysin merkityksetön... asia tavallaan että kirjoitetaanko vai ei.

SN: Okei. Mut niinku haluisitteks te et sitä ois enemmän?

H: En mä tiedä oisko sillä mitään merkitystä.

P: No kun ei sillä oo mitään merkitystä. Ei sillä oo mitään väliä.

H: Ei.

SN: Okei. Ihan jännä. Tota... mä kysyn sulta vielä Hanna ton aikasemman että onko sun mielestä tärkeätä että alakulttuureista kirjotetaan normilehdissä?

H: On sinänsä siis, tottakai on kivaa et niitä tuodaan esille et ihmiset voi löytää oman juttunsa.

SN: Okei, eli just sen takia...

P: Niin, sen takia.

H: Ei mun mielestä sillä oo muuta funktiota, ei mulla ainakaan oo mitään sellasta tarvetta korostaa itseäni tai omaa alakulttuuriani, mut se että ihmiset löytäis sen oman juttunsa niin sen kannalta.

SN: No mutta onks se sitten ollu teille aikoinaan jotain merkitystä siinä, miten te löysitte tän jutun? Sähän esimerkiks Hanna sanoit että sä löysit kaverin kautta, mut onks ollu jotain sellasta että on vaikka lukenut jostain lehdestä ja sit ollu että tollanen mä haluan olla?

JT: Ei ja esimerkiks radios on aina soitettu tosi vähän niinsanottua alan musiikkia. Että se on ihan sattumaa sillonkin ollu että mä oon kuullu sen Elviksen kappaleen just sillon. Et tota noin niin.

P: Niin ja mullahan oli se mun lapsuuden herääminenhan oli ihan täysin tavallaan mediasta koska tosissaan Elvarin leffa koska se oli niin komee ja se oli niin ihana! Ja sit se laulokin vielä niin hyvin ja...

H: Ritari Ässä oli ehkä siihen aikaan mun unelmien täyttymys! Heti MacGyverin jälkeen... MacGyver oli niinku ihan ykkönen, ja Ritari Ässä oli sit niinku se varavaihtoehto. Se oli kyl lähinnä sen auton takia.

JT: Meinasin just sanoa että Ritari Ässä oli kyllä aina parasta se, sitä odotti aina kun se auto puhui.

H: Niin, se sano jotain sillä sen tutkaäänellä. Viisvuotias tietää millä perusteella pitää rakastua!

P: Mä oon ehkä muutenkin ollu niin tv-keskeinen tavallaan koska niinku mun lapsuuden suuret rakkaudet, ne oli tosissaan Elvis ja John Wayne. John Waynellä oli maailman kauneimmat siniset silmät.

H: Ja ihana alkuperäinen nimi. Mut sä et ehkä tienny sitä sillon.

P: Onneks mä en tiennyt sitä sillon...

H: John Wayne on oikeesti joku Marion Morrisson. Ei välttämättä ihan niin karskea cowboy...

SN: Okei, eli siis että sulla oli ehkä pienenä niin että sä etsit sieltä jotain sellasia esikuvia, mut ei niinkään sen jälkeen?

P: En mä tiedä, koska mulla on taas sit ollu sellanen... niinkun, musiikkimaku, niin mun

musiikkimaku on ollut sellainen että se ei ole koskaan muuttunut, se on vaan laajentunut.

SN: Okei.

P: Ainoana poikkeuksena mainittakoon Mikko Alatalon lastenlaulut ja... sitten tota...

H: Jonna Tervomaa... Minttu ja Ville.

P: Mä kuuntelin semmosen puol vuotta pahimmassa teiniangstissani joskus 12-13-vuotiaana tällasta... niinkun örinäheviä, mitä se on.

SN: Elikkä sieltä tulee se sun hevisympaus.

P: Niin.

H: Norjalaista kirkonpolttoheviä.

P: Se ei ollu edes death metalia mitä mä kuuntelin vaan se oli vielä siitä niinku rankempaa. Nii, tää Mikko Alatalo ja sitte tää death metal, niin ne on ainoot mitkä multa on jääneet kokonaan pois. Mutta muuten on siis silleen että... mä en muista aikaa jolloin Paranoid ei ois ollu mun lempikappale. Nykyään se ei toki enää ole sitä mut mä kuuntelen sen edelleen täysin sujuvasti.

SN: Ootsä se joka huutaa sitä aina keikoilla?

P: [...]

SN: Mä ajattelin että siirryttäis nyt seuraavaan juttuun.

[...] [...]

SN: Mikä oli hauskaa?

H: No mut tää on siis just sellasta, mä oon ollu kerran Vammalassa Rokkijamboreella ja menny sinne siis tilausajobussilla, stadista, ja siis me ehdittiin Viikkiin ku ensimmäisen kerran kuulu bussista että ”Kusitauko!”

JT: Ai jaa, mä oon kuullu et ensimmäiset on ehtiny tonna tota noin nii Siltamäkeen. Ei Siltamäkeen ku toi, mikä toi nyt on, ei niinkään pitkälle, ennen Viikkiä...

H: Viikissä itse asiassa hajos ensimmäinen bussi... Me myös vaihdettiin niinku bussia koska se ensimmäinen hajos.

P: Tää on ihan huipputermi - ”sivukaljuryhmä”!

SN: Täytyy ruveta käyttämään...

P: Meiänki pitää sivukalju...

[...] [...]

P: Tää on niinku tätä mikä mua ärsyttää. Siis silleen tässä sanotaan että Meteors... ihan samalla tavalla kun väitetään että joku punk syntyi niinku Sex Pistolsien myötä. Niin ni... niin tollaset... no

se on paskaa!

SN: Okei, eli kerta kaikkiaan siis faktavirhe.

P: Niin.

H: Fiktiota.

P: Ihan niinku siis silleen että punkistakin sanotaan että se oli Sex Pistols, siitä huolimatta joku Veltto Virtanen levytti punkkia Suomessa jo vuosia ennen.

SN: Aivan.

P: Ja Velttokaan ei ollut suinkaan ensimmäinen.

[...] [...] Janne & kirja

H: Ihania sanavalintoja, mut siis se on vaan toimittajasta kiinni minkäläistä kieltä käyttää.

JT: Ja mul on sellanen käsitys et rockabilly-sanaa ei ollu vielä 50-luvulla olemassa.

H: En mäkään usko.

JT: Se on myöhemmin vasta keksitty.

H: Niin. Niin on, koska silloin on vasta keksitty rock'n'roll.

JT: Tos, nois kuvauksissa kun on toi teddyboy... teddyboytten dandymainen pukeutuminen, mut mun mielestä vaan pojan, pojan, kundit voi olla dandejä. Mut ehkä mä oon väärässä.

H: Niin no mun mielestä dandy on niinku mies.

JT: Niin, silleen minäki, että...

H: Oscar Wilde on tunnetuin dandy. Tai minun maailmassani...

JT: Ja niin ja mun mielestä dandyllä on vielä sellanen, ei niin kauheen positiivinen kaiku mutta...

H: Siis keikaroiva.

SN: Niin, se on, mun mielestä se vähän riippuu, kyl sen mun mielestä joskus on...

H: Aikansa metroseksuaali! Siis oikeesti.

SN: Kyl se on mun mielestä jostain Oscar Wildesta positiivinen...

H: Niin, koska niin.

P: Toi, toi oli sellanen et toi pitää muistaa kertoo foorumilla johonkin sopivaan yhteyteen...
”Aikansa metroseksuaali”...

[...] [...]

H: Eiks hepcatsit oo enemmän niinku pukeutumiseen eikä musiikin...

JT: Joo, mun mielestä kans.

JT: Alkuperäinen 50-luvun amerikkalainen estetiikka? Aika hieno määrittely.

SN: Ai...

JT: Täs on tää just ku on hepcatseista...

SN: Joo. Eiks se oo aika niinku... yleistävä?

JT: Mmm.

H: Niin ja hepcatseista puhutaan kuitenkin suht vähän mun mielestä.

SN: Mulle ainakin aika vieras käsite.

H: Niin mullekin ja mä oon pyöriny näissä piireissä kuitenkin yli kymmenen vuotta...

SN: Onks toi niinku tyypillinen artikkeli tästä elämäntavasta?

JT: Todennäköisesti näitten kummankaan kirjottaja ei oo kovin asiantuntija.

H: Nää on tätä samaa artikkelia...

JT: Eiku joo! Okei, no sitte.

H: Samaa juttua.

JT: Mä muistan nähneeni sen mut ku mulle ei tuu Hesarii ni mä en muista niin tarkkaan.

H: Tää oli tota skannattunakin...

JT: Niin varmaan on ollu joo.

SN: Ai jaa no sieltä mä oisin saanu paremman sitten... Joo, mut siis tuntuuks teistä että jos lehdissä näkyy niin onks ne sitten just tän tyyppisiä vai?

JT: Mmm. Aika paljon joo.

H: Aika paljolti. Tällästä niinku aika neutraalia.

P: Niin. Mun mielestä tää on niinku suhteellisen niinku siis sellainen, just, niinku mitä mä sanoin että vaikka sen on pakko olla pintapuolinen, ja sit on kuitenkin edes vähän yritetty raapasta pinnan allekin.

H: Niinpä, niin ja ja tää on toi tietokulma on niinku...

P: Niin.

SN: Mikä tässä oli niinku hyvää ja mikä huonoa?

P: Taisin sanookin ne jo. Toi Meteors oli huono, ja tää alku on hyvä, sivukaljuryhmä ja...

SN: Eiks siin ollu... tai ei siin kyl mitään alkoholia mainittu vissiin.

P: Niin mut kusella ne oli kaikki. Mut et tavallaan niinku, toi on just sellasta. Toi on just sellaista niinkuin, niinku hyväntahtosta hymähtelyä tavallaan.

H: Niin ja Hakista kerrotaan hyvin ja.

SN: Entä onks se kuva minkä tosta saa tästä ihmisryhmästä, niin onks se korrekti?

P: Mun mielestä saa.

SN: Mitä te arvelette että jos joku tavistyyppi lukis ton niin minkälaisen kuvan se saisi?

P: Must tosta saa ihan hyvän kuvan.

H: Niin.

JT: Mä luulen että tää on just sillai mukavasti kirjoitettu.

H: Niin.

SN: Okei. Nyt saatte lukee vielä toisen artikkelin. [...] [...]

JT: Ai joo, mä oon nähny tän alkuperäsen artikkelin.

SN: Joo. Siinä just niitä haastatellaan ketä mäkin haastattelin, Remoa ja Jaanikaa.

JT: Joo, mä arvasin. Ne on muuten tulossa Tallinnaan nyt perjantaina kun siel on ne Elvis-bileet. Jaanika laulaa siellä.

SN: Ai jaa... Niin se sanokin että ne soittelee...

JT: Niin, niillä on yhteinen bändi.

SN: Ne oli tosi ihania.

P: Mitä?! ”Siellä lipulla on hienoinen natsialavire, täällä se on pelkästään rebel-symboli”! Kyllä se mun mielestä täälläkin on niin natsimerkki että mä en ikinä laittais niinku, sitä lippua mihinkään.

SN: Ai, mä luulin että sä reagoit että ”mikä ihmeen natsialavire”.

P: Joo koska mun mielestä se on niin puhdasverisesti. Siis silleen ku...

JT: Niin no, tää on kato just sitä, että Eestissä rockabilly-alakulttuuri on hirveen nuori vielä, ne ei tiedä läheskään niin paljon kun me, ne opiskelee sitä alaa vasta. Sen takii tämmönen kommentti on niinku... Mä en viitti sanoo sen enempää kun mä tunnen ton sanojankin tosi hyvin.

P: Joo koska mulle toi on esimerkiks niin siis sellanen... et sillon kun mä olen nähnyt elämäni

ensimmäisiä rokkareita joilla oli... niinku, etelävaltioiden lippu hihassa, niin mä yhdistin ne suoraan niinkun itse asiassa siihen että ne on niinku uusnatsien ja skinien joku alaryhmä.

SN: Koska siis esimerkiksi mulle tää on ihan totaalisen uus juttu, mä yhdistän sen siis niinku, johonkin ihme James Deaniin ja niihin etelävaltioiden itsenäisyystaisteluihin ja...

P: [...] koska toi lippu on, mä olen tottunu näkemään sitä eniten tämmösissä niinku uusnatsien pilottitakkien hihoissa Suomen lipun kanssa.

SN: Niin niin.

P: Rinta rinnan, allekkain.

H: Suomen leijonan.

P: Niin. Mä yhdistän ton esimerkiksi niinkun ihan täysin.

SN: Kyllä tossa ihan varmasti on just se että siellä ei tiedetä niin paljon.

JT: Haa, mäkin oon viedy Remolle hiusvahoja täältä. Nykyään niillä on joku porukka et ne tilaa postimyynnistä mä en tie mistä, jostain Jenkeistä tai jostain.

SN: Okei.

JT: Mun ei tartte enää viedä sinne.

[...] [...]

H: Tää on vähän niinku, siis... ”Rockabillyn aamurituuaali, miten tehdä kampa” tää on vähän silleen et ku Suomessa on tätä nuorempaa väkeä mikä tulee silleen tavallaan, vanhemmat ei ole mitään rockabilly-harrastajia niin ne on varmaan on tavallaan samalla tasolla kun... Viron puolella on niin nuori kuitenkin se... kun täällä on ollut sitä niin paljon pidempään niin ei tarvii ihan alottaa silleen...

P: Rockabillyn aamurituuaali...

H: Niin, niin!

JT: Tää on Jaanikan tekstii tää viimenen.

H: Musta se on hauska mutta...

SN: Okei, jos te vertaatte nyt näitä kahta, niin millä tavoin ne enimmäkseen eros toisistaan?

P: Siis mun mielestä niinku... varmaan selkein ero on se, että tän on ihan selkeästi kirjoittanut joku, siis mun mielestä joku toimittaja joka on kirjoittanu jotain ennenkin, ja tää on taas sit tyyliin niinku yläastelaisen aine.

SN: Mut hei muista et se on vaan mun nopea käännös.

P: Niin niin mut siis kaikki sisältö ja niinku siis tämmönen...

SN: Niin.

P: Niin niin siis mun mielestä se on täysin eri tasoista niinkun jo kirjoituslaadultaan. Tää on vähän niinku silleen että vertais tota... juuri koulunsa aloittanutta ihmistä joka opiskelee jotain elokuvaamista, ja sitten lyöt Stonen leffan viereen.

SN: Mmm.

JT: Niin mut kato ne ope... nää meiän eteläiset naapurit, ne opettelee myös sitä rockabillyä.

SN: Niin sitä mäkin aattelin et liittyiskö se siihen että...

JT: Toimittajalla ei oo varmaan ollu hajuukaan mistä on kyse kun se on menny...

SN: Itse asiassa kyl se tiesi asiasta...

JT: Ai se tiesi?

SN: Mut et tota, että varmaan just se täytyy ottaa huomioon että todennäköisesti lukija ei tiedä...

JT: Niin meinasin just jatkaa että se kirjottaa sit sellasille jotka ei tiedä.

SN: Niin.

P: Niin mutta niinhän tääkin on mun mielestä kirjoitettu.

JT: Mmm. No mut sit täytyy muistaa sekin et toimittajakin on yksilöitä.

P: On on.

JT: Ja sitä ei tiiä minkälainen kirjoitustyyli sillä yleensä on sillä ihmisellä.

H: No nii ja sitte että, kuinka paljon, Suomessa on niin paljon niinku silleen tän rockabilly-skenen niinku näitä alakulttuurin alakulttuureja, tai niinku osa...kulttuureja.

P: Niin niin mut ku mun mielestä...

H: Että tässä on vaan tällanen yleis...katsaus tavallaan, että tässä ei mennä yhtään...

P: Joo, joo siis on, mutta mun mielestä niinku ylipäätään niinku toi kirjoitustyyli, se on tavallaan vaan niinku lapsenomaista, mun mielestä.

JT: Mmm.

SN: Oliko siinä jotain mikä ois niinku paremmin tehty kun tässä Suomen?

H: Tää on niin... niinku niin niin pintaraapasu että...

P: Joo kun nää on mun mielestä ylipäätään niinku niin tavallaan täysin erilaiset, koska tää on, tää on tavallaan niinku silleen, tää on niinku lehtijuttu, tämä, Hesarin juttu, ja tää on mun mielestä taas sit enemmänkin niinku essee tai jotain.

SN: Jonkinlainen tutustutusjuttu.

P: Että kun ne on niinku niin täysin erilaiset. Et niit on niinku äärimmäisen...

H: Tää ois voinu olla esitelmä. ”Hei, kerron teille hieman...”

P: Niin.

SN: No entäs sitten toimittajan niinku suhtautuminen, erooko se noissa kahdessa jotenkin? Mielestänne.

H: Ei.

JT: Mun mielestä niinku sinänsä, molemmat on positiivisia juttuja.

H: Niin.

JT: Et niissä ei oo niinku mitään sellasta...

H: Kumpikaan ei niinku alleviivaa mitään tiettyä juttua tai... mitään sellasta, mun mielestä nää on niinku sävyltään varsin... hyvin samanlaisia.

SN: Onks niis jotenkin niinku keskitytty eri asioihin vai käsitteleeks ne suunnilleen samoi juttui?

JT: En mä tiedä, ehkä täs Eestin jutussa yritetään enemmän selittää just näitä symboleita ja kaikkea sellasta sitä ulkoista habitusta.

H: Niin ja ylipäätään sitä et, siis molemmat kertoo niinku oman maansa...

SN: Joo.

H: Selkeesti oman maansa rockabilly-tyypeistä. Niitä ei käsitellä sillä tavalla yleensä vaan nimenomaan sen oman kontekstinsa kautta.

SN: Niin. Eiks noissa oo vähän silleen että toi Suomen on vähän niinku enemmän musiikista ja eri tyyleistä, Viron hommassa on enemmän ulkoisesta...

JT: Niin. Mä sanoinkin niist symboleista ja sellasesta niinku... Ja mä luulen et nää bänditki mitä täs mainitaan niin ne ei varmaan eestiläiselle lukijalle sano yhtään mitään. Ku tääl on jotain lueteltu näit Meteorsii ja tällasii... et Suomessa...

SN: Ai et tässä on mainittu sellasia?

JT: Niin. Et Suomessa kuitenkin on pitempään kirjoitettu näistä ja on ollu esimerkiks ku joku Robert Gordon on käyny Helsingissä keikalla niin siit on lehis ollu hyvät ilmotukset ja kaikkee tällasta. Mä luulen et se on aika paljon vieraampaa vielä tuol etelänaapuri...

H: Gordonista oli joskus joku...

JT: On ollu joo, siit on ollu. Ja sit jotain Jerry Lee Lewisin syntymäpäiviä täällä noteerattiin että jotain tällasta.

SN: Eli siis toisin sanoen se vähän ehkä että okei, tää on tosi pintaraapasu, tai no molemmathan nää on tosi pintaraapasuja, että tää Eesti Päevalehen juttu on vähän niinku pakostakin. Että jos te jo sanotte niin että kaikkii noita bändejä ei ees tiedetä niin sitten sen on vähän pakkokin olla.

JT: Niin.

SN: Kummassa oli sitten teidän mielestä teemojen suhteen niinku olennaisempia teemoja?

H: Riippuu keneltä kysytään!

SN: No teiltä, vaikka!

P: No kun tää on taas sitten niin silleen, edelleen, nää on niin... Niinku, missä lehtijutussa oikeesti tehdään näin... ”Musiikki” ja kaksoispiste? Et ku se ei oo ees yrittänyt niinku ujuttaa sitä tavallaan sinne jutun...

SN: Aa, mä etin teille sen miltä se näytti siinä paperilehdessä. Eli siinä on ollu sellanen faktaboksi.

P: Eli nää on tässä niinku siitä?

SN: Joo. Eli ei ne niinku tekstissä oo ollu. Eli periaatteessa koko tää loppu on tota boksia. Ja tätä tukkajuttua ei ole ollut paperilehdessä.

JT: Ei, se oli vaan nettilehden juttu.

SN: Niin, et ehkä toi nyt anto vähän huonon kuvan.

H: Niin kun ei nää sitä yleistä.

P: Siinä tapauksessa taas sitten... En mä tiedä, kyl mä lämpenen silti enemmän tolle Hesarin jutulle. Siinä mun mielestä sisältö on omalla tavallaan aika samanlaatuista.

H: Täs vaan nostetaan eri asioita.

P: Niin. Ja ennen kaikkea niinku just siis silleen että mun mielestä vaan tossa Hesarin jutussa vaan se tehdään tavallaan niinku tyylikkäämmin.

SN: Oliko sun mielestä noitten toimittajien suhtautumisessa jotain eroa?

P: Ei mun mielestä.

SN: Mitä mä juttelin tän toimittajan kanssa niin sitä se harmitteli itekin kovasti että tästä oli tarkoitus tulla paljon pidempi juttu. Et sen takia siitä on sit varmaan jäänyt pois. Tuota tuota... ei mul sit oikeastaan varmaan muuta ollutkaan. Paitsi että mä kysyn vielä loppuun, että ensinnäkin että minäk nimisiä te ootte? En siis aio millään nimillä teitä kutsua, mutta mun pitää vaan tietää ite...

H: 29. Vielä... kaks viikkoa.

SN: Ja sitten Jaana...

JT: 47.

SN: Ja Piiku?

P: 30.

SN: Selvä. Ja te kaikki käytte töissä... Suunnilleen mä tiedänkin mitä te kaikki teette... mutta onko teillä minkälaisia muita harrastuksia, liittyykö ne tähän juttuun vai ei? Kun esimerkiksi ne Tarton tyypit sano että ne kyllä kaikki liittyy tähän, autot ja musa ja noin...

H: Musiikki joo mut ei välttämättä todellakaan pelkkä rock'n'roll-musiikki.

JT: Niin, muutakin musiikkia jonkun verran joo.

SN: Entäs mitä muita vapaa-ajan asioita ylipäättään...

P: Televisio, seksi ja sohvalla röhnöttäminen.

JT: Niin ja resurssien mukaan matkustelu.

H: Niin. Lukeminen ja matkustelu.

JT: Joo-o, lukeminen myös.

H: Sä et laita ruokaa.

P: En, mä vaan juon.

JT: No se on oma valinta miten ne rahat käyttää!

SN: Niin, siitäkin saa sellasia trippejä... Tuota noin, onks tullu mieleen jotain sellasta mitä te olisitte halunnu vielä tarkentaa tai lisätä?

H: Ei nyt ainakaan tuu mieleen mitään.

JT: Joo, ei...

SN: No entäs keskusteltiinks me teidän mielestä niinku yhtään oleellisista asioista?

JT: Eiks se ollu vähän silleen että sähän sen määrittelet kun sä teet...

SN: Kyllä. No mut jotenkin et ootteks te ikinä ajatellu tällasia asioita?

P: Osaa.

H: Jollain tasolla joo.

SN: Mut silleen että ajatteletteks te ikinä mitään tällasia... siis älyttömän vaikeehan tätä on pitää minään pelkkänä mediakeskusteluna kun se sit kuitenkin rönsyilee... Mutta joka tapauksessa, pohditteko te ikinä jos te luette jostain lehdistä näitä juttuja tai puhutteks te vaikka siellä foorumilla?

H: Joo, eiku siis varmaan pohdiskelen mut se liittyy osin siihen että mä itse kirjotan jonkun verran.

SN: Ai säkin kirjoitat?

H: Mä teen siis toimittajan töitä Partiolehteen oman työni ohessa.

SN: Ahaa, okei...

H: Niin niin, tottakai asioita, ja siis... mä olen tekemisissä hyvin tiiviisti meidän club... kanta-asiakaslehden kanssa. Et nyt niinku mä toimin markkinointisuunnittelijana, niin niin se ikään kuin kuuluu mun työhön. Et mä työn puolesta... katselen... varmaan lehtijuttujakin ihan eri, tai vähän eri tavalla ainakin kuin sellanen ns. peruslukija.

SN: Aivan. Ja sulla on ihan sama jos sä oot kans kirjottanu.

JT: Niin, ni on vähän vaikee olla totanoin niin objektiivinen ku itte kirjottaa.

SN: Tää onkin mielenkiintosta, että kun te ootte ite kirjottanu niin miten paljon te joudutte ite miettimään...

JT: No mä ainakin pyrin siihen et kaikki faktat on oikein ja mä tarkistan ne mielellään niinku, mä kirjotan aika paljon keikkajuttuja ni mä mielellään tarkistan esimerkiks biisilistat bändeiltä että ne menee okeiin.

SN: Joo.

JT: Ja kaikki, että mä en halua kirjoittaa puuta heinää kun mä tiedän et joillakin on sellanen tapa et ne kirjottaa vaan jotain kirjoittaakseen. Ja sit niist tulee jälkipuintia sellasta että kun se nyt noinkin kirjotti eikä se juttu nyt noin menny. Et tota, mä ainakin pyrin siin oleen, kieltämättä sitten mä oon kuullu joskus vähän monenlaisii kommentteja että jotkut tykkää mun jutuista ja toisten mielestä ne on tylsiä, mutta.

H: Mut se onkin kirjoittaessa aina että... kirjottaminen on joka tapauksessa aina nimenomaan subjektiivista, vaikka sitä kuinka objektiivisesti yrittäisi tehdä. Se on aina niinku toimittajan... Vaikka toimittaja yrittää kirjoittaa kohderyhmälle, mä esimerkiks kirjotan hyvin vahvasti kohderyhmälle, koska partiolaiset on aika paljon mua nuorempia, sen lehden lukijat. Niin niin totta kai se täytyy ottaa huomioon, mä en voi käyttää niinku sanoja joita mä saattaisin käyttää omanikäisilleni. Kaikkee tällästä.

JT: Niin ja just niinku mun jutuissa on just, jos on joku sellanen bändi joka ei oo kovin tunnettu esimerkiks niin mä mielellään kirjotan muutamalla sanalla siitä bändistä. Mistä se tulee ja ketä siinä on ja silleen, millon ne on alottanu. Mut mä oon kuullu sit, muutamat tyytit on sanonu mulle sit et ei he halua mitään historiaa. Et hei haloo et tota noin nii...

H: Siin pitää kuitenkin ajatella sitä suurinta...

JT: ...niin...

H: Koskaan ei voi miellyttää kaikkia mutta pitäs yrittää miellyttää sitä suurinta osaa.

JT: Niin ja sit taas kun mä ajattelen sen niinkin että mä itte luen mielellään jos on joku ihan uus, uppo-outo bändi jost mä en tiedä mitään ja mä luen sen keikasta, niin kyl musta on kiva tietää vähän että nää tulee sieltä ja täältä ja ne on niin kauan soittanu ja se on musta, ku ei rupee sit tosiaan mitään historiaa kirjottamaan että... Mut ne on tietty, niinhän se on et ei koskaan voi olla niin että

kaikki tykkäis. Eikä tarviikaan olla.

P: Jos ajatellaan esimerkiks niinku Jannea, ja Jannen kirjaa, niin esimerkiks mulla taas sitte, vaikka aihe oliskin kiinnostava, mutta se miten Janne kirjoittaa, niin ni, mun mielestä se on niinku tylsä, mä en tuu ikinä ostamaan sen kirjaa. Huolimatta siitä että sitä on kuitenkin myyty jo ihan hirveesti, ja...

JT: Mua vähän kiinnostais se, mut ei mullakaan sitä viel oo.

P: Mua kiinnostais aihe, mut se on niin tylsästi niinku yksinkertaisesti muotoiltu, että aihe ei kiinnosta mua niin paljon että jaksaisin lukea sitä Jannen kirjaa.

JT: Jannessassa on vähän sitä vikaa kun se on...

H: Se on historioitsija.

JT: Melkosen välkky ja se on historioitsija niin se kirjoittaa vähän silleen että hän tietää mutta nuo ei että kirjoitetaan nyt sitten sellasille jotka ei tiedä.

SN: Mut se on siis joku toimittaja?

H: Ei... historioitsija. Se on historiaa opiskellu pääaineena.

[...] [...]

SN: No, varmaan tää oli nyt suunnilleen tässä.